DRUID KRALLIĞI

NORMAN SPINRAD

HEMEN KİTAP

DRUID KRALLIĞI

NORMAN SPINRAD

HEMEN KİTAP

DRUID KRALLIĞI

NORMAN SPINRAD

İngilizceden Çeviren: Özlem Malkara

SİS YAYINCILIK

HEMEN KİTAP - 6

DRUID KRALLIĞI
NORMAN SPINRAD

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni: Zana HOCAOĞLU

Yayın Koordinatörü: Mehmet DEMİRKAYA

İngilizceden Çeviren: Özlem MALKARA

Kapak Tasırım ve İç Düzenleme: Özgür YURTTAŞ

Baskı: Barış Matbaası
Davutpaşa Cad. Güven San. Sit. C Blok No: 291
Topkapı – İSTANBUL
Tel: (0212) 674 85 28 – Faks: (0212) 674 85 29

Sertifika No: 12431
ISBN 978-975-6178-05-8

1. Baskı: Ekim 2005
2. Baskı: Şubat 2012

HEMEN KİTAP, SİS Yayıncılık Ltd. Şti'nin tescilli markasıdır

HEMEN KİTAP

Merkez: Oruçreis Mah. Giyimkent Sit. D-6
B-59 Blok No:77-78 Esenler - İstanbul
Tel: (212) 659 58 61 - 62
Fax: (212) 659 02 51

www.hemenkitap.com
e-mail: info@hemenkitap.com

DRUID KRALLIĞI

NORMAN SPINRAD

İngilizceden Çeviren: Özlem Malkara

SİS YAYINCILIK

I

Galya kabilelerinin yaşadığı topraklar batıda Pirene'nin engebeli dağlarından doğuda karla kaplı görkemli Alp Dağları'na, her zaman nemli ve sisli Kuzey Denizi kıyılarından ılık güney havasının Akdeniz kokusuna karışarak ulaştığı dağlara kadar uzanıyordu.

Aslında Edui ve Arverni, Carnutelar ve Belovaquelar, Turonlar ve Santonlar'la tüm diğer kabilelere ait araziler; onların çiftlikleri, şehirleri, kırsal alanları adeta bir ağaç okyanusunun ortasındaki birer ada gibiydi. Bu insanların hayatlarına hükmeden devasa ormanlar, dağların doruklarından vadilere kadar uzanarak yaşamlarını yeşilin türlü tonlarına boyamaktaydı. İşte bu yüzden onlar için hükümran, insanoğlu değil meşe ağaçlarıydı.

Bu uçsuz bucaksız meşe ormanlarının derinliklerinde yabani bitkilerle örülü çalılar, mantarlar ve yosun tutan kayalarla çevrelenmiş boş, açık bir alan bulunuyordu.

Bu açık alanın tam ortasında ise parlak öğle güneşiyle aydınlanan Guttuatr, tüm Galyalıların Baş Druid'i duruyordu. Guttuatr uzun, hafif kambur, orta yaşın henüz başlarında bir adamdı. Saçları ve düzgün kesilmiş sakalı gümüş grisiydi. Üzerinde kabilesinin kendine özgü renklerini taşımayan beyaz bir cüppe vardı. Cüppenin bol başlığı yüzünü büyük ölçüde örtse de bu dünyadan öbür dünyaya uzanan derin, yeşil gözleri ve iri burnu açıkta kalıyordu. Elinde her zaman meşe ağacından yontulmuş asasını taşır ama hiçbir zaman onu bir baston niyetine kullanmaz, ona yaslanarak güç almaya çalışmazdı. Nitekim asanın ucunda iki elma büyüklüğünde demir bir yıldız vardı.

Baş Druid önce tam tepedeki güneşe sonra da gölgesinin en kısa haline bakmış, ardından asasını insan boyunun dörtte biri kadar havaya

kaldırmıştı.

Beyaz cüppeleri, ait oldukları kabilenin renkleriyle bezeli druidler, reislerinin önünden usul usul geçerek açık alanda yan yana dizilmeye başlamışlardı.

Baş Druid'in çevresinde bir halka oluşturmuş, sükûnetle bekliyorlardı. Guttuatr asasını yeniden göğe kaldırmıştı; hiç kimse ne kıpırdıyor ne de tek bir kelime ediyordu.

Belli belirsiz seçilen ay, altın sarısı güneşin çaprazına doğru yol alıyordu. Gökyüzü koyu maviye dönmeye başlamıştı.

Sessizliği bozan Baş Druid Guttuatr oldu.

"Cennette olduğu gibi yeryüzünde de gecenin tanrıları güne hükmetmeye çalışır. Aslında bu, karanlığa hizmet edenlerle aydınlık için çabalayanların arasındaki savaştır. Dünyada olduğu gibi cennette de..."

Ay, ağzını sonuna dek açmış bir canavar gibi altın sarısı güneşi ağzının içine atıp çiğnemeye başlamıştı. Güneşi birazdan tamamen mideye indirecekti.

Kabile liderleri homurdanıp oldukları yerde huzursuzca hareket etmeye başlamışlardı. Druidler sessizliklerini korurken tüm gözler Guttuatr'a dönmüştü. Tüm gözler ondan gelecek bir hareketi bekler gibiydi. Gittikçe yavaşlamakta olan kabile liderlerinin mırıltılarından başka çıt çıkmıyordu ortalıkta. Derken bu garip homurtuya, yuvalarına dönen gündüzcü kuşların sesleri ile yeni bir geceyi karşılamakta olan gececi kuşların çığlıkları karışmıştı. Kan kırmızısı mehtap, göz alıcı pırıltısını ormanın üzerine düşürmesiyle bu garip seremoniye köpek ve kurt ulumaları da uzaktan eşlik etmeye başlamıştı.

Ve gece alçalmaya başlamıştı. Hava tamamen kararınca yıldızlar bir bir ortaya çıkmış, güneşin davetkâr yüzü karanlığın içinde cazibesini yitirmişti. Ertesi sabaha kadar da kutsal bir tanrının tacında alev almaya hazır bir tül olarak kalacaktı.

"Gece günü alt eder!"

Guttuatr var gücüyle haykırmıştı. Onu takip eden dört druid ise kabile geleneklerinin dışına çıkarak, "Karanlık ışığı yutar!' diye bağırmıştı.

Druidler, Guttuatr'ın etrafındaki çemberi daraltıyordu.

Guttuatr ise usul usul bir ilahiye başlamıştı:

"Yüce Tekerlek döner, biz de onunla beraber döneriz..."

Guttuatr'ın etrafında oluşturdukları halkada dönen druidler yanıtladı:

“Sonsuz olan da budur ve o ...”
“Cennette olduğu gibi yeryüzünde de...”
“Yeryüzünde olduğu gibi cennette de...”
“Haydi! Yüce Tekerlek bizle beraber dönsün,” diye bağırdı Guttuatr. Asasını göklere hükmetmek istercesine havaya kaldırdı:
“Gece günün içinde!”
Bir kez daha havaya kaldırdı asasını:
“Karanlık ise aydınlığın! Haydi Yüce Tekerlek!”
Aniden tüm kabile reisleri ve druidler hep bir ağızdan bağırdılar; bu dehşetin değil, hayranlık ve mucizenin çığlığıydı. Druidler birdenbire dönmeyi bırakmış ve Guttuatr’ın gerisinde, yukarıda bir noktaya odaklanmışlardı. Büyüsünü yitiren bu garip seremoninin yerini, gökyüzündeki bir noktaya odaklanmış şaşkın kalabalığın anlamsız bağırışları almıştı.
Guttuatr etrafında bir şey arıyor gibi kendi çevresinde dönmeye başlamıştı. Boşluğun derinliklerinde bir ışık huzmesi belirmişti. Ortalık gitgide aydınlanıyordu. Bu, doğarken ortalığı aydınlığa boğan yeni bir yıldızdı.
Olanlar karşısında Guttuatr’ın ağzı bir karış açık kalmış, gözleri fal taşı gibi açılıvermişti. Kendini Tanrı’yla yüz yüze hissediyordu.
“Binlerce yılda bir...”
Baş Druid’in sesi bir fısıltı olarak çıkmıştı.
Kabile reisleri de donakalmıştı. Druidler ise çemberi daha da daraltarak Baş Druid’e sokulmuştu. İçlerinden biri, “Baş Druid, bu ne anlama geliyor?” diye sordu.
Guttuatr istemeyerek de olsa dikkatini bu görkemli işaretten soruyu sorana çevirmişti.
“Bu büyük bir dönüşümün habercisi.” Yoldaşlarına bu açıklamayı yaparken epeyce zorlanmıştı. “Büyük bir çağ, bir yenisine yol vermek için kapanıyor.”
“Peki ne?”
“Bu çağa ait hiç kimse bu dönüşümün insanlığa neler getireceğini bilemez.” Guttuatr’ın sesi sert ve kararlı çıkmıştı.
“Bizler dünyevi çekişmelere gereğinden fazla burnumuzu soktuk. Bu seremoniye de, Tanrılar önce davranıp bizim yerimize bitirmeden son vermeliyiz.”

Guttuatr asasını yeniden havaya kaldırıp haykırdı:

“Ey sizler, farkına varın ki Tanrılar bizden ne istediklerini haber veriyor! Karanlıktan ışığa! Işıktan gündüze! Haydi! Yüce Tekerlek dönsün!”

Druidler telaşla, biraz da ne yaptıklarını bilmeyerek dönmeye ve ayinlerini söylemeye devam ediyorlardı. Reisler ise geri çekilmişti.

“Biz etrafımızda dönüyoruz, dönüyoruz, dönüyoruz...”

“Bırakın Yüce Tekerlek de bizimle dönsün.” Guttuatr komutunu vermişti.

Ay da sanki bu komutu duymuş gibi midesine indirdiği aydınlığı adeta kusmaya başlamıştı. Gökyüzü yeniden pembe ve altın sarısının her tonunu barındıran olağanüstü bir mehtapla aydınlanıyordu. Orman da uykusundan uyanıyor, masmavi gökyüzünde ışıl ışıl parlayan güneş, yeşil örtünün üzerinde yükseliyordu. Druidlerin seremonisi bir kez daha yerini bulmuştu.

Ya da öyle görünüyordu.

Yarım düzine kızarmış yaban domuzu ve bir o kadar da yağları harlı ateşe damlayan kuzu, havayı leziz bir duman ve is kokusuna boğuyordu. Genç erkekler buharı tüten ekmek somunlarını fırının içinden yassı küreklerle çekip, ılımaları için bir kenara diziyorlardı. Köylüler ise küfelerini tepeleme kırmızı elma, beyaz turp ve henüz toplanmış taze sebzelerle doldurmuşlardı. Ozanlar da hem harplarını konuşturuyor hem de hizmetlilerin eşlik ettiği bir şarkıyı söylüyorlardı.

Bu Vercingetorix için, babası Keltill ile ailesine ait çiftlik evinden güneşli bir öğleden sonra çıktıkları günden bu yana yaşadığı en güzel gündü. Babasının Arvernilerin reisi ilan edilişinin şerefine düzenlenen şölen yemeğiydi.

Keltill kaslı ve güçlü vücut yapısına rağmen, bir Galyalı için orta boylu sayılırdı. Ama henüz on dördünü sürmekte olan oğlunun gözünde gerçek bir devdi.

Druidlerin de ilan ettiği gibi, babasının sahip olduğu toprakların tümü tanrıların da izniyle ona geçebilirdi fakat babasının tebaasının gözlerinde gördüğü itaat, tanrıların kendisine bağışlayabileceğinden çok daha anlamlıydı. Tıpkı kendisini kutsayan yüzlerde gördüğü gülümseme gibi.

Keltill, tebaası tarafından sevilen hatta tapılan bir liderdi.

Keltill, yüzünde kocaman bir gülümseme ve şapırdamasına engel olamadığı dudaklarıyla bira taşıyan arabacıya seğirtmişti. El arabasını süren

kel ve tıknaz biracı, Keltill'in gözlerindeki hevesli pırıltıyı yakalayınca iki farklı fıçıdan, iki tası ağzına dek köpüklü birayla dolduruvermişti.

Sol elindeki tası Keltill'e uzatarak, "Bunun daha çeşnili olduğunu söyleyebilirim," dedi.

"Ama bunun da hassası daha kuvvetlidir."

Keltill önce kendisine ilk uzatılanı sonra da diğerini bir dikişte içti.

"Pekâlâ, hangisini daha çok beğendiniz?" Biracı dayanamayıp sormuştu.

"Sen benim bira tadıp da beğenmediğimi gördün mü?"

Keltill ağız dolusu bir kahkaha atıp yüzünde asılı kalan gülümsemeyle oğluna döndü:

"Sen ne diyorsun Vercingetorix, yorum yapmanın bir önemi var mı?

Galya'nın tüm genç delikanlıları gibi Vercingetorix da sulandırılmış biranın tadına aşinaydı; özellikle de inekler sütten kesildiğinde ya da telef olduklarında içtiklerine. Şimdi ilk kez sulandırılmamış gerçek erkek birası tadacaktı. Daha çeşnili olduğu söylenen biradan çekingen bir yudum aldı. Sert ve tatlıydı. Babasının onu izleyen bakışları altında, bu kez tası başına dikerek daha büyük bir yudum aldı biradan. Ağzında buruk, acımsı bir tat kalmıştı ve bu tattan pek de hoşnut olduğu söylenemezdi.

"Pekâlâ," diyerek soran gözlerle oğluna baktı Keltill.

"Ah... Güzel. İyi... hımm, bol köpüklü!"

Keltill ikinci tası uzattı oğluna. Vecingetorix bu kez gerçek bir yetişkin gibi duraksamadan dayadı tası ağzına ve ağız dolusu içmeye başladı. Daha az acı, aynı zamanda daha az tatlıydı. İlki kadar sert de sayılmazdı.

"Çok daha iyi!" dedi samimiyetle.

"Babasının oğlu," diyerek oğlunun omzuna hafif bir şamar indirdi, keyfi yerindeydi.

"Tam da benim hissettiklerim. Biraları tadan delikanlıyı duydun, her birinden yirmişer fıçı!"

"İkisinden de mi?"

Bira satan adam Keltill'i şüpheyle süzüyordu.

"Parası ne olacak?"

"Sen sadece fiyatı söyle. İkimiz de ölüp öbür dünyayı boyladığımızda, Gallik geleneğinde olduğu gibi sana iki katını ödeyeceğim!"

"Çok cömertsin Keltill fakat ben ve ailem bu dünyada aç kalırsak, senden epey önce boylarız öbür dünyayı. Bu yüzden eğer umursamayacaksan..."

“Eğer böyle davranacaksan...” dedi Keltill, kabaca ve hesapsızca harcadığı deri kesesindeki paralardan bir tane metal para çıkarıp biracıya uzattı.

Biracı şaşırmış görünmüyordu.

Keltill biracının yüzünde beliren hırçın ifadeyi görünce gülmeye başladı.

“Hadi dostum, geldikleri yerde daha çok var bunlardan.”

Keltill parayı biracının daha yakından görmesi için ona doğru uzatarak sordu:

“Yakışıklı, değil mi?”

Baba oğul iç avluyu çevreleyen tahta perdenin içindeki bir geçitten geçtiler. İçeride kocaman kubbeli bir ev bulunuyordu. Evin kubbesi de taze kesilmiş çalı çırpıyla örtülüydü.

Çatı her zaman olduğu gibi tahtadan, oyma bir ayı ile kutsanmıştı; bu, Arverni’nin sembol hayvanıydı. Ama bir başka bronz ayı heykeli de girişteki masifte yeni bir reislik alışkanlığı olarak duruyordu.

Evin önüne sehpalar çoktan dizilmiş, hizmetçiler bir yandan tabakları masalara dizerken diğer yandan da şenlik ateşini yakmak için hazırlıklara girişmişlerdi.

Keltill avluyu geçerek ahşap kulübeye yöneldi. Vercingetorix içerde kendilerini neyin beklediğini biliyordu. Biracının ise hiçbir şeyden haberi yoktu. İki zanaatkâr yumuşak altın tabakaları önce şeritler haline getirmek için sert demir çekiçlerle dövüyor, sonra diğer ikisi bu şeritlerden küçük yuvarlak kalıplarla metal paralar çıkarıp tüm emeklerinin karşılığını deri keselerin içine atıyorlardı.

Keltill biracının şaşkınlığına aldırmadan deri keseleri göstererek:

“Borcum ne kadarsa al,” dedi. “Ne bir eksik ne bir fazla dostum!”

Biracı kulaklarına inanamıyordu sanki, Keltill’e şaşkınlıktan çok açgözlülükle baktı ve deri kesenin içine daldırdığı elleriyle taşıyabileceği kadar altını bir çırpıda çekti çıkardı.

Biracı hâlâ donuk bakışlarla Keltill’i süzüyordu.

Keltill’in bakışlarındaki anlamı sezinleyen biracı, iki avucunda tuttuğu tepeleme altınlardan yarısını aldığı yere geri bırakarak oradan uzaklaştı.

Vercingetorix de şaşırmışa benziyordu:

“Ne kadar isterse o kadar alabileceğini nasıl söylersin?”

“Onun onuruna güvendim. Bu bizim yolumuzdur evlat. Onur güvenilmek, varlık paylaşılmak içindir. Zaten başka neyimiz var ki?”

Kendisi de keselerden birine elini daldırarak çıkardığı bir avuç dolusu altını, kemerine takılı olan kendi kesesine boca etti.

“Üstelik bir adamın silüetinin paranın üzerinde olması, o adamın cömertlik şanından bir şey eksiltmez. Aksine, yaptığım ihsanı hiçbiri unutmayacak,” dedi ve gülmeye başladı.

“Bütün Roma görüşleri aptalca değildir!”

Keltill eğilip bir avuç altın daha alarak oğluna gösterdi:

“Ama yine de parayı aldıktan sonra onurlarını satabilecek kadar soysuzluk yapmaları çok acıklı.”

“Acıklı mı?”

“Tabii ki. Altının ne için olduğunu unutuyorlar. Sen biliyor musun Vercingetorix?”

Genç çocuk başını sallamakla yetindi.

“Düşün bakalım,” dedi Keltill.

“Altını yiyemez, içemez, üstüne bir at gibi binemez hatta bu sevimli ama işe yaramaz küçük metal parçasından bir kılıç bile yapamazsın.”

“Ama onun sayesinde dilediğin kadar yiyecek, içecek, at ve kılıç ve daha ne istersen... Satın alabilirsin!”

“İşte bu!” diye bağırdı Keltill, oğlunun cevabından hoşnuttu. “Hayat para kazanmak ve onu biriktirmek için tüketilemez! Et yemek içindir, bira ise içmek. Atlarsa binmek içindir. Kabilemizin reisliğinin birinci yılını doldurmam ise işte böyle özgürce kutlamak içindir!”

Kocaman bir kahkaha atarak elindeki tüm altınları havaya saçtı. “Para yaşamın zevklerini yaşamak için harcanmalıdır.”

Güneş batar batmaz şenlik başlamıştı. Gerçekçi olmak gerekirse, hayatın zevklerini konukların önüne sermek için çok daha fazlası harcanmıştı.

Bir grup misafir gelip şenlik alanındaki yerlerini almıştı. Gelenlerin çoğu Arverni seçkinleriyle onların aileleri ve savaşçılarıydı. Sıradan halk ise avlunun dışından şenliğe katılmalarının kabul edilmesiyle onurlandırılmıştı. Aralarında diğer Galya kabilelerinden davet edilmiş seçkinler de vardı; bazıları hâlâ Galya topraklarında herhangi bir yerdeki herhangi bir şölene davetsiz katılma hakkını kendinde gören druidlerdi.

Herkes çoktan biralarına yumulmuştu. Ellerinde köpüğü taşan birer bakır maşrapa, sık aralıklarla dizilmiş bira fıçılarının arasında geziniyorlardı. Avlunun içindeki duman, yaşlıları da gençleri de sarhoş edecek cinstendi.

Keltill'in avluya girişi herkesin hep birden alkış tutmasıyla karşılandı. Keltill şölen ateşinin başına geçtiğinde, herkesin gırtlağından kopup gelen coşku, muhakkak yüreklerinde de vardı.

Savaşçılardan biri ateşin başında vakur duran Keltill'e bir meşale uzattı. Keltill yüzünde alaycı bir ifadeyle bir an duraksadıktan sonra:

"Yandaşlarım, görüyorum ki henüz iştahınızı kabartacak kadar bira tüketmediniz. Öyleyse etlerimizi yemeye geçmeden önce biraz daha içelim."

Keltill'in bu sözleri kalabalığın coşkulu bağırışları ve alkışlarıyla karşılandı. Tasvip etmeyen gözlerle bakan Keltill ekledi:

"Brenn kral, biz kahramanken, Galyalılar eğer yeterli bira içmemişlerse ve üstüne üstlük Teuton kabileleri Rhine'ı bir sidik nehrinin üzerinden geçmemişlerse, göbekleri olduğuna bile inanmazlardı.

Omuzunu silkerek devam etti:

"Oysa şimdi durduğum yerden bilgelik üzerine nutuk atarken bile, karnınızın guruldadığını duyabiliyorum ve bu yüzden..."

Vercingetorix babasının arkasındaki masaya titreyerek ve adeta dizlerinin bağı çözülmüşçesine geçti. Alkolden başı dönüyor, midesi bulanıyordu. Gözleri fenerin ve şölen ateşinin harlı ateşinden kamaşıyordu.

Masa, sehpa ayakları üzerine oturtulmuş meşeden bir masaydı. Masanın üzeri somun ekmekler, türlü boy ve keskinlikte bıçaklar ve rostolanmış kümes hayvanlarının sunulduğu tabaklarla doluydu. Büyük kaseler içinde göz alıcı tazelikte meyve ve sebzeler duruyordu. Bir yanda da bu özel şölen için koca bir yaban domuzu, yağları akıtılarak kızartılmaya devam ediliyordu.

Vercingetorix henüz annesi Gaela'yı bile tanımayacak kadar sarhoş olmamıştı. Hatta masanın gerisinde oturanlar arasında annesi dışında amcası Gobanit, Gobanit'in karısı Ette'yi bile ayırt edebilmişti. Gaela'nın solundaki iki koltuksa kendisi ve babası Keltill'e ayrılmıştı. Boş koltukların hemen yanında, çatık bakışlarıyla Vercingetorix'e hiç de yabancı gelmeyen orta yaşlı bir kadın oturuyordu. Onun solunda da...

Vercingetorix orta yaşlı kadının yanında oturan kendi yaşlarındaki güzel kızla göz göze geldiği andan itibaren çevresindeki herkesi unutmuş gibiydi. Genç kızın saçlarının arasından yüzüne doğru taze kır çiçekleri uzanıyor, ince ve güzel boynu, sarı elbisesinin yakasından yukarı doğru, beyaz bir kuğu gibi uzanıyordu. Üstüne iyice oturan elbisesinin ortaya çıkardığı, yeni

yeni baş vermeye başlayan göğüsleri baştan çıkarıcıydı. Gözleri öyle garip bir büyüye sahipti ki, bir an yeşil gibi dursa da zaman zaman elaya dönüyordu. Burnu küçük ve düzgün, yanakları dolgun ve sıkıydı. Vercingetorix gördüğü güzellik karşısında, içinde çağlamaya başlayan heyecana engel olamamıştı.

Ne var ki, Vercingetorix'in gözlerinde adeta kendi kendine ihanet eden bir şeyler vardı. Aslında genç kız delikanlıya, tüm Galya topraklarındaki ekinleri ateşe verebilecek güçte bakıyordu. Kızın bakışlarındaki har, Vercingetorix'in tüm cesaretini alıp uçurmuştu sanki.

Şölen herkesin birbirine iyi dileklerini sunmasıyla başlamıştı. Kümes hayvanlarının yağ damlayan ayakları çıplak ellerle ayrılıyor, kanatlar küçük parçalar halinde ufalanıyordu. Herkes adeta yemeye yetiştiremediği bol yağlı ve bir o kadar da leziz yemeklerden başka bir şeyle ilgilenmiyormuş gibi görünüyordu.

Vercingetorix masadaki yerini alıp, payına düşen yemeği önündeki tabaktan iştahla atıştırmaya başlamıştı. Yanında birayla tabii. Gece boyunca oturduğu yerden sarışın kızı da göz hapsinde tutmayı ihmal etmemişti.

Vercingetorix, genç kızın birasından daha büyük yudumlar alarak sarhoş olmasını içten içe dileyip durmuştu. Çünkü fantezileri, ne kadar sarhoş olurlarsa rüyalar aleminde o denli zevkli bir yolculuğa çıkacaklarını işaret ediyordu.

"Yeterince et var mı?" Keltill böğürür gibiydi. "Ya bira?"

Herkes yumruklarını masalara vurarak tempo tutmaya başlamıştı.

"Yeni kabile reislerinin geleneği budur. Reislik döneminin başladığı gün, yeni reis Arverni seçkinlerinin kendisine verdiği oyların bir teşekkürü olarak bir şölen düzenler," diye açıkladı Keltill, "ancak hepinizin bildiği gibi, benim kişisel kusurum, alçakgönüllü olmayıp övünmeyi..."

Şölen alanındaki kalabalıktan, memnun ve neşeli çığlıklar, tezahüratlar yükselmişti.

"...bu yüzden de bunu benden daha iyi yapan birine, benim seçkin ve soylu oğlum sivri dilli Vercingetorix'e bırakıyorum!"

Şimdiye dek kalabalık önünde hiç konuşmamış olan Vercingetorix, içkinin etkisiyle dönen başı ve dolanan diliyle bu işin altından nasıl kalkacağını bilemiyordu. Heyecanlı, hatta endişeliydi.

Keltill oğlunun duraksadığını görünce, elinden tutup ayağa kaldırdı. Vercingetorix gözünün içine giren şölen ateşinin alevleri ve meşalelerin

parlak ışığıyla kör olacağını sandı. Ortalık sanki ölüm sessizliğine bürünmüştü; konukların gözleri ateşin yüzlerine vuran ışığıyla kıpkırmızı görünüyordu.

Vercingetorix kendini istemsiz olarak sarışın kızdan yana bakarken buldu. Kızın bakışları, uzaktan da olsa Vercingetorix’inkilerle buluşmuştu.

Ve işte o anda, o sihir gerçekleşti.

Vercingetorix ateşin kıvılcımlarının gökyüzüne yükseldiği yöne çevirdi bakışlarını. Gittikçe harlanan şölen ateşinin kıvılcımları, gökyüzündeki en parlak yıldızı içine almıştı. Sarışın kızın aksine, bu yıldız tüm lütfuyla kendini Vercingetorix’e bağışlamış gibiydi. Vercingetorix gözlerini yeniden kalabalığa çevirdiğinde sihir çoktan gerçekleşmiş gibiydi. Az önce kendisini tedirgin eden bu kalabalık, şimdi sanki onu konuşmaya teşvik ediyordu.

“Nasıl Keltill benim babamsa, bundan sonra sizlerin yani tüm Arverniler’in de babasıdır. Bir kabile reisi, halkına babalık etmek zorundadır. Ve Keltill gibi bir babaya sahip olmak sizleri en şanslı Galya kabilesi kılacaktır. Ama ben yine de sizden daha şanslıyım. Ben Galya’nın en şanslı delikanlısıyım. O benim bir ömür boyunca babam, ama sizlerin sadece kısacık bir yılınız var önünüzde.”

Delikanlı susmuş, topluluğun şerefine kaldırdığı birasını eline almıştı. Az önceki sihri gerçekleştiren tanrılar sanki şimdi de bira maşrapasını eline tutuşturmuşlardı.

“Keltill’e içiyorum. Arvernilerin reisine! Güvenilmesi gereken şerefine, paylaşılması gereken iyi niyete ve tabii dünyanın bizlere sunduğu nimetlerden yararlanmak için geçirilmesi gereken bir yaşama!”

Bu sözlerin üzerine şölen konuklarının arasındaki şamata giderek artmış, hep bir ağızdan söylenen bir şarkı gibi tezahürat ve naralar yükselmişti yeniden. Hele Vercingetorix’in koca bir maşrapa birayı art arda beş yudumda mideye indirdiğini görünce herkesin keyfi daha da yerine gelmişti.

Her şeye rağmen bütün bunlar Vercingetorix’e ağır gelmişti. Şuursuz bir halde babasının kollarına yığılmadan önce duyduğu son sözler, anne ve babasının alayla karışık söyledikleriydi:

“Babasının oğlu!”

“Tam da benim yaradılışımda!”

II

“Bütün Roma düştüğünü görmek için bekliyor,” dedi Decimus Junius Brutus. Uzaklara dalmış bakışların ve bir hamlede kendilerine dönecek sırtların arasından geçip banyoya doğru yürüyorlardı.

“Çakallar kan kokusu almakta ustadır Brutus, ama ne var ki yara almış bir arslanı yakalayacak cesaretleri bile yoktur,” dedi Gaius Julius Caesar, aşağılayıcı bir ses tonuyla.

“Ve bu tilkinin yeni bir yağma numarası hazırlayabilmesi için, olsa olsa birkaç hile şansı kaldı.”

Brutus, Caesar’ın yüzüne soran gözlerle baktı.

Caesar gülerek, “Demek istediğim şu ki, yenilgim üstüne bahse girmekten kaçın genç dostum!”

Caesar içinden, ne kadar naif, genç ve bir o kadar da masum diye geçirdi. Ben böyle miydim? Belki sadece annem beni emzirirken! Aslında daha doğrusu o zaman sadece etrafımda politik arenada neler döndüğünün farkında değildim; tıpkı bir balığın suyun içinde yüzdüğünün ayrımında olmaması gibi.

Caesar’ın mensup olduğu klan, Julii, eski Patriklerdendi. Fakat diğerlerine nazaran daha yoksul durumda oldukları için, Roma’da onlar adına, zenginliğe giden yol politikadan geçiyordu. Gerçi tam aksi de mümkündü. Muteber bir yer edinmenin yolu, seçimleri kazanmaktan geçiyordu. Oy toplamak, bol para dökmekle eş değerdi. Roma halkı için ziyafetler, panayırlar düzenlemek, hatta rüşvet vermek forumda ilgiyi lehine çekebilmek için olmazsa olmazlar arasındaydı. Dolayısıyla eğer doğuştan zengin bir politikacı değilsen, geldiğin mevkide boşalan kasanı yeniden doldurman ve siyaset merdiveninde bir üst basamak için yeni seçimlere

mali kaynak yaratman gerekiyordu. Caesar'ın kamu alanında yaptığı kariyer için takip edebileceği başka bir yol olmadığından, ona göre bunu rüşvet olarak değerlendirmek, sinikliğin sınırlarını zorlamaktan başka birşey değildi.

Caesar hamama girerken Roma'da sinikliğin, gözden düşmesi gibi bir şeyin söz konusu olamayacağını düşünüyordu.

Banyolar üç farklı bölmeye ayrılmıştı. Ilık frigidarium, dejenere olmamış birer Spartalı oldukları illüzyonuna inanmayı tercih eden Romalıların; tepidarium hoş bir ilkbahar gününün orta ısısını tutturmuş; üçüncü ve son bölme, Caesar için fazla sıcak olsa da pek çokları tarafından tercih edilir olmuştu.

Crassus üzerinde togası olmadan görüntüsüne kolaylıkla tahammül edilebilecek bir adam değildi. Yağlı ve biçimsiz vücudunu, havuz kenarındaki bir sedirde göbeğinin üzerinde uzanırken, üstünde sadece sırtını örten bir havlu varken, altın kadehinden şarabını yudumlarken sergilerdi.

"Selam Crassus!"

"Selam Caesar!"

"Genç dostum Decimus Junius Brutus'ü tanıyor musun?"

"Merhaba Brutus, sanırım bir yerlerde karşılaşmıştık." Crassus, Brutus'ü baştan aşağı süzerken aklından, Brutus'ün de bulunabileceği bir geneleve gitmiş olup olamayacağını geçiriyordu.

Bir kaşını kaldırarak bakışlarını Caesar'a çevirdi ve Brutus'ün Caesar için de aynı hizmeti verdiğini kabul etti.

"Caesar, sanırım bu özel bir konuşma olmalı!"

"Öyle olmasına gerek var mı Crassus?" dedi Caesar; memnuniyetsizliğini gizlemeye çalışıyordu. "Brutus'e güvenim tamdır."

Crassus iğneleyici bir ses tonuyla, "Öyle mi?" diye sordu.

Caesar gençlere eğitmenlik yapmasının, Roma'da onun oğlancı olduğuna dair söylentilerin dolanmasına neden olduğunu biliyordu. Fakat bir kadında bulduğu hiçbir şey, bir oğlan tarafından kendisine verilemezdi. Zaten koruyup kolladığı Brutus gibi biriyle beraber olmak, insanın kendi oğluyla beraber olmasından farksız olurdu.

"Brutus benim gerçek hayatta sahip olamadığım oğlum gibidir," dedi Caesar. Konuşması alabildiğine manidardı ve gerçek hislerini göstermeyen gerçek bir aktör gibi oynuyordu.

Bunun üzerine Crassus umursamazca sordu:

“O halde bu konuşmanın konusu nedir, hani şu alelacele yapmak istediğin?”
“Devlet fonundan zimmete geçirilmekte olan paralar hakkında konuşmamız gerekiyor.”
“Öyle mi?”
“Gerçekten Crassus,” diye yanıtladı Caesar. “On yaşın üstündeki her Romalının bildiği bir şey vardır ki o da, herhangi bir makama seçimle gelen biri, arkasında olanlara para akıtır.”
Crassus şarabından bir yudum alırken, Caesar’ın henüz çok deneyimsiz olduğunu düşünüyordu.
“Farkındayım Caesar,” dedi ve devam etti:
“Sen devletin parasını kamusal alana tahsis ettin ve tabii ki hiçbir kısmı da senin özel kasana girmeyecek.”
“Benim şahsi kasama ne girerse girsin, bir süre sonra seçimlerde başka bir devlet koltuğuna oturabilmem için çıkacaktır sonuçta.”
“Ve hatta Roma’nın en başarılı ve deneyimli politikacılarından biri olduğum göz önünde bulundurulursa, bunun Roma’nın yararına olduğu bile söylenebilir.”
“Sen hep başarılı bir sofist öğrencisi oldun Caesar!”
“Sofist retoriğinin vasıflı bir takipçisi olmak, Sinik felsefenin hayranı olmaktan iyidir Crassus!”
“Bizim her zevk ve beğeniye uygun bir tanrımız olsa da, Greklerin de her amaca uygun bir felsefesi var,” diye yanıtladı Crassus.
“Bir pragmatist gibi konuştun dostum!”
“Bir pragmatist diğerine karşı Crassus; gerçekten senatonun benim mali düzenlemelerime bu denli karışıyor olmasını onaylıyor olamazsın. İşbirliği yaptığımızın ortaya çıkmayacağını mı zannediyorsun?”
Crassus kadehini sehpaya bırakarak yattığı yerde doğruldu ve buz gibi bakışlarını Caesar’a çevirerek sordu:
“Korkun nedir Caesar?”
“Tam olarak öyle söylenemez, sadece seni korumaya çalışıyorum dostum!”
“Her şey bir yana sen, ben ve Pompey konsülü seçildikten sonra ayağıma dolananlar, elbet senin de ayağına dolanacak.”
“Ne istiyorsun Caesar?” Crassus’un sesi sertleşmişti.
“Cisalpine Galya’nın prokonsüllüğünü.”

“Barbarlar bölgeden boşaltıldığından beri hiçbir şeyin olmadığı, adeta uykudaki bir Kuzey İtalya eyaletini yönetmek; Roma’da konsüllük yaptıktan sonra bir baş aşağı geliş değil de nedir?” Crassus’un gözleri pürdikkat Caesar’ın üzerindeydi.

“Senatonun benim hakkımda hüküm verememesinin tek sebebi, bir konsülün görev süresi boyunca dokunulmazlığının oluşu...”

“Ve senin görev süren dolmak üzere ha...”

“Ama herhangi bir Roma eyaletinin prokonsülü hakkında senato bile kovuşturma başlatamaz.”

“Senin bir avukat olduğunu unutmuşum Caesar.” Crassus’un sesi donuk çıkmıştı. “Peki neden Cisalpine Galya gibi bu kadar gözden ırak bir yer?”

“Çünkü böyle bir yerin yönetiminin bana verilmesi daha olası,” diye yanıtladı ve ekledi Caesar:

“Ve gözden ırak bir yer olduğu için arkadaşlarımın yanı sıra düşmanlarım da bana seve seve oy verecektir; sırf beni Roma’dan uzaklaştırabilmek için.”

“Çok zekice.” Crassus’un yüzünde dalkavukça bir gülümseme vardı.

“Ama... Bunu nasıl şimşekleri üzerime çekmeden halledebilirim bilmiyorum. Oldukça zor gibi görünüyor.”

Omuzlarını silkerek ekledi:

“Benim için önerin ne?”

“Yaptığımız işbirliklerini su yüzüne çıkaracak bir araştırmayı böylelikle atlatmanın yanı sıra...”

“Elbette daha pek çok kârlı işbirliği yapma imkânı dostum; hem de hayal edemeyeceğin kadar çok.”

Crassus şüpheli görünüyordu:

“Cisalpine Galya’nın zenginlerle dolu olduğunu iddia edemezsin, bunu sen de biliyorsun.”

“Ya Galya’nın geri kalanı...” Caesar, Crassus’un yavaş yavaş oltaya geldiğini fark etmişti.

“Galya Narbonensis’i mi kastediyorsun? Şarap, zeytin, meyve ve nispeten iyi limanlar. Evet, daha iyi ama sadece nispeten. Ama sen dedin ki...”

“Hayır hayır, bizim eski Akdeniz eyaletimizden söz etmiyorum! Tamamı Crassus. Söz ettiğim bütün Transalpine Galya. Düşünsene, Galya Narbonensis’in kuzeyine doğru neresi uzanıyor? Gerçek Galya’nın kalbinin

attığı yer; gerçek şahdamarı: uçsuz bucaksız altın, gümüş, çelik ve mücevher madenleri, küçük baş hayvanlar, üzüm ve bol miktarda köle!”

“Savaşçı Galya kabileleri ve yabani Teutonları bir düşün!”

“Teutonlar gerçekten yabani olabilirler ve kendilerine sağlayacaklarımız onları pek de ilgilendirmeyebilir. Ama Galyalılar hem daha zengin hem de daha açık gözdür. Ve bizimle ticaret yapmanın onlara neler kazandıracağının farkındadırlar. Düşünsene, şu an halihazırda bile Roma’yla yapılmış bir ticaret delegasyonları var.”

“Toplanmak için bizi bekleyen zengin, verimli mahsuller...” dedi Crassus düşünceli düşünceli; oltayı çoktan yutmuştu.

“Önce tüccarlarımızı götürürüz,” diye anlatmaya başladı Caesar. “Sonra ticareti kolaylaştırabilmek adına yollar yapmak için mühendisler; zengin Galyalılara Roma tarzı villalar inşa etmeleri için zanaatkâr ve işçilerimizi; onları Roma tarzında giydirmek için terzilerimizi; sonra, ne bileyim, köle tüccarlarını götürürüz. Üstelik muhakkak yeni ekonomilerini düzenlemek için bankerlere de ihtiyaçları olacaktır.”

“Anlıyorum.” Bu fikir Crassus’un aklına yatmaya başlamıştı bile.

“Galya Narbonensis’in prokonsüllüğü... Bu, arkadaşlarını da güzel tavizlerle ödüllendirebileceğin anlamına geliyor olsa gerek?”

“Aynen öyle,” dedi Caesar. “Elinden tuttuklarım Crassus’tan bile zengin olacaklar... Croesus’u kastediyorum.”

“Ama bir dakika!” Crassus soran gözlerle Caesar’a bakıyordu:

“Şu anda sözünü ettiğimiz Cisalpine Galya prokonsüllüğü açıkta, Galya Narbonensis’inki değil.”

“Haklısın dostum, ama elbette o da boşta kalacak ve işte o zaman senatoyu bu iki garnizonu birleştirmek için razı etmek hiç de zor olmayacaktır, ne dersin?”

“Sanırım öyle.”

Caesar dönüp Brutus’e baktı ve onun aldığı politika eğitiminin içinde rüşvetçiliği nereye konuşlandırdığını düşündü kendi kendine.

“Ve orası da yakında açıkta kalacak.”

“Benim görüşmemden kısa bir süre sonra Galya Narbonensis’in şimdiki prokonsülü ölümcül bir hastalığa yakalanacak.”

“Bunu nereden bilebilirsin?” diye sordu Crassus.

“Unuttuğun bir şey var ki, ben sadece bir pontifex değilim, seçilmiş bir pontifexim,” diye yanıtladı Caesar ve ekledi: “Dün gece yenen tavuk

rostodaki alametleri okudum!”

“Onu zehirledin mi?”

“Hava çok sıcak dostum. Ha bir gün boyunca bir sülüne asılı kalmışsın, ha yanlış mevsimde kötü bir istiridye yemişsin...”

Caesar dönüp bir kez daha şaşkınlıktan donakalan Brutus’e bakmıştı. Caesar döner dönmez Brutus’ün yüzü renk vermeyen bir maskeyle kaplanmıştı sanki. Ve bu Brutus’ün sessiz yeminini gösteriyordu. Er ya da geç herkes bekâretinden bir gün vazgeçer...

Caesar’ın Cisalpine Galya’nın prokonsüllüğüne atanması, cesaret toplamak için kendini içkiye verme alışkanlığından kurtarmıştı onu. O, Brutus ve Junius Marius Gisstus şölen masasının etrafındaki koltuklarda arkalarına yaslanmış, Eduen’den gelecek delegeleri sulandırılmış şaraplarını yudumlayarak bekliyorlardı.

“Pekâlâ arkadaşlarım, Roma’nın engereklerine elveda!” diye adeta şakımıştı Caesar. “Şimdi ün ve para kazanmak için görkemli Galya’da sıfırdan başlamak zamanıdır!”

“Sadece para ve varlık kısmına inanabilirim,” dedi alaycı bir tavırla Gisstus.

İstemsiz, ironik bir biçimde yüzünü ekşitmişti; gözleri, etrafındaki bu adamlardan iki kat daha fazlasını yaşadığını ve bu yüzden artık hiçbir şeyden kolay kolay etkilenmediğini söyler gibiydi. Caesar’ın usta bir casusun suratını andıran ifadesine ancak annesi güvenebilirdi, ki onun güveni bile çok uzun ömürlü olmazdı.

Her şeye rağmen, kişisel çıkarlarına da hizmet ettiği ve bugünkü konumunu ona borçlu olduğu için Caesar’a her zaman sadık kalmıştı. Kaldı ki kendi gibi sıradan ve bir o kadar da üçkâğıtçılıkla anılan geçmişi olan bir adam, başka türlü bu kadar yükselemezdi.

“Peki ün, Caesar?” Brutus sormuştu. “Cisalpine Galya gibi son bir yüzyıl boyunca İtalya’nın pasifleştirilen bir eyaleti sayesinde nasıl ün elde etmeyi düşünüyorsun?”

“Ah genç dostum, Galya Narbonensis’i yok sayıyorsun anlaşılan.”

Brutus suratını asarak, “Sayabilmeyi isterdim,” diye homurdandı.

“Canını sıkan nedir?”

“Belki de vicdanım.”

“Vicdanını aldırmaya ne dersin?” Gistuss manidar bir öneride bulunmuştu. “İyi bir cerrah tanıyorum.”

“Bunu bıçaksız da halledebiliriz,” diye karşılık verdi Caesar.
“Galya Narbonensis’in yönetimini alabilmek için şimdiki prokonsülünü yerinden etmeye çalışmıyor musunuz?”
Brutus kendini kusacak kadar kötü hissediyordu. “Yani cinayet işlemeyi.”
“Doğru deyim, suikast,” diyen Gisstus, Brutus’ün lafını kesti.
“Ne farkı var Tanrı aşkına?”
“Aslında var.”
Bu kez Caesar söze girmişti:
“Cinayet kişisel bir şeydir. Suikast ise devletin çıkarları için adam öldürmektir. Bu siyasi bir gereklilik, bunu böyle algılamayı dene genç dostum.”
Brutus ikna olmuş görünmüyordu. Belki biraz daha Sokratik diyalog gerekliydi.
“Generalin sıralamasında düşmanı yenerek bir zafer kazanmayı mı düşlüyorsun?”
“Elbette Caesar!”
“Peki düşmanı nasıl yeneceksin?”
Brutus’ün sessizliği uzlaşmacıydı.
“Peki dostum ben söyleyeyim; mümkün olduğunca fazla sayıda adam öldürerek.”
“Ama bu düpedüz savaş demek!”
“Hayır, sadece devletin çıkarları için binlerce ölüm demek. Siyasi gerekliliklerden ötürü yapılacak binlerce suikast yani.”
“Bu aynı şey değil,” diye Brutus ısrar etmeye devam ediyordu. Ama artık sesi kendinden daha az emin çıkıyordu:
“Aynı şey mi?”
“Sanırım sen daha çok aradaki etik farkı aydınlatmaya çalışıyorsun.”
Arada üçünü de rahatsız eden kısa bir sessizlikten sonra:
“Yine de hâlâ zaten fethedilmiş olan iki eyaleti elinde tutmanın sana nasıl bir şöhret sağlayabileceğini anlamış değilim.” Brutus sessizliği bozmak ister gibiydi.
Caesar, Gisstus’a dönerek, “Hadi açıkla ona Gisstus!” dedi.
“Edui topraklarıyla diğer Galya topraklarına yolladığımız ticaret kervanlarına yapılan Teuton saldırılarının sonu yok. Roma’nın bu kadar fütursuzca yapılan haydutluğa tahammülünün olması mümkün değil.

Dolayısıyla Transalpine Galya'da düzenin oturtulması her şeyin başında gelecek; eh bunu da Galyalılar yalnız başlarına sağlayabilecek güç ve kabiliyetten yoksun olduklarına göre..."

Brutus anlamaya başlamıştı:

"O halde biz de Teutonlar'a dersini vereceğiz."

"Korkarım birden fazla ders Brutus!" dedi Caesar. Keyfi yerine gelmişti. "Umarım çabuk öğreniyorlardır. Çünkü maalesef ticaret yollarının güvenliğini sağlamak için yok etmeyi öngördüğümüz kabile sayısından çok daha fazlasını ortadan kaldıracağız. Sırf Roma'daki dostlarımızı bu kana susamış canavarlardan korumak için."

Sonunda Brutus'ün yüzü, planlarını anlamanın rahatlığıyla aydınlanmıştı. "Ve bir kere Galya topraklarına yerleşince, bırakmak için hiç aceleci davranmayacağız."

"Sen de general olacaksın," dedi Caesar. "Ama hâlâ anlamadığım bir şey var; böyle bir plan seni nasıl meşhur bir Romalı kahraman kılabilir ki?"

Caesar ağız dolusu bir kahkaha attı. "Asla korkma Brutus, Büyük İskender'in Pers topraklarından Hindistan'a yaptığı çıkarmanın forum ve senatoda okunan raporlarını getir gözünün önüne."

"Nasıl bu kadar emin olabilirsin?"

"Çünkü onları kendim yazmayı planlıyorum. Sonra, onları bir kitapta toplamayı; zaferim asırlar sonra bile dilden dile dolaşsın diye."

Gisstus gülmekten boğuluyormuş numarası yaparken, Brutus tüm bunların bir şaka mı yoksa gerçek bir övünç kaynağı mı ya da anlatılanın bir gerçek mi olduğunu bilmiyordu. Aslında Caesar'ın da şimdiden bildiği söylenemezdi.

Alışılageldiği gibi koyu kırmızı peleriniyle lejyonun ön saflarında yerini almıştı.

Sonuçta sev ya da sevme, savaşta liderlik yapmak devlet erkanının bir parçası olmanın gereklerindendi.

Ve Tanrılar sana yardım eder, Gaius Julius Caesar.

"Şu titre ne dersin: Gaius Julius Caesar, Galya Fatihi?"

"Çok hantal," diye yanıtladı Gisstus. "Neden sadece Galya Fatihi demeyi denemiyorsun?"

"Haklı olabilirsin." Caesar'ın sesi yavan çıkmıştı. "İnsanlar kahramanlarındaki sıradanlığı severler."

Gistuss gülerken, Calpurnia yanlarına yaklaştı. Eduen elçisi Diviacx'ın vardığını haber vermeye gelmişti.

"Kölelere elçinin şarabını sulandırmamalarını hatırlat." Caesar, karısı misafiri girişte karşılamak için uzaklaşırken ardından seslenmişti.

Calpurnia yürümeye devam ederken arkasına dönüp, "Tamam, hatırlatırım," dedi ve ekledi, "Bir süre sonra su demirde içinde pas yapıyor. Bir Galyalı'nın içinde ne yapmaz ki?

"Ne kadar çok, o kadar iyi," dedi Caesar ve üçüncü karısına göz kırparak ayağa kalktı.

Calpurnia, ne Cornelia kadar güzel ne de Pompeia kadar sekse düşkündü, ama üçü arasında zekâsı ve sağduyusuna en çok güvendiği oydu.

Caesar, Eduen delegasyonunun lideriyle şimdiye kadar hiç tanışmamıştı, ama Eduilerin en güçlü ve medeni Galya kabilesi olduğuna dair çok şey duymuştu. Duydukları arasında, Diviacx'ın, özgün senatolarının üyesi olduğu bilgisi de vardı. Giriş kapısının önünde karşıladığı adam, uzun boylu, oldukça sağlıklı ve dinç görünüyordu. Gümüş rengi saçları ve bıyıkları omuzlarına dek iniyordu. Tam anlatıldığı gibi tipik bir Galyalı, diye geçirdi içinden. Ancak adamın başlıklı beyaz cüppesindeki yer yer mavi şeritler, Caesar için tam bir şok olmuştu; neyse ki sağduyusunu kullanarak şaşkınlığını saklamayı başarmıştı. Evet, Eduen ticaret delegasyonunun lideri bir Druid'di.

Bu Galya rahipleri hakkında çok az şey bilinirdi; kaldı ki bilinenler de gerçekse... Eşit sayıdaki Roma nüfusunu asalaklıktan kurtarmaları için bile sayıca varlıkları çok görünüyordu. Aynı zamanda sulh yargıcı oldukları da rivayet edilirdi. Üstelik de vergi toplayıcı. Yine söylentiler arasında, hiçbirinin vergi vermediği vardı ki, Caesar bir pontifex olarak bundan hiç hoşlanmamıştı.

Rahip? Senatör? Tüccar? Ne garip bir bileşkeydi. İşte bu her şeyi karıştırıyordu. En iyisi tedbirli olmaktı.

Caesar tedbiri elden bırakmayarak en yalın haliyle:

"Selam Diviacx!" dedi.

Diviacx aynı şekilde karşılık verdikten sonra, şölen masasında oturan Calpurnia, Gisstus ve Brutus'e katılmak üzere masaya seğirtti.

Aslında bu sıradan yemeği bir "şölen" olarak adlandırmak biraz abartılı kaçıyordu. Çünkü masaların gerisinde duran sedirlerde topu topu beş kişi vardı. Konuşmaları bölmemesi için müzisyen bile getirilmemişti. Buna

rağmen Caesar, Romalılara özgü yemeklerin etkileyici ikramı için hiçbir masraftan kaçınmamıştı. Eduen’i medeniyetin beraberinde getirdiği lükslerle etkilemek, onun gözünü böylelikle boyamak istiyordu.

Ziyafet için hazırlanan aperatifler, Diviacx oturur oturmaz şarap eşliğinde hizmetçiler tarafından masaya getirildi. Mönüde ballı et, şarap ve tarçınla pişirilmiş incir tatlısı, tütsülenmiş tavus kuşu, safranlı zeytinyağı sosuyla servis edilen ızgara av kuşları, kırmızı biberle sotelenmiş sardunya, baharatlı patates püresi ve içine bandırmak için dört çeşit ekmekle sunulan patlıcan yemeği, tabaklar dolusu sirkeli zeytinyağlı özel zeytinler, çerezler, bol miktarda taze meyveyle küçük parçalar halinde ikram edilen sülün, kuzu eti, ahtapot ve kızarmış kalamar vardı.

Diviacx iyi ve tecrübeli bir diplomat gibi davranıyordu. Her şeyden tatmış ve hiçbir şeye, tattıktan sonra en ufak bir hoşnutsuzluk belirtisi göstermemişti. Caesar kendi seyahatlerinden biliyordu; birinin damak tadı diğeri için yemeği tam bir felakete döndürmeye yetebilirdi. Yine de iyi bir gözlemci, Diviacx’ın kalamar ve ahtapot gibi deniz ürünlerini iğrenç birer sualtı canavarı olarak kabul ettiğini, onları çatalına isteksizce takmasından anlayabilirdi.

Caesar, Eduen elçisinin nezaketen bu tabaklara uzanırken, yemyeşil kesilen yüzünü ve mümkün olduğunca küçük lokmalar aldığını görebiliyordu. Diğer yiyeceklere ise sanki masada başka hiç alternatif yokmuş gibi aç kurt misali saldırıyordu. Bu da onun barbar zevklerini ve barbarlara özgü sofra adabını ortaya koyuyordu. Masada tüm bunlar olurken Gisstus arada bir sohbete katılmanın dışında sessiz kalmış; Brutus ise neredeyse misafirin bulunduğu bu ortamda sindirilmişti. Caesar ve Calpurnia ev sahipleri olarak daha çok havadan sudan konuşmayı tercih etmişlerdi. Sohbet yemeklerden açılmış, Galya ve Roma iklimlerine kaymış, ardından, kölelerin umarsızca döküp saçtıkları birayla şarap arasındaki farklara kadar dayanmıştı. Caesar konuşurken bir yandan da Diviacx’ın yemeklere verdiği tepkileri sezdirmeden izlemişti.

Caesar, hizmetçiler masadaki artıkları temizleyip ana yemeği getirene dek asıl ve derin mevzulara girmemeye özen göstermişti.

“Eğer yanılmıyorsam Diviacx, cüppeniz sizin bir Druid olduğunuzu gösteriyor...”

Diviacx ağır ağır arkasına yaslanırken, “Evet, haklısınız,” dedi ve şarabından bir yudum daha aldı.

“Ve şu anda bir rahip ve bir ticaret misyonunun lideri olarak buradasınız.”

Diviacx kadehini dikkatle masaya bırakırken yanıtladı:

“Bütün Druidler rahip değildir.”

Calpurnia araya girdi:

“Biliyorsunuz kocam da bir süre rahiplik yaptı.”

“Ama o da benim gibi öbür dünyadan çok bu dünyanın adamı, öyle değil mi?” Diviacx Caesar’a dönmüştü.

Brutus kendini tutamayarak, “Sizin gibi mi?” diye sordu. “Sizlerin büyücü olduğunuzu duymuştum.”

“Bizim dilimizde ‘Druid’ rahip değil bilge adam anlamına gelir. Ve farklı bilgelik alanları olduğuna göre Druidler de çeşitlidir. Sulh yargıçları, öğretmenler. Kimi bu ülke hakkında eğitir kendini, kimi diğerleri hakkında.”

Brutus tekrar araya girdi:

“Diğer ülkeler?”

“Efsane Topraklar.”

Diviacx, Brutus’ten tekrar Caesar’a dönerek bakışlarını üzerine kilitledi. Her ne kadar şaraptan ötürü gözleri baygın ve kanlıysa da, Caesar’ın bakışlarını kendine kilitleyecek denli kuvvetliydi.

“Nereden bahsettiğimi biliyorsunuz öyle değil mi, Caesar?”

Caesar uzaklara doğru bakarak tereddütle, “Biliyor muyum?” diye sordu. Bu tuzağı biliyordu; bir pontifex olarak değil ama Rodos’ta Molon’dan aldığı hitabet sanatı derslerinde öğrenmişti.

“Kendinizi yazgıcı bir adam olarak kabul ettiğinizi duydum, Caesar.”

“Bana biçilen buysa...” demekle yetindi Caesar.

“Ve Büyük İskender’in ruhu yeniden canlanır.”

“Dostum, bu sadece bir metafor.” Bir kahkaha atarak gerçek nosyonunu saklamaya çalışmış, kulaklarında çınlayan sesi kendine bile boş gelmişti. Bu Druid, Caesar’ı huzursuz edecek kadar ruhunun derinliklerine inmeye başlamıştı. Caesar, Tanrıları ve onların uhrevi dünyalarını ciddiye almakta her ne kadar zorlansa da, kendi ruhuyla uzun yıllar önce ölen Büyük İskender arasında doğrusal bir iletişim olduğunu hissediyordu.

İskender’in ruhunun kendisinde tekrar can bulduğunu iddia etmiyordu. Aksine, İskender onun için bir yol gösterici, bir müjdeciydi. Tıpkı İskender’e yol gösteren babası Kral Philip gibi. Caesar kendini kaderinin, Makedonya’da başaramadıklarını bu kez başarmak olduğuna inandırmıştı.

Büyük İskender, cihanın henüz tanık olmadığı büyüklükte bir imparatorluk kurmuştu ve İskender'in daha fazla toprak fethedemediği için çok gözyaşı döktüğü söylenegelmekteydi. Bu, Caesar'ı şüphelendiriyordu. İskender'in bunca fetihten sonra tek yapması gereken yüzünü batıya çevirmek iken -mesela Galya'ya- bir noktadan sonra tıkanması, onun çok büyük bir komutan ama maalesef iyi bir politikacı olmadığını gösteriyordu. Demek ki fetihlerini asırlarca hüküm sürecek bir ulusa çevirebilecek nosyona sahip değildi. Bir kral olarak çıktığı yolda bir imparator olarak ölmüştü. Ardında gündelik kraliyet çatışmalarına konu olan yüklü bir tarih ve toprak mirası bırakarak...

Caesar, bir cumhuriyetten yola çıkmıştı ve kuracağı şeyin adının henüz ne olduğunu kendisi de bilmiyordu. Bildiği tek şey, bu yeni düzenin kendi varisleri tarafından değil, siyasi bir sistemle yönetileceğiydi.

Bu, Caesar'ın Rodos'un Colossus Pramitleri'nden de, İskenderiye Kütüphanesi'nden de ihtişamlı dev eseri olacaktı. Çok görkemli olacaktı çünkü Caesar eserini taştan ve çimentodan değil zekâsı ve sağduyusunu kullanarak yapacaktı.

"İyi misin?" diye sordu Calpurnia. Kimsenin duymaması için Caesar'ın kulağına doğru eğilmişti. "Yeni bir nöbet başlamıyor ya?"

"Belki de bir rüya görüyordur?" Diviacx adeta konuşmak için konuşmuştu.

"Belki de..." dedi Caesar; başını sallayarak, hem dikkatini içinde bulunduğu ana ve mekâna çevirmeye hem de Calpurnia'yı iyi olduğuna ikna etmeye çalışıyordu. "Kurgusal bir şeyden bahsediyorum sadece."

Neyse ki, kısa bir süre sonra ana yemeği bronz bir tepsi içinde taşıyan dört köle çıkagelip dikkatin Caesar'dan tekrar şölene çevrilmesini sağlamıştı.

"Niyetim Edui'nin güneyinden geçen ticaret yolunu kendi topraklarının üzerinden Akdeniz limanlarına ve oradan da karayolundansa deniz yoluyla Roma'ya taşımak."

"Daha dolambaçlı bir yol yani..."

"Evet ama daha güvenli. Sadece Galyalıların ve kendi topraklarımızdan geçip Roma kadırgaları tarafından korunan deniz yollarını kullanacağız. Ve daha güvenli olduğu için sadece geçişleri vergilendireceğiz. Mesela onda biri Galya topraklarından geçmek, onda biri benim topraklarımdan geçmek

için. Üstelik druidlerin fermanlarının kabile sınırlarını geçmek için işe yaradığını duymuştum.”
“Bu doğru!” diye atıldı Diviacx.
Caesar memnuniyetini gizlemeye çalışmadan, “Ve bazı durumlarda druidlerin bazı vergiler toplayabildiklerini...”
Diviacx’ın gözleri ancak bu dünyaya ait olabilecek bir açgözlülükle aydınlandı.
“Evet bu da doğru!”
“O halde bu, Galyalılar ve diğerlerinden toplanacak vergiler için görevlendirilecek adamları senin bulabileceğin anlamına mı geliyor? Bunu yapabilir misin?”
“Tabii ki, bu benim için hiç sorun değil!”
“Aynı şekilde bu vergiler, bu ticaret yolları üzerinde aksi istikamete giden Roma’dan alınacak şarap, mobilya, her türlü gıda, mermer, sanat eseri, enstrüman, ilaç ve aklına ne gelirse hepsi için de toplanmalı.”
“Elbette, adil olmalı!”
“Üstelik ticaret akışı şimdiki gibi musluktan sızan birkaç damla olmayacak; aradaki ticaret bir seli andıracak. İşler biraz yoluna girer girmez hemen Roma’dan mühendisler getirtip, ticarete ivme kazandırmak için yollar inşa ettireceğim. İşte böylelikle, biz de...”
“Bazı şeyleri unutuyorsun Caesar!” Gisstus önceden planladığı gibi Caesar’ın sözünü kesmişti. Caesar bu tepkiye kaşlarını çatarak karşılık verdi.
“Neymiş o Gisstus?”
“Bir kere Edui ve Galya Narbonensis toprakları arasında başka kabileler de var. Ve onlar buna kabul göstermeye...”
Söze Diviacx girdi:
“Neden onlara da bu yeni düzenlemeden yararlanma fırsatı tanımayalım?”
“Diviacx haklı, Gisstus!” diye yanıt verdi Caesar. “Daha az önce dostumuzun Druid kanunlarının kabile sınırlarını geçmeye yettiğini söylediğini duymuş olmalısın.”
“Pekâlâ, Ariovistuslarla Teutonlar ne olacak? Vahşi çapulcular tarafından idare edilen topraklara yol yapmak için nasıl mühendis yollayabileceğini düşünüyorsun?”
“Orada da..” Caesar derin düşüncelere dalmıştı.

“Abarttığınız kadar korkulacak bir şey yok beyler.” Diviacx hiç de ikna edici olmayan bir sesle, “Savaşçılarımız onları koruyacaktır,” dedi.

Gisstus sormakta gecikmedi:

“Kendi halkınızı korumakta pek becerikli olduğunuz söylenemez; ne dersin?”

Diviacx’ın bu soruya verebileceği bir cevabı yoktu. Caesar bu rahatsız edici sessizliğin sürmesine bir süre müdahale etmeyip bekledikten sonra, sanki aklına aniden bir fikir gelmişçesine, “Bir fikrim var!” dedi.

“Sahiden mi?”

“Bir ya da iki Roma lejyonunu Teutonları toptan temizlemesi için görevlendireceğim. Bu lejyonları da bizzat kendim komuta edeceğim. Sizi temin ederim ki, Roma askerlerinin şu vahşi çapulcuları ortadan kaldırması hiç de zor olmayacak. Uzun zaman almayacağı için bize pahalıya patlamayacağına da bahse girerim.”

“Ne kadar pahalıya?”

“Senatonun yabancı toprakları yağmadan kurtarmak için bir seferi finanse edeceğini hiç sanmıyorum. Bu parayı bir başkası karşılamalı!”

“Bu konuda bilgim yok, Caesar!” Diviacx’ın sesi mutsuzdu.

“İnan bana bu iş için senatodan para almak politik olarak imkansız,” diye yanıtladı Caesar. Kendini sağ salim Roma’nın dışına attıktan sonra yapacağı son şey, kendisine diş bileyenlerden bir ordu kurmak için para istemekti. Üstelik bu orduyla bir zafere imza atması bu denli muhtemelken.

Bir kez daha Caesar arada uzayan sessizliğe müdahale etmeden bekledi. Sonra, oyunun en heyecanlı yerine gelmiş gibi, “Ah tabii yaa!” diye bir çığlık attı. Kendi aptallığına kızıyormuşçasına sol elinin ayasıyla alnına vuruyordu. “Bu işi kârına bile yapabiliriz. Hem de karşılıklı ikimizin kârına.”

“Emin misin?”

Caesar gözlerini karşısındaki Druid’e kilitleyerek, yüzünde kararlı bir ifadeyle süzdü. Eğer Diviacx’ın ruhuna hükmedemezse düşündüklerini ona yaptıramayacağının farkındaydı.

“Neden Teutonları aradaki bir güvence olarak düşünmüyorsun? Aslında son derece değerli ve bol miktarda malları var.” Kısa bir duraksamadan sonra ekledi:

“Üstelik çok zeki olmasalar bile fiziksel olarak güçlüler. Düşünsenize; taş ocakları, limanlar ve tarım işçisi olmak için biçilmiş kaftan bir halk. Ve

tabii en kuvvetlileri gladyatör olarak muazzam paralar kazandırabilir bize. Sen onları toplamanın masraflarını üstleneceksin ve kârı ikiye böleceğiz.”

“Teutonları köle olarak satacak mıyız yani?”

Caesar, Diviacx’ın sorusuna alaycı bir gülümsemeyle yanıt verdi:

“Teutonların sizin arazilerinizi yağmalayıp kadınlarınızın ırzına geçerken hiç de nazik olduklarını sanmıyorum. Şimdi biz onları katletmek yerine köle olarak satarsak, bu halkının vicdanını çok da rahatsız etmeyecektir dostum.”

“Elbette öyle!” Diviacx kendi kendine gülmeye başlamıştı.

Caesar karşısındaki Druid’in bu anlaşmaya ikna olduğunu görüyordu.

III

Roma süvari birliğindeki atlılar bir nizam içerisinde vadiden aşağı geri çekiliyorlardı, tıpkı zafer ilan edilen geçit törenlerinde olduğu gibi. Daha bir mil geride on binden fazla Teuton'u toplamışlardı.

Vadi, Teutonların ardından uzayıp giden çalılıklarla kaplı bir platoya açılıyordu. Seyrek ağaçlı bir yamaçta duruyorlardı. Roma askerleri yamaçtan aşağı dörtnala inerken, Teutonlar da vadi tabanında yanlara doğru açılarak geniş bir cephe oluşturmuşlardı.

Roma süvarileri bir örnek siyah tüylü miğferler, deri kalkanlar ve kahverengiye çalan kırmızı pelerinler giymişlerdi. Ellerindeki kılıç, mızrak ve süngüler de bir örnekti. Teutonlar ise ellerine geçen her türlü kesici aletle kuşatmışlardı kendilerini. Savaşçı kıyafetleri kendi zevklerini yansıtır gibi rengarenkti. Kimisinin mızrağı bronz, kimisinin çelikti. Bazıları Galyalılara özgü pantolonlardan giymiş, sırtına da kürk ya da deri bir pelerin atıvermişti. Tozlukları, sandaletleri, botları, deri yelekleri hepsi birbirinden farklıydı. Belki de tek ortak özellikleri uzun saçlarıydı. Vadi rüzgârında altın sarısı flamaları andırırcasına uçuşan saçların arasında tek tük örgüler de göze çarpıyordu.

Atların çoğunda tek savaşçı olmasına rağmen, bazıları iki savaşçıyı birden taşıyordu. At binicisinin arkasında oturan, mızrak ve kılıçlarla kuşanmıştı. Seyrek de olsa at arabaları da vardı.

Çıkardıkları gürültü, ifade ettiği anlam kadar korkunçtu. dörtnala giden at arabalarının çıkardığı kulak tırmalayıcı sesler, kılıç ve mızrakların birbirine çarparak çıkardıkları metalik sesle karışınca daha da çekilmez oluyordu. Ancak tek bir Romalı bile dönüp arkasına bakmaya tenezzül etmemişti. Bu,

sanki onlar için gururlarına leke süren bir davranış olacaktı. Dönüp arkaya bakmak ve neler olup bittiğini öğrenmeye çalışmak...

Vadi daralırken, onu çevreleyen tepeler de alçalmaya başlamış ve yüksek bir ormanın yamacındaki bir otlağa açılır olmuştu. Roma süvari birlikleri ormana hücum etmiş, ağaçların arasına dağılarak gözden kaybolmayı ummuşlardı. Ancak yine de düzenli formasyonlar halinde hareket etmeye alışmış Roma askerleri için, kendi başlarına hareket etmek hatta yön bulmak bile epeyce zordu.

En azından Teutonlar kuşkusuz öyle düşünmüşlerdi.

Otlak sola kıvrılınca, karşılarında Roma piyade birliğini bulmak onları şaşırtmıştı bu yüzden. Belki de sadece üç bölük adam vardı, en fazla bin kişiyi ya bulur ya bulmazdı. Ancak Teutonlarla burun buruna gelen ön saftaki piyadeler, kalkanlarıyla metal bir barikat kurmuştu. Biraz gerilerindeyse yine aynı düzeneği tutturmuş elleri kılıç ve kalkanlı Roma piyadeleri, Teutonları durdukları yerden seçilebiliyorlardı. Aradaki lejyonerler ellerinde mızrak ve kargılarıyla hazır bekliyorlardı. Kanatlarda kılıç kuşanmış piyade ve yer yer süvari birlikleri göze çarpıyordu.

Roma piyade birliğinin ön cephesi, süvariler gelir gelmez aralarında geçiş için bir boşluk bırakmış; onları aralarına aldıktan sonra hızla araladıkları boşluğu kapatmışlardı.

Aslında Teutonlar, Roma piyadelerinin gücüne aşina oldukları için deneyimleri onlara geri çekilmelerini işaret ediyordu. Ama gururları, kendilerinden sayıca çok fazla olmayan bir kuvvet karşısında geri çekilmelerine engel oluyordu. Ancak şu da bir gerçekti ki, sayıca kendilerinden fazla olmasalar bile, Roma piyade birliğinin içindeki tek bir asker bile sıradan değildi.

Romalılar, Teuton savaşçılarını mızraklardan kurdukları bir bentle karşılamışlardı. Açtıkları ilk yaylım ateşi çok fazla hasara neden olmamıştı, ancak daha yakın mevziden isabet eden ikinci ve üçüncü mızrak yağmuru, göz ardı edilemeyecek bir kıyıma ve Teutonlar arasında arbedeye yol açmıştı. Pek çok savaşçı çığlıklar atarak atlarından yuvarlanırken, bir kısmı da atlarının kontrollerini yitirmişti. Yara alan atlar acıyla debelenirken, ölümcül yaralar alan atlar oldukları yere yığılıvermişti. Hâlâ mücadele vemekte olan atlar, bu kargaşanın etkisiyle serseme dönmüştü.

Bu kargaşayı fırsat bilen Roma piyadeleri, peşlerindeki mızraklı mangayla Teutonların üzerine çullanmıştı. Teutonlar zaten bozulan moralleriyle ne

yaptıklarını bilmeyerek Roma piyadelerine karşılık vermeye çalışmış, ama kalkanlarıyla ördükleri metal duvarı delip geçmeleri mümkün olmamıştı.

Teutonlar ellerindeki kılıç ve mızrakların geniş açılı darbeleriyle, Roma piyadelerinin kalkan zırhlarını alt etmeye ve onlara ulaşmaya çalıştılarsa da başarılı olamamışlardı. Romalı piyadeler kendilerini korumayı ihmal etmedikleri gibi buldukları her fırsatta düşmanlarına özellikle aşağıdan darbeler indirmişlerdi. Yakın planda savaştıkları için özellikle atların karın bölgelerini, bacaklarını ve binicilerinin kasıklarını hedef almışlardı. Bu da onlara istedikleri sonucu sağlamıştı. Teutonların arasında, az öncekine nazaran başa çıkılması daha da güçleşmiş, daha büyük bir arbede!

Tüm bu beklenmedik Roma atağının ardından bir grup Teuton atlısı, Roma sathının batısına doğru geri çekilerek yeniden toplanmış, yeni ve sert bir manevrayla Romalıların arasına dalmayı planlamışlardı.

Roma savunma sathının batı ucunu çembere almayı hedeflemişlerdi. Roma ordusunun sağ kanadını çökerterek içlerine sızmak, mızrak atıcılarını alt etmek istiyorlardı.

Bunu fark eden mızrak atıcıları, ikinci sıradaki Roma piyadelerinin arkasına sokulmuşlardı.

Teutonların şaşkınlık ve içine düştükleri korkuyu asıl arttıran manevra; basit bir Roma piyade sathı gibi görünen ön cephenin, ordunun dört bir kanadını bir anda sararak kaplumbağa formasyonuna geçmesi olmuştu.

Bu formasyonla başetmenin imkânı yoktu. Sonunda Teutonlar önce bir umut mızrak ve kargılarıyla etkili olmaya çalışsalar da, sonucun Romalılara zarar vermekten öte sadece metalik kuru gürültüler çıkarmak olduğunu görmüşlerdi.

Öfkeden ve gururlarının aldığı yaradan deliye dönen Teuton savaşçıları geri çekilmeye karar vermiş, hatta bir kısmı çoktan vadiye doğru gerisin geri kaçmaya başlamıştı bile.

Evet, geri dönmüşlerdi ama kaçamamışlardı.

Kaçış yolları bir başka Roma piyade formasyonuyla çoktan tıkanmıştı.

“Ne kadar dokunaklı bir manzara!”

Caesar, Brutus ile beraber Tulius’un arkasında kan gölüne dönen savaş alanında turluyordu. Otlakta tek bir yeşillik kalmamış, hepsi tutuşmuş, tutuşmayanlar da kan gölünün içinde gözden kaybolmuştu.

Brutus, “Korkunç bir manzara,” diye onaylamıştı.

Caesar omuzlarını silkerek, “Bir savaş alanı...” diye söze başlamış, genç çocuğun verdiği tepkiye gülmemek için kendini zor tutmuştu. “Teutonların içler acısı savaş taktiklerinden bahsediyordum.”

“Onlar için içler acısı olabilir ama bizim işimize yarar,” dedi Brutus.

“Savaş anıysa söz konusu olan, evet sen haklısın, ama savaş bittikten sonra pek sayılmaz dostum. Eğer ölümü göze alarak bu kadar atılgan davranmasalardı, daha çok köle edinebilirdik. Medeni savaş taktiklerinden haberleri bile yok bunların!”

Aslında bu sadece Ariovistus -o en azından savaş taktiği geliştirmek için özel yetenekleri olan bir barbardı- tarafından komuta edilen kuvvetlerden geriye kalanlarla girişilen küçük bir çatışmaydı.

Galyalılar gibi Teutonlar da Romalılara nazaran daha yapılı insanlardı. Üstelik hepsi çok iyi binicilerdi. Ve Caesar bal gibi bilip hiçbir zaman kabul etmese de, Romalılarla eşit güçteki bir Galya ya da Teuton kabilesi Romalılara her koşulda üstün gelebilirdi. Ancak bir ordunun belkemiği piyade birlikleri olduğu için, sayıca piyadede üstün gelen, savaşta da üstün gelirdi. Galya seçkinleri ve savaşçıları yayan savaşmanın haysiyetlerini zedeleyeceğini düşündükleri için bu çatışmalarda eğitimsiz köylüleri ve hatta kölelerini kullanırlardı. Roma piyade birlikleriyse yirmi yıllık askerlik için birliğe alınmış iyi eğitimli gönüllü profesyonellerden oluşmaktaydı.

Dolayısıyla bu disiplinli ve iyi komuta edilen piyade ordusunun süvari birliklerinin en cesur ya da en iyisine bile üstün gelebiliyor oluşu, Teutonların aklına sığmayan bir şeydi. Tıpkı taktik olarak geri çekilmeyi anlamadıkları gibi. Çünkü bir Teuton’a göre savaş alanından geri çekilmek, korkaklıktan ve insanın onurunu zedelemesinden başka bir şey değildi.

Caesar çadırına yaklaşırken komutana seslendi:

“İyi iş başardın Tulius!”

Tulius savaş ganimetlerini saymakta olan kâtibin önünde sandalyesine yaslanmış oturuyordu.

Ayağa kalkarak Caesar’ı selamladı.

Caesar atından inerken Tulius’a oturmasını işaret etmişti. “Pek işe yarar bir şey varmış gibi görünmüyor.” Teutonlardan kalma silahları süzüyordu.

Kısa boylu ve koyu renk tenli komutan başını sallamakla yetindi. Marcus Tulius ender rastlanan bir askeri yeteneğe sahipti; yirmi yaşında genç bir

lejyonerken beş yıl içinde mevki sahibi olmuş, onu takip eden yedi yılda da tüm bir lejyonun komutanlığına yükselmişti. Bu yüzden Tulius, profesyonel Roma askeri için iyi bir örnek ve gerçek bir kare astı.

O, aynı zamanda zafere gebe olmasa da çok önemli işlerle görevlendirilebilecek ve verilen her görevin üstesinden gelebilecek kapasitede bir komutandı. Caesar'ın ikinci gözde komutanı Titus Labienus ise iyi bir lider, müthiş bir taktisyen olmasına rağmen, sadece zafer kazanmanın sonsuz hazzını yaşamak için savaşan bir savaşçıydı; tıpkı Teutonlar ve Galyalılar gibi.

"Bizim kılıçlarımızla savaş malzemelerimizi ve Galya kılıçlarını ayırın; diğerlerini bırakın çürüsünler. Kazandıracakları üç kuruş, taşıdığımıza bile değmez."

Tulius, Caesar'ın emrine başını sallayarak karşılık vermişti.

Birden, "Ya köleler?" diye soruverdi Caesar.

Tulius'un omuz silkişi her şeyi anlatıyordu, ancak Caesar yine de ısrarla detayları öğrenmek istiyordu:

"Toplam kaç tane var elimizde?"

"İşe yarayabilecek sağlıklı olanların sayısı iki yüzü bile bulmaz," diye yanıtladı Tulius. "Onlara da taş ocaklarında ya da madenlerde çalışmak zül gelecektir. Ama aynı adamlar gözünü kırpmadan ölümüne savaşabilir. Bu da Teutonları potansiyel birer gladyatör haline getiriyor; tabii eğer yakalandıklarında tek parçaysalar. Elimizde şu an yirmi, yirmi beş tane kadar var, hele üç dört tanesi Roma için biçilmiş kaftan!"

Bu kez Caesar, Tulius'a başını sallayarak yanıt vermişti; durumdan tatmin olmuş görünmüyordu. Atına atlayıp kendi düşünceleriyle baş başa kalmayı umarak karargâhına doğru yola çıktı.

Teuton gladyatörleri gerçekten iyi para ediyordu, ne var ki bu çarpışmadan daha çok köle edinebilmeyi ummuştu. Görünüşe göre bu savaş onları zarara sokmuştu. Her geçen gün genişlettikleri ordu için Eduilerin ödediği parayla bir o kadar hızla artan ordu masrafları arasındaki açığı köle ticaretiyle kapatmayı ummuştu oysa.

İşin daha da kötüsü, hâlâ tek vücut olan sağlıklı savaşçıların köle ticareti için kullanılamayacağını anlamıştı bugün. Hem Galyalılar hem de Teutonlar ölümüne savaşmayı, sürünerek de olsa bir şekilde yaşamlarını sürdürüp sonra bir zenginin himayesinde yaşlanarak ölmeyi beklemeye yeğliyorlardı.

Üstelik mademki biri ölümüne savaşmayı göze almıştı, en azından bir gladyatör olarak nam salarak ölmeyi haydi haydi tercih ederdi.

Galyalılar ve Teutonlar aslında aynı soydan gelen kuzenlerdi. İkisi de doğunun uçsuz bucaksız platolarından gelerek bugünkü topraklarına yerleşmiş yağmacı nomad boylarıydı. Teutonlar daha çok kuzeye ve Alpler’in batısına yerleşmiş, Galyalılar ise Kral Brenn’in öncülüğünde İtalya üzerinden Roma’ya doğru ilerlemişti. Fakat Roma tarafından bugün bulundukları yere doğru geri çekilince Brenn’in krallığı bir kabileler topluluğuna dönüşerek parçalanmıştı. Ve her kabile “Galya” ulusunu sadece Roma haritalarında anılır bırakarak birer reis tarafından yönetilir hale gelmişti.

Teutonlar doğu steplerinden geldikleri gibi kalsalar da, onlara nazaran Galyalılar medeniyetle daha haşır neşir olmuştu. Tarım yapmayı, madenciliği ve madeni eritmeyi öğrenmişlerdi. Çoğu usta birer demirciydi ve en az Roma’dakiler kadar iyi mücevher yapıyorlardı. Neredeyse hiç kimsenin üretemediği renklerde kumaşlar üretebiliyor, kaba saba ama kullanışlı yollar inşa edip hatta küçük çaplı ilkel şehirler kurabiliyorlardı. Öyle ki aralarında Yunan alfabesinden esinlenip kendi dillerini kullanarak okuma yazmayı öğrenenler bile vardı.

Eğer onlar için uygun bir yönetim sistemi oturtulabilirse, pekâlâ medeniyete de uyum sağlayabilirlerdi. Aslında kendi başlarına çoktan Roma’nın yönetim şeklini kopyalamışlardı. Kabile reisleri henüz Roma’daki gibi konsül olarak adlandırılmasalar da kabile konseyleri tarafından seçilerek belli süreler için iş başına getiriliyorlardı. Hatta bu konseylerden birkaçı kendilerine senato demeye başlamıştı.

Peki Galyalıları Teutonlardan farklı kılan neydi? Caesar hedefe yönelmeden önce bu sorunun yanıtını bulması gerektiğinin farkındaydı. Çok yakında da bulacaktı. Teutonların soyu tükenmek üzereydi. Edui kabilesinin baş düşmanı Arverni kabilesi içinde, Roma lejyonlarının Teutonların defterini çoktan dürdüğüne ve sıranın onlara geldiğine dair söylentiler dolaşıyordu.

Mantığı Caesar’a, Galyalılarla Teutonlar arasındaki farkın druidlerle ilgili bir meseleden kaynaklandığını söylüyordu. Çünkü Teutonlar arasında tek bir Druid yoktu. Caesar yaptığı okumalar ve seyahatlerde hiç böyle bir bilgiye rastlamamıştı. Üstelik druidler sadece âdetlerini Galyalılara

dayatmakla kalmamış, kanunları aracılığıyla Galyalıların yönetimine de karışmışlardı. Ancak hiçbir yerde yazılı bir kanunları olmadığından ve kimse tam olarak neler döndüğünü bilemediğinden, salt gerçeklik yıllar boyunca Druidlerin bizzat kendisi olarak kalmıştı.

Druidler tüm Galyalılar tarafından nihai otorite olarak tanınmaktaydılar. Direkt olarak yönetimi ellerinde bulundurmadıklarından bunun bir teokrasi olduğu söylenemezdi. Ancak bir şekilde başkalarının da yönetimi direkt olarak ele geçirmesine engel oldukları aşikârdı.

Bu tam da Zeno'ya göre bir paradokstu.

Gisstus, Eduen'in başkenti Bibracte'den Caesar'ın kampına vardığında saatler öğleden sonrayı gösteriyordu. Caesar o esnada keyif veren güneş ışınlarının altında oturduğu sandalyesinde balmumu bir tablete son raporunun müsveddesini çıkarıyordu. Aslını daha sonra yazacaktı çünkü alt tarafı küçük bir çarpışmayı şanlı bir zafer destanı gibi anlatmak pek çok değişiklik yapmayı da beraberinde getiriyordu.

“Selam Caesar!” Gisstus omzunun üzerinden dikkatle Caesar'ın ne yazdığına bakıyordu. “Hâlâ Galya Fethi'ni mi yazıyorsun? Umalım ki final bölümü, yazamayacağın kadar uzun olmasın. Hem *Julius Caesar-Roma Kralı* adlı eserinin ilk bölümünde ne var dostum?”

“Hayır Gisstus, biliyorsun Tanrılar böyle bir bölümün yazılmasını ta en başında yasaklamışlar!”

“Ama bu savaşın başlıca amacı güç kazanmak değil mi?”

“Sadece kanunların izin verdiği ölçüde diktatör gibi yönetmek Gisstus, bir kral gibi saltanat sürmek değil. Hanedan kuran bir kral hem bir kahramandır hem de bir devlet adamı; oğluysa bir mediocritydir, onun oğlu da ya yarım akıllıdır ya da bir canavardır; ama onun da oğlu, şüphesiz her iki sınıfa da girer!”

Gisstus alaycı bir tavırla sordu:

“Ne yani, tüm bunlar topu topu altı aylık bir diktatörlük için mi? Hani şu kanunların izin verdiği ölçüde!”

“Kanunlar işe yaramıyorlarsa devletin bekâsı için değiştirilebilirler,” diye yanıtladı Caesar.

“Yine bir avukat gibi konuştun!”

“Bir avukat, ki o benim ve aynı zamanda bir tartışmada ikna edici olabilecek kadar yeterli güce sahip bir komutan. Yakında o da olacak.”

Gisstus gülmeye başlamıştı.
“İşte şimdi Gaius Julius Caesar gibi konuştun! Peki neyle değiştireceksin kanunları?”
İşin doğrusu, henüz bu sorunun yanıtını Caesar kendisi de bilmiyordu. Tereddüdünü gizlemeye çalışmadan yanıtladı Caesar:
“Belki de ömür boyu sürecek bir diktatörlükle.”
“Fakat bu, diktatörlüğünün göründüğünden daha da kısa sürmesine neden olabilir; malum, emekliliğin için sadece bir alternatif bırakmış olacaksın geriye!” Gisstus’un sesi son derece ruhsuzdu.
“O halde şöyle diyelim, belki de şimdikinden daha uzun dönemli bir diktatörlük. On yıl, yirmi yıl?”
“Bu biraz daha makul...”
“Aslında Büyük İskender tüm medeniyetlerin hükmünü sürerken benden tam on yaş daha gençti.”
“Ve Büyük İskender senin yaşındayken Caesar, çoktan ölmüştü.”
“İşte elimi çabuk tutmam için bir sebep daha!”
Gisstus alaycı bakışlarını üzgün bir ifadenin arkasına saklamaya çalıştı. Onu gerçekten iyi tanımak gerekiyordu, tıpkı Caesar gibi.
“Seni rahatsız eden nedir Gisstus?”
“Arvernilerle ilgili küçük bir sorun yaşayabiliriz. Hatta belki de çok da küçük sayılmayacak bir sorun...”
“Şu yeni reis seçilen adam: Gobanit... Açgözlü ve tekliflere açık bir adama benziyor...”
“Ah evet, öyle; üstelik zeki olduğu da söylenemez,” diye ekledi Gisstus. “Zaten sorun da o değil... Yani muhtemel problem, onun kardeşi.”
“Kardeşi mi?”
“Keltill; şu dışa dönük kabile reisi ve onun kehanetleri.”
“Şu Yeni Ay kehanetlerinden mi söz ediyorsun?”
Caesar şaşırmışa benzemiyordu. Yerlilerin inanışına göre yeni bir yıldız doğmadan önce gökyüzünde görünür ve yazgıda gerçekleşecek bir değişikliği müjdelerdi. Caesar’ın bu işareti kendi başarı ve artacak varlığının muştulayıcısı olarak görme girişimi sonuçsuz kalmış da olsa, böyle bir alametin nasıl bir sorun doğurabileceğini anlamamıştı.
“Sorun yeni yıldız değil,” dedi Gisstus. “Kayan Yıldız.”
“Kayan yıldızları da mı bir alamet olarak alıyorlar? Ama bazı geceler gökyüzü kayan yıldızdan geçilmez neredeyse.”

Gisstus omuzlarını silkerek karşılık verdi:
“Bu onlardan değil, gözden kaçmayacak olağanüstü büyüklükte bir yıldızdı. “Öyle ki, bazıları onun kuyrukluyıldız olduğunu bile iddia etti.”
“Ben hâlâ...”
“Druid dostumuz Diviacx’ın söylediklerine bakılırsa, Galyalılar için bir kuyrukluyıldız kayması kraliyette değişikliğe ya da kralın ölümüne delalet.”
“Ama şu anda sözü edilebilecek bir kral yok...”
“Ve birileri ozanlarını yeni bir kralın geldiğini haber vermeleri için destekliyor gibi.”
“Aa,” diye yanıt verdi Caesar. “Peki Diviacx niye böyle bir saçmalığı ortalıkta yaysın ki?” Eski bir pontifex olarak Caesar gayet iyi biliyordu ki alametler, yorumu yapanın istediği amaç doğrultusunda rahatlıkla farklı yorumlanabilir.
“Yayan o değil!”
“Keltill mi?”
Gisstus başını sallamakla yetindi. “Öyle görünüyor. Tüm kabile liderlerini topladığı bir yemek vermesinin tesadüf olması düşük bir ihtimal.”
“Böyle bir şey yapabilecek otoriteye sadece Druidlerin sahip olduğunu sanıyordum.”
“Diviacx da bu yüzden üzülüyor ya! Keltill aslında böyle bir toplantıda bulunamaz. Ancak o kadar cömert bir ev sahibi ki, o bir davet verdiğinde geri çevirebilecek Galyalı sayısı bir elin parmaklarını geçmez.”
“Ama eminim Druidler bunu yasaklayabilir.”
“Evet, yapabilirler,” dedi Gisstus, “Ancak Druid her ne kadar olanları onaylamasa da Keltill’in özellikle küçük kabileler arasındaki ününden ve etrafına saçtığı paranın çekim gücünden korkuyor gibi. Bu onlar için tehlikeli bir politik adım olabilir, özellikle de böyle bir yasak getirirse...”
“O da bu durum karşısında bizim ağırlığımızı koymamızı istiyor, öyle mi?”
“Diviacx açıkça söylemedi ama sanırım Keltill’in kamusal alandan çekilmesinin iki taraf için de faydalı olacağını düşünüyor.”
“Bu konuşan Druid, Diviacx anlaşılan,” dedi “Ama asıl mesele şu ki; Eduen Diviacx, Arverni Keltill ile daha kârlı bir işbirliğine gitmemizden korkuyor. Her şeyden sonra Roma üzerine yemin eden bir Galya Kralı, benim...”

“Keltill, Roma’nın dostu değil, bu kesin!” diye cevapladı Gisstus. “Yakında kuzular da kurtlar için yemin edecek.”

Caesar bu yeni durum üzerine uzun uzun düşünüp taşındı, ancak bu karanlığı aydınlatacak herhangi bir sonuca bir türlü ulaşamadı. Aslında sorun karanlığın kendisiydi, kabile politikalarının çok karakteristik bir türüydü yaşanan.

“Keltill’in misafirperverliğiyle ün saldığını söylemiştin değil mi, Gisstus?” diye sordu en sonunda Caesar. “Sen de onun bu konukseverliğinden yararlanmak istersin belki dostum!”

Gisstus gözlerini devirerek Caesar’a baktı bir süre. “Keltill’in davetsiz bir Romalıya göstereceği konukseverlik onu soteleyip ana yemek olarak sunmasından ibaret olsa gerek dostum!”

Caesar, Gisstus’u baştan aşağı süzdükten sonra, “Hiç renk uyumundan anlamıyorsun Gisstus,” dedi. “Senin ten renginde bir adama mavi de çok yakışacaktır. Eduen mavisi!”

Ufukta güneşin son ışıkları da batarken, ortadaki boş alanı çevreleyen ağaçların üzerinde gökyüzü koyu pembeye dönüyordu. Dağların doruklarına ve doğuya çoktan karanlık basmıştı. Hava parçalı bulutlu olduğu için ayın net görünemediği gecelerden biriydi. Ama en parlak yıldızlar yine de seçilebiliyordu, aralarında bir tanesi henüz emeklemeyi öğrenen bir çocuktan bile küçüktü.

Ormanın karanlık derinliklerinde devasa ateş böceklerini andıran turuncu ışıklar yanıp sönüyordu. Derken, ellerinde fenerleriyle bir düzine kadar Druid ormanın dört bir yanından çıkagelerek orta alandaki boşlukta toplanmıştı. Hepsinin üzerinde kabile renkleriyle ayrıştırılmamış beyaz cüppeler vardı. Boş arazinin ortasında yüzleri ormana dönük, küçük bir çember oluşturdular. Orta alanın batı tepesinde, elinde değneğiyle Baş Druid görünmüştü. Feneri olmayan Baş Druid çembere doğru ağır adımlarla yürümeye başladı.

Baş Druid çemberi yarıp içine girince, Druidler de yüzlerini ona çevirdiler. Böylece Guttuatr otoritesini simgeleyen asasını yere diktiğinde bir ateş çemberinin içinde bulacaktı kendini; kendine çevrilmiş, umut bağlamış bekleyen gözlerin çemberi!

“Druidlerin bu içsel yolculuk ayinini düzenledim çünkü üzerinde konuşmak istediğim...”

“Gökyüzünde yeni bir alamet...”
“Yeni bir yıldız...”
“Romalılar...”
“Keltill...”
Baş Druid, sözünün çevresindeki druidlerin uğultularıyla sürekli bölünmesinden hoşlanmışa benzemiyordu. Fakat asasını havaya kaldırıp sessizlik istemekte çok gecikmedi.
Baş Druid sesini iyice yükseltmişti:
“Sizleri topraklarımıza kargaşa getiren göklerdeki kargaşayı değerlendirmek için buraya çağırdım!” Sesini biraz alçaltarak devam etti: “Ya da az önce bir örneğini sergilediğiniz gibi tam tersini...”
Sanki olağanüstü bir jest yapmışçasına gülümsedi fakat bu asla bir kahkaha değildi. Başka da hiç kimse buna cesaret edemedi.
“Gökler bize doğru bir işaret verdi; bir yıldızın doğumu...”
Druid Zelkar ekledi: “Büyük Dönüşüm’ün işareti!”
Guttuatr başını sallayarak karşılık verdi:
“Ve şimdi kuyrukluyıldızı gördüğünü ve bunun yeryüzüne karmaşa ve karışıklık tohumları ekeceğini iddia edenler var.”
“Hiçbir şey hakkında bilgisi olmayanlar için kayan büyük bir yıldızla sıradan bir kuyrukluyıldızı karıştırmak işten bile değildir.” Zelkar’ın sesindeki alaycılık fark edilmeyecek gibi değildi. Konuşurken bir yandan da başıyla kayan yıldızla Baş Druid’in değneğini işaret ediyordu.
Polgar adında bir başka druid lafa girdi:
“Bu bir kralın ölümünün ya da zamanının dolduğunun habercisi.”
“Ya da kral değişiyor!” diye ekledi Druid Gwyndo. “Bir kralın yokluğunda, böyle bir alameti yeni bir kralın muştulayıcısı olarak algılamak en kolayı ve en önce akla geleni; tıpkı kayan bir yıldızı kuyrukluyıldız olarak görmeye çalışmak kolaycılığına kaçmak gibi.”
“Eğer öyleyse,” dedi Zelkar, “kayan bir yıldız gibi, birisi gökyüzünde bir an için parlayacak ve ardından yok olup gidecektir.”
“Umalım ki...”
“Bu Caesar’ın Roma’ya dönüşüne delalet olsun.”
“Bu alametlerin Keltill ile ilgili olduğunu söyleyenleri de...”
“Ama kendisi bu söylentileri desteklemi...”
“Üstelik kabul de etmi...”

“En azından açıkça...”
“Yeter artık!” Guttuatr bağırarak araya girmiş, asasının dipçiğiyle yere hızlıca vurmuştu. Gırtlağını temizleyip, “Büyük büyükbabalarımızdan bu yana hiçbir Galyalı, Brenn kraliyet tacını giymedi. O günden bu yana sayısız yıldız kaydı ve bir o kadar da kuyrukluyıldız göründü; ancak topraklarımız barış altında olduğu müddetçe hiç kimse birini diğeriyle karıştırma gafletine düşmedi, ne yanlışlıkla ne de bilerek...” dedi.
“Ya da krallığa oynayanlar öyle görmüş olmak isteyebilirler,” dedi Gwyndo.
“O halde Keltill ya da bir başkası düşmanları tarafından zan altında bırakılıyor olabilir,” diye araya girdi Polgar.
“Bu doğru!”
“Sessizlik...” diye bağırdı Guttuatr. Ardından omuzlarını silkerek, “Bizler bilge adamlarız ve gerçek ya da değil, bu alametlerin bizleri nasıl kaos ve çekişmeye sürüklediğini daha şimdiden gördük,” dedi.
Polgar, nazik ve aklı başına gelmiş bir tavırla, “Baş Druid izninizle şimdi konuşabilir miyim?” diye izin istedi.
Guttuatr konuşmadan başını iki yana sallayarak yanıtladı.
“Hepimiz büyük bir dönüşümün arifesinde olduğumuzu biliyoruz; bir devir kapanacak ve bir yenisi açılacak,” diye konuşmaya başladı Polgar. “Belki de... belki de bu...” diye bir an için duraksadı; sanki kocaman bir lokmayı tükürmek istiyor da gırtlağından çıkaramıyormuş gibiydi. “Bizi bekleyen Büyük Çağ’da gökler başka bir dil konuşacaktır belki?”
“Sahte kuyrukluyıldızların doğru işaretlere dönüştüğü bir dil mi?” Zelkar alaycı tavrını sürdürüyordu.
Guttuatr bu tavır üzerine araya girme ihtiyacı hissetti:
“Öyle bir dil ki, bu çağda doğmuş hiç kimse anlayamayacak... Onlar bunu çoktan konuşuyor olabilirler mi?”
Ortalıkta fenerlerden çıkan çıtırtılardan ve ağaç yapraklarının hışırtısına karışan bir baykuşun uğultusundan başka hiç ses yoktu.
“Olabilir,” diye yanıtladı Guttuatr en sonunda. “Ve bizler bilge adamlar olarak Yüce Tekerlek’le beraber döneceğiz ki, onun altında kalmayalım.”
“Peki, bu nasıl olacak Baş Druid?” Bu kez soruyu soran Zelkar’dı.
Guttuatr derin derin iç geçirdi, sözcüklerle verebileceği bir cevabı yoktu. Bu sorunun yanıtını Baş Druidlerinin yüzünde arayanlar da aradıkları yanıtı

bulamadı. Zira Guttuatr’ın cevabı da, “bilmiyorum”dan ibaret oldu.

Pek çok yerde birçok kez kullanılan bu basit sözcükler, bu bilge adamların içine garip bir korku salmıştı.

“Bilemiyorum!”

Guttuatr başını gökyüzüne kaldırıp toplu iğne başı gibi bütün göğü kaplamış yıldızların arasından başka bir mekâna, başka bir zamana daldı; henüz doğmamış bir zaman dilimine.

“Vadesi dolmakta olan bir çağa ait hiç kimse, kendisini beklemekte olan çağ hakkında tam öngörüde bulunamaz. O halde, o kişinin kim olacağını öğrenmeye çalışalım. Bakalım yazgımız Galya topraklarına ait bu insanları yönetmesi için kimi seçecek!”

IV

“Başka kim kabile reisi olarak geçirdiği bir yılın şerefine ziyafet verecek kadar cömerttir?”

Vercingetorix babasıyla beraber Gergovia’ya doğru at koştururken neşeyle sormuştu.

“Bu bir kutlamadan azı ve fazlası,” diye açıkladı Keltill. “Eğer tanrılar isterlerse çok çok daha fazlası.”

Bu sözler birtakım gizli şeylerin döndüğüne işaret ediyor gibiydi.

Bir yıl boyunca kabile reisi olarak görev yapmak babasının hareketlerinde bazı değişikliklere neden olmuştu. Keltill geçtiğimiz bir yıl boyunca eskiye göre oğluna çok daha az zaman ayırdığı gibi, büyük haz aldığı avlara fazla itibar etmemiş, atlarıyla ilgilenmeyi ve doğayla baş başa vakit geçirmeyi de kesmişti. Öte yandan evin içindeki seçkinler, askerler, vergi tahsildarlarıyla uzun süren toplantılara saatler ayırmıştı.

Önceleri Vercingetorix bu değişimi olayların doğal akışına vermiş, babasının sadece kendi babası olmasından öte artık bu toprağa ait insanların da babası olduğu gerçeğini kabullenmeye çalışmıştı. Reislik süresi dolunca her şeyin eskisi gibi olacağını düşünüyordu.

Fakat ayın son üç ya da dördüncü evresinde, babasındaki değişimin giderek daha da belirginleştiğini görmüştü. Herkesin sevdiği ve saydığı Keltill’in de artık düşmanları vardı.

Romalılardan bahsediyoruz; hiç kimse tarafından sevilmeyen ama Keltill’e göre birçok Galyalı tarafından yardımsever ve varsıllık kaynağı olarak görünen bu adamların ne kadar üçkâğıtçı ve istilacı düşmanlar olduklarını göstermek gerekiyordu.

Bu durum Keltill'i Galyalılar arasında en güçlü ve herkese kapısı açık adam haline getirmiş, aynı zamanda ağzını da sıkılaştırmıştı. Keltill artık bu yüzden zamanının çoğunu kabilelerin sorunlarını, boş zamanını ise Galyalı ozanları dinleyerek geçiriyordu.

Vercingetorix bu mistik atmosferi heyecan verici bulsa da erkekliğe adım atmak üzere olan bir delikanlı olarak, bu çok gizli amaçların puslu girdabından uzak tutulmayı hazmedemiyordu.

Keltill'in evinden Gergovia'ya uzanan yol, hayattaki en yaşlı Galyalı'dan bile eski olsa da, iki at arabasının yan yana geçebileceği kadar genişti. Zamanla geçişlerden aşınmış yolda neyse ki hava kuru olduğu için balçık yoktu. Araziyi, yeşil tepelikleri yararcasına çevreleyerek devasa ormanın doruklarından bile geçiyordu. Yeryüzünde var olan ve hatta yeryüzünden yapılmış, yaşayan bir yoldu.

Gergovia'ya yaklaştıkça trafik de artıyordu. Herkes şehre gitmesine rağmen, at arabaları fıçılarla bira, küfelerce meyve sebze, hububat ile ekmek ve sayısız cansız hayvan taşıyordu. Karacalar, yaban domuzları, kazlar ve tabii av kuşları. Arabaların sürücüleri bir yandan da koyun ve domuz sürülerini güdüyor, ozan ve müzisyenlere yol göstermeye çalışıyorlardı. Kafilede ayrıca mücevher ve elbise tedarikçilerinin yanı sıra, Arverne seçkinleriyle savaşçıları, diğer kabilelerden insanlar, onların da arasında tek tük Druidler vardı.

Keltill adet edindiği üzere, deri kesesinden çıkardığı madeni paraları yoldan geçen kafilelerin üzerine saçıyordu. Bunu yaparken özellikle dikkat etmesi gereken tek şey, yoldaki seçkinleri, druidleri, savaşçıları ya da Arverni dışındaki diğer kabileleri bu hareketiyle küçük düşürdüğü izlenimini yaratmamaktı. Yüzündeki kocaman gülümseme her şeyi çözüyor gibiydi.

Ancak Vercingetorix bu davranışın, memnuniyet gösterisinden çok, kasıtlı bir nedeni olduğunu sezinlemişti.

"Herkes kutlama zihniyetinde görünüyor," diye atıldı Vercingetorix.

"Neden olmasınlar ki?" diye yanıtladı oğlunu. "Onlar Galya tarihinin en büyük şöleninin davetlisi olmak üzereler."

"O halde neden, 'Bu bir kutlamadan azı ve daha fazlası,' dedin?"

"Fazlası, çünkü bir kutlama için normalin üzerinde para harcıyorum; azı, çünkü onlar buna değer mi bilmiyorum." Keltill Vercingetorix'e doğrudan

kalpten ulaşan uzun bir kahkaha attı.

“Ve çok çok daha fazlası olacak, eğer tanrılar isterse?”

Vercingetorix sormaya yeltendi.

Keltill atını tırısa geçirerek, Vercingetorix’e yaklaştı.

“Sır saklayabilir misin evlat?” Sesi neredeyse fısıldar gibi çok alçak perdeden çıkmıştı.

Vercingetorix imalı yanıt verdi:

“Kesinlikle hayır! Bana her ne anlatırsan Gergovia meydanında güneş tam tepedeyken ciğerlerimi yırtmak pahasına bağırarak herkese ilan edeceğim. Tüm dünyanın duyduğuna emin olmadan da susmayacağım.”

“Babasının oğlu!” Keltill oğlunun omzuna bir şaplak atarak gülmeye başladı. Neşesi biraz durulunca yeniden oğluna doğru eğildi; “Aslında evlat, bu şölenin tek amacı tüm Galya kabilelerinin liderlerini bir araya getirmek, yoksa kutlama kimin umurunda? Üstelik kutlanacak ne var? Teutonların baskınları mı? Ya da Eduilerin davetiye çıkardığı Romalıların baskınları mı? Özgürlüğümüzü kaybedecek olmamız mı yoksa? Ya da başlı başına şerefimizin kendisi mi?”

“Şerefimiz mi?”

“Caesar’ın paralı askerleri bizim için savaşırken hangi şereften bahsedebiliriz evlat? Teutonların kökünü kuruttuklarında sıranın bize gelmeyeceğini mi sanıyorsun?”

“Ama biz sayıca azız, Teutonlar ise çok.”

“Yanılıyorsun Vercingetorix, bütün kabileler yalnız başına kaldıklarında azdır, bizler ancak Galyalılar olarak çoğunluğuz. Eğer güç birliği yaparsak Teutonları Rhine’ın gerisine kadar püskürtebilir, Roma lejyonlarını da denize dökebiliriz!”

“Ama bunu Kral Brenn zamanından beri becerebilen kimse olmadı; en son kralımız...”

“Ben böyle bir şey söyledim mi?” Keltill’in tepkisi sertti. Sonra gözünü kırparak, “Sen de söyleme!” dedi.

Atını tırısa getirerek, “En azından gerçekleşmeden önce...” Oğluna da hızlanması için omzuyla işaret etti.

“Ve şimdi sana benden duyabileceğin en garip öneriyi getireceğim.” Yeniden yan yanaydılar. “Bu gece ayık ol!”

Vercingetorix şaşkın bakışlarla babasını süzdü.

“Bu gece olanları anımsayabilecek kadar ayık kal evlat, kal ki ileride ozanlar sonsuzluğun şarkısını çalmaya başladıklarında oğluna oradaydım diyebilesin!”

Gergovia dağın tepesine kurulmuş, savunulması kolay bir şehirdi. Geçmişte sadece koruları olan bu şehir, şu anda geniş bir çayırlığın yamacında uzanan, yeşili bol, verimli bir yerdi. Vadi boyunca uzanan geniş otlaklar ve ağaçların sayıca seyrelmiş olması insan gücünün maharetiydi. Savunma perdeleri için kütük temin etmek ve kent kurabilmek için ağaçların çoğunu kesmişlerdi. Ancak öte yandan bütün bunlar, potansiyel istilacı kuvvetler için şehrin uzaklardan bile dımdızlak görünür olmasını beraberinde getirmişti.

Şehrin dört bir yanı dört adam yüksekliğindeki kayalarla örülüp, kereste payandalarla desteklenmiş surlarla çevriliydi. Surların hemen ardında, eşit aralıklarla dizilmiş daha küçük kuleler vardı. Şehrin şu anda açık olan girişleriyse etrafı demir korkuluklarla kuşatılmış kulelerle korunuyordu. Herhangi bir saldırı sırasında düşman askerinin ok, mızrak, kargı ve surlardan aşağı boca edilecek kaynar su yağmuruna tutulması işten bile değildi.

Gergovia, Vercingetorix’in şimdiye dek gördüğü en büyük ve en güzel manzaralı ikinci yerdi. O kadar geniş bir araziye yayılıyordu ki, konuk kabilelerin seçkinleriyle maiyetlerinin kamp alanları neredeyse dağın yamacının yarısına dek iniyordu. Gördüğü manzara, yaşayan en yaşlı Galyalı’nın bile hayatında görmediği denli büyük bir topluluktu.

Kabile reislerinin deri çadırları, kabile geleneklerini yansıtıyordu – ayı, atmaca, yaban domuzu, kurt, at ve diğerleri, kütüklere asılmış ya da bronza geçirilmişti. Hatta söz konusu olan Eduen yaban domuzu ise gümüşten dahi kullanılabilir ve kütüğün en üst kısmına asılabilirdi. Seçkinlerle savaşçıların çadırları, onlarınkinin çevresinde kabile renklerini yansıtan düzenlemelerle konuşlandırılmıştı.

Kabileler arasındaki kamp alanı oradan oraya koşturan hizmetkârlar, seyisler, ozanlar, müzisyenler ve tüccarlarla doluydu. Her yerde küçük tezgâhlarda bira, ekmek, pişmiş taze et satanlar hatta bazı tezgâhlarda amforalarda Roma şarabı bile sunanlar vardı.

Vercingetorix, dağın tepesinden şenlik yerinin bu göz alıcı curcunasına doğru at koştururken göğsünün gururla kabardığını hissetmişti.

Keltill’in para kesesi çoktan boşalmış olsa da kamp alanına doğru ilerleyen kafilelere gülücükler dağıtarak onların gönlünü almaya devam ediyor, her kabilenin kendine özgü renk ve işaretlerini deşifre ederek ne kadar bilgili olduğunu gösteriyordu.

“Erkek geyik, Cadurque Kabilesi... Kahverengi, Sequaniler... Baykuş, Biturigeler Kabilesi, Yeşil ve Sarı... Ah, bir de boğa; işte bunlar da Teuronlar olmalı. Ve şurada da Carnutelar var!”

Keltill en büyük Carnute çadırının önünden ne kadar iyi bir binici olduğunu göstermek istercesine hızla geçtikten sonra, atını nispeten daha küçük, siyah ve kırmızı renkli bir çadırın önünde dizginledi.

“Neden önce burası?” diye sordu Vercingetorix.

“Sana iyilik olsun diye evlat! Bu, Carnute Kabile Reisi Arthak’ın dul karısı Epona’nın çadırı; savaşta Teutonlar tarafından katledildi ve eski bir dost...”

“Anlamıyorum.”

“Anlayacaksın oğlum!” Keltill Vercingetorix’e göz kıparak atından indi ve oğluna da inmesini işaret etti.

Çadırın girişine geldiklerinde Keltill içeri doğru seslendi.

“Selamlar Epona, biz geldik!”

Kır saçlı ve sert bakışlı bir kadın çadırın girişinde belirdi. Üzerinde solmuş siyah bir tunik, omzunda at şeklini taşıyan oldukça ağır işlemeli gümüş telkari bir broş vardı.

“Hoş geldin Keltill,” diye karşılık verdi Epona. Vercingetorix atından inerken birbirlerine kardeşçe sarıldılar.

“Oğlumu hatırlıyor musun; Vercingetorix...”

“Gümüş dilli Vercingetorix’i kim unutabilir ki?” Epona’nın sesi kuru ve soğuktu.

Vercingetorix karşısındaki kadını bir yerlerden çıkarmaya çalışıyordu. “Biz tanışıyor muyuz?”

Epona ve Keltill birbirlerine alay edercesine baktılar, bu bakışmalar Vercingetorix’in kendini daha da rahatsız hissetmesine neden oldu.

“Hatırladığım kadarıyla o esnada senin dikkatin başka yerdeydi genç adam!” dedi Epona.

“Eğer Epona’yı hatırlamıyorsan...” Keltill gülüyordu, “Bahse girerim kızı Marah’ı hatırlıyorsundur.”

Gerçekten de Vercingetorix, Marah’ı hatırlıyordu.

O sırada çadırdan çıkan genç kız, Vercingetorix'in çocuksu şehvetinin odak noktası oluvermişti. Marah, dile getirme cesaretini bulamasa da Keltill'in bu törensel ziyafetini küçümsüyordu.

Kızın güneşte yanmış yüzü altın bronzluğunda, omuzlarından vahşice dökülen saçlarıysa başak sarısıydı. Üzerinde genç kızlıktan kadınlığa geçtiğini belli eden göğüslerini gösteren beyaz, sade şile bezi bir elbise vardı. Dudakları dolgun ve iştah kabartıcıydı. Gözlerinde ise... Yeni bir şeyler vardı. Marah'ın güzelliği Vercingetorix'in ayık kalmasına izin vermeyecek kadar baş döndürücüydü.

Keltill ağzını toplamakta güçlük çeken oğlunun karnına doğru çaktırmadan bir dirsek atarak uyardı. "Neden birkaç yaş daha genç değilim, ama öbür yandan da.... yine de..."

"Bunu aklından bile geçirme Keltill," diye atıldı Epona.

Keltill numaradan derin bir iç geçirdi. "Pekâlâ bu görevi seve seve oğluma devredebilirim." Sonra ciddiyetini takınarak, "İyi bir çift olabilirler, ne dersin? Üstelik evinize de bir erkek gerek!" dedi.

"Evet, bir beraberlik olabilir," dedi Epona; düşünceliydi. Daha sert devam etti, "Fakat şu an tartışmamız gereken daha önemli meseleler var, öyle değil mi Keltill?"

"Doğru," diye karşılık verdi Keltill. "Neden içeride tartışmıyoruz tüm bunları, gençleri de kendi hallerine bırakıp neler olacağını görelim."

Vercingetorix aklından geçenler okunmuş gibi kızardı.

"Çok da kendi halinize kalmamaya çalışın Marah!" dedi Epona, kızına dönerek. Güzel bakire Marah da annesinin sözleri üzerine kıpkırmızı kesildi. Keltill ve Epona çadıra girerlerken, gençler kıpkırmızı suratlarıyla oldukları yerde birbirlerine bakıyorlardı.

Vercingetorix tüm cesaretini toplayıp sordu:

"Nehir kenarında bir yürüyüşe ne dersin?"

"Neden olmasın!" diye yanıtladı Marah, karşısında duran genç adamı ve devam etti:

"Şu anda yapacak daha iyi bir işim yok!"

Kamp alanında beraber mahcup mahcup dolanan iki genç, asıl mahcubiyeti kendilerini nehir boyundaki çalılıkların arasında bulunca yaşadılar.

Vercingetorix sessizliği, az önce aralarından geçtikleri kabilelerin kendilerine özgü işaretlerinden bahsederek ya da babası Keltill'in

malvarlığını abartarak anlatıp, kendisini bekleyen geleceğin ne kadar iyi olduğunu vurgulayarak bozabileceğini düşündü.

Ama burada, bu yumuşak kahverengi gölgelerin altında, rüzgârın, ağaçların yapraklarında çaldığı enstrümanı ve kuşların şakımalarını bölecek doğru sözcükler bir türlü Vercingetorix'in dilinin ucuna gelmiyordu. Şu anda aklından geçen tek şey, pantolonunun bir anda yeterince bollaşması ve "onu" gizlemesiydi.

Öte yandan...

"İsminin ne anlama geldiğini biliyor musun Marah?"

"Marah, dişi at, kısrak demek!"

"Sana binmekten mutluluk duyarım 'kısrak'!"

Marah'ın bakışları nehri yatağında donduracak cinstendi.

"Bir erkekle kadının çift olabilmesi için sandığın gibi kan uyuşmasının ötesinde şeylere ihtiyaç vardır."

"Ben... ben bir gün kraliçem olacağını söylemek istemiştim sadece!" diye durumu kurtarmak isterken ağzından kaçırdı.

"Senin kraliçen mi?"

"Ahh, demek istediğim, sen benim olursan bu, kendimi kral gibi hissetmeme neden olacaktır!" dedi Vercingetorix, kırdığı potu düzeltmeye çalışarak.

"Pekâlâ, böylesi en azından biraz daha pohpohlayıcı..." Marah ne de olsa Vercingetorix'e herhangi bir sokak serserisinden daha fazla değer vermesi gerektiğini biliyordu.

"Pohpohlayıcı mı?" dedi muzipçe; ne kazanmış ne kaybetmişti. Kızın ellerini iki elinin arasına alarak kendine doğru çekti ve kızın dudaklarını kendi dudaklarına yapıştırdı.

Marah bir an için direnecek gibi oldu, ama Vercingetorix ısrarcı davranınca dudakları bir çiçek gibi açıldı ve kendini geri çekmeden önce, içinde dudaklarından kasıklarına doğru inen bir şimşeğin çaktığını duyumsadı.

"Tam olarak istediğim bu değil," diye yakındı genç kız. Sesi ikna edici değildi ya da Vercingetorix öyle olduğuna inanmak istiyordu. "Ama bir kızı ilk kez öpen biri için hiç fena değil."

"Daha önce hiç kimseyi öpmediğimi de kim söyledi?" Vercingetorix diklenerek gerçeği inkâr edebileceğini düşünüyordu.

“Konuşmaların...” diye yanıtladı Marah. “Çok kabaydı. Umarım çeyizim hazırlanana dek geçen sürede büyüyecek vakti bulabilirsin.”

Vercingetorix’in kulakları yanmaya başlamıştı. “O... O sadece bir öneriydi,” diye ağzının içinde geveledi.

“Çok cömertsiniz majesteleri!” dedi Marah. Bu, öpmek için yanıp tutuştuğu dudaklarda gördüğü en güzel gülümsemeydi ya da görmek istediğini mi görüyordu? Bilmeden, orada öyle bir süre daha birbirlerini süzerek çakılı kaldılar. Sonra Vercingetorix Marah’a doğru eğildi, eğildi ve...

Marah gülerek, delikanlının yanağına bir öpücük kondurdu ve elinden tutarak, “Hadi majesteleri,” dedi, “şehre dönme zamanı, seni kraliyet işlerinden alıkoymak istemem.”

Büyük Arverni toplantı salonu, Gergovia’daki en büyük binaydı. Kallavi taş bloklar bej rengi kayalarla birbirlerine harçla tutturulmuştu. Bu bina doğal olarak tezgâhlara ve büfelere verilmiş şehrin ana meydanına bakıyordu. Bugün için tüm bunlar kaldırılmıştı, ki bu da şehir meydanına varan Marah ve Vercingetorix’in işine gelmişti: Tıpkı meydanı bir oraya bir buraya giden insanların doldurmuş olması gibi... Kimileri büyük toplantı salonuna erzak taşıyan ve giriş izni olanlardı. Kimileri ise Arverni ve diğer kabilelerin daveti üzerine geldiği için geri çevrilmek gibi bir sıkıntısı olmayan seçkinlerdi. Bir de etrafta dolanan meraklı kalabalık vardı ki, onların da çoğu çoktan sarhoş olmuş ya da içeri giremeyeceğini anlayınca umudunu yitirerek çareyi yaygara koparmakta bulmuştu. Aralarında onlar olmadan bu şölenin tam olarak şölen olamayacağını iddia eden fahişeler, hokkabazlar, müzisyenler ve ozanlar da vardı.

Toplantı salonunun girişinde duran iki yapılı Arverni askeri, girişe yönelen herkesi dikkatli ve kuşkulu gözlerle inceliyor, çoğunu geri çevirirken sadece pek azını kabul ediyordu. Hatta öyle ki, kendi kabilelerinin askerlerini bile tepeden tırnağa süzdükten sonra içeri sokuyor ama yine de meydandaki tantanayı durdurmaya güçleri yetmiyordu.

Vercingetorix kalabalığı fırsat bilerek, Marah’ı etkilemenin yolunu bulmuştu. Genç kızı kalabalığa doğru kolundan tutup çekti.

Marah’ın, “Ne yapıyorsun?” diye bağırmasıyla omzunda bir bira fıçısı taşıyan adamın lanet bir fahişenin üzerine doğru şaşkınlıkla zıplaması bir oldu.

“Kalabalığa karışıyorum!” dedi Vercingetorix. “Keltill’in oğluna yer açıyorum.”

Onurunu bir miktar hiçe sayarak, ufak tefek oluşunu da fırsat bilerek bir yılan gibi kalabalığın içine süzülüp toplantı salonunun girişine doğru yönelmişti genç adam. Bir yandan da arkasında itiraz etmekte olan kadını peşi sıra sürüklemeye devam ediyordu. Derken, gaga burunlu bir adamın yanına gizlice çömeldiler. Adamın sivri yüz hatları ve derin yeşil gözleri, siyah saç ve sakalına nazaran onu yaşlı gösteriyordu. Kırmızı, beyaz ve mavi üç cam topla hokkabazlık gösterisi yapıyordu.

Kalabalığın hokkabaza tanıdığı boşluk ne çok genişti ne de çok emniyetli. Nitekim hokkabazın yanından geçen bir Sequane savaşçısının adama sürtünmesiyle konsantrasyonunu bir anlığına yitiren adam, cam toplardan birini Vercingetorix’in üzerine düşürdü. Vercingetorix düşünmeden tek tek üç topu da havada yakalayıverdi: bir, iki, üç!

“İyi iş çıkardın Vercingetorix!” dedi hokkabaz.

“Beni tanıyor musun?” Vercingetorix şaşırmışa benzemiyordu.

“Galya topraklarında hangi ozan Keltill’in seçkin oğlunu bilmez ki!” Hokkabaz ciğerlerini patlatırcasına bağırmıştı.

Hokkabazın sesini duyan kalabalık saygıyla kenara çekilerek alanda bir boşluk açtılar. Vercingetorix bir şeylerin peşinde olduğundan şüphelendiği hokkabaza şüpheyle baktı, öbür yandan da bu hokkabaz ozan sayesinde kalabalık arasında edindiği saygınlıktan ve aslında en çok da Marah’ın yüzündeki hayranlığı görmekten hoşnuttu.

“O halde sen de bir ozansın!”

“Pek çok şeyin yanı sıra, evet.”

“Ne yazık ki şans oyunlarında beceri, yeteneklerim arasında değil sadece.” Hokkabaz-ozan omuzlarını silkmişti. “En azından çok geç değil. Aslında sizin gibi seçkin bir konuğun lütfuyla şuradaki şölene katılabilsem epeyce kazanabilirim.”

“İşte,” diye düşündü Vercingetorix, adamı daha dikkatli süzüyordu şimdi. Zeki adam yolu açmış, şimdi de karşılığını almaya çalışıyordu.

“Neden olmasın! Önce benim geldiğimi haber vererek yolu aç, bunu kendim yapacak kadar sıradan değilim, biliyorsun.” Marah bunun üzerine homundandı. “Sonra da ...... Adın ne demiştin?”

“Henüz söylemedim. Beni Sporos diye çağırabilirsiniz,” diye yanıtladı ozan, “Ne de olsa ben ormandaki mantarların sporu, efsanelerin

tohumuyum ve rüzgârda uçuşurum.”

Vercingetorix gülerek, “Pekâlâ, gel benimle Sporos,” dedi. “Eminim içeride sana bir arp da bulabiliriz.”

Sporos, “Vercingetorix’e yol açın!” diye var gücüyle bağırdı. “Keltill’in oğluna yol açın!”

Vercingetorix, Sporos’un açtığı boşlukta Marah’ın kolundan tutmuş, kalabalığı yararak gururla yürüyordu.

Asıl sorun, bu meraklı kalabalık girişteki Arverni muhafızlarının yanına yaklaştığında yaşandı. Muhafız, babasının adamlarını tanımamakta diretiyor, işin garibi, Vercingetorix’i de tanımış görünmüyordu.

Sol tarafta duran Vercingetorix’e dönerek sordu:

“Nereye gittiğinizi düşünüyorsun evlat?”

Vercingetorix’in öfkesi bu sözler üzerine şaşkınlığıyla perdelendi.

“Asıl siz ne yaptığınızı sanıyorsunuz?” diye sordu genç çocuk. “Komutanınızın oğluyla nasıl bu şekilde konuşursunuz?”

“Gobanit’in oğlu mu?” diye sordu diğer muhafız.

“Keltill’in oğlu, aptal!” diye adeta kükredi Vercingetorix. “Ve bu da Marah, yakında nişanlım olacak ve diğeri benim beğenimi kazanan bir ozan!” Bunu duyunca, birinci muhafız ikincinin ayağına öfkeyle bastı ve iki muhafız kendi aralarında bakışarak neler olduğunu anlamaya çalıştılar. “Binlerce kez özür dileriz, Keltill’in oğlu,” dedi solda duran muhafız. Diğerini göstererek, “O burada daha yeni. Böyle bir şeyin tekrar olmayacağına dair sizi temin ederim,” diye ekledi. Adamın tavrında Vercingetorix’in sevmediği bir şeyler vardı.

Yine de kibarca başını iki yana sallayarak, Marah’a ve Sporos’a kendisini takip etmeleri için işaret etmekle yetindi. “Gazap benim korkum değildir,” dedi, muhafızlara dönerek “Ve sizin üzerinize düşmeyecek.”

Keltill ona, ufak tefek hataları affetmenin birliklerin nihai sadakatini sağladığını öğretmişti.

Vercingetorix, Marah ve Sporos ile toplantı salonuna girdiğinde salonun yarısı neredeyse dolmuştu. Kabile reisleri ve diğer önemli misafirler toplantı salonunun ortasına yerleştirilmiş, kallavi bir meşe masanın etrafındaki yerlerini almaktaydılar. Oturma sıraları girişin yanında, tam da Arverni turuncusunda sıralanmıştı. Oturanların yüzü, misafirlerin rengârenk pelerin ve pantolonlarına dönüktü.

Ortadaki toplantı masasının etrafında oturan her kabile grubunun hemen arkasında eşit olarak pay edilmiş yeterli miktarda muhafız, onların da gerisinde diğer daha az önemli misafirler için ayrılmış küçük masa ve oturaklar vardı. Kapıdan girmekte olan ve arkada ayrılan yerlere oturacak bu misafirlerin arasında, çeşitli rütbelerde seçkinler ve onlara eşlik eden yardımcılarıyla eşleri, birkaç druid ve salonun diğer tarafında ise Arverniler vardı.

Hizmetçi kızlar çoktan salonda bir oraya bir buraya koşturmaya başlamışlardı. Hepsi ellerinden geldiğince hızla boşalan kupa ve maşrapaları salondaki fıçılardan akan birayla doldurup sahiplerine yetiştirmeye çalışıyorlardı.

Vercingetorix bir binaya değil de efsane bir ormanın içindeki dar ve keskin vadiye girmiş gibi hissediyordu kendini. Taş duvarlar çağlar öncesindeki gibi aydınlık renklerle boyanmış, üzerlerine sarmaşıklar, ağaçlar, çiçekler, garip yaratıklar resmedilmiş; yılların tozu ve isiyle, salonun diğer ucundaki ocakların kurumu üzerlerine yapışmıştı. Bu büyüleyici atmosfer, pencere aralıklarından içeri giren batan güneşin ışıklarının yarattığı gölgelerle daha da kuvvetleniyordu.

Ne var ki gölgeler, duvar boyunca yükseklere yerleştirilmiş pirinç ayaklı meşalelerin arasında görünmez oluyordu. Savaşlarda toplanan düşman mızrakları, kılıçları, süngüleri ve daha pek çok ganimet duvarlara asılmış, yine bir kısmı düşmanların kafataslarıyla beraber halatlara dizilerek çatı kirişlerinden kayışlarla sarkıtılmıştı. Arverni hazineleriyse hemen onların yanı sıra sergileniyordu: sandıklar dolusu gümüş ve altın paralar, mücevherler, bilinmeyen tanrıların mermer heykelleri ya da rengarenk boyanmış temsilleri, nakışlı ve işlemeli hatta kimi altın süslemeli düzinelerce antik giysi ve variller dolusu kaya tuzu.

Şişe geçirilmiş bir yaban domuzu salonun diğer ucundaki ocak başında kızarırken, yanan kütüklerin üzerine damlayan domuz yağının çıtırdayarak tutuşurken çıkardığı koku ve duman, yemeğin hazır olduğuna işaret ediyordu.

Keltill kızarmış domuzun önünde durarak, ince bir dilimi yanında taşıdığı küçük baltayla kesmişti. Vercingetorix, arkasında Marah ve Sporos’la kendisine doğru yaklaşırken o, domuz etini çiğnemekle meşguldü.

Keltill bir yandan çiğner bir yandan da beğenisini göstermek için başını iki yana sallarken, Vercingetorix babasına yaklaşarak, “Bunların hepsi bir

gün bizim olacak!” dedi. Domuzdan parça aldığı baltası hâlâ Keltill’in elinde, öylece duruyordu.

“Pekâlâ Marah, oğlum sana köklü bir ağacın güçlü bir dalı olduğunu gösterdi mi?”

“Ah, annemin yanına dönsem iyi olacak,” dedi Marah ve çoktan Carnutelar arasında yerini almış annesine doğru seğirtti.

Keltill kızın ne kadar utandığını hatta gittiğini bile fark etmemişti, aksine gözlerini pejmürde kıyafetleriyle oğlunun arkasında dikilen Sporos’a dikmiş, sonra da oğluna dönerek,

“Bu adam senin misafirin mi evlat?” diye kuşkuyla sormuştu.

Vercingetorix öfkeyle cevap verdi: “Bu ozan Sporos!” Bir anda bu kıyafetler içinde ve böyle bir ortamda böyle bir misafirin ne kadar rezilce olduğunu fark etti.

Keltill, Sporos’a dönerek, “O halde arpın nerede?” diye sordu.

Sporos bakışlarını kaçırmak yerine ısrarla Arverni reisinin gözlerinin içine bakarak cevap verdi:

“Kötü talih rüzgârında kayboldu, şimdi topraklarımızda dolaşıyor.”

Bu sözler Vercingetorix’e hiç de sihirli görünmediği gibi, Keltill’in bakışları da hiç mi hiç etkilenmediğini gösteriyordu.

“O halde bize eski masalları nasıl anlatacaksın?”

“Doğruyu söylemek gerekirse, ben bu akşam yepyeni bir hikâye öğrenmenin peşindeyim.”

Keltill’in sesi gittikçe gerginleşiyordu, sesinde üstüne üstlük derin bir şüphe de vardı:

“Kimden?”

“Neden öbür dünyaya gidebilecek herhangi birinden olmasın...”

Vercingetorix aralarında garip bir şeyin dönmeye başladığını fark etmişti.

“Öbür dünya mı?”

Sporos’un sesine yeni bir tınlama gelmişti. “Yalın düşüncede saklı sonsuz alem,” dedi. “Eyleme geçip bir devre şekil veren cesur yürekli kahramanların... Seçkin kralların dünyası. Efsane Topraklar. Kim bilir belki bu akşam birileri efsaneler âlemine dalabilir. Kim bilir? Belki o sizsinizdir Keltill.”

Vercingetorix artık dayanamıyordu. Bu ozan biliyor olabilir miydi? Bilmeden büyük toplantı salonuna bir casus sokmuş olabilir miydi?

“Bilmemen gereken bir şeyler mi biliyorsun?” dedi Keltill, Vercingetorix’in düşüncelerini okumuş gibiydi.

Sporos, Keltill’e dik dik bakmaya devam ediyordu. Dudakları sevinç ya da neşe barındırmayan alaycı bir gülüşle buruşmuştu.

“Biz ozanlar zaman zaman yasak olan şeyleri bilmekle suçlanırız. Aklımızdan geçenler yüzünden Keltill.”

Keltill bu sözler üzerine aynı gülümsemeyle karşılık verdi. “Pekâlâ, o halde hikâyelerimizi efsaneleştirecek ustalar... Ah, seçkin sanat ustalarına karşı konuksever olmalıyız. Otur Sporos, oğlumun misafiri benim misafirimdir.”

Keltill, Sporos’a yer gösterdikten sonra elindeki baltayı hizmetçilerden birine verdi ve Arverni masasında karısının yanındaki yerine doğru ilerlemeye başladı. Vercingetorix de babasının sol yanına oturmaya yeltenince, Keltill oğluna bir yandaki sırayı işaret ederek, onu amcası Gobanit’in sol yanına oturttu.

Gobanit, sert kardeşinin aksine yumuşak, eli açık kardeşinin aksine sıkı, bağışlayıcı kardeşinin tersine kinci bir adamdı. Vercingetorix amcası Gobanit’ten hoşlanmamasının yanısıra, babasından ayrı oturmak zorunda bırakıldığı için kendini onuru ayaklar altına alınmış gibi hissetmişti. Kısacası Vercingetorix halinden hiç mi hiç memnun değildi.

Ta ki tam karşıdaki Eduen reisi Dumnorix ve onun druid kardeşi Diviacx’ın yanında oturan Epona ve Marah’ı fark edene kadar.

Güneş çoktan batmış, büyük toplantı salonunun içini aydınlatan tek ışık, tavanlara asılmış meşalelerle duvarlardaki turunculu resimlerin isli puslu gölgeleri kalmıştı. Herkes yiyip içmeye devam etse de, zevki gittikçe azalıyordu. Köpekler bile yerdeki kırıntıları artık daha az iştahlı yiyor, biralar fıçılardan daha yavaş boşalıyordu. Uzun masif masadaki davetliler sandalyelerinde kaykılmış, gözleri kan çanağı gibi etrafı baygın bakışlarla süzerek oturuyordu.

Arverni masasında sadece Keltill normale göre daha az içmiş, Vercingetorix ile ayık kalmanın keyfini çıkarıyorlardı. Dikkati son derece uyanık olan baba, etrafı meraklı bakışlarla kolaçan ederken, oğlu da karşısında oturan Marah’a gözlerini dikmiş seyrediyordu.

Tam karşısındaki masada oturan, sarı uzun saçları ve bıyıklarıyla hemen diğerlerinden ayırt edilebilen Eduen reisi Dumnorix da çoktan gevşemişti. Ancak hemen yanında oturan druid kardeşi Diviacx, hemen gerisinde duran

mavi pelerinli Eduen savaşçısıyla yandan yandan bakışmaktan geri kalmıyordu: Arkasında duran bu mavi pelerinli savaşçı; kısa boylu, adaleli ama zayıf, vakur tavrı, siyah saçları ve koyu renk teniyle bir Galya savaşçısını pek de andırmıyordu.

Etraftaki mırıltıları bastırmak istercesine, Keltill sesini yükselterek elinde kadeh olmamasına rağmen misafirlerinin şerefine içtiğini söyledi.

“İyi yemek, iyi içki, cömert bir kalp, ailelerimizin sevgisi ve dostlarımızın hayranlığı!” diye devam etti. “Galya savaşçıları mükemmel bir yaşam için daha neye ihtiyaç duyabilirler ki?”

Ardından aniden yumruğunu masaya vurdu ve “Tabii ki düşmanlarımızla şerefli bir savaşta çarpışmak hariç,” diye kükredi.

“İyi konuşmaydı.” Masanın en sonunda oturan güçlü kuvvetli bir savaşçıydı konuşan. Heyecanını ispatlamak istercesine elinde tuttuğu bira maşrapasına yumulmuştu. “Ve neyse ki, savaşmış olmak için savaşacağımız düşmanlarımız yok.”

“Sen de iyi konuştun Critognat!” Keltill masanın diğer ucundaki savaşçıya seslendi. “Önce Teutonların topraklarımızı yağmalamalarına izin verdik, şimdi de Romalıların bizim yerimize savaşmalarını seyrediyoruz. Bunda şeref nerede?”

“Hiçbir yerde!” Critognat sersemce bağırmıştı. “Neden hepsini vahşice katletmiyoruz?”

Toplantı salonunda bir sessizlik oldu. Tüm konuşmalar durdu ve Vercingetorix’in arkasında oturan Sporos ödünç aldığı arpın tellerine rastgele dokunarak bir şeyler çalmaya başladı. Köpekler bile yerdeki yemek artıklarını eşelemeyi bırakmışlardı. Tüm gözler Keltill’in üzerindeydi.

Sanki planlanmış gibi, sessizliği bozan karşı masada oturan Epona oldu. “Kocamı Teutonlar katletti, ama en azından şerefiyle savaş meydanında can verdi.”

Diviacx, bir an için dönüp Epona’ya şüpheli bir bakış attı. Ancak dikkatini hemen toplayıp yine Keltill’e döndü.

“Burada bulunan hiç kimse Teutonları sevmiyor,” diye devam etti Keltill. “Ama göremediğim bir şey var. Onlarla kendi başımıza savaşmanın zamanı geldi; bir kere ve sonuna kadar!” Keltill kirişleri titretecek kadar güçlü bağırdı; sadece karşısındaki druidi hedef almamıştı. “Ve eğer bunu

başarabilmek için yollarımızı değiştirmemiz gerekiyorsa, onu da yapacağız!”

“Yolumuzu değiştirmek mi?” Gobanit, kardeşi Keltill’e bakıyor, arada da karşı masada oturan Diviacx’a manidar bakışlar atmayı ihmal etmiyordu.

“Evet Gobanit, onları koruyabilecek kadar yollarımızı değiştirmeliyiz.”

Sporos kendini tutamayarak lafa girmişti:

“Değişen zamana ayak uyduramayanlar, değişimin altında ezileceklerdir.”

İki tarafın seçkinleri de bu münasebetsizliği onaylamayan zehirli bakışlarla Sporos’u etkisiz hale getirmeye çalışırcasına dönüp ondan yana bakmışlardı. Keltill ise tam geriye dönmeden bu garip ozana bakarak gülümsemişti.

“İyi konuştun ozan!”

Sonra, daha yüksek sesle, herkesi hedef alarak, “Bundan hoşlanın ya da hoşlanmayın, başımızda gerçek bir lider olmadan daha fazla hayatta kalamayız,” dedi.

Diviacx ve Gobanit bu sözler üzerine uzun uzun bakıştılar. Arkalarında duran muhafızlar öfkeyle tetiklenmişlerdi.

“Eminim, olman gereken doğru konum yerine bir yıl daha Arverni reisi olarak kalmak istemeyeceksindir, yanılıyor muyum?” Gobanit lafa girmişti.

“Tabii ki hayır, kardeşim. Artık bu dar kafalı etnik çekişmeleri bir yana bırakarak, kutsallığına inandığımız topraklar için bir şeyler yapmanın vakti geldi.”

Gobanit bir an için gözlerini Diviacx’ın arkasında duran muhafızlarına kaydırdı. Diviacx belli belirsiz başını sallayarak, sakin olmaya çalışan bir tavırla konuşmaya başladı. “Sorun nerede? Caesar’ın lejyonları bu Teuton belasını başımızdan def etmek üzereler.”

“Sonra ne var Diviacx?” Keltill öfkeyle kükremişti. “Bu kurtları, topraklarımızdaki tavukları tilkilerden korumaları için davet mi edeceğiz?”

Ne Gobanit ne de Diviacx salondaki kahkahalara katılmamışlardı.

“Hayatlarımıza ölüm ve yağmadan başka hiçbir şey getirmeyen Teutonlardan ise, topraklarımıza düzen ve zenginlik getiren Roma kuvvetleri iyidir,” diye yanıtladı Diviacx.

“Arkadaşın Caesar gerçek Galyalıları birer Romalı yavru geyiğe dönüştürmeden ve topraklarımızı Roma sömürgesi haline getirmeden önce, her iki beladan da kurtulsak daha iyi değil mi?”

“Ya da sen bu durumu kendin için kullanmadan önce Keltill!” dedi Diviacx. “İktidarı tüm kutsanmış değerlerimizi hiçe sayarak kötüye kullanmadan mesela!”

“Kutsanmış değerlermiş! Bir Roma sömürgesi olunca hangi kutsanmış değerlerimizden bahsedeceksin, merak ediyorum? Kimliğimizi ve topraklarımızı korumanın tek yolu, kabilelerimizin güçlerini birleştirmek ve Teutonları da Romalıları da bu topraklardan atmaktır. Tıpkı büyük Galya savaşçılarının Kral Brenn zamanında yaptıkları gibi!”

“Ve biz de yapacağız!” Masanın öbür ucunda oturan Critognat’tı bu. “Teutonları katlettikten sonra Roma’ya yürüyeceğiz. Merhamet yok bu sefer! Fidye de yok! Her yeri yakıp yıkacağız!”

Toplantı salonunu dolduran kalabalık hep beraber yumruklarını ve bira dolu maşrapalarını masalara vurmaya başlamışlardı. Keltill’in arkasında sıralanmış olan Arverni savaşçıları kılıçlarının kabzasını kalkanlarına vuruyorlardı. Söylenenleri destekleyen bağırış ve alkışlar uzun bir süre sürdükten sonra, bu hengameyi kendini zorlukla duyuran Epona’nın sesi susturdu. “İyi konuşuyorsun Keltill, ama bunlar sadece laf!”

Keltill sessizlikten istifade ederek yumuşak bir sesle, “İstediğin eylem mi? Yakında göreceksin!”

Keltill masanın altında, ayağının dibinde duran daha önce fark etmediği deri keseyi eğilip aldı.

Keltill kesenin içinden tozlu, eski, altın bir taç çıkardı. Tacın arkasından geçen ince şerit, önünde yükselerek bir telkari işlemesine dönüşüyordu. Tacı takanın alnını yüksek sıradağ minyatürüyle süsleyecek bir taçtı bu.

Keltill tacı eline alıp kolu boyunca kaldırarak başının üzerinde tuttu. Tacı gören pejmürde ozan, olduğu yerde ayağa kalkarak parmaklarının ucunda yükseldi. Gördüğü şey karşısında gözleri açık kalmıştı.

Keltill yumuşak sesle konuşmaya devam etti:

“İşte Kral Brenn’in tacı! Uzun yıllar önce şu an bizim ihtiyacımız olan şey olarak... Bir kral olarak takmıştı.”

Ardından bira kupalarından birine uzandı ve tozlu tacın üzerine bardakta kalan birayı boca etti. Pelerininin ucuyla tacın tozunu silerken, “Şimdi bu tacı örümcek ağlarından temizleme ve parlatma zamanıdır! Zaman, bu kara günlerin gerektirdiğini yapmak zamanıdır,” dedi.

Keltill tozdan arındırdığı tacı havaya kaldırdı ve ateşin alevinde parlamasını seyretti bir süre.

“Zaman, tüm Galya kabilelerinin tek bir lider komutasında Teutonlara ve Romalılara karşı savaşma zamanıdır.”

Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu ki ozan söze girdi:

“Siz Keltill, siz mi giyeceksiniz Brenn’in tacını? Şu an hayatta olan hiç kimsenin giymediği bu tacı?”

Bir kez daha öngörüsü kalabalığın itirazlarıyla ve öfkesiyle karşılanmıştı. Keltill dışında tabii ki... Keltill dönüp bakışlarını Sporos’a kilitleyerek:

“Birisi yapmalı, aksi takdirde yitip gideceğiz ozan!”

“Bedeli düşündüğünüzden çok daha ağır olabilir...”

“Bedeli ne olursa olsun birisi ödemeli,” diye yanıtladı Keltill, bir yandan da elinde tuttuğu tacı kalabalığa doğru gösteriyordu. “Bu bedeli benim yerime ödemek isteyen biri var mı?”

Salonda mutlak bir sessizlik oldu. Kimse kımıldamıyordu bile.

“Görünen o ki yok!” dedi ve tacı başının üzerine yerleştirdi.

“Kendi kendini Galya Kralı mı ilan ediyorsun?” diye sordu ozan.

“Aslında geleneklere göre tacın bana Baş Druid tarafından takılmasını tercih ederdim,” diye yanıtladı Keltill, ozanın sorusunu. Sonra da avını köşeye sıkıştırmış bir tilki gibi devam etti: “Ancak geleneğe uyabileceğimizi sanmıyorum, saate bakılırsa... Üstelik onu herhangi bir yerde bulabileceğimizi de sanmıyorum. Sen ne diyorsun ozan?”

“Bunu yapma kardeşim,” diye bağırdı Gobanit, önce arkasındaki muhafıza, sonra da Diviacx’ın kendisine bakarak. Keltill, Gobanit’i duymadı bile.

“Carnuteların Epona’sı eylem istedi. Bir çağa damgasını vuracak bir eylem... Eh Sporos? Bu gece Efsane Topraklar’a taşınacak bir hikâye duymak istemiştin?”

Diviacx bir an için başını iki yana sallayan arkasındaki kısa boylu, siyah saçlı, koyu tenli Eduen savaşçısına dönüp baktı. Sanki bir komut verir gibiydi.

“Haydi ozan, anlatmaya başla öyleyse bu hikâyeyi!” dedi Keltill.

Ve tacı alnına dek indirdi.

“Kardeşin, tanrıların iradesini hiçe sayıyor Gobanit!” diye bağırdı Diviacx. “Engelle onu!”

Gobanit bir an için duraksadıktan sonra, arkasında duran muhafızlara dönerek, “Druidin dediğini duydunuz!” dedi.

Gobanit’in arkasında duran Arverni savaşçıları neredeyse zorlukla doğrularak kılıçlarını çektiler. Keltill’in muhafızları da aynı anda atıldılar. Kiminin kılıcı çoktan kınından çıkmış elindeydi. İki taraf da kendileri gibi Arverni olanlarla çarpışmanın lanetini üzerine çekmeye gönüllü görünmüyordu.

Keltill, başında tacıyla, masanın üzerine atılarak kılıcını çıkardı. “Arvernileri birbirine düşürmeye çalışan bir Eduen’in lafına mı uyacaksınız, hem de kendi toplantı salonumuzda?” diye bağırdı.

“Ben bir druidin komutuna uyuyorum,” diye karşılık verdi Gobanit.

Karşı tarafta oturan Eduen savaşçıları da kılıçları ellerinde ayaklanmışlardı.

Eduen reisi Dumnorix ise savaşçılarını engellemek istercesine aralarında dolanmaya başlamıştı. “Hayır!” diye komuta etti askerlerini. “Bu Arvernilerin kendi aralarındaki bir meseledir.”

Bir an için herkes olduğu yerde kaldı, çıt çıkmıyordu.

Sonra...

“Alın onu!” diye var gücüyle bağırdı Gobanit. “Hadi, druidi duydunuz!”

Yaklaşık yarım düzine savaşçısı masanın üzerine hamle etmişti.

Critognat öyle sarhoştu ki ayaklarının üzerinde zor duruyordu, buna rağmen o da kılıcına davrandı ve Keltill’in savaşçılarına öfkeyle seslendi:

“Orada öyle dikilmeyin!”

“Baba! Arkandalar!” Vercingetorix’in çığlığı duyuldu.

Keltill, Gobanit’in üç adamı masaya tırmanırlarken, aniden arkasını döndü. Birinin kafasını neredeyse kökten uçurarak üçünü de aşağı itti. Kılıcın ikinci bir darbesiyle diğer iki savaşçının yüzünde derin birer yara açtı.

Vercingetorix, bir Arverni’nin bir diğer Arverni’yle gırtlak gırtlağa geldiği bu manzara karşısında adeta donakalmıştı. Masanın karşı tarafındaki tüm kabilelerin savaşçıları ayaklanmış, kılıçlarını ellerine almış, olacakları bekliyorlardı. Marah dehşete bulanmış bakışlarla kendisi, annesi ve reisleri Graton için muhafızların ördüğü etten kalkanın arasından Vercingetorix’e bakıyordu.

Dumnorix kendi savaşçılarına bağırdı! Onlarda hızla Kelltil’in arkasında dizilerek kılıçlarıyla bir korkuluk oluşturdular, herhangi bir Cornute savaşçısının Kelltil’i kurtarmaya gelmesini engellediler.

Derken, Gobanit’in dört adamı daha Keltill’in üstünde durduğu masaya davrandılar. Durdukları yerden Keltill’i ancak ayağından yaralayabilirlerdi fakat Keltill onlardan önce davranıp hepsini geriye itmişti.

Ancak hamlesi yarıda kalan Keltill, masanın öbür ucundan ani bir atakla yanında bitiveren iki savaşçıyı fark etmekte geç kalmıştı.

Keltill seslerin geldiği yöne dönmüş, bu yeni düşman dalgasını kılıcının usta bir hareketiyle savurmaya çalışmıştı. Öndeki asker aldığı salvoyla geridekinin üzerine yuvarlanmıştı. Fakat Gobanit de kılıcına davranma cesaretini nihayet kendinde bulmuş, Keltill’e fark ettirmeden kardeşinin arkasında belirivermişti. Gobanit, Keltill’i kör bir noktadan tuzağa düşürmeye çalışırken, Vercingetorix masanın üzerine sıçrayarak Gobanit’ın kılıcını iki eliyle birden yakalamıştı.

Gobanit, Vercingetorix’in beklenmeyen atağı karşısında sendelemiş, Keltill de bu boş bulunmayı fırsat bilmişti. Kardeşiyle oğlunu mücadele ederken bulan Keltill’in, Gobanit’in üzerine çullanmasıyla başındaki tacı yere düşürmesi bir olmuştu.

Altın taç dumanların arasında yere savruluyordu.

Ve genç bir delikanlının eli taç yere düşmeden önce tacı havada yakalamıştı.

Tacı havada yakalayan genç ellerin sahibi, tacı tuttuğu gibi başının üzerine yerleştirmişti.

Delikanlının ardında bir meşale ışığı yepyeni bir yıldıza hayat verir gibiydi. Tacı iki eliyle sıkıca kavrayarak başından indirdiğindeyse yıldız gözden kaybolmaya başlamıştı; batmıyor, aksine yükseldiği için görüş alanının dışına çıkıyordu.

“Babası değil ama oğlu mu yoksa?” diye fısıldamıştı Sporos. “Bir kral değil ama...”

Vercingetorix havada yakaladığı tacı sol eliyle sıkıca tutarken, sağ eliyle de yere düşen bir kılıcı yakalamıştı. Gobanit’in bir düzine kadar adamı da masaya tırmanıyordu. Bir elinde Brenn’in tacı, tek eliyle bunca adamla başetmesi imkânsız gibiydi, babasının yardımı olmasa...

“Hayır!” diye bağırdı Keltill. “Beni koruyamazsın! Kendini korumaya bak! Git buradan! Uzaklaş!”

“Ama...”

Bir başka Arverni savaşçısı kılıcı Vercingetorix’in elinden almış ve onu zorla masadan aşağı indirerek, masanın altında gözden kaybolmuşlardı.

V

“Aşağıda bir şeyler oluyor, sana anlatırım!”

Vercingetorix’in kalbi korkuyla ve heyecanla öyle bir çarpıyordu ki, dar bir patikada çalılıkların arasında çömelmiş beklerken kendine doğru yaklaşan ayak seslerini bile bastırmıştı kabinin sesi...

Sol elinde Brenn’in kraliyet tacı, yere uzattığı sağ eliyle eline gelen ilk taşı yerden almıştı. Tam yolun karşısına geçmek için hamle yapmıştı ki, taşı fırlatarak geri dönmek zorunda kaldı.

Taş uzakta bir duvara çarparak geri sekerek patikaya düştü; bir köpek havlamaya başlamıştı.

“Sana söylemiştim!”

Birkaç dakika sonra, üç Arverni savaşçısı Vercingetorix’in saklandığı patikanın girişinde göründü. Savaşçılar gider gitmez Vercingetorix ayağa kalktı ve şehrin arka sokaklarının kuytusuna saklanmak üzere kaçmaya başladı. Onları bir geceliğine daha atlatmıştı.

Gergovia’dan ayrılamazdı. Tüm çıkışlar kapatılmış, Gobanit’in askerleri etrafa yayılmıştı.

Bir yerlerde gece boyunca saklansa ve surlardan yaralanmadan atlamayı başarsa bile, surların dışındaki kamp alanında sığınacak bir yer bulması neredeyse imkânsızdı. Ne de olsa o, artık tüm Galya kabileleri tarafından aranan bir kanun kaçağının oğluydu.

Bu yüzden tüm kabile savaşçıları Vercingetorix’in peşinde değil miydi? Daha doğrusu, babası Keltill’in ona emanet ettiği tılsımın peşinde...

Vercingetorix kendi kendine, “Onların peşinde olduğu şey bu elimde tuttuğum taç, ben değilim,” diye yineledi. “Eğer onu benden zor kullanarak almaya kalkarlarsa, bana da merhamet etmeyeceklerdir. Ama...”

Bir kâbusu andıran bu kovalamacadan kurtulmanın bir yolu vardı. Birkaç saat önce babası demir parmaklıkların arkasındayken, Diviacx'ın göründüğü binaya arka yollardan gidebilirdi. Dönüp o druide Kral Brenn'in tacını teslim ederek çiğnediği yasayı kendi elleriyle onarabilir, yaşama şansını kullanarak özgür kalabilirdi.

Ama babası Keltill'e bu kadar onursuzca ihanet etmesi, ozanlarca yüzyıllar boyunca anlatılacak bir ödleğin öyküsü olarak yerleşirdi tarihe.

Bir caddeden aşağı, sonra bir patikanın içinden, sonra bir başka cadde... Gittiği hiçbir yer yoktu, sadece kaçıyordu; peşindeki ayak seslerinden kaçıyordu. Vercingetorix bir an için tüm cadde ve sokaklardan daha önce geçmiş olduğu hissine kapıldı. Belki de geçmişti, gerçi karanlıkta tüm binalar birbirinin aynı görünüyor da olabilirdi. Zaten Gergovia da tamamı birkaç saat içinde turlanamayacak kadar büyük bir şehir değildi. Üstelik Vercingetorix kendisi önde, savaşçılar peşinde birkaç saatten çok daha uzun süredir şehrin sokaklarını arşınlamaktaydı.

Ve şafak sökerken aydınlanan sokaklarla beraber, avantaj tek başına kaçandan, kalabalık bir grup halinde kovalayanlara geçti...

Vercingetorix tüm bu düşüncelerin arasında kaybolmuştu ki, sonu çıkmaz sokak olan bir patikada buldu kendini.

Derken, caddenin sol tarafından peşi sıra gelen ayak seslerini duydu. Etrafında bir tur attıktan sonra, kaçmak için patikaya geri dönmek için hamle...

Ve sokağın başında duran siyah cüppeli silik siluetle burun buruna geldi.

"Çok iyi oynadığın söylenemez Vercingetorix!" Ses hiç de yabancı değildi.

"Sporos!"

Fakat silik figür aydınlığa doğru bir adım daha attığında, Vercingetorix gördüğü manzara karşısında şaşırıp kalmıştı. Karşısında duran adamın cüppesi, tek bir süsü bile olmayan bembeyaz dümdüz bir şeydi; saçları ve sakalları ise gümüş rengiydi.

"Sen ozan falan değilsin. Sen..."

"Bizi görünmez yapmak üzereyim!"

Derken, yere eğilip beyaz cüppesinin ucundan tuttu ve başının üzerinden geçirerek çıkardı. Üzerinde sadece basit bir peştamal kalan adamın sıska ve zayıf bedeni tamamen ortaya çıkmıştı. Birden bire yaptığı seri hareketlere Vercingetorix karanlıkta tam olarak anlam verememişti. Biraz sonra aynı

şeyleri tekrarladığında artık üzerinde kirli paçavralar, yüzünde korkunç yara izleri vardı. Titreyen dudaklarının kenarlarından salyalar akıyordu.

“Bu nasıl bir sihir?” diye bir çığlık attı Vercingetorix.

“Görünmezlik mi?” diye sordu Sporos. Sesinde çok yaşlı bir adamın güçsüzlüğü vardı.

“İnce bir sanat, sen de öğreneceksin.”

Ardından, şaşkın delikanlıyı bir tunikle sarmaladı ve tuniği yırtıp sökmeye başladı. Yere eğilip bir avuç dolusu iğrenç kokulu pislikten alarak Vercingetorix’in üzerine sürdü. Sonra bir avuç daha aldı, bu kez Vercingetorix’in bütün yüzünü pislikle buladı.

Vercingetorix’i duvara doğru itip kendi de yanına çömeldi. Elini Vercingetorix’in omzuyla boynunu birleştiren tendonların üzerine koydu ve öyle bir şey yaptı ki, genç delikanlı sanki bir atmaca pençelerini boynuna geçiriyormuş gibi hissetti. Sporos daha sonra iki eliyle Vercingetorix’in çenesini yakaladı ve bir dakikadan az bir süre içinde az öncekinin beş misli daha fazla acıya neden oldu. Ayak sesleriyse gittikçe yaklaşıyordu.

İğrenç bir kemik yığınının arkasına gizlenmiş etrafı gözetlerlerken, öbekten bir tanesini alarak Vercingetorix’in eline tutuşturdu.

“Dilediğin gibi kemir şunu aptal çocuk. Ağzının sularını akıtmayı da ihmal etme!”

Şehir duvarı boyunca koşan Eduen mavisi pelerinli üç savaşçı, burunlarına gelen iğrenç kokuya aldırmadan, yerde oturan iki zavallı dilencinin önünde yüzlerini buruşturarak durdular. Biri çoktan sadaka için avuçlarını açmış, kirden neredeyse yüzü gözü görünmeyen yaşlı bir adamla birlikte elindeki kemiği kemirirken ağzından salyalar akan yarım akıllı bir oğlan çocuğuydu.

“Genç bir çocuk gördünüz mü?”

“Elinde çalıntı bir taçla bir hırsız mı?” diye geveledi yaşlı adam.

“Evet evet, hırsız. Ne tarafa gitti?”

Dilenci leş gibi kokan ellerini neredeyse savaşçının gözünün içine soktu. “Alçak herif benim son kuruşumu da çaldı.” Sesindeki öfkenin gerçekçiliği şaşırtıcıydı. Sonra daha kurnazca, “Belki sen onu yerine koymak isteyebilirsin!” dedi.

Eduilerden biri kılıcını öfkeyle havaya kaldırdı, ancak dilenciyle konuşan cebinden küçük bir altın para çıkarıp dilencinin avucunun üzerinde tuttu.

“Duvarın üzerinden atladı ve koruluğa doğru gitti.”

Savaşçı parayı dilencinin avucuna bıraktı ve üç muhafız yön değiştirerek şehrin giriş kapısına doğru gerisin geri koşmaya başladılar. Dilenci, paranın altın olup olmadığını ısırarak kontrol ederken, adi metal dişlerinin arasında kırılıverdi.

“Baş Druid sen misin?”

Vercingetorix, sırtı şehrin suruna dönük hâlâ dilencinin yanında, duvarın dibinde oturuyordu. Kendini önce Ozan Sporos olarak tanıtmıştı, şimdiyse Baş Druid Guttuatr olduğunu iddia ediyordu.

“Neden bu kadar saçma bir şeye inanayım ki?”

“Bizi görünmez yaptım, yetmez mi?” dedi Guttuatr ya da Sporos ya da gerçek ismi her neyse; gerçek bir ismi varsa tabii! “Ve yapmakla yetinmeyip öyle kalmamızı da sağladım. Bu bir sihir değil mi sence?”

Vercingetorix küçümser bir tavırla baktı, yanında dilenci kılığında oturan adama. “Böyle bir sihir üstünde paçavra, elinde bir avuç dolusu bok olan herhangi biri tarafından da yapılabilir. Ne var ki bunda?”

“Evet, böyle bir sihri nasıl yapacağını bilen herhangi biri tarafından yapılabilir,” diye yanıtladı yaşlı dilenci. Deforme olmuş yüz hatlarını öyle çarpıtıyordu ki, Vercingetorix bu gülümsemeye anlam vermekte güçlük çekti.

“Sihir biraz paçavra ya da bir avuç dolusu bok ya da ne bileyim Mandrake ruhu veya herhangi bir tılsımla olacak bir şey değildir. Onları nasıl kullanacağını bilmektir önemli olan. Sihir herhangi bir nesne değildir, bilginin ta kendisidir evlat.”

Bu sözler, onları söyleyen adamdan çok daha derin duruyordu. Ve bu adamın gerçekten Baş Druid Guttuatr olduğuna inanmasa bile, tüm bunların gerçek olduğuna inanmak istiyordu. Çünkü eğer bu doğruysa, şu an Galya topraklarında babasını kurtarabilecek tek adamla konuştuğu anlamına geliyordu bu.

“O halde Baş Druid olduğunu kanıtla bana!” Vercingetorix meydan okurcasına dudağını bükmüştü. “Bana gerçek bir mucize yarat!”

“Her şeyin bir bedeli vardır evlat!” dedi, Guttuatr olduğunu iddia eden adam.

Vercingetorix yerden sahte çıkan altın paranın kırık yarısını alarak yaşlı adama uzattı. ‘Guttuatr’ parayı aldı ve uzağa fırlattı. “Ödemen gereken bedeli sen seçemezsin evlat, o seni seçer!”

Kemikli elini Vercingetorix’in omzuna koyarak, “Kalk!” dedi. Delikanlının omzuna belli belirsiz acı veren bir baskı uyguluyordu. “Ya da dene!”

Vercingetorix kalkmaya çalıştı ama vücudu yerinden kımıldayamıyordu, sanki taş kesilmişti her yeri.

“Hareket etme!” dedi Guttuatr ve birdenbire parmaklarının şeklini değiştirerek ayağa kalktı.

İradesi dışında Vercingetorix kendini iki ayağının üzerinde buldu.

Vercingetorix inanmaya ve bu adamın gerçekten Baş Druid olduğunu ümit etmeye başlıyordu. Guttuatr onu serbest bıraktığında Vercingetorix’in bakışlarında saygı hissediliyordu.

“Evet, bu sihrin ta kendisi.” Vercingetorix artık kabullenmişti. “Öğrenmem gereken sihir,” diye ekledi.

“İlk dersi aldın bile evlat,” dedi Guttuatr, işaret parmağını sallayarak devam etti: “Sihir ne benim elimde ne de senin vücudunda.”

“Sadece onu nasıl kullanacağını bilmekte...” diye fısıldadı Vercingetorix.

Guttuatr başını sallayarak, “Druid olabilmek senin içinde saklı,” dedi. “Tabii eğer bedelini ödemeyi göze alıyorsan.”

“Sen gerçekten bir druid misin?” Yavaş yavaş ikna olmaya başlamıştı ama bunun nedeni gördüğü sihirlerin gizemi değil, henüz adını koyamadığı başka bir şeydi. Ve asıl sihir de buydu galiba. “Gerçekten Baş Druid Guttuatr sen misin?”

“Yalan söylemekteki amacım ne olabilir ki?

“Beni kurtarmaktaki amacın nedir peki?”

Birdenbire dilencinin maskesi düştü. Az önceki tuhaflık derecesindeki kocaman burnu bir kartalın seçkin pruvasına, baygın bakan gözleri yırtıcı bir hayvanın bakışlarındaki sertliğe bıraktı yerini.

“Şimdi bilmesen de olur!” dedi Baş Druid Guttuatr. Sesi derinden çıkmıştı. Vercingetorix’in artık karşısında duran adamın kim olduğuna dair hiç şüphesi kalmamıştı. “Sihir yapmayı öğrenmenin bedeli, ödemeye razı olacağından çok daha fazla çıkabilir.”

“Tüm bunlar karar verememem için mi?” dedi Vercingetorix öfkeyle. İçinde bir korku vardı, ama henüz onun da adını koyamamıştı.

“Cehalet değil,” dedi Guttuatr. “Bu sadece bir druidin sahip olabileceği bir bilgi. Ve ben de sana bir druid olabilme şansını sunuyorum.”
“Ne kadar sürecek peki?”
“Seneler. Belki bir bütün çağ.”
“Babamı kurtarmamız için bir günümüz bile yok!” diye bağırdı Vercingetorix. “Güneş tepeye çıktığında onu yakmış olacaklar.”
“Baban kurtarılamaz Vercingetorix.”
“Eğer Baş Druid’sen onu tek bir lafınla bile kurtarabilirsin.”
“Baban kurtarılmamalı!” dedi Guttuatr.
“Böyle bir şeyi bana nasıl söyleyebilirsin?”
“Senin baban kur-ta-rıl-ma-ma-lı evlat!” Sesi son derece soğuk ve buyurgan çıkmıştı.
“Peki ama neden?” diye bağırdı Vercingetorix.
Baş Druid bir an için duraksadı. Tekrar konuşmaya başladığında, Vercingetorix’e öyle geldi ki sesinde kararlılıktan çok tedirginlik vardı.
“Çünkü gökler kurtarılmaması gerektiğini işaret ediyor.”
“Seninle değil!” Vercingetorix hiddetle bağırıyordu. “Ben de kendi başıma hallederim!” Bir adım atmış koşmaya başlayacaktı ki Baş Druid’in kemikli elini omzunda hissetti ve durduğu yerde yeniden buz kesti.
“Şimdi söyleyeceklerimi iyi dinle Vercingetorix; Keltill’in oğlu,” dedi Guttuatr. Vercingetorix o an anladı ki, bundan sonra ne konuşabilir ne de gözlerini kendisine dikilmiş kartal bakışlardan kaçırabilirdi.
“Keltill, tuniğinin altında sakladığın metal parçasıyla umursamazca sihir yapabileceğini sandı. Şimdi ver onu bana Vercingetorix; Keltill’in oğlu.”
Vercingetorix karşısında ateş gibi yanan gözlerden başka bir yere bakamadan, rızasızca Kral Brenn’in tacını Baş Druid Guttuatr’a uzattı.
Guttuatr tacı kendi başına taktı.
“Şimdi ben kral oldum mu?” diye sordu. Sonra da tacı kendi başından çıkarıp Vercingetorix’in başına geçirdi. “Sen de bir kral değilsin!”
Tacı Vercingetorix’in başından da çıkararak cüppesinin altına soktu.
“Sihir bir nesne değildir. Bir taç bir adamı kral yapmaz.”
Guttuatr elini Vercingetorix’in omzundan çekti. Vercingetorix’in kolları da bacakları da yine eskisi gibi hareket edebiliyordu. İstese kaçabilirdi ama denemedi bile.
“Keltill yasaklanmış bir sihri yaparak kral olmaya yeltendi. Sihrin, tacın ta kendisi olduğunu sanıyordu ve bilmeden sihir yapmaya çalıştığı için yanıldı

ve kaybetti. Ama kaybetmesine rağmen yine de bedelini ödemek zorunda.”

“O... o ölmeli mi?” Vercingetorix kendinde bu soruyu soracak gücü nihayet bulmuştu.

Guttuatr’ın bakışları yavaş yavaş yumuşamaya başlamıştı.

“Baban hatasının cezasının ne olacağını biliyordu evlat!” diye yanıtladı Guttuatr. “Ama şimdi bir insanın yapabileceği en büyük sihri yapacak.”

“Bir insanın yapabileceği en büyük sihir mi?”

“Ölümünün sihri. Sadece ona ait bir sihir. Sihir ne kadar büyükse, bedeli de o kadar ağır olur.”

Güneş ağır ağır batarken gökyüzü de griye dönerek bulutlanmaya başlamış, Gergovia meydanı asık suratlı insanlarla dolmaya başlamıştı. Dilenci kılığında olsun olmasın, Guttuatr, Vercingetorix’in ortalık iyice kararıp kalabalıklaşmadan şehir meydanından geçmesinin güvenli olmayacağında ısrar etmişti. Sonunda şehir meydanının tepesine vardıklarında ortalık insan kaynıyordu.

Durdukları yerden Vercingetorix’in tüm görebildiği, içinde babasının bulunduğu demir parmaklıklı kafesin tepesiydi. Babasını son bir kez uzaktan da olsa görebileceği kadar yaklaşabileceklerinden umudunu kesmişti.

“Bu senin hatan Baş Druid!” dedi sertçe, bir yandan da öfkeyle Guttuatr’ın etrafında dolanıyordu. “Bakalım bizi bu kalabalığın içine sokmak için nasıl bir sihir yapacaksın?”

Guttuatr elini yine omzuna attı, ama bu sefer daha yumuşaktı. “Bir yakılma sahnesini görmeyi bekleyen bir kalabalık bile zavallı hasta bir adamın geçmesine izin verecektir. Hadi delikanlı!”

Ve gözlerini göz çukurları içinde yuvarlayınca sadece göz akları görünür oldu. Sihir başlamıştı: Kalabalık kendi kendine söylenen ve salyalarını toplayamayan, bir ayağı aksak bir adam ve kolundaki paçavralar içindeki yaşlı adama tedirginlikle yol açtı.

Keltill’in ölümüne tanıklık etmek isteyenler genelde Arvernilerdi. Keltill’in kabileler için ayrılan kamp yerinde kalan eski davetlileriyse bu acıklı manzaraya tanıklık etmeye pek de meraklı olmadıklarından geride durmayı tercih ediyorlardı. Vercingetorix şehir meydanına doğru yürürken pek az konuşmaya kulak misafiri olabilmişti. Seçkinler ve onların bir alt kademesi de dahil olmak üzere çoğunluk, düşüncelerini saklayarak sadakatlerini muhafaza etmek istiyordu.

Vercingetorix neden Arvernilerin düşüncelerini herkesin kendisine saklaması gerektiğini salık verdiğini anlamıştı. Gobanit'e ve tanrılara olan bağlılık, Keltill'e ve kalbe olan bağlılıktan ayrı tutulabilmeliydi. Öyle ki, tek bir ruh için bile! Keltill'e beslenen sevgi çok büyükken, kardeşi Gobanit'e ancak çok da canı gönülden olmayan bir sevgi gösteriliyordu. Keltill tanrılara karşı çok büyük bir suç işlemiş ve bunun için bir druid tarafından mahkum edilmiş de olsa, bu druid bir Eduen'di.

Ve Vercingetorix zavallı kör bir dilenci olarak ön saflarda bulduğu yeri alınca: Arvernilerin Diviacx'ın kabilesinden druidlere özgü fikir ayrılıklarının dışında da nedenleri olduğunun şüphesini gütmekte hakları olduğunu anladı.

Meşe kütükleri, meydanın ortasına dikilmiş dikdörtgen biçiminde kulübeyi andıran masif bir alanın içinde, Keltill'i yakmak üzere toplanmıştı. İçi çıra gibi kolay alev alan çalı çırpıyla dolu olan bu alanın en üstüne de Keltill'in içinde bulunduğu kafes yerleştirilmişti. Arverni savaşçıları birazdan alev alacak bu dikdörtgenin etrafını sarmıştı. Gobanit ise bundan sonra Arverni reisi olarak işgal edeceği tarafta, yani solda duruyordu. Aynı şey Diviacx için de geçerliydi; Eduen olsun olmasın, yanındaki yerini almalıydı. Ama Eduen reisi Dumnorix, kardeşinin hemen yanında durarak ne yapmaya çalışıyordu böyle? Ve neden Arverni kalabalığının içindeki bir grup, Eduen savaşçıları tarafından izleniyordu?

Ne var ki tüm bu düşünceler, Vercingetorix büyük toplantı salonundaki çatışmadan sonra babası Keltill'i ilk defa görünce yok oldu gitti.

Keltill'in tuniğinin üzerinde henüz kurumamış taze kan lekeleri vardı; belli ki sırtında ve göğsündeki yaralar gittikçe ağırlaşıyordu. Sol koltukaltında derin bir yara olduğu uzaktan bile seçilebiliyordu. Bir gözü morarıp neredeyse tamamen kapanmıştı.

Vercingetorix, gördüğü manzara karşısında yüreğinin ağırlaştığını hissederken öbür yandan da babasının her şeye rağmen, demir parmaklıklar ardındaki vakur duruşunu görünce göğsü övünçle kabarıyordu. Korkunç bir ölüm şekliyle hayata veda etmek üzere olan bir adamdan çok, tanrılara karşı geldiği için bile en ufak bir pişmanlık duymayan bir adam duruyordu, ateşin üzerine oturtulmak üzere olan kafesin içinde. Kollarını göğsünün üzerinde kavuşturmuş, bacaklarını iki yana açmış, omuzları olabildiğince dik ve bakışları korkusuz hatta avını bekleyen bir aslan gibiydi.

Bir kral gibiydi babası...

Diviacx bir adım daha öne çıktı. Kalabalıkta derin bir uğultu yükseldi, hepsi huysuz birer boğa gibiydiler. Diviacx'ın Eduen muhafızları gerilmişti.

Diviacx konuşmaya başladığında kararsız ve sinirliydi. "Arvernilerden Keltill tanrılarımıza karşı geldi ve adamlarına..."

"Tanrılar adına konuş druid!" Kalabalığın gerisinden yükselmişti bu ses. "Ama Arverniler adına değil Eduen!"

Homurtu, bağırış ve tezahüratlar yükseldi kalabalıkta.

"Arvernilerden Keltill kendini Galya Kralı ilan ederek tanrılarımızı hiçe saydı ve onlara hakaret etti." Diviacx öfkeyle bağırıyordu. "Ve bu saygısızlığından ötürü Keltill ölmelidir!"

"Keltill!" Critognat'ın haykırışı kalabalığın arka taraflarından bir yerden yükselmişti. Diğerleri de ona uydu. "Keltill! Keltill! Keltill!"

Eduen muhafızları kılıçlarını sağa sola savurmaya başladı. Ateşin etrafını çeviren Arverni savaşçıları, ellerini kabzalarına götürerek alesta bekliyorlardı.

"Bu Eduenler ile Arverniler arasındaki bir anlaşmazlık değil." Diviacx'ın sesi ısrarcıydı. "Bu insanoğlu arasındaki bir çekişme de değil! Keltill'in ölümünü isteyenler ne Eduenlerdir ne de Arverniler! Bunu isteyenler Keltill'in karşı geldiği, benim de şu an sadece sözcülüklerini aktardığım tanrılardır."

İlahilerin yerini kesintisiz bir uğultu almıştı; kesilmekten başka çaresi olmadığını bilen bir koyun gibiydi kalabalıktaki herkes.

Kısa boylu, koyu renk saçlı bir Eduen savaşçısı, Gobanit'in kulağına bir şeyler fısıldamaktaydı. Gobanit kaşlarını çatarak 'hayır' anlamında başını sallayarak karşılık vermişti. Eduen bunun üzerine yeniden eğilerek kulağına bir şeyler daha fısıldadı. Gobanit birkaç adım öne çıktı. Aynı adam Diviacx'a buyurgan bir bakış atınca, druid birkaç adım geri çıktı.

"O benim öz... Ölmesi gereken benim öz kardeşim... Tanrıların gazabından korunmak için..." Gobanit duraklayarak konuşmuştu. "Ve Keltill aynı zamanda Arvernilerin kutsal sayılan adetlerini de çiğnedi... ve ayrıca... ve..."

Gobanit, konuşmasıyla kalabalığın sessizliğe bürünmesini sağlamıştı, ancak bu çok acımasız ve amansız bir sessizlikti aslında. Yakılmayı bekleyen ateşin etrafını saran Arverniler bir boşluk açarak beklemeye koyuldular. Gözü Gobanit ve Diviacx'da olan bir Eduen savaşçısı komutu

alarak Arverni savaşçılarından birine işaret vermesiyle, adamın biri meşale yakıp Gobanit'e verdi.

Vercingetorix demir parmaklıklar arkasındaki babasıyla göz göze gelen ve Gobanit'in elindeki meşaleyi gören herkesin kendisiyle aynı duyguları hissettiğini düşünüyordu. O anda yapmak istediği tek şey, öne atılarak babasına doğru hızla koşmak ve onun kaçmasını sağlayabilmekti.

Derken, sol omzunda yine o bildik pençe acısını hissetti ve kulağına fısıldanan ses, "Hayır" diyordu. "Onun ölümünün sihri yalnız olmasında gizli. Sen yapman gerekeni yap ve dayan!"

Ve Vercingetorix bir kez daha yerinden kımıldayamadığını fark etti. Yeniden sanki taş kesilmişti.

Gobanit elindeki meşaleye garip bir korkuyla bakıyordu.

"Ve bu yüzden... ve... sevgili kardeşim..."

Diviacx birkaç adım öne çıkmıştı tekrar, sıkıntıdan kaşları çatılmıştı.

"Ve bu yüzden her kim kendi kendini özgür Galya kabilelerinin kralı ilan ederse yanarak ölmeye mahkûm edilir!" diye bağırdı.

Gobanit meşaleyi Diviacx'a doğru uzattı fakat Diviacx geri çekildi.

Keltill bu garip dinsel seremoniyi adeta küçümseyerek izliyor, kendine mezar olacak kafesindeki son dakikalarını karşısındaki kalabalığı oluşturan halkına ve sonsuzluğa bakarak geçiriyordu. Öyle ki bu dünyayı sanki çoktan terk etmiş, zihninde Efsane Topraklar'a yakışacak bir görüntü belirlemişti.

Ve şimdi kahkahayla gülüyordu.

Ve afallamış kalabalıkla konuşuyordu.

"Edui! Arverni! Roma'nın yeni köleleri! Şu an bile kabullenme cesaretini gösteremiyorsunuz. Siz Galyalı sıfatını taşımaya yakışmıyorsunuz! Ben sizin elinizde ölmekten, sizin beni öldürmeye korktuğunuz kadar korkmuyorum. O halde verin bana o meşaleyi, sizi ödlek herifler; ben kendi ateşimi de kendim yakarım!"

Kalabalık da Keltill'in kahkahalarına katılmış, bir kısmı alkışlarla tempo bile tutuyordu. Derken Gobanit aniden elindeki meşaleyi kütüklerin üzerine bıraktı.

Vercingetorix, Keltill'in içinde bulunduğu kafesin altındaki çalı çırpı çıtırtılar ve turuncu bir alevle yanarken sanki taş kesilmiş gibi olup biteni seyrediyordu. Kıpırdamasını engelleyen Baş Druid'in yaptığı sihir miydi yoksa bu dünyaya ait hiçbir şey zaten o anda onu kıpırdatmaya yetmez miydi, açıkçası bilmiyordu.

Keltill gittikçe büyüyen alevlerin ve ayaklarına yaklaşmakta olan alev toplarının arasında ayakta, dimdik durmaya devam ediyordu. Gördükleri karşısında Vercingetorix'in yüreğinde duyduğu acı da birer alev topu halini alarak büyüyor, ancak büyürken de hayatında tanıyıp sevdiği en iyi adamın öcünü alma tutkusu içini kavurmaya başlıyordu. Yine de olup biteni tıpkı babası gibi tereddütsüz bir cesaretle izliyor, babasının ruhuna layık olduğunu ispatlamaya çalışıyordu. Gün gelecek, şimdi bu kalabalıkta babasını alevler arasında seyreden insanlar Vercingetorix için, "Babasının oğlu!" diyeceklerdi.

Ve belki tanrılar da Vercingetorix'i gaddarca onaylayacaklardı o zaman. Alevler yükseldikçe yüzü acıyla buruşuyor, Keltill'in gözleri ise kalabalığın üzerinde dolaşarak sanki bir şeyler bulmayı umut ediyordu. Vücudu dumandan neredeyse görünmez olmuş, tuniği üzerine sıçrayan bir alev topuyla tutuşmuştu, derken Keltill'in gözleri kalabalığın içinde aradığını buldu.

Vercingetorix doğrudan Keltill'in gözlerinin içine bakıyordu. Şüphesiz babası da onu görmüştü. Saçları Brenn'in tacı yüzünden bir ateş tacıyla tutuşurken yüzünde acının değil, acısını bir zafere dönüştürmeye çalışarak demir bir maskeyle perdeleyen bir adamın ifadesi vardı. Keltill'in gözleri öbür dünyadan bu dünyaya bakarken etrafındaki ateşten çok daha parlak bir ateşle yanıp sönüyordu.

Ve Vercingetorix'in içinde en ufak bir şüphe vardıysa bile, alevlerin arasında tutuşurken Keltill'in tüm halkına var gücüyle seslenerek okuduğu veda şiiri, o şüpheleri de alıp gitmişti.

"Bu ateş beni ozanların dilindeki hikâye,
Efsane Toprakların ise kralı kılacak."

Alevler gittikçe büyüyordu. Vercingetorix artık alevlerin arasında kendisine bakan ve genç yüreğine işleyen bir çift gözden başka bir şey göremiyordu.

"Bu ateş ruhumu özgür kılacak,

Beni ateşler içinde anımsayın."

Ve paçavralar içindeki Vercingetorix'in gözlerine, ateşler içindeki o gözlerden adı konulmadık garip bir şey geçmiş; Vercingetorix'in yanan kalbi, sevgi ve gururla dolmuştu.

Her şey olup bittiğindeyse kalbinde bir sancı vardı.

Ve o gittiğinde hiçbir şey değil sadece alevler kalacaktı.

Ve Vercingetorix babasıyla beraber o genç delikanlının da öldüğünü bilmekteydi.

Alevler her ikisini de yutarken, kendi kendine yemin ediyordu:

"Babamı, oğlunun olması gerektiği adamda yaşatacağım!"

VI

“Bilginin üç önemli erdemi nedir?”

Vercingetorix soruyu duydu ama duymazlıktan geldi.

Gwyndo’nun etrafında öğrenciler yarım daire şeklinde bağdaş kurmuş oturuyordu. Şişman ve kel druidin arkasında kare granit bir heykel vardı. Heykelin iki yanında, damı sazlıklarla örtülü kulübeler uzanıyordu. Vercingetorix de diğer öğrenciler gibi bu kulübelerin birinde yaşıyordu. Kulübelerin arkasında, meşe ormanının içine doğru uzanan dar geçitler vardı. Bu rezil barınakların dışında kendisine yasaklanan ve ait olmayı delice özlediği dünya uzanıyordu.

Ancak Vercingetorix’in dikkatini sadece ve sadece alevler çekiyordu; birazdan başında akşam yemeğini yiyecekleri ateşin alevleri.

“Bu dünyada Tanrıların isteklerini takip edecek cesaret...”

Sözcükler bir köpeğin havlaması kadar acı geliyordu kulağına. Bu korkak tanrılar, kendisine savaşçılıkla ilgili hiçbir şey öğretmeyen bu derslere dayanması dışında ne isteyebilirlerdi ki ondan? Vercingetorix de bu sığınakta sadece Baş Druid’in isteğiyle barınacak yer bulduğu için, diğer reis ve seçkin çocuklarının küçümseyen bakışlarına tahammül etmek dışında daha ne yapabilirdi ki?

“Efsane Topraklar’daki kaderini kendi belirleyecek iradesi...”

Ah, ben o iradeye sahibim! diye düşündü. Keltill’in ölümü göze alarak başlayıp da bitiremediği işi tamamlayacak iradeye sahibim. Babasının oğlu olacak iradeye de sahibim. Peki harekete geçecek cesaret nerede?

“Vercingetorix, Vercingetorix?”

Gywndo bağırıyordu. Bazı öğrenciler çoktan gülmeye başlamıştı.

“Eğer öbür dünyadan bu dünyaya döndüysen Vercingetorix,” dedi Gwyndo, “belki orada kazandığın bilgelik, sorumu yanıtlamana yardımcı olabilir.”

Kahkahalar daha da artmıştı.

“Bilge bir adamın üçüncü önemli erdemiii!” Vercingetorix kendi kendine mırıldanmaya başlamıştı şimdi de. “Birinden diğerine haber verme bilgeliğidir.” Yüzünü ekşiterek homurdandı, gelecek tepkiyi biliyordu ama daha da kötüsü, söyledikleri kendine son derece anlamsız görünmüştü.

“Neyi nereden haber vermek?” Viridwx dudak bükmüştü. “Yanarak girmeyi planladığın öbür dünyadan bu dünyaya mı?”

Viridwx, Vercingetorix’ten üç yaş büyüktü. Savaşlardan birinde ün kazanıp, ardından bir dönem reislik yapıp, sonra da Roma’yla yaptığı ticaret sayesinde her geçen gün malına mal katan bir Eduen seçkininin oğluydu. Sesindeki “baban gibi” imasını Vercingetorix’in duyabilmesi için illa sesli söylemesi gerekmiyordu.

“Er ya da geç öbür dünyaya gideceğiz Viridwx!” dedi Vercingetorix yumruklarını sıkarak. “Bazılarımız şerefiyle, diğerleri değil.”

“Şerefime mi hakaret etmeye çalışıyorsun Vercingetorix?”

“Sadece aramızdan bazılarının düşündüğünden daha geç ya da erken gidebileceğini söyledim.” Sesinde sahte bir yumuşama vardı.

“Bu bir gözdağı mı Arverni?”

“Korktun mu Eduen?” Vercingetorix’in sesinde aynı alaycı yumuşaklık, bakışlarında tehditkâr bir öfke vardı. Viridwx, Vercingetorix’ten daha yapılı ve biraz daha uzun olmasına rağmen, daha önce güreşte Vercingetorix onu yenmişti, yine yapabilirdi.

“Yeter artık!” diye bağırdı Gwyndo.

“Belki de Keltill’in oğlu rüyalarına öyle dalmıştır ki, şu anda dövüş teknikleri değil de bilge bir adamın erdemlerini öğrendiğimizin farkına varamamıştır,” dedi bir başka Eduen; Vercingetorix’i korumaya çalışır gibiydi.

Bu Litivak’tı, Vercingetorix’in boylarında fakat Viridwx gibi koyu renk saçlı ve ikisinden de büyük, Eduen seçkinlerinden birinin oğluydu o da. Ne var ki Viridwx ne kadar ahmaksa Litivak o kadar zekiydi. Ayrıca Viridwx, Vercingetorix’e ve Arvernilere dair her şeye diş bilerken, Litivak’ın dokundurmaları daha zekice ve nispeten zararsızdı.

“Bilge bir adam, babasının onuru ayaklar altına alınırken dişlerini sıkarak dinlemeli midir, bu mudur yapılması gereken?”

“Babana edilmiş hiçbir hakaret duymadım ben!” Litivak’ın sesi ılımlı çıkmıştı.

“Belki de ben yanlış anladım,” dedi Vercingetorix, bakışlarını tekrar Viridwx’e döndürerek. “Viridwx, Keltill’in şerefli bir adam ve bir kahraman olduğunu söylerse hatam için özür dilemekten mutluluk duyar, kendisini de kardeşim olarak bağrıma basarım.”

Litivak bu sözler üzerine homurdandı.

Viridwx, Vercingetorix’in kurduğu kapana kıstırılmış, ne yapacağını bilmez otururken, uzun süren gergin bir sessizlik oldu.

Aslında Guttuatr, Vercingetorix’i ormanın dışındaki hayata bulaşmaması için uyarmalıydı belki de, ama yine de gelenden gidenden neler olup bittiğini öğreniyordu işte.

Arverniler arasında bazıları Gobanit’i desteklemenin onlar için kârlı olacağını düşünerek, Keltill’in druidler tarafından tanrılara karşı geldiği için mahkum edilmesinin doğru olduğunu söylemeye başlamışlardı. Fakat öte yandan sadece Teuton savaşçıları ve Romalılarla değil artık Eduilerle de savaşmak isteyen Arverniler için Keltill, gerçek bir kahramandı hâlâ.

Diğer kabilelerin çoğu ise Keltill’in tanrılara hakaret ettiğini kabul etseler bile, Caesar’ın hoşlarına gitmeyen eylemlerinden ötürü, gittikçe kabilelerin birleşerek Romalıları kendi topraklarından beraberce atma fikrine ısınıyorlardı. Roma’yla yaptıkları işbirliğine şükredenler, her geçen gün daha da zenginleşip, güçlenip medenileştiklerini iddia eden Eduenlerdi sadece. Ve Galya kabileleri arasında hallerinden memnun olan sadece onlardı.

Druidler kendi okullarında tüm kabilelerden karma öğrencilere yer verdiklerinden, ormanın içindeki hayat aslında dışarıdakinin küçük bir yansıması gibiydi. Tek fark, burada Keltill’in anısının yaşayan bir varisi ve savunucusu olmasıydı. Bu aslında küçük ve önemsiz bir oyundu ama şu an için Vercingetorix’in elinden daha fazlası gelmiyordu. Viridwx çok zeki olmayabilirdi ya da şu an her ne yaparsa yapsın yanlış olacağının farkına varabilecek kadar zekiydi.

Eğer şimdi Keltill’i şerefli bir adam ve bir kahraman olarak kabul ederse, ona inananların sempatisini kazanacak ama öte yandan kendi gibi Edui olanlar tarafından hain ve korkak olmakla yaftalanacaktı. Ama eğer

Vercingetorix’in söylediklerini söylemezse, Arverni öğrencilerinin Eduilere karşı yapacakları çıkışlarda arkasına saklanabilecekleri bir mazeretleri olacak, Vercingetorix’in itibarı ne olursa olsun, savaşı kazandığı için artacaktı.

Ne var ki Gwyndo, Vercingetorix’in niyetini anlayıp Viridwx konuşmaya zorlanmadan söze girdi:

“Sözlerinin babanın şerefinin namında ne anlama geldiğini düşün Vercingetorix ve sonra bize bilge bir adamın erdemlerini öğrenmekten başka bir şeyinin olmadığını söyle.”

“Bilge bir adam onursuz mu olmalıdır?” Vercingetorix’in öfkesi sesinden okunuyordu.

“Onurunu korumaya çalıştığın baban, Galya kabileleri arasında gerginlik yaratmaya çalışan bir evlatla gurur duyar mıydı?”

Bu sözlerin üzerine Vercingetorix verecek yanıt bulamadı, çünkü Gwyndo’nun doğru söylediğini inkâr edemezdi; üstelik de kendisini utandıran bir doğru.

“İyi konuşmaydı Gwyndo!” Yüzü asılmış, söylenmeye devam ediyordu.

“Bilge bir adam gibi konuştun üstelik, aynı zamanda şerefli.”

“Ancak yine de...”

Yine de senin bilge dediğin adamlar benim babamı öldürdü diye geçirdi aklından. Ancak bir druide meydan okumaktan çekindiği için susmayı tercih etti.

“Yine de ne?” Gwyndo cesaretlendirmek istercesine sordu.

Vercingetorix’in yüreğinden taşan öfke dolu sözcükleri o anda kusacak cesareti yoktu. “Beni utandırmak için Keltill’in şerefini kullandın, sadece... ve yine de...”

“Ve yine de druidlerin kanunlarıyla yanmaya mahkûm edildi değil mi?” Gwyndo, Vercingetorix’in yerine söylemişti delikanlının aklından geçenleri.

Vercingetorix ancak başını sallayabildi uysalca.

“Keltill şerefsiz olduğu için mahkûm edilmedi,” dedi Gwyndo. “Keltill masum bir şey yaptığını sanıyor, gösterdiği sebeplerin de haklı olduğunu düşünüyordu. O şerefli bir adam olarak yaşadı ve öyle öldü, kimsenin bunu yanlış anlamasına izin verme.”

Derken Vercingetorix’in içinde kök salan mutluluğa gölge düşürerek:

“Ancak Keltill bilge bir adam değildi ve işte bu yüzden de Tanrıların isteğine karşı geldi, tıpkı diğerlerinin temiz kalpleri ve şerefli vurdumduymazlıklarından ötürü yaptıkları gibi,” diye devam etti druid. “Ve o da bu yüzden mahkûm edildi.”

Gwyndo, doğrudan Vercingetorix’in gözlerinin içine bakıyordu. “Sen şerefli bir adamın aynı zamanda bilge bir adam da olabileceğini gösterebilirsin evlat! Baban şerefli bir adamın bilge bir adam da olması gerektiğini ya da yazgısının adamı ise kim olduğunu bilmesi gerektiğini gösterdi. Aksi takdirde her kim olursa olsun, bu hataya düşen baban gibi Efsane Topraklar’a gider; şerefli bir hata işleyerek!”

“Babasının oğlu!” diye homurdandı Viridwx.

Fakat bu kez Vercingetorix’in gerçekten cevap verecek hali yoktu.

Onun yerine, garip ama Litivak, kendi gibi Edui olan Viridwx’i zehirli bakışlarla süzdü.

Öğrenci grubu ormanın içindeki oyun alanına doğru ilerlerken Litivak, Vercingetorix’in yanına geldi.

“Neden sürekli zavallı Viridwx’i kışkırtıyorsun?” diye sordu.

“Kışkırtan birisi varsa o da babamın anısına sürekli saygısızlık ederek beni kışkırtan Viridwx’tir,” diye karşılık verdi Vercingetorix.

Litivak hafif tepeden bakan bir tavırla göz kırptı. “Buradan bakınca haklı gibi görünüyorsun. Ama neden kabileleri birbirine düşürmek için bir aptalı kullanasın ki?”

“Böyle bir şey yapmıyorum!”

“Oh evet, yapıyorsun!”

“Yapmıyorum!”

“Her ders ya da konuşmayı Keltill konusuna öyle bir getiriyorsun ki ondan hoşlanmayanlar anında düşmanın kesiliyor,” dedi Litivak. “Hemen herkes dost ve işbirlikçi edinmeye çalışır, oysa sen aksine düşman kazanmaya çalışıyor gibisin.”

“Böyle bir şey yapmıyorum.”

“Ama her zaman yaptığın şey tam da bu Vercingetorix. Şurada aramızda Arverniler dışında senin tarafında olan birini gösterebilir misin? Hatta Arverniler arasında bile!”

“Gerçekten öyle mi davranıyorum?” Vercingetorix karşısında duran Eduen ile alışık olmadığı bir samimiyetle konuşurken buldu kendini.

“Keltill’in şerefi söz konusu edilince çekişmenin arttığını göremediğini söylesem bana inanır mısın? Kendi kabileniz içinde pek çokları için o bir kahramandı, ama diğerleri ve benim için o sadece zor kullan...”

“Babamın bir zorba olduğunu mu söylüyorsun Litivak?” Vercingetorix yeniden sinirlenmişti.

Litivak gülmeye başladı. “Bak, yine aynı şeyi yapıyorsun!”

Vercingetorix kendi yaptığına gülmeye çalıştı ama buna alışık olmadığı için olsa gerek beceremedi. “Hâlâ sorumu cevaplamadın!” Gülümseyerek havayı yumuşatmaya çalışıyordu şimdi de.

Litivak omuzlarını silkerek, “Kendi kendini Galya Kralı ilan eden bir Arverni’nin bana mutluluk vermesi zor!” dedi. “Ama...”

“Şüphe yok ki Eduen kalbin, Eduen bir kralı tercih ederdi.”

“Tanrı aşkına, yine aynı şeyi yapıyorsun!” Sesinde artık gerçekten öfke hissediliyordu. “Söylemediğim bir şey için beni suçlamaya çalışıyorsun ve benim tam olarak ne söylediğimi dinlemiyorsun bile.”

“Konuş öyleyse Eduen!”

“Söyleyeceğim şuydu ki, baban Romalıları başımızdan def etmemiz için birleşmemiz gerektiğini söylemekte haklıydı, çünkü aksi takdirde pek yakında kendimizi togalar içinde üzüm sularımızı yudumlayıp, Venüs’ü kutsarken bulabiliriz.”

“Sen gerçekten böyle mi?..” Vercingetorix’in sesi öfkeden ve tüm nefretinden arınmış gibi duru ve temiz çıkmıştı.

Litivak başını iki yana salladı. “İşte bu yüzden Eduen kalbinden bahsetmek yerine...”

Susarak omuzlarını silkmekle yetindi.

“Galya kalbi?” Vercingetorix bir öneri getirir gibiydi.

Litivak yeniden omuzlarını silkmekle yetindi.

“Sanırım bu da babamın yapmak istediği şeydi.” Vercingetorix garip bir ciddiyet takınmıştı. “Ve neden yaptığım, ne yaptığımdır. Bundan böyle hiçbir kabileyi bir diğerine düşürmeyeceğim, aksine hangi kabileden olursa olsun, bizim gibi düşünenleri birleştireceğim,” dedi.

“Şu an babanın yaptığından daha iyi bir şey yapmıyorsun ki; yapıyor musun Vercingetorix?”

“Bu da ne demek oluyor şimdi?” Yeniden Vercingetorix’in öfkesi kabarmıştı.

“Sözcükleri bir kılıç gibi kullanıyorsun,” diye devam etti Litivak. “Kendine karşı bile.”

“Kendime karşı mı?”

“Sözcükleri, karşısında galip gelmek istediğin, gerçekten yaralamak istediklerine karşı kullanıyorsun.”

“Seni kastediyorum, Eduilerin Litivak’ı,” dedi Vercingetorix. Bu yeni bir düşünceydi.

Litivak yeniden gülmeye başladı. “İstediğin gibi algıla. Ama sana bir tavsiye: Yoluna çıkan bir adama galip gelmenin en iyi yolu sözcükleri kullanmak değil, erdemlerini konuşturacak yepyeni eylemler ortaya koymaktır.”

Bu sözler Vercingetorix’in ruhuna hem garip bir korku salmış hem de rahatsız etmişti. Ama öyle ya da böyle bu konuşma oyun alanına yaklaştıkları için sona ermişti. Oyun alanı, rüzgâra karşı zamanla açılmış yeşili bol bir çayırlığın, daha sonra insan eliyle genişletilmesiyle oluşmuş ormanın içlerine kadar uzanan geniş bir alandı. Çok yaşlı olmayan ağaçlar, küme küme böğürtlen çalıları, yarısı neredeyse fosillerle kaplı olmasına rağmen bulundukları yerde bırakılmış geniş kayalıklar vardı ki, bu kayalıklar savaş oyununu çeşitli engellerle daha da zor kılmak için bırakılmıştı.

Büyük ve kabaca oyulmuş bir at heykeli, oyun alanının girişlerinden birinin başına dikilmişti. Diğer girişteyse benzer yabani bir boğa heykeli vardı. Zaman içinde yağmur, fırtına gibi doğa koşulları nedeniyle aşınıp eskidiklerinden, sanki zaman onları da canlılar gibi içine çekiyordu.

Oyunun kuralları basitti. Öğrenciler eşit sayıda iki orduya, atlar ve boğalar olmak üzere bölünürlerdi. Her grup kendi ordusunun seçtiği savaş düzeneğinde alanın ortasında birbirlerine dönük şekilde sıralanırlardı. İçi samanla doldurulmuş bir domuz mesanesi havaya atılır ve hangi tarafın askeri havada yakalayıp kendi tarafındaki hayvan figürüne doğru fırlatabilirse oyuna önce o taraf başlardı. Kim on iki darbeyi önce indirirse savaşı da o kazanırdı. Isırmak, kafaya ve testislere vurmak yasaktı.

Savaşçıların birbirlerini ayırt edebilmesi için, “boğa” grubu üstlerini çıkarıp oynardı. Oyunun başlama atışını, ormanda hayatta kalabilme dersleri veren genç ve atletik yapılı druid Salgax yapardı. Çünkü atların

yanında oyuna katılmak için kısa, boğalar içinse uzun boylu sayılırdı. Seçim yapıldığında Vercingetorix bir boğa, Litivak ve Viridwx ise birer at oldular.

Salgax elinde tuttuğu içi saman dolu domuz mesanesini havaya fırlatır fırlatmaz iki tarafın oyuncuları peşi sıra atıldılar. Hepsi de topu yakalayabilmek için itişip kakışıyor, birbirlerini tartaklıyordu. İşte savaş oyunu başlamıştı.

Boğalardan biri topu yakaladı ve arkasından gelen at, sırtına sert bir yumruk indirmeden önce, boğa heykeline doğru ancak birkaç metre ilerleyebilmişti. Fakat darbenin etkisiyle yere savrulurken elinde tuttuğu topu, bir atın böğrüne dirseğini geçirmekte olan bir başka boğaya doğru fırlatmıştı. Topu kapan oyuncu, boğa heykeline doğru koşmaya başlamıştı ki arkadan gelen bir at, kabalarına sert bir tekme indirdi. Önünü ise başka iki atla kapamıştı.

Boğa, takılan çelmenin de etkisiyle hızla yere kapaklanınca topu elinden kaçırdı ve bir düzine genç adam topun peşi sıra yere kapaklandı. Topu kapmak için savaşırlarken atlardan bir tanesi aradan sıyrılarak topu kaptığı gibi bu sefer alanın diğer ucundaki at heykeline doğru...

Derken bir ağacın arkasında sotada bekleyen boğalardan biri olduğu yerden çıkıp topu elinde tutan atın üzerine arkadan atılıvermişti.

Ormanın serin gölgesinde, hemen çayırlığın girişinde duran Baş Druid Guttuatr, Gwyndo ile beraber savaş oyununu seyrediyordu.

“Oyun alanına geldiklerinde çocuklaşıyorlar.” Gwyndo’nun sesi yarı üzüntü yarı şefkat doluydu.

Parlak öğle güneşinin altında ışıyan yeşil çimenlerin üzerinde çalı çırpı doldurulmuş domuz mesanesi bir kez daha havaya fırlatılmış ve bir düzine çocuk yine topun peşine düşmüştü. Topu kapabilmek için kıyasıya mücadele ediyor, birbirlerine çelme takıp tekmeliyorlardı.

“Dünyevi çekişmeler gibi,” dedi Guttuatr. “Burada onlara bilge adam olmanın yollarını öğretebiliriz, bunu yapmayı başarsak bile, her bilge adam aynı zamanda bir eylem adamıdır; yazık ki tersi pek mümkün değil.”

“Keltill’in oğlundan mı bahsediyorsun?”

“Öfke ve intikam duygusuyla dolu. Ve henüz...”

Baş Druid’in omuz silkişi alanda oynanan çekişme oyununun heyecanıyla arada kaynayıp gitmişti.

“Ve çok kıvrak bir zekâsı ile hızlı bir idrak kabiliyeti var, dilinden daha yavaş olsa da... Ama ne olursa olsun, o daha bir çocuk...”

Top alanın ortasında boşta sürükleniyor, atlar ve boğalar itişe kakışa topun peşi sıra koşuyorlardı. Öndekiler arkadakilere göre sayıca üstündü. Fakat bir at, domuzun mesanesini havada diğerlerinden önce yakalayınca koşmaya başlamış, birkaç adım sonra arkasına bakmıştı.

Peşindeki atlardan bir kısmı rakip boğalardan birkaçını yere çalmış boğuşuyordu, ama yine de onu hızlıca takip eden birkaç boğa vardı hâlâ peşinde. Önüne dönüp hedef aldığı at heykeline doğru yöneldiğinde heykelin hemen yanındaki bir ahududu çalılığının ardından çıkıp gittiği yönde kendisine doğru koşan Viridwx’i gördü; topu yakalamak için kollarını çılgınca sallıyordu.

Elinde topla hedefe kilitlenen at aniden gerisingeri dönüp topu havaya fırlattı.

Vercingetorix neredeyse araziyi bir baştan bir başa arşınlamıştı. Topu elinde bulunduran öndeki atı takip ediyordu. Tam ata yetişmiş ve elinden topu kapmıştı ki, peşinden gelen başka dört at tarafından yere serildi. Kaşla göz arasında epeyce yumruk yemişti. Soluğu aldığı darbelerin de etkisiyle iyice kesilince yakındaki bir ağacın altına çömelip birkaç dakika kendine gelmek ve olanlara dışardan bakmak için şöyle bir mola vermişti.

Viridwx de saklandığı çalıların arasından çıkmış, açtığı kollarını dalgalandırarak topun peşinden gidiyordu. Uzun menzilli ve sert bir atış, topu ayağına dek getirivermişti. Top tam önüne düşmüş, çarpmanın hızıyla bir kaç kez olduğu yerde zıplamıştı. Üçüncü de ise top artık Viridwx’in elindeydi.

Kendi etrafında artistik bir tur attıktan sonra at heykeline doğru yönelmişti. Vercingetorix, Viridwx ile at heykelinin arasındaki en yakın savunucunun kendisi olduğunu fark eder etmez atağa geçmişti. Soluğu kesilmiş bile olsa Viridwx’in önünü kesmeliydi. Viridwx ters bir açıyla Vercingetorix’i şaşırtmaya çalışsa da başarılı olamamıştı.

Bir boğa, bir Arverni; büyük bir kayanın arkasından adeta yerde kayar gibi çıkmış, centilmence davranıp “at”ın sendelemesini sağlamakla yetinmek yerine, kör dövüşündeymiş gibi bir yumruk sallayıvermişti.

Viridwx acıyla haykırarak yere yuvarlanmış ancak her ne olursa olsun topu elinden bırakmamak için acı içinde kıvranırken bile topa sımsıkı sarılmıştı.

Vercingetorix bir saniye bile düşünmeden arazinin içinde koşmaya başladı.
Fragar, Viridwx'in kasıklarına bir tekme indirmiş ve elinden kurtulan topu yakalayıvermişti.
Fragar topu kapıp arazinin diğer ucuna yetiştirinceye dek Vercingetorix de ancak yerine ulaşmıştı. Fragar'ı itelemiş, yere çalmış ve elinden topu hışımla almıştı.
Litivak peşlerinden koşarken zaman durmuş gibiydi. Viridwx'i yerde acı içinde kasıklarını tutarak kıvranırken, şaşkınlıkla Vercingetorix'i süzerken bulmuştu. Vercingetorix de ne yapacağını bilmez bir halde, sanki iş olsun diye ayakta duruyordu. Domuz mesanesinden yapılmış topu elinde tutarken yüzünde daha önce neredeyse hiç kimsenin görmediği bir ifade vardı; en az Fragar kadar o da oyunun kurallarını ihlal etmişti.
Ancak Keltill'in oğlu tıpkı babası gibi, insanlar ya da tanrılar tarafından sunulan kuralları umarsamaz görünmeye çalışmıştı. Kuralları umursamamanın Arvernilerin tipik bir özelliği olduğunu Litivak'ın kendi babası da söylemişti. Öyle ki bunu tanrıların Eduileri kutsama ve Arvernilerden üstün tutma nedeni olarak bile gösterebiliyordu.
Aslında Galya tanrılarının neden Romalılarla işbirliğine giderek güç ve varlık kazanan bir kabileyi kutsadığını Litivak tam olarak anlayamasa da, babasının düşüncelerine saygı duyuyordu.
Belki de bu toy Arverni'nin Litivak'ı etkileyen tarafı da buydu. Vercingetorix, Litivak'ın imrendiği ama aynı zamanda korktuğu bir şekilde özgürdü. Onu babasız ve hak ettiği mirastan yoksun bırakanlardan almak istediği intikamı, içindeki tüm kini özgürce kusarak gösterebiliyordu. Üstelik gerekirse atalarının, kabilelerinin ve hatta druidlerin kurallarını bile sorgulamak pahasına...
Vercingetorix, öfkeden çılgına dönen Fragar ve şaşkınlığını gizleyemeyen Viridwx'e gözlerini dikmiş, bir an için zamanı dondurmuş gibi öfke ve hınçla bakmıştı.
Arvernilerden Fragar kendi tarafındaydı.
Eduenlerden Viridwx ise diğer tarafta; üstelik Viridwx ile aralarında kişisel bir husumet de vardı.
Bu da kendi müttefikiyle düşüncesizce mücadeleye girişerek "düşmanı"nından öc almaya yeltenmesine neden olmuştu.

Müttefik mi?
Düşman mı?
Bu bir savaş değildi ki. Bu sadece bir oyundu.
Elindeki de bir kılıç değildi; aksine sıradan otlarla sıkıştırılmış bir öküz mesanesiydi elinde tuttuğu.
Ve bir anda aklına Litivak'ın kısa zaman önce söyledikleri gelmişti. Sana karşı gelenlere soylu davranıp, erdemlerini sergileyerek üstün gelmek her zaman daha iyidir.
"Hile yaptın Fragar!" demiş, ardından da Viridwx'i çekerek ayağa kaldırmıştı. Topu da karşısında duran Eduen'e uzatmıştı.
"Hangi taraftasın Tanrı aşkına?" Viridwx gittikçe artan şaşkınlığıyla homurdanmıştı.
Ve Vercingetorix soylulara yakışacak doğru sözcükleri bulmuştu:
"Şerefin tarafındayım Viridwx. Hepimizin durduğu taraf da o değil mi?"
"Bu eylem çocuğunda bilge adam tohumu da var, Gwyndo" dedi Baş Druid Guttuatr; gördüklerinden hoşnut olduğu her halinden belliydi.
"Bu delişmen çocuktan gerçekten bir druid olabileceğine inanıyor musun?" Gwyndo şüpheliydi.
"Delişmen ya da değil -ve kim tüm bunlar için bir nedeni olmadığını söyledi ki?- Sadece şuna inanıyorum ki, az önce gördüklerimiz onun doğru bir adım attığını gösteriyor."
"Bilge bir adam olabilmek için mi?"
"Öyle olacağını ümit edelim Gwyndo!" Guttuatr düşüncelere dalmıştı sanki. "Öyle olmasını sağlayabilmek için elimizden geleni yapalım. Onun..."
Baş Druid'in vücudu ürpermişti.
Druid Gwyndo, Guttuatr'ın neden orada olduğunun dünyevi sebebini çok derinlemesine olmasa da biliyordu. Kendisi gibi hikâye anlatıcılarından Galya kabilelerinin nesilden nesile geçen öyküsünü ve Druid kanunlarını dinlemişti. Fakat aralarındaki bağlantı, aralarında ne geçtiği ve etrafında gördüğü her şeye şeklini veren usul usul akan görünmez nehir hariç.
Baş Druid Guttuatr, Kral Brenn'in öyküsünü nasıl anlattığını gözlemlemek için gelmişti. Bu yüzden, Baş Druid'in varlığından rahatsızlık duyan öğrencilerin oluşturduğu çemberin gerisinde, girişteki tapınağın gölgesinde bir Roma heykeli gibi hareketsiz durmuş, dersi dinliyordu.

Gwyndo, Guttuatr'ın muhtemelen Tanrılar tarafından da mimlenen bu intikam duygusuyla yanıp tutuşan çocuğu eğitmek istediğinin farkındaydı. Onun dünya üzerinde kendini adadığı eylemden, bilgeliğe doğru geçmesini istiyordu. Gywndo, Guttuatr'ın bir kralın gelmesinden korktuğunun da ayrımındaydı. Druid kanunları, Galyalıların başında hiçbir zaman bir kral olamayacağını söylerdi. Gwyndo bu kanunu bilse de nedenini hiçbir zaman öğrenememişti.

Bu bilgi İçsel Yolculuğun derinliklerinde yatıyordu. Ve Gwyndo da çoğunluğun içindeydi, azınlığın değil. Gwyndo yıllıkları ve kanunları tutan, bir de onları öğreten biriydi. O bir İçsel Yolculuk druidi değildi. Kendisine bu bilgelik önerildiğinde, bedeli düşündüğünden daha ağır olacağı için reddetmişti.

O bir druiddi. O bilge bir adamdı.

Ama onun bilgisi meşe ağacı bilgisi değildi.

Tüm öğrenciler Gwyndo'nun önüne sıralanmış, tepeye ulaşan öğle güneşinin altında terden sırılsıklam olmuştu, aralarında sadece Vercingetorix gayet rahat görünüyordu. Diğer tüm öğrenciler için, Baş Druid Guttuatr korkunç bir hayalet gibiydi; belki Vercingetorix de onu zamanında pejmürde kıyafetler içindeki Ozan Sporos olarak tanımış olmasaydı, o da şu an gözlerini bir an için olsun Guttuatr'la buluşturamayanlardan olurdu.

Gwyndo, Kral Brenn'in hikâyesini anlatmaya başlamıştı. Bu Vercingetorix'in çok iyi bildiği bir hikâye olduğu için, Guttuatr haber vermeden çemberin etrafında dolanmaya başladığında Vercingetorix'in sadece bir kulağı Gwyndo'nun anlattıklarındaydı. Bu yüzden Guttuatr'ı, yerde oturan Gwyndo'nun yanında durup değneğini sertçe yere itip bakışlarını Vercingetorix'in gözlerine dikmeden önce fark edememişti.

"Şimdi bize Brenn'in hikâyesinden çıkarmamız gereken doğru dersi anlat bakalım Vercingetorix!" diye buyurdu Guttuatr.

Bu ne ozan Sporos, ne kör dilenci, ne de yüzü gözü bere içinde Vercingetorix'le görünmezlik oyunları oynayan adamdı; karşısında duran düpedüz tüm haşmetiyle Baş Druid Guttuatr idi. Vercingetorix gergin sessizlik içinde tüm gözlerin üzerinde olduğunu hissediyordu. Bunun bir test ya da bir tuzak olduğunun farkındaydı. Ya da her ikisi birden. Ne söylemesini beklediklerini biliyordu; bu hikâyeyi defalarca babasını ve uğrunda öldüklerini övmek için kullanmıştı. Ve şunu da çok iyi biliyordu ki,

babasını mahküm eden druidler de aynı hikâyeyi onun haklı sebebini haksız çıkarmak için defalarca kullanmışlardı.

“Brenn, Galyalıların son kralıydı,” diye sakin bir sesle anlatmaya başladı Vercingetorix. “Ondan sonra başka...”

“Nedenini anlatır mısın?” dedi Baş Druid.

“Ondan sonra krala ihtiyacımız olmadığı için,” diye yanıtladı Vercingetorix bu soruyu. “Şimdiye kadar” diye eklememişti ancak biliyordu ki herkes bu dile gelmemiş sözleri de duymuştu aslında.

“Peki neden bir krala ihtiyacımız olmadı?”

Vercingetorix’in dili tutulmuştu sanki, ne söyleyeceğini bilemiyordu.

“Bir kralın amacı nedir?” diye sordu bu kez Guttuatr.

“Halkına önderlik etmek.”

“Halkın nesine önderlik etmek?”

Vercingetorix uzun bir süre sessizce Guttuatr’ın gözlerinin içine baktı. Gözleri hiçbir şey anlatmıyordu. Ve hâlâ... O gözler sanki hâlâ alevlerin arasından bakıyor, o dünyadan bir şeyler söylemek istiyordu.

“Savaşa!” diye yanıtlamıştı en sonunda Vercingetorix. “Kral Brenn, Galya kabilelerine Roma’ya karşı birleşmeleri için önderlik etti.”

“Yaptığı bu muydu?” dedi Guttuatr. “Yoksa Galya kabilelerine Roma’da savaşmak için mi liderlik etti?”

“Fark var mı?” diye homurdandı Vercingetorix.

Birkaç öğrenci kıkırdamaya başlamıştı ki, Gwyndo kahkahasını gizleme gereği bile duymadı. Guttuatr bile bir an için gülümsedi. Vercingetorix’in kulakları yanmaya, dişleri birbirine çarpmaya başlamıştı.

“Peki Brenn, Galya ordusunu Roma’ya yöneltip büyük zaferini kazandıktan sonra ne yaptı?”

“Kendi topraklarına geri döndü, askerleriyle beraber.”

“Neden?” diye sormuştu bu kez Baş Druid. “Neden Brenn kendini Roma’nın kralı ilan etmek yerine geri döndü?”

“Göz yumarsak Caesar’ın kendini Galya topraklarının, Roma’nın, bütün dünyanın ve hatta göklerin bile kralı ilan edeceği gibi mi?” Vercingetorix heyecanlanmıştı.

“Aynen öyle!” dedi Guttuatr.

Bunun üzerine Vercingetorix’in verecek bir yanıtı yoktu. Çünkü Brenn’in iyi bir ordu komutanı ve savaşçı olmasına rağmen, en nihayetinde bir aptal

olduğunu düşünüyordu. Romalıları yenmiş ve aşağılamış, fakat topraklarını fethetmeyi reddetmişti. Ve çağlar önce yapılmış bu hatanın bedelini şimdi Galyalılar ödüyordu.

Guttuatr meydanın ortasında büyümekte olan bir meşe ağacına doğru yürüdü.

“Bakın Galya topraklarında bir meşe daha bitiyor,” dedi ve ağacın sert yüzeyini avucunun içiyle sıvazladı. “Güney okyanusunun karşısındaki sıcak topraklarda yetişebilir mi sizce? Ya da sıcaktan kavrulan başka yerlerde yetişen bitkiler bu topraklarda yetişebilir mi?”

“Ağaçların Brenn’in öyküsüyle ilgisi nedir?” diye sordu Vercingetorix dayanamayarak.

“Romalılar fethettikleri her toprağın kendilerine ait olduğunu sanırlar. Ama insanlar da kendi ülkelerinin topraklarında kök salarlar. Er ya da geç -binlerce yıl alsa dahi- Galya ağacı İtalya topraklarında, Roma ağacı Galya topraklarında ölecektir. Brenn sonsuza dek Roma’yı yönetemeyeceğimizi biliyordu. Tıpkı Roma’nın sonsuza dek bizi yönetemeyeceği gibi.”

“İnsanların ağaç olmadığını bilmesi için bir adamın muhakkak bilge olması gerekmiyor,” dedi Vercingetorix küçümseyerek. “Ağaçların kök saldıkları yerde savunmasız durmaktan ve oduncunun baltasına boyun eğmekten başka seçenekleri yoktur. Bizden yapmamızı istediğiniz de bu mu? Kılıçlarımızı, hiçbir şey olmuyormuş gibi kınlarında tutup Caesar’ın isteklerine boyun eğerek bir Roma sömürgesi haline getirilişimizi mi seyredelim?”

Bu sözlerin üzerine belli belirsiz alkışlar duyuldu öğrencilerin arasında, Baş Druid’e kafa tuttuğunun farkındaydı Vercingetorix.

Guttuatr’ın kaşları çatılmıştı ve Vercingetorix, bir savaşçının yapması gerektiği gibi ele geçirdiği avantajı kullanmaya devam etti. “Bizler ağaç mıyız, Galyalı mıyız? Bence Romalılarla savaşmak için birleşmeli ve onları topraklarımızdan atmalıyız.”

Alkışlar Baş Druid’in rahatsızlığını daha da artırmıştı. Bütün sertliğini takınarak sordu Guttuatr, “Bir kralın peşi sıra mı?”

“Şu kuyrukluyıldız yeni bir kralın gelişinin habercisi değil miydi?” diye sordu Vercingetorix, “ve biri göklerde görünmedi mi?”

“Öyle mi?” dedi Guttuatr. “Göründü mü? Hiçbir bilge adam böyle bir şey görmedi. Gökyüzünde bir kuyrukluyıldız görmek mesele değildir, ne kadar parlak olursa olsun her yıldız kayacaktır.”

Vercingetorix yumruklarını sıkmış, bir delilik anında Guttuatr'ı tehdit etmek istercesine birkaç adım öne çıkıvermişti.
"Hepiniz Galya Kralı'nı selamlayın!" Birkaç Eduen hep bir ağızdan alay edercesine bağırışmış, takip eden kahkahalar ise Vercingetorix'in aklını başına getirmişti.
Üstelik de beklenenin aksine, Vercingetorix kaldıramadığını hissettiği bu yükten kaçmak için ormanın sessiz sakin ve gölgeli kuytusuna doğru, gözyaşlarını kimseye göstermemek için saklanmayı tercih etmişti.

Caesar aşağılara doğru inildikçe darlaşan geniş bir vadinin ağzında durmuş, kahverengi kayalıklarla Alpler'e uzanan ılıman yeşil tepeleri seyrediyordu. Çayırların yeşilliği kahverengiye dönmeye, dağların doruklarına ise kar yerleşmeye başlamıştı. Soğuk bir fırtına ise dağlardan aşağı doğru süzülerek bayrakları dalgalandırıyordu. At arabaları, atlar ve vagonların kaldırdığı tozları havada raks ettiren bu şiddetli rüzgâr bir sonbahar yeliydi.
Aslında doğa, yollar karla kapanmadan önce güneye, Aix'e doğru yol almanın vaktinin geldiğini söylüyordu.
Caesar tüm lejyonlarını buraya konuşlandırmış, garnizon kuvvetlerini ise Titus Labienus'un komutasına bırakmıştı. Alçak bir tepede, en sevdiği atının üzerinde vadideki lejyonlarını kolaçan ediyordu. Tam da düşündüğü gibi dönümlerce araziye tahıl ekmiş, şimdi olgunlaşmalarını seyrediyordu. Yakında hasada da hazır olacaklardı: Piyade birliklerinin sandıklara atılmış miğferleri uzaktan sarı ay çiçekleri gibi ışıyor, havaya kalkmış mızrak ve sancaklar devasa bir kuşkonmazın pençelerini andırıyordu. Süvarilerin ucundan tüy sarkan miğferleri ise rüzgârda alabildiğine dalgalanıyordu. Aslında bu arazinin tam ortasında asıl verimli mahsuller vardı: uzun kuyruklar oluşturan köleler, onlarca vagonu doldurup taşıran madeni eşyalar, altın, gümüş, pösteki... Bu sezonun tüm ganimet ve haraçları işte oradaydı.
Ancak Caesar yine de tatmin olmamıştı.
"Pekâlâ, artık medeniyete dönme zamanıdır," dedi Gisstus, Caesar'ın yanına yaklaşmış, atını dizginliyordu. "Ya da Galya Narbonensis'te medeniyet adına her ne varsa ona!"
"Zamanı geldi mi sence?" dedi Caesar, asık suratla.

“Canını sıkan nedir Caesar? Vergiler tıkır tıkır toplanıyor, direniş gittikçe azalmaya ve parçalanmaya başladı. Senato ise seni bir dönem daha Cisalpine Galya ve Galya Narbonensis Prokonsülü olarak seçti.”

“Ve bu dönem de bitince, beni yeni bir dönem için seçmek onların da işine gelecek, sonra bir dönem daha. İstesem beni ömür boyu bile Galya prokonsülü yaparlar! Julius Caesar, barbarlar ülkesinin daimi prokonsülü, daima ve garantili olarak Roma’dan uzak!”

Gisstus omuzlarını silkerek, “O halde tahmin ettiğinden daha yavaş işlediğini düşünüyorsun,” dedi. “Ama tam altı lejyonun var ve yeterli paran da!”

“Onları burada sonsuza dek işgal kuvvetleri olarak tutacak kadar...” Caesar’ın sesi daha da hoşnutsuzlaşmıştı. “Ve bu zavallı kabileler zararsız isyanlarıyla ömür boyu işgal altında kalmaya devam edecekler! Hayır Gisstus, Transalpine Galya’yı eninde sonunda fethetmem gerek. İşte o zaman Galya’nın bu üç parçası tek bir Roma sömürgesine dönüştürülebilir. Ancak böyle bir girişim senatonun beni Roma’da tam zaferle karşılayarak ordumu İtalya sınırına dek taşımama izin verebilir.”

Gisstus anladığını göstermek istercesine başını önüne eğdi. “Senatoyu seni diktatör olarak seçmeleri için ikna etmek gerekiyor, öyle mi?”

Caesar başını sallayarak yanıt verdi, ancak Gisstus’u göz ucuyla kendini süzerken buldu. Ona ne kadarını anlatabilirim diye düşünüyordu. Calpurnia’yı bir kenara koyarsak, Gisstus onu en iyi tanıyanların başında geliyordu. Ama Calpurnia bile her şeyi bilmezdi. En iyisi Gisstus’a da anlatmamaktı.

Tüm kanunlara harfiyen uymayacağına göre, yapılacak en iyi şey bunu hiç kimseye söylememekti. Çünkü hiçbir prokonsül, lejyonlarını kendi eyaletinin dışına çıkartamaz, yalnız başına İtalya sınırını bile aslında geçemezdi.

Fakat tarih yazmak niyetinde olan bir adam kendinden önce yazılmış bir tarihle dizginlenemez, senatonun kurallarıyla olduğu yere sabitlenemezdi. Kanunlar, geçmiş politikaların antik tortularından başka bir şey değildi. Kanunlar yazgıyı sınırlamamalıydı!

Eğer senatodaki aptallar ordusu onun blöf yaptığını iddia ederlerse, Caesar’ın blöf yapmadığını, kendi yıldızının yazgısını takip edecek cesarete sahip olduğunu yaşayarak göreceklerdi. Eğer ordusunun Galya’dan İtalya sınırına dayanması onları ikna etmeye yetmezse...

Pekâlâ, bu köprüyü oraya gelince geçerim, diye geçirdi Caesar içinden. Fakat hiçbir Horatiuses'in önümü tıkamasına izin vermeyeceğim.

"Biliyorsun Caesar!" dedi Gisstus, "eğer istediğin sadece resmi bir fetihse, neden baharda geri döndüğümüzde büyük şehirleri yağmalayıp, tüm kabile reislerini de mahkûm ettikten sonra zaferimizi ilan etmiyoruz?"

"Hiç de komik değil Gisstus!"

Ama bu sözler üzerine içine garip bir fikrin tohumlarının düştüğünü ayrımsadı.

"Belki de," dedi, biraz daha yumuşak bir tonda, "o kadar da komik değildir..."

"İşaretleri yanlış yorumlamış olabilir miyiz Zelkar?" diye sordu Guttuatr; Druid Salgax'ın şaşkın bakışlarına aldırmayarak.

Zelkar koca kafasını salladı. "Yeni bir yıldız büyük bir dönüşümün habercisidir, tıpkı bir şimşek ya da gök gürültüsünün yağmur habercisi olduğu gibi."

"Peki bu, gerçekten o çocuğu mu işaret ediyor? Kifris şüpheyle homurdanmıştı.

"Vercingetorix tüm kanunlara sırf kanun oldukları için karşı çıkıyor," dedi Polgar. "Kanunlar babasının ölümünü emretti, bu yüzden de kanunun kendisi düşmanın ta kendisi ya da o öyle görüyor."

Baş Druid okulun küçük taş tapınağının içinde, taş bir masanın etrafında tahta sıralarda oturuyordu. Batmakta olan altın rengi akşamüstü güneşinin ışınları tapınağın girişinden içeri süzülmesine rağmen gölgelerin içine nüfuz etmiyor ve mangaldaki ateş de iyice harlanmadığı için ortalığı yeterince aydınlatamıyordu. Keskin duman ve is kokusu havayı ağırlaştırırken küf kokusu ortalığa hüzün ve kasvet katıyordu. Salgax sırf bu yüzden burayı hiç sevmezdi. Dört duvara hapsolmak ona göre değildi.

Kifris törelerin tutanaklarını tutardı, Polgar ise kanunların... Zelkar'ın işi ise gökler ve tanrılarla ilgiliydi. Salgax, Baş Druid'in bu konseye kendisini niye dahil ettiğini hâlâ anlamaya çalışıyordu. Onun ilgi ve bilgi alanı orman; ormanın içinde yaşayan ağaçlar, insanoğlu, hayvanlar ve insan vücudunun bölümleriydi; örneğin bir adamın el parmakları. Tanrısal işaretler, kanunlar, gelenekler ve ruhsal yolculuk druidlerinin alanına giren meşe ağacı bilgisi üzerinde ne ilgisi ne de bilgisi vardı. Hatta bu dünyada

Tanrılara yaptıklarının bir mükâfatı olarak bir dahaki sefere bir meşe olarak geri dönmeyi tercih eder.

"Bu çocuk en sonunda bir druid değil ama bir haydut olacak!" Kifris'in sesinde küçümseme vardı.

"O çocuk, daha bir çocuk!" Salgax kendini aralarında ilk kez konuşurken buldu. "Ve bütün çocuklar gibi o da bir savaşçı olacak. Bir kurt yavrusunun bir koyuna dönüşmesini bekleyebilir misin?"

"Anlamakta zorlandığım şey..."

"Bırakın Salgax konuşsun!" Baş Druid sertçe Salgax'ın sözünü bölen druidi uyardı ve onaylayan bir gülümsemeyle tekrar Salgax'a döndü. Salgax şimdi anlıyordu, Guttuatr'ın onu bu konseye getirmesinin altında yatan nedeni. Diğerleri gelenekler, yıldızlar, kanunlar hakkında bilgiye sahiptiler fakat anlaşılan o ki, erkekliğe adım atmak üzere olan sağlıklı bir delikanlı olmanın ne anlama geldiğini unutmuşlardı. Ve bu Salgax'ın hatırlamak, hatırlatmak ve gelecek nesillere aktarmak zorunda olduğu bir bilgiydi.

"Bir tayın, bir savaşçı ya da druidin hizmetine verilebilmesi için önce at olması beklenmelidir. Bu yüzden bir çocuğun da önce bir erkek haline gelmesini beklemek, savaşçı mı druid mi olacağına da ondan sonra karar vermek gerekir," diye açıkladı Salgax. "Vücut olgunlaşmakta aceleci davranır ve ruh, bir erkek ruhuna bürünmeden vücut bir erkek vücudu şeklini alır; ama böyle kritik seçimlerle yüzleştirilmeden önce, içerdeki olgunlaşmamış çocuk doğal dürtülerini tatmin etmeli ve böylelikle savaşçı olmayı mı ya da tutkularının kölesi olmaktansa onların hâkimi olmayı mı öğrenmek istediğine sonra karar vermelidir."

"Vercingetorix'e istediğini vermemiz gerektiğini mi söylüyorsun?" Polgar derin şüpheler içinde gibi duruyordu.

"Ya da şu anda istediğini düşündüğü şeyleri..." Baş Druid derin düşüncelere dalmıştı.

"Önce çocuğa istediğini sandığı şeyleri sunun," dedi Salgax, "eğer vermek istediklerinizi alacak bir genç adam yetiştirmek istiyorsanız tabii..."

Baş Druid başını sallayarak, "Bilgelik," dedi basitçe.

"Ama burada onu kim eğitecek?" Zelkar karşı çıkıyordu. "Hiçbir druid savaşçılıktan anlamaz."

"Yapabilecek birini barındırmıyoruz ki," dedi Salgax.

“Daha bilgece Salgax,” dedi Guttuatr ve Salgax’ın şaşkınlığı karşısında gülmeye başladı. “Düşündüğünden daha büyük bir bilgelik!”

Bir sonbahar sabahı ağaçların tepeleri sabah pusu ile görünmez olmuşken, Vercingetorix druid okulundan epeyce uzakta, ormanın daha önce hiç gitmediği derin bir yerine Guttuatr’ı takip ederek gitmekteydi. Gündüzcü kuşlar ötmeye, hiç görülmemiş envai çeşit hayvan çalılıkların altında kaçışmaya başlamışlardı. Bunun dışında bir de etrafı saran pustan daha ağır, sessizliği bölen kendi ayak sesleri vardı.

Guttuatr zorla uyandırmış, delikanlı henüz uyku mahmurluğunu üzerinden atamadan eline bir kılıç tutuşturmuştu.

“Sen de tüm genç çocuklar gibi, savaşmayı öğrenmek istiyorsun, o halde öğren bakalım,” dedi Guttuatr ve onu öne doğru iteledi.

“Beni nereye götürüyorsun Guttuatr?” diye merakla sordu Vercingetorix.

En sonunda Baş Druid cevap vermeye tenezzül ederek, Vercingetorix’e sabah ayazından bile daha soğuk gözlerle bakmıştı.

“İnsanoğlunun tanıdığı en tehlikeli hayvanla çarpışmaya!”

Vercingetorix kılıcını kınından çıkarıp kabzasına sıkıca sarılmıştı. Gözleri merak ve korku karışımı bir dürtüyle sabah pusunun bulandırdığı ormanı tarıyor, kulakları iniltiyi andıran her sesle uyarılıyordu.

“Bir boğa mı? Bir ayı? Ya da bir aslan?” Beceriksizce korkusunu gizlemeye çalışıyordu.

Fakat Guttuatr’ın ağzını bıçak açmıyordu. Vercingetorix bundan sonraki yaklaşık yarım saati gölgelerle boğuşarak, tavşanları korkutup kaçırarak ve kılıcını önüne gelen her şeye savurarak geçirmişti. Bir mağara ağzının önündeki düzlüğe ulaştıklarında sis kalkmış, güneş sanki bir sihirbazın değneği aniden değmişçesine ufukta yükselmeye başlamıştı.

Guttuatr mağaranın ağzına yaklaşıp, “Biz buradayız!” diye bağırdı. “Çık hadi!” Sonra yana çekilerek mağaranın önünü açtı, böylece mağaradan her ne çıkacaksa doğrudan Vercingetorix’le karşı karşıya gelecekti.

Vercingetorix bacaklarını iki yana doğru açmış, yerden destek almaya çalışıyordu. Kılıcını iki eliyle kavramış, tam önünde yere paralel tutuyordu.

Derken mağaradan uzun kuzgun siyah saçlı, beyaz cüppeli bir kadın çıktı.

“İşte bir erkek için yeryüzünde yaşayan en tehlikeli canlı!” dedi Guttuatr ve gülmeye başladı.

“Bu mu?”

Cüppesi, yüzü hariç kadının tüm vücudunu örtüyordu. Mağaradan çıkan kadın Vercingetorix’ten yaşça epeyce büyük, boy olarak bir kafa kısaydı. Kuzgun siyah saçları parlak, kahverengi gözleri soğuk ve burnu epeyce büyüktü. İnce dudakları ise sevinç ya da kararlılık ifadesiyle buruşuyordu. Değişik bir çehresi vardı, ama bir erkek için güzel olduğunu söylemek zordu.

“Bu Rhia, Vercingetorix!” dedi Guttuatr. “Sana kılıç kullanmayı öğretecek. Ve diğer gerekenleri.”

“Şaka yapıyorsun!”

“Korkarım hayır,” dedi Rhia, sakin hatta yumuşak bir sesle. “Seni kaldıramayacağın kadar acıyla eğitmeyeceğim.”

Cüppesini başının üzerinden geri iterek yere attı.

Cüppesinin altında sadece beyaz bir peştamal ve kılıcının sarktığı deri bir kemer vardı.

Vercingetorix daha önce hiçbir kadını çıplak görmemişti ama zihninde nasıl göründüklerine dair tahmin yürütmekten de geri durmamıştı.

Rhia’nın vücudu, kafasındaki kadın vücudu imgesine pek de uymuyordu.

Çok kaslı bir vücudu yoktu ama sanki her bir kas bir heykeltıraş tarafından yontulmuş gibi biçimli duruyordu. Memeleri büyük sayılmazdı ancak göğüs kasları nedeniyle olsa gerek dik duruyorlardı. Meme başları küçük, sert ve kahverengiydi. Vücudunun alışılmadık kaslı güzelliği boğazındaki ve baldırındaki eski kılıç yaralarıyla bozulmuşhayır, bozulmamış aksine daha da vurgulanmıştı.

Rhia kılıcını tek eliyle tutarak Vercingetorix’in gözleriyle bile takip etmekte zorlandığı ani ve hızlı bir hamle yaptı, ardından da boştaki elini kılıcın kabzasına koyarak Vercingetorix’e doğrulttu. Kılıcı tutuş şekline bakılırsa onunki daha hafif olmalı diye geçirdi aklından Vercingetorix; ya da kendisinden daha güçlüydü.

“Kılıcınla bana doğru gel,” dedi Rhia.

“Bunu yapamam...”

“Canımı yakmaktan korkma.”

“Neden geleyim ki?”

Rhia dudaklarını yaladı ve leğenini yay gibi gererek, “Bir damla kanımı akıt,” dedi, “bekâretimin kanını da sen alacaksın.”

Vercingetorix duraksayarak kılıcına davrandı ve ileri doğru bir hamle yaptı.

Rhia hâlâ olduğu yerde durmuş Vercingetorix'in gözlerine öyle bir güçle bakıyordu ki, genç adam bu gücü aynı anda kasıklarında hissetti ve başka bir yere bakamaz hale geldi.

"Utanma!" dedi baştan çıkartıcı bir sesle. "Bekliyorum, uzun zamandan beri bekliyorum."

Vercingetorix, Rhia'nın kılıcına çaprazdan bir kılıç darbesi indirdi. Hâlâ vücuduna hamle etmeye korkuyordu. Rhia kılıcını yere düşürdü, hafif çömeldi, başı Vercingetorix'in kılıcının altındaydı şimdi, Vercingetorix'in bile takip edemediği hızlı bir hamleyle delikanlının arkasına geçerek kılıcının yassı yüzünü Vercingetorix'in kıçına dayadı.

Kendini aşağılanmış hisseden genç çocuk sinirle dönerek ne yaptığını bilmez vaziyette kılıcını genç kızın üzerine doğru salladı, fakat yine çok ani bir hareketle Rhia aşağı eğilerek Vercingetorix'in etrafında dönüp arkasına geçmişti. Bu kez kılıcını delikanlının kürek kemiğine dayadı. Vercingetorix öfkeden küplere binmişti, arkasına döndü ama bu kez bir adım geri çıktı ve kızın hamlesini tahmin ederek Rhia'nın ayak bileklerini isabet alacak bir hamle yaptı. Fakat Rhia bu sefer Vercingetorix'in arkasına geçmeye çalışmamıştı, onun yerine durduğu yerden kılıcını ona doğrultmuş ve kılıcın sivri ucunu gırtlağına dayamıştı.

"Gözleri takip et, kılıcı değil," dedi.

Kılıcını geri çekip meydan okurcasına havada savurmaya başladı. Vercingetorix kılıcı görmezden gelerek öne doğru atıldı ve gözleri Rhia'nın gözlerinde, kızın sola baktığını yakaladı ve bir sonraki hamlesini tahmin etmeye çalışarak sağına atıldı.

Ama Rhia'nın kılıcı tam da Vercingetorix'in kılıcının alt çaprazında duruyordu şimdi; Vercingetorix bu hareketi hiç beklemiyordu. Rhia kılıcıyla sertçe Vercingetorix'in kılıcına alttan bir darbe indirmiş; delikanlının elinden kaçan kılıcı havada yakalayarak yeniden uzatmıştı. "Rakibinin ne söylediklerine, ne de yaptıklarına asla güvenme!"

Bir kez daha genç kadın geri çekilmiş ve ardından öne doğru sert bir hamle yapmıştı. Vercingertorix delikanlılığın da etkisiyle kılıç ustası kadının karşısında öfkeden dişlerini sıkıyor, kendi kendine sakinleşmesi gerektiğini telkin ediyor, bir yandan da bir sonraki hareketinin ne olacağını kestirmeye çalışıyordu. Sonunda sağa bakıp soldan hamle yapmayı planlamış ve... Rhia'nın kılıcı metal bir hortum dalgası yaratmış gibi Vercingetorix'i geri püskürtmüş ve sırtüstü yere kapaklanmasına neden

olmuştu. Rhia yerde şaşkınlıkla yatan genç adamın üzerine oturmuş; heyecanının ve kan basıncının daha da artmasına neden olmuştu.

“Düşünmeyi bırak,” dedi Rhia, “beyni yavaşlatır.”

“Senin gibi bir kadın hiç görmedim,” diye fısıldadı Vercingetorix.

“Sen hiç kadın gördün mü ki?” diye karşılık verdi Rhia, kılıcının ucunu Vercingetorix’in küreğinde gezdiriyordu.

Vercingetorix utançtan kıpkırmızı kesildiğini hissetti, işin doğrusu görmemişti. “Utanmak yok!” dedi Rhia, karşısında duran toy delikanlının düşüncelerini okumuş gibi. “Ben de hiç erkek görmedim!”

“O halde şanslı günündesin!” Aniden kızın bacaklarının arasından sıyrılmış ve dengesinin bozulmasını sağlayarak ayağa fırlamıştı, derken kılıcını kızın bulunduğu yere doğru savurdu.

Rhia düşmek üzereydi ki toparlanıp yeniden Vercingetorix’in arkasına geçti. Süratle yanından atladı ve bir kez daha önündeydi, bu kez kılıç havadaydı.

“Fena sayılmaz,” dedi ve ekledi, “bir çocuk için!”

Rhia’nın yanında şehvet, hiddet ve utanç karışımı duygularla önerdiklerini yapmaya çalışıyor ve belki de başka çaresi olmadığını düşünüyordu. Bir an için kendisini düşüncelerine baskın gelen bir gelgitin ortasında kılıç savurup hamle yaparken bulmuştu.

Bir şekilde, nasıl olduğunu hatırlayamıyor, kendini sırtı ağaca dayalı, kılıcı kızın kılıcına dayanmış, kabzaları birbirine, Rhia’nın meme uçları göğsüne değerken ve konuştuğunda sıcak nefesini yüzünde hissedebilecek kadar yakın yakına bulmuştu.

“Sıcak kan bir savaşçının aklını bulandırabilir.”

“O halde kendimi seninle serinletmeme izin ver!”

“Sıcak kan ayrıca nasıl kullanacağını bildiği ve bedelini ödemeye razı olduğu zaman güç de verir bir savaşçıya.”

“Benim seni istediğim gibi senin de beni gerçekten istemediğini söyleyebilir misin?”

Rhia küreğini onunkine değdirdi ve Vercingetorix şehvetle karışık bir ağrı duyumsadı vücudunda.

“Hayır,” dedi Rhia. “Arzuyla yanıyorum. Hem de sürekli.”

“O halde...”

Rhia başını salladı. “Benim ateşim gücüm,” dedi. “Şehvetle yanıp tutuşmak ve hâlâ bekaret yeminini tutmak kaynağını güçten alır.”
“Ben... Ben anlayamıyorum.”
“Sana da öğreteceğim,” dedi Rhia.
Bir adım geri çekilerek onu serbest bıraktı.
“Eğer bir damla kanını akıtabilirsem sana sahip olabileceğime dair söz vermiştin. Yalan söyledin!”
Rhia yeniden başını salladı. “Doğru söyledim,” dedi. “Bir damla kanımı akıtabilirsen tamamını da alabilirsin!”
“Bunu hiçbir zaman yapamam.”
“Bekâretim benim sihrimdir. Ona sahip olan yaşamıma da sahip olur. İşte bu yüzden onu kılıcımla savunmalıyım; sence de öyle değil mi?”
Yeniden gözdağı vermek istercesine kılıcını savurmaya başlamıştı.
“Her sihrin bir bedeli vardır...” diye fısıldadı Vercingetorix. “Sihir ne kadar büyükse, ödenmesi gereken bedel de o kadar ağır olur.”
Rhia başını iki yana sallayarak, “Ancak ödemeye razı olduğun bedel ne kadar ağırsa, yapabileceğin sihir de o kadar büyük olur. Ve şimdi sana şehvetini nasıl dizginleyeceğini, düşmanını nasıl müttefikin kılacağını ve zorlu bir mücadeleden nasıl ritmik bir dans büyüsü elde edebileceğini göstereceğim,” dedi.
Ve yaptı da. En azından tüm söylediklerini bir bir göstermeye başladı. Sonbaharın ortasına dek Rhia ve Vercingetorix kılıçlarıyla dans etmenin büyüsünü yakaladılar.
Önce nasıl hamle yapması gerektiğini yavaş yavaş gösterecekti, sonra da öğrendiği hamlenin karşı atağının ne olabileceğini çözmeye alıştıracaktı onu. Sonra, kendi hamle stillerini geliştirmesi için bir süre serbest bırakacaktı; tabii karşı hamleleri de hesaba katarak. Bu abartılmış yavaşlıkla her bir adım birbirine sıkı sıkıya bağlanmış olacaktı.
Nitekim Vercingetorix de zaman içinde kendini gayriihtiyari bir hamleden diğerine geçerken bulmuştu. Tıpkı Rhia gibi planlamadan, uzun uzun düşünmeden, içgüdüsel olarak dans ediyordu artık, kılıcıyla. Her bir atağının bir diğeri tarafından takibini tamamen olayların gelişimine bırakıyordu. Bu bir kılıcın diğerine değerek duyduğu hazzın muhteşem dansıydı.
Ve en sonunda, ne zaman ve nasıl başladığını Vercingetorix idrak etmekte güçlük çekse de, bu dansın ritmi akıcı zerâfetini yitirmeden her geçen gün

biraz daha hızlanıyordu.

Keyif veriyor, ruhlarına canlılık katıyor, kanlarını kaynatıyor, kalplerini yumuşatıyor ve en sonunda tatlı bir yorgunluk bırakıyordu geride. Öyle ki bazen ayakta duracak halleri kalmadığında birbirlerine dayanıyor, dansın aralarında yarattığı o ritmik büyüden güç alıyorlardı.

Hele Vercingetorix böyle anlarda özellikle daha da çok sokuluyordu Rhia'ya.

Rhia bunu hissedip geri çekiliyor, başını geri iterek Vercingetorix'e hüzünlü ve anlayışlı gözlerle bakarak aniden mağarasına kaçıveriyordu.

"Ders hoşuna gitmiş galiba!" Guttuatr, Vercingetorix'i önüne katmış ormanın içinden geçerek okula geri dönüyordu. "Bir aslandan bile daha tehlikeli öyle değil mi?"

"Seyrederken sen de eğlenmişe benziyorsun!" Vercingetorix yüzünü ekşitmişti. "Kim bu kız?"

"Bizim kılıç sihirbazımız!" dedi Baş Druid.

"Bu bir cevap değil!"

"Ancak doğru soruları sorarak istediğin yanıtları kabuğundan çıkarabilirsin."

Yorgun, terden sırılsıklam ve kursağında kalmış hevesi yüzünden öfkeliydi genç adam. Bir şeylerden ders çıkaracak durumda hissetmiyordu kendini.

"Galya topraklarında onun gibi bir başka kadın daha yoktur."

"Bu bir soru değil," dedi Guttuatr, "ama haklısın!"

"O nereden geldi peki?"

"Kuzey denizinin karşı kıyısından bir yerden," diye yanıtladı Guttuatr. "Üzerinde savaşçı elbisesi ve kılıç bulunan bir kadın cesediyle beraber tekneyle kıyıya yanaşmıştı. Geldiğinde aşağı yukarı on yaşındaydı ve konuşamıyordu. Balıkçılar yanına yaklaştığında kılıcını çekip onları ani bir hamleyle korkutarak geri püskürtmüş, sonra da kaçmıştı."

Guttuatr omuzlarını silkmişti.

"Gelişini takip eden yıllarda, sadece küçük bir kız çocuğunun, kendisine dokunmaya yeltenenlere dehşet saçarak ormanda yabani bir hayvan gibi yaşadığına dair efsaneler dolaştı Galya topraklarında."

"Küçük bir kız çocuğu," diye yineledi Vercingetorix. "Nasıl bir sihir bu böyle?"

"Senin öğrenmeye başladığın bir sihir evlat," dedi Guttuatr.

“Peki o kimden ve nasıl öğrendi?”

“Bu sahile vurmadan önceki hayatı hakkında hiçbir şey hatırlamıyor, bu ormanda geçenleri de... Sadece görüntüler vardı onun için.”

“Görüntüler mi?”

“O günden bu yana sadece beş duyusuyla algıladıklarını kazımış zihnine; gördükleri, işittiği sesler ve burnuyla aldığı kokular. Herhangi bir insan dilini bilmediği için de onları hafızasına bizim gibi kelime karşılıklarıyla kazıyamıyor.”

“Anlamlarını kelimelerle hafızaya kazımak mı?

“Bu ormanda yaşayan tüm canlılar görür, duyar ve koku alırlar ama kelimeler olmadan bizler gibi düşünemez ve gördükleri, duydukları şeylerin ne anlama geldiğini hatırlayamazlar. Kelimeler ilk ve en büyük sihirdir aslında. Hayvanları kadın ve erkek kılan kelimelerdir.”

“O halde onun da bir hayvandan farkı yok!”

Guttuatr başını iki yana sallayarak, “En azından çiftçiler tarafından uyurken yakalanıp druidlere teslim edilince, biz ona dil öğretmeye başladık, tekrar bir insana dönüşebilmesi için,” dedi.

“Böyle bir şey ona nasıl yapılmış olabilir Guttuatr?”

Guttuatr yeniden omuzlarını silkmişti. “Belki de ruhu kaldırabileceğinden daha fazlasıyla çok önce karşılaştı ve ruhu çoktan öldü, yaşayansa sadece bedeni. Ya da... Tanrılar onun içini boşalttılar ki tekrar doldursunlar. Bu kez...”

Baş Druid birden susmuştu.

“Neyle doldursunlar?” diye sordu Vercingetorix.

“Bazı meseleler meşe ağacı bilgisi olmadan konuşulamaz!” diye yanıtladı Guttuatr.

Vercingetorix yolun ortasında ölü gibi duruyordu. Onu omuzundan yakalayıp çevresinde döndüren Baş Druid Guttuatr’dan başkası olabilir miydi?

Guttuatr istifini bozmadan yürümeye devam ediyordu. Vercingetorix de ona yetişmeye çalışıyordu.

“Peki ya suretlerle?” dedi durup dururken Vercingetorix.

Guttuatr aniden durarak dönüp delikanlıya baktı. “Sen bunu nereden biliyorsun?” Guttuatr’ın sesi sert çıkmıştı.

“Başka neden güçlü ve genç bir kadın kendine bekâret yemini ederek eziyet etsin ki?”

Guttuatr bir kahkaha atmıştı.

“Neden damızlık bir atın hevesini kursağında bıraksın ki desene sen şuna?”

Vercingetorix kıpkırmızı olmuştu. “Bana neler olduğunu anlatmalısın!”

“Bazı meseleler vardır ki, meşe ağacı bilgisi olmadan anlaşılamaz!”

Gaius Julius Caesar kış başında Roma’ya dönmüş ve Calpurnia’ya, lükse, gerçek medeniyetin sofistike imkanlarına hatta düşmanlarına, rakiplerine ve senatodakilere kavuşmanın mutluluğunu yaşamıştı.

Kış boyunca havalar el verdiğinde villasının bahçesinde uzanmış, bol bol dinlenmiş ve zaman zaman da prokonsüllükle ilgili birtakım meselelerin çözümü için kafa yormuştu. Yeni bir lejyonu nasıl birliklerine katabileceği ve yeni bir tutsak okulunu nasıl kurabileceğine dair meseleler...

Galya geleneklerinin ve Roma uygulamalarının işaret ettiği biçimde, gözlerine kestirdikleri tutsak çocuklarını eğitmek için okullarına alırlardı. Sözde Galyalılara sağlanan bu eğitim olanağı iki amaca hizmet ediyordu. Çocukları, Roma eğitimi alarak kendilerini geliştiriyor düşüncesiyle esir aileleri daha uyumlu ve yumuşak başlı olurlardı. Ve uzun vadede de Roma eğitimi alan parlak zekâlı ve doğuştan yetenekli Galyalı çocuklar, geleceğin Romalılaştırılmış Galya elitini oluşturacaktı. Bu da Galya’nın idaresini Romalı yöneticiler için daha kolay kılacaktı.

Bu yüzden Caesar, Roma medeniyetiyle tanışmanın zoraki olmasından çok, kendi istekleriyle olmasını tercih ediyordu. Daha ilk adımdan iticileştirmemekte fayda vardı. Roma medeniyeti derslerinin ilklerinde hoş hikâyeler anlatılır, Roma yemek kültürü ve içkileri üzerine konuşulurdu. Daha çok gelecek vaat eden öğrencilere, ayrıca cinsel deneyim kazanabilecekleri farklı dersler de verilirdi.

Tüm bunlar kış geçip de baharda Caesar, Galya’ya yeniden dönüp bir kerede Galya topraklarını fethedinceye dek geçecek sürede olacak şeylerdi. Ama şimdi asıl mesele dağları aşacak güçte ve donanımda bir ordu hazırlamaktı. Kaldı ki, zaman geçtikçe Caesar’ın sabırsızlığı yerini endişeye bırakıyordu.

“Sorun şu ki, Galyalıların zayıflığı her an güce dönüşebilir.” Caesar bir gece, hizmetkârları yanlarından ayrıldıktan sonra villasının bahçesinde

beraber oturduğu Gisstus’a yakınmıştı.

Gisstus birliklerden herhangi birini komuta etmediği için, Caesar moral bozma kaygısı olmadan ona içindeki zehri akıtabiliyordu. Gisstus, Caesar için kendi yansımasını görebileceği bir ayna kadar yakındı.

“Bu da bilmecelerinden biri mi Caesar?” Gisstus bir yandan da İtalya’nın kaliteli şaraplarına oranla tadı daha yavan olan yerel bir şarap yudumluyordu.

“Gerçeğin ta kendisi Gisstus!” Caesar da kendi şarabından bir yudum almak için duraksamıştı. Elindeki şarap susuzluğunu giderse de ona şu an nerede olduğunu ve aslında nereye ait olduğunu hatırlattığı için bir yandan da canını sıkıyordu. Evet, Galya’da Roma bağlarından çok çok uzaktaydı.

“Eğer Galyalılar birleşebilselerdi, bizi sayıca rahatlıkla yenebilecekleri bir orduyla çoktan karşımıza dikilmişlerdi. Üstelik, süvari birliklerinin ne denli ürkütücü olabileceğini sen de gayet iyi biliyorsun! Bunları başka hiç kimseyle konuşamayacağımı da biliyorsun; eğer korktuklarım başımıza gelirse, şu an ayak bastığımız toprak bile bizim için yeterince güvenli olmayacaktır dostum!”

“Çok dert ediyorsun Caesar. Sayılamayacak kadar çok farklı kabile var burada. Aralarında değişen itilafların sayısıysa ömürleri boyunca yaptıkları banyoların sayısından bile fazla.”

“Bu da bizleri yenmelerini engelleyen zayıf noktaları değil mi zaten?” diye yeniden söze girdi Caesar. “Ve tabii aynı zamanda da bizim Galya topraklarını tümden fethetmemizi engelleyen güçlü noktaları.”

Gisstus’un da aklı karışmıştı.

“Gerçekte var olmayan bir şeyi nasıl fethedersin?” Caesar sesindeki öfkeden kendisi korkmuştu. “Lideri olmayan bir ülkeyi nasıl fethedebilirsin? Galyalılar kendilerini çekip çevirecek üstün bir güce sahip bile değilken onları nasıl ele geçireceğiz? Bu kalburun içinde su tutmaya çalışmak değil de nedir?”

Caesar kan basıncının arttığını hissediyordu. Kendine gel, diye telkin etti. Kontrolü elden bırakmamalısın. Derin nefes al. Gökyüzündeki yıldızlar henüz iç içe geçmeye başlamadığına göre hâlâ aklım başımda. Her şey yolunda. Nöbet filan başlamıyor. Öfkelenerek bir nöbeti ayağına getirme Caesar!

Kendi kendini sakinleştirdikten sonra, şarabından usul usul ve uzun bir yudum aldı. Yeniden konuşmaya başladığında daha sakindi. “Hemen

açgözlü bir kabile seçkini ya da reisiyle işbirliği yapmamız gerekiyor; mesela Gobanit ya da Diviacx ile. Ama ne yapmak istediğimiz anlaşıldığı an kabileler arasındaki hizipler de çoğalacaktır. Elimizi çabuk tutmak zorundayız. Eduilerle ilişkilerimizi kuvvetlendirdiğimiz an, Arvernilerin tavrı daha da keskinleşecektir...”

“Bir ordu için en ideal çözüm; böl ve fethet!”

“Hayır, Gisstus!” Caesar yeniden öfkeleniyordu. “Böl ama fethetme!”

Gisstus omuzlarını silkmişti. “Pekâlâ, benim planımı her zaman deneyebiliriz...”

“Hangi planını?”

“Şehirleri işgal et, kabile reislerini kılıçtan geçir, seçkinleri rehin al ve Galya’nın fethedildiğini ilan et!” Gisstus’un sesi oldukça kendine güvenliydi.

“Sen ciddi misin?”

Gisstus tekrar umursamaz bir tavırla omuzlarını silkmişti. “Eğer buraya geldiğimiz ilk günden itibaren yeterince hızlı ve acımasızca hareket etmiş olsaydık, onlar bizi durdurmak için organize olmadan çok önce bu sorunu kökünden çözmüş olurduk!”

“Ya sonra Gisstus? Bu bahsettiğin şey sadece yanıltıcı bir zafer olurdu. Galya’daki tüm eller sonsuza dek bize dönük mü olsaydı? Sadece vergileri toplamak için bile, bir bu kadar orduyu daha sürekli olarak besleyip hazır tutardık artık.”

“Daha iyi bir fikrin var mı Caesar?”

Bu kez omuz silkme sırası Caesar’daydı.

“Belki de Teutonlara fazla sert çıktık,”dedi Gisstus. “Belki de en iyisi burada, bizim yerimize diğer kabileleri ortadan temizleyecek bir güce sahip olmak!”

“Neden olmasın?” Caesar, Gisstus’u ilgiyle dinlemeye başlamıştı. Ve bir anda Caesar’ın zihni parlak bir fikirle aydınlanmış gibiydi. Ruhu enerjiyle dolmuştu. “Bu harika!” diye bağırdı.

“Harika olan da nedir?”

“Bütün reislerin ve reis olma potansiyeline sahip olanların ortak noktası nedir Gisstus?”

“Kanlı zaferlere duydukları doyumsuzluk ve altına karşı açgözlülükleri mi?”

“Aynen öyle!” diye yanıtladı Caesar. “O halde biz de onlara istediklerini verelim!”
“Nereye yol aldığını bir türlü kestiremiyorum dostum!”
“Britanya!” diye yanıtladı Caesar. Ve gülmeye başladı.
“Britanya mı?” Gisstus şaşkınlığını gizleyemiyordu. “Hatırladığım kadarıyla bu konuda sana yol gösterecek bir deneyimin yok. Bunu da nereden çıkardın?”
“Britanya’nın ne kadar zengin madenleri olduğunu unutuyor gibisin, üstelik iyi bir köle kaynağı da olabilir zamanla.”
“Britanya’yı fethetmekten mi söz ediyorsun? Sanırım artık fetihler için harcayacağın para ve yitireceğin adamları umursamıyorsun!”
Caesar yeniden gülmeye başlamıştı. “Tam olarak fethedeceğimiz söylenemez. Sadece çıkarma yapacağız; bir seri kolay zaferler kazanıp ganimetleri toplayıp geri döneceğiz.”
“Seni anlayamıyorum,” dedi Gisstus.
“Mükemmel!” diye haykırdı Caesar. “Sen anlamıyorsan, Galyalılar hiç mi hiç anlamayacaktır.”
Caesar ayağa kalkmış, konuşurken volta atmaya başlamıştı. Kendine güveni yerine gelmiş gibi görünüyordu. Sanki kendisini eski bir arkadaşı buyur eder gibi yeniden karşılıyordu.
“Yanımızda, reisleri tarafından komuta edilen Galya savaşçılarını ve belli başlı seçkinlerini de götüreceğiz. Çarpışmanın büyük kısmından onlar sorumlu olacak.”
“Aynı zamanda bir sihirbaz olduğunu bilmiyordum!” Gisstus dalgacıydı.
“Toplayacağımız ganimetlerin yarısına ortak olacaklarını duyunca bizimle gelmek için birbirleriyle yarışacaklarına emin olabilirsin!” diye açıklamaya devam etti Caesar. “Kendilerini Roma düşmanı olarak ifşa edenler bile bu teklifin cazibesine kapılacaktır.”
“Güzel!” dedi Gisstus ve devam etti: “Fakat bu içten gelen cömertliğinin seni alıp sürüklemesine izin verme!”
Caesar dayanamayıp bir kahkaha patlattı, keyfi yerindeydi. “Korkma Gisstus, birkaç şanslı zavallıya cömert davranmayı kaldırabiliriz!”
“Şanslı zavallılar mı?”
“Bizim iyi dostlarımız, hayatta kalacak olanlar! Sadece bizim iyi dostlarımız hayatta kalacak çünkü,” dedi Caesar. “Mars, dönek ve ne yapacağı belli olmayan bir tanrıdır. Böyle bir çıkarma tahmin ettiğimizden

daha çok hayata mal olabilir. Açıkçası, eğer Roma’ya dostça yaklaşmayan kabilelerin liderleri savaş alanında yaşamlarını yitirirlerse, bu beni hiç şaşırtmaz!”

Caesar gülmekten kendini alıkoyamamıştı. “Peki, en eğlenceli kısmı ne biliyor musun?” Sesinde kurnazlık seziliyordu.

Bir numaralı dostu ve muhbirinin gözünde de aynı ışığı yakaladığına memnun olmuşa benziyordu. Gisstus gülümsedi ve:

“Tabii, tüm çıkarmanın masrafını da Galyalılara yükleyeceksin!”

Karlar erimeye başlamış, meşe ağaçları yine meydana çıkmıştı. Vercingetorix, baharın geliyor oluşunun mutluluğunu içinde hissediyordu. Rhia ile yeni bir kılıç dansını bitirmiş, birbirlerine yaslanmış dinlenmeye çalışıyorlardı.

“Daha öğrenecek çok şeyin var,” demişti Rhia.

“Umursadığımdan çok daha fazlasını öğrendim ben.” Vercingetorix olduğu yerde doğrulmuştu.

Bütün Galya kabilelerinin yıllıklarını neredeyse ezbere biliyordu. Druid kanunlarını tek tek ezberlemişti. Göklerdeki işaretleri okumayı ise zaten alışkanlık haline getirmişti. Doğada bulduğu çalı çırpıyı ayrıştırmayı, şifalı otları nasıl kullanması gerektiğini ve insan vücudunun gizlerine de vakıftı.

Kılıç kullanmayı da Rhia’dan öğrenmişti. Üstelik Galya stiline çok yabancı ve hiç kimsenin bilmediği bir stildi Rhia’dan öğrendiği. Kılıcıyla vücudunu bütünleştirmeyi öğrenmiş, kılıcıyla dans ederken aklını bulandıran türlü düşünceden arınma yetisini de kazanmıştı. Hocası hariç, Galya’daki tüm savaşçılardan daha iyi kılıç kullanabildiği konusunda kendine son derece güveniyordu.

Sadece Rhia karşısında kendinden şüpheliydi. Onun bir damla kanını hiçbir zaman akıtamayacağından korkuyordu. Bunun ne anlama geldiği çok açıktı: Böyle giderse geceleri şehvetli rüyalar görmeye mahkûmdu. Her gün gördüğü, dokunduğu, kokusunu genzinin derinliklerinde hissettiği bir bedene sahip olamamak ve Rhia’ya yakınlığının kılıç danslarıyla sınırlı kalıyor oluşu genç adamı çileden çıkarıyordu.

“Neden bu aptalca oyuna bir son vermiyoruz?” diye sordu dayanamayıp.

“Bu bir oyun değil!” Rhia’nın sesi çok soğuktu, ama gözlerindeki isteği ve sesindeki acıyı inkâr etmek mümkün değildi.

“Bu ikimiz için de işkence!”

“Bu ikimiz için de güç kaynağı!”

“Ben nasıl senin için yanıp tutuşuyorsam, sen de benim için yanıyorsun. Bunu inkâr edebilir misin?”

Rhia söyleyecek söz bulamamıştı ama bakışları gerçeği ele vermeye yetip de artıyordu.

“Aramızdaki yangında, ateşimiz sönmediği sürece, en büyük sihirli güç gizlidir. Ve bu ateş her türlü kılıçtan ve silahtan bile daha güçlüdür,” demekle yetindi Rhia. “Ve işte bu da, senin hâlâ öğrenemediğin tek gerçek.”

“Öğrenmeyeceğim gerçek diyelim istersen!”

Vercingetorix arkasını dönüp uzaklaştı.

Caesar çadırının aralık kanadından dışarda her şeyin yolunda gittiğini görebiliyordu. Sinir bozucu bir şekilde çiselemeye başlayan yağmur, yavaş yavaş lejyonerlerinin miğferlerinin kıyısından yüzlerine doğru süzülmeye başlasa da hiçbiri düzenini bozmamış, emir gelene dek de bozmayacaklardı. Sancakları, sıralarının en önüne kendilerinden iki baş yükseğe oturtulan bir kartal figürüydü ve tam da çadırın önünde duruyordu. Trompetçiler de yerlerini almış, gelecek emirlere uymayı bekliyorlardı. Etkileyici bir savaş sahnesinin kulisinde gibiydiler. Ama her nedense Caesar kendini bir savaş arifesinden çok, İtalya’da arenaya çıkacak gladyatörlerin arasında gibi hissediyordu.

“Labienus neden son konuşmayı bu kez sen yapmıyorsun?” Caesar şaka mı yapıyor, gerçekten böyle mi olsun istiyordu; kimse kestirememişti. “Beni bunu defalarca yaparken gördün, artık yüreğine işlemiş olmalı.”

Gisstus zoraki bir kahkaha atmıştı. Titus Labienus, espiri anlayışı fazla gelişmemiş bir asker olarak, Caesar’ı soran gözlerle incelemeye almıştı.

“Ben bir askerim... Senin gibi iyi bir konuşmacı olduğum söylenemez.”

Caesar, Labienus’un aslında konuşmacı yerine “politikacı” sözcüğünü kullanmak isteyip de yutkunduğundan şüphelenmişti. Labienus politikacılardan göze batacak kadar nefret etmez, aksine onları farklı doğaları olan yaratıklar olarak nitelerdi. Pek çok şairin, insanların neden mühendislik ilmiyle uğraştıklarını anlamlandıramaması gibi bir şeydi bu da.

Labienus, uzun boyu ve gür siyah saçlarıyla karizmatik bir komutandı. Üstelik taktisyenlik seviyesinde ele alındığında çok da başarılı olduğunun altını çizmek gerekirdi. Eğer içinde politik hırslar barındırsaydı, pekâlâ dişli

bir rakip bile olabilirdi. Öyle ki Galyalılar bile bu mükemmel askerin savaşçı dehasına hayranlık duyuyorlardı.

Aksi takdirde neden Caesar lejyonlarından ayıkladığı beş bölüğü ve Labienus'u yanına alarak bu sefere çıkmayı tercih ederdi ki? Galyalılar üzerindeki etkisini bildiği Labienus, bu çıkarmada onlarla başetmeyi kolaylaştıran unsur olacaktı. Hem kim bilir, belki bir seferliğine Caesar'ın yenilemekten bunaldığı son konuşmayı yaparak onu büyük bir eziyetten de kurtarmış olurdu. Ama hayır, korkusuz asker, tek başına bir düzine aslanı karşısına almaktan bile korkmayacak dâhi bir komutan; iş bir orduya hitap etmeye gelince korkak bir tavşan olup çıkmıştı.

Ama bu barbar ülkede hiçbir şey göründüğü kadar kolay olmuyordu. Beş bölük lejyonerleri, ne Eduen başşehri Bibracte'de ne de başka bir yerde kabul görmemişti. Sadece askerleri açıkta konaklamak zorunda kalmamış, kendi de bu önemli final konuşmasını şehrin dışında açıkta yapmak durumunda kalmıştı. Yağmur altında bile olsa...

Aslında bu son adımları çok da önemsenmemeliydi. Ayrıca, hem Eduen kabile reisinin kardeşi hem de bir druid olarak, asker toplama işini Diviacx'ın rahatlıkla yapabileceği düşünülebilirdi. Ama hayır, Diviacx bir druid olduğu ve druidler de savaşta yer alamayacağı için, Diviacx çenesini kapalı tutmak zorunda kalmıştı. Ve Caesar bir başka şey daha öğrenmişti ki bu da, kabile reisleri ancak beraberlik gerektiren bir durum olduğunda tüm Eduenleri komuta edebilirdi. Olağan durumlarda her seçkin, kendi yetiştirdiği askerlerin ne yapacağından sorumluydu. Dolayısıyla bir kabile reisinin kendi ordusunu oluşturması için ya olağanüstü bir karizmaya sahip olması gerekiyordu ya da ağzı çok ama çok iyi laf yapmalıydı.

Caesar konuşmaya başlamadan önce sık sık yaptığı gibi, içten içe kendini telkin etmeye başlamıştı: başını dik tut, omuzlarını da gergin. Hafif bir gülümsemeyi de dudaklarına oturtmayı ihmal etme.

Caesar en sonunda kendinde ihtiyacı olan enerjiyi toplamış ve Labienus'a beklenen işareti vermişti. Labienus da hiç zaman yitirmeden muhafızlardan birine işaret etmiş, muhafız da çadırın dışına çıkarak trompetçiye "gösteri"nin başlayacağını haber vermişti. Trompet beklenen ezgiyi çalmaya başladığında, Labienus çoktan çadırın dışına çıkıp sancaklarının hemen yanındaki yerini almıştı. Sancağın durduğu yer itibarıyla tam birliklerinin başında, yüzü karşısında toplanan Eduilere yüzü dönük duruyordu.

Trompetçiler ezgilerini uzatıp sesi yükseltmişlerdi Gisstus çadırın içinden çıkıp her zamanki yerini almıştı. Herhangi bir durum olursa Caesar’a fısıldayabileceği uygun bir yerde dururdu hep.

“Selam Caesar!” Labienus var gücüyle bağırmıştı.

“Selam Caesar!” Tüm lejyonerler de komutanlarını takip ederek asil birer ifadeyle Caesar’ı selamlamışlardı.

Galyalılar, her zaman olduğu gibi, bu selamlama merasiminin bir parçası olmayı becerememişlerdi.

“Galya halkı, sizi selamlıyorum!” Caesar ilk adımı atmıştı.

Bu girişim en azından tek tük Galyalının birbirinden bağımsız karşılıklarını almasını sağlamıştı.

“Roma sizleri Teuton musibetinden kurtardı, sizler için yollar köprüler inşa etti ve tabii sizlere dünyanın en büyük medeniyetiyle ticaret yapma olanağını sundu,” diye girdi söze Caesar.

Bu sözler Eduiler arasında bile homurtulara, kendi aralarında fısıldaşmalara neden olmuştu. Eduiler, diğer Galya kabileleri gibi aslında inşa edilen tüm yolların Roma’ya çıktığını görebilecek sağduyudan yoksundu.

Aslında bu, Caesar’ın kim bilir kaçıncıya kullandığı bir konuşma hilesiydi; öylesine alışkındı ki, uykusunda bile bu işin altından kalkabilirdi.

“Roma, şimdi de sizlere varlık ve şan getirecek!”

Tam beklediği gibi, bu son sözleri de herkesin yeterince ilgisini çekmişti. Ardından Caesar beklenmedik bir hareketle kılıcını çekti ve derin bir nefes aldı.

Elinin asil bir hareketiyle Gisstus önünde bulunduğu haritayı açtı. Haritada Galya’nın kuzey sahili ve Britanya resmedilmişti. Ama haritada öyle bir aldatmaca kullanılmıştı ki, bakan, arifesinde bulundukları çıkarmanın ne denli kolay olacağına ikna olurken çok da pahalıya mal olmayacağını düşünmeye başlayabiliyordu. Caesar eline aldığı kılıcının ucunu, sanki sulu ve taze bir meyveye bıçak saplarmış gibi, haritada Britanya’nın merkezine saplamıştı.

“Sevgili dostlarım, Britanya, tahmin edemeyeceğimiz kadar zengin ve medeniyetin kendilerini maviye bulamaktan ibaret olduğunu düşünenler tarafından yurt edinilmiş bir ülke.” Caesar konuşmasına kaldığı yerden devam ediyordu.

Kaba ve gürültülü homurtular yükselmişti yeniden kalabalıkta. Her zaman olduğu gibi...

“Altın, gümüş, türlü mücevher... Gözünüzün önüne getirebiliyor musunuz? Ne büyük ordular ne de hırslı atılgan savaşçılar tarafından savunulmayan zengin bir ülke! Tek savunucuları, yüz tanesi bile bir Galyalı’ya eşdeğer olamayacak yerliler!”

Bu sözler kalabalığın coşkusunu daha da tırmandırmış, kılıçlar ve mızraklar, kalkanlara vurulmak suretiyle tempoya eşlik eder hale gelmişti.

“Ben, gerçek medeniyetten habersiz olan bu insanlara Roma medeniyetini götürmeyi teklif ediyorum!”

Bu kez Caesar’ın sözünü kesen alaycı nidalar olmuştu. “Ve onların varlıklarını da ellerinden almayı!” Kalabalıktan bir ses yükselivermişti. Her zaman böyle bir çıban başı çıkar, önemsememeli, diye geçirdi içinden Caesar.

“Aynen öyle dostlarım! Ve bu zaferin bizlere getireceği varlığı da şanı da sizlerle paylaşmayı teklif ediyorum!”

Katıksız bir sessizlik çökmüştü askerlerin üzerine. Çok dikkat kesilince yağmurun çiseleme sesi belki duyulabilirdi.

“Roma düşmanların en korkuncudur; bunu Teutonlar ve yanlış yönledirilmiş birkaç Galyalı gayet iyi bilir. Ve maalesef bunu acı çekmek pahasına öğrenmişlerdir. Ancak Roma korkunç bir düşman olduğu kadar, iyi bir dost da olabilir. Britanya’yı hep beraber istila edeceğiz; dostlarım, sevgili seçkin Galyalılar!”

Caesar sağ tarafında sıralanmış Roma askerlerini kılıcıyla işaret ediyordu; aldıkları işaretle askerler de kılıçlarını kaldırmışlardı.

“Ve tabii Roma’nın yenilmez lejyonları!”

“Yaşa Caesar!” Lejyonerler hep bir ağızdan bağırmışlardı. Galyalılar da lejyonerlere eşlik etmişti.

“Yaşa Caesar!”

“Bundan hiç hoşlanmadım!” Ön tarafta duran sarışın bir Galyalı’ydı konuşan.

Her toplulukta en az bir çatlak ses çıkar!

“Dumnorix!” Gisstus bir fısıltı halinde Caesar’a hatırlatmıştı. “Diviacx’ın kardeşi; ama Roma’ya karşı özel bir dostluğu yok.”

“Yüce savaşçı neden korkuyor; bir öbek yarı çıplak yerliden mi?” Caesar bu netameli sözleri yüzüne oturttuğu alaycı bir gülümsemeyle söylemeye

özen göstermişti.
“Ben hiç kimseden korkmam!” Dumnorix var gücüyle bağırarak karşılık vermişti Caesar’a.
“O halde seni kolayca kazanılacak bir servet ve şandan uzak tutan da nedir, korkusuz Dumnorix?”
Dumnorix’in öfkesinin giderek tırmandığı gözden kaçmasa da, öfkesini göstermemeyi akıl edecek kadar sivri zekâlı bir adamdı. “Bizler denizci bir ırk değiliz ve kanal her zaman fırtınalıdır. Britanya’ya varmadan bağırsaklarımızı elimize almamız işten bile değil; atlarımızın halinden bahsetmeye ise gerek bile yok!”
Kahkahalar giderek durulmaya başlamıştı.
“Ne yani, büyük savaşçı Dumnorix, basit bir deniz tutmasından mı korkuyor?” Caesar konuşmanın gidişatından memnun devam etmişti. “Kusmayı göze alamadığı için tepeleme altından ve asil bir zaferden vazgeçecek başka kimse var mı aranızda?”
Kahkahalar yeniden yükselmişti.
“Pekâlâ, eğer varsa, Galya’da sizin payınızı almak isteyecek bir sürü adam bulunur.”
Caesar geri dönüp çadırına giriyormuş gibi yapmış, birkaç adım attıktan sonra geri dönerek, “Bu arada alacağımız ganimetlerin tam yarısının sizin olacağını söylemiş miydim?”
Tezahüratlar ve alkışlar Galya topraklarını sarsıyordu neredeyse. Alkışlar dinene dek Caesar çadırına girmemeye özen göstermişti.
“Yine harika bir gösteriydi Caesar!” Labienus, lejyonlarının başına geri döndüğünde, Gisstus konuşmaya başlamıştı. Caesar şarabından aldığı yudumla gırtlağını temizlerken; “Neyse ki sonuncuydu,” demekle yetindi.
Sonra da ekledi:
“Gittikçe sıkıcı olmaya başlıyor!”
“Ama etkileyiciydi. Açgözlülüklerine karşı koymayı içlerinden ancak birkaçı becerebildi. Ve aralarından ancak pek azı cömertliğimizin altında başka bir şeyler aramayı akıl edecek denli zekiydi.”

VII

“Umduğunu bulabildin mi?”

“Hangi umduğu mu?” diye homurdandı Vercingetorix. Nerede olduğunu, yanında duran bu beyaz cüppeli, kır saçlı adamın kim olduğunu bile hatırlamakta güçlük çekiyordu.

“Ölümün ne demek olduğunu! Yazgını...”

Ruhu yavaş yavaş bedenine dönmeye başlıyordu. Gökyüzünün masmavi olduğu, güneşli ve güzel bir öğleden sonraydı. Asırlık meşe ağaçlarının gölgelerinin uzandığı orta alanda sırtını ağaçlardan birine vermiş, bitkin şekilde oturuyordu. Üzerinde hiçbir şey olmadığı için meşe ağacının sert yüzeyi tenine batıyordu. Havada uçuşarak güneş ışığında döne döne parlayan toz bulutlarının arasındaysa tatarcıkların uçuştuğunu ayırt edebiliyordu. Taze bir bahar melteminde ağaç yapraklarının hışırtısı, yakın kabilelerin yerleşimlerinden gelen sığırcıkların homurtusuna karışıyordu. Burnuna ise ağaçlardan sızan taze reçine kokusu geliyordu.

Vercingetorix ılık öğleden sonra havasından derin bir nefes aldı. Verimli orman toprağının kokusunu içine çekti ve kafasındaki karışıklığın yerini bahar havasının doldurması için öylece ciğerlerinde tuttu havayı. Nefes verdiğinde her şey olanca çıplaklığıyla yine zihnine çullanmıştı.

“Ah evet, yazgımı görebiliyorum Guttuatr,” dedi. “Benim... Benim yazgım Galya Kralı olacağımı gösteriyor.”

“Galya Kralı mı?” diye bağırdı Baş Druid; sesinde derin bir ümitsizliğin tınıları vardı.

“Seni endişelendiren nedir?” diye sordu Vercingetorix. “Sen kendin... Brenn’in tacını başıma geçirdin... Kendi ellerinle.”

“Ben hiç bir zaman bir Galya Kralı’na taç giydirmem.”

“Gördüğüm buydu Guttuatr,” dedi Vercingetorix. Sesi yumuşak ve ılımlı çıkmıştı. “Ama...”

“Ama ne?”

Vercingetorix düşüncelerini toparlamaya çalışıyordu. Hatırlaması gereken ne kadar çok şey vardı ya da unutması gereken? Hem de Roma’da taş bir hücrede yatan ölü Galya Kralı gelip, bu genç çocuğu yeniden bir meşe ağacının gövdesine dayamadan önce.

“Ama ben Roma’da Galya Kralı ilan edildim!” Vercingetorix konuşurken hatırlamaya devam ediyordu her şeyi. “Ve orada öleceğim!”

Ve yeniden, en azından o an için, çaresizce karşısındaki bilge adamı anlamaya çalışan o genç ve toy öğrenci oluvermişti. Ancak o kısa an, Guttuatr’ın başını umutsuzca iki yana sallamasıyla gelip geçmişti sanki. Guttuatr’ın yüzünde her şeyi bilen bir adam yerine, ne yapacağını bilmeyen çaresiz bir adamın yüz ifadesi vardı. Aynı bezginlik, konuşmaya başladığında sözlerinde de seziliyordu.

“Tüm bunlar senin gördüklerin, benim değil Vercingetorix!” dedi Guttuatr. “Bir başkasının senin yazgına bir anlam katmasını bekleme. Ölümünün sihri, iyi ya da kötü, sadece sana ait; bunu sakın unutma!”

“Peki öldükten sonra gördüklerimin sihrine ne demeli Guttuatr?”

“Kendi ölümünden sonrasını mı gördün?” Guttuatr kayıtsız gibiydi. “Hiç kimse ölümünden sonrasını göremedi şimdiye kadar evlat.”

Ağaç dallarındaki kuş seslerinden başka hiçbir şeyin bölemediği derin bir sessizlik oldu ikisinin arasında. Guttuatr’ın bakışları yeniden Vercingetorix’e dönene dek, ılık bahar meltemi bile durmuştu sanki.

“Öbür dünyaya geçen hiç kimse...” Guttuatr kendi kendine mırıldanır gibiydi.

“Bana orada gördüklerini anlat öyleyse.”

“Ölür ölmez, ruhum bir çıkmaza girdi.”

“Kuşun ölümü...”

“Ama gökyüzüne bir kartal olarak yükseldim...”

“Gücün simgesi...”

“Şehrin üzerinde pek çok zafer sahibi, bir kahramana ait olduğunu tahmin ettiğim bir heykel vardı. Tıpkı Romalıların en büyük zaferleriyle övünmek için diktiği heykeller gibi... Ama...”

“Ama ne?”

“Ama heykeldeki yüz benim yüzümdü! Ve şehir Roma değildi, gerçekte olmayan farazi bir şehirdi sanki. Anlatabilmek için kelime bulamadığım, bir sihrin ortasındaydım sanki.” Hüsran içinde ellerini havaya kaldırmıştı Vercingetorix.

Guttuatr duydukları üzerine, Vercingetorix’in Efsane Topraklar’a genç bir çocuk olarak girip, şu an karşısında duran “adam” olarak geri döndüğünü düşünmeye başlamıştı. Peki onun artık ne o genç ve delişmen çocuk ne de şu an karşısında duran adam; ne kartal, ne taş zeminde yatan ceset ne de Galya Kralı olmama ihtimali var mıydı?

Vercingetorix oturduğu yerde biraz daha doğrulmuştu. Giderek zihninin tazelendiğini, ruhunun yeniden güçlendiğini hissediyordu.

“Aslında,” diye söze başladı yeniden, “bu gördüklerimin sihri sadece bana ait!”

“Peki, tüm bunlar ne anlama geliyor Vercingetorix?” Baş Druid kuşkulu gözlerle sormuştu.

Vercingetorix, Guttuatr’ın sorusu karşısında ne diyeceğini bilmeyerek susmuştu. Tüm bunların ne anlama geldiği, kavrayışının çok üzerinde bir yerlerde, tıpkı elini uzatsan yakalayabilecekmişsin gibi görünen ama asla yakalayamadığın bir tatarcık gibiydi.

“Ne anlama geldiğini bildiğini sanmıyorum!”

“Ve olanların anlamı senin onlara nasıl bir anlam yüklediğinde gizlidir. Ve sen artık bir ‘druid’sin evlat.” Vercingetorix’in karşısında durmuş, artık tamamen eşit olduklarını anlatmak istercesine gözlerinin içine dikmişti bakışlarını. “Efsane Topraklar’da gördüklerin böyle ulu orta konuşulmaz, eğer konuşulabilselerdi Tanrının köleleri olmazdık; hayatlarımız tamamen göklerde yazanlarla yönlendiriliyor.”

“Değil miyiz?”

“Eğer öyleysek, Tanrılar bunu bilmemizi istemeyecektir.” dedi Guttuatr. “Ya da sırası geldiğinde, gördüklerimize anlamını veren bizleriz.”

“Yazgılarımızı kendimizin yazdığını mı söylemeye çalışıyorsun?”

“Kim bilir?” dedi Baş Druid. “Kim bilebilir? Ben genç bir delikanlıyken bir mantar yedim ve kendimi bilgi ağacının kolları tarafından alınıp, en yüksek dallarından birine çıkarılırken buldum. Derken, kocaman beyaz bir kuş gökyüzünde süzülerek bembeyaz ve kocaman bir bulut halini aldı. Sonra, o koskoca bulut omuzlarımdan aşağı süzülerek bu üzerimde gördüğün beyaz cüppe haline geldi.”

Guttuatr omuzlarını silkerek devam etti.

“Zamanı gelinceye dek bunun, Baş Druid olduğum anlamına geldiğini bilmiyordum. Belki de zamanı gelmeseydi yaşadıklarım bambaşka bir şey anlamına da gelebilirdi.”

“Ve senin ölümün?” Vercingetorix sormaya yeltendi.

“Baş belası kocaman bir kaya seke seke yuvarlanıyordu, bense onun üzerinde yalpalıyordum,” dedi Guttuatr yumuşak bir sesle, gözleri Vercingetorix’in gözlerinde, bakışları, çok çok uzaklara dalmıştı. Sanki her şeyi yeni baştan yaşıyor gibiydi.

“Hızla bir mağara ya da tünelin ağzına doğru yuvarlanıyorduk. Sanki mağara yeryüzüne değil de gökyüzüne açılıyordu. Derken, kaya parçası yuvarlanma hızıyla beni üzerinden atarak üstünde kalan beyaz cüppemle mağaranın içine girdi. Kaya üstümden geçerken, boş Baş Druid cüppemin kayanın üzerinde uçuştuğunu yattığım yerden görebiliyordum.”

“Peki ama, bu ne anlama geliyor?”

“Yeni ay kuşunu görene kadar ben de tüm bunların ne anlama geldiğini bilmiyordum... Sonra anladım ki, bu çağın son Baş Druid’i olarak ölmek için yazılmıştı yazgım. Ve bizi bekleyen çağda yerimi dolduracak olanı bulmalıydım.”

Vercingetorix o an neden Guttuatr’ın sade ve yalın konuşmaktan kaçındığını anlamıştı. O konuşurken bir Baş Druid suretinden konuşuyordu.

Vercingetorix; Galya Kralı.

Kayadan bir hücrenin içinde cansız yatıyordu.

Roma’da.

Sonra sureti ruhunu, yazgısının onun olacağını söylediği gökyüzünde süzülen bir kartala çevirmişti.

“Eğer Roma’da Galya Kralı olarak öleceksem, önce Galya Kralı olmalıyım. Ve kral olmadan önce asla öldürülemem,” dedi zafer kazanmış bir komutan edasıyla. “Ve Galya’da bir cesetten ibaret olamam. Tüm olacakları da bildiğime göre, hiç kimseden, hiçbir savaştan korkmama gerek yok. Babamı katledenlerle yüzleşmekten de korkmama gerek yok; üstelik, onlarla yalnız başıma karşı karşıya kalsam bile! Bir orduyu yalnız başıma karşıma alsam bile!”

“Sen bir tanrı değilsin Vercingetorix!”

“Ama yazgım bir kral olarak yazıldı. Öyleyse Brenn’in tacını giyip yazgıma uymadan ne köle olabilirim ne de ölebilirim! Roma’da bir kral

olarak öleceğim. Bu benim ölümümün sihri. Bedelini ödedim ve şimdi o benim.”

“Ne yapmak için?”

“Babamın intikamını almak için!” dedi Vercingetorix. “Uğrunda mücadele ederken öldüğü ülküsünü tamamlamak için. Galyalıları birleştirerek onlara onurlarını geri vermek için!”

“Bu bilge bir adamın sözleri değil. Bunlar, ancak komuta etmek için cesaretini toplasın diye, kör kütük sarhoş edilmiş küçük bir çocuğun sözleri olabilir.”

Vercingetorix tereddüt barındırmayan bakışlarla süzdü karşısında duran Baş Druid’i. Artık karşısında duran adam gibi o da bilge bir adam ilan edilmişti. Ama aynı zamanda karşısında duran yaşlı adam, hiçbir zaman anlayamadığı idealler uğruna ona yol göstericilik edendi.

Efsane Topraklar’a ait suretlerin açık ve yalın olmadığını söylemişti Guttuatr az önce. Belki de içinde bulundukları devir kapanırken, ölmeye yazgılanmış bir adam için öyleydi sadece. Ancak başlayacak büyük dönüşümün kralı olmak üzere yazgısı yazılmış genç bir adam için her şey yeterince açıktı. Kendi ölümünden sonrasını yalnız görmesinin ve beklenen büyük dönüşümün bir suretiyle ödüllendirilmesinin sebebi de bu olmalıydı.

“Hayır, Guttuatr,” dedi Vercingetorix. “Şu an karşında duran bilge bir adam, eskisi gibi toy bir delikanlı değil. Ve bilgisinin sihrini yenilmez bir kılıca döndürecek kadar güçlü bir genç bir adam.”

Guttuatr okulun girişindeki tapınağın önünde durmuş, ormanın içine doğru gözden kaybolan Vercingetorix’i seyrediyordu. Vercingetorix’in üzerinde Arverni turuncusu bir pantolon ve bir tunik vardı. Kemerinden ise her zaman olduğu gibi kılıcı sarkıyordu. Dönüp arkasına bakmamıştı.

“Ben ne yarattım böyle?” diye kendi kendine mırıldandı Guttuatr, genç adamın arkasından bakarken.

“Bizim herhangi bir şey yaratacak gücümüz var mı?” demişti Druid Nividio. Nividio, Guttuatr için arkadaşa en yakın druidlerden biriydi.

Guttuatr içini çekti. “Haklısın Nividio,” dedi. “Ama hepimiz hata yapabilecek güce sahibiz.”

“İşaretler yeterince netti, öyle değil mi?” dedi Nividio.

Nividio’nun arabasının üzerinde herhangi bir kabileye ait bir işaret yoktu, üstelik Santon olarak doğmasına rağmen. Nividio bir yargıç değildi.

Eğitmen de değildi. O, bir içsel yolculuk druidi idi. Ve baş druidler onun kendi müritlerinden seçilirdi. Ancak ne var ki, Nividio hiçbir zaman Baş Druid olmaya heves etmemişti. Ama kendisine baş druidlik buyurulsa yapacağını, buna rağmen her halükârda baş druid olarak bile bilgi ağacının meyvesini yemiş olduğu ve önünde uzanan hayatı aslında gerisinde bırakmış olduğunun farkındalığı nedeniyle ayrı tutulacağını biliyordu. Çünkü o amacı, amaçsızlık olan şarkıcı olmaktansa, şarkının kendisi olmayı seçen bir druiddi.

Ve tanık olduğu ölüm, ormanın derinliklerinde yalnız başına bir meşe ağacının dibinde cansız uzanan yaşlı bir adamın ölümüydü. Ceseti yavaş yavaş parçalanarak, dibinde yattığı meşe ağacına gübre olmak için toprağa karışıyor ve ağacın dallarında önce tomurcuk, sonra yaprak olarak yeniden hayat buluyor ve en sonunda bir sonbahar rüzgârına kapılarak gökyüzünde dalgalanıp yok oluyordu.

“Sence işaretler gerçekten net miydi?” dedi Guttuatr. “Büyük dönüşümün işaretlerinin açık ve anlaşılır olduğu ve bu çocuğu gösterdiği doğruydu; ancak...” Bakışlarında suçluluk okunuyordu. “Bunu başka hiç kimseye söyleyemeyeceğim için sana söylüyorum Nividio ve bunu artık birine söylemeliyim.” Sesi fısıltıdan ancak biraz daha yüksek çıkıyordu. “Keltill’in infazını durdurabileceğim halde durdurmadım. Çünkü istedim ki...Yani aslında istemediğim şey...”

“Bir kralın gelmesini istemiyordun,” dedi Nividio. “Ve istememekte de haklıydın, Guttuatr,” dedi.

“Ancak işaretler Vercingetorix’in büyük dönüşümü beraberinde getireceğini gösterince, nasıl bir devrin başlayabileceğinden korktum.” Guttuatr sinirlenmişti. “Ve bu yüzden de onu yeni büyük çağı getirecek varisim olarak yetiştirmeye karar verdim. Ama sanırım bu çok büyük bir hataydı. Vercingetorix’e Efsane Topraklar’a gidip oradan bilge bir adam ve bir İçsel Yolculuk Druidi olarak dönebilmesi için bilgi ağacının meyvelerinden verdim. Fakat o, yazgısının onun bir kral ve savaşçı olacağını işaret eden aksiyle döndü.”

Nividio druidlerin bu dünyaya dair çekişme va kavgalardan uzak durmaları gerektiğini biliyordu. Ve Guttuatr maalesef istemeden bir druidin çekişmelere burnunu sokmasına neden olmuştu.

Nividio, elinden gelse Guttuatr’ın günahını üstlenirdi.

“Kendine acımasızlık ediyorsun Guttuatr!” dedi yumuşak bir sesle ve bir elini dostça Guttuatr’ın omzuna koydu. “Yüreğinde kötülük olmadığını hepimiz biliyoruz. Sen sadece yazgını takip ettin; hepimizin yaptığı gibi.”

Guttuatr bir yandan başını sallıyor, öbür yandan içini çekiyordu. Uzanıp Nividio’nun omzunda duran elini tuttu. “Ama böyle davranarak bilgelerin arı dünyasına taze kan peşinde koşan savaşçı ruhlu bir adamı sokmuş oldum,” dedi Guttuatr. “Kral olacak bir druid; düşünebiliyor musun? Daha önce yeryüzünde hiç görülmemiş bir şey!”

Vercingetorix bir an için Gergovia’ya varmasının ne kadar zaman alacağını ve orada kendisini nelerin beklediğini bilmeden yola çıktığını fark etti. Ne var ki her şeye rağmen, ormanın içinde doğuya doğru yol alırken, kendini garip bir şekilde huzurlu hissediyordu. Hayatında ilk kez bu denli yalnızdı ve bu yalnızlık duygusu ona mutluluk veriyordu. Orman, insan kokusu ve sesinden tamamen yoksundu. Kuş sesleri ve görünmeyen hayvanlar ile yaprakların rüzgârla dansından kaynaklanan hışırtılar dışında çıt çıkmıyordu.

Böyle bir ortamda davetsiz bir misafirle karşılaşma olasılığı neredeyse yok gibiydi. Kemerine asılı, küçük de olsa bir kılıç taşıyor, patikanın olmadığı ormanın içinde yolunu güneşi ve gölgeleri takip ederek çiziyor, bir yandan da ağaç gövdelerindeki yosunlardan yön tayin etmeye çalışıyordu. Kendini ormana ait herhangi bir canlı gibi hissediyordu ve mutluydu.

Bulunduğu yerde ne okul, ne kabileler, ne Galyalılar ne de Romalılar arasındaki kavgalar; ne görevlerle ihtiraslar arasında ne de bilgelikle savaşçılık arasında çekişmeler vardı. Göklerden gelen ne tek bir işaret ne de yazgısının aksi! Burada tamamen özgürdü. Ve o anda bunları düşünürken fark etti ki, daha önce hayatı boyunca hiç böyle hissetmemişti.

Hatta bir an için sonsuza dek ormanda kalıp yaşamak fikriyle eğlendirdi kendini. Yenebilecek bitkileri, meyveleri ve ahududularını ayırt edip toplamayı biliyordu. Küçük hayvanları avlamak için tuzak kurmayı, büyükleri avlamak için uygun çukurlar kazmayı da öğrenmişti. Kılıcı ve ateş yakmak için ihtiyacı olan çakmak taşı da vardı. Hastalandığında tedavi için kullanılabilecek otları da rahatlıkla tanıyabilir ve toplayabilirdi. Mağara bulamazsa çalı çırpıdan küçük bir kulübe yapabilirdi kendisi için. Başka neye ihtiyacı olabilirdi ki?

Ancak çok daha iyi bildiği bir şey vardı ki, ömrünün geri kalanını bu ormanda herhangi bir canlı gibi geçiremezdi. İnfaz edilmiş bir babası vardı ve kendini bekleyen yazgıyı, bu ormanda sonsuza dek oturarak görmezden gelemezdi. Çekişme ve çarpışmanın kendini beklediği dünyaya bir an önce girmeliydi.

“Hâlâ neden burada olduğumu anlamıyorum!” diye söylenmişti Diviacx. Acemice eyerin üzerinde zıplayıp duruyordu.

“Yerel bir bilge için neler geçerliyse, onların kronik insan davranışının bir parçası olduğunu görmüş oldun,” dedi Caesar; atını tırısa geçirerek.

Labienus birliklerinin başında geride kalmıştı. Fakat Gisstus, Caesar’ın yanında gidiyordu; bu sözler üzerine öksürüğü andıran kısa bir kahkaha attı ve o da Caesar’a ayak uydurabilmek için tırısa geçti. Diviacx’ın yanına almakta ısrar ettiği dört Eduen muhafızı da hızlanmışlardı. Kısa süre içinde beş bölük yaya askeri kaldırdıkları toz bulutunun içinde epeyce geride bırakmışlardı.

Caesar da pek hoş olmayan bu görüntü karşısında gerçekten bilmek istemediğine kanaat getirmişti. Zaten bu druidi başına sardığı için çoktan pişman olmuştu. Galya’da pek çok şeyde olduğu gibi, bu yolculukta Diviacx’ı da yanlarında taşımaları baştan iyi bir fikir gibi görünmüşse de aslında ne kadar gereksiz olduğu sonradan ortaya çıkmıştı.

Kanal kıyısındaki Portus Itıus’ta kuracağı kampta pek çok kabilenin savaşçıları bir arada yaşayacaklardı. Dolayısıyla aralarında çıkacak anlaşmazlıkları engelleyebilecek ve gerçek katliam başlamadan önce birbirlerini öldürmelerinin önünü alabilecek bir druidin başlarında bulunmasının iyi olacağını düşünmüştü. Ve Diviacx bir Romalı tarafından esir alınmayı bile kabullenebilecek tek druid olması nedeniyle, Caesar’ın tek alternatifiydi.

Caesar en sonunda, belki de bu adamın yemekler, toz toprak, atlar, at üstünde geçen uzun saatler üzerine türlü ve sayısız şikâyetlerine göz yummamın sebebi budur, diye kendi kendini avuturcasına düşünmüştü. Diviacx şimdiye kadar Caesar için hep iyi bir maşa olmuştu, bundan sonrası için de şüphesiz öyle olacaktı. Nitekim bu işbirliği sayesinde epey mal varlığı edinmiş, öte yandan her geçen gün daha fazla ganimet kazanır, bir o kadar huysuzlanır olmuştu. Zaten Galyalılar için de artık bir vatan haininden başka birşey değildi. Kısa boylu, kıt zekâlı ve bir o kadar da

onursuz bir adamdı onların gözünde. Bir insan kendi yaradılışından bile olsa, böyle birinden nasıl hoşlanabilirdi?

Hoşlanamaz, diye düşündü Caesar. Ona tahammül etmek yeterince zordu zaten. Ve acımasızca, atını dörtnala koşturmaya başlamıştı.

Vercingetorix bir hayvanın çıkardığını tahmin ettiği tıkırtılar duymuştu uzaktan. Ve doğuya uzanan yol, onu bu seslerin kaynağına yaklaştırdıkça, bu sevimsiz sesler ormanın kendi türküsünden de yükselmiş ve sonunda at arabaları, vagon tekerleklerinin gürültüsüyle insan seslerinin karışımına dönüşmüştü. Ağaçların arasından bir Roma yoluna çıkmıştı işte.

Daha önce Romalılara ait bir yol hiç görmemesine rağmen, Galyalıların hiçbir zaman benzerini bile yapamayacakları bu yolun nasıl olduğunu üç aşağı beş yukarı tahmin ediyordu. Yan yana sekiz atın aynı anda geçebileceği genişlikte, toprak zeminden taş ve çimentoyla bir kol boyunda yükseltilmiş, iki yanı çamur hendekleriyle kuşatılmıştı. Yüzeyi, balçıkla karıştırılmış düzgün kaya parçalarıyla kaplanmış; iyi kullanılmış ahşap bir masa kadar pürüzsüzdü. Ve Galya yolları gibi içinden geçtiği kırlıkla bütünleşmek yerine, kıvrıldığı vadiye doğru yay gibi uzayıp ormanın içinde sanki kaya bir kılıç gibi duruyordu.

Yolun üzerinde tahıl küfelerini yüklenmiş köylüleri taşıyan at arabaları, Romalı bir tüccarın, içinde muhtemelen şarap bulunan amforalarını taşıyan vagonlar ve sürülerini güden bir çoban ile yaya köylüler gidiyorlardı.

Bir de batı yakasından bu kafileye doğru hızla yaklaşan ve yaklaşırken de kafileye yolunu boşaltması için kenara çekilmelerini emreden bir atlı geliyordu.

Düşünmeden, Vercingetorix kendini yolun ağzına atmıştı, atlılar gittikçe yaklaşıyorlardı. Gelenleri seçebilecek denli yaklaştıklarında, Vercingetorix’in nefesi kesilmek üzereydi.

Yedi atlı yan yana at koşturuyorlardı. Aralarından dört tanesi mavi pelerinleriyle Eduen savaşçılarıydı. Birinin üzerinde bronz bir zırh ve Vercingetorix’in daha önce bir yerlerde gördüğünü tahmin ettiği Romalı asker miğferi vardı.

Ama diğer ikisi! Eduen savaşçılarının bir yanında, babasının yakılma kararının alınmasına öncülük eden druid Diviacx vardı. Savaşçıların tam ortasında, güçlü bir damızlık atın sarı şeritlerle bezenmiş kırmızı eyerinin üzerinde, Vercingetorix’in şimdiye dek hiç görmediği türde bir adam

oturuyordu. Üzerinde bir Roma zırhı olmasına rağmen, başında miğferi olmayan adamın sırtındaki koyu kırmızı pelerin, dörtnala giden atın yarattığı sarsıntıyla kartal gibi süzülüyordu havada. Bu adamı daha önce hiç görmemişti, ama Efsane Topraklar'da tanıştığını hatırlıyordu sanki. Bu, Vercingetorix'e önce defne yapraklarından bir taç, sonra da Brenn'in tacını giymeyi teklif edecek adamdı. Bu, Vercingetorix'in günü geldiğinde yaldızlı savaş arabasının üzerine zafer kazanmak için at süreceği Roma generaliydi. Bu adam, Vercingetorix'i kendi elleriyle Roma'da Galya Kralı ilan etmek üzere yazgısı yazılan adamdı.

Bu ancak Gaius Julius Caesar olabilirdi.

Vercingetorix kılıcını kınından çıkardı, başının üzerine doğru kaldırdı ve atlıların dörtnala gelmekte olduğu yolun ortasına atıldı.

Ne deli bir hayalet bu böyle, diye aklından geçirmişti Caesar.

Yollarının tam üzerinde, yolun tam ortasında turuncu tuniği ve pantolonuyla, kılıcını altı askerin geçmesine engel olmak istercesine kaldırmış bekliyordu. Ve tabii onların da arkasından gelen tam beş bölüklük Roma lejyonerinin geçmesini...

Caesar'ın merakı öylesine kamçılanmıştı ki, sıradan bir haydut olması kuvvetle muhtemel bu adamın üzerinden atlarla geçip gitmek yerine, atını dizginlemiş, yanındakilere de atlarını dizginlemeleri için eliyle işaret vermiş ve adamın -ya da çocuğun- önünde durdurmuştu atını.

Ve karşısında tam da umduğu gibi çocukluktan erkekliğe geçmek üzere olan normal bir adam boyunda, dağınık sarı saçlarını tamamlamak ve büyük olasılıkla daha da büyük göstermek için bıyık bırakmaya çalışan, kaslı vücutlu ve okullu bir asker görünümünde, on sekizden fazla olduğunu sanmadığı bir delikanlı duruyordu.

Henüz çizgisi olmayan genç yüzünde, iki büyük benek gibi duran mavi gözlerini saymazsak, zamanın çok ötesindeymiş gibi derin bir ifadesi vardı.

Vercingetorix, Caesar'ın bakışlarının kuvvetini üzerinde hissettiğinde, Caesar'ın onu herhangi sıradan bir adam yerine koymadığını biliyordu; üstelik Efsane Topraklar'da henüz tanışmamış olmalarına rağmen.

Caesar uzun bir adam değildi ama vücudu sağlıklı ve dinç duruyordu. Kısa kesilmiş koyu renk saçları, tacını bir parça geriye itmiş gibiydi. Bu, kafasının olduğundan daha büyük görünmesine neden oluyordu. Öyle ki, kafasının içindekilerin sıradan bir kafatasına sığmadığı bile söylenebilirdi, karşıdan bakıldığında. Belki de insanda bu hissi yaratan asıl şey, katıksız bir

kendine güvenle delici bakan gözleriydi. Bir yanda pek çok lejyonu komuta eden bir adam, öbür yanda sadece bir kılıç ve yazgısıyla kuşanmış, tüm bu lejyonlara karşı tek başına mücadele edebileceğine inanan bir adam.

Ancak söze ilk başlayan Caesar olmamıştı.

Onun yerine Vercingetorix önce davranıp, “Selamlar Diviacx!” demişti. Bir yandan olağanca cesaretini sesine yansıtmaya çalışıyor, diğer yandan da kılıç sallıyordu.

“Beni tanıyor musun Arverni?” dedi druid.

“Sen Keltill’in oğlu için unutması zor bir adamsın!”

Bu sözler üzerine Diviacx’ın yüzü kireç kesilmiş, muhafızları ise çoktan kılıçlarını çekmişlerdi.

“Burada neler oluyor Diviacx?” Caesar’ın sesinde hem buyurgan bir tavır hem de aşağılama vardı. “Senin şu saçma kan davalarından biri daha mı yoksa?”

“Bu Vercingetorix, Caesar, Arvernilerden Keltill’in birçoklarınca öldüğü kabul edilen kayıp oğlu!” diye açıkladı Diviacx; adamlarına ise saldırın komutunu çoktan vermişti.

“O halde kehanetine noktayı koyma vakti!” dedi Caesar, dudak bükerek, olayların bu beklenmedik gelişimi karşısındaki memnuniyetini gizlemek ister gibiydi.

Gisstus ve muhbirleri, hanidir Gobanit’in yerini alacak becerikli ve popüler bir Arverni arıyorlardı. Şimdi Tanrı’nın avuçlarının içine koyduğu adam, Keltill’in oğlundan başkası değildi.

“Ona dokunmayacağız Diviacx!” dedi Caesar. Burası Roma’ya ait bir yol ve bu genç adam bu yollar üzerinde seyahat eden herkes gibi benim korumam altında.”

Druide yandan kaçamak bir bakış attıktan sonra bakışlarını hâlâ yerinde duran ama tereddütü ve korkusu gözlerinden okunabilen Vercingetorix’e çevirmişti.

“Aslında bu delikanlının bakışlarına bakılırsa, korumama ihtiyacı olan sensin Diviacx!” dedi Caesar. “Ve sen delikanlı, sanki beni tanıyormuş gibi bakıyorsun.”

“Gaius Julius Caesar’ı kim tanımaz?” Vercingetorix’in sesinde öyle ironik bir tını vardı ki, Caesar’ı onu bir çocuk olarak görmekten derhal alıkoymuştu.

“Daha önce tanıştık mı?”

“Sadece Efsane Topraklar’da.”

Caesar işlerin gittikçe garip bir hal almaya başladığını düşündü bir an için. Ama aynı zamanda daha da vaatkâr. Bu çocukta -hayır, bu adamda- garip birşey vardı. Ve o, Keltill’in oğluydu.

“Nerede saklanıyordun?” diye sordu Caesar.

Vercingetorix kılıcıyla ormanı işaret etti. “Ormanın kuytusunda...”

“Peki nereye gidiyorsun?”

“Gergovia’ya, babamın mirasına sahip çıkmaya.”

“Babanın mirasına mı?” Caesar anlamazdan gelerek sormuştu. “Ama Gobanit bu yıl da reis seçildi. Bu babadan oğula geçmez ki...”

“Babamın toprakları, atları, davarları, altınları ve onun şerefi; bütün bunlar yıldan yıla el değiştirmez.”

“Pekâlâ, o halde yollarımız bir süreliğine beraber devam edecek demek ki; biz de yeni bir maceraya atılmak için kanal kıyısına doğru gidiyoruz,” dedi Caesar. “Kılıcını yerine koy da bir süreliğine beraber yolculuk edelim.”

“Bir süreliğine Caesar!” dedi Vercingetorix, kılıcını kınına sokuyordu. Caesar, Eduen savaşçılarına tehditkâr ve buyurgan bir ifadeyle bakarak, onlara da aynı şeyi yapmalarını işaret etti. Diviacx garip bir oyunun içine çekiliyormuş gibi baktı.

“Ama senin atın yok,” dedi Caesar, “Sana bir tane ödünç vereyim.”

“Onu senden satın almak istiyorum Caesar. Senin gibi bir adama borçlu kalmak çok akıllıca değil.”

“Üstünde yeteri kadar para olduğunu sanmıyorum.”

“Aslına bakarsan hiç param yok. Ama babam zengin bir adamdı ve mirasımı geri alır almaz sana ödeyebilirim,” diye yanıtladı Vercingetorix. “Ya da...”

“Ya da ne?”

Vercingetorix, Caesar’a tuhaf bir gülümsemeyle bakıyordu. “Ya da çok eski bir Galya geleneğine uyabiliriz. Sana borcumun on mislini, ikimiz de öldükten sonra Efsane Topraklar’da ödeyebilirim.”

“Ne harika bir gelenek!” dedi Caesar. “Tabii eğer tahsildarlarımı bunu Roma’da uygulamaya sokmaya razı edebilirsem...” Ardından bir kahkaha basmıştı Caesar.

Vercingetorix gülmüyordu bile.

“Ona benim kendi atlarımdan bir tane getirin,” dedi Caesar, Gisstus’a dönerek. “Beyaz damızlık atı mesela.”

Gisstus, arkadan takip etmekte olan birliklere yönelerek, Caesar’ın istediği atı bulmaya çalıştı. Ama önce Caesar’ın kulağına bir şeyler söylemek için ona doğru eğilmişti.

“Bir tutkal çanağı ve bir antilop boynuzu bulmamızı da ister misin?”

Caesar atını yeniden dörtnala getirmiş, ardından Vercingetorix ile kaybettiği zamanı telafi etmek istercesine hızla yol alıyordu. Ancak Roma süvarileri, Diviacx ve onun muhafızlarını yeterince geride bıraktıktan sonra, yavaşlayarak konuşabilecekleri bir hızda seyretmeye başlamışlardı.

İki silah arkadaşı gibi yan yana devam ediyorlardı yollarına. Vercingetorix’in aklına bir an için, küçük bir çocukken babasıyla Gergovia’ya giderken yaptıkları yolculuk sahnesi düşüvermişti. Acı, garip ve bir o kadar da huzur veren bir görüntüydü bu, gözlerinin önüne gelen. Şimdi yanında, babasının, aldatmaca ve istilalarını önlemek uğruna can verdiği adam vardı.

“Seni kendi anavatanından millerce uzaktaki bu topraklarda yıllardır tutan şey nedir?” diye sordu Vercingetorix. Asıl sormak istediğiyse, neden bir generale ait olduğu tüm süslemelerinden belli olan beyaz atın kendisine verildiği ve Caesar’ın, düşmanının oğluna neden bu kadar kibar ve cömert davrandığıydı.

“Seni Gergovia yollarına düşüren nedenlerin aynısı,” dedi Caesar. “Yazgı!”

“Yazgı mı?” Vercingetorix şaşkınlığını örtbas etmeye çalışırcasına umursamaz bir tavır takınarak sormuştu. Bu adam ya onun düşüncelerini okuyordu ya da bir şekilde Efsane Topraklar’da Vercingetorix’in gördüklerini o da görmüştü.

“Ama beni aptal yerine koymaya çalışma genç adam, ne demek istediğimi bal gibi biliyorsun!” dedi Caesar. “Birçok insan ormanda yaşayan vahşilerden daha fazla anlam taşımayan hayatlar yaşıyor. Ancak pek azının yaşadığı hayat bir efsane olabilecek nitelikte. Bunu onlar seçtikleri için değil, yazgıları onları seçtikleri için böyle.”

Tüm kafasının karışıklığına ve düştüğü dehşete rağmen, Vercingetorix, Caesar’ın çekimine kapıldığını hissediyordu. Şimdiye kadar hiç kimse bu tip düşünceleri onunla bu denli açıkça konuşmamıştı. Dahası kimse böyle şeyleri onunla paylaşma büyüklüğünü göstermemişti. Ne druid hocaları ne

Guttuatr, hatta babası bile. Dahası Caesar gibi ünlü bir Romalı komutanın, bu düşüncelerini Vercingetorix ile paylaşmasına bir anlam veremiyordu. Bu adam, onun Galya Kralı olduğunu ilan etmeye yazgılanmış olan adamdı. Peki ama bu nasıl olurdu? Caesar her şeyi biliyor gibi konuşuyordu.

Bunu sormaya cüret edebilir miyim, diye aklından geçirmişti Vercingetorix. Fakat şu an bu soruyu sormak için çok erkendi. "Bir druid gibi konuştun..." demişti onun yerine, şüphe içinde.

"Ah, aslında ben bir pontifekstim, kilise ritüellerinin eğitmeni de diyebiliriz; bir çeşit druid de denebilir." Caesar neşeli bir şekilde yanıtlamıştı Vercingetorix'i. "Ama sofuluk yapmaktansa, daha önemli amaçlara hizmet etmeyi tercih ettim sonunda."

"Tanrılardan daha üstün bir amaç mı, ama bu ne olabilir ki?"

"Tek kelimeyle, Roma!"

"Roma'yı bir amaç olarak, Tanrı yoluna hizmetten daha üstün tuttuğunu mu söylüyorsun?"

"Aynen öyle." Caesar sanki bir itirafta bulunur gibiydi. "Çünkü Tanrılar çok gerilerde kaldı ama Roma yoluna hizmet bizim geleceğimiz; medeniyetin ta kendisine hizmet... Ve ona hizmet edenler için çok daha kârlı ve faydalı. Bunun gibi yollar, köprüler, su kemerleri, hamamlar, çarşılar ve arenalarla büyük şehirler. Sanat, ticaret ve mühendislik bilimleri. Ve bir gün bütün dünyaya yayılacak sağlam bir hukuk ve kamu düzeni."

"O halde özgeci Caesar, Galya'ya bizim gibi zavallı barbarlara medeniyet getirmek için geldi!"

Caesar kısa bir süre için güldükten sonra ciddiyetini takındı:

"Ancak Roma Cumhuriyeti dehası Yunan, Galyalı ya da her ne olarak doğmuş olursan ol, onu tüm uluslardan üstün ve ayrı tutan özellikleri ve onu tüm ulusların hâkimi yapmaya yeten yazgısıyla, herkese bir gün Roma vatandaşı olma hakkını tanıyacaktır."

"Demek bir Romalı olarak doğmaya gerek yok?.."

Caesar yeniden gülmeye başlamıştı. "Bunun bir avantaj olduğunu inkâr etmiyorum. Roma vatandaşlığını kazanmak tıpkı bir ödül kazanmak gibi üstesinden kolay gelinebilecek bir şey değildir. Ama bunu başarmak, bir adamın zekâ, kabiliyet ve cesaretinde gizlidir. Birçok ulustan pek çok insan bunu başardı. Bilim adamları, devlet adamları, askerler... Hatta gladyatörler ve köleler! Üstelik kendi halkının insanlarını da bunu kabul etmeye zorlamak durumunda değilsin."

“Roma’nın bir amblemi de farklı yüzlerdir,” dedi Caesar. “Birbirine kayışla tutturulmuş bir öbek çubuktan oluşur. Her çubuk Roma eyaletlerinden birindeki insanları temsil eder. Çubuklar yarı yarıyayken bir adamın elinde çok rahatlıkla kırılabilir ama birbirlerine kenetlendiklerinde, beraber yarattıkları güç yenilmez kılar onları. Görüyorsun ya, bir insan aynı anda hem Galyalı hem Romalı ya da hem Galyalı hem de Arverni olabilir. Aslında gördüklerime bakılırsa, burada hem Galyalı hem de Arverni olmak çok daha kolay. Baban bunu görmüştü. Baban Galya için birleşerek de bir Arverni’nin yine Arverni; bir Edui’nin ise Edui kalabileceğini fark etmişti. O bilmese de, aslında bir Romalı gibi düşünmüştü. Onun trajedisini yaratan, bunu anlayabilecek kadar medeniyetten nasibini almayan Galyalıların varlığıydı ve bu yüzden onu katlettiler.”

“Düşmanın olarak gördüğün bir adamın yasını tutar gibi, haksız bir ölüme kurban gittiğini mi söylüyorsun?”

Caesar bir an için bile yanındaki genç adamın yüzüne baksa, tuzağına düşürdüğünü görebilecekti.

“Bir adama düşmanlarının nitelikleriyle de değer biçilir Vercingetorix; dahası düşmanlar bile en azından ölürken nitelikleriyle övülmelidirler,” dedi Caesar. “Böylelikle insan aslında kendisinin onurunu da ortaya koyar!”

Caesar bir an için bu kadar safsatanın, yanında duran genç adama biraz fazla Grekçe gelebileceğini fark etmişti. Daha basit ve ona daha aşina bir dil kullanmalıydı.

“Senin baban beni hiç tanımadı. Bu yüzden, şu an seninle yaptığımız gibi karşılıklı konuşma imkânını hiç bulamadık. Eğer konuşabilmiş olsaydık, belki bir şeyler en azından onun için daha yolunda gidebilirdi. Belki ona, aslında aynı amaç uğruna savaştığımızı ispatlayabilirdim. Beni bu topraklardan atmak için Galya kabilelerini tek bir güç altında toplamak için uğraştı durdu. Bense Galya kabilelerini Roma Cumhuriyeti bayrağı altında toplayacağım.”

Vercingetorix dönüp arkalarından gelmekte olan süvari birliklerine bakmıştı. Aralarındaki mesafeyi kapatmak üzereydiler.

“Topraklarımızı lejyonlarınla istila edeceğini mi söylemeye çalışıyorsun?”

“Sanırım genç dostum, ama tam olarak senin anladığın anlamda değil...”

Caesar atını durdurmuş, arka ayaklarının üzerinde kaldırıp, yüzünü arkasından kendilerini takip etmekte olan atlı birliklere doğru çevirmişti.

Vercingetorix de Caesar’ın usta binicilik hareketlerini tekrarlamaya çalışmış, aynı ustalıkla olmasa da becerebilmişti.

“Şunlara bak Vercingetorix!” dedi. “Dürüst ol, çarpışmak için göz korkutan bir ordu değil mi, ne dersin?”

Vercingetorix karşısında kendilerine doğru gelmekte olan orduya bakarak Caesar’ın kesinlikle haklı olduğunu düşünmüştü.

Sırtlarına bağlı kalkanları, karın bölgelerine bağlanmış mızrak ve kamaları ile Roma süvari birlikleri, on ikişerli sıralar halinde derin bir toz bulutu ve gürültü yumağının arasında yol alıyordu. Hepsinin mızrakları, kalkanları, kılıçları sanki aynı demirci ustasının elinden çıkmış gibi bir örnekti. Öyle ki, karşıdan bakıldığında tüm lejyonerler ikizmiş gibi duruyordu. Hallerinde sanki doğal olmayan bir şey vardı. Böyle bir orduyla savaş alanında karşılaşmak, metal zırhlı dev karıncalarla karşılaşmak gibi bir şey olsa gerekti.

Caesar atını kendi etrafında tekrar döndürdükten sonra yoluna devam etmiş, Vercingetorix de onu takip etmişti.

“Şimdi bir de bu Roma lejyonerlerini yandaşın olarak düşün!” dedi Caesar. “Tıpkı seni koruyacak bir kalkan gibi. Düşün ki, savaş alanında onlara karşı değil onların önünde komutanlarıyla yan yana savaşıyorsun; tıpkı şu anda olduğu gibi yan yana!”

Vercingetorix’in kulakları taş zeminde ritmik adımlarla dağı taşı inleten sesler çıkararak ilerleyen Roma atlı ve yaya birliklerinin gürültüsüyle uğulduyordu. Birlikler yaklaştıkça; tek düze adımlarıyla kaldırdıkları tozu ve derinlerinden sızan ter kokusunu genzinde hissediyordu. Üstelik arkalarından gelmekte olan askerler, Caesar’ın komuta ettiği birliklerin sadece küçük bir kısmını oluşturuyordu. Kaldı ki, onların geçişi bile yeryüzünü yerinden oynatır nitelikteydi.

“Galya topraklarını lejyonerlerimin kaldırdığı tozun içinde savaşçılarını öğüterek fethetmektense...” dedi Caesar, “onları Galyalıların kalplerini fethetmek için kullanmayı tercih ederim.”

“Bir komutan olduğun kadar aynı zamanda bir büyücü ve bazen de bir rahipsin galiba!” dedi Vercingetorix, ruhsuz bir ses tonuyla.

“Ve bir hukukçu ayrıca!” Caesar tekrar gülmeye başlamıştı. “Ve yeteneksiz bir yazar. Ama bütün bunlar, yoluna baş koyduğum amaçlar uğrunda seçkin Galya askerlerini yanıma katabilmek için işe yaramıyor. Bunun için iyi bir politikacı hamuruna sahip olmalı. Ve bir düşmandan bir

müttefik yaratmanın en emin yolu, kendine ait çıkarları onun da çıkarı yapmaktır.”

Vercingetorix daha önce Caesar gibi konuşan hiç kimseyle tanışmamıştı. Caesar öyle bir uslupla konuşuyordu ki, Vercingetorix bir an için kendini zavallı ve sefil bir barbar gibi hissederken; bir başka an söyledikleriyle neredeyse onu kendi üzerinde bir yerlere koyuyordu. En sonunda duyumsadığı şey, yanında duran bu komutanın usta bir yalancı, sıkı bir palavracı olduğu, üstüne üstlük en tartışılamaz doğruları bile kendi amaçları lehine çevirerek kullanabildiği olmuştu.

Farkına vardığı bir başka şey ise, Roma’nın geleceğinin lejyonerlerinden çok Caesar’ın kafasını taktığı bir başka büyük güçte olduğu gerçeğiydi.

“Peki, senin şu imkânsız görüneni imkânlı kılacak tehlikeli girişimin nedir?”

İşte seni de ele geçirdim, diye düşündü Caesar. “İngiltere’ye bir çıkarma komuta edeceğim genç dostum!” dedi. “Hayal edebileceğimizin ötesinde varsıl ve sadece ilkel barbarlar tarafından savunulan İngiliz topraklarına! Yenilmez piyade birliklerim ve dünyanın en iyi süvari ordusuyla –ve tüm Galya kabilelerinin de katılımıyla- ün, zafer ve varlık kazanmak için omuz omuza savaşacağız. Ve Galyalılar, ortak birliklerimizin kazandıkları her şeyin yarısına sahip olacaklar.”

“İngiltere’yi yağmalarken size katılmamızı mı istiyorsun; tıpkı Galya topraklarını yağmaladığınız gibi?”

“Ne kadar çirkin bir tabir!” dedi Caesar. “Üstelik hiç adil değil! Bunu düzenli bir vergi sistemi olarak algılamayı denemelisin. Britonlar belli bir miktarını Galyalılara ödeyecekler, Galyalılar ise Roma’ya; o da Romalı askerlerimizin asayişi sağlaması, vergileri toplaması, ticareti mümkün ve kolay kılan yolların inşa edilmesi tıbbın, sanatın ve eğitim olanaklarının Galya topraklarına taşınmasının karşılığı olarak. Ve böylelikle medeniyet yayılmış, Romalılar da dostlarına kendi kendilerini yetiştirmeyi öğretmiş olacaklar.”

Caesar, Vercingetorix’in yüzünde beliren hayran ama şüpheli bakışların ardına gizlenen heyecanlı ifadeden hoşnuttu.

“Peki, bedeli ne olacak Caesar?” dedi Vercingetorix. “Roma lejyonerlerini destekleyecek kuvvetlerimizin masraflarının Galyalılar tarafından karşılanacağını bekliyor olmalısınız!”

Caesar bir kahkaha atarak, “Bir Romalı gibi konuştun,” dedi. “Roma pek çok şey olabilir, ama bunların arasında bir sadaka dağıtan yok.”
Sonra derinden derine iç geçirerek, “Ne kadar acıklı!” diye söylendi.
“Acıklı mı?”
“Seni sevdim Vercingetorix, Keltill’in oğlu; senin sahip olamadığım oğlum olmaya layık olduğunu bile düşünüyorum. Görkemli bir zafere gebe bu maceramızda bizim yanımızda yer alamayacağını düşünmek gerçekten canımı sıkıyor.”
“Neden olmasın?” diye sordu Vercingetorix.
“Tek kelimeyle, Gobanit yüzünden.”
“Gobanit mi?” diye yeniden sordu Vercingetorix.
“Tüm büyük Galya kabileleri ve pek çok küçük kabilenin reisleri de bize katılmayı hevesle kabul ettiler. Hepsi sadece Arverni savaşçılarının haklarının üstüne yatacağını düşündükleri korkak ve adi Gobanit’i ayrı tuttular.”
“Gobanit’e karşı içimde bir gıdım dahi sevgi yok,” dedi Vercingetorix. “O bana ne yapıp ne yapmayacağımı söyleyemez.”
“Bu doğru mu?” diye mırıldanır gibi sordu Caesar, Vercingetorix’in bildiğini bile bile, şaşırmış numarası yapıyordu. “Hislerim aslında...”
Caesar’ın bu son sözlerindeki bir şeyler, şu anda Vercingetorix’in babasının nerede ve ne zaman söylediğini hatırlayamadığı başka şeyleri hatırlatarak kalbini buzdan bir bıçak gibi delip geçiyordu. Keltill’in ruhu, Caesar’ın sesini oğluna seslenmek için kullanıyor olabilir miydi?
“Gobanit babamı yakan fitili ateşleyendir,” dedi Vercingetorix. Caesar’ın en başından beri bildiği bir şeyi yeniden anlatıyormuş gibi hissetmişti kendini.
“Evet, tam da duyduğum gibi,” dedi Caesar. “Ve sen de bu yüzden babanın intikamını ve babadan oğula geçen haklarını almak için Gergovia’ya gidiyorsun şu anda. Tıpkı sadık bir evladın yapması gerektiği gibi. Ama nasıl?”
Vercingetorix elini kılıcının kabzasına koydu.
“Gergovia’ya yalnız başına gitmeyi, şehrin içinden geçerek kılıcını şişman, kara ve korkak Arverni reisinin kalbine saplamayı mı düşünüyordun?”
Vercingetorix başını sallamakla yetindi.
“Yapacak mısın peki?”

“Bu benim yazgım ve ben bu yazgıyı Efsane Topraklar’da gördüm,” dedi Vercingetorix. “Yapamayacağım...”

Vercingetorix kendini, “Yapamayacağım tek şey Galya topraklarında oturup katledilmeyi beklemektir,” demekten zor alıkoydu. Şüphesiz bu kadarı Caesar’ın bilmesi gerekenden daha fazlasıydı. “Zihnimi yavaşlatan bu fikri bir süreliğine dondurmayı düşünüyorum,” dedi onun yerine.

“Ve benim bir büyücü olduğumu düşünüyorsun, öyle mi?” dedi Caesar.

Toz topraktan geçilmeyen inişli çıkışlı Galya yoluyla, biteviye muntazamlığında taş Roma yolunun kesiştiği dört yol ağzına yaklaşmak üzereydiler.

“Bak yollarımız kesişmek üzere,” dedi Caesar, “Ama sanırım uzun bir süre için değil, senin yazgısının adamı bir genç olduğunu duyumsuyorum.”

“Tıpkı senin gibi, Caesar!”

Caesar yeniden gülmeye başlamıştı. “Bu doğru,” dedi ve devam etti, “Bir yazgı adamı diğerine karşı; tıpkı bir büyücüye karşılık bir büyücü gibi. Seni kendi sihirimle korumama izin ver.”

Ve Caesar’ın yüzü birden ciddiyetle gölgelenmişti. Derken, atını şaha kaldırarak sağ eli havada, atını birkaç kez olduğu yerde süratle döndürdü.

Arkalarındaki yolun gerisinde gözün görebildiği ve ötesinde, Romalı lejyonerler, gök gürültüsünü andıran ayak sesleriyle sihirli bir dalga gibi yol almaya devam ediyordu. Uzaktan bakıldığında etten ve madenden ağaçların oluşturduğu koskocaman bir ormanı andırıyorlardı.

Derken Caesar parlak koyu kırmızı pelerinini çıkararak Vercingetorix’in omzuna attı.

“Gergovia’ya doğru benim atımda yolculuk ettiğine göre, benim pelerinimi giymelisin,” dedi ve devam etti: “Lejyonlarımdaki hiçbir Romalı bu pelerini giyemeyeceğinden; hepsi turuncular içindeki bu genç Arverni’nin beyaz atının üzerindeki Romalı general Gaius Julius Caesar olduğunu düşüneceklerdir. Ya onları benden aldığını ya da benim ihsanımı kazanacak kadar önemli biri olduğunu düşüneceklerdir.”

Caesar bir kez daha kahkahayı basmıştı fakat gözleri bir demir parçası kadar sert ve soğuk parıltılar saçıyordu etrafa.

“Ne olduğunu bilmeden kimse sana karşı gelmeye cesaret edemeyecektir. Bu da senin... zihnini yavaşlatan düşünceleri ortadan kaldırmaya ve kendi sihirini hayata geçirmen için uygun ortamı sağlamaya yetecektir genç dostum!”

Sonra dönüp bir Romalı gibi Vercingetorix'in omzuna bir şaplak attı.

"Eğer başarırsan pelerinimi bana Arverni savaşçılarını komuta ettiğin bir ordunun başındayken getirip geri verirsin," diye devam etti Caesar. "Eğer başaramazsan, ikimiz de öldüğümüzde onu bana şu bahsettiğin Efsane Topraklar'da verirsin. Öyle ya da böyle, bir gün yeniden karşılaşacağımıza eminim."

"Ben de öyle!" diye yanıtladı Roma komutanını, Vercingetorix. "Bakalım kim kimin efsanesinde rol alacak?"

O da atını şahlandırarak Gergovia'ya doğru yalnız başına yola koyuldu.

Caesar atının üzerinde oturmuş, ilkel Galya yolunda dörtnala giden, kendi atının üzerinde kendi pelerinine bürünmüş genç adamı gözden kaybolana dek izledi. Bir yandan da az önce ne yaptığını ve tam olarak hangi amaç için kimi kullandığını düşünüyordu.

Bir an için aklından, Makedonya Kralı Philip'in kendi yazgısına doğru dörtnala at koşan Alexander ile böyle bir konuşma yapıp yapmamış olduğu geçti aklından. Bu genç adamın gözlerinde garip bir şey vardı; kendine ve yazgısına olan mantıksız ve sıra dışı güveninde de. Tıpkı Kral Philip'in de kendi yerini alacak olan genç adamda görebileceği cinsten bir şeyler.

Her ne kadar saçma görünse de, Caesar iliklerinde bir kıskançlık sancısı duyumsamıştı.

"Bir de pelerin ha Caesar! Sırada ne var söyler misin Tanrı aşkına?"

Gisstus, Caesar'a yetişerek, daldığı düşünceleri bölmek pahasına kimsenin cesaret edemeyeceği bir üslupla sormuştu.

"Dahası da var!" diye yanıtladı Gisstus'u, Caesar. "Ve diğer atlar. Bir at ve pelerin, bana sadık kalmak için yeterince iyi sebebi olan biriyle Gobanit'in yer değiştirmesi için feda edildi sadece." Caesar umursamaz bir tavırla, bunda büyütecek ne var, der gibi omuzlarını silkmişti.

"Karşılığını almak uzun sürebilir ama bu kârlı bir yatırım. Şimdi senden istediğim, bu çocukla ilgili öğrenebileceğin ne varsa öğrenip gelip hepsini bana anlatman. Aramızda vahşi ve başı bozuk bir at olmasını istemiyorum. Bana onun yularını getir Gisstus! Ve tabii ki zor kullanmadan... Onun yerine... bir çeşit sihir kullanarak? Nasıl olursa artık; bunu kıvırabileceğini biliyorum!"

VIII

Gergovia'ya yaklaştıkça yol gittikçe kalabalıklaşıyordu. Daha önce babasına ait olan topraklardan geçmesine rağmen, henüz Vercingetorix'i tanıyan hiç kimse çıkmamıştı. Aslında hiç kimsenin onu tanımaması mucize gibi bir şeydi. Ancak üzerindeki pelerin ve altındaki at yüzünden insanların onunla göz göze gelmeye bile cesaret edemiyor oluşu anlaşılır bir şeydi.

Arverni turuncuları içindeki genç bir delikanlıyı basit bir kılıç haricinde hiçbir silahla kuşanmamış halde; Roma simgelerini taşıyan beyaz cins bir atın üzerinde kırmızı peleriniyle görenlerin hissettikleri tedirginlik, korku ve hatta garip umudu Vercingetorix oldukça iyi anlayabiliyordu; hem de oldukça iyi...

Kimse birebir Vercingetorix ile konuşmasa da, o kendi aralarındaki mırıltıları işitiyor, kimseyle göz göze gelmese de üzerindeki bakışların ağırlığını hissedebiliyordu. Arkasında adeta bir tören birliğinin oluştuğunu duyumsuyordu. Atını yüklü bir at arabasından daha da yavaşlatsa da yine de hiç kimse onun önüne geçmiyor, ısrarla arkasından takip ediyordu.

Yol tepeye doğru tırmanmaya başladığındaysa, atını hızlandırmış; at arabası, vagon ve yayan köylüleri epeyce gerisinde bırakmıştı. Vercingetorix önde diğerleri geride; oluşan manzara Vercingetorix'in gelecekteki ordusunun küçük bir kopyası gibiydi.

Gergovia şehir muhafızlarının başını çeken Baravax, her zaman olduğu gibi, şehrin girişlerinde nöbet tutmaları için sadece ikişer muhafızı görevlendirmişti. Bir tek kapılar açıldığında altışar muhafız daha girişlere yedeklenip surlar arasındaki kulelerde konuşlanarak herhangi ani bir tehlikenin kolaylıkla bertaraf edilmesi sağlanırdı.

Olağandışı görünse de, Baravax yoksul bir çobanın üç numaralı oğluydu ve insan ruhunu bileyen yoksulluktan paçayı kurtarmak için gardiyan olmuştu. Şimdiyse en az, şehri korumak zorunda olduğu kadar, kendi mevkisini de korumak durumunda hissediyordu kendisini.

Milgar bulunduğu kuleden aşağı Baravax'a doğru karşıdan gelmekte olan çeteyi andıran düzensiz bir ordudan bahsedince, Baravax şaşkınlığa uğramış hatta dehşete kapılmıştı. Önüne gelen ilk merdivenle kuleye tırmanmış, mızrağını Milgar'ın işaret ettiği yöne çevirmişti.

Baravax, elini güneşin parlak ışınlarından kamaşan gözlerine siper etmesine rağmen, yaklaşmakta olan çetevari orduyu görmekte güçlük çekiyordu. Başlangıçta seçebildiği tek şey şehre alışılmışın dışında bir hızla yaklaşmakta olan bir toz bulutu olmuştu. Sonradan ayrımına vardı ki, Milgar'ın ordu diye nitelediği şey, sıradan vagon katarları ve at arabalarından oluşan bir kafile ile onların hızına ayak uydurmaya çalışan yayan insan kalabalığıydı. Daha sonra, bu sıradan kafilenin önünde beyaz bir atın üzerinde onlara liderlik eden atlıyı gördü. Ve sağdan soldan bu kafileye katılıp, bu beyaz atlı liderin peşine takılmakta olan pek çok meraklı insan...

Bu kesinlikle ne bir ordu ne de bir çeteydi. Hatta pazardan dönen sıradan bir kafileden hiçbir farkı yoktu; bir de başlarında onlara liderlik eden şu beyaz atlı adam olmasa. Ancak beyaz atlı adam, atını aniden dörtnala kaldırarak beklenmeyen bir atakla arkasından kendisini takip etmekte olan kafileyle arasını açmıştı. Dörtnala gelen atlı, şehrin kapısına dayanmak üzereydi ki, Baravax adamın atındaki Roma komutanlarını simgeleyen altın sarısı ve kırmızı nişanları fark etti.

Atın binicisi en çok yirmilerinde olabilecek, Arverni turuncuları içinde gençten bir delikanlıydı. Belinden sarkan kılıcı dışında, ne başında bir miğfer ne bir mızrak ne de bir kalkanı vardı. Sadece omuzlarından sarkan, Gaius Julius Caesar'a ait olduğu her halinden belli, koyu kırmızı pelerini göze çarpıyordu.

Bu kaygı uyandıran siluet şehre iyice yaklaşınca, kapıda nöbet tutan muhafızlar kendilerine tembihlendiği gibi birbirlerine seğirterek mızraklarını şehrin girişini kapatacak şekilde çaprazlayarak beklemeye koyuldular. Surlarda alesta bekleyen muhafızlar ise çoktan tehlike anında atılacaklarını belirten mızraklarını havaya kaldırmışlardı.

Baravax aceleyle merdivenlerden inmiş, atlıyı yerde karşılamıştı.

“Sen de kimsin?” diye sordu Baravax.

Bundan hiç hoşlanmıyordu aslında. Gobanit, Keltill’in yerini aldığından beri görevleri daha da karmaşıklaşmıştı. Keltill’in zamanında yapması gerekenler gayet basitti; şehirde asayişi sağlamak, çıkan kavgalara zamanında müdahale etmek, hırsızları yakalamak ve mümkünse onları şehre hiç sokmamaktı. Şimdiyse Arverniler arasında büyük ayrılıklar vardı. Gobanit taraftarları; Keltill’in yakılmasına neden olduğu için Gobanit’e cephe alan genç kuşak Arverniler; Roma düşmanları, Roma yanlıları; Eski Critognatlar ve neden hoşlandıklarının bile farkında olmayan sadece halihazırda kendilerine sunulanları istemeyen yol arkadaşları. İçinde bu kadar çok ayrılık olan bir şehrin baş gardiyanı için böyle bir girdabın dışında kalabilmek söz konusu bile olamazdı. Ne var ki Baravax şunun da farkındaydı; her ne kadar tehlikeli de olsa, kendini bu meselelerden soyutlaması demek, işini kaybetmesi demek olabilirdi.

Beyaz atlı adam kendisini takip etmekte olan kafile kendisine yetişip arkasında bir çember oluşturuncaya dek ne tek bir kelime etmiş ne de yerinden kımıldamıştı.

“Sen de kimsin?” diye sordu Baravax yeniden. “Ya konuş, ya çek git ya da olacaklara razı ol!”

Sırtında Caesar’ın pelerinini taşıyan genç Arverni atını şaha kaldırarak, “Ben Keltill’in oğlu Vercingetorix!” diye gürledi. “Babamdan bana kalanları almaya geldim. Sizlere varlık ve zafer vaat ediyorum!”

Vercingetorix’in arkasında biriken kalabalık şaşkınlıktan adeta donakalmıştı.

Baravax’ın tüm yapabildiği kalabalığın dehşetle çıkardığı homurtuları bastırmak olmuştu. Keltill’in oğlunun şehre girmesini engelleyecek ne yetkisi ne de gücü vardı. Eğer böyle bir şeye kalkışacak olsa, karşısında duran insan kalabalığı muhakkak başına bela olurdu zaten. Ancak bir başka emin olduğu şey ise şu anda bile senatörleriyle büyük toplantı salonunda toplantı halinde olan Gobanit’in bu durumdan hiç mi hiç hoşnut olmayacağıydı. Her şeyin üstesinde ve ötesinde, Baravax’ın şu an asıl yapması gereken, harekete geçmek ve son derece temkinli davranmaktı.

Baravax önce şehrin girişinde duran muhafızlara yolu açmalarını işaret etti. Vercingetorix ve arkasındaki kalabalık şehrin kapılarından içeri girerken, Baravax, Milgar’a işaret vererek bir muhafız birliğiyle beraber Vercingetorix’i uzaktan takibe almalarını emretti.

Vercingetorix başlarını Baravax'ın çektiği bir düzine kadar muhafızın makul bir uzaklıktan kendisini takip ettiğini fark ettiğinde henüz şehrin içinde iyice yol almamıştı. Şehrin pazar meydanına giden yolun üzerindeydi; büyük toplantı salonuna çıkan bulvar oldukça kalabalıktı. Kalabalıktan ötürü atını çok yavaş sürmek zorunda kalıyor, Gergovia'yı son gördüğünden bu yana şehirde nelerin değiştiğini tespit etmeye çalışıyordu. Zamanın ve Roma'nın değiştirdiklerini...

Her yerde beyaz boyalı ahşap kolonlar, binaların sütunlu girişlerini süsleyerek şaşırtıcı bir güzellik katıyordu binalara. Çatıların bir çoğu halen konik şeklini korusa da sazların yerini hemen hemen her yerde kırmızı kiremitler almıştı. Aralarda ise tek tük yeni yapıldığı kullanılan kahverengi kare tuğlalarından belli olan binalar vardı. Etraftaki Roma kıyafetleri içinde gümüş ve bronz rengi firkete ve iğnelerle tutturulmuş abartılı saçlarıyla dolanan kadınlar çoğunluktaydı. Sokak aralarında dolaşan savaşçılar ise Roma miğferleri, mızrak ve kalkanlarını taşıyorlardı. Hepsinin bel kemerlerinden sarkan kınlar içindeki kılıçları, birinci sınıf Roma kılıcıydı. Tüccar olduklarını tahmin ettiği adamların üzerinde ise Roma togaları vardı; hatta çok garip ama, bir tanesi kendi gibi Arverni turuncusundan bir pantolon giyiyordu.

Plazaya vardığında, plazanın artık harca batırılmış taşlarla kaplı olmadığını gördü. En ortada taş bir fıskiyeyi oluşturan kabaca nakşedilmiş ayı figürlerinden, plazanın dört bir yanına doğru su fışkırtılmaktaydı.

Tezgâhlarda alışılmış yerel eşyalar satışa sunulmuştu: yaban domuzu ve koyun pöstekileri, kümes hayvanları, küfelerce turp ve havuç, fıçılar ve kavanozlar dolusu bal, turunculu grili giysiler, antik tarzda gümüş takılar, demir işleri, işlenmiş deri, ormandan toplanmış şifalı otlar ve mantarlar. Ancak bazı tezgâhların tenteleri farklı işleme ve renklerde olup, buralarda uzaklardan geldiği belli olan farklı şeyler satılıyordu. Amforalar dolusu şarap, Galya topraklarında daha önce hiç görülmemiş, giyilmemiş renklerde giysiler, Roma tarzını yansıtan kıyafetler, sicimlere asılı kurutulmuş sebzeler, ahşap oymalı tabure ve sandalyeler, deri ve ahşap karışımı küçük tahtlar, yarı saydam kadehler ve Vercingetorix'in anlam vermekte güçlük çektiği daha pek çok nesne ve eşya. Tezgâhların arkasındaki satış yapanların hepsi Roma giysileri içinde, kısa kesilmiş koyu renk saçlı adamlardı, hatta aralarında Romalı olduğu dış görünüşünden anlaşılanlar da

yok değildi. Ve birçoğuna tenleri kömürden bile kara olan köleler yardım ediyordu.

Şehir meydanında belki de değişmeden kalan nadir şeylerin başında ozan, hokkabaz ve müzisyenlerin varlığı geliyordu. Ancak ne var ki müzisyenlerin çalgıları pek de alışık olunmayan tarzda arplardı bu kez ve ezgileri kulağa yabancı gelen ayrıksı tınılar barındırıyordu içinde. Havada, eskisinden epeyce farklı kokular teneffüs ediliyordu, bazen çürük sebze ve et kokusu geliyordu insanın burnuna, bazen aromatik kokular.

Gergovia'ya, Caesar'ın medeniyetinin elinin değdiği gayet açıktı. Vercingetorix değişimlerin çoğunu tatsız bulsa da, değişikliklerin hepsinin olumsuz olduğunu söylemek mümkün değildi; hem de şehir eskisinden çok daha temiz olup lağım kokusundan eser kalmamışken...

Fakat şehir meydanının öbür ucundaki büyük toplantı salonunun "medeniyet"i taklit eden yeni görüntüsü tam bir kültürel kirlenme gibi gelmişti Vercingetorix'e. Bej rengi taşlar ve onları çerçeveleyen ahşap yüzeyler beyaza boyanmış, üstlerine ise çok değerli olduğu bir bakışta anlaşılan çiçek süslemeleri nakşedilmişti. Artık toplantı salonunun girişlerini taş kolonlar süslüyor, geniş taş merdivenlerin üstünü beyaza boyalı ahşap bir çatı kapatıyordu.

Gobanit'in zevkini yansıtan vahşi hayvan ini süslemeleri ise cabası.

Vercingetorix iğne atılsa yere düşmeyecek kalabalıktaki pazar meydanından yavaş yavaş geçiyordu. Orta alandaki fıskiyenin etrafında hiçbir şey söylemeden, tek bir kişiyle bile göz göze gelmeden ve sadece başını dikmiş uzaklara bakarak etrafındaki kalabalığın ilgisini her an biraz daha çekerek tam üç tur atmıştı. Kalabalıkta yüksek sesle söylenmese de, insanların ismini fısıldadığını ve dilden dile yayıldığını duyabiliyordu. Fıskiyeye vardığında etrafındaki insan kalabalığının çemberine alınmıştı. Pazar alanındaysa, değil alışveriş neredeyse hayat bile durmuştu.

Vercingetorix durunca, kendisini takip etmekte olan savaşçılar da kalabalığı yararak Vercingetorix'in atının çevresinde geniş bir çember oluşturdular. Ya Vercingetorix'i gittikçe artmakta olan kalabalıktan korumaya çalışıyorlardı ya da onu ele geçirmenin hazırlığı içindeydiler; Vercingetorix henüz anlam verememişti olanlara. Aslında savaşçılar da tam olarak neden orada olduklarını bilmiyor gibiydiler. Öyle ki hiçbiri kılıcını çekmemişti, kimisi gardiyanlar gibi yüzünü çemberin dışına dönmüş,

kimisinin yüzü ise Vercingetorix'e dönük; beden dillerinden kararsızlıkları okunan bir halde öylece ayakta dikiliyorlardı sadece.

Şehir meydanına meraklı ve derin bir sessizlik çökmüştü. Herkesin gözleri Vercingetorix'e dikilmiş, tek bir sözcüğü bile kaçırmaktan endişe eder gibiydiler.

Ancak Vercingetorix'in şimdiye dek kalabalık önünde yaptığı tek konuşma, bir keresinde kör kütük sarhoş olmasına ramak kala babasının yanında söylediği birkaç kırık dökük sözden ibaretti. Şehre adım attığı andan itibaren Vercingetorix, içinde garip bir tedirginlik ve korkunun filiz verdiğini hissediyordu.

Hâlâ...

"Ben Keltill'in oğlu Vercingetorix! Hepiniz ismimi biliyor olmalısınız ama beni tanımıyorsunuz. Arvernilerin büyük toplantı salonunun kutsallığını hiçe sayarak babam Keltill'i tutukladığı ve Keltill'in adıyla onurunu koyduğu her şeyi ondan çaldığı günden bugüne, genç bir delikanlı olarak şehrimden uzakta yaşamak zorunda bırakılmıştım. Ama şimdi tekrar buradayım!"

Kalabalıkta bir anda yer yer de olsa "Keltill" tezahüratları yükselmiş, ancak bir yandan da alttan alta derin bir homurtu başlamıştı. Kalabalığın hareketlendiğini gören Arverni savaşçıları hemen ellerini kılıçlarının kabzalarına götürmüşlerdi.

"İşte şimdi görün bakalım, meşalesinin aleviyle babamı ateşe veren adamın insanlarımızın kalplerine ve şehrimize neler yaptığını!" Vercingetorix eliyle büyük toplantı salonunun Roma mimarisine uygun olarak yenilenen dış yüzeyini gösteriyordu bir yandan da. "Gobanit beyaz boya ve taşlarla bir Roma aldatmacası yaşatmaya çalışıyor olsa gerek size; bilin ki bunların hepsi numaradan ibaret. Kaldı ki, Gobanit'in midesi Caesar'ın erdemini hazmedemez, hazmedemediği gibi, Arverni savaşçılarına da savaş alanında komutanlık edemez!"

Bağırış ve çığlıklar gittikçe çirkin bir hal almaya başlamıştı. Baş gardiyan başıyla etrafındakilere işaret vermiş, kılıcına davranmıştı; adamları da işareti alıp kılıçlarına davrandılar. Eliyle, herkesin yüzünü Vercingetorix'e dönmesini işaret eden Baravax, Vercingetorix'in etrafını adeta demirden bir çitle sarmış gibiydi.

"Bu at bana Caesar'ın kendisi tarafından verildi," diye açıkladı ardından Vercingetorix. "Caesar'ın ordusuyla Britanya çıkarmasına katılacak tüm

Galya savaşçılarının ganimetin yarısına ortak olacağını simgelemesi için. İşte artık size ne vaat edildiğini biliyorsunuz. Gobanit'in size bu büyük seferde liderlik etmeyeceğini de biliyor olmalısınız, artık Caesar'ın da size ne vaat ettiğini öğrenmiş oldunuz."

Vercingetorix sözlerini bitirdikten sonra Caesar'ın verdiği koyu kırmızı pelerinin uçlarından tutup kollarını bir kartal gibi açarak devam etmişti;

"Ve şimdi bunu da öğrenin! Bu, Caesar'ın kendi pelerini. Caesar dışında hiç kimsenin bu pelerini giyemeyeceğini bildiğiniz için, bu söylediğimin de doğru olduğunu bilmeniz gerekir. Ama Caesar onu giymem için gördüğünüz gibi bana verdi. Ona pelerinini kendi sırtıma Arverni ordusunun komutanı olarak turuncu pelerinimizi geçirdiğimde, ordusuna katılmak için yola çıktığımız vakit geri vereceğim. Bu şehirden bir çocuk olarak firar ettim, ama işte şimdi geri döndüm. Hem de benden çalınan, babamdan kalan haklarımı geri almak için! Beni zafer ve varlık kazanmak, babamın katilini katletmek için takip edeceklere liderlik etmek için buradayım!"

"Bu kadar saçmalık yeter!" diye bağırdı baş gardiyan Baravax. "Yakalayın onu!"

Gardiyanlar Vercingetorix'e doğru ani bir hamle yaptılar. Onlar Vercingetorix'e doğru atılır atılmaz, arkalarını döndükleri kalabalığın galeyana gelmesi bir oldu.

Vercingetorix kılıcını çekti ve atını şaha kaldırarak atının arka ayakları üzerinde defalarca ve hızla olduğu yerde dönmeye başladı. Atın havada kalan ön ayakları Vercingetorix'i yakın markaja alan muhafızları deviriyor, Vercingetorix ise kılıcına havada daireler çizdirerek gözdağı vermeye çalışıyordu. Sonunda yazgının kendisine güldüğünü hissediyordu. Kendisini Roma yolunda kurtaran at binme becerilerini kullanıyordu işte şimdi.

Vercingetorix baş gardiyanın üzerine doğru atından atladı ve Baravax'ı taş zeminin üzerine hızla çaldı. Derken bir eliyle Baravax'ı yerden kaldırırken, diğeriyle kılıcını gırtlağına dayayıverdi.

Her şey birkaç saniye içinde olmuştu sanki; herkes şaşkınlık içinde nutku tutulmuşçasına sessizliğe gömülmüştü şimdi. Henüz ölen ya da yaralanan yoktu. Ancak dört muhafızın silahları kalabalık tarafından alınmış, muhafızlar kolları arkalarında birleştirilmiş, kalabalık tarafından adeta esir alınmıştı. Geride kalan muhafızlar ise arkadaşlarını esir alan kalabalığı kılıçlarıyla tereddütlü daireler çizerek korkutmaya çalışıyorlardı.

“Kesin şunu!” diye avazı çıktığı kadar bağırdı Vercingetorix. “Bir Arverni’yi burada katledecek değilim; siz de tek bir Arverni’nin kılına bile zarar veremezsiniz!”

Ancak kalabalığın içinde alttan alta konuşan yumrukların yarattığı korku, acı ve kargaşa çığlıkları bir homurtu halinde hâlâ şehir meydanını doldurmaya devam ediyordu.

Vercingetorix sözlerinin yeterli olmadığını gördü.

Bunun üzerine Baravax’ın gırtlağına dayadığı kılıçla adamı fıskiyeye doğru geri geri itmeye başladı. Fıskiyeden akan suların toplandığı küçük havuzun kenarına çıkarttığı baş gardiyanı daha sonra suyun içine iterek sırtını fıskiyenin taş ayı motifli oymalarına dayayana dek itelemeye devam etti.

Sonra, kılıcını muhafızın gırtlağından çekerek eline verdi.

Gardiyan sırtı fıskiyenin taş ayı figürlerine dayalı, Vercingetorix’in verdiği kılıç elinde öylece duruyordu. Vercingetorix’in konuşmasıyla bozulan derin ve gergin bir sessizlik hâkimdi şehir meydanına.

“Eğer istediğin buysa hadi öldür beni!” dedi Vercingetorix. “Zafer ve şerefi; şerefsizlik ve burnu büyüklük için katlet! Korkaklar adına zenginleri öldür!”

Baş muhafız öylece donmuş gibi duruyordu, başı hafifçe yana yatmış, korku dolu gözleri Vercingetorix’in bir sonraki hamlesinin ne olacağını çözmeye çalışıyordu. Bir gözü Vercingetorix’te diğeri kalabalığın üzerinde, ne yapacağını bilmez halde çaresizlikle başını sallıyordu.

Vercingetorix, bir elini Baravax’a uzatarak diğer eliyle de kalabalığı işaret ederek, “Ya da bana kılıcımı geri ver, bu örümcek ağına yalnız başıma gireceğim ve Gobanit’i şerefli ve adil bir savaşa davet edeceğim. Bırak Tanrılar karar versin. Bırak yazgımızı onlar belirlesin!”

Bu sözler üzerine kalabalıkta Vercingetorix’i destekler nitelikte büyük bir uğultu kopmuştu.

“İyi ve yansız bir konuşmaydı!” dedi baş muhafız ve Vercingetorix’e yoğun alkış ve tezahürat sesleri arasında kılıcını geri verdi.

Vercingetorix, fıskiyenin küçük havuzundan dışarı çıkıp büyük toplantı salonunu karşısına alacak şekilde ayakta durdu. Binadan bir grup muhafız daha çıkmıştı. Altı tanesi kılıçları ellerinde merdivenlerin başında etten bir duvar örmek istercesine omuz omuza duruyorlardı. Bir başka altılı grup ise

merdivenlere dizilmişti; arkalarında bir düzine kadar muhafız binanın hollerine yayılıyorlardı.

Vercingetorix atına doğru koşarak hızlı bir hamleyle kendini eyerin üstüne atıverdi. Kılıcı hâlâ elinde, büyük toplantı salonunun girişine doğru dörtnala yol almaya başladı.

Merdivenlerin başını tutmuş olan altı asker saniyeden bile kısa bir süreliğine sanki taş kesildiklerini hissettiler. Sonra aralarından bazıları toparlanarak kılıçlarını korkakça havada savurmaya başladılar. Diğerleri ise çil yavrusu gibi sağa sola kaçışmaya başlamışlardı bile. Kargaşadan birbirlerine çarpıyor, hatta kimileri şaşkınlıktan sendeleyip kaçmaya çalışırken yere yuvarlanıyordu.

Vercingetorix kendisi için yol açılmasını bile beklemeden, atını arbedenin ortasındaki askerlerin üzerine sürmüştü. İlk sıçrayışını merdiven basamaklarında dehşetle girişi kapattıklarını sanan muhafızların üzerine yapmıştı.

Muhafızlardan ikisi iki yana açılmış, ikisi bir an için duraksamış, en ortada duran diğer ikisi ise tüm cesaretlerini toplayarak oldukları yerde kıpırtısız kalmış, kılıçlarını Vercingetorix’in beyaz atının böğrüne doğru sallamışlardı.

Vercingetorix atını sağa yöneltip kılıcının keskin yüzeyini muhafızlardan sağda duranın elindeki silahın kabzasına yakın bir yere var gücüyle indirmişti. Metalin çarpışma sesi kalabalığın üzerinde yankılanırken, sol tarafta duran muhafız, Vercingetorix’in arkasından dolanıp sol eline hamle edince; ikinci muhafızın da çenesinin tam ortasına bir yumruk indirerek yere devirmişti. Sonra kapının önüne geldiğinde atını şaha kaldırarak ön ayaklarının üzerine tekrar tüm ağırlığıyla düştüğünde toplantı salonunun kapısının bir kerede açılmasını sağlamıştı.

Arvernilerin büyük toplantı salonu da tamamen değişmişti.

Altın, gümüş ve değerli mücevherle tepeleme dolu sandıklar -ki sayıları da eskisine göre epeyce artmış görünüyordu- sıkı sıkıya kapanmış ve bir hizada sırayla dizilmişlerdi. Duvarları süsleyen antik nakışların üzerindeki kurum ve yağ lekeleri tamamen temizlenmiş, ancak pek çok yerdeki nakışlar kurum ve yağ lekeleri silinirken zedelenmişti. Zedelenen yerlere de yeniden daha parlak ve taze boyalarla yeni işlemeler yapılmıştı. Değerli Galya tarzı işlemelerin üzerine Roma mimarisi üslubunda yapılan işlemeler rahatsız edici hatta Vercingetorix’e göre utanç vericiydi.

Beyaz boyalı ahşap oturma sıraları yarım daire şeklinde geriye doğru beş sıra halinde uzanıyordu. Oturma sıralarının çevrelediği alanın ortasına da uzun bir şölen masası yerleştirilmişti. Masanın ayakları kartal pençesini andıran oymalarıyla dikkat çekiyordu. Şölen masasının etrafına döşemeli koltuklar yerleştirilmişti. Masanın üzerinde de gümüş tabaklarda tepeleme meyveler, çeşit çeşit peynirler; uzun kayık tabaklarda şekerleme ve küçük tatlı su balıkları sunuluyordu.

Koltuklarında, arkalarına dayanmış sekiz adam -şüphe yok ki hepsi de Gobanit'in kendini kayıran Arverni Senatosu'na mensuptular- üç hizmetkârın boşaldıkça doldurdukları bardaklarından şaraplarını yudumluyorlardı. İçlerinden dört tanesi turuncu renkte Arverni pantolonları ile tünikleri giymişti. İkisinin üzerinde ise, turuncu işlemeleriyle diğerlerinden ayrılan Roma togaları vardı. Diğer ikisi ise togalarını pantolonlarının üzerine giymeyi tercih etmişlerdi. Vercingetorix bu ekibin içinde Critognat'ın bulunmayışına memnun olmuştu.

Aralarında Vercingetorix'in tanıdığı tek kişi Gobanit'in kendisiydi. Amcası görünüşe bakılırsa epeyce kilo almıştı. Koltuğundan yerlere dökülen togasının altında gizlediği kiloları, sarkan gıdısıyla kendini ele veriyordu.

Vercingetorix atıyla doğruca Gobanit'in üzerine yürümüş, kılıcını çekmiş, hizmetkârlara da bakışlarıyla gözdağı vererek üçünün de korkuyla çil yavrusu gibi kaçışmalarına neden olmuştu.

"Muhafızlar!" diye bağırdı Gobanit. "Bu barbar adam da nasıl girdi buraya?"

Etrafta muhafız olmadığını gören Gobanit kendi dikkatini Vercingetorix'e çevirdi. "Böyle kaba bir tavırla Arverni reisi ve onun senatörlerinin makamına girmeye nasıl cüret edersin?"

"Tanrılara ve halka hizmet için!" dedi Vercingetorix.

"Hizmet! Kim, sen mi Tanrılara hizmet edeceksin?"

"Ben Keltill'in oğlu Vercingetorix! Babamın haklarını geri almaya geldim!"

Senatörler oturdukları yerde dikilmişlerdi.

"Benden ne istiyorsun?"

"Aslında benim olan her şeyi, Gobanit!"

Gobanit'in tutumu aniden değişmişti. "Tabii ki, neden olmasın!" Vercingetorix'e yapmacık bir nezaketle gülümsüyordu Gobanit. "Sevgili

yeğenim, bunun için buraya kadar tıpkı bir Teuton barbarı gibi atınla gelmene gerek yoktu ki! Babanın tek yasal varisi olarak ya da öyle sanıldığı için, babanın topraklarını ve hazinelerini ben üstlenmiştim. Ama görüyorum ki sen yaşıyorsun ve tabii ki...”

“Anneme ne oldu peki?”

“Duymadın mı?” dedi Gobanit.

“Neyi duymadım mı?”

“Annen de Efsane Topraklar’da babanın yanında şu an Vercingetorix.” Gobanit konuşurken Vercingetorix ile mümkün olduğunca göz göze gelmemeye çalışıyordu. “Gaela çok onurlu bir şekilde yaşama veda etti. Teuton yağmacıları tarafından ele geçirilince kendi kalbine bir hançer saplarken görüldü annen. Annenle gurur duymalısın, Teutonların elinde kölelik yapmaktan hatta daha da kötüsü...”

Gobanit’in gözleri Vercingetorix’in arkasına sağ tarafta bir noktaya kaçamak bakışlar atıyordu. Vercingetorix de başını çevirip sağ tarafına baktığında arkasında biriken bir düzine muhafızla göz göze gelmişti. Hepsi de kılıçlarını çekmiş, atlarının üzerinde her an şaha kalkacakmış gibi duruyorlardı.

Vercingetorix gördüğü manzara karşısında aniden atından atlayarak kılıcının ucunu Gobanit’in çenesine dayamıştı, diğer eli ise Gobanit’in gırtlağındaydı.

“Sana inanmıyorum Gobanit!” diye bağırdı Vercingetorix. “Onu sen öldürdün ya da tıpkı babamı öldürttüğün gibi onu da öldürttün!”

Gobanit’in gözleri korkuyla adeta yuvalarından fırlamıştı.

“Bunu sana kim söylediyse alçak bir yalancının teki! Nasıl babanı ben öldürmediysem, anneni de ben öldürmedim!”

“Asıl yalancı pislik sensin. Babamın fitilini sen ateşledin! Oradaydım ve kendi gözlerimle gördüm!”

Gobanit’in yanakları ve alnında boncuk boncuk terler belirmişti. “Başka seçeneğim yoktu!” diye haykırdı Gobanit, korkudan tir tir titriyordu neredeyse. “Gerçekten orada olsaydın, bana emri Diviacx’ın verdiğini de bilirdin!”

“Bu emre uymayabilirdin, Diviacx’ı pekâlâ reddebilirdin.”

“Ne için? Bir druide karşı gelip öldürülmek için mi?”

“Onurunu korumuş olacaktın. Kılıcını çek Gobanit; sana adil bir düelloda şerefli bir ölüm hakkı tanıyarak onurumu korumak istiyorum; senin

babamdan çaldığın hakkı, ben sana tanıyorum!”

Vercingetorix kılıcını Gobanit’in gırtlağından çekmişti.

Gobanit geri çekilerek bağırmaya başladı, “Öldürün onu, hadi durmayın, öldürün onu!”

Vercingetorix arkasına döndüğünde kendisini kılıçtan geçirmek üzere gelenlerin muhafızlar değil de üç senatör olduğunu gördü.

Etrafında dönmeye devam ederken bir anda yana atılarak ellerinde kılıçlarıyla üstüne doğru gelmekte olan senatörleri atlatmış, kılıcını neye uğradıklarını anlamayan senatörlerden birinin kaba etlerine saplamış, beceriksizce yön değiştirmeye çalışan diğer ikisinin ise boğazlarını kılıcıyla kesmişti.

Kılıcını tek hamlede çeken Vercingetorix bir kez daha kendi etrafında döndükten sonra, togasının altından sallanan kılıcına ödlek ve beceriksiz bir hamleyle el atan Gobanit’in karşısında bulmuştu kendini. Bir an bile duraksamadan kılıcını Gobanit’in göbeğine saplamak için bileğini bükmüş, sonra hiç tereddütsüz kılıcını Gobanit’in içinde kalbine ulaşıncaya dek yukarı doğru çekmişti.

Gobanit acı dolu çığlıklar içinde yere yuvarlandı. Vercingetorix amcasının kanına bulanmış kılıcını çıkarırken Gobanit çoktan ölmüş, Vercingetorix’in ise aklı başına gelmişti. Bir eylem adamı için bir anda olup biten şeylerin sonrası, yaptıklarının muhasebesini çıkaran bir bilge adam olarak bitip tükenmek bilmeyen bir zaman dilimine dönüşüyordu.

Yerde acıyla çığlıklar atan bir adam, eli gırtlağında inleyerek gittikçe genişlemekte olan bir kan gölünün içinde yatıyordu. Bir diğeri hareketsiz sırtüstü yerde uzanmış, üçüncüsü ise başı bedeninden ayrılmış, kaynağını bir dağın doruğundan alan bir şelale gibi akan bir nehrin, bir kan nehrinin ortasında cansız yatıyordu. Gobanit ise bir başka kan ve acı gölünün ortasında yüzüstü yığılmış kalmıştı.

Vercingetorix bir an bile duraksamadan kılıcıyla dans edercesine, sadece bir numaralı değil ondan sonraki ilk üç adamı kılıçtan geçirmişti. Şimdiyse kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyor, boğazı yutamadığı tükürüğünden düğümleniyor, ruhu yaptıklarının içinde yatan zaferi gün ışığına çıkarmakta güçlük çekiyordu.

Fakat her şeye rağmen Vercingetorix mide bulantısını dindirmek için kendini zorluyordu. Ne kusmanın ne de yaptıklarının değerlendirmesini yapmanın zamanı değildi. Gobanit’in diğer beş senatörü de ayaklanmış,

ancak hiçbiri kılıçlarına davranmaya cesaret edememişlerdi. Bir düzine muhafız ise senatörlerin arkasında durmuş, bu kanlı kıyımı oldukları yerde donakalmış durumda seyrediyorlardı. Bir gözleri de ne yapacaklarını sorarcasına baş muhafızın üzerindeydi. Vercingetorix o an kendini bir an önce toparlayıp liderliği ele alması gerektiğini anlamıştı.

"Sen... sen sadece Gobanit'i değil iki senatörü de kılıçtan geçirdin," diye kekeledi Baravax. "Bu ne adil ne de şerefli bir çatışmaydı."

O şimdi ne yapacaktı? Kimin emirlerine uyacaktı? Ölü bir adamın emirleri olmadığı kesindi. Ya geride kalan senatörler? Ama Baravax harekete geçmeye ne kadar gönüllüyse, onlar da o kadar konuşmaya gönüllüydüler.

"Asla öyle değil!" dedi Vercingetorix. "Gobanit'e adil bir düello teklif ettim; etmedim mi? Ama o bu riske girmeyi göze alamadı, onun yerine bu korkaklara bana arkadan saldırmaları için emir verdi. O halde şerefli hiç kimseyi öldürmüş sayılmam. Arvernilerin lideri ölmeyi hak etmiyordu."

"Gobanit'in yerini silah gücüyle mi alacaksın?" Senatörlerden biri çekine çekine sormuştu.

"Böyle bir şey şimdiye dek hiç olmadı!"

"Seçim yapmamız şart!"

"Kendimi silah gücüyle reis ilan etmek gibi bir niyetim yok; kaldı ki bu bizim yolumuz da olamaz," dedi Vercingetorix. "Ben sadece babamın topraklarını, mülklerini, seçkinler ile savaşçıların ona olan bağlılığını yeniden kazanmak istiyorum. Ve her kim benim peşimden gelmek isterse, onları da Ceasar'ın Britanya çıkartmasına yanımda götüreceğim. Her kim reis seçilirse, onu da savaşçılarıyla beraber aynı şeyi yapmaya, bana ve dolayısıyla Caesar'ın ordusuna katılmaya davet ediyorum. Bana kalırsa seçimi seferden döndükten sonra yapalım ve bırakalım da savaş alanında yaptıklarımız konuşsun çenelerimiz yerine."

"İyi konuşmaydı!" diye bağırdı Baravax. Kendi kararını, kılıcını Vercingetorix'i selamlamak için kaldırarak gösteriyordu; bir baş işaretiyle adamlarından da aynı şeyi yapmalarını istedi. Bir anlık duraksamadan sonra Gergovia'nın muhafızlarının hepsinin kılıçları havada Vercingetorix'i selamlıyorlardı. Açık olan tek şey, koskoca toplantı salonunda Baravax ve adamlarının bağlılığına layık tek kişinin Vercingetorix olduğuydu.

IX

Junius Gallius’un mühendisleri bir haftadan kısa bir sürede hem kampın perde duvarlarını kurup geleneksel düzende bezemişler, hem de dokların yapımını tamamlamışlardı. İki yüz kadar gemi Akdeniz üzerinde yaptıkları yolculuğu kayda değer bir talihsizlik yaşanmadan tamamlamışlardı sonunda.

Caesar’ın dört lejyonu muhafaza duvarlarının gerisinde açıkta da olsa, Galyalılar’ın etnik ve güvenli kamp düzenekleri sayesinde rahatça geceleyebilmişlerdi. Hatta hantal bir adam gibi görünmeye çalışıp, Caesar’ın alttan alta tilkilik yaptığından şüphelendiği Dumnorix bile Caesar’ın bu haklı şüphelerini azaltabilmişti.

Dahası, Galya’nın kuzey kıyısı için alışılmışın dışında güneşli ve güzel bir hava hâkimdi. Öyle ki yaratılıştan somurtkan olan Gisstus bile o gün çadırından çıkıp elinde gizemli bir çuval taşıyan Caesar’ın yanına gittiğinde etrafına gülücükler saçıyordu.

“İyi haberler, daha iyi haberler ve eğlenceli haberler Caesar! Vercingetorix’in sadece iki ya da üç günlük yolu kalmış. Ve bu genç tayı dizginleyebilmen için elimizde önemli bir koz var: Carnutelardan bir esir. Onu sen de tanıyorsun. Hem de pek yakından.”

“Tanıyor muyum?” diye omzunu silkti Caesar. Geçen kış esirlere verdiği dersler hoş birer anı olarak şöyle böyle aklındaydı, ama onlarca sevimli genç yüzle, yeni yeni olgunlaşan taze ve seksi bedenler pembe bir toz bulutunun içinde iç içe geçiyordu zihninde. “Bir Carnute kızı ha? Adı neydi?”

“Marah!”

“Vercingetorix’in onu hatırlayacağını mı söylüyorsun sen şimdi bana; hem de eski bir aşkı alevlendirircesine?”

“Elbette. Onu ya bir ya iki kez gördü ama Arverni ve Carnuteler arasındaki işbirliğini kuvvetlendirmek için o ikisini evlendirmek gibi bir plan vardı o zaman. Üstüne üstlük Vercingetorix, Gergovia’dan firar ettiği günden bu yana bir druid okulundaydı, anlatıldığına göre oradaki ilk cinsel deneyimler sadece kendi içlerinde yaşanıyormuş. Kaldı ki, Galyalılar bu tarz cinselliğe hiç de sıcak bakmazlar. İşte bu yüzden senin damak tadına bile hitap eden bir güzeli böyle bir oğlanın unutmuş olabileceğini hiç sanmıyorum, Caesar. Hatta bahse girerim, o hâlâ bir bâkir!”

“Bir bâkir mi?”

“Belki sen de fark etmişsindir Caesar, ama şu an Roma’da değiliz.”

Aslında Caesar da dünyanın bu kısmında cinselliğin daha farklı algılandığını fark etmişti. Hatta Teutonlar yirmi beşinden önce cinsel hazlara kendini kaptıran savaşçılarla dalga geçer, bunun onların vahşi taraflarını törpülediğini düşünürlerdi.

“Ve burada onun için başka bir küçük sürpriz daha var!” dedi Gisstus. Elinde tuttuğu kesenin içinden bir taç çıkardı. “İşte Brenn’in efsaneleşen tacı!”

Oldukça eski moda bir taç olmasına rağmen som altından olduğu daha ilk bakışta anlaşılabiliyordu.

“Bu gerçek mi?” diye sordu Caesar.

“Pekâlâ, gerçek altın olduğu doğru,” diye söze başladı Gisstus, “Ama onu bir altın ustasına yaptırdım, hatırlarsan ben aslını görmüştüm. Onun gerçeği olduğunu kabul edelim.”

“Bununla Vercingetorix’i gerçekten kandırabileceğine inanıyor musun?”

“Bir mücevher ustası değil ya dostum!”

“Ama firar ederken aslı onun yanında değil miydi? Onu nasıl inandırırız?”

Gisstus boştaki eliyle tacı Caesar’a uzatarak, “Druid sihiri!” dedi. “Brenn’in tacının kendi iradesi vardır ve o da kimin yazgısına yazılmışsa onu bulmak için yollara düşer!”

Caesar bu açıklama üzerine kahkahayı basmıştı, “Sen olmasan ben ne yapardım Gisstus?”

Critognat sayısını unutacak kadar çok insanı savaşlarda kılıçtan geçirmiş ve bunu kanıtlamasını sağlayabileceği kadar çok şerefli kılıç yarası olan bir adamdı. Ne var ki, kendini aniden yarı yaşında ve hiç savaş tecrübesi olmayan bir komutanın hemen arkasında, ikinci komutan olarak at binip sefere çıkarken bulmuştu.

Üstelik isteyerek yapıyordu bunu!

Arkalarından gelmekte olan yaklaşık dört bin Arverni savaşçısının neredeyse yarısının Vercingetorix'e olan bağlılığı, aslında Keltill'e olan bağlılıklarının bir devamı niteliğindeydi. Kalanların çoğu ise ya Critognat'ın adamları ya da Cavan, Blosun ve Rackelanar gibi Critognat'ı daha kıdemli gören, ama kendileri de tecrübeli birer savaşçı olan Arvernilerdi. Critognat kendini peşleri sıra gelmekte olan Arverni ordusunun komutanı gibi kabul edebileceğini gayet iyi biliyordu. Tıpkı seçim yapılmasını talep ettiği an kabile reisi olarak seçileceğini bildiği gibi.

Ama bunların hiçbirini yapmaya kalkışmamıştı. Herkesin deneyim ve sağduyusunun iddia ettiğinin aksine, Critognat bu genç çocukta garip bir ışık görmüş ve bu yüzden ne ona güvenmekte ne de orduya liderlik etmesinde sakınca görmemişti. Bu ışık Vercingetorix'in bu liderliği nasıl ele geçirdiğindeydi ya da geçiremediğinde...

Critognat, Vercingetorix'in seçimlerin reis olmak isteyenlerin kendilerini savaş alanında ispat edebilmeleri için fırsat tanınabilmesi adına ertelenmesini önerdiğini duyunca, garip bir zevk duymuştu. Savaş kanına henüz bulanmış ya da bulanmamış, karşısında gerçek Galya ruhuna sahip bir adamın durduğunu hissetmişti. Sonunda karşısında şerefi güçten daha üstün tutan ve savaşçıların bağlılığını kılıcıyla kazanmanın gerekliliğinin farkında olan bir lider vardı.

Eğer Vercingetorix tüm bunları bir sihir sayesinde söylüyorsa kullandığı tılsım doğruydu. Şeref ve kılıcın tılsımı! Brenn'in ordusuna Roma'da zafer kazandıran tılsımın ta kendisi!

Kuzeydoğuya doğru koyu gri bir bulut, deniz boyunca Roma şarampolünde uzanmaktaydı. Şarampolün önünde, devasa bir kamp alanına yayılmakta olan on binlerce Roma askeri artık Critognat'ın görüş alanına girmekteydi. Çadırlarının kendilerine özgü bezeklerinden de anlaşıldığı üzere, pek çok Galya kabilesi de oradaydı.

"Hayatımda hiç bu kadar büyük bir kabile topluluğu görmemiştim," dedi Critognat. "Hatta böyle bir manzarayı kafamda canlandırmam bile mümkün

değildi.”
“Kral Brenn zamanından bu yana hiç böyle bir şey yaşanmamıştı zaten,” diye karşılık verdi Vercingetorix.
“Yazık ki bu kez bir Galyalı tarafından değil bir Romalı tarafından bir araya getirildiler.” Critognat üzüntüyle omuzlarını silkmişti.
“Şimdi ne yapacağız?” diye homurdandı Critognat.
Vercingetorix’in verecek bir yanıtının olmadığı güzel bir soruydu. Üstelik artık Roma muhafaza duvarının dışında kalan Galyalılara ait kamp alanına yaklaşıyorlardı. Gidebilecekleri bir yer varmış gibi görünmüyordu ve tam bir curcunanın içinde bulmak üzereydiler kendilerini.
Sancaklar geniş bir alana yayılmakta olan kabile yerleşkelerinin arasındaki farkı ortaya koysa da, her kabilenin etrafı binlerce savaşçıyla sarılmıştı. Etnik kamp alanlarının arasında sadece uyduruk geçitler bırakılmıştı. Bu geçitler, tüccarların mallarıyla beraber geçmeleri ya da kamplarda yaşayanların geçit törenleri için yeterli genişlikte sayılabilirdi. Ancak Vercingetorix’in Roma tahkim duvarına yakın bir yerlerde birlikleri için yer ayarlayabileceği varsayıldığında Arverni birliklerinin geçmesini imkânsız kılacak kadar dardı da aynı zamanda.
Kaldı ki pek çok kabilenin birlikleri, henüz yerleştiklerini kabul etseler dahi, tam olarak kışlalarına yerleştirilmemişlerdi. Bazı tenteler çoktan kurulmuştu. Açgözlü köylüler büyük ocak ateşlerini yakmış, satışa sunmak için domuz, koyun, tavuk kızartmaya başlamışlardı bile. Etrafta hiç fırın olmasa da görünen o ki ekmek bolluğu yaşanıyordu. Bira satanlar çadırların arasında dolaşarak kâh varilden akıtarak, kâh fıçı dolusu bira satıyordu. Ancak amforalardaki kaliteli Roma şarapları hızlarını kesmişe benziyordu.
Atlar ise çevredeki kazık ve ağaç kütüklerine yularlarından bağlandıkları için oldukları yere dışkılıyorlardı. Atların sahipleri ise kumar oynayıp önlerindeki etlerden çöpleniyorlardı. Bir çoğu da buldukları bira ve şaraplara yumulmuştu ve tabii onların da atlarından pek farkı yoktu. Curcunanın hâkim olduğu kamp yerinden Critognat’ın burnuna gelen kötü kokular deneyimli savaşçıyı rahatsız etmişti.
“Gördüğüm domuz ahırları bile çok daha temizdi,” diye yakındı. “Bu koku ne kadar da tanıdık. Birliklerimizi nereye konuşlandıracağız? Kabile reisleri nerede, Tanrı aşkına? Bu kargaşadan sorumlu hiç kimse yok mu buralarda?”

“Şimdilik herkesi atlarının üzerinde tut, kimse aşağı inmesin,” dedi Vercingetorix. “Bir çaresine bakacağım!”

Baravax’ı yanına çağırarak, bir düzine muhafızı yanına katarak bu düzensiz kamp alanına kendisinden önce girmeleri için görevlendirdi. Etrafa yayılan idrar ve gübre kokusu kolay dayanılır cinsten değildi. Etrafını saran muhafızlarla beraber kamp alanında zigzaglar çizerek kabileler arasından geçip tahkim duvarının girişine doğru yol alıyorlardı.

Vercingetorix, Caesar’ın koyu kırmızı pelerinini Arverni turuncusu ile değiştirmiş olsa da hâlâ Caesar’ın kendisine verdiği beyaz atın üzerindeydi. Göze pek hoş gelmeyen bu renk uyumsuzluğu içinde, peşinde eskortlarıyla kabilelerin arasında ilerlerken, üzerine yönelen lanetli bakışlarla bölünen hakkındaki homurdanmaları duyar gibiydi.

İşte bu yüzden yaban domuzu simgeli flamanın önünde aşina bir yüzü Litivak’ı görünce mutlu olmuştu.

“Litivak!”

“Vercingetorix! Büyük bir komutan olduğunu duydum!” dedi Litivak. Ses tonu, bunun samimi bir tebrik mi yoksa kinayeli bir söylem mi olduğunu Vercingetorix’in kestirmesine engel olmuştu.

“Dün babamı takip edenler bugün de beni takip ediyorlar; eğer kast ettiğin buysa tabii!” dedi Vercingetorix, dikkatle. “Belki sen bana burada neler döndüğünü anlatabilirsin. Tek bir Romalı bile göremiyorum. Reis de... Hiç kimse hiçbir şeyden sorumlu gibi görünmüyor.”

“Caesar kendi lejyonlarını surların öte yanında tutuyor. Kabile reisleri ve ayartmayı düşündüğü kim varsa, onları da rahatı ve lüksü yerinde kışlalara yerleştiriyor. Onun dışındakiler ise kendi kaderiyle baş başa bırakılıyor.”

“Pekâlâ; Galyalılarla Romalıları ayrı tutmak istemesini anlayabiliyorum,” dedi Vercingetorix.

“Şimdilik asayişi korumaya yaradığı kesin,” diye yanıtladı Litivak. “Ama kendi aramızda kapışmaya bir başlarsak...” Litivak sözlerini tamamlamadan omuzlarını silkerek kestirip atmıştı.

“Kimin komutasında?”

“Caesar’ın tabii ki, başka kimin olabilir ki?”

“Tüm bu etnik orduları kast ediyorum.”

“Caesar’ın tüm Galyalı yardımcı güçlerin kumandasını en sevdiği teğmeni Titus Labienus’a vermesinin mantığını anlamaya çalışıyorum.”

“Bir Romalıya mı?

“Bu kabilelerin bir Galyalı’yı komutan olarak kabul edeceğine inanıyor musun?”

“O halde bu sefil kamp düzeninden de Labienus sorumlu.”

Litivak omuzlarını silkti:

“Birileri bir şeylerin sorumluluğunu taşıyor gibi mi görünüyor, Tanrı aşkına dostum?”

“O halde ne yapmamı önerirsin?”

Litivak’ın gözü Vercingetorix’in atına takılmıştı. “Bindiğin bir Roma komutanının atı, öyle değil mi?” diye şüpheyle sordu.

“Caesar’ın atı,” dedi Vercingetorix.

“Onu bana ödünç verdi... Ya da sattı diyelim...” diye devam etti Vercingetorix. “Biraz karışık ve garip bir hikâye.”

“İyi ya işte, Caesar’ın atı surları aşarak içeri alınmana yardımcı olacaktır.”

Vercingetorix yeniden etrafındaki eskortlarla beraber tahkim duvarına doğru yola koyulmuştu. Kapılar açıktı ancak yol, Roma lejyonerleri tarafından kapatılmıştı. Düşmanca olmaktan çok, sıkılmış bir ifade vardı yüzlerinde.

“Sen?” Aralarında yetkili görünen biri atıldı. Yanağında derin bir kılıç yarası olan yaşlı, kır saçlı bir adamdı.

“Sen Arvernilerden Vercingetorix olmalısın!”

“Evet, Keltill’in meşhur oğlu.” dedi bir diğeri. “Gergovia’da tek başına yüz kişiyi birden kılıçtan geçirdiğin ve dul kalan karılarının icabına da tek gecede baktığın anlatılıyor. Doğru mu bunlar?”

Kır saçlı lejyoner zehir gibi bakışlarıyla diğerini susturmuştu.

“Aramızda kendisini tanıyan biri yoksa hiç kimseyi içeri almıyoruz.” Vercingetorix’ten af diler gibi bir hali vardı kır saçlı lejyonerin. “Öyle ya, herhangi biri de olabilirdiniz. Üstünüze alınmayın.”

“Alınmadım.”

“Claudius; Vercingetorix’in geldiğini haber ver!” Manga lideri emir vermiş, az önce konuşmakta olan lejyoner de ağır adımlarla içeri yönelmişti.

Claudius’un sersemlemiş halinden eser kalmamıştı.

“Pekâlâ!” dedi manga lideri, ne yapacağını bilmez bir haldeydi.

Claudius, Vercingetorix’i birkaç dakika öncesine göre daha saygılı bir ifadeyle süzüyordu.

“Geçmesine izin vereceğiz. Ama yalnız başına, eskortlarını içeri sokamayız.”

“Selam Vercingetorix!”

Caesar, Vercingetorix’in kırmızı pelerinini kendi renklerini taşıyan turuncu bir Arverni peleriniyle değiştirmesine rağmen hâlâ Roma usulünde giydirilmiş bir ata biniyor olmasını görünce epeyce eğlenmişti. Kabile liderlerini karşılarken Labienus’un da karşılama merasiminde bulunup yüzündeki öfkeye engel olamamasını seyretmek oldukça eğlenceli bir manzaraydı. Labienus, Roma ordusunda rezalet çıkarması en son beklenecek adamlardan bir tanesiydi.

Vercingetorix ise can sıkıcı bir sessizlik içinde bir süre öylece atının üzerinden inmeden durdu. Selamlarını, karşılığı yanlış anlaşılmasın diye, Roma usulünde vermeyi uygun görmemişti. Bu genç delikanlının politik önsezileri gayet kuvvetliydi.

“Selam Caesar!”

“Ah selam Vercingetorix!” dedi Labienus.

“Bu Baş Teğmenim Titus Labienus,” diye açıkladı Caesar.

“Selam Labienus!” diye devam etti Vercingetorix. “Senin hakkında çok şey duydum.”

“Öyle mi?”

“Düşmanların -eski düşmanların- korkulacak bir düşman, zeki bir komutan ve bir aslan kadar cesur olduğunu söylüyorlar.” Vercingetorix’in iltifatlarının üzerine Labienus neredeyse utançtan kırmızıya kesiyordu ki, Caesar, Vercingetorix’in bu detayı atlamadığını fark etti. “Neredeyse bir Galyalı kadar cesur!” Yüzünde sırıtkan bir ifadeyle eklemişti Caesar; Labienus gibi sıradan bir adamın utangaçlığını dağıtmak ister gibiydi.

Vercingetorix eyerine bağlı kumaş bir heybeyi çözerek atından indi. Heybenin içinden, özenle katlanmış olan Caesar’ın kırmızı pelerini çıktı. “Pelerinini ödünç verdiğin için sağ ol!” dedi, Caesar’a pelerini uzatırken. “Beni çok iyi korudu, ama yine de turuncu olanı tercih ederim.”

Sonra, Vercingetorix heybenin içinden küçük bir kese çıkardı, Caesar’a uzattı. Caesar kesenin ağzındaki düğümü çözünce, üzerinde Vercingetorix’in kendi yüzünün resmedildiği beş altın parayı gördü.

“Bu da nedir böyle?”

“Atın parası,” dedi Vercingetorix. “Sana onu babamın mirasını geri aldığımda ödeyeceğimi söylemiştim ve artık o benim.”

“Oh hayır,” dedi Ceasar, elinde tuttuğu paraları Vercingetorix’e geri uzatarak. “Bu kadar kolay kurtulamazsın sevgili genç dostum. Ben Galya geleneklerine göre yaptığımız pazarlığa uymayı tercih ederim,” diye sözlerine devam etti. “İkimiz de öldükten sonra tam 50 altın para istiyorum, gel Efsane Topraklar’da yeniden buluşalım.”

Caesar ve Vercingetorix aynı anda gülmeye başladılar.

Caesar, Vercingetorix’in omzuna dostça vurarak, “Hadi benimle gel genç dostum!” dedi. “Sana kışlalarınızı göstereyim.”

Tahkim duvarının dışındaki arbedenin aksine dışarısı ne kadar dağınık ve kirliyse, içerisi, bir o kadar düzenli ve temizdi. Yemek pişirmek için büyük ateşler, ekmek pişirmek için dev fırınlar, büyük güğümlerde kabarcıklar çıkararak kaynayan yulaf lapaları, amforalar dolusu şarap, variller dolusu içme suyu düzenli aralıklarla kışlaların arasına yerleştirilmişti. Lejyonların yeterince uzağında gübre için derin hendekler açılmış, Galyalılarınkine oranla sayıca daha az olan Roma atları, insanlardan epeyce uzakta kurulan büyük hayvan ahıllarına kapatılmıştı.

Lejyonerler, biteviye uzanan sekiz kişilik bir örnek deri çadırlara yerleştirilmişti. Çadırların birbirinden uzaklıkları bir Roma yolunu andıracak kadar düzenli, her şey son derece düzenliydi. Binlerce lejyoner çadırların önünde oturmuş öğle güneşinin tadını yulaf ezmesi yiyip, şarap içerek çıkarıyordu. Öte yandan, silahlarını tamir edip kılıç ve kamalarını biliyorlardı.

Caesar, Vercingetorix ile beraber Romalı lejyonerlerin kamp yerinin epeyce uzağındaki küçük bir çadır grubunu da geçti. Şaşırtıcı olan, bu küçük grubun etrafında muhafızların olmasıydı. Ama Vercingetorix’i daha da şaşırtan asıl şey, Diviacx’ı kamp alanının birinden diğerine doğru geçerken görmesi oldu.

“Özel olarak ilgilenilen öğrenciler burada konuşlandılar,” dedi Caesar.

“Esirlerden söz ediyor olmalısın.”

“Evet, her şey bir yana, Roma eğitiminin meyvelerinden faydalanıyorlar.” Caesar’ın sesinde yumuşak bir diretme vardı.

“Diviacx, Galyalılara nasıl Romalı olunacağını mı öğretiyor?”

“Burada sizin kabilelerinizden pek çok öğrenci var. Bu kabilelerin liderleri, elimizdeki esirlere bir druidden başkasının nezaret etmesine izin verir mi sence?”

“Sizin de bulabildiğiniz tek druid Diviacx öyle mi?” Vercingetorix hırçınlaşmıştı.

“Ondan hoşlanmadığını hissediyorum.”

“Babamı ölüme mahkûm eden bir adamı nasıl sevebilirim?”

“Gerçekten öyle mi?” Caesar soran gözlerle uzun bir an için Vercingetorix’e bakmıştı. “Bir yazgı adamı, diğerine karşı. Açıkçası ben de onu sevmenin imkânsız olduğunu düşünüyorum. Müttefikimiz olmasına rağmen onda aşağılık bir şeyler olduğunu hissediyorum.”

“Peki neden onu kullanıyorsun?”

“Neden onu öldürmedin peki?” Caesar soruya soruyla karşılık vermişti.

“Bir druidi öldürmek mi?” dedi Vercingetorix. “Eğer böyle bir şey yapsaydım, Arverniler bile beni...” Bir an için duraksayan Vercingetorix, Caesar’ın sorusunun bir kelime oyunundan ibaret olduğunu anlayıp devam etmedi.

Caesar başını sallayıp, “Yazgının adamları bile gerekliliğin köleleridir,” dedi. “Bazı gereçler -iyi bir kılıç, keskin bir bıçak hatta hünerli bir elden çıkma bir iğne- bizler tarafından sevilebilir. Diğerleri -sıradan bir balta, sade bir tas, bir köylünün tırpanı- her türlü nezaket ve güzellikten yoksun olmasına rağmen, bir gerekliliği karşılayıp boşluğu doldururlar. Ve elde başkası yoksa...” Caesar sözlerini tamamlamanın gereksiz olduğunu anlatmak istercesine omuzlarını silkmişti.

Hem lejyonerlerin hem de esirlerin kamp alanından yeterince uzakta, doğu surunun hemen dibinde bulunan yerleşkeye sonunda ulaşmışlardı. Bu çadırlar lejyonerlerinkine göre daha geniş aralıklarla kurulmuştu. Her çadırın önüne Galyalıları temsil eden birer sancak asılmıştı. Caesar, Arverneleri sembolize eden bir ayının önünde durmuştu.

“İşte sizin kışlalarınız!” dedi Caesar. Vercingetorix, gördüğü manzarayı asker kışlasından çok nedense bir Romalı fahişenin çarşafına benzetmişti.

Yerde Roma usulüne göre tahta ayaklarla yerden yükseltilen vaşak ve ayı pöstekilerinden yapılmış bir yatak vardı. Kırmızı ve siyaha boyanmış küçüklü büyüklü tahta masalar da etrafa yayılmıştı. Masaların en büyüğü pirinç işlemelerle süslenmişti. Üzerlerinde bronz ve pirinç servis tabakları ile gümüş şarap kadehleri duruyordu. Pirinç kapların içinde yanan yağ kandilleri, çadırın içine hoş lavanta kokuları yayıyordu. Yatağın yanındaki duvara asılmış halının üzerindeyse yarısı insan, yarısı keçi olan iki yaratığın

bir kadınla sevişirken resmedildiği garip bir figür bulunuyordu. Vercingetorix halıyı ilk fark ettiğinde böyle bir şeyin mümkün olamayacağını geçirmişti aklından. Ama içinde yükselen şehvet ateşinin yanaklarını kızartmasına engel olamamıştı.

“Sparta tarafında olduğunu ben de kabul ediyorum,” dedi Caesar. “Ancak, askeri bir kamp alanı için yeterince misafirperverce olduğuna inanıyorum. En azından geceleri yalnız başına soğuk bir yatakta yatacağın için tasalanmayacaksın.”

Caesar üç kez ellerini art arda çırpınca çadırın kapısında iki kadın belirdi. Biri kızıl saçlı, bol beyaz bir elbise giymiş, diğeri ise kuzgun siyah saçlıydı, onun üzerindeyse kırmızı bir elbise vardı. İkisi de henüz çok genç ve çok güzeldiler. Vercingetorix bir an için telaşla önünü kapamaya davrandı; Caesar’ın yanında rezil olmak istemiyordu. Caesar’ın başıyla yaptığı tek bir işaretle, siyah saçlı olan elinde amfora, kızıl saçlı olan ise kadehlerle yanlarına yaklaştı.

“İşte senin hizmetlilerin,” dedi Caesar, “Sakın telaşlanma, sana hizmet etmek için çok iyi eğitildiler.”

Caesar’ın başıyla yaptığı başka bir işaretin üzerine ise bu kez ikisi de baştan çıkarıcı bir yüz ifadesi takınarak elbiselerini çıkardılar. Üstlerinde sadece iç çamaşırları kalmıştı; kızıl saçlı olanda kırmızı, siyah saçlı olanda ise siyah bir çamaşır vardı.

Vercingetorix hayatı boyunca iki kadını aynı anda ve bu kadar çıplak, hem de bu denli yakınında görmemişti. Bu kadar güzel vücutlu olanlarını hayal bile edemezdi. Şehvet açlığını gidermek için bekleyen bir kadınla ilk kez karşı karşıyaydı. Ama o anda bu işin içinde garip bir tehlike olduğunu duyumsadı. Bir tür tuzaktı sanki bu, sanki etrafındaki bu iki genç ve güzel kadın da dahil olmak üzere, bu düzenli kışla ortamı da tuzağın birer parçasıydılar.

Üstelik, düşünmesi gereken adamları vardı. Kendisi bu lüks çadırın içinde sefa sürerken, onlar dışarıda adil olmayan bir çile çekip Vercingetorix için ne düşünürlerdi.

Söylenenler doğruya benziyordu. Caesar, Vercingetorix’in kızlar karşısında verdiği tepkileri izlerken oldukça şaşırmıştı. Bu çocuk ya gerçekten bâkirdi ya da şimdiye dek ancak sınırlı sayıda cinsel deneyim yaşayabilmişti.

Vercingetorix, karşısında yarı çıplak duran ve kendisinden gelecek hareketi bekleyen iki genç kadına başıyla giyinmelerini işaret etti. Caesar'a yaklaşıp fısıldadı:

"Özel bir şey konuşabilir miyiz?"

Caesar, Vercingetorix'i çadırın uzak bir köşesine çekmişti.

"Misafirperverliğinin değerini bilmediğimi düşünme Caesar!" dedi Vercingetorix. "Ama ben, bu lüks çadırda bana sunduğun zevklerin tadını çıkarırken, adamlarımın açıkta yatmasını çok doğru bir davranış olarak görmüyorum. Bir komutan sadece tehlikeleri değil, koşulları da birlikleriyle aynı şekilde paylaşmalı; kendini ayrı ve üstün tutmamalıdır. Eğer üstüne alınmazsan, ben de dışarıda onlarla uyumak istiyorum."

"Tabii ki üstüme alınmam," dedi Caesar. "Her ne zaman kullanmak istersen bu çadır senindir." Üstlerini giymekte olan iki genç kadına dönerek, "Tabii başka ne istersen?" diye ekledi.

Bu çocuk utanmış olabilir miydi? Vercingetorix böyle algılanmış olabileceğini düşünerek, Caesar'a sanki onlarca yıl sonrasından olgunlukla bakıyormuş gibi konuşmaya devam etti:

"Galyalı komutanları burada bir arada ağırlaman, açıkçası bana biraz tuhaf geldi!"

"Ne için?" diye sordu Caesar, sesini mümkün olduğunca doğal çıkarmaya çalışarak.

"Neden komutanları birliklerinden ayırdın?" diye sordu Vercingetorix, karşılık olarak. "Neden onun yerine rakip komutanları yakın yakına yerleştirmeyi tercih ettin?"

Ne kadar garip bir delikanlıydı şu Vercingetorix, bir an için sıkılgan ergen bir çocuk ya da ansızın yaklaşan tehlikenin kokusunu alan kurt bir komutan oluveriyordu.

"İkinci sorun, ilk sorunun cevabı genç dostum! Farklı kabile liderlerini yakın yakına yerleştirerek aralarında bir sağduyu geliştirmelerini ve birbirlerini birleşik Galya yardımcı kuvvetlerinin liderleri gibi görmelerini düşlüyorum." Caesar, Vercingetorix'e bakıp gülümsedi. "Baban da buna benzer bir hedef uğruna ölmemiş miydi?"

"O, seni Galya'dan atmak için birleşmek istiyordu!" dedi Vercingetorix. "Ve onu bu yüzden öldürdüler," diye şaşkınlıkla ekledi. "Ve hâlâ tam olarak neden Galyalıları bu kadar birleşmiş olarak görmek istediğini anlamış değilim!"

“Roma bayrağı altında birleşmelerini istiyorum, Roma’ya karşı değil,” diye yanıtladı Caesar. Vercingetorix’in lafını bitirmesine bile meydan vermemişti. “Baban başarısız oldu çünkü Galyalı kabile reisleri bana karşı Keltill’in liderliğinde birleşmenin hiçbir faydası olmayacağını biliyorlardı. Ama ben onlara, Roma bayrağı altında birleşerek medeniyetle yoğrulma ve çok para kazanma fırsatını sunuyorum.”

Caesar karşısında duran çocuğun, bâkir ya da değil, tüm bu söylediklerini içinde gerçek payı olsa dahi yutmayacağını biliyordu.

“Bu akşam yemeğinde benim çadırımdasın,” dedi Caesar, “Daha netlik kazanması gereken pek çok şey var.”

Pek çok şey ama her şey değil genç dostum!

Caesar’ın Vercingetorix’e tahsis ettiği çadır nasıl ki Romalı bir soyluya yakışacak cinstendiyse; Caesar’ın çadırı da, eğer Roma’da kral olsaydı, bir krala yaraşacak cinstendi. Normal bir çadırın dört misli büyüklüğündeki bu minik saray yavrusu, kendi içinde farklı bölmelere ayrılmıştı. Bölmeler ise birbirinden, her birinde Vercingetorix’in Roma eyaletleri olduğunu tahmin ettiği ülkelerin haritalarının tasvir edildiği ayaklı paravanalarla ayrılmıştı. Çadırın yüzeyi tamamen halıyla kaplıydı. Çadırın içini aydınlatan yağ kandilleri som altındandı ve yaydıkları kokunun esansı insanın içini bayacak kadar ağırdı. Akşam yemeğine müzikleriyle eşlik eden çalgıcılar, yemek yenen bölmenin uzak bir köşesinde oturuyordu. Yemek masası oldukça geniş ve normalden epeyce alçaktı. Masanın üzerindeki altın tabak ve kâselerde envai çeşit meyve, zeytin, küçük hindistancevizleri, değişik renk ve çeşitte macunlar ile soslu balık kızartmaları bulunuyordu. Masanın tam ortasında yine altından yapılmış bir amforanın içinde kaliteli bir Roma şarabı, etrafında ise altın kadehler duruyordu.

Puf görünümündeki üç oturak masanın etrafına dizilmişti. Bir tanesi boştu. Diğerinde Caesar, üzerinde kırmızı işlemeli beyaz togasıyla oturuyordu. Üçüncü oturaktaysa, beyaz teni ve sarı saçlarıyla bir Galyalı’yı andıran genç ve güzel bir kadın oturuyordu. Ancak üzerinde Roma stilini yansıtan kısa beyaz bir elbise vardı; saçları özenle kabartılıp taş ve gümüşten yapılmış toka ve iğnelerle tutturulmuştu.

Genç kadın, Vercingetorix'i etrafına ışık saçan bir gülümsemeyle selamlamıştı.

Caesar ayağa kalkıp Vercingetorix'e oturağına kadar eşlik etmiş, misafirperver jestlerle delikanlıyı karşılamış, hatta belki de Vercingetorix'in duymayı beklemediği sözlerle onurlandırmıştı. Fakat Vercirgetorix, Caesar'ın ne jestlerini ne de sözlerini fark edemeyecek kadar dikkatini karşısında duran güzel kadına vermişti. Üstelik, sadece güzelliğiyle değil Vercingetorix'in her hareketini dikkatle takip eden derin bakışlarıyla da delikanlının ilgisini çekmeyi bilmişti. Caesar kadını dudaklarından öpüp yerine otururken bile, kadının gözleri hâlâ Vercingetorix'in üzerindeydi.

Bu bakışlar hem ilgisini çekiyor hem de utandırıyordu Vercingetorix'i. Sanki onu bir yerden tanıyor hatta tanışıyor gibiydiler. Eğer tanışmış olsalar böyle güzel ve etkileyici bir kadını unutmuş olabilir miydi?

"Bu muhteşem yaratık özel öğrencilerimizin bize en nadide armağanlarından bir tanesi," dedi Caesar, "Ve kendisi benim korumam altında. Adı..."

"Marah" diye söze girdi kız.

"Marah!"

"Siz birbirinizi tanıyor musunuz?" dedi Caesar. "Ne şaşırtıcı bir tesadüf!"

Vercingetorix bir tesadüf olamayacak kadar şaşırtıcı diye geçirdi içinden. "Biz... biz çocukken tanışmıştık," dedi dikkatle.

"Beni kraliçesi yapmayı teklif etmişti," dedi küçük bir kahkaha atan Marah. Alay eder gibi görünse de yine de çok etkileyiciydi.

"Kraliçesi mi?" dedi Caesar.

"Bu uzun bir hikâye," diye kestirip atmaya çalıştı Vercingetorix. Bir yandan yüzünü kızartmayı başlayan çocukluk anıları gözünün önüne geliyor, öte yandan yazgısının bu düşü bir gün gerçek kılacağını Efsane Topraklar'da kendisine gösterdiğini aklından geçiriyordu.

Fakat Marah hiç utanmışa benzemiyordu.

"Babasının kendini kral ilan etmeye kalkıştığı gündü," dedi. "Babasının sırrını saklayamamıştı, bense bir kabile reisinin oğlundan etkilenmiş küçük bir kızdım. Ama o kendi kendinden daha çok etkilenmişe benziyordu..."

"Peki şimdi ne oldun?" Vercingetorix gerçeğin bu kadar açıklıkla Caesar'ın yanında, hem de bir esire tarafından dile getirilmesinden rahatsız olmuş, tükürürcesine sormuştu.

"Medeni ve eğitimli bir leydi..."

“Bir Roma komutanından etkilenen bir leydi ha, ama o komutan kendi kendinden daha çok etkilenmişe benziyor!”

Caesar aradaki gerginliği alışık olunan kahkahalarından biriyle bozmuştu. “Onu, bunun için suçlayabilir misin? Her şey bir yana, etkileyici bir adamım dostum!” Yeniden gülmeye başlamıştı Caesar. “Aslında üçümüz de görüp görülebilecek en etkileyici insanlarız.”

Kendi elleriyle üç kadeh şarap doldurup kadehini kaldırarak, “İşte buna içilir!” dedi.

Planlanan küçük oyun tıkır tıkır işliyordu, en iyisi hiçbir şeyi aceleye getirmemekti. Hizmetkârlar yemekleri art arda masaya taşırlarken, Caesar da boşalan kadehleri kendi elleriyle dolduruyordu. Normalden daha çok içtiği izlenimini yaratarak, aslında bira içmeye alışık toy bir Galya delikanlısını sarhoş edip ağzından laf alma planları yapıyordu.

Romalılar alkol oranını ya da kötü bir bağbozumunun neden olduğu sertliği azaltmak için şaraplarını sulandırırlardı; tıpkı Galya’da yapıldığı gibi.

Caesar, Marah’ın rolünü, ona yemekte kimin olacağını ve aralarındaki geçmiş yaşananları bildiğini söylemek dışında hiçbir şey yapmamıştı. Genç bir çifti birleştirmek için geri çekilmeyi bile göze alan yaşlı ve olgun âşığı oynuyordu. Tüm sofistlerin bildiği gibi, en iyi simülasyonlar gerçeğe en yakın olanlardı.

Ve yemeğini yiyip şarabını yudumlamakla yetindiği gece boyunca, Marah’a kendi yaşamını anlatan Vercingetorix’u ve Roma medeniyeti eğitimini öven Marah’ı dinledi. Vercingetorix yeterince sarhoş olup sohbet sert bir viraja doğru hızla yaklaşmadan önce neredeyse söze hiç girmemişti.

“Romalı askerler tarafından esir alındığına seviniyor gibisin Marah!”

“Aslında öyle! Eğer buna istekli olmasaydım şu an bildiğim hiçbir şeyi öğrenemezdim.”

“Esir olmaya mı istekliydin?”

“Memnuniyetle, eğer bu Roma eğitimini almanın bedeliyse, neden olmasın. Eğer o olmasaydı ben ne yapardım.”

“Bir Arverni reisinin karısı olabilirdin belki?”

“Arverniler ve Carnutelar arasındaki işbirliğini perçinlemek için tezgâhlanan bir evlilik...”

“Bunda bu kadar kötü olan ne?”

“Bir kadın ile bir erkek arasında biraz daha fazla şey olması gerekir.”

“Yok muydu peki?”

“Bunu söylemedim... Ama hepimiz Keltill’in Galya Kralı olması için kullanılmayacak mıydık? Başarılı olması imkânsız ahmakça bir plan uğruna...”

“Doğru ideal ama yanlış adam!” Caesar bu fırsatı değerlendirmek için atılmıştı.

“Doğru ideal mi? Lejyonlarını denize dökmek mi?”

“O ahmakça kısmıydı. Ama bir Galya kralı ilan etmek...”

Uzun bir aradan sonra ilk kez Vercingetorix bakışlarını Marah’ın üzerinden Caesar’a çevirmişti. Gözleri kan çanağı gibi olmuş, baygın baygın bakıyordu. Caesar karşısında duran genç adamın tecrübesizce şehvetini kamçılayan bir kadınla girdiği tartışmadan çıkmanın yollarını aradığını fark etmişti. Ama o delikanlının gerisinde dişli bir adam vardı; Caesar işte şimdi o adamı hedef alacaktı.

Kayıtsız bir ifadeyle hizmetkâr ve çalgıcılara çadırın yemek yenilen bu bölmesini terk etmelerini işaret etti.

Üçü yalnız kaldıklarında Caesar, “Politik sistemlerinin hakkıyla işlemediğini görecek kadar uzun süre Galya’da kaldım!” diyerek söze girdi.

“Belki de senin için öyle Caesar,” diye karşılık verdi Vercingetorix. “Kral Brenn’in döneminden bu yana bize oldukça iyi hizmet verdi.”

“O halde hatanın kendi babanda olduğuna mı inanıyorsun?”

Caesar’ın sorusu Vercingetorix’i anlık bir sessizliğe boğarak afallatmıştı. “Pek çok ülkenin politik sistemleri ve tarihleri üzerine çalıştım. Öğrendiğim tek şey, her ülkenin zamanın gereklerine göre kendi sistemini yenilemesi ihtiyacının doğduğudur. Roma, eskiden pek çok fraksiyonu olan kabilelerden ibaretti. Sonra bir krallık haline geldi, şimdiyse bir cumhuriyet. Bundan sonra... Yazgısında ne varsa o olacak.”

Kadehini kaldırmıştı.

“Keltill de bunun farkındaydı, bu yüzden onun şerefine de kadeh kaldırıyorum.”

Vercingetorix, Caesar’ı izleyerek kadehini kaldırdı.

“Her kabilenin kendi reisi tarafından yönetilip yıldan yıla reis değişimi göstermesi oldukça iyi, tabii aradaki kin ve artık gündelik spor ya da eğlence haline gelen çarpışmalarla başa çıkabildiğiniz sürece,” dedi Caesar. “Ama gel gör ki, sıra Teutonlar gibi ortak bir düşmana karşı savaşmaya

gelince, bu sistem yürümüyor. Ve siz de Roma'nın yardımına mecbur kalıyorsunuz!"

"Roma yardımına başvuran Diviacx'tı."

"Ve haklıydı da. Eğer Roma'dan yardım istemeseydi, Teutonlar Galya'yı haritadan sileceklerdi."

"Şimdi Teutonlar yerine Romalılara karşı mücadele veriyoruz!"

"Öyle düşünecek olursak, bunu başarmaları için Galyalıların bir krala ihtiyacı olduğu kesin!" dedi Caesar.

Vercingetorix'in duyduklarını hazmedebilmesi için bir yudum daha şaraba ihtiyacı vardı. "Caesar, lejyonlarıyla nasıl savaşmamız gerektiği hakkında Galyalılara tavsiyede mi bulunuyor?"

"Hayır!" dedi Caesar. "Galyalılar hiçbir zaman Roma lejyonları karşısında tutunamazlar. Sadece Galyalıların Roma'yla karşı karşıya gelmesine rağmen nasıl hayatta ve ayakta kalabileceğine dair tavsiyelerde bulunuyorum. Yazgısı dünyayı yönetmek üzerine yazılmış bir medeniyetin meyvelerinden toplayabilmesi için, Galyalıların bir krala ihtiyacı var.

Garip ama Vercingetorix, Caesar'ın sözlerini fazla tepkiyle karşılamamıştı. Sadece, "Ama Roma'nın bir kralı yok!" demekle yetinmişti.

"Roma'nın daha önce kralları oldu ama biz o devreyi geride bıraktık ve artık bir cumhuriyetimiz var!" diye yanıtladı Caesar, Vercingetorix'i; yüzünde yüz yıllar öncesinin kanlı ve acı dolu savaşlarını tekrar yaşayan bir adamın ifadesi vardı.

"Ve artık Roma, yazılı hukuk kuralları ışığında kararlar alan eğitimli bir senato tarafından yönetiliyor." Marah sonradan tanıştığı medeniyetin üzerinde bıraktığı hayranlık duygusunun coşkusuna kapılıp söze girmişti, tıpkı Caesar'ın bir şişe şarabı devirdikten sonra yaptığı senato tanımlarına benziyordu.

"Üstelik bizim de hükümet sistemimizin mükemmel olduğunu söyleyemeyiz." Caesar'ın yüzünde dümdüz bir ifade vardı. "Roma, bir şeyler tamamen yoluna girene dek, bulunduğu koltuğu işgal edip yönetimi elinde tutabilecek güç sahibi bir yöneticinin eksikliğini yaşıyor."

"Ama Roma hukuku gerektiğinde diktatör olarak bir kralın seçilebilmesine fırsat tanıyor," diye yeniden söze girmişti Marah. "Ve Caesar..."

"Galya bu tarz sofistike politik çözümler için henüz pek hazır sayılmaz." Caesar, Marah'ın sözünü sertçe kesmişti. "Kaldı ki, Galya henüz bir Roma

eyaleti bile değil.”

“Ve hiçbir zaman da olmayacak!” Vercingetorix sarhoş olmasına rağmen tüm gücüyle kükremişti. “Nasıl bir yandan bir krala ihtiyacımız olduğundan söz ederken, diğer yandan Galya’yı bir Roma eyaleti yapmaktan söz edebilirsin?”

“Neden olmasın?” Caesar mümkün olduğunca yapmacıktan uzak bir ses tonu takınmaya çalışmıştı. Bu genç delikanlıyı sahte bir taç ile oyalamayı planlıyordu. En azından dağınık Galya kabilelerini birleştirmesi için Vercingetorix’i kullanmak ve sonra, birleşik Galya’nın Roma tarafından ele geçirilen yeni bir eyalet olduğunu ilan ederek Roma’ya zaferle geri dönmek istiyordu. Fakat yeni yeni anlıyordu ki, kurmayı planladığı sistem onun bir diktatör olmasını sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda yeniden yapılandıracağı Roma’ya ölümünden sonra bile hizmet edecekti.

“Tüm Roma eyaletleri senato tarafından seçilen bir prokonsul tarafından yönetilir,” dedi Caesar, sesli düşünüyormuş gibi bir hali vardı. “Neredeyse her zaman fethedilen toprakları yönetmek için Romalı bir politikacı görevlendirilir. Ancak eğer fethedilen toprakların kralı bir Roma eyaleti olmayı kabul ederse, senato o kralı ömür boyu prokonsüllükle ödüllendirir. Dolayısıyla Galya, şu an konumuz o olduğu için, aynı zamanda hem kendi kralı tarafından yönetilirken bir Roma eyaleti haline de rahatlıkla getirilebilir.”

Vercingetorix’i ayartan bir bakışla ablukaya almıştı.

“Buna ne diyorsun genç dostum?”

Vercingetorix’in gözleri hâlâ kan çanağı gibi olsa da gözlerinin gerisinde bir şimşeğin çaktığı dikkatli bakan gözler tarafından, hele de o gözler Caesar’a aitse, kolaylıkla fark edilebiliyordu.

“Sen kendin Galya’nın ömür boyu prokonsülü olmayı istemiyorsun yani?” Bir soru değildi Vercingetorix’in sorduğu.

“Tanrılarım ve ben kendime bunu yasakladım.” Caesar tüm dürüstlüğüyle söylemişti. “Sana daha önce de söyledim, benim yazgım Roma’yı yönetmek; Galya topraklarını değil. Eh Galya da bir başka prokonsüle ihtiyaç duyacağına göre bu, neden o toprakların kendi kralı olmasın?”

“Aklında biri varmış gibi konuşuyorsun...” dedi Vercingetorix. Sesinde garip bir tını vardı; sanki içkinin tesiriyle başka bir âleme geçmiş, rüyalar ülkesinden sesleniyor gibiydi.

“Yeterince zengin biri olmalı ki aslında alması gereken vergileri alamadığında fazla dert etmesin...”

“Roma eğitimi almış biri olmalı...” dedi Marah, “Ya da en azından... Roma eğitimi almış bir kraliçe...”

“Bu özellikleri taşıyan birini tanıyor musun Vercingetorix?”

“Kendi başına karar vererek bir kral seçemezsin Caesar!” dedi Vercingetorix. “Galyalılar ancak kendini ispat etmiş bir kahramanı kabulleneceklerdir. Bir... bir yazgı adamını.”

“Kahramanlık doğuştan değildir, sonradan kazanılır genç dostum; hem de dostların desteğiyle. Ve Britanya çıkartmamız pek çok Galyalı için bu şansı doğuracaktır.” Caesar omuzlarını silkmişti. “Ama Mars değişken ve kaprisli bir tanrıdır ve bir kahramanın defne ağacı yapraklarını giymesi için yeterli olacağını düşünebilir. Ya da politik gereklilik dikte ederse, ben kendi başıma da karar verebilirim...”

“Bana defne ağacından bir taç mı öneriyorsun?” dedi Vercingetorix.

Tekrar bir rüyadan sesleniyormuş gibi konuşuyordu.

“Haketmediğim bir kahraman tacını kabul edemem Caesar!” dedi Vercingetorix; tıpkı Efsane Topraklar’da defne ağacından tacı reddettiği gibi. Yeniden Efsane Topraklar’a dönmüş gibi gözükse de rüyanın dışında zaman akıp gitmeye devam ediyordu. Caesar’ın bir sonraki hamlesinin ne olacağını biliyordu çünkü onu görmüştü. Hamlesinin sebebini de biliyordu, zira kendi ölümünün durduğu tepenin üzerinde duruyordu; aşağıda ise geçmişi ve geleceği uzanıyordu. Ve onun hayatı geçmişten geleceğe uzanmak yerine an be an ilerliyordu.

Bu yüzden Brenn’in tacını Guttuatr’a emanet ettiğini gayet iyi hatırlasa da, Caesar deri bir kese içinden Brenn’in tacını çıkarıp Vercingetorix’in önünde tutmuştu, bu anı daha önce de görmüştü. Tek sürpriz Caesar’ın olmayışıydı.

Fakat Caesar çabucak durumu maskelemiş, o da Efsane Topraklar’daymış gibi davranmaya başlamıştı. “Peki bu tacı benim elimden kabul eder misin Vercingetorix?”

“Kral Brenn’in tacını senin elinden kabul edemem,” diye yanıtladı Caesar’ı. “Ama bu, yazgımın o tacı giymek üzere yazılmadığı anlamına gelmiyor.”

Bunları söyledikten sonra, Vercingetorix fazla konuştuğunun farkına vardı, sihir bozulmuştu işte. Efsane Topraklar'dan dünyevi çekişmelerin içine geri dönmüştü yeniden.

Artık Efsane Topraklar'daki suretinin nasıl olacağını tüm detaylarıyla biliyor ve hatta belki neden kendisini Galya kralı ilan edecek kişinin Gaius Julius Caesar olduğunu da biliyordu.

Eylem adamı bu hesapta olmayan ifşa ile mutlu olmuş; kraliçesi yapmaya söz verdiği kadının hevesli ve kendisini can kulağıyla dinlediğini belli eden bakışlarıyla mutluluğu daha da artmıştı. Ancak bilge adam azaptaydı. Efsane Topraklar'da gördüğü suret, yazgısının Roma ve Caesar tarafından Galya kralı ilan edileceğine işaret ediyordu, ama suretinin söylemediği bir şey vardı ki o da, böyle bir yazgıyı kabullenmenin Galya'ya ve babasının hatırasına hizmet mi yoksa bir ihanet mi olduğuydu.

Vercingetorix'i daha da kaygılandıran, üzerinde oturmakta olduğu ölüm tepesinden tüm yazgısını görebilen bir adamın yazgısını kabul ya da reddetme şansının olup olamayacağı sorusunun yanıtıydı.

Vercingetorix'in önüne sunulan çeşitli soslarda bekletilmiş leziz yemeklerin dışında, hazmetmesi gereken pek çok şey vardı. Bu yüzden açıkta adamlarıyla beraber uyuyarak zor bir gece geçirmişti. Kendi yerinde kim olsa, kendisine teklif edilen taç ve kraliçesi olmaya dünden razı güzeller güzeli bir kadın karşısında baştan çıkmaz mıydı? Böyle bir teklifi kabul ederek Galya'ya ihanet mi etmiş olurdu? Eğer Galya birleşir ve bir Galyalı tarafından yönetilmeye başlarsa, Caesar'ın lejyonları gerçekten İtalya'ya geri döner miydi?

Vercingetorix'in başına üşüşen tüm bu düşünceler, etrafta derin horultular çıkararak uyuyan yüzlerce adamdan çok daha fazla rahatsız ediyordu kendisini. Aklı Caesar'ın teklifini reddetmesi için tek bir mantıklı neden bulup gösteremezken, kalbi böyle bir şeyi asla kabullenemiyordu.

Ertesi sabah Vercingetorix birlikleriyle beraber kahvaltısını etmiş, Critognat'a daha düzenli bir yapılanma sergilemeleri gerektiğini söylemiş, sonra da diğer Galya liderleriyle toplantı yapmak üzere Roma istihkâmına dönmüştü. Görünüşe bakılırsa, Arverni liderinin geceyi Caesar'ın kendisine tahsis ettiği lüks çadırda geçirmek yerine askerleriyle beraber açık havada yatarak geçirdiği, diğer kabilelerin savaşçıları arasında çabuk yayılmıştı. Öyle ki yolunun üzerindeki diğer kabilelerin önünden geçerken savaşçılar Vercingetorix'i gülümseyerek, başlarıyla selamlayarak, hatta bazıları sanki

onun nezdinde kendi liderlerini protesto ediyormuşçasına kılıçlarını kalkanlarına hafifçe vurarak karşılıyorlardı.

Geceyi Roma şarampolünün içinde geçiren diğer Galyalı liderlerin Vercingetorix'i karşılama şekilleriyse başlı başına bir meseleydi. Liderler Caesar'ın kendilerine ayırdığı çadırların önündeki açıklıkta toplanmıştı. Bir kısmı çoktan Roma iskemlelerine oturmuş, bir kısmı ise dün geceki alemin izleri hâlâ yüzlerinde, ayakta öylece dikiliyordu. Aralarında Vercingetorix'e yabancı gelmeyen simalar da yok değildi; Santonlardan Epirod, Attrebatelerden Comm, Cadurquelerden Luctor ve Carnutelardan Cottos... Ve tabii Dumnorix, yüzü ve kendini ifade biçimiyle, Vercingetorix'in kolay kolay unutmayacağı bir adamdı.

Dumnorix yarım daire merkezinin hemen bir yanında oturmuş, bir şeylerden şikâyet edip duruyordu.

"Artık paslanmış bu adam, yüzyıllık bir fahişeden bile daha çok kampanya yapıyor."

"Çocukken oynadığımız tahta kılıçlar bile daha iyiydi."

Vercingetorix'in tanımadığı bir Sequane de Dumnorix'i doğruluyordu.

"Seni rahatsız eden ne?" diye Sequane'e sordu, Vercingetorix. Özellikle babasının ölüm emrini veren adamın kardeşiyle muhatap olmamaya özen göstermişti.

"Askerlerimizi donatmamız için Romalı tüccarların bize sattığı silahlar, para olarak değerlerinin çok çok altında kalitedeler."

"Askerlerinizi buraya silahsız ve ekipmansız mı getirdiniz?"

"Tam olarak değil, ama bir çoğumuz askerlerimizin ihtiyacı olan silahları yanımızda taşıyamadık."

"Ya da zaman, silahlarımızı güçlendirme zamanı."

"Ve Romalı tüccarlar da ihtiyacımız olan şeyleri bize normal fiyatının yarısına sağlamayı..."

"Hiç görmediğiniz silahları mı satın aldınız?" diye sordu Vercingetorix. "Ne bekliyordunuz ki?"

"Biz senin kadar zengin değiliz, Keltill'in oğlu."

"Biz senin gibi Caesar'la baş başa yemek de yemiyoruz," dedi, alay ederek Dumnorix.

"Yalnız değildiler, Caesar'ın gözdesi yanlarındaydı."

"Gerçek bir afet!"

Vercingetorix'in kulakları yanmaya başlamıştı; ya içinde kabaran Marah'ı savunma dürtüsünden ya da yalın gerçeği bu kadar ulu orta duyduğu için. Nedenini kendisi de bilmiyordu. Bildiği tek şey, elinin kılıcının kabzasına gittiğiydi.

"Romalı bir fahişe gibi giyinmiş bir Carnute kızı," dedi Comm.

"Sözlerine dikkat et!" diye bağırdı Vercingetorix.

"Üçü mü?" diye sordu Parisilerden biri. "Caesar'ın sancağını hangi deliğe diktiğine dikkat etmediğini duymuştum ya da kimin deliğine... Belki de Vercingetorix bize hangisinin doğru olduğunu anlatabilir?"

Vercingetorix kılıcına davranarak ani bir hamle yapmıştı. Bunun üzerine Dumnorix ayağa kalkarak bağırdı:

"Bu Roma tuzağının içinde başka bir Galyalı'nın kanını döken her kim olursa bunu kendi kanıyla temizler."

Bu meydan okumayla şaşkına dönen sadece Vercingetorix değildi. Hiç kimse ne kıpırdıyor ne de tek bir kelime ediyordu.

"Aptallar!" dedi Dumnorix. "Caesar'ın bizi ganimetlerin yarısıyla ödüllendireceğini mi sanıyorsunuz? Bizi kazıklayanlar aynı Caesar'ın tüccarları değil mi? Caesar bizi savaşta ön cepheye yerleştirerek kendi askerlerine cansız bedenlerimizi siper edecek, sonra da..."

"Savaşmaya hevesin yoksa neden buradasın?" diye sordu Comm.

Dumnorix omuzlarını silkerek, "Çünkü ben bir Galyalıyım" dedi ve gülmeye başladı. "Çünkü sizler gibi birer korkak olmaktan korktuğumdan daha az savaşta ölmekten korkuyorum."

Komutanın kahkahası kara bulutları dağıtmıştı. Vercingetorix kılıcını kınına soktu, ancak Dumnorix'in ağzının payını vermeden bu hesabı kapatmaya da niyetli değildi.

"Ya da sen de ateşe üşüşen böcekler gibi şuradaki çadırda önüne sunulan yemlere, bunun bir tuzak olduğunu bilsen bile, karşı koyamadın Dumnorix?"

Vercingetorix tüm bunları yumuşak bir ses tonuyla söylemişti, ama ikisinin arasındaki bakışlarda dostane bir hava esmediği de aşikârdı.

"Geceyi Caesar'ın çadırında geçiren biri için anlamsız bir konuşma..."

"Geceyi adamlarımla beraber dışarıda uyuyarak geçirdim ve bunu benim gibi dışarıda uyuyan herkes biliyor," dedi Vercingetorix. Etrafındaki seçkinleri küçük gören gözlerle süzüyordu. "Peki sen, adamlarının güç koşullarını paylaşıyor musun?"

Vercingetorix’in son sözleri pek çoğunun yüzünü kızartmıştı, ama daha baskın olan şey gittikçe çirkinleşmeye başlayan mırıltılardı. Vercingetorix o an istese de istemese de huzuru tesis etme sırasının kendisine geldiğini anlamıştı.

“Sizlere burada Caesar tarafından sağlanan fırsatları çok görmüyorum,” dedi. “Dışarıda uyudum çünkü aksi takdirde aranızdaki fesat bazı kimseler, Caesar’dan beraber akşam yemeği yeme teklifi almamı, beni kayırdığı yönünde algılayacaklardı.”

Bir yandan da ilk yalanımı söyleyerek Roma’yla işbirliği içinde krallığı ele geçirmem için ilk adımımı attım diye düşünüyordu.

“Eğer bizim tepkimizden korkuyorsan, neden reddetmedin bu teklifi?” diye sordu Comm.

“Ve neden bu seferin liderini Galya topraklarını bile terk etmeden ağır hakarete maruz bırakmadım?”

Etrafında azgın bakışlar görmeyi bekliyordu.

“Herkes ikna oldu, bunu yadsıyamayız,” dedi; bir yandan da kendi kendine bundan sonra iki geceden birini çadırda geçireceğine, ancak kendisine sunulan yatak hizmetinin nedenini çözmeden cariye kızları kabul etmeyeceğine yemin etti.

Sonra, Dumnorix’e yaklaşarak, boğazını bir şeylerin düğümlediğini hissetmesine karşın, elini uzattı ve “Bu Roma istihkâmında hangi Galyalı bir diğerinin kanını dökerse, bunu kendi kanıyla öder,” dedi. “Burada Romalılara ispat etmemiz gereken, Galyalılar olarak birleştiğimiz ve kardeş olarak savaşacağımızdır.”

Herkes Vercingetorix’in sözlerini destekler biçimde bağırıyor, kılıç ve mızraklarını kalkanları üzerlerinde olmadığı için iskemlelerine vurarak tempo tutuyordu. Dumnorix ise gerçekten galeyana gelmiş gibi görünüyordu.

Vercingetorix, beraber yedikleri akşam yemeğinin ardından Caesar’ın “kare ası” izlenimi yaratmamak için çok fazla bir arada görünmemeye özen göstermişti.

Arverniler ve Eduiler en başından beri en güçlü kabileler ve eski rakipler olduğundan, Dumnorix ve Vercingetorix’in diğer kabilelerin reisleri tarafından rakip olarak görülmeleri kaçınılmazdı. Fakat görünen oydu ki, ne Arverniler bir Eduinin ne de Eduiler bir Arverni’nin lider olmasını kabul edeceğinden, Galya güçlerinin birleşmesi imkânsız gibi görünüyordu.

Dahası hangi kabile lider olmaya daha hevesli görünürse, onun diğer kabilelerin gözünde puan kaybedeceği de açıktı.

Bu yüzden Dumnorix ve Vercingetorix, aralarında başlayan kardeşlik gösterisini sürdürüyor; böylelikle hem içlerindeki ayrılıkçı hiziplere hem de barışçıl olanlara bir araya gelebilecek fırsatı tanımış oluyorlardı. Dumnorix, Caesar'ın eğilimleri hakkındaki şüphelerini ortaya koyarken, Vercingetorix sıcak savaşa olan meylini açıkça belirtmekten çekinmiyordu. Dumnorix kendisini öyle bir pozisyonda bulmuştu ki, kendi kardeşinin Roma'ya getirdiği ve kendi kabilesine yakınlığıyla bilinen Caesar, Romalıları Galya topraklarından atmaya ant içen ve bu yüzden de öldürülen bir babanın oğlunu gözdesi haline getirivermişti.

Vercingetorix ise olayların bu şekilde cereyan edeceğinin en başından beri Caesar tarafından ayarlandığını düşünüyordu. Kaldı ki kendisinin destekçileri arasında Keltill'in oğlundan daha fazla kime güvenilebilirdi.

Marah ile tekrar "şans eseri" karşılaştıklarında, Caesar'ın Marah'ı kendisine karşı bir koz olarak kullandığına dair şüpheleri perçinlenmişti.

Güneş alçak bulutların arasından batarken, kayalıklı sahilin kumsalı bakır rengine, deniz demire, gökyüzü ise şahrem şahrem de olsa, turuncu ve maviye dönüyordu.

Üzerinde basit, diz hizasında kahverengi bir elbise vardı. Yalınayaktı. Uzun sarı saçları deniz kokan meltemde savruluyordu. Dürüst ve doğal Galya kızı görüntüsü, aldığı Roma eğitimiyle onu daha da çekici kılan yarı-Romalı havaya büründürmüştü. Ancak Vercingetorix, bu masum etkileyiciliğin, özenle hazırlanmış bir komplonun iyi yazılmış bir oyunun parçası olup olmadığını ölesiye merak ediyordu.

"Denizin açıklarına dalmış derin derin ne düşünüyorsun Vercingetorix?" dedi Marah. "Britanya'yı mı, kazanacağın zaferi mi?"

"Yazgımı," diye yanıtladı Vercingetorix, o an aklından geçenlerin sadece kendini ilgilendirdiğini hissederek.

"Yazgını mı?" Marah gülmeye başlamıştı. "Kimin kaderini, müstakbel majestelerinin mi?"

Delikanlının kulakları, çocukken kendini nasıl aptal konumuna düşürdüğünü hatırlayınca yanmaya başlamıştı. O günden bu yana çok ilerleme kaydettiği söylenemezdi aslında. Rahatsız eden gerçek şuydu ki; büyük adamlara ait büyük meseleleri tartışan sivri dili, bir kadınla cilveleşmeye gelince tutulup masumlaşıyordu.

“Benim, senin ve Caesar’ın yazgısı,” dedi Vercingetorix. “Seni bana Caesar gönderdi değil mi? Başka türlüsüne izin yok.”

Marah yaşına göre olgun bakan gözleriyle baktı Vercingetorix’e. Ya da en azından Vercingetorix’ten daha olgun.

“Burada Caesar’ın izni olmayan hiçbir şey gerçekleşemez,” diye onayladı Vercingetorix’i.

Daha nasıl kabullenebilir ki gerçeği, diye geçirdi aklından. Daha ne kadarını bilmek istiyorum ki?

“Ve sen onun gözdesisin.”

“İnan bana, Caesar’ın tek bir gözdesi yoktur,” dedi Marah ve yeniden gülmeye başladı.

“Niye gülüyorsun?”

Marah gülmeye devam ediyordu. “Sana Vercingetorix!” dedi imalı imalı. “Asıl sormak istediğin bu değil, öyle değil mi?”

Vercingetorix’in kulakları daha şiddetle yanıyordu artık, gırtlağını yutamadığı bir tükürük tıkamış gibiydi.

“Sen ve Caesar...”

“Devam et, çıkar ağzındaki baklayı...”

“Âşıklar,” demeyi tasarladı Vercingetorix; kendini daha da aptallaşmış hissediyordu. Ses tonu, sıkılganlığı, toyluğu, yüzleşmeye hazır olmadığı yanıtlar onu afallatmıştı.

“Bir süre için,” dedi Marah umursamazca, onun bu umursamaz tavrı Vercingetorix’in ağırına gitmişti.

“Ne kadar bir süre için?”

“Kıskanıyorsun!” dedi Marah. “Kendimi sana saklayacağımı mı sanıyordun?” Alaycı bakışları onu iyice Romalı kılmıştı. “Birazdan da kendini bana sakladığını açıklayacaksın galiba!”

Marah’ın gözlerine bakacak cesareti kendinde bulamayan Vercingetorix, yaşamı boyunca ilk kez bu denli cesaretsiz ve ürkek davrandığını fark etti. Marah’ın gülerek uzanıp elini tutması da bir şey değiştirmemişti.

“Pekâlâ, sorun yok,” dedi neşeyle. “Hem bu aslında çok çekici ve iyi bir işaret.”

“İyi bir işaret mi?” dedi şaşkınlığını gizleyemeyerek.

“Üzülmek için hiç neden yok,” diye devam etti Marah, “Caesar harika bir adam; bir dönem onun eğitiminden geçmiş olmak bana dünya kadar şey

öğretti. Ama aynı zamanda benim iki katım yaşında, evli ve onun yazgısı benim dolaylarımda yazılı değil, aksine dünyanın merkezi Roma'da..."

"Sen... sen neler söylüyorsun?"

"Caesar beden sanatlarında eğitmenimdi, tıpkı diğerlerinde olduğu gibi. Ama hepsi bundan ibaret," dedi Marah. "Ve böyle pek çok öğrencisi vardır."

"Ve sen onu kıskanmadın öyle mi?"

"Neyi kıskanmadım mı? Aynı horozdan yumurtlayan tavuklar birbirini kıskanır mı? Yattığın her kızı kıskandığımı düşünebiliyor musun?"

Vercingetorix yaptıkları için değil, yapmadıkları için utançtan yerin dibine girmek üzereydi.

"Tam bir Romalı gibi konuştun."

"Nesi var, bence sen de bir an önce Roma kültürüyle kendini geliştirmelisin Vercingetorix. Müstakbel bir kral ve Galya prokonsülü olarak tabii..."

"Caesar'ın teklifinde ciddi olduğuna gerçekten inanıyor musun?" Konuyu daha güvenli bir yere çekmeye çalışıyordu.

"Eğer ciddi olmasa, beni bir parçası haline getirir miydi?" diye yanıtladı Marah, şakalaşarak.

"O halde kabul ediyorsun?" Vercingetorix çok nazikti.

"Eğer kast ettiğin buysa, herkesi kullandığı gibi beni de kişisel amaçları için kullanıyor," dedi Marah. "Ama ben, beni kullanmasına razı olduğuma göre, aslında benim de amacım diyebiliriz."

"Ne demeye çalışıyorsun?"

"Bunu!" dedi Marah ve şehvetle Vercingertorix'in dudaklarına bir öpücük kondurdu. Vercingetorix içinde kabaran şehveti bastırmak istercesine kıza sarılmaya çalıştı ama, Marah kinayeli bir kahkaha atarak kollarından sıyrıldı.

"Caesar'ı tanıyorsun... Yakından üstelik." Yeni bir utanç dalgasını kendinden uzaklaştırmaya çalışıyor gibiydi.

"Ona güveniyor musun?"

"Sonuna kadar."

"Sonuna kadar mı?"

"Caesar'a en az sana güvendiğim kadar güveniyorum."

"Bu da ne demek oluyor?"

“İkiniz de yazgınızın adamısınız demek oluyor,” dedi Marah. “Ve böyle adamlar ancak kendi yıldızlarının peşinde yürürlerken onlara güvenilebilir.”

“Vercingetorix’in gözlerine derin derin baktıktan sonra, ellerini delikanlının ensesinde birleştirip, uzun uzun ve şehvetle öptü Vercingetorix’i. Vercingetorix’in içinde keskin bir şimşek çakmıştı.

Derken Marah aniden kendini geri çekti.

“Bu da onları çekici kılıyor...” dedi ve geldiği yönde sahile doğru koşmaya başladı.

“Üç gün sonra Britanya’ya varmış olacağız,” dedi Caesar, Gisstus yanına yaklaşırken.

“Ya da en azından deniz görünecek,” dedi Gisstus.

Caesar gülmeye başladı. “Şüpheci arkadaşımız Dumnorix gibi, seni de denizin tuttuğunu söylemeyeceksin umarım.”

“Oh, daha fazla ganimet ve Roma’nın şanının yürümesi için biraz mide bulantısının lafı bile edilmez,” dedi Gisstus. “Fakat bu denizin tanrılarının sağı solu belli olmaz ve havayı aniden değiştirmeleriyle ünlüdürler. Belki, Grek inanışında olduğu gibi, Neptün’e bir ya da iki iğdiş edilmiş boğa kurban etmeliyiz.”

“Hep en kötü olasılıkları mı sıralaman gerekiyor Gisstus?”

“Ben bunun için senin yanındayım Caesar!” diye hatırlattı Gisstus ve haklıydı da. “İyimser bir adamdan iyi bir casus olmaz.” Dahası, Caesar’ın iyimser kişiliğini dengelemek için kulağa muhtemel tehlikeleri fısıldayacak birine ihtiyacı vardı.

Ertesi gün malzeme ve erzaklar yüklenmeye başlanacak, sonra lejyonlar bordalanarak, yardımcı birlik olarak kendilerine ortak bir kumandan seçemeyen Galyalıları takip edecekti. Galyalılar ise başka seçenekleri olmadığından hayranı oldukları Romalı kumandan Labienus’un kumandasında hareket edeceklerdi.

Britanya’da konuşlanana dek hiçbirine Labienus’un Tulius ile yer değiştireceği söylenmemişti. Labienus, Caesar için böylesi karanlık işlerle uğraşmasını isteyeceği en son adamdı, ancak Tulius’u çok gelişmiş bir sağduyu ya da zafer dürtüsü engelleyemezdi. Caesar’ın hayatta kalmalarını istemediği tüm Galyalı liderleri ve askerlerini en tehlikeli cephelere göndermekten çekinmezdi. Öte yandan, Vercingetorix ve Arvernilere bu kahramanlık dramında en kolay roller verilmekteydi. Küçük kabilelerin

liderleri ilk birkaç savaşta katledilip kuvvetleri bertaraf edildikten sonra, kalan birlikler Vercingetorix'in ordusuna kolaylıkla yamanabilecekti. Ve Dumnorix kendini bekleyen talihsiz sona erdiğinde aynı şeyler Eduen savaşçılarından yaşayanlara da yapılacak; fiilen Roma tarafında savaşan Galyalıların komutası doğrudan Vercingetorix'e bırakılmış olacaktı. Fazlalıklar ortadan kaldırıldığında Vercingetorix gibi "yapma" bir kahramanı Galyalıların kral olarak kabul etmesi, senatonun da Vercingetorix'i Galya prokonsülü seçmesi hiç de zor olmayacaktı.

"Her neyse Gisstus, karamsar düşüncelerin havanın patlamasına engel olacak mı?" diye sordu Caesar.

"Sinsice üzerlerine doğru yol alan bu donanmayı göz önünde canlandırmak zor. Belki de usta sihirbazları vardır. Ya da gizli tutulan özel silahları. Öyle ya da böyle; yemeklerinin iğrenç olduğuna dair sağlam tiyolar aldım."

Caesar neredeyse katıla katıla gülüyordu. "Sen benim kaybetmemi engellersin, öyle değil mi Gisstus?" dedi Gisstus'un omzuna dostça vurarak. "Bir şeyler bulacağına eminim."

"Bir ordu savaş makinesi gibidir ve o orduyu donanımlı tutmak savaşın en az yarısını kazanmaktır," dedi Caesar, Vercingetorix'e. Kıyıdaki mendirek ve dokları geziyorlardı.

Caesar, Vercingetorix'i gemileri yüklenirken görmesi ve etkilenmesi için yanında gezdiriyordu rıhtımda. Nitekim Vercingetorix, Caesar'ın düşündüğü gibi gerçekten etkilenmişti. Vercingetorix'in tahmin edebileceğinin sayıca çok üzerinde gemi vardı rıhtımda. Hepsi sırayla demirliyor; yükleme tamamlanınca arkadan gelen yeni gemiye yer açarak derine açılıyordu. Bazı şeylerin yüklenmesi Vercingetorix'i şaşırtmıştı, öyle ki kendini bir Briton yerine koyunca onlara acıdığı bile söylenebilirdi. Kılıçlar, mızraklar, kargılar, oklar ve taşımaya daha elverişli olsun diye birbirinden ayrılmış onlarca vagon. Ve Vercingetorix'e yabancı gelse de, Caesar'ın kuşatma kulesi, katapult, balista diye adlandırdığı daha pek çok garip alet. Ve tabii daha pek çok araç.

Vercingetorix en azından kuşatmanın ilk günleri için yiyecek erzağı yanlarında götüreceklerini biliyordu. Ama gemilere sadece çuvallar dolusu tahılın yüklendiğini görünce şaşırmıştı. Onu daha da şaşırtan Caesar'ın sözleri olmuştu. Söylediğine bakılırsa, Roma lejyonları günlerce sadece

bunları yemekle yetinerek, et olmadan da enerjilerini yitirmeden savaşabilirlerdi. Ama öte yandan gemilere amforalar dolusu şarap yüklenmesi ihmal edilmiyordu. Caesar Britanya'da şarap bulmanın neredeyse imkânsız olduğunu söyleyince, Vercingetorix de Galyalılar için birkaç fıçı bira yüklenmesini istemişti. Caesar, Vercingetorix'in isteğini kurmaylarına ileterek bira tedarik edilmesini sağlamıştı.

"Roma, savaşı sanattan bilime döndüren bir millettir." Yürüdükleri hat boyunca en son dokun önüne gelip durmuşlardı. Bu dokun içine de çadırlar, sandalye ve masa gibi eşyalar ile haritalar, yazı yazmak için gerekli materyaller ve çekiç örs gibi tamirat için gerekli olabilecek aletler yükleniyordu. Caesar, Vercingetorix'in doklara kayan ilgisini kendine çevirmek istercesine devam etmişti. "İşte bu da bir savaşçı sürüsünü, ne kadar büyük olursa olsun, gerçek bir ordudan ayıran asıl farktır."

"Peki ama, düşmanını devasa kayaları bile yerinden oynatacak makineler kullanarak yenmenin neresi zafer? Zafer ancak makineler aracılığıyla kazanılıyorsa, cesaret gerektiren bir savaşta kazanılan gerçek bir zaferin övüncüyle nasıl karşılaştırabilirsin?"

"Merak etme genç dostum!" diye araya girdi Caesar. "Buna dikkat edecek kadar sözcüklerle oynamasını iyi bilirim!" Vercingetorix'in yüzünde beliren karmaşık ifadeye bakarak gülmeye başladı. "Bir ordunun asıl meselesi zafer kazanmaktır; kullanılan araç sonucu değiştirmedikten sonra ne fark eder." Caesar sesine biraz daha ciddiyet katarak devam etmişti. "Siz Galyalılar şan ve şöhret için savaşırsınız. Roma lejyonları ise zafer kazanmak için savaşır. Şansız bir zafer, bizler için şanlı bir yenilgiden her zaman daha yeğdir."

"Kazanmak sence her şey mi?"

"Sanırım hayır!" diye yanıtladı Caesar. "Hatta şöyle de söylenebilir, zafer politik amaçlara ulaşılmak uğruna kullanılan bir araçtır sadece."

Vercingetorix duyduklarını özümsemeye çalışıyordu. Dikkatini çeken bir şey vardı Caesar'da; ne zaman ikisi yalnız kalsa, Caesar'ın davranışlarında bir değişiklik baş gösteriyordu. Hareketleri sinsileşiyor, Vercingetorix'in daha önce onda hiç rastlamadığı bir ruh hali baş gösteriyordu adeta.

"Askeri meseleler dışında bir şeyden konuşmak istediğini hissediyorum," diyebildi sonunda Vercingetorix.

Caesar önce düşünceli düşünceli başını salladı; gözlerini Vercingetorix'ten kaçırıyordu. Pek âdeti olmadığı halde sanki konuşmaktan kaçınıyor gibiydi.

“Nedir konuşmak istediğin?” Vercingetorix’in sesi olduğundan daha yumuşak çıkmıştı. “Söylemek istediklerini benimle içtenlikle paylaşabilirsin.”
“Emin misin?” Caesar hâlâ Vercingetorix’in yüzüne değil de denize doğru bakıyordu.
“Bu pek senin tarzın değil aslında...”
“Evet, bu pek de benim tarzım değil,” dedi Caesar; bakışlarını kaçırmaya devam ediyordu. “Ama bu çok hassas bir konu... Ve pekâlâ ben de çok hassas bir adam sayılmam...”
“Dobraca konuşalım o halde; erkek erkeğe.”
Caesar bu omuzlarını silkmişti, ama en azından artık Vercingetorix’in gözlerine doğrudan bakabiliyordu.
“Marah hakkında,” deyiverdi sonra da.
“Marah mı?”
“Bunu nasıl söyleyebileceğimi bilmiyorum. Benim Roma’da sevgili bir karım var ve ben Marah’ın babası olacak kadar yaşlıyım, ama sen...”
“Bana ne söylemeye çalışıyorsun Caesar?”
“Evden uzak olduğum yalnız gecelerde bana eşlik ediyordu. Ama senin için... çok daha...”
“Bu... Bu çok uzun zaman önceydi.”
“Bilmediğimi mi sanıyorsun?” dedi Caesar.
“Hayır!” diye yanıtladı Vercingetorix.
“Pekâlâ.” Caesar gülümsemeye çalışıyordu. “Aptal bir adamla böyle konuşmazdım. Evet biliyorum, ama bu, sen ve ben tanışmadan çok önceydi. Ve sana anlatmaya çalıştığım şey şu ki genç dostum...”
Bir an konuşmayı bırakarak susmuştu. Yine uzaklara bakıyordu.
“Biliyorsun, nasıl senin bir baban yoksa, benim de bir oğlum yok ve tabii...”
Bir kez daha Caesar’ın kıvrak konuşmaları Vercingetorix’i alt etmişti.
“Söylemeye çalıştığım şey şu ki, eğer sıra Marah’ın senin...”
“Kraliçe mi?”
Caesar gülmeye başlamıştı; aralarındaki gerginlik de ortadan kalkmış gibiydi. “Karın, kraliçen ya da değil.” Ardından devam etti. “Şunu bil ki, tüm bu olanlar seninle benim aramdaki bir şey değildi ve eğer bir oğul seçme şansım olsaydı...”
Yeniden susmuştu, sonra da Vercingetorix’in sağ koluna girmişti.

Sevdiği çiçeği ilk kez koklayan adam şimdi geçmiş karşısına, eğer onu elinden alırsa bunun kendisi için sorun olmayacağını söylüyordu. Babasının düşmanı, kendisini oğlu olarak görmekten gurur duyacağını açıklıyordu. Tam olarak ne hissetmesi gerektiğini bilmiyordu, bildiği tek şey sadece gözlerinin yaşla dolmak üzere olduğuydu.

Vercingetorix'in yapabildiği tek şey, Caesar'ın kucaklamasına karşılık vermek olmuştu.

X

Güneşin son ışıkları da gözden yittiğinde, güçlü kasırga Britanya Okyanusu'nda ortalığı birbirine katmaya devam ediyordu. Bulutlar adaya yağmur bırakmaya başlamış, okyanusu köpük köpük dalgalara boğmuştu. Roma lejyonerlerini taşıyan tıka basa dolu gemi denizin ortasında yalpalıyor, Galyalılar için ayrılan daha hafif ve dayanıksız gemiler ise henüz yüklenmedikleri için kıyıda doklarına çarpıp duruyordu.

Romalı denizci ve mühendisler sırılsıklam olmuş, durmadan lanet okuyorlardı.

Tüm çabaları liman tarafını, ellerine ne geçirirlerse -tahıl çuvalları, saman balyaları, halat bobinleri- doldurmaya çalışmak, böylece fırtınanın boş sandal ve gemilerin kendi gemilerine çarpmasına engel olmaktı. Fırtına başlamadan önce gemilere binen Roma birlikleri ise kadırga parmaklıklarına ip gibi dizilmiş ya kusuyor ya da kusmamak için ciğerlerine bol bol hava çekiyorlardı. Bunlar parmaklıklara erken ulaşan şanslılardı, oysa yoldaşlarının çoğu kalabalık güvertede birbirinin üzerine kusmakla meşguldü.

Roma kamp alanında tutsak kulübeleri ve Caesar'ın devasa çadırı dışında hiçbir şey kalmamıştı.

Kıyıda ateşleri yanık tutmak neredeyse imkânsızdı, pek çok Galyalı'nın da çadırı bile yoktu. Zaman zaman tek başına ya da gruplar halinde savaşçılar evlerine geri dönme kararı alıyor, ama döndüklerinde karşılaşacakları alaycı manzara bu fikirlerinden vazgeçmelerine neden oluyordu.

Ne tek bir şimşek çakıyor ne de gök gürlüyordu. Saatler hatta günler boyu sürebilecek gibi gözüken ve biteceğine dair en ufak bir işaretin dahi

alınamadığı tek düze, bitimsiz bir fırtınaydı.

Yağmur damlaları Caesar'ın çadırının üstüne düşmüyor adeta çakılıyordu, şiddetli fırtınanın etkisiyle esneyen çadır bezi, yağ lambasının alevini de mütemadiyen titretiyordu. Birkaç parça gerekli eşya dışında her şey gemiye yüklenmişti; çadırın bu terk edilmiş hali Caesar'a keder veriyordu. Tek gafil avlanan Caesar değildi. Britanya'ya gidecek tüm generaller- Tulius hariç- çoktan lejyonerleriyle beraber gemilere binmişti. Şüphesiz bu fırtınada denizin ortasında bir gemide olmak yerine çadırlarında olmayı tercih ederlerdi.

Caesar, Labienus'a Galya'da vekil prokonsül olarak kalması gerektiğini söylerken sanki bir ihsanda bulunuyor gibiydi. Ancak Labienus bu numarayı yutacak kadar aptal bir adam değildi, Caesar konuşurken öfke dolu bakışlarını Tulius'tan ayırmamıştı. Caesar'ın Galyalılara, Britanya'ya varıncaya dek kumandanlarının değiştiğini açıklanmayacağını emrettiğinde de keyfi yerine gelmemişti.

Tulius, aklı başında bir pragmatist olarak tüm bunların Labienus'a bir ihsan gibi görünmeyeceğini biliyordu. Aslında her şey Galyalılardan kurtulmak için tezgâhlanmış kirli bir tuzağın parçasıydı. Galyalılar Britanya'ya vardıklarında kumandanlarının gizemli bir şekilde değiştiğini öğrenince öfkeden deliye dönecek ve Romalılara karşı güvenlerini yitireceklerdi.

Caesar, kendi lejyonları gemilere yüklenmeye başlar başlamaz, Galya yardımcı birliklerinin liderlerini kamp alanına hapsetmişti. Ancak planlarında bu fırtına olmadığı için, çadırlarını çoktan söktürmüştü. Ve şimdi hepsi kendi çadırında toplanmış çene çalıp karşılıklı atışıyorlardı. Caesar çadırın içindeki havadan sıkılınca berbat havayı çadırının içindeki berbat Galyalılara tercih ederek, çadırda olduğundan çok daha fazla zamanını dışarıda yağmur ve balçık içinde geçirmişti. Kimi Galyalılar vazgeçmeleri ve en azından geçici bir süre için daha çadırlarını kurarak kampa devam etmelerini öneriyor, kimileri ise Tanrı'nın bu girişimden hoşnut olmadığı için bu fırtınayla kendilerini lanetlediğini, bir an önce bu işten toptan vazgeçmeleri gerektiğini iddia ediyordu.

Caesar tüm gemileri birden boşaltıp, yeniden kamp kuramayacağını gayet iyi biliyordu. Zaten böyle bir şey yaparsa şüphesiz daha o an güneş açar, Neptün'e üstün gelen Apollo, Caesar'a ne kadar pahalıya patladığını görerek kahkahayı basardı. Ancak denizi böyle kuvvetli bir kasırganın

dişlerinin arasına vermek de Neptün'ün gazabını üstlerine daha çok çekebilirdi; çıkartmalarından tamamen vazgeçmek ise gündeme dahi alınamazdı.

Gemileri boşaltmak, daha iyi bir hava için yeniden denemeyi beklemek ve her şeye yeniden başlamak?

Galyalıları ve atlarını yükle, yelkenlerini aç ve havanın düzelmesini umut et!

Bu kararı Caesar'ın vermesi gerekiyordu, doğru ya da yanlış karar alma ihtimali yarı yarıyaydı ve sonsuza dek kaytaramazdı. Bu yüzden Demetrius'u getirmesi için Gisstus'u çağırmıştı. Demetrius doğa üstü güçleri olduğuna inanılan, tahminleri tutan Greklerden biriydi.

Evet, Caesar'ın belki de tüm Roma tarihini etkileyecek bir karar alması gerekiyordu, hem de hemen şimdi! Demetrius'un söyleyecekleri yazı tura atmaktan daha yeğ olmayabilirdi, ama daha kötü değildi. Üstelik yanlış yapılacak bir tahmini birinin yüklenmesi gerekiyorsa, bunun Gaius Julius Caesar'dansa Demetrius olması çok daha akıllıcaydı.

Gisstus yanındaki kır saçlı yaşlı adamla çıkageldiğinde ikisi de yağmurdan sırılsıklam olmuşlardı. Adamın üzerindeki cüppe druidlerinkini andırıyordu; üzerinde yıldızlar, takım yıldızları ve gezegen işlemeleri vardı.

"Pekâlâ, fırtına ne zaman dinecek Demetrius?" diye sordu Caesar.

"İşaretler yeteri kadar net değil."

Bana bunu söylemek için mi buradasın, diye geçirdi içinden Caesar. Aslında Demetrius'u severdi. O adeta bir kâhin gibi müşterisine duymak istediklerini söyleyen usta bir tüccardı ve aslında işaretleri okumaktansa müşterilerinin düşüncelerini okumakta ustaydı.

"O halde izin ver de sana onların ne anlama geldiğini anlatayım!" dedi Caesar. "Konuş, fırtına ne zaman dinecek? Eğer doğru bilirsen, seni zengin edeceğim. Ama yanılırsan, kollarını bağlayıp seni denize atarak balıklara yem edeceğim."

Demetrius yarı şaşkın yarı ürkmüş gözlerle baktı. Caesar yüz ifadesini değiştirmeden Demetrius'u süzüyordu.

"Muhteşem Caesar, gökler gizlidir ve bu toprakların tanrıları da bizim değil!" diye söze başladı Demetrius. "Ama bu fırtına, eğer Neptün'e iğdiş edilmiş bir boğa kurban edersek bir hafta içinde dinecek."

Caesar, Gisstus'un da aynı şeyi önerdiğini hatırlayınca bu garip durum karşısında kendini gülmekten alıkoymakta güçlük çekmişti. Gisstus kendi

de gülmemek için dişlerini sıkıyordu.
“Peki iki boğa kurban edersek ne kadar sürer?” diye sordu Caesar. “Yarın sabaha kadar bu fırtınayı dindirmek bize kaç boğaya mal olur?”
Demetrius omuzlarını silkmişti.
“Belki de,” diye devam etti Caesar, kızgınlığı gittikçe artıyordu, “Belki de Grek bir kâhin bu hileyi yapabilir?”
Demetrius’un rengi atmıştı. “Bırakalım Tanrılar konuşsun! Cebinden bozuk bir para çıkarıp bir tılsımı tutar gibi tutmuştu.
“Ve benim gibi zavallı bir yaratığın aracılığıyla değil, senin gibi bir yazgı adamı aracılığıyla Caesar!”
Demetrius, Caesar’a parayı uzatmıştı. Eski bir Grek parasıydı bu. Bir yüzünde Büyük İskender’in portresi bulunuyordu.
“Onu havaya at, eğer Büyük İskender üste gelirse şafak sökerken fırtına dinecek demektir.”
“Eğer gelmezse?”
“Gelmezse...” Demetrius yüzünü tamamen Caesar’a dönmüştü. “Tanrılar konuşmayı reddedecektir. Sen emir versen bile!”
Caesar için için gülmeye başlamıştı, aslında dalga geçilen kendisiydi. Tüm bunlar yazı tura atarak bir seçim yapmayı engellemek içindi.
Parayı havaya atmış, çadırın kirli zeminine düşüşünü seyrediyorlardı. Galyalılar neler olup bittiğini anlamak için etraflarını sarmıştı.
“Tura üste geldi!” diye bağırdı Atrebatelerden Comm. Comm için kükreyen denizin içine saldığı korku, şan ve şöhret uğrunda pek hafif kalıyordu.
Gisstus eğilip yerden parayı aldı ve Caesar’a uzattı. “İskender konuşuyor!” dedi.
“Umarım doğrudur!” diye yanıtladı Caesar, parayı Demetrius’a doğru fırlatmıştı. Demetrius parayı eğitimli bir sirk maymunu gibi havada yakalayıvermişti. Caesar, “Botları yüklüyoruz!” diye atıldı.
“Yazı turayla mı?” Dumnorix’in sesinde küçümseme vardı.
“Yine deniz mi tuttu Dumnorix?” diye sordu Comm; herkes kahkahaya boğulmuştu.
“Bu Tanrıların isteği,” dedi Luctor.
“Ya fırtına günlerce devam ederse?” diye sordu Dumnorix.
“Tanrıların sözüne güvenmiyor musunuz?” diye karşılık verdi Caesar.

“Senin Tanrıların, benim değil...”

“Hatta senin bile değil!” diye lafa girdi Epirod. “O bir Roma parası değil ki, Büyük İskender de bir Roma kahramanı değil.”

“Aslında yakaladıkları bir nokta var Caesar!” dedi Tulius.

“Neymiş o?”

“Tanrıların yazı tura atmak aracılığıyla konuşmasını ya da tavuk bağırsaklarını sorgulamayı bir yana bırakın!” Tulius alay eder gibiydi.

“Ancak arkadaşlarımızı burada gemilere bindirirsek ve tüm bunlar Tanrıların biz faniler üzerinde oynadıkları herhangi bir oyundan ibaretse...”

Tulius omuzlarını silkmiş, gözlerini ılımlı bakışlarla Galyalılara çevirmişti.

Caesar’ın astlarından birinin diğerlerinin önünde düzenini eleştiriyor oluşu ilk anda canını sıksa da, Tulius’un aslında tüm bunları Galyalıların güvenini kazanabilmek için yaptığını anlamıştı, ki şu anda atılan adımlar ileride misyonunu tamamlaması için çok işine yarayacaktı.

Her şey bir yana, Tulius gerçekten önemli bir nokta yakalamıştı.

Ancak hâlâ...

“Sen ne diyorsun?” diye Vercingetorix’e sormuştu Caesar; Galyalılar arasında kendi safına en yakın adama.

“Savaşçılarının birkaç gün fırtına yüzünden gemide mahsur kalmaları kendilerini vahşilere karşı korumaktan alıkoyar mı?”

“Galyalılar en kötü koşullar altında bile cesurca savaşacaklardır.” Hepsi yürekten olmasa da çadırdaki Galyalıların yarıdan fazlası bu sözleri alkışlarla desteklemişti.

Dumnorix hariç tabii. “İyi konuşmaydı Vercingetorix!”

“Yazık ki ben tehlikesi daha az bir fikrin sahibi olarak konuşuyorum,” diye devam etti.

“Ya da bir korkak olarak!” diye söylendi Comm.

“Korkak mı, ben mi?” diye bağırdı Dumnorix. Comm’un üzerine yürüyordu. “Sana kimin korkak olduğunu göstereceğim!” Caesar’a dönerek, “Sana meydan okuyorum Caesar, eğer kabul ediyorsan! Bizi ve atlarımızı gemilere yükleyin. Ve tan ağardığında fırtına dinse de dinmese de Britanya’ya doğru yelken açacağız. Dalgalar dağları da aşsa, yağmur şelale gibi çağlasa da!”

Çelik gibi sert bir sessizlik kaplamıştı ortalığı. Sadece çadır tentesinin rüzgârda çıkardığı ses ve yağmur damlalarının tıkırtısı duyulabiliyordu.

Dumnorix bakışlarını ağır ağır kabile liderlerinden yana çevirmişti. Caesar, Dumnorix'in gözlerinin liderlerle buluştuğunu görmüş; Dumnorix de Caesar da durumu gayet iyi kavramıştı.

"Bu meydan okumanın deniz tutan bir korkaktan geldiğini kabul edin!" dedi ve devam etti. "Ve ben bizzat gemide adamlarımın başında bulunacağım!"

Galyalılar desteklerini ancak kükreyerek gösterebiliyorlardı.

"Sen de hiç fena sayılmazsın Dumnorix, doğrusu konuşmandan çok etkilendim!" Vercingetorix, Galyalılara özgü bir şekilde rakibini kollarıyla sardı. "Ve onun ardında da hemen ben olacağım!"

"Öyle olsun bakalım!" dedi Caesar ve Dumnorix'i manidar bir Roma selamıyla selamlayıp hızla çadırdan dışarı çıkarak fırtınanın kucağına attı kendini.

Ve en sonunda, fırtınalı simsiyah bir gecenin ardından talih Galyalıların yüzüne güldü. Galyalılar, Vercingetorix'in kendilerinden gitmelerini istedikleri yere doğru yola çıktılar.

Dumnorix'in iki kanadında iki Roma lejyonu, peşinde bir muhafızla balçığın içinde güçlükle ağır ağır yol alıyordu. Baştan aşağı sırılsıklam olmuş, uzun saçları kafa derisine yapışmış, bıyığından yağmur suları süzülüyordu. Britanya çıkartmasının bir tuzak olabileceğinden hiçbir zaman şüphelenmemişti; bir kurnazlık olduğunu da düşünmüyordu. Ama bu öyle güçlü bir tuzaktı ki, kendini bu tuzağa düşmekten kurtaran herhangi bir Galya liderinin korkaklıkla yaftalanması işten bile değildi. Ve korkaklıkla onuru kırılan bir lider bir anda etrafındaki tüm savaşçılarını yitirirdi.

Dumnorix bu korkunç fırtınanın Caesar'ın değil, kendi tanrılarından biri tarafından gönderildiğinden emindi. Büyük olasılıkla gönderen savaş tanrısı Teutates olmalıydı, üstelik amacı muhtemelen onları lanetlemek değil kutsamaktı. Fırtına kopmadan Roma tuzağından kurtulamayacağını duyumsamıştı.

Giriş sıkıca kapanmıştı, önündeyse dört lejyoner tarafından nöbet tutuluyordu.

"Kapıları açın!" diye bağırdı Dumnorix. "Ben Edui kabile reisi Dumnorix! Adamlarımı görüp onlara yeni emirlerimi iletmem lazım!"

Kapı muhafızları ne oldukları yerden kımıldamış, ne de tek kelime etmek için ağızlarını açmışlardı.

Muhafız, “Her şey yolunda!” deyip devam etmişti. “Vereceği emirler Caesar’ındır. Sonunda Galyalıları gemilere bindireceğiz. Yükleme bittiğinde burayı kapatabilir ve kendiniz de ayrılabilirsiniz.”

Muhafızlar kapıyı açmışlardı.

Dumnorix peşindeki Roma’lı korumalarıyla balçık ve yağmur deryasının içinden geçerek Eduen kampına ulaşmıştı. Kamptaki savaşçılar sığındıkları derme çatma tentelerin altında pelerinlerine sarınarak yağmurdan korunmaya çalışıyorlardı.

Dumnorix sancak başına yönelerek yaban domuzu figürlerini kamp alanının ortasına dikmesini istemiş, sonra herkesin orta alanda toplanmasını emretmişti.

Karşısında bulduğu topluluk sürekli yakınan ve için için kaynayan cinstendi. Haksız da sayılmazlardı. Onları bu felakete kendi sürüklememiş miydi, istemeden de olsa... Ve şimdi karşılarında Roma muhafızlarının arasında kendi reislerini bulmuşlardı. Dumnorix’in aklından, ben onlardan biri miyim, Edui reisi olarak onlara ne fayda sağladım ki, sorusu geçiyordu. Pekâlâ, sizi bu çıkmaza ben ittim ve şerefim sizi bu çıkmazdan çıkarmamı şart kılıyor. Hatta şerefimi yitirmek pahasına!

Kafasından geçenleri bir yana koymuş, “Caesar gemilere yüklenmemiz emrini verdi!” deyivermişti.

Dumnorix’in sözleri itiraz ve öfkeli homurtularla karşılanmıştı. Bu bir sürpriz değildi! Dumnorix sol elini havaya kaldırarak karşısında duran halkından sessizlik istemişti. Sağ eliyse her zaman olduğu gibi kılıç kabzasında duruyordu. Ancak tüm bu jestleri, sessizliği sağlayarak kalabalığın öfkesini dindirmekte yetersiz kalmıştı. İşte bu bir sürprizdi!

“Ne düşündüğünüzü biliyorum!” Kalabalığın homurtularını bastırmak için olanca gücüyle bağırmıştı. “Romalıların bizi bu korkunç fırtınanın ortasında gemilerinin rüzgâra karşı önünü kesmek için tehlikeye sürdüğüne inanıyorsunuz.”

Bu sözler üzerine isyan çığlıkları iyice yükselmiş, savaşçılar kılıçlarını birbirine çarparak protestoyu iyiden iyiye arttırmışlardı.

Dumnorix derin bir nefes almıştı.

“Pekâlâ, haklısınız!” Kimsenin neler olduğunu anlamasına fırsat vermeden kılıcını kınından çekip yanındaki Romalı muhafızın gırtlağına dayamıştı. “Bu bir tuzak! Dört bir kanada yayılın! Ait olduğumuz kendi topraklarımıza dönüyoruz!”

“Kimler savaşçılarını Vercingetorix’in arkasına yığacak?” diye sormuştu Caesar. “Konuşma bunun hakkında....”

Tam cümlenin yarısında durup çadırın kapısına dikmişti gözlerini. Vercingetorix etrafında bir Roma askeri görmeyi beklerken, sağ kolunda ve sol uyluğundaki yaralardan oluk oluk kan akan bir Roma muhafızı kapıda sendeleyerek yere yığılmıştı.

“Eduiler... Caesar!... Caesar!”

Caesar adama doğru koşmuş, kollarından yakalamıştı; her yanı kan içindeydi. Tulius’a dönmüş, “Git ve gemilerden bir cerrah bulup buraya getir,” emrini vermişti. Sıradan bir hizmetli gibi aldığı emri yerine getirmek üzere çadırdan çıktığında, Caesar, Vercingetorix’i çok etkileyecek o konuşmasına başlamıştı.

“Rahatla asker, yardım yolda, geliyor!” Caesar mümkün olduğunca sesini yumuşatmıştı. “Şimdi bize neler olduğunu anlatabilecek misin?”

“Dumnorix... o bizi kandırdı... adamlarına çağrıda bulunurken...”

Muhafız duraksamıştı, acı içinde kıvranıyordu, sonra kendini konuşmak için zorlayarak, “Romalılar bizi fırtınada telef edecekler, diye bağırdı ve ardından kılıcını çekerek muhafızlardan birinin başını uçurdu. Derken ben kılıcımı çektim; bunu gören Eduiler Dumnorix’in yardımına koştular. Dumnorix herkese etrafa yayılıp kaçmaları emrini veriyordu. Sadece kılıçlar ve kargaşa...”

Caesar’ın yüzü öfkeyle gölgelenip hırstan kıpkırmızı kesilmişti. “Sizi yenilgiye uğrattığımız için kendimden utanıyorum Caesar... ama sadece üç kişiydik... ve bizi şaşkına çevirdiler.”

Caesar’ın şakakları hırsla atmaya başlamıştı. Yaralı muhafızı yere bırakırken, “Kendini suçlama!” dedi.

“Ümitsiz de olsan gösterdiğin cesaret örneği sana muhakkak geri dönecek.”

Caesar, Galyalıların etrafında dolaşırken öfkesi henüz dinmemişti. “O korkak piçi yakalar yakalamaz çarmıha gereceğim. Ve tüm kaçanları,” diye adeta kükredi Caesar. “Ve eğer bu adam ölürse, tüm Eduen esirlerini de kılıçtan geçireceğim. Ben...”

“Sakinleş Caesar!” dedi Gisstus, “biliyorsun...”

“Ben...”

Caesar’ın dili dolanmaya, vücudu sinirden sarsılmaya, dizleri titremeye başlamıştı. Adeta gözleri kayıyor, ancak göz akları seçilebiliyordu. Kudurmuş bir köpek gibi ağzı köpürmeye başladığında, Galyalılar da çil yavrusu gibi bir anda oraya buraya kaçışmaya başlamışlardı.

Vercingetorix bu hastalığı druid okulunda öğrenmişti ve Gisstus söylemeden önce anlamıştı ki bu bir nöbetti...

“Hastalanıyor...”

“Tanrılar dokundu,” diye bağırdı Comm.

Vercingetorix, Caesar’ın yanında diz çöküp, öğretildiği gibi sol elinin ayasını Caesar’ın ağzına dayamış, dilini ısırmasını engellemeye ve Caesar’ın dişlerini açık tutmaya çalışırken ısırılan elinin acısına dayanmaya çalışıyordu. Sağ elinin yumruğunu ise Caesar’ın boynunun arkasına sertçe dayamış, ritmik dairesel masaj yapıyordu.

“Sen ne...”

“Druid sihiri,” dedi Epirod. Bunu daha önce de görmüştü.

Caesar kör edici beyaz ışığın içinden geçerken kendini ağzının içinde bir el, ensesinde hiç de rahatsız edici olmayan bir basınç hissiyle yerde öylece yatarken buldu.

Gözlerini açınca, eğilmiş kendisine bakan Vercingetorix’in yüzünü gördü ilk önce; sonra da ağzındaki elin ona ait olduğunu anladı. Dişlerini acımasızca Vercingetorix’in eline geçirmiş olduğunu ağzındaki buruk kan tadından anlamıştı.

Aniden eli ağzından çıkarıp ayağa fırladı; o an ağzındaki kanın kendine değil de Vercingetorix’e ait olduğunu anladı.

“Elin...”

“Önemli değil Caesar, köpeklerle oynarken çok daha kötülerini de gördüm daha önce...”

“Hâlâ...”

Tamamen kendine geldiğinde etrafını saran Galyalıların kendisini korku dolu gözlerle süzdüklerini fark etti. Sonra, aralarında Büyük İskender’in de bulunduğu rivayet edilen sârâ kurbanlarının Tanrılar tarafından kutsandığına inanıldığını hatırladı. Öyle ki, buna kendi de zaman zaman inanır, zaman zaman ise ruhunun çeşitli suretlere bürünüp bir yerlere gittiğini duyumsardı.

Ama bu hiçbiri değildi.

Ancak öte yandan...

“Gözünüzü dikmiş nereye bakıyorsunuz?” diye bağırdı. “Tanrıların daha önce bir adamla böyle konuştuğunu hiç görmediniz mi yoksa?”

Galyalılar tedirginlikle geri çıkmışlardı. Vercingetorix ise sağlam elini tutması için Caesar’a uzatmıştı.

Caesar, Vercingetorix’in uzanan eline tutunarak ayağa kalkarken, Tulius cerrahı yanına katarak çadıra dönmüştü bile.

“Caesar!”

“İyiyim Tulius,” dedi Caesar. Sonra cerraha dönerek, “Ben bunlarla ilgilenirken sen de yaralıyla ilgilen.”

Galyalıları dikkatle süzüyordu. “Görünen o ki, Dumnorix ve Eduiler şanımızı ve varlığımızı talan ettiler.”

“Ne?” dedi Tulius.

“Dumnorix sayısını henüz tespit edemediğim birlikleriyle beraber firar etti,” diye açıkladı Labienus. “Galya ordusunu komuta ediyor olman senin için büyük şans Tulius. İstila şu andan itibaren oldukça güç koşullar altında devam...”

“Bu benim vereceğim bir karar,” diye atıldı Caesar.

“Ben sadece...”

“Şimdi bunu sorun etmenin zamanı değil Labienus. Seni buradaki düzeni tesis etmekten ve gerektiğinde yeniden sağlamaktan sorumlu tayin ediyorum. Ne kadar adama ihtiyacın varsa botlardan indir ve düzeni sağla. Ve ne kadar Edui lideri kaldıysa geride, hepsini toplayıp bana geri getir. Şu yalancı köpeğin kardeşi Diviacx’ı da!”

Romalılar Eduen mahkûmlarının etrafında dolanırlarken Galyalıların arasında ancak birkaç kelime sarf ediliyor, Vercingetorix ise hiç konuşmuyordu. Caesar ise çadırın bir köşesine Gisstus’u çekmiş, önemli ve gizli bir şeyler konuşuyor olmalıydılar. Gisstus’un yüzü Vercingetorix’e hep tanıdık geliyordu; hiçbir Roma seçkini ya da generaline benzemiyordu, ama Caesar’ın kulaklarının aynısı gibi duruyordu kulakları.

Sonunda, Vercingetorix’ten yaşça büyük olmayan bir Roma askeri, Decimus Brutus, yarım düzine sırılsıklam Edui’yi eşit sayıda lejyonerin gözetimi altında önüne katıp getirmişti. Aralarında korkusu gözlerinden okunan Diviacx ve yenilgiyle bakan Litivak da vardı.

“Gördüğün gibi Caesar, sana ihanet etmedim.” Diviacx çoktan ağlaşmaya başlamıştı. “Ben hâlâ buradayım!”

“Sessizlik!” diye kükredi Caesar. “Dumnorix senin kardeşin, seni hain domuz!”
“Bunun için beni sorumlu tutamazsın. Yanımda Litivak...”
“Bir başka münasebetsiz söz daha; dilini ellerimle keseceğim.” dedi Caesar, “Brutus neler oluyor orada?”
“Mutlak bir kargaşa Caesar. Dumnorix firar ederken, Eduilerin de yaklaşık üçte ikisi dağılmıştı.” Brutus başıyla Litivak’ı işaret ediyordu. “Fakat bu adam kalanları kontrol altına aldı ve kaçmalarını engelledi.”
“Bu doğru mu?”
“Birileri Eduilerin onuruna sahip çıkmalıydı. Hepimiz yeminini bozan döneklerden değiliz, Caesar.”
“Eduilerin onurunu, Dumnorix’i önüme getirdiğinizde göreceğiz,” dedi Caesar. “Brutus yanına gerektiği kadar çok adam al ve onun peşine düş!”
“Bunu yapamazsın Caesar,” dedi Diviacx.
“Neyi yapıp yapmayacağımı bana sen mi söylüyorsun?” diye kükredi Caesar. “Peki ben sana konuşman için ne zaman izin verdim?”
“Kendi kendime konuştuğum için affına sığınıyorum Caesar,” dedi Diviacx ve devam etti. “İzin ver de açıklayayım Caesar!”
Caesar, Diviacx’a hırçın ve kibirli bir bakış attıktan sonra, açıkça Vercingetorix gibi kendisinin de rahatsız olduğunu ortaya koymuştu.
“Bu, Eduen onurunun meselesi!”
“Eduen onuru mu?” diye bağırdı Caesar. “Tavukların dişleri kadar gerçek!”
“Kardeşimin bizden çaldığı ve geri getirilmesi gereken bir şey bu,” diye açıkladı Diviacx. “O bir druid tarafından cezalandırılmalı.”
“Tebrikler Diviacx,” dedi Caesar. “Bakıyorum sen bu işe gönüllüsün. Şüphesiz hüküm de ceza da daha iyi olacaktır.”
“Aynen öyle,” dedi Diviacx, yumuşak bir sesle. “Ama eğer Dumnorix senin adamların tarafından yakalanırsa, hiçbir Galyalı bunu Roma’nın bir eylemi olmak ötesinde başka bir şey olarak değerlendirmeyecektir.”
“Haklı,” dedi Comm.
“Hiçbir Galyalı, Roma tarafından mahkum edilmemeli,” dedi Litivak.
“Bu doğru!” diye destek verdi Vercingetorix. “Dumnorix Eduileri aşağıladı, ama eğer onu senin adamların yakalarsa, bu Eduilerin onurlarını geri kazanma şansını ortadan kaldırır ve senin cezalandırman druid adaleti olarak değil de Roma’nın intikamı olarak görülür.”

“Doğru söylüyor,” dedi Litivak. “Bunu yap Caesar; aksi takdirde geride kalan Edui güçleri beni kaale almayacaktır.”

Caesar derin düşünceye dalmış gibiydi. “Anlıyorum,” diye mırıldandı. “Ancak...”

“Onların peşine Litivak’ı tak,” dedi Diviacx. “Sadakatini ispat etmiş bir adam.”

“Dumnorix yakalanıp cezalandırılıncaya dek hiçbir şey için hiçbir Eduen’e güvenmem.”

“O zaman Vercingetorix’i yolla,” dedi Litivak.

“Vercingetorix mi?” Caesar ve Diviacx aynı anda bağırmışlardı.

Vercingetorix de şaşkındı.

“Vercingetorix birçok Edui’nin hayranlığını kazanan bir Arverni’dir,” dedi Litivak. Yüzünde Vercingetorix’in bir Eduin’in yüzünde bile görmeyi hayal edemeyeceği bir yakınlık vardı.

“Vercingetorix mi?” Caesar’ın öfkesi Vercingetorix’in anlayamadığı bir nedenden dolayı adeta bu öneriyle törpülenmiş gibiydi.

“Arverni ve Eduilerin bulunduğu karma bir birlikle gitsin,” diye önerdi Litivak.

“Oh hayır,” dedi Caesar. “Dumnorix yakalanıp cezası kesilip, infazı gerçekleşene dek Eduilerle ilgili hiçbir şey duymak istemiyorum.”

Caesar ve Galyalılar birbirlerini süzerken uzun bir sessizlik olmuştu. Sonra Caesar, Galyalılara gülümseyerek, “Ya Brutus’ü bir Roma ordusuyla yollayacağım ya da Vercingetorix’i Arvernilerle.” Zehirli bir gülümseme oturmuştu yüzüne. “Ama arkamdan mantıksız bir adam olduğuma dair şeyler söylemeyin, seçimi kendiniz şimdi yapın!”

Yine uzun bir sessizlik olmuştu.

“Brutus’e oy veren var mı?” diye sordu Caesar.

Kalabalıktan ses çıkmayınca, Vercingetorix’e dönüp, tek kaşını kaldırarak baktı genç Arverni’ye. Gisstus ise Caesar’ın dikkatini çekmeye çalışıyordu, ama Caesar önemsememişti bile.

“Sana bunu yapman için emir veremem dostum!” dedi Caesar, “Yapabilseydim de istemezdim. Ama sen gönüllü olur musun?”

“Böyle bir ricayı reddedemem,” diye yanıtladı Vercingetorix sonra da Diviacx’a karanlık gözlerle bakarak, “Bunun beni rahatsız ettiği yalanını da uydurmaya hiç niyetim yok.”

“Şunları başından at,” diye fısıldadı Gisstus, Caesar’ın kulağına. Vercingetorix ayrılınca, “Özel olarak konuşmalıyız,” dedi.

Bu bir emir gibiydi, eğer bir başkası Caesar’la bu üslupta konuşmuş olsaydı, bunu şüphesiz bir hakaret olarak üstüne alınırdı.

“Tulius, bu seçkin Galyalıları adamlarının yanına götür ve başka zayi olup olmadığını gör,” diye emretti. “Ve bunu yaparlarken güvenlikte olduklarından emin ol. Brutus sen de Diviacx’ı çadırına geri götür ve onu yalnızlığı karşısında savun.”

“Hata yaptın Caesar!” dedi Gisstus; çadırda yalnız kalmışlardı.

“Nasıl?” diye sordu Caesar, rahatsız olmuştu. Başkası tarafından hatalarının yüzüne vurulmasından hoşlanmazdı. Bunu yapan Gisstus bile olsa. Ama etrafındaki hiç kimseyi dinlemeyen bir komutanın da felaketle yüz yüze gelmesi mümkün değildi.

“Dumnorix çok şey biliyor olabilir,” diye açıkladı Gisstus.

“Öyle mi, kim hakkında?”

“Vercingetorix.”

“Keltill!” diye yüksek sesle söylendi Caesar, Gisstus’un haklı olabileceğini o da anlamıştı. Bir baş belasını ortadan kaldırmaya çalışırken daha büyük problemlere yol açmak üzereydi.

Diviacx, Keltill’i druid kanunlarına göre mahkûm etmişti. Ama Caesar bir druidi durum elverirse aynı şeyi yapması için cesaretlendirmişti. Bunu hiç kimse bilmiyordu, ölmüş olan Gobanit’i ve tabii ki Gisstus’u bir yana koyarsak.

Caesar’ın bildiği kadarıyla...

Ama Dumnorix, Diviacx’ın kardeşiydi.

“Gerçekten bildiğini mi düşünüyorsun?” dedi Caesar.

Gisstus omuz silkti. “Bilmediğinden kesin olarak emin olamayız.”

“Ama eğer öyleyse neden sessizliğini bu kadar uzun süre bozmadı?”

“Eğer biliyorsa, Dumnorix kardeşini korumak ve Arvernilerin Eduilere karşı ayaklanmasına engel olmak için susturmuştur. Ama artık Eduilerin yarısı bile onu sahiplenmezken ve Diviacx da ölüm emrini vermeye çoktan razıyken...”

“Sessiz kalmak için sebebi kalmadığı gibi, ölmeden önce intikam almak ve konuşmak için pek çok sebebi var...” diye söylendi Caesar.

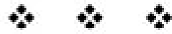
“Onunla bizzat sen ilgilen Gisstus. Ama bir Teuton silahı kullan. Bu işin içinde parmağımızın olduğu anlaşılmasın.”

Vercingetorix, Arvernilerin kamp yerine ulaştığında yağmur hâlâ şiddetini koruyordu. Ne ay ne de yıldızlar görünüyordu. Dumnorix’in yandaşları çoktan küçük çetelere bölünüp dağılmışlardı. Ancak Vercingetorix, Dumnorix’in fazla seçeneğinin olmadığının farkındaydı. Kuzeybatıda deniz, doğuda Teuton kabilelerine ait topraklar yollarını kesiyordu. Şüphe yoktu ki, Edui reisi yönünü dosdoğru güneye çevirecek, Rhine ve sahil arasında kalan Edui topraklarına doğru gidecekti. Bir saatten fazla açmış olamazdı arayı.

Vercingetorix geride kalan adamlarının başında Critognat’ı bırakarak, yanına alacağı bin kadar askeri küçük gruplara bölmüş; hepsini geniş bir cepheyi karşılarına alacak biçimde yaymıştı. Böylelikle sadece Dumnorix değil, yolları üzerindeki Dumnorix ve adamlarını da görmüş olabilecek, görgü tanıklarını bile atlamamış olacaklardı.

Vercingetorix yanına Baravax eşliğinde bir düzine muhafızı da alarak, genişlemekte olan ön cephenin merkezine doğru sürmüştü atını.

Dumnorix’i kendileri yakalamak yerine, iz sürenlerden gelecek işareti bekliyorlardı.

Yağmurdan korunmak için atlarının üzerinde kamburlaşan, köylülerin giydiği kahverengi pelerinli iki adam, atlarının eyerine tutturdukları Teuton mızraklarıyla yaklaşık bir mil kadar öylece yol almışlardı. Tam Vercingetorix’in başını çektiği grubun peşi sıra gidiyorlardı. Yağmurun yarattığı pus, aradaki mesafe ve kararmaya başlayan hava, saklanmalarını kolaylaştırıyordu. Yine de Vercingetorix’in atlılarının sesleri ve gittikleri yol üzerinde bıraktıkları çamurun içinde nal izleri yönlerini yitirmeden takibe devam etmelerini sağlıyordu.

“Bunlar da ne yapıyor böyle Gisstus?” diye mırıldandı yol arkadaşı. Ters davranışlarıyla kel bir adamdı. “Ve neden onları takip ediyoruz? Dumnorix’in peşine düşeceğimizi sanıyordum.”

“Öyleyiz Marius, tıpkı onlar gibi,” diye yanıtladı Gisstus. “Vercingetorix’i neden takip ettiğimizi sanıyorsun. Yüzlerce adamı var ve onları av köpeği gibi kullanıyor. Av köpekleri iz sürer, avı bulur ve avcılar da...”

“Ama çakallar onları...”

“Kurtlar lütfen Marius, kurtlar!” dedi Gisstus. “Çok daha onurlu bir benzetme! En azından seçkin atalarımız Romulus ve Remus’u emzirdikleri için.”

Fırtına yavaşlamasına rağmen, yağmur hâlâ şiddetini koruyordu. Gökyüzü kara bulutların içinde çakan bir şimşekle aydınlanınca Vercingetorix güneybatı yönünden dörtnala gelmekte olan bir atlıyı fark etmişti. Atlının altında yağmurdan sırılsıklam olmuş bitap halde bir kısrak vardı. Binici Vercingetorix’ten ancak birkaç yaş daha büyük, sarışın bir adamdı. Başında miğfer yerine Arverni turuncusu bir pelerin yağmurdan korunmak için sarılmıştı.

Konuşmaya başladığında heyecandan nefes bile almakta güçlük çektiği görülüyordu.

“Dumnorix’i bulduk! Şu anda adamlarım onu takip ediyor!”

“Nerede?”

Adam bir an için nefesine hâkim olmuş, yeniden konuşmaya başlamıştı. “Pekâlâ, aslında Vercingetorix... Onun izini bulduk.”

“Dumnorix’in kendini görmediniz mi yani?”

Adam başını evet anlamında sallamıştı.

“O halde nasıl oluyor da biliyorsunuz.”

“Bir köy. Yarım düzine kadar Edui o köye girdi ve dedik ki...”

“Ama nasıl?”

“Birinde reisin sancağı vardı ve eyerine bağlıydı. Ama bir çocuk yaban domuzunu gördü.”

“Ama kendini görmediysen nasıl...”

“Ben Oranix,” diye açıklamaya girişti atlı adam, bu sanki her şeyi anlatmaya yetiyordu. Vercingetorix duyduğu isme tepki vermeyince büyüklenmeye yeltendi. “Adımı duymadın mı? Arverniler arasındaki en büyük iz sürücü benim. Adamlarım da tecrübeli avcılardır. Bir kere iz bulduk mu avımızı asla elimizden kaçırmayız. Bir keresinde bizzat kendim tam altı gün boyunca yaralı bir ala geyiği takip ettim. Ve en sonunda...”

Bu adamın tavırlarında Vercingetorix’i rahatsız eden bir şeyler vardı.

“Nereye gidiyorlardı?”

“Güneybatıya.”

Vercingetorix, Baravax’a dönerek, “Büyük Oranix adamlarından biriyle atını değiştirsin,” diye emretti. “Bizi arkadaşların gittiği yere götürür müsün?”

“Elbette,” dedi Oranix sabırsızlıkla. “Takip edebilmemiz için gittikleri yönde iz bırakıyorlar, bu işin böyle yapıldığını bilirsin.”

Oranix’in avcıları Vercingetorix göremese bile Oranix’in anlayacağı türden izler bırakmışlardı arkalarında. Vercingetorix nasıl olduğunu anlayamasa da bir saat içinde tüm olumsuz hava şartlarına rağmen iz sürücülere yetişmişlerdi. Hiçbirinde ne bir kalkan ne de miğfer vardı, birer ormancı görünümündeydiler.

Kıyıdaki bataklıklara bir milden az uzaklıktaydılar. Tan ağarmaya başlamış, zemin balçıkla beraber gittikçe kayganlaşmıştı. Dolayısıyla Vercingetorix, Oranix’in açıklamasına gerek bırakmaksızın çamura bulanmış izlerin kendilerini bataklığa sürüklediğini biliyorlardı.

“Altı tanesi!”

“Sekiz de olabilir.”

“En fazla yarım saat olmuştur.”

“Belki daha da az.”

Vercingetorix’in adamlarının ruhları da en az üzerinde gezindikleri arazi kadar ıslak ve nemliydi. Dumnorix’in kendilerini tuzağına düşürecek cinsten seçenekler sunmuştu. Bataklığa doğru ilerliyorlardı. Bu bataklıklar irili ufaklı dere ve akarsularla kesintiye uğramışlardı. Coğrafyada kuru olarak adlandırabilecekleri araziler de ancak nal ve ayak izlerinin daha oluştukları an kaybolmasına müsaade eden cinstendi. Bir kez bataklığın içine çekildikten sonra, Dumnorix ortaya çıkmak için istediği herhangi bir noktayı seçebilir ve isterse tüm bataklığı ordusuyla çevreleyebilirdi. Kim bilir belki de Tanrılar yardımcı olur da tam da Dumnorix ortaya çıktığı yerde yolları kesişiverirdi.

Oranix ve tecrübeli avcıları bile yosun tutmuş karmaşık ağaçların ve türlü nemli iklim bitkilerinin bulunduğu bu “arapsaçı”nın başına geldiklerinde, içeri girmek için en ufak bir heves belirtisi göstermemişlerdi. Bitki ve ağaçların üzerindeki yosun tabakasının üstü kalın bir sis tabakasıyla örtülmüştü. Bu garip ve karmaşık örtünün altından kurbağaların gırtlaktan gelen hırıltıları ve görünmeyen kuşların hüzünlü sesleri duyuluyordu.

“Onları orada da takip edebilir misin Oranix?”

Oranix başını hayır anlamında salladı. “Mümkün değil! Senin tekniğini kullanacağız Vercingetorix, arayıp bulup avımızın üzerine atlayacağız. Köpeklerle sülünleri bulduğumuz gibi. İki ayrı gruba ayrılıyoruz ve...”

“Ayrılın!” diye bağırdı Baravax.

“Burada mı?”

Vercingetorix’in savaşçıları korktuklarını belli etmekte sakınca görmemişlerdi. Oranix ve avcıları ise, bu durumu şaşkınlıkla karşılamışlardı.

“Korkuyor musunuz?” diye bağırdı Vercingetorix. “Kurbağalar, kuşlar ve balçıktan mı? Ben yalnız giderim o zaman. Ve belki aralıklarla kuş seslerini andıran sesler çıkartacağız.”

“Karatavuk,” diye önerdi avcılardan bir tanesi.

“İyi bir seçim,” diye onayladı bir diğeri.

“Hepimiz onun bizden biri olduğunu bilecek, yalnız Dumnorix’in adamlarının farkı ayırt edebileceklerinden şüpheleniyorum,” dedi Oranix.

“Ne olursa olsun o ve adamları daha çok dikkat edeceklerdir.” Karatavuk önerisini getiren avcı araya girmişti. “İşte böyle!” Yumuşak ve kulak tırmalamayan bir ıslık çalmıştı.

“Başa çıkamayacağını düşündüğü bir şeyle karşılaşan yardım istemek için kurt gibi uluyacak,” dedi Vercingetorix.

“Gerçek bir kurdu da üzerine çekecek!” diye ekledi Baravax.

Tüm avcılar gülmeye başlamışlardı. “Korkma!” dedi Oranix, “kurtların burada işi olmaz.”

“Pekâlâ, bataklığa giriyorlar,” dedi Gisstus, uzun ve çamurlu çalılarının üzerine yüzükoyun uzanmıştı. “Biz de girmeliyiz.”

“At üzerinde mi?” diye bağırdı Marius.

Gisstus başını sallayarak, “Haklısın!” demekle yetinmişti. “Her an millerdir yol almaktan bitkin düşmüş atların sendeleme seslerini duyabilirsin. Dumnorix ve beraberindekiler paçalarını kurtarmaya çalışıyor ve şimdiye dek hiç mola vermedilerse, yolculuğu yayan bitirmek zorunda kalacaklarına şüphem yok. Tabii aynı şey bizim için de geçerli.”

“Bunu sevmedim Gisstus, karmaşık bir belayla karşı karşıyayız.”

Gisstus ayağa kalkmıştı, tuniğinin önü çamur lekesi içindeydi. “Tutkularımız belaya gebedir Marius,” dedi Gisstus. “Yoksa henüz fark etmedin mi?”

Dizlerine kadar çamura batmış, bataklıkta yol almaya çalışıyordu. Artık Vercingetorix’e öyle geliyordu ki bu bataklığın içinde hiçbir sonuca varamayacağını bile bile sonsuza dek sürüklenecekti. Halbuki bataklığı bürüyen sis perdesinin arasından henüz yükselmekte olan güneşi gördüğüne göre vakit henüz öğle bile değildi.

Uzaktan gelen haykırışlar ve çarpışan kılıçların sesiyle beceriksizce taklit edilen kurt ulumaları, savaşçılarından bazılarının Dumnorix’le karşılaştığına işaret ediyordu. Umarım Dumnorix’in kendisi değildir diye düşündü Vercingetorix. Caesar, Dumnorix’in canlı olarak kendisine teslim edilmesini istese de Vercingetorix, Dumnorix’in işini bizzat kendisi bitirmek istiyordu.

Bir başka kurt uluması daha duyulmuştu, bu kez nispeten daha yakından gelmişti. Sonra da bağırış ve çığlıklar... Savaşın korkunç sesleri, bir başka kurt uluması ve bir başkası daha. Daha çok çığlık ve daha çok çarpışan kılıç sesleri.

Vercingetorix yarı beline dek battığı balçığın içinde hareketlerini seslerin geldiği yönde elinden geldiğince serileştirmeye çalışmış, ancak ortalığı ölüm sessizliği bürümeden önce birkaç adımdan fazla ilerleyememişti.

Vercingetorix bulunduğu yerde bir bataklık ağacıymış gibi donakalmıştı.

Ortalıkta ayak sesleri vardı, insandan başka bir canlıya ait olması için oldukça ağırdılar, eğer at değilseler...

Ancak hiçbir at böyle gırtlaktan gelen küfürler edemezdi.

Ayak sesleri Vercingetorix doğrultusunda ilerliyor gibiydi, fakat uzun çalılar, kısa bitki toplulukları ve pus yüzünden tam olarak neyin yaklaştığını...

Atı kişnemeye başlamıştı.

Ayak sesleri aniden kesilmişti.

Vercingetorix bir an için eline geçen bu garip fırsatı düşünmüş, bunun bir avantaja dönüştürülebileceğini fark etmişti. Dizginleri elinden bırakıp, kılıcını çekerek yassı yüzeyiyle atın kıçına sert bir darbe indirmişti.

At yeniden, yalnız bu kez acıyla kişnemiş, istemeyerek de olsa yürümeye başlamıştı.

Sana söylemiştim Marius, aç bir kurt bile böyle bir bataklığın içine girme riskini almaz. “Bırak da tüm kartlarımızı oynayalım!” dedi Gisstus, yanına çömelmiş diğer iki Roma askerine dönmüştü.

“Girseler bile, kesinlikle bizden daha iyi olurlardı.”

“Gisstus burada birini bulabileceğimize nasıl olup da inandığını sorabilir miyim?”

“İnanmıyorum, onlar bizi bulacaklar çünkü...”

“Birbirlerine kurt ulumalarıyla işaret veriyorlar. Ulumalardan önceki ve sonraki el çırpmalarını duymadınız mı? Ben de onları bize doğru yönelteceğim!”

Marius sıkıntıyla kaşlarını çatmıştı. “Peki çağırdığın adamların Dumnorix’in mi yoksa Vercingetorix’in mi olduğunu nasıl bileceksin?”

“Bilemeyeceğim, zaten bunun bir önemi de yok. Biri diğerini takip ediyor nasıl olsa. Hepsinin peşimiz sıra gelmelerini sağlayacağız, ta ki Dumnorix ortaya çıkana dek.”

Gisstus sözlerini bitirir bitirmez ellerini ağzına götürerek acemice bir kurt uluması taklidi yapmıştı.

Bu uluma yakından geliyordu ama Vercingetorix sesin nereden geldiğini anlamak için duraksamıştı. Yola devam etmek atın bataklıkta güç bela hareket etmesinden ötürü çıkaracağı gürültülerle muhtemel ayak seslerini duyamaması anlamına gelirdi.

“Bu da nedir böyle?” Marius öfkeyle söylenmişti. Peşlerinden gelen sesler yüzünden, yüzü koyun çamurun içine atıvermişti kendini. Gisstus da bataklık çalılarının arasına gizlenmişti. Birkaç metre ileriden binicisi olmayan bir atın ağaçların arasından çıktığını görünce derin bir oh çekmişti.

Vercingetorix yaşlı bir ağacın yosun tutmuş yüzeyine yaslanmış, uzaktan otlayan atını seyrediyor, bir yandan da bataklık bitkilerinden oluşan çayırlık alanda ileri geri hareket eden ayak seslerini dinliyordu.

Aradan uzun zaman geçtikten sonra, Dumnorix -kalkansız, kahverengi çamura sıvanmış yüzü gözü, yeşil çayır lekeleri ve tabii savaşın kan izleri- at üzerinde iki ağacın arasından çıkmıştı.

Vercingetorix el ve dizlerinin üzerine kapaklanarak yüksek çalılıkların arasında gözden kaybolarak emeklemeye başlamıştı. Dumnorix’in adım adım ilerlediği binicisiz atın peşi sıra gidiyordu o da.

Dumnorix atın üzerindeydi, Vercingetorix de kılıcını çekmiş, ayağa kalkmış bağırarak Dumnorix’in peşinden koşuyordu, “Dumnorix! Savun kendini, seni korkak Eduen piçi...”

At yularından boşanmış gibi koşmaya başlamıştı.

Dumnorix de yüzünü Vercingetorix’e dönmüş, kendi kılıcını çekmişti.

“Caesar’ın peşime genç kuklasını takacağını tahmin etmeliydim!” diye bağırdı.

Vercingetorix’in kinini kontrol altına alması hiç de kolay olmuyordu. “Bu Caesar için değil!” diye haykırmış, kılıcını Dumnorix’in rahatlıkla

karşılığını verdiği bir biçimde savurmuştu.
"Bu babam için!"
"Bunu duydun mu?" diye sordu Marius.
Gisstus, Marius'un ağzını eliyle kapatmış; bağırışarak kendilerine doğru gelmekte olan adamları görmek için doğrulmuş, sonra yeniden çömelerek çalılıkların arasından adamların geldiği yöne doğru emeklemeye başlamıştı. Elindeki Teuton mızrağını sıkıca kavramıştı.
"Senin baban mı?" Kılıcı yere düşerken şaşkınlıkla sormuştu Dumnorix. Vercingetorix'in onuru bunu bir avantaja çevirmesine engel olmuştu. Dumnorix gibi bir adama karşı dahi olsa...
Onun yerine, "Bilmediğimi mi sanıyorsun?" diye bağırmıştı. "Babamı sen öldürdün!"
"Ne yaptım, ne yaptım?" Dumnorix eğilerek yavaşça yerden kılıcını alarak bir adım geri çekilmişti.
Vercingetorix ise kılıcıyla yavaş ama karmaşık ve kararlı bir dansa başlamış gibiydi. Zihnindeki bulanık düşünceler içindeki anıları alevlendiriyordu. Kan beynine sıçramış gibiydi. İçindeki tüm kini kusmadan çarpışmaya girişmek istemiyordu.
"Onu ateşe Gobanit verdi ama onu mahkûm eden senin aptal kardeşindi; sen oradaydın, muhafızlara da emri sen verdin. Tüm bunlar senin entrikalarının birer parçası! Senin hainliğin ve emirler de senin emirlerin! Babamı sen öldürdün!"
"Seni aptal, geri zekâlı!"
Vercingetorix bir nara atarak ani bir hamleyle kılıcını Dumnorix'in karnına dayamıştı. Dumnorix gırtlağının kuruduğunu hissediyordu. Vercingetorix kılıcını bir parmak kadar Dumnorix'in bağırsaklarına saplamış, tam ölümcül noktada döndürüyordu ki bir mızrak Dumnorix'in sırtına saplandı. O anda Dumnorix'in acı dolu çığlığı yükselmişti.
"Bu Caesar!"
"Caesar..." diye mırıldandı Vercingetorix; Dumnorix sendeleyerek sırtüstü çamurun içine kapaklanmıştı. "Caesar?"
"Son nefesimi verirken açıklıyorum," dedi Dumnorix. Son bir gayretle başını kaldırmış zorlukla konuşuyor, konuştukça ağzından oluk oluk kan geliyordu. "Başka kim Gobanit ile Diviacx'ı beraber hareket etmeye zorlayabilirdi ki? Ondan başka kim Keltill'in kanlı bıçaklı düşmanıydı? Başka kim Arvernileri Eduilere düşürebilirdi? Başka kim?"

“Caesar?”

Çalılıkların içinde bir şeyin hareket ettiğini görmüştü Vercingetorix, tam da mızrağın fırlatıldığı yönde...

Vercingetorix sesin geldiği yöne dönünce koşan bir adam figürüyle karşılaşmıştı. İçi öfke ve acı doluydu ama düşüncelerini yavaşlatan soru işaretlerinden nihayet kurtulmuştu. Vercingetorix elinde bir mızrak gibi tuttuğu kılıcını var gücüyle koşmakta olan adamın arkasından fırlatarak sırtına saplayıvermişti.

Dumnorix’i sırtından vuran adam da tıpkı onun gibi çalılıkların arasında gittikçe büyüyen bir kan gölünün içinde yatıyordu şimdi.

Vercingetorix öldürdüğü adamın yanına koşmuştu. Adamın yüzü çamurlu çalılıkların arasına gömülmüştü. Önce kılıcını çekip adamın sırtından çıkarmış, sonra da ayağıyla iterek sırtüstü çevirmişti. Yerde ölü yatan adam Gisstus’tu...

Caesar’ın adamı Gisstus!

Üzerinde Roma giysileri yerine Galya köylülerinin giydiği sade kahverengi bir pelerin vardı.

Vercingetorix için zaman, Gisstus’un yüzünü gördüğü an durmuştu sanki. Koyu renk saçlar, o yüzündeki ifade. Zaman Gergovia meydanında yaşanan o acı güne doğru geri geri işlemeye başlamıştı. Ve Vercingetorix en başından beri Gisstus’un yüzünün neden aşina geldiğini o an fark etmişti.

Ölümün kucağında gördüğü bu yüz, babasının verdiği son ziyafette mavi Eduen pelerinleri içinde gördüğü adama aitti. Hani korkuyla kayıtsız kalan Gobanit’in kulağına emirler fısıldayan adam. Druid Diviacx’ı komuta eden adam. Ve Gisstus... O ise sadece bir kişiden emirler alıyordu.

“Caesar!” diye haykırdı Vercingetorix. Ruhu acı içinde kıvranıyordu. “Caesar!”

Derken Caesar’ın korkak katillerinden biri çıktı çalıların arasından. Canını kurtarmak için ardına bile bakmadan bataklığın içinde koşuyordu.

Vercingetorix bu adamın hayatta kalmak istediğini biliyordu. O bir ormancı değildi; hatta normal bir delikanlının sahip olduğu güçten bile yoksun olabilirdi. Onu yakalamak Vercingetorix için hiç de zor olmamıştı. Yer bitkilerinin ve ağaçların çıkmaz kıldığı bir üçgende çoktan bitkin düşen delikanlıyı kolayca kıstırmıştı. Romalı köylü kıyafetleri içindeki adamın

elinde kılıç yerine bir mızrak ve hançer vardı. Vercingetorix'in kendisini enselediğini hissedince onları da elinden bırakarak:

"Teslim oluyorum!" deyivermişti panikle.

"Teslim mi oluyorsun?"

"Savunmasız bir adamı öldürecek değilsin herhalde? Onur bunun neresinde barbar?"

"Ya senin onuruna ne demeli medeni Romalı? İşe yaramaz hayatın için bu kadar yalvardığına bakılırsa..."

Ancak o anda Vercingetorix bu adama ihtiyaç duyabileceğinin farkına varmıştı. "Belki de tamamen işe yaramaz değilsindir!" Sesi donuk ve mesafeliydi.

Kılıcını delikanlının sırtına batırmış kan akıtacak kadar kanırtıyordu. Romalı askeri, Gisstus'un cesedinin üzerine doğru itmişti.

"Yaşamak istiyorsan bunu hak etmelisin. Senin yaşaman benim sadece tek bir işime yarar..."

Yere eğilerek sol eliyle Gisstus'un başını saçlarından kavrayarak çamurun içinden çıkardı. Kılıcının tek darbesiyle Gisstus'un başını gövdesinden ayırmıştı. Kılıç darbesinin etkisiyle havaya fırlayan kelleyi yakalayan Romalı askerin sırtından ise hâlâ kan sızıyordu.

"Birisi bu hediyemi Caesar'a götürmeli!"

Korkuyla koşan Romalının ardından Vercingetorix gözlerini gökyüzüne dikmişti. Sis yerini masmavi gökyüzüne bırakmıştı. İçindeki öfkeyi ilk kez bu denli özgür bırakıp ruhunu tümden kaplamasına izin vermişti. Göklere, Tanrılara, Gaius Julius Caesar'a, kendi aptallığına, kaderin kendisine haykırıyordu, hem de avazı çıktığı kadar; ciğerlerini paralarcasına...

Marius teklifsizce Caesar'ın çadırına girip Gisstus'un kellesini masaya koyduğunda çadırda Caesar'dan başka sadece Tulius ve Labienus vardı. Masanın üzerinde ise artık görmeyen gözleri ve morarmış cildiyle ölüme rağmen alaycı ifadesiyle Gisstus'un kellesi duruyordu.

"Hediye dedi onun için," diye bağırdı Caesar. "Hediye!"

"Bunu o söyledi Caesar," diye açıkladı Marius, korkuyla. "Ben kaçarken hala kuduz köpek gibi uluyordu."

Caesar'ın gözleri yaşla dolmuştu. Yaşlar Caesar'ı şaşırtmıştı. Bu dehşetengiz anı yaşayana dek, Caesar bu adamı bu denli sevebileceğini hiç

düşünmemişti. Ancak yine de bu gözyaşlarını teğmenlerinin, hele de bir yabancının görmesini istemezdi.

İçindeki hiddet ise bambaşka bir meseleydi. Bu, kral ilan etmeyi tasarladığı, oğlu kadar sevdiği ve Britanya çıkarmasını amaçsız bir farsa çeviren ve tüm gizli düşüncelerini, planlarını paylaşabildiği yegane dostunu ondan alan adama duyduğu derin hiddetti.

"Hediye mi dedi onun için?" Dışa vurmaktan sakınmadığı acısıyla bir aslan gibi kükremişti. "Bana karşılık olarak Vercingetorix'in kellesini getireni zengin edeceğim. Onu saklayanı ise Roma kazığına kendi ellerimle çakarım, haberiniz olsun!"

"Bu akıllıca mı Caesar?" diye sordu Tulius.

"Ne yapmamı önerirsin Tulius? Dostumun kellesini bana hediye olarak yolladığı için onu defne yaprağından bir taçla mı ödüllendirmeliyim?"

Tulius bir an için dönüp Marius'u süzdü.

"Defol!" diye emretti Caesar, Marius'a.

"Pekâlâ, Tulius!" Marius gidince Caesar, Tulius'a dönmüştü yeniden. Tulius sinirle yerinde kıpırdanmış, Labienus'un önünde bu tartışmaya girişmekten besbelli rahatsız olmuştu.

"Böyle bir fermanı Galyalılara nasıl açıklayacaksın?"

"Nasıl mı?"

Caesar işte şimdi kendini kapana kısılmış hissediyordu. Beyniyle değil, içgüdüleriyle düşünüyordu. İçindeki öfke yaklaşmakta olan bir sara nöbetinin de tetikleyicisiydi. Dört kez üst üste uzun ve derin nefesler aldı. Bu çok kritik anlarda serinkanlı düşünmek için zorlardı kendini.

Tulius her şeyi bilerek, Labienus'un bilmesi gerekenden fazlasını öğrenmesini engellemeye çalışarak yeteri kadar konuşmaya çalışmıştı.

Derken Gisstus'u katlettiği için, Vercingetorix'in faturasını keseceğini fark etti. Galyalılar Dumnorix'in ölümünün perde arkasında Caesar'ın adamlarının parmağının olduğunu bilmemeliydiler. Keltill'in ölümünün arkasında da tabii. Hâlâ...

"Emirlerime ve druidlerin iradesine rağmen, Keltill'in ölümünün perde arkasında olduğu için Vercingetorix, Dumnorix'i öldürdü," diye açıkladı Caesar. "Ve sen de onu bu aptalca açıklamayı yaparken duymuştun Labienus."

"Kesinlikle hayır," diye bağırdı Labienus. Sesinde isyan vardı.

"Ah hayır, duydun Labienus."

“Ben böyle bir şey duymadım!”
“Sana emrediyorum Labienus, onu duydun!”
“Bana yalan söylememi mi emrediyorsunuz?” Labienus şaşkındı.
Tıpkı politikacıların komutanlarına işlerinin bir parçası olarak verdikleri emirler gibi, kendi annelerini öldürmeleri için emir vermek gibi bir şeydi bu da.
“Bunu askeri bir gereklilik olarak algıla Labienus,” diye açıklamaya girişti Caesar. Labienus’un sağduyusunu kazanmak istiyordu.
“Bu, Galyalılara komuta etmeni kolaylaştıracaktır.”
“Komuta etmemi mi?”
“Mevcut durumu muhafaza edeceğiz dostum Vercingetorix’in hainliğinin Britanya seferimize engel olmasına seyirci kalamayız. Tüm bu olanları buradaki Galyalılara anlatmanı ve yardımcı Galya kuvvetlerinin komutasını her şeye rağmen eline almanı istiyorum senden.”
“Benden istediğin bu mu?”
“Ayrıca iyi niyetimin bir göstergesi olarak, tüm esirleri de serbest bırakacağımızı söyleyebilirsin. Böylece senin peşinden gelmeyi seçenler tamamen özgür iradelerini kullanmış olurlar. Fırtına dindi, keyfine bak dostum. Şan ve şöhret kapıları bize açılacak. Selam sana Titus Labienus!”
“Selam Caesar!”diye bağırdı Labienus da sevinçle. İçten bir selamdı bu.
“Tüm bunlar da neyin nesi böyle?” Labienus gider gitmez Tulius şaşkınlık içinde sormuştu.
“En seçkin komutanına yüreğinden geçeni verdim.”
“Ama şimdi Vercingetorix, Dumnorix’i öldürdüğü için tüm Eduiler, Arvernilere cephe alacak. Arvernilerin çoğu ise Keltill’in ölümünden Eduileri sorumlu tutacakları için onlara cephe alacaktır.”
“Aynen öyle,” dedi Caesar.
“Ama sen esirleri serbest bırakıyorsun, Eduilerin de Arvernilerin de çoğu evlerine geri dönecektir.”
“Özellikle de en şüpheli ve en baş belası olanlar,” dedi Caesar.
“Ama bu senin planının...”
“...değiştiği anlamına geliyor. Bu boş maceraya senin yerine neden Labienus’u yolladığımı sanıyorsun. Senin burada yapman gereken başka şeyler var. Ben bir süreliğine Britanya’ya gideceğim. Sen burada kalan Galya lejyonlarına göz kulak olacaksın. Ve tabii Vercingetorix’in izini süreceksin.”

“Tek bir adamın peşine düşmek için tam dört lejyon mu?”

“Biz müttefik olarak daha çok işimize yarayacak bir düşman yarattık ama iyi bir düşman da işe yarayabilir,” diye açıkladı Caesar. “Vercingetorix’i yakalamak çok güç olacak, üstelik de uzun zaman alacaktır. Çarpışılması gereken güçlü bir Arverni direniş örgütü bizi bekliyor olsa gerek. Korkarım sadece Arverni topraklarını değil, onlarla ittifak yapan küçük kabilelerin topraklarını da ele geçirip fethetmek zorunda kalacaksınız.”

“Tabii Vercingetorix, Dumnorix’i öldürdüğü halde, Eduiler eli kolu bağlı oturursa...”

“Belki de alkışlamak hariç,” dedi Caesar. “Ve kalan Arverniler de hemen akabinde Edui topraklarını istila edeceğimiz için Eduilere yardım edemeyecekler.”

“Çok acımasızca ama dahiyane,” dedi Tulius onaylayarak.

Caesar başını iki yana sallayarak, “İşte bu yüzden böyle bir görevi Labienus’a veremezdim. Gisstus bir keresinde tüm liderleri, ele başlarını hatta onların yerine gelebilecekleri dahi kılıçtan geçirmemizi önermişti. Böylece Galya’yı fethedilmiş bölge olarak ilan edebilecek kadar leş bırakmış olacaktık arkamızda. Tabii Roma’ya da koşulsuz bir zaferle dönmüş olacaktık. İşte şimdi biz de bu planı hayata geçireceğiz!”

Caesar titreyen ellerini, masanın üzerinde duran Gisstus’un kellesinin üzerine koydu. Son bir kez dostunun yüzüne bakabilmek için kendini zorluyordu. Gözyaşları durmak bilmeden yanaklarından süzülüyordu.

“Onu dinlemeliydim,” diye mırıldandı. “Bu çok acımasız ama dahi adam şu an hâlâ yaşıyor olabilirdi. Ve ben de burada bu kadar yalnız olmazdım.”

XI

Çılgınlığının en kör noktasında, Arvernileri ucu bucağı olmayan bir bataklığın içine sürüklemiş, bir kısmını ise Roma kamp alanında bırakmıştı. Vercingetorix atına binmiş dörtnala Gergovia'ya dönüyordu. Şehre giden Galya yoluna ulaşması dört gününü almıştı ve yol boyunca kırsal alandan çıkan Roma birlikleriyle karşılaşmıştı. Birbirlerinden küçük birer süvari grubu ve boş vagonlarla ayrılıyorlardı. Keşfe çıkmış askerlerden çok yağmacı gruplar gibi görünüyorlardı. Pek çok defa fark edildiğinden şüphelense de, gariptir ama kimse tarafından takibe alınmamıştı.

Yolun kendisi de kırsal alandaki dehşetten kaçan insanlarla doluydu. Hepsi Vercingetorix'e bir kurdu gözlermiş gibi şüpheci bakmışlardı ama aralarından hiçbiri ne onu engellemeye ne de yakalamaya çalışmıştı. Ta ki şehrin kurulu olduğu tepeye ulaşana dek. Yol, Baravax'ın liderlik ettiği bir düzine kadar Arverni muhafızıyla kapatılmıştı. Kılıçlarını kuşanmışlar ama çekmemişlerdi, Vercingetorix de önlerine gelip durduğunda kılıcına davranmamayı tercih etmişti bu yüzden.

"Vercingetorix!" diye bağırdı Baravax. "Çıldırdın mı? Gergovia'da Roma garnizonu var. Kellen için ödül bile koydular. Oraya gidemezsin!"

"Görünen o ki eski işini geri vermişler sana Baravax!" dedi Vercingetorix, acı acı. "Sen de kabullenmişe benziyorsun!"

Baravax, Vercingetorix'e yaklaşmış kulağına eğilip yumuşak bir sesle konuşuyordu. Arkalarındaki kalabalık ise gittikçe büyüyordu.

"Şükret ki kabullendim, aksi takdirde seni uyarmak yerine birisi gelip kafesleyebilirdi. Kaldı ki ben de öyle görünmemeliyim. Ben onların dikkatlerini dağıtacağım, sen de o arada ortalıktan kaybolacaksın."

Baravax konuşmayı keserek arkasındaki adamlarına işaret vermişti.

“Kellesi için iyi bir rakam biçtiler,” diye bağırdı içlerinden biri.
“Neden biz almayalım?”
Üç muhafız peşi sıra yavaşça ilerleyip, dikkatle kılıçlarını çekmişlerdi.
“İçimizden birininkini Romalılara satalım!” Kalabalıktan birinin sesi yükseldi.
“Bu Keltill’in oğlu!”
Seslerden küçük bir kısmı Baravax’a karşı yükselmiş, daha sonra çıkan kargaşanın içinde herkes bir anda muhafızlara cephe alıvermişti. Vercingetorix kalabalığın korku içinde geri çekilmeye yeltendiğini görünce Baravax’ın niyetinin ne olduğunu anlamıştı.
“Kılıçlarınıza davranın!” diye emretmişti Baravax. “Şu kalabalığı dağıtın çabuk!”
Arverni muhafızları kılıçlarını çekmişlerdi ama kendi insanlarının üzerine gitmeye pek de gönüllü görünmüyorlardı.
Baravax, Vercingetorix’in etrafında alaycı bir tavırla dolanıyordu. “Neye sebep olduğunu gör. Bu adamları yanımda Arvernileri öldürmeleri ya da kendi adamları tarafından katledilmeleri için tutmuyorum! Gitmelisin, Arverniler senin başın için, Arverni kanı dökmeden buradan uzaklaşmalısın!”
Vercingetorix atının butlarına kılıcının yassı yüzüyle vuruyordu. At kişneyerek korku ve acıyla irkilmişti, Vercingetorix ise onu yoldan çıkmış bir dörtnala koşu için yüreklendirmeye çalışıyordu.
Vadinin aşağısında karanlığı kan kırmızısı alevleriyle yaran ateşler yanıyor; yağmalanmış köyün ve içindeki hayatların kömür karası silüetleri ile öksüz kalmış küçük baş hayvanların melemelerine bulanmaktaydı gece. Vercingetorix atının üzerinde dörtnala giderken ormanın güvenli kuytusuna sıvışmadan önce bitkin düşmemek için kendini zorluyordu. Halkı Caesar’ın gazabıyla gölgelendiğinden bu yana yaşadığı en karanlık gecelerden bir tanesiydi bu.
Bu eğer gerçekten gazap ise, daha kötüsü olamazdı herhalde. Romalılar ürünleri yakmamış, ancak köylüleri hasadı kendilerine vermeleri için zorlamışlardı. Koyun, davar ve domuzları öldürmemiş, beraberlerinde götürmüşlerdi. Hatta ortalıkta dolaşan tüm kazları, tavukları ve diğer kümes hayvanlarını çalmışlardı. Yakaladıkları adamları öldürmek yerine sağlıklı olanları köle olmak üzere yanlarına almışlardı. Ancak alacaklarını aldıktan sonra binaları yakmışlar, tarlaları ateşe verip çok yaşlı ya da çok genç veya

köle olarak değeri olmayanları bertaraf edilmiş duman ve is altındaki bu arazide bırakmışlardı.

Yağma başladığında Caesar bile Galya'da değildi. Emirlerini vermiş, Britanya'ya gitmek üzere yola çıkmış, sorumluluğu da teğmeni Tulius'a bırakmıştı.

Bu kör döğüşü bir intikam olamazdı. Bir amaç uğruna disipline edilmiş düzenli birlikler tarafından yapılıyordu her şey. Caesar, Vercingetorix'in kellesine ödül koymuş, Tulius, Caesar'ın adına Vercingetorix ölü ya da diri getirilinceye dek tüm Arverni topraklarının yağmasına devam edileceğini açıklamıştı. Romalı askerlerin hareketlerine bakılırsa tek istedikleri Vercingetorix'in yakalanmasıydı.

Gergovia'dan bu utanç verici kaçışını takip eden ilk günlerde Vercingetorix, amaçsızca ormanın içinde dolaşmış, ağaç gölgelerinde uyumuş, yaşayabilecek kadar yemiş ve masum Dumnorix ile kendi halkına karşı işlediği suçu tamir etmek için hiçbir şey düşünmemişti.

Her şey tek bir hayal yüzündendi.

Peki ya bu hayal bir yanılsamadan ibaret ise?

Eğer katledilirse, yalan yanlış bir hayali halkı için bir felakete çevirmekten başka neye yarayacaktı ki bu. Ölümü sadece bir ceza olurdu.

Bu yüzden defalarca ormanın kuytusundan çıkıp alenen anayollarda gezinmiş, henüz Roma askerlerinin talan etmediği köylerde dolaşmış; umutsuz ve açgözlülere Caesar'ın kellesine biçtiği ödülü almalarını teklif etmişti. Ancak hiçbiri başarılı olamamıştı, ikili hatta üçlü ve dörtlü gruplarla çarpışmış, saymaya tenezzül bile etmediği kadar çok can almıştı. Yenilmezliğine dair üretilen efsaneler yayıldıkça yayılmış ve sonunda hiçbir Arverni ona kafa tutmaya cürret edemez hale gelmişti.

Aslında tüm bunları onu bir kılıç ustası kılan Rhia'nın öğretilerine borçluydu.

Belki de gerçekten Galya topraklarında katledilmesi mümkün değildi. Ya da kimbilir, Caesar onun yakalanmasını ya da katledilmesini istemediği için Romalılar adeta beceriksizce takip ediyorlardı Vercingetorix'i. Ya da bu bir cesaret çağrısıydı.

Akşamüstü güvenli bir mesafeden, bir manga piyade birliğini kısa bir arayla takip eden süvariler ve boş vagon katarıyla yaklaşmakta olduğunu görmüştü. Bu hızla bir saat içinde orada olurlardı.

Ekili arazilerin Romalılar tarafından yağmalanmasını engelleyemese bile, halkını köle olarak Romalıların eline düşmekten kurtarabilirdi.

Ve Vercingetorix Roma askerlerinden önce köye ulaşabilmek için dörtnala gitmeye başladı. Köyün girişindeki avluda devasa bir ambar, bir domuz ahılı, kaz ve tavukların içinde bulunduğu bir kulübe, bir demirhane ve bir de ekmek fırını vardı. Çitin ötesinde gözün alamadığı kadar uzayıp giden verimli topraklarda altın sarısı başaklar hasat zamanını bekliyordu.

Giriş kapısı açıktı, Vercingetorix de atını teklifsizce açık kapıdan içeri sürmüştü. Avlunun ortasındaki curcunanın burnunun dibine gelene dek neredeyse hiç kimse onu fark etmemişti. Avlu paniklemiş insanlarla doluydu. Kadınların yarısı at arabalarına ev eşyalarını yüklüyor; ergenlik çağındaki delikanlılar ellerine geçirdikleri eşyaları direnmekte olan atlara bağlamaya çalışıyorlardı. Çılgına dönmüş köylüler de yeni kesilmiş iki domuz ve ineği parçalara ayırıyordu. Küçük çocuklar ve kızlar da tavuklarla kazların peşi sıra koşturarak ellerindeki küçük kafeslere sokmaya çalışıyordu.

İri yarı bir adam siyah bir kısrağın üzerinde, miğfersiz, kalkansız, mızraksız sadece bir kılıç taşıyarak yol alıyordu. Vercingetorix'i ilk fark eden de o olmuştu.

"Tanrı aşkına sen de hangi cehennemden geliyorsun?" diye sordu adam. Ne yapıyorsun burada? Romalıların geldiğinden haberin yok mu?"

"Sizi onlara karşı örgütleyeceğim," diye açıkladı Vercingetorix.

"Onlara karşı örgütlemek mi? Tek yapabileceğimiz yanımıza alabildiklerimizle kaçmak ve kendimizi köle edilmekten sakınmak."

"Kaçmanın faydası yok. Hemen arkamdalar, süvarileri sizi kolayca ezip geçerler; piyadeler ise geride kalanların icabına bakacaktır."

"Peki sen ne öneriyorsun yüce lider?" Siyah kısrağın üzerindeki adamın tavrı alaycıydı. "Çılgın mısın nesin, sen benim kim olduğumu sanıyorsun, Tanrı aşkına?"

"Ben Vercingetorix, Keltill'in oğlu!"

Herkes yaptığı işi bırakmış, dikkatini Keltill'in oğlu olduğunu iddia eden atlıya çevirmişti. Köye derin bir sessizlik inivermişti aniden.

Marnil'in oğlu, Dracovax kendini ne zengin ne de fakir bir adam olarak tanımlayabilirdi. Hiç kölesi olmamasına rağmen yetmiş üç kadar Arverni'nin ona bağlılığı vardı. Tarlalarında çalışıyor, çiftlik hayvanlarına bakıyor ya da kendi hayatlarını yaşıyor; Dracovax'a ait kulübelerde

barınıyorlardı. Ateşli bir delikanlıyken birkaç küçük savaşta çarpışmış olsa da, o bir savaşçı değildi. Dracovax orta yaşa yaklaşan başarılı bir çiftçiydi, kendini yaşadığı hayata adamıştı.

Ya da o güne dek yaşamış olduğu demeli... Şimdi o ve halkı sahip oldukları her şeyi, atalarının nesiller boyu bu topraktan acılar çekerek kazandıklarını yitirmek üzereydiler. Üstelik sadece Caesar gibiler, seçkinler ve onun adına savaşanlar için anlam taşıyan nedenler uğruna. Ve hiçbirinin tam yetmiş üç boğaz besleyen mahsüllerin ekimi, dikimi, hasatıyla işi yoktu.

“Vercingetorix...”

“Yüz kadar Romalı’yı kılıçtan geçirdiği söyleniyor.”

Dracovax bu felaketlerin sebebinin bu çocuk olduğunu duymuştu. Önemli bir Eduen’i öldürmüş, Caesar’ı sadece kendi üstüne değil Arvernilerin de üstüne kışkırtmıştı.

“Yenilmez olduğu söyleniyor.”

Dracovax bunu da duymuştu. Kulağına gelenler arasında kellesini getirene büyük ödül verileceği de vardı. Ancak hangi Arverni kendi soyundan birine, Romalı hırsız ve köle tüccarlarına yaranmak için ihanet ederdi ki? Hem de bir Eduen’i öldürdüğü için...

Roma askeriyle savaşmak delilikti ama Dracovax ne kendi ne de adamları için başka bir çıkış yolu görebiliyordu. Savaşmak için epeyce yaşlanmıştı ama kölelik için hâlâ yeterince gençti. Damağından son diş, iskeletinden son beyaz saç düşene kadar da öyle kalacaktı.

“Ben Marnil’in oğlu, Dracovax; burası benim ikâmetim ve eğer becerebilirsem halkımı kölelikten sakınmak istiyorum,” dedi siyah kısrağın üzerindeki adam. “Romalıların seni gerçekten yenemeyeceği doğru mu?”

“Bilmiyorum!”

Dracovax bir an için duraksamıştı. Ve sonra daha önce hiç aklından geçmeyen bir şeyi; doğru mu yoksa yanlış mı söylediğini bilmeksizin, sadece bunun o mu yoksa başkası mı olduğunu öğrenmesi gerektiği için...

“Ama Galya topraklarında katledilemeyeceğimi biliyorum,” dedi. “Bunu bana Tanrılar bir hayalde fısıldadılar.”

Etraftakilerin solukları ormandaki ağaçların arasında uğuldayan rüzgârı andırıyordu.

“Druid sihri...” Bir kadının sesiydi bu.

“Sen bir Druid misin?” diye sordu Dracovax.

Bir an Vercingetorix öyle miyim acaba diye düşünmedi değil. Ya da az önce olmuş olabilir miydi?

“Bilge bir adamım sadece,” demekle yetindi. “Ama aynı zamanda da eylem adamıyım.”

“Ama druidler asla savaşmazlar.”

“Caesar lejyonları gibi bir düşmanla şimdiye dek hiç karşılaşmadıkları için,” diye yanıtladı Vercingetorix, Dracovax’ın sorusunu.

“Dünya böyle büyük bir dönüşümün eşiğindeyken druidler de ya onunla beraber değişecektir ya da bu değişimin altında ezilecektir. “

“İyi konuşmaydı.”

Aslında bir druidin sözleri...

“Ama aynı zamanda bir savaşçının.” Vercingetorix kılıcını çekmişti.

Böylece hem kendini hem de Dracovax’ın çiftlik halkını açıkça umutsuz görünen bir savaşa katılmak için teşvik etmişti.

Bir Roma grubunda yaklaşık dörtyüz adam vardı. Vercingetorix’in karşısında ise dört düzine adam ya var ya yoktu. Zaten onların da çoğunluğunu fırıncılar, demirciler ve yeni yetme delikanlılar oluşturuyordu. Bir düzine kadarı kendilerini kılıç ve mızraklarla korumaya çalışırlarken, diğerleri sadece ellerindeki nacakları konuşturacağa benziyorlardı. Oduncularda ise balta ve kamalar vardı. Atların ise çoğu savaşa katılmamış cinstendi.

“Kabul etmelisin ki ne topraklarını ne de malını mülkünü koruyamazsın Dracovax!” dedi Vercingetorix. Bir yandan da karşısında duran acınacak haldeki topluluğu süzüyordu. “Ama onları Romalılara da teslim etmemelisin, at arabalarını boş ver. Herkesi buradan çıkartıp toprakları ateşe verelim. Herkes yayan olarak ormana doğru kaçsın, geride bırakılan ürünü de yakalım gitsin. Sadece sen, ben ve şu beş atlı adam kalsın. Romalılar alevleri görünce üzerimize önden süvari birliklerini salacaklardır. Biz de onları karşılayacağız ve ormana kaçıp saklananlar da ateş duvarının arkasından çıkıp piyadeleri bozguna uğratana dek onları oyalayacağız.”

Dracovax, Vercingetorix’e korku ve öfkeyle karışık bakışlarla baktı. “Roma süvari birliklerine karşı sadece yedi kişi mi?”

“Onların süvarilerini yakından gördüm, tahmin ettiğin kadar çok değiller.”

“Adam başına üç ya da dört Romalı ha! Ümitsiz bir bahis!”

“Haklısın!” dedi Vercingetorix. “Onlar sadece Romalı, biz ise Galyalı’yız! Belki de yarımızı burada bırakmalı ve adil bir çatışma yaşamalıyız.”

Cesur naralar Vercingetorix’in kanını ateşlemiş, ruhu çağlamaya başlamıştı. Kılıcını çekip kaldırdı, ardında alev alev yanan bir köy vardı. Caesar’ın süvari birliğini bu zayıf ordunun lideri olarak karşılamak için dörtnala en önde gidiyordu.

Roma süvari birliği ise dar toprak yolda dümdüz aşağı, yanmakta olan çiftliğe doğru dörtnala iniyordu. Ancak kumandanları, Vercingetorix’in arkasındaki kuvvetle kendilerine doğru geldiğini görür görmez trompetçiye işaret vermiş ve Romalılar tüm yolu kapatacak şekilde yayılmışlardı.

Vercingetorix süvarilerini sol taraftan yolun dışına yöneltmişti. Bu kanattan geçme teşebbüsü, Romalılardan kaçmak için değil, onları oyalamak için bir savaş hilesiydi; iki kuvvet buluştuğunda, yarım düzine atlı grubu birbirinden ayrılmış, Vercingetorix atını mahmuzlayarak hattı yarmak, kaos yaratmak ve arkadan sağ kanada saldırmak umuduyla Roma hattının merkezine yüklenmişti.

Kılıcının tek bir hamlesi ile sağındaki Romalı atlının gırtlağını kesmiş, solundakinin kılıç darbesiyle ise başını eğmiş ve bu sırada arkadan hücuma uğramıştı. Kılıcı arkasındaki Romalı’nın miğferinde zararsızca çınlıyordu. Romalı süvari atını şiddetle Vercingetorix’in üzerine sürdüyse de, Roma hattı yarılmış ve Vercingetorix’in adamları bunu fırsat bilerek hattın içine dalmıştı.

Veya bazıları...

Vercingetorix etrafında olanları göremeyecek kadar meşguldü, kılıç hamlelerini defetmekle uğraşıyordu. Bu arada adamlarından ikisi ölmüş, yerde yatıyordu ve arkada Roma süvari hattı parçalanacağına, o ve kalan dört adamı Romalı süvariler tarafından kuşatılmışlardı.

Vercingetorix atını şaha kaldırdı ve saldıranlardan birinin kestiği eli, tuttuğu kılıçla beraber düşerken o kılıcını çoktan önündeki bir başka Romalı’ya saplamıştı.

Vercingetorix yere düşen ve paniklemiş binicisiz atlar tarafından çiğnenmekte olan bir adamını bir daha görmek için atını çevirirken kendisine sağ taraftan bir mızrak atılmıştı. Kılıcının hafif bir vuruşu ile mızrağı savuşturduğu sırada, adamlarından birinin karnına bir mızrak yediğini gördü.

Atını tekrar şahlandırırken tüysüz bir oğlanın nara atarak boynuna hamle ettiğini fark etmişti başını eğerken, kılıcını onun bedenine saplayıvermişti.

O sırada gözüne Dracovax'ın göğsüne bir, iki tam üç mızrak yediğini görmüştü. O daha düşmeden Vercingetorix'le göz göze geldiler. Romalı mızrağı şaşkınlık, öfke ve ihanet dolu bakışlardan daha can acıtıcı değildi.

Vercingetorix Roma kuşatma çemberinin dışında kalmıştı ve sağ kalan Romalı süvariler tekrar iki sıralı düzenle alevlerin üstüne dörtnala at sürüyorlardı. Alevlerin arkasında Vercingetorix' in aceleyle lüzumsuz bir kıyıma sürüklediği adamların aile ve yakınları kaçmaya yelteniyordu.

"Piçler! Korkaklar! Geri dönün ve savaşın." Vercingetorix Romalıların arkasından avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

"Ben Vecingetorix'im, Keltill' in oğlu! Geri gelin ve saldırın! Cesaretiniz varsa beni öldürün!"

O, Romalıların arkasından bir süre dörtnala at koşturmuştu. Zaten kendisini takip etmiş olan cesur adamlara ölüm getirmişti, ne yerde yatan ölü Romalılar ne de meydan okumasına muhatap olmaya tenezzül etmeyen Romalılar, kendisi için bir kazanç sayılmazdı...

Sonunda, Romalı süvarileri alevlerin içine doğru at koştururken görmüş ve alevlerin ötesinde özgürlüklerine koşmaya çalışan Galyalılara ise ne olduğunu hiç bilememişti.

Şimdi Vercingetorix orada yanarak hayatını kaybedenlerin kor halindeki yanık cesetlerine son bir kez göz atmaya cesaret edebilmişti. Gecenin karanlıkta sakladığı ve sadece birkaç saat önce zengin altın yığınları olan, yıldızlardaki görünmez bir köpeğin kederini ulurken onun duygularını dile getirdiği yerde...

Vercingetorix, Drocovax'ın halkı kaçıp kurtuldu mu ya da öldüler mi, yoksa köleleştirildiler mi, hiçbir zaman bilemedi fakat onları hiç unutmadı. O halkın harcanmasına sebep olurken öğrendikleri ona hiç unutamayacağı acı bir ders vermişti. Belki de Caesar onu katletmek veya ele geçirmek istememişti.

Belki de Galya toprağında öldürülmeyecekti.

Fakat kesin olan şey, onu takip edenlerin kendisini öldürelebilecekleriydi, kafaları tavuk gibi koparılabilirdi.

Vercingetorix iki gün iki gece boyunca ormanda gizlendi. Orman üzerine yayılan sise benzer bir dumanla örtünen yorgun ruhu, sırılsıklam ağaç dallarından daha az ıslak ve daha az ağır değildi. Sonunda terk ettiği bilge adamın yaşadığı yere dönmeye karar vermişti, kendisinden daha akıllı bir yol gösterici bulmak umudu ile...

Vercingetorix düzenli bir yokedişin korkunç sahnesinde, uzun kararsız gölgelerin oynadığı druid okuluna ulaştığında, güneş ağaçlar arasında onların üstünü taçlandırarak batıyordu.

Saz ve saman damlı kulübeler tamamen yakılmıştı, fakat dikkat edilirse ne açıklık yerdeki çimenler ne de tek bir ağaç bile yakılmamıştı ve taş tapınak hâlâ öylece duruyordu. Değil bir insan, ne bir ceset ne de bir mücadele izi vardı.

Vercingetorix atından inmiş, kulübelerin küllerini inceliyordu; ortadaki açıklığa yürümüş, oradan ormanın gölgeli derinliklerine dikkatle bakıyordu. Kimse yoktu. Ne ses ne seda! Sadece yuvalarına dönen gündüzcü kuşların şarkılarına başlamak için prova yapan gececi kuşların seslerine karışan sesleri vardı.

Gidecek başka sadece bir yer vardı; insanlara yol gösteren, danışılan bilge adam Guttuatr. Vercingetorix onu aramayı akıl edebildi ve böylece atına tekrar bindi, ağaçların arasından daha gerisinde kalan Rhia'nın mağarasına doğru yola koyuldu.

Kan rengi bir alacakaranlık ormanı kaplamıştı. Vercingetorix mağaraya vardığında, kayalığın cephesindeki yarıktan parlak bir ocak ateşi, kasvetle parlıyordu.

Vercingetorix atından inip içeri girdi. Dışarıda pek çok dersler almış olduğunu düşündü, girişi oyarak genişletmeye ve araştırmaya üşendiğinden sonundaki parlak ocak ateşine uzanan dar ve karanlık koridoru seçmişti.

İçinde pirinçten geniş bir mangal yanan kabaca yontulmuş daire şeklinde bir odaya çıkmıştı. Mangalın gerisinde kendisinin arkasında iki eliyle birden tuttuğu kılıçla, kayalık zemin üzerinde bir savaşçı duruyordu.

Rhia bir omzunun üzerinde tuttuğu ve yaklaştığında ince bir vınlama sesi çıkaran kılıcını fırıl fırıl döndürdü ve Vercingetorix tereddüt etmeden kılıcını çekerek aynı şekilde pozisyon aldı.

Rhia keyifsizce gülümsedi. "İyi öğrenmişsin," dedi.

"İyi öğrettin," dedi Vercingetorix. "Fakat insanlar nerede? Okulun druidleri?"

"Ormanın içinde saklanıyorlar."

"Ve sen burada Caesar'ın gazabını karşılamak için yalnız başına mı kaldın?"

"Seni beklemek için kaldım!" diye yanıtladı Rhia. "Yaşamımın nakşedildiği yazgım şimdi başlıyor."

“Nakşedildiği mi?”

“Hepimizin yaşamları aslında habersiz olduğumuz yazgılara nakşedilmemiş midir?

“Tanrılar, gizli güçler ya da asla anlayamayacağımız sihirler tarafından?”

“Ama bazılarımız yazgılarını sırası gelmeden görürler.” Vercingetorix’in yüzü gölgelenmişti. “Ama iyi ya da lanetli...” Sadece omuzlarını silkebilmişti.

“Bunun bir önemi var mı?” diye sormuştu Rhia. “Yazgımıza karşı gelebilir miyiz? Ben ormanın içindeki herhangi yabani canlıdan biriyken düşünebilmem için ihtiyacım olan sözcüklerden yoksundum; düşünmeden görüyordum. Ve bu yüzden, hem bu dünya hem de Efsane Topraklar’da gördüm ki...” Vercingetorix’in kaşları çatılmıştı; Rhia sözcüklerle sınırlayamayacağı bir şey için uygun bir sözcük arıyordu.

“Seni gördüm Vercingetorix!” dedi en sonunda. “Tıpkı kendimi gördüğüm gibi... Gelecekteki yaşamımı... ve ölümümü...”

“Bilgi ağacı altında benim kendi yaşamımı gördüğüm gibi yani...”

“Belki de,” dedi Rhia, “Ama benimkisi bir hayvan kudreti gibiydi.” Kılıcı hâlâ omzundan yukarıda havada duruyor, yavru bir geyik gibi titriyordu. Vercingetorix ise onu rahatlatma arzusu ile yanıp tutuşuyordu.

“Böyle şeylerden konuşmayalım.” Rhia’nın sesi bir fısıltı halinde çıkmıştı. “Sadece şunu söylememe izin ver; nasıl ki bu elimdeki kılıç insanoğlu tarafından silah olarak kendimi savunmam için bana verilmişse, ben de Tanrı tarafından sana verildim.”

Rhia uzun adımlarla öne atılmıştı. Ama Vercingetorix’e sarılmak için değil. Onun yerine kılıcını Vercingetorix’in kılıcının çaprazına yerleştirmiş ve beraberce kılıçlarını havaya kaldırmalarını sağlamıştı. Şimdi aralarında çaprazlanmış kılıçları uzanıyordu.

“Kanımın son damlasını tüketene dek seni koruyacağım!” dedi Rhia. “Ne daha azı ne de fazlası. Ben senin kılıç kardeşinim. Kaderimizi kabullenmek zorundasın, başka şansımız yok! Bu yemini şimdi benimle beraber sen de edeceksin!”

Boşta duran elini havaya kaldırmış, avucunu kılıcının keskin yüzüne yaslayarak birkaç damla kan sızmasını sağlamıştı.

Rhia kanayan avucunu öpmüştü, dudaklarında kendi kan izi vardı.

Vercingetorix gözlerini dikmiş Rhia'yı seyrediyordu, bir an için olduğu yerde kalakalmıştı. Ne yapacağını bilmez gibiydi... Sonra o da boştaki elini havaya kaldırmış, avucunu kanatana dek kılcıyla elini sıyırmış ve kanayan kendi elini öpmüştü.

Kılıçları hâlâ havada birbirine çaprazlanmış duruyordu. Uzun uzun öpüşmüşlerdi, en ufak bir şehvet kırıntısı hissetmeden, sadece vahşi bir tutkuyla.

"Kılıç kardeşleriyiz!" diye bağırmıştı Vercingetorix.

"Ölüm bizi bu dünyada ayırana dek," diye devam etmişti Rhia, "ve Efsane Topraklar'da sonsuza dek."

Kızgın mıyım yoksa halimden memnun mu diye kendi kendine sormuştu Caesar, aslında soru yanıtını da içinde barındırıyordu. Ömrünün bu çağında zıt gibi görünen duygular da aslında aynı olabiliyordu. Britanya çıkarması, tahmin ettiği gibi aslında ne denli amaçsız bir iş olduğunu ispat etmişti. Ama en azından döndüğünde Tulius'un Arverni ve diğerlerini bastırmakta başarılı olduğunu görerek avunmuştu. Öyle ki Britanya çıkartmasının maliyetinden çok daha fazlasını Tulius, Arverni ve diğerlerinden edindiği eşya ve kölelerle kazanmıştı.

Şimdi buluttan eser olmayan masmavi gökyüzünün altında at binerken, karşısında uzanan Alpler'in sadece doruklarında takke gibi görünen karlar kalmıştı. Vadilerdeki otlar yemyeşil ve upuzundu. Galya Narbonensis'e uzanan yol ise geride bırakmaya hazırlandıkları kışın izlerini yavaş yavaş yitiriyordu. Yanında Brutus vardı; tıpkı Britanya'da olduğu gibi. Brutus, Caesar için Gisstus'un yerini dolduramasa da, düşüncelerini görmek için kullandığı bir aynaydı sanki.

Arkalarında da lejyonlar sıralanmıştı. Piyade ve süvari dizinlerinin yanı sıra uzun kuyruklar halinde köleler, sürülerce koyun ve atlar ile vagonlar dolusu kumaş, deri, yiyecek, tahıl, mücevher ve Caesar'ın düşlediğinden çok daha fazla altın. Herkesin keyfi yerindeydi, neden olmasın ki? Kışın geri kalanını daha ılıman koşullarda geçirip çıkarmalarının meyvelerinden ziyadesiyle yararlanmak için güneye gidiyorlardı.

"Cesaret edemeyeceklerdir!" diye bağırmıştı Brutus.

Dört süvari ellerinde kocaman kar toplarıyla vadiden aşağı dörtnala iniyordu.

Brutus adamlar yaklaştığında kahkahayı basmıştı.

“Kim bilir belki de ederler?”

Süvarilerden ikisi yanlarına yaklaştığında, her birinin elinde birer kartopu vardı, bir diğeri de elindeki şarap şişesini kartoplarının üzerine boca ediyordu.

“Bunu tat bakalım!” Caesar ve Brutus de ellerine birer kartopu almıştı.

Brutus kendininkini iştahla ısırmıştı. “Harika!”

Caesar da kendi kar topunu tatmıştı.

XII

“Bulutların hareketini görüyor musun?” diye sordu Rhia.

Vercingetorix başını kaldırıp gökyüzüne bakınca bir tipinin ya da şiddetli bir yağışın habercisi olduğunu tahmin ettiği gri bulutları gördü.

Başını sallayarak, “Sanırım bu hava böyle gidecek...”

“Ve ay yüzünü gösteremeyecek...” dedi.

Gergovia geniş yeşil arazilerin uzandığı bir vadinin tepesine kurulmuştu. Akarsular sıvama çalılık kümeleriyle kaplanmış bayırlardan akıyordu. Geçici bir yerleşim yeri bu ağaç ve çalılık topluluklarının altına kurulmuştu: Kışlık erzak ve hayvanları Romalılar tarafından çalınan yoksul köylüler ağaç altlarına topladıkları çalı çırpıyla iğreti kulübeler yapmışlardı. Hepsinin tek umudu bahara kadar nehirden avlayacakları tatlı su balıkları ve etraftaki ıvır zıvır nebatla karınlarını doyurabilmekti.

Ya da Gergovia’yı istila eden Roma garnizonu öyle sanıyordu.

Vercingetorix ve Rhia şehrin epeyce uzağında nehir boyunda durmuşlar, ağaçların gölgesinden uzakta kızıllaşmaya başlayan akşamüstü güneşini seyrediyorlardı.

“Öyle olsun!” dedi Vercingetorix, “bu akşam yapacağız.”

Köyün yerlilerinin çoğu, açlıktan ölmek üzere olan çiftçi aileleri ile çocuk ve karıları yanlarında olan avcılardı. Bu derme çatma yeni yerleşime ilk varanların büyük kısmı “büyük avcı” Oranix tarafından yönlendirilenlerdi. Hepsinin yaşamları da yaşadıkları yerler gibi Roma askerlerinin yağmasına uğramış, usta avcılar birer ava dönüşmüşlerdi.

Vercingetorix gelenleri hemen gruplara bölmüş, Caesar’ın lejyonlarından kaçıp ormana saklanan Roma askerlerini bulup toplamaları için etrafa dağıtmıştı. Tüm gelenlerle beraber yaklaşık elli kadar Galyalı toplanmıştı.

Birçoğunda silah adına hiçbir şey yoktu, ancak demirci ustaları buna rağmen ormanın derinliklerine Romalı avına çıkmaya çekinmemişti. Kütüklerden yontarak yaptıkları uyduruk balta ve kılıçlarla ormanın karanlığına karışmışlardı.

Bu dokunaklı kaçak barınağı, Roma askerlerinin Vercingetorix'in elinden almaya çalıştığı Gergovia'dan şu an için çok daha emniyetliydi.

Gergovia tüm önemli Galya üsleri gibi, elde tutması kolay ama alması zor bir şehirdi. Yaklaşan bir ordunun çok uzaktan bile rahatlıkla görülebildiği bir şehir planlaması vardı. Bu da, şehri ilk adımda savunacak kuvvetlere hazırlık yapmalarına kadar yetecek zaman sağlıyordu. Bu yüzden de Roma komutanı Tulius'un hesabına göre, olumsuz kış şartları da göz önünde bulundurulunca, şehri dağınık Arverni güçlerine karşı korumak için birkaç yüz kişi yeterliydi.

Vercingetorix druidlerin kendisine destek olmak için civar kabilelerden de yardım alarak küçük de olsa bir ordu oluşturabileceğine inanıyordu. Özellikle de Eduilerin bozgun yememiş ordusu altı yüzyedi yüz civarında seyreden Roma ordusunun hakkından gelmek için çok önemliydi.

Ancak ne var ki druidler başarısız oldu.

Nitekim aynı olumsuz yanıt diğer kabilelerden de geldi. Hemen herkes aynı yanıtı vermişti:

"Kendi şehrini kendin kurtar Vercingetorix; biz orduna katılıp katılmamayı sonra düşüneceğiz."

Litivak bile Vercingetorix'e yolladığı haberde, savaşçılarına kabul etmeyecekleri bir sefer önerisi getirerek kendi konumunu tehlikeye atmak istemediğini belirtmişti.

Sonunda Vercingetorix planlarını yaklaşık elli kadar aktif savaşçı ve üç yüz kadar da köylü, avcı toplamak yönünde değiştirmişti. Topladığı bu üç yüz elli adamı da Romalı askerlerden uzak tutarak ormanda saklıyordu. Böyle bir orduyla şehrin kapılarına dayanıp Gergovia'ya girmeye çalışmak intihara teşebbüs etmekten farksızdı. Üstelik bu "ordu"yu da kanları üzerine bozamayacakları bir yemin ettirerek bir arada tutmaya çalışıyordu.

"Kapılar sizin için kendiliğinden açılacak." Ne zaman birliğinde çatlak sesler yükselmeye başlasa hep aynı sözlerle avutmaya çalışıyordu askerlerini. "Eğer onlar açmazsa, biliyorsunuz ben katledileceğim. Ve ben de Galya topraklarında katledilemem."

Gördüğü hayali ancak ölümü yanlış çıkarabilir ve övüncü bir balon gibi sönerdi. Her ne kadar şimdiye dek pek çok kez ölümden kılpayı kurtulup hayatta kalmayı başarmış olsa, bir sonraki tehlikede daha öncekiler kadar şanslı olacağı anlamına gelmiyordu.

Ve bu akşam yeniden deneyecekti.

Sahip olduğu tek sihir, yapması gereken sihirdi.

Başka koşullar altında olsa, Vercingetorix, ayaza gebe şiddetli bir yağmuru iyiye işaret olarak değerlendirmezdi. Ancak ne ayın ne de tek bir yıldızın görünmediği böyle bir gecede böyle bir yağmur, Gergovia'ya yaklaştıklarını gizleyen kocaman bir pelerin gibi büyük bir armağandı onlar için.

Vercingetorix ve Rhia çamur lekesi içindeki kıştan kalma kahverengi çalılarla kamufle edilmiş bir battaniyenin altında tırmanıyorlardı tepeyi. Hızlı hızlı emekliyor fakat uzun aralar vererek duruyorlardı. Bu küçük tepeciklerin hareket halindeyken Romalı bir asker tarafından fark edilmesi, kötü şanstan başka bir şey olamazdı.

Onlarınkisi ağır, ıslak ve sefil bir ilerlemeydi. Ama şehrin surlarının dibine hiçbir alarmı devreye sokmadan varmış olmaları her şeye değerdi. Surun dibinde sırtlarını duvara yapıştırdıklarından surun tepesinde nöbet tutanlar tarafından görülme riskleri yoktu. Böylelikle surlara sürtüne sürtüne iki kulenin arasındaki bölmeye dek rahatlıkla gelebilmişlerdi.

Vercingetorix kılıcının ve trompetinin kemerine sıkıca bağlı, yanında taşıdığı halatın ise göğsüne iyice sarılı olduğundan emin olduktan sonra, Rhia'ya başıyla işaret verdi. Rhia bunun üzerine heybesinden iki hançer çıkarıp Vercingetorix'e uzattı. Hançerler usta bir demir işçisinin elinden çıkmaydı. Keskin kısımları kısa ve kalındı, sadece yarısına dek keskinleştirilmişti. Sapları ise kesici kısma demir lehimle tutturulmuş, geniş ve yayvandı.

Gergovia'nın sur duvarı sert ve geniş kaya kütlelerinin kütük kafeslere yerleştirilmesiyle inşa edilmiş masif bir surdu. Kafes bölmelerini oluşturan kütükler belirli bir düzeneğe göre çakılmamış, kayaların büyüklüğüne göre ayarlanmıştı. Bu yüzden kimi kayaların şekli itibariyle oturtulduğu bölmenin kütüğü arasında küçük boşluklar ve yarıklar vardı.

Vercingetorix ilk hançeri dizi hizasına gelen bir çatlaktan, ikincisini ise göğsü hizasındaki bir başka çatlaktan içeri sokmuştu. Rhia'nın uzattığı

üçüncü bir hançeri, ilk hançerin bir karış kadar üzerindeki bir başka yarığa yerleştirdi. Vercingetorix ayağını ilk hançerin kabzasına attı ve üçüncü yerleştirdiği hançerin kabzasını tutunmak için kullandı. Sol ayağı, ikinci sırada yerleştirdiği hançer kabzasındaydı. Güçlü hançerlerin kabzalarını sura tırmanmak için birer basamak olarak kullanıyordu.

Rhia dengede durmaya çalışan Vercingetorix'e dördüncü bir hançer uzatmıştı. Genç Galyalı bunu da üçüncü hançerin bir kol boyu yükseğine iliştirdi ve ilk hançeri yerinden çıkarıp, onu da daha yukarıda bir yarık bulup oraya soktu.

Vercingetorix, ağır ağır, sessizce ve özenle portatif hançer merdiveninde yukarı doğru emin adımlarla tırmanıyordu. Oldukça çetin ve zorlayıcı bir tırmanış olmuştu bu onun için, ama sonunda duvarın tepesine dek tırmanabilmişti. Nefes nefeseydi. Kolları ve bacakları ağrıyor; gecenin ayazına rağmen sürekli ter atıyordu. Buna rağmen kollarını dinlendirecek vakti yoktu. Demir parmaklıkların kenarına bıçaklarıyla asılmış, halatını çözmüş ve Rhia'ya doğru sarkıtmıştı.

Sonra başını dikkatlice parmaklığın kenarına doğru çevirdi. İki kule arasında devriye gezen bir lejyoner elinde mızrağıyla Vercingerorix'in bulunduğu yere doğru yaklaşıyordu. Vercingetorix telaşla başını aşağı doğru çekmiş, muhafızın geçtiğinden emin olana dek de tekrar çıkarmamıştı. Muhafız geçip gittikten sonra, önce sağdaki kuleye yönelmiş, sonra soldakine geçmişti. İki kule arasındaki ayak sesleri iki kez gidip geldikten sonra, tehlikenin geçtiğine emin olana dek muhafızın tur zamanlamasını hesap etmeye çalışarak öylece beklemişti.

Muhafızın ayak sesleri soldaki kuleye doğru üçüncü bir kez uzaklaştığında Rhia'ya el ederek kendini yürüyüş yoluna çekmişti.

Mufafız sol taraftaki kuleye gidip gelene kadar, ikili gölgelerinin ortasına gelmişti. Rhia, Vercingetorix'e kılıç ve kemerini uzatmış, pelerinini üzerinden sıyırıp atmıştı.

Rhia bir anda çırılçıplak kalmıştı.

Romalı askere doğru emeklemeye başlamış, arada bir insan boyu mesafe kalınca aniden ayağa kalkmıştı.

Şaşkınlık içinde Romalı, mızrağına arkasındaki karaltıyı yakalamak için davranmış fakat aniden olduğu yerde donakalmıştı.

"Sen... Sen de nereden çıktın?" diye kekelemişti muhafız.

“Soğuk ve yalnız bir yataktan...” diye mırıldanarak yanıtlamıştı Rhia. Bir yandan da gerinerek muhafıza sarılacakmış gibi kollarını iki yana açıyordu.

Ne yapacağını bilmeyen muhafız, düşünmeden mızrağını indirmişti. Vercingetorix durumun kritikliğine uygun olmasa da kabaran erkekliğiyle muhafızın neler hissettiğini anlayabiliyordu.

Rhia çıplak göğsünü karşı koymaya dahi yeltenmeyen muhafızın göğsüne hızla bastırmıştı. Kolları ise Romalı muhafızın ensesinde kilitlenmiş, yüzünü de adamın yüzüne öpecek gibi yaklaştırmıştı.

Vercingetorix, Rhia’nın peşinden koşarken genç kadın sessiz ve yumuşak bir hareketle ölü lejyoneri yere bırakıyordu. Kılıcını kınına sokup pelerinini omuzlarına attı. Kulenin merdivenlerine ulaştıklarında az önceki kadar özenli saklanma ihtiyacı hissetmiyorlardı.

Şehre girmişlerdi işte.

Rhia yine sihirini konuşturmuştu.

Şimdi de sıra kendi sihirimi bir kez daha konuşturmakta, diye düşündü Vercingetorix.

Gergovia caddeleri sessiz ve ıssızdı. Kimse bu kadar şiddetli bir yağmurda dışarı çıkmaya yeltenmemişti. Vercingetorix hafızasına sığınarak bir yanında Rhia ile şehrin karanlık arka sokaklarında devriye gezen muhafızlarla karşılaşmaktan tedirgin dolaşıyordu.

Şehrin ana çarşısıyla girişleri arasındaki ana caddeye, dar bir geçitten çıktılar. Bu saatte ana cadde bile bomboştu. Caddenin bitip şehir kapılarının görülebildiği bir boşluğa varıncaya dek, bir kirişten diğerine atlayarak ilerlemişlerdi.

İşin kolay tarafı geride kalmıştı.

Fazla yüksek olmayan iki taş kule, şehrin giriş kapısının iki kanadında konuşlandırılmıştı. Mızraklarla kuşanmış iki lejyoner ise her bir kulenin üzerinde sırtları şehre dönük, uzakları kontrol ediyorlardı. Başka iki mızraklı lejyoner ise şehrin girişlerini yerden kontrol altında tutuyorlardı.

“Altıya iki, çok da kötü sayılmaz,” diye fısıldadı Vercingetorix.

“Bu mızraklar silahsız kasaba halkına ve belki bir de atlılara gözdağı vermek için bire bir, bize değil..” dedi Rhia. “Muhafızları kılıçla kuşandırmamak ne büyük aptallık.”

“Şehrin içinden kılıçlı bir saldıraya maruz kalabileceklerini düşündüklerini sanmıyorum...” dedi Vercingetorix.

Rhia'nın gözlerinin içine bakmıştı. Kız da ona karşılık vermişti. Şimdiye kadar hiç Rhia'yı öpmek için bu kadar derin bir istek duymamıştı. Belki bu son olabilirdi. Rhia'nın da onu istediğini biliyordu ama bu şu an için imkânsızdı.

"Aklımı karıştıran şeyler var..." Vercingetorix kızın kulağına eğilmişti Rhia da karşılık vermişti. Ve sonra ellerinde kılıçları; hiç konuşmadan kapı girişindeki Romalı askerlerine doğru koşmaya başladılar.

Muhafızlar bağırmaya başlamıştı, biri şaşkınlıkla mızrağını yere düşürmüştü. Vercingetorix mızrağa kılıcıyla havada vurdu. Surun üstünden de bağırışlar geliyordu.

Rhia mızrağını düşürenin boynuna indirdiği kılıç darbesiyle neredeyse kellesini uçurmuştu. Vercingetorix ise bir başka askerin böğrüne kılıcını defalarca saplamış, son hamlesiyle de askerin bağırsaklarını deşmişti.

Muhafız acı içinde çığlık atıyordu; Vercingetorix kılıcını çekerken, çığlık daha da yükselmişti. Kılıçla beraber bağırsağının bir kısmı da dışarı uğramıştı. Rhia ve Vercingetorix şehrin kapılarına seğirtmiş, kilitlerini söküp açmaya çalışıyorlardı.

Vecingetorix can çekişmekte olan muhafızın elinden mızrağı almış, kapının sağ menteşesini ittirerek açmaya savaşıyordu. Rhia ise soldaki menteşeyi açabilmek bir şeyler bulabilmek için etrafına bakınıyordu. Yakınlarda gözüne kestirdiği işine yarar bir şey bulamayınca pelerinini ve kemerini yeniden çıkarıp alt ve üstteki menteşelerin arasına sıkıştırdı.

Vercingetorix trompetiyle uzun ve acemi bir sinyal verdikten sonra, o ve Rhia bir kez daha çırılçıplak ve kapı girişinin iç tarafında yan yana duruyorlardı. Roma askerleri ise kule merdivenlerinden gürültüyle inmeye başlamışlardı.

İkisi giriş kapısını yaklaşık beş dakika kadar açık tutmak zorundaydılar. Korkularına yenilmezlerse, Vercingetorix'in iğreti ordusu şu anda şehrin giriş kapısına doğru koşuyor olmalıydı. Bir kere içeri girdikten sonra uykuda hazırlıksız yakayacakları Romalı askerlerle baş etmeleri güç olmayacaktı.

Giriş kapısı aynı anda iki vagonun yan yana geçmesine müsaade edecek kadar genişti.

Yarım düzine kadar Roma lejyoneri korku ve şaşkınlık içinde girişe yönelmiş koşuyorlardı. Vercingetorix ve Rhia ise sırtlarını koridor duvarına

vermiş, yüzleri birbirine dönük kılıçlarını kol boyunca kaldırılmış bekliyorlardı.

Onların bu pozisyonu yine de bir vagonun geçebileceği kadar boşluk bırakmıştı. Bir anlık duraksamadan sonra mızraklı üç muhafız ve kılıç kuşanmış iki adam farkında olmadan çarpıştılar.

Bir kez daha Romalı bir asker mızrağını fırlatarak Vercingetorix'i etkisiz hale getirmek istemiş, ama Vercingetorix ustaca bir hamleyle mızrağı havada kılıcıyla yakalamıştı. Savunmasız kalan asker geri geri kaçmaya başlamış ancak giriş kapısına doğru koşmakta olan asker öbeği tarafından yolu kesilmişti.

Vercingetorix yolu kendi arkadaşlarıyla tıkanan askerin arkasından uzun ve hızlı bir adım atmış, iki eliyle birden kabzasına sarıldığı kılıcının tek bir hamlesiyle muhafızın kellesini uçurmuştu. Başı bedeninden ayrılmış muhafız, şehrin girişinin tam ortasında seğiren ve oluk oluk kan kusan bedeniyle cansız yatıyordu.

Rhia ise çoktan birkaç askeri kılıçtan geçirmiş, kellesi uçurulan muhafızın yanına, girişin tam ortasına ceseti sermişti. Derken mızrağını saplamaya hazırlanan bir başka muhafızın bağırsaklarını deşmiş; öldürmeden ama acı içinde inlemekten başka hiçbir şey yapamayacak halde diğer iki cesedin üzerine yuvarlanmış olarak öylece bırakmıştı.

Geride kalan iki Roma muhafızı ise arkadaşlarının birkaç saniye içinde nasıl katledildiğine tanık olmuş, kan ve bağırsak barikatının karşısında korkuyla irkilerek kalakalmışlardı. Ardından ikisi birden dehşet ve korku içinde geri geri kaçmaya başlamıştı. Romalı askerler arkalarına bakmadan kaçarlarken Vercingetorix, Rhia'ya dönmüş, zafer kazanmış bir komutan edasıyla gülümsüyordu. Rhia da benzer bir ifadeyle gülümseyerek karşılık vermişti genç Galyalı'ya; nefes nefeseydi ve çıplak vücudu cesetlerden sıçrayan kan damlalarıyla ala boyanmıştı. Bu hali bile Vercingetorix'te derin bir arzu uyandırıyordu.

Ancak bu tuhaf duygu koridora yeni bir grup ve bu kez kılıç kuşanmış Romalı bir askerin girmesiyle Vercingetorix'in zihnini anında terk etmişti.

Kılıçlar şimdi havada savrularak manevralar yapıyor ve birbirine değen metal sesleri şehri adeta çınlatıyordu. Çığlık ve acı dolu bağırışlara, ortalığa sıçrayan kan ve bağırsak parçaları ekleniyordu; yaralı insan vücutları giriş kapısının önünde gittikçe yükselen bir öbek halini almıştı. Gittikçe büyüyen

bir kan gölünün ortasında ölmek üzere olan ve can çekişen Romalılar sıra sıra dizilmeye devam ediyorlardı.

Vercingetorix zaman kavramını bir an için yitirmiş gibiydi. Dakikalar bir kayanın altından çıkıp kendisine doğru gelen bir salyangoz hızında ilerliyordu adeta. Kılıcı kâh bir Romalı'nın gırtlağını delip geçiyor, kâh Vercingetorix'in kılıcıyla bedenlerinden ayrılmış Romalı askerlerin uzuvları havada uçuşuyordu. Tüm bu hengameye rağmen, genç Galyalı kendi vücudundaki kılıç yaralarının acısını da duyumsayabiliyordu. Ancak şiddetlenen her acı onu biraz daha hırslandırıp kamçılıyordu. Kalbi yerinden çıkacakmış gibi çarpıyordu, nefesi ise aniden kesilecek gibiydi. Ama tüm bunlar şehrin girişinde cereyan ederken, her şeye rağmen, garip bir haz aldığını hissediyordu.

Romalı askerlerin sayısı arttıkça girişteki ceset barikatı da genişleyip yükseliyordu. Böylelikle şehrin girişini savunmak da Vercingetorix ve Rhia için kolaylaşmış oluyordu. Öyle ki bu etten duvarın gerisinde Rhia ve Vercingetorix artık yan yana kılıç sallıyor, Vercingetorix bu soğuk gecede Rhia'nın kılıç sallamaktan yorgun düşen bedeninden sızan ter kokusunu burnunda hissedebiliyordu.

Romalı askerlerin acı, ağrı ve şaşkınlık dolu haykırışlarına, ikisinin savaş naraları da karışıyordu. Yaralarından kan daha hızla akmaya başladıkça savaşçı ruhları da şahlanıyordu. Elinde tuttuğu kılıç kendi ruhuyla canlanmış gibiydi. Korkunç ama Vercingetorix'e keyif veren bir manzaranın ortasında adeta bir enstrüman gibi hayat buluyordu kılıcı elinde.

"Buradalar! Buradalar!"

Vercingetorix, Rhia'nın sesini duyunca kendine söylendiğini anlamıştı. Kulaklarında yükselmekte olan savaş nidalarının ve çığlıkların hızla kendisine arkadan yaklaşmakta olan kalabalıktan geldiğini fark etti.

Arkasına dönünce iki bölük hatta daha fazla Arverni'nin, kılıçlarını havada daireler çizdirerek kendilerine doğru yaklaşmakta olduğunu gördü. Kalabalığın arasında Oranix de gözüne ilişmişti sanki. Bu öncü birliğin gerisinde ise köylüler, avcılar, demir işçileri ve yeni yetme delikanlılar hatta kadınlar vardı. Her biri eline geçirdiği ne varsa; kargı, tırpan, çapa, meşale, bıçak ya da ağaç dalı savurup duruyordu.

Bir anlığına gözü Rhia'ya takıldı. Adeta kan pıhtısından bir örtü vardı çıplak bedeninin üzerinde; yorgun, bitkin, ter ve sıyrık içindeydi. Ancak

herşeye rağmen gözleri Vercingetorix'in gözleriyle buluştuğunda zafer kazanmış komutan edasının pırıltısı delip geçiyordu geceyi.

Derken, Arverni savaşçıları aralarından geçerek karşılarına çıkan ceset barikatını tekmelemeye ve iteklemeye başlamıştı. O an Vercingetorix bu cesur savaşçılara kendilerine ait bu şehre tekrar girerken önderlik etmesi gerektiğini hissetmişti.

Vercingetorix için gece, Efsane Topraklar'da şanlı ve intikam dolu ölümlerin kan kırmızıya boyadığı bir hayalle geçmişti.

Şehrin girişindeki gürültü ve karmaşa çok geçmeden uykuda olan şehri uyandırmış ve kapılarının önüne dökmüştü. Şaşkınlığı üzerinden atıp da neler olduğunu anlayan şehrin yeni sakinleri, kin ve nefrete bürünmüş bir ruh haline girmişlerdi. Dışarı silahsız çıkanlar aceleyle evlerine dönmüş, kılıç, bıçak, balta, çekiç eline ilk geçeni alarak sokaklarda intikam avına çıkan lejyonerlere katılmıştı.

Birçok Romalı kendilerinden sayıca üstün buldukları bir çetenin yarattığı kargaşanın içine uyanmıştı. Ve bu kargaşa çok vakit geçmeden, ancak hayal meyal hatırlayabilecekleri kanlı bir bozguna dönüşüvermişti; düzenden ve stratejiden yoksun ani bir bozgun!

Pek çok Romalı parçalara bölünüp, bir kısmı da ölümle yaşam arasındaki ince çizgide gidip gelmekte olduğundan; kalanların büyük kısmı esir olarak alınmış; çetelerin ileri gelenleri de işbirlikçileri sayıyorlardı. Şarap dükkânları ve Roma eşyaları satan ticarethaneler yağmalanıp talan edilmiş; ahşap kolon taklitleri ve beyaz badanalarıyla Romalılaştırılmaya çalışılan binalar çoktan ateşe verilmişti. Sokaklarda es kaza üzerinde en ufak bir Roma sembolüyle yakalanan ise en iyi ihtimal temiz bir dayak yiyerek canını kurtarabiliyordu.

Vercingetorix o hak edilmiş gece boyunca bir lider olarak değil de uzun zamandır içinde tuttuğu kini kusma ve o kini Romalıları hırpalayıp öldürerek giderme fırsatını bulmuş herhangi bir Arverni gibiydi. Kâh ağzına kadar Roma şarabı dolu bir amforayı tekmesiyle deviriyor, kâh Romalı bir tüccarın mallarını ateşe veren bir kalabalığın içinde bulunuyordu. Herkesin dikkat ettiği tek bir şey vardı ki o da, Romalılaştırılmış bile olsa tek bir Galyalı'ya dahi zarar vermemek.

Derken kendini, büyük toplantı salonunun da içinde bulunduğu binada buldu. Binanın içi öfkesinden adeta haz duyan bir kalabalıkla doluydu. Çoğu Roma fıskiyelerinin üzerine tırmanmış, ellerindeki balta ve nacaklarla

rastgele duvarlardaki ayı figürlerine vuruyorlardı. Çığlık haykırış ve naralara bakılırsa, kıymetli Roma şarapları sadece yerlere dökülmekle kalmamış, büyük bir kısmı Arverni askerlerinin gırtlaklarından midelerine doğru süzülmüştü.

Binanın karşı köşesinde de bir o kadar öfkeli ve hırslı çeteyi andıran bir grup toplanmış, önlerine gelen her şeye zarar vermek için yanıp tutuşuyordu. Ancak binanın basamaklarına sıralanan Baravax ve adamları bu ne yaptığını bilmez adamların farkında olmadan içerdekilere zarar vermesini engellemek için adeta barikat kurmuşlardı.

Uzaktan da olsa Baravax'ı gören Vercingetorix ancak çete Baravax'a doğru yaklaşırken, eylem adamlığı suretinden sıyrılıp bilge adam suretine bürünerek, aslında tehlikenin ne denli büyük olabileceğini idrak etmişti.

Baravax, Vercngetorix'i merdiven başında burun buruna gelene dek fark etmemişti.

"Vercingetorix!"

"Romalılara ölüm!" diye bağıran bir sarhoşun sesi duyuldu.

"İşbirlikçilere ölüm!"

Kalabalığın ortasında taşlar ve moloz yığını parçaları havada uçuşmaya başladı.

"Sen benim başımı kurtardın, şimdi sıra bende!" dedi Vercingetorix, Baravax'a ve merdivenleri tırmanmaya başladı. Çıktığı yerden netlikle görülebiliyordu. Kalabalık yavaş yavaş onun kim olduğunu çıkarmaya başlamıştı, tanıyamayanlar ise etrafında konuşulanlardan kim olduğunu öğreniyordu zaten. Kalabalığın bağırış ve çığlıkları aniden derin bir sessizliğe bırakmıştı yerini. Derken herkes ayaklarını yere vurarak "Vercingetorix! Vercingetorix!" diye tempo tutmaya başlamıştı.

"Galya Kralı! Galya Kralı!"

Vercingetorix zihninde bu nidalara duyulmayan bir ses daha eklemişti. Vercingetorix'i kalabalığın tempolu ilgisi zafer kazanılmış bir savaştan daha çok sarhoş etmişti. "Romalıları yendik ve Gergovia artık bağımsız!" diye bağırdı kalabalığın coşkusuna eklenen kendi coşkusunu bastırmaya çalışarak. "Bugün Gergovia'yı Roma esaretinden kurtardık, yarın sıra tüm Arverni topraklarına gelecek ve sonra da Galya'ya!"

"Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!"

Bu ona hayal ettiklerinin oynadığı bir oyun muydu, yoksa kalabalıkta yer yer yükselen “Galya Kralı” nidaları gerçek miydi?

“Savaşı kazandık ve düşmanı yendik. Şimdi evlerinize gidin ve bir Arverni’nin eli asla bir diğerine kalkmasın.”

Vercingetorix’in son sözleri övgü yerine yuhalama ve red nidalarıyla karşılandı. Vercingetorix yemeyi bekledikleri etle beslenip, duymak istediklerini duymadıkça karşısındaki kalabalığın sakinleşmeyeceğini anlamıştı.

“Düşmanımız Roma! Düşmanımız Caesar! Bugünden sonra bir Arverni’nin diğerine eli kalkmasın ve bir Galyalının diğerine! Arvernilerin büyük toplantı salonuna zarar vermeyin; çünkü bugünden itibaren o size ait, hepinize. Aranızdaki en yüce seçkinden zavallı bir piçe kadar hepinize, hepimize ait! Bu gece gidin ve kazandığımız zaferin tadını çıkaracağınız iyi bir uyku çekin kendinize çünkü yarın o zaferin meyvelerini toplamaya başlayacaksınız. Yarın yeni bir reis seçmek üzere meclisi toplayacağız. Ne Gobanit’in zamanında olduğu gibi yalak bir senato, ne de babamın zamanında olduğu gibi bir seçkinler kurulu. Aksine hepinizin söz sahibi olacağı yepyeni bir meclis! Sizin tarafınızdan seçilmiş bir kabile reisi; Roma boyunduruğundan kendi elleriyle kurtulmasını bilmiş cesur Arverni halkı tarafından seçilmiş bir reis!”

Vercingetorix ilk kez bu kadar büyük bir kalabalığın onayını alıyordu; sanki bir kralmışçasına...

Ertesi gün öğle güneşi tepeye çıkmadan az önce Vercingetorix büyük toplantı salonuna isminin söylendiği tezahüratlar arasında girmişti. Toplantı salonunda o ana dek şahit olunmayan türden bir coşku, sevinç ve aynı zamanda yürekten bir itaatin izleri vardı. Savaşçılar, köylüler, kasaba halkı, zanaatkârlar, hatta dilenciler ile fahişeler bile oradaydı. Arvernilerin toplantı salonu kanlı elbiseleri, yabani bakan gözleri zafer, şan ve biradan sarhoşlamış zihinleriyle hınca hınç Arverni doluydu.

Keltill’in zamanından kalma eski büyük ahşap masa, salonun ortasına geri taşınmıştı. Başında da tecrübeli büyük savaşçı Critognat yarım düzine kadar adamıyla duruyordu.

Critognat masanın önünü açarak Vercingetorix’i selamlamıştı. Bu masa herkesin onu ve onun herkesi görebilmesi için gerekliydi. Rhia, Baravax ve bir düzine muhafız ise coşkulu kalabalığın arasında yol açarak Vercingetorix’in masanın başına ulaşmasını sağlamaya çalışıyordu.

Vercingetorix sonunda kalabalığı yarıp da masanın üzerine çıkabildiğinde, kalabalığın naraları yerini sözsüz bir tempo ve sevinçli çığlıklara bırakmıştı.

“Arvernilerin başında şu an bir reisleri bile yok ve ben...”

“Vercingetorix! Vercingetorix!” naraları kaldığı yerden yeniden salonu çınlatmaya başlamış, kalkanlara vurulan kılıç ve mızraklar, çıkardıkları gürültüyle salonda azımsanamayacak bir keşmekeş yaratmıştı.

Ancak Vercingetorix, dün gece olanları hazmedip sakinleşecek yeterli zamanı bulduğundan, bugün bu tezahüratların verdiği keyifle sarhoş olmaya niyetli değildi. Aksine bugün bu tezahüratı yönlendirip, insanların bu coşkusunu kullanacaktı.

“Beni seçmeden önce dinlemenizi istiyorum!” Etrafı yatıştırmak için kollarını havaya kaldırıp susun işareti yaparak bağırmıştı. “Şu an ne Arvernilerin bir reisi ne de Galyalıların bir lideri olmadığına göre, size açıkça söylemek istiyorum, ben ikisini olmaya da talibim!”

Coşkulu kalabalık sessizliği bozarak yeniden tezahürata başlamıştı. Ancak bu kez Kral Brenn’in zamanından beri ağza alınmayan şeyler söyleniyordu: “Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!”

“Hayır!” diye bağırdı Vercingetorix. Kalabalık Vercingetorix’in uyarısına kulak asmaksızın tempo tutmaya ve bağırmaya devam ediyordu ki bu kez daha yüksek sesle bağırdı Vercingetorix: “Hayır!”

“Hayır, Arverniler!” Toplantı salonuna göreceli bir sessizlik hâkim olur olmaz konuşmaya devam etti. “Beni reis ilan etmek için gereken güç ve hakka sahipsiniz, ama hiçbir kabile yalnız başına beni Galya Kralı ilan edemez. Sadece tüm Galyalılar bunu yapabilir! Savaş alanında hakkedene dek Brenn’in tacını da giymeyeceğim! Galya ordusuna zafer kazanmak için liderlik edeceğim ama onun kralı olarak değil. Yönetilecek gerçek bir Galya olmadan, Galya’nın yönetimini almayacağım! Ve bunun gerçekleşeceğini bir hayalde gördüm! Bir Galya Kralı, Roma’da zafer geçidi yapacak!”

“Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!”

Vercingetorix bir süre için tezahüratların devam etmesine aldırmamıştı.

“Reisimiz uzun yıllar boyu seçkinler kurulu tarafından seçildi ve ardından da Gobanit’in hainler senatosu tarafından. Ama artık büyük dönüşümün zamanı geldi ve biz de onunla beraber değişeceğiz. Ve ben de tüm halkım tarafından reis ilan edileceğim!”

“Ver-cin-ge-to-rix! Re-is!” Kalabalıktan biri kendi kendine yeniden tempo tutmaya başlamıştı ki onu bir diğeri izledi, sonra bir başkası daha. Toplantı

salonu bilmem kaçıncı kez kalabalığın söylediği bir şarkıyla çınlıyordu adeta. Sözler coşkulu Arvernilerin dudaklarından dökülüyor, ritm kâh yere vurulan adımlarla, kâh kalkanlara çarpılan kılıç ve mızraklarla tutuluyordu.

“Öyle olsun o halde,” dedi en sonunda Vercingetorix; kalabalık kendisine yeniden konuşma fırsatı tanımak istercesine susmuştu bir an için. “Ve şimdi sizle ilk kez kabile reisiniz olarak konuşacağım: Ben, Vercingetorix; Arverni reisi; Caesar tarafından kanun kaçağı ilan edildim ve şimdi ben de onu suçlu ilan ediyorum! Galya’ya bir daha ayak basmak onun hayatının hatası olacak! Onları ilk yakalayan sadık Galyalı, tüm eşyalarına ve mülklerine sahip olacak! İstediklerinizi alın, geri kalanı da talan edin! Hadi hep beraber hayatımızda ve topraklarımızda Roma’ya dair ne varsa yok edelim! Bu keyifli işe burada ve hemen şimdi başlayalım!”

Vercingetorix’in tahmin ettiği gibi, son söylediklerinin üzerine büyük bir tezahürat kopmuştu. Nitekim sonrasında da salondaki herkes akın akın dışarı çıkmış, Arverni topraklarında Caesar’ın Roma’sına dair ne varsa temizlemeye başlamışlardı. Vercingetorix diğer Galya kabilelerinin de Arvernileri takip edeceğini umuyordu.

Ama işler pek de Vercingetorix’in umduğu gibi gitmedi.

“Caesar’a ölüm!” diye bağırdı kalabalığın içinden gür bir ses. “Roma’ya ölüm!”

İnsanlar toplantı salonunu terk etmek yerine şimdi bu öncü naranın peşine takılarak gırtlaklarını yırtarcasına, “Caesar’a ölüm! Roma’ya ölüm!” diye bağırıyorlardı.

Vercingetorix bir an içinde güneşten sağanak yağışa dönen bir nisan havasıyla karşı karşıyaymış gibi hissettiren bu kalabalığın an be an değişen davranışları karşısında dehşete düşmüştü. Zafer naraları bir an içinde yerini kana susamış bir hiddete bırakabiliyordu. Havada yumruklar uçuşuyor, mızrak ve kılıçlar boşlukta savruluyordu. Gördüğü manzara tamamen korkutucu ve çirkindi. Bir gece önce yaşanan delilik gün ışığında daha da rahat seçilebiliyordu. Kendisinin de aralarında olması bile Vercingetorix’in gözünde bu durumu yeterince katlanılır kılamıyordu.

Halkı, aç kurtlar misali bir şeyleri yakıp yıkmak, birilerini öldürmek için vargüçleriyle uluyorlardı. İçlerinde harlanan kinin ateşini gözlerinde görebiliyor, seslerinde duyabiliyor, nefes ve terlerinde kokusunu alabiliyordu. Aynı şeyleri kendisinin de hissettiğini yadsıyamazdı.

“Caesar’a ölüm! Roma’ya ölüm!”

Derken bir kurbanı aralarına çekiyorlardı.

“Bu Romalılar’a ölüm!” Salonun arkasındaki giriş kapısının yanında durmuş yaşlı bir savaşçı bağırıyordu.

Romalı askerlerin elleri arkalarında bağlanmış, savaş ekipmanları ve miğferleri alınmıştı. Üstlerinde iç çamaşırlarından başka elbiseleri yoktu. Çıplak bedenleri kan ve yara içindeydi. Aldıkları darplardan ötürü yüzleri mosmor olmuştu. Hâlâ da etraftaki Arverniler tarafından ellerindeki kargı, kılıç, süpürge sapı ya da yabaların sivri uçlarıyla tartaklanıyorlardı.

Bu manzara kalabalığın tezahüratını dalga dalga artırmış, çaresiz Romalıların tekme ve yumruk darbelerine maruz kalmasına neden olmuştu.

“Durun!” diye bağırdı Vercingetorix, avazı çıktığı kadar. “Tüm Galyalıların ve Tanrıların önünde kendinizi daha fazla alçaltmadan durun!”

Kalabalığın öfkesi, Vercingetorix’in çok uzun sürmeyeceğini bildiği bir an için durulmuştu.

“Romalıların hakkımızda iddia ettiği gibi barbar olmak mı istiyorsunuz?” diye ekledi çarçabuk. “Kudurmuş köpekler gibi düşmanımızı parçalara bölmekten mi geçiyor ülkümüz, biz Galyalı mıyız?”

“Ne yani bu kudurmuş köpekleri bırakalım da yaşasınlar mı; bu mu ülkümüz?” diye sordu Romalı askerlerin başında duran yaşlı asker.

“Galya topraklarındaki tüm Romalılar cezalandırılacak!”

“Reisimizin kendisi tarafından!”

“Öldürün onları!”

“Parçalara ayırın!”

“Hayır!” diye bağırdı yeniden Vercingetorix.

“Onların canını mı bağışlayacaksın Arverni Reisi Vercingetorix?”

“Hayır!” diye karşılık verdi Vercingetorix, “onların canını bağışlamayacağım!”

Vercingetorix sonra durup kalabalığa baktı; kırmızı suratlı, kana susamış halkına... Öfkeleri Vercingetorix’in sözlerinin üzerine bir anlığına dinmiş gibiydi. Retoriği kuvvetli Vercingetorix, bunun ardından ne diyeceğini bilmiyordu. İçinden gelenleri söylemeye karar verdi.

“Hayır, hiçbir Romalı’nın canını bağışlamayacağım, ama ölümlerini de çar çur etmeyeceğim!” dedi. Ağzından çıkan bu sözlerin ardından artık ne diyeceğini biliyordu ve ne yapacağını.

“Ölümlerini birer sihir olarak kullanacağım!” diye açıkladı ardından. Bu açıklamanın sonrasında kalabalık adeta taş kesilmişti, salonda çıt

çıkmıyordu. Herkes olanca dikkatini toplayıp gözlerini Vercingetorix'e, karşılarında duran bu savaşçıya, reislerine çevirmişlerdi. Salondaki herkes Diviacx'ın canını alırken üzerinde bir druid cüppesi olduğunu biliyordu.

Vercingetorix, ölüm sessizliğine bürünen kalabalığın aklından neler geçirdiğini tahmin edebiliyordu.

Birkaç kişinin hayatı üzerinden nasıl bir mucize yaratabilirdi ki?

"Onların ölümlerini büyük bir sihir yapmak için kullanacağım!" diye devam etti. "Nasıl Caesar ve Roma, babamın yakılmasına sebep oldularsa, ben de Romalıları yakacağım. Onları sadece sizin reisiniz olarak değil, tüm Galyalıların önündeki bir druid olarak yanımda Baş Druidle yakacağım. Diviacx'ın yaşamıyla mühürlediğimiz paktı, bu kez Galya düşmanlarının yaşamlarıyla bir kez daha mühürleyeceğiz. Hak yerini ancak o zaman bulacak!"

Hak yerini bulacak Guttuatr, diye içinden geçirdi Vercingetorix. Tıpkı babamı yakarlarken kendime hâkim olup onu seyretmemi emrettiğin gibi, şimdi sen de bu sihri yaparken benimle işbirliği içinde olmaya dayanarak bedelini ödeyeceksin. Hani şu yazgım için uymam gerektiğini iddia ettiğin komutlar gibi...

Büyük kalabalık Gergovia'nın üzerine kurulduğu tepenin eteklerindeki ovaya yayılmıştı. Tüm halk kırsal alandan bu manzarayı görmek için gelmişti. Arverniler, pek çok diğer kabilenin reisi ve hatta meraklı müritleri, ozanlar, druidler ve çalgıcılar. Kışın son demlerinin yaşandığı serin bir gündü, ancak gökyüzü bulutsuz ve açık maviydi. En tepede olan güneş Galyalıların kanları gibi ruhlarını da ısıtıyordu; biralar ise elden ele geçiyordu. Hoş bir festival ortamı hâkimdi havaya.

"Bu yanlış Vercingetorix!" dedi Guttuatr. Romalı esirlerin kolları arkadan bağlanmış, yuhalayan ve alaycı kahkahalar atan kalabalığın arasından geçiyorlardı.

"Yakarak cezalandırmak mı yanlış olan?" diye sordu Vercingetorix. "Bunu Keltill'in ruhuna açıklamalısın belki de..."

"Baban asla böyle bir şey yapmazdı; onu kral yapacak bile olsa!" diye karşılık verdi Baş Druid.

"Yakaladığımız düşmanları kurban etmeyelim mi? Çok uzun zaman önce olduğu gibi onları yakmayalım mı?"

Romalılar yola çıkarılmadan önce epeyce şarap içirilmişti, öyle ki ancak ayakta durabilecek güçteydiler. Vercingetorix ise bu seremoninin gerektirdiği acıyı çok fazla çekmemeleri için ne kadar içip sarhoş olabilirlerse o kadar iyi diye düşünüyordu. Kalabalığın göreceklerinden duyacağı keyfin aksine tüm bunlar onun için rahatsız edici bir gereklilikten başka bir şey değildi.

İçinde bulundukları kafes bir adam figürünü andırıyordu. İki Romalı'yı birden içine alacak büyük bir kafes seçilmişti. Tepesi neredeyse çok eski ve köklü bir çınar ağacının yarı boyuna geliyordu.

"Baban böyle bir kalabalığın önünde bir druid cüppesi giyme hadsizliğini göstermezdi," dedi Guttuatr.

Vercingetorix ve Guttuatr adam şeklindeki kafesin önünde yan yana, Baravax ve muhafızlarıyla beraber duruyordu. Guttuatr'ın üzerinde her zaman olduğu gibi beyaz cüppesi ve elinde de asası vardı.

Vercingetorix ise Arvernilere özgü kıyafetlerini giymiş, kılıcını kemerinden sallandırıp Arverni miğferini başına geçirmişti. Ancak elinde de katlanmış bir druid cüppesi tutuyordu; bembeyaz, hiçbir kabile simgesini üzerinde bulundurmayan sade bir cüppe.

"Romalıları yakmamdan ya da sana söyleteceklerimden çok giydiklerime karşı çıkıyor gibisin." Vercingerorix aralarındaki gerginliği artırmayı göze alarak konuşmuştu.

"Ben bir aptal değilim Vercingetorix!" Guttuatr'ın sesi çok soğuk çıkmıştı. "Daha önce hiç denenmemiş bir sihiri yapmaya çalıştığının farkındayım. Ancak başarılı olursan bunun nelere yol açabileceğini bilmeye hiç mi hiç hevesli değilim."

"Ben de öyle," diye kabullendi Vercingetorix. "Ancak ikimizin de bildiği bir şey var ki, eğer bu sihir tutmazsa, Galya'yı Caesar'ın eline geçmekten kurtaramayacağımız."

Baş Druid derin bir nefes aldı. "Bu," dedi, konuşmaya hiç de hevesli görünmüyordu, "neden burada olduğumun yanıtıdır!"

Vercingetorix. Guttuatr'ın orada bulunmasını özellikle istemişti. Böylelikle tüm kabile reisleriyle tüm kabilelerin seçkinlerinin dikkati o yöne çekilecek ve herkes Romalıların yakılışına tanık olacaktı.

Baş Druid ilk önce böyle bir zulmün işbirlikçisi olmayı reddetmişti.

“Nasıl ben zorundaysam sen de zorundasın!” diye açıklamıştı Vercingetorix. “Bu kesinlikle korkunç bir zulüm. Burada olanlara tanıklık edecek herkes bundan böyle Caesar’la işbirliğine gidilemeyecek kadar onun tepkisini çekeceğimizi görecek, hem de kendi gözleriyle. Böylece bu sıkıntılı günler tüm Galyalıları birbirine kenetlemiş olacak. Bu işin geri dönüşü yok artık!”

Kabile reislerinin çoğu gelmişti. Kalabalığın içinde geniş aralıklarla sıralanmış kabilelerin sancakları karşıdan seçilebiliyordu. Sadece Eduen reisinin yaban domuzu simgeli sancağı aralarında yoktu. Liscos ya yakınlarda bir yerde bir arıza çıkarıp kendi yerine Litivak’ı yollamıştı ya da Litivak’ın kendi ikili savaşçıları arasına katılmasını istemişti.

Karşılaştıklarında Litivak epeyce uzaktaydı, ancak yine de sıkıntısı yüzünden okunuyordu. “Neden bunu yapıyorsun Vercingetorix?” diye sordu. “Bu yaptığının Caesar’ın tüm şimşeklerini üzerimize çekeceğini biliyor olmalısın!”

“Caesar’ın gazabı Arvernilerin üzerine düşeli çok oldu,” dedi Vercingetorix. “Şimdi sıra Galyalıların gazabının Roma’yı gölgelemesinde.”

“Arvernilerin gazabını kast ediyor olmalısın. Ve bunu aslında neden yaptığını bilmediğimi sanma. Tek istediğin Roma’nın tüm Galya kabilelerine tümden sırt çevirmesini sağlamak.”

“Eğer böyle olduğunu düşünüyorsan, neden buradasın o zaman?”

Litivak omuzlarını silkip içini çekti. “Liscos Caesar’a hâlâ inansa da, Arvernilerin işini bitirdikten sonra, Caesar’ın Eduileri hedef seçmesinden şüpheleniyorum. O halde, ya savaşmalıyız ya da ölmeli!”

“Gerçek bir Galyalı gibi konuştun!” dedi Vercingetorix; sesi dostça çıkmıştı.

“Seçme şansının elinden alındığını bilen bir adam gibi konuşuyorum sadece.” Litivak arkasını dönmüş, Vercingetorix’in yanından uzaklaşıyordu.

Carnuteler vardığında daha da kötüsü bekliyordu Vercingetorix’i. Reisleri, Cottos ve Epona, Vercingetorix’i sıcak bir üslupla selamlamışlardı. Ancak yanlarında duran Marah annesinin zorlamasıyla Vercingetorix’i selamlamış, gözleri bir an için buluştuğunda ise hırçın ve öfkeli bakışlar saçmıştı genç Arverni reisine.

Ancak annesi hınçla kızını Vercingetorix’e doğru ittiğinde onunla konuşmuş, ağzını açtığında dökülen sözcükler her seferinde

Vercingetorix’in kalbine bir hançer gibi saplanmıştı.
“En azından bana anlattıklarını ona da anlatmayı borçlusun,” demişti Epona.
“Ben bu barbara hiçbir şey borçlu değilim!”
“O halde neden buradasın?” diye sordu Vercingetorix.
“Çünkü annem bu korkunç ve çirkin manzarayı görmemi istiyor!” dedi Marah; Vercingetorix’e değil de Epona’ya bakıyordu.
“Zorunluluk nedir bilmiyor!”
“Sizin kesinlikle anlamadığınızdan emin olduğum, barbarlık ve medeniyet arasındaki farkı gayet iyi biliyorum!” Marah ikisine birden bağırmıştı. “Caesar esirlerini onun gerekliliklerine hizmet etmiyorsa serbest bırakırdı; hırçın ve çocukça bir hırsla öldürmek yerine... Beni Galya Kraliçesi yapacağını söyleyen bu... bu çocuk için başka ne söylenebilir ki?”
Arkasını dönüp hızla uzaklaşmıştı.
Vercingetorix bir adım öne çıkıp sol elini havaya kaldırmıştı.
Kafesin kapısı sıkı sıkıya kapalıydı. Muhafızlar da sessiz ve kaskatı bir halde olacakları bekleyen kalabalığın arasına katılmışlardı. Etraftaki tek ses, sarhoş Romalıların acı ve kızgınlık dolu bağırışlarıydı.
“Bana önce kendi şehrimi Romalılardan kurtarmamı, sonra hepimizin toprakları için neler yapabileceğimize bakacağınızı söylediniz!” dedi Vercingetorix.
Kafesteki sarhoş Romalı esirleri göstererek, “İşte görün, bu benim eserim ve Gergovia artık özgür. İşte Galya kafesi içinde Caesar’ın askerleri; onlar yanarken topraklarımız da onların hayatlarımıza getirdiği yağmadan, ölümden ve kutsal değerlerimizi kirletmelerinden kurtulmuş olacak.”
Kalabalıkta bir alkış kopmuştu, ancak neredeyse alkışlayanların tamamı Arvernilerdi. Diğer kabilelerin reisleri ve seçkinleri sancaklarının gerisinde beton misali kaskatı kesilmiş duruyorlardı. Kimisi kollarını göğsünün üzerinde kavuşturmuştu.
“Caesar kudretli lejyonlarıyla geri geldiğinde hiç doğmamış olmak için dua edeceksin, seni korkak Arverni piçi!” Kafesteki Romalılar’dan biri var gücüyle bağırmıştı.
Vercingetorix, Romalı asker sanki emirlerine uygun konuşmuş gibi gülümsemişti.
“Caesar kudretli ordularıyla geri geldiğinde karşısında kudretli Galya ordusunu bulacak!” diye kükredi.

Ve bu sözlerin üzerine toplanan binlerce Arverni kılıç ve mızraklarını kalkanlarına vurarak adeta yeri göğü inleten bir tempo tutmaya başladı. Vercingetorix'i tezahüratlarıyla hep bir ağızdan destekliyorlardı.

"Vercingetorix!" Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!"

Biturigeler ile Santonlar, Turonlar ile Parisiiler, Atrebateler ile Belovaqueler bu gürültülü çoğunluğun yanında ezik ve sessiz kalmışlardı. Kimisi etrafa korku dolu bakışlar atıyor, kimisi zapt etmeye çalıştığı bir hiddetle bakıyordu. Hepsi de Roma'nın şimşeklerinin üzerlerine çekileceğinin farkındaydı. Litivak savaş alanını kolaçan eden bir kumandan edasıyla gözlerini kısmış olanları öylece izliyordu.

"Evet, Romalıları topraklarımızdan atmak için beni takip edecek tüm Galyalılara liderlik etmeye talibim," diye açıkladı Vercingetorix. "Adım Vercingetorix olduğu için, ismimin anlamı 'savaşçıların ulu lideri' olarak anlaşılabilir ama aynı zamanda 'ulu savaşçıların lideri' olarak da alınabilir. Ve Eduiler bu sizsiniz; Carnuteler bu sizsiniz; Santonlar, Atrebateler, Biturigeler, Parisiiler bu sizlersiniz; Galyalı kardeşlerim, eğer hayatta kalmak istiyorsak birleşmeliyiz!"

Arverniler desteklerini alkış tutarak gösterdiler. Pek çok tarafta diğer kabilelerin savaşçıları da alkışa katılmaya başlamıştı. Hatta birkaç kabile reisi de -Santonlardan Epirod, Atrebatelarden Comm- Vercingetorix'i tempo tutarak destekliyordu.

Marah ise donuk bakışlarını Vercingetorix'e dikmişti.

Tezahüratlar yeniden başlamıştı.

"Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!"

Ancak bu sefer Baş Druid Guttuatr değneğini havaya kaldırıp, "Sessiz olun!" diye bağırmıştı.

Birden her yer yeniden sessizliğe bürünmüştü.

"Vercingetorix doğru söylüyor! Büyük dönüşüm yaklaşıyor. Galya halkı ya çağa ayak uydurarak değişecek ya da değişimin altında ezilecek. Bu göklerde de yazıyor ve..."

Baş Druid sözlerine devam etmeden önce bir an için duraksamıştı. "Ve bir başka yazan şey de... Tüm Galyalıların birleşmesi gerektiği... Tek bir savaşçı liderin komutası altında ve o da Keltill'in oğlu Vercingetorix olmalıdır."

"Vercingetorix! Kral..."

Alkışlar tekrar yükselmeden önce Baş Druid asasını sertçe yere vurmuştu.

“Ancak bir kral olarak değil!” diye kükredi ardından.

“Bekleyelim, görelim!” diye bağırdı Vercingetorix; beyaz druid cüppesini açarak savaşçı elbiselerini üzerine geçirmişti.

“Bekleyelim görelim!” diye tekrarladı bir druid halini alan savaşçı. “Sizlere bir druid ve bir savaş lideri olarak yemin ediyorum. İnanın, onlar artık bir ve tek. Galya topraklarında tek bir Roma askeri kalsa dahi asla kral olmayacağım. Bu yeminimi bozarsam hayatımı kaybetmek ve onurumu çiğnemek üzerine ant içiyorum.”

Kalabalık bir kez daha taş kesilmiş gibi Vercingetorix’i can kulağıyla dinliyordu.

Critognat kalabalıktan sıyrılıp Vercingetorix’e bir meşale uzattı.

“Galya ordularının savaşçı lideri olarak söylüyorum ki, bundan böyle ya hepimiz Galyalı’yız ya da Roma’nın yalaka vatan hainleriyiz! Bizimle olmayanlar bize karşıdırlar! Ve her kim bize karşıysa, o bunun cezasını ölerek ödemelidir!” Vercingetorix arkasına dönerek kütük yığınına bakmıştı.

“Alevler arasında yanarak ölen Keltill’in oğlu olarak, babamın yarım bırakmak zorunda kaldığı işi tamamlayacağım ve bu ateş bizleri Roma’ya karşı tek vücut yapacak. Bu ateş sayesinde, bundan böyle her Romalı bilecek ki, tüm Galyalılar onların düşmanıdır ve bu ateş şahittir ki, hiçbir Galyalı bundan böyle Caesar’dan hiçbir şey kabul etmeyecektir.”

Ve elindeki meşaleyi kütük yığınının üzerine attı.

Vercingetorix sırasıyla çıraların, kütüklerin ve en sonunda kafesin tutuşmasını sessizlik içinde seyrediyordu. Gözleri alev alev yanan deve çevrilmiş, gittikçe yükselen alevler arasındaki Roma askerlerini seçmeye çalışıyordu.

Bütün kafesi ateşler sardığında duman bulutunun arasından acı içinde bağıran Romalı askerlerin sesi duyuluyordu. Ruhları bu dünyadan Efsane Topraklar’a geçerken yanık et ve ter kokusu ortalığı kaplamış, hepsi bir ve tek olmuşlardı adeta.

Keltill’in yanarken yaydığı kokuya benziyordu ortalığı saran is.

Vercingetorix gözlerini kaçırarak uzaklara bakmak istedi ama yapamadı. Kıpırdayamadı da. Adam figüründeki kafesten alevlerin arasından iki çift göz dikilmişti üzerine. Vercingetorix de o iki çift gözden alamıyordu gözlerini, o gözlerin içinden Efsane Topraklar’a geçmişti.

Orada hâlâ alevleri görebiliyor, acıyla haykıran askerlerin sesini duyabiliyordu. Fakat orada yanan askerler bir cenaze törenindeki cesetten ibaretti. Çığlıklar ise zavallı garibanlardan, çocukların ve toprağı kazarak solucan toplayan kocakarıların gırtlaklarından yükseliyordu. Ve Vercingetorix kendini, başında Brenn'in tacıyla bembeyaz bir atın üzerinde otururken buldu. Caesar'ın önünden Roma askerlerinin arasından bir onur geçitindeydi.

Ve o çok aşina tezahüratlar çalındı kulağına.

"Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!"

Derken kendisini acımasız bir savaşın tam ortasında, etrafı Galya ve Romalı askerler sarılı bir atın üzerinde buldu. Karşıdan Caesar'ı gördü; yayan olarak savaşıyordu.

Caesar'ın kılıcı havada uçarken, Vercingetorix atını şaha kaldırmıştı.

Ve kılıcı havada yere düşmek üzereyken kavradı; tıpkı küçük bir çocukken Brenn'in tacını yakaladığı gibi. Kılıç birden bir taç halini alınca başına yerleştirdi tacı ve kocaman bir Galya ordusunun en önünde atıyla dörtnala gitmeye başladı.

Mucizevi bir hızla hareket eden koyu renk yağmur bulutlarının gölgesi gibi, Vercingetorix'in ordusu da çarçabuk verimli ve güneşli Galya topraklarına ulaşıvermişti. Tarlalar yüzünü güne dönen mahsüllerle, meyve bahçelerindeki ağaçlar dallarına ağır gelen çeşit çeşit meyveyle, otlaklar besili koyunlarla doluydu.

Ancak Galya ordusunun geçtiği yerlerde birdenbire ateşten bir duvar beliriyor, tarlalardaki tüm mahsül alev alıyor; otlaklardaki hayvanların yerine sadece yanmış iskeletler kalıyordu. Gökyüzü ise dumandan bir şeytanın hükmü altında gibiydi.

Büyük bir Roma ordusu bu ıssız arazide peşlerinden geliyordu. Ancak bu ordu kambur süvarilerin iskelet atlara bindikleri, binlerce lejyonerin silah taşımaya bile gücü olmadan yayan yol almaya çalıştıkları garip bir orduydu. Aralarında sadece bir atlı vardı ki, o da Caesar'ın koyu kırmızı pelerinini giymişti. Ancak o da beyaz iskelet bir ata binmiş iskeletor bir savaşçıydı.

Ve Vercingetorix yıllar öncesinden babasının sesini duyuyordu.

"Bu ateşin içinde ozanların söylediği bir efsane olacağım.

Bu ateşin içinden, Efsane Topraklar'a bir kral olarak geçeceğim!"

Vercingetorix de babasıyla beraber yüksek sesle aynı şeyi tekrarlıyordu.

"Ve ateş ruhumu özgür kıldığında..."

Sonra, insan şeklindeki tahta bir kafesin önünde dururken buluyordu kendini. Tahtalar çoktan küle dönüşmeye başlamış, kafesin içinden is ve yağ kokusuna bulanmış yanık ceset kokuları yükselmeye başlamıştı. Sonra da arkasına dönüp gerçekleştirdiği müthiş sihre tanıklık edenlere bakmıştı. Efsane Topraklar'dan ayrılıyordu. Babasının ölüm şarkısının son mısralarını tekrarlayarak.

"Ve siz beni ateşler içinde anacaksınız..."

XIII

Caesar kışlık kalın pelerini üzerinde olmasına rağmen soğuktan neredeyse tir tir titriyordu. Dağın tepesinden yamaç sırtlarına doğru yuvarlanan çığ ise onu az kalsın atının üzerinden yere çalacaktı, nitekim atını çığdan korunabilmek için tehlikeli ve dönemeçli arazilere, balçık topraklara doğru sürmüştü.

Ancak o sadece büyük lojistik problemlere kafa yoruyordu. Süvariler sadece atlarını idare etmeye çalışıyorlardı. Vagonlar ise battıkları kar ve çamurdan çıkmaya çalışıyordu. Tekerleklerin çoğu çatlamış; bir kısmı ise kırılmıştı. Piyade birlikleri hem en zor işleri yapıyor hem de en az yine onlar yakınıyordu. Piyade birlikleri sadece Roma ordusunun kalbi değildi, aynı zamanda Caesar için de çok önemliydi. Komutanları için de aynı şey geçerliydi; öyle ki komutan atını başkasına vermiş, tüm yolu onlarla beraber yayan yürüyordu.

Genç Brutus, Caesar'la beraber ilerliyor ve ön cephede angarya işleri yapıyordu. Ancak Labienus, Antony, Trebonius, Galba ve diğer komutanlar birliklerin ana gövdesiyle beraber geriden geliyorlardı.

Martın başında güneyden Alpler'e geçmeyi başararak yüzlerinin akını göstermişlerdi.

"Bu daha önce hiç yapılmamıştı!" dedi Galba.

"Hannibal Alpler'i fillerle geçmişti," diye yanıtladı Caesar. "O da daha önce hiç yapılmamıştı."

"Böyle bir risk almak istediğinden emin misin? diye sordu Labienus.

"Yoksa korkuyor musun Labienus?"

"Savaş için hiçbir tehlikeden korkmam," diye yanıtladı Labienus belli belirsiz bir kızgınlıkla. "Ama hava koşullarıyla kim savaşabilir ki?

Savaşlarda gösterdiğimiz kahramanlık, tepelerde bizi bekleyen bir kar fırtınası karşısında hiçbir işe yaramayacaktır.”

“Alt tarafı bir kar fırtınası ve biraz buzdan, Galyalılardan korktuğundan daha fazla mı korkuyorsun?” Caesar hepsine birden dönerek bağırmıştı. “Kötü hava koşullarının Roma askerlerini diri diri yakan vahşilerden intikam almamıza engel olmasına izin mi vereceksiniz?”

Caesar yeniden hızlanarak büyük ordusunun başındaki yol açıcı birliklere katılmaya karar vermişti. Elinden geleni yapmaya ve mümkün olduğunca kısa sürede dağın öbür tarafına geçmeye kararlıydı.

Brutus bir adım gerisinde bir yandan derin derin soluk alıyor, diğer yandan da söylenip duruyordu. “Yılın bu vaktinde dağları aşmak kimin aklından geçerdi ki?”

“Hiç kimsenin Brutus, Romalıların kendilerinden daha güçsüz olduğunu düşünen Galyalıların bile,” dedi Caesar. “Biz de bu yüzden geçmeye çalışıyoruz ya zaten. Vercingetorix şu işe yaramaz Galyalı sürüsünü adam akıllı bir orduya çevirmeden faka bastırmak için.”

O herhangi bir barbar kabile reisi değildi. O zeki ve bir o kadar da acımasız bir liderdi.

Önce gezginlerin soğuk ve karanlık kış gecelerinde budalaları korkutmak için anlattıkları dağı geçiş öykülerini dinlemişti.

Vercingetorix, kendisine eşlik eden çıplak bir amazonla, Gergovia kapılarını açmak için sihir kullanmıştı. Sonra, açılan şehrin kapılarında lanetli bir kalabalık içeri hücum etmiş, çıplak elleriyle Roma garnizonlarını parçalara ayırıp kızartıp bir güzel yemişlerdi. Sonra, Vercingetorix insan figüründe devasa bir kafes inşa ederek, yüz kadar Roma lejyonerini içinde diri diri yakmıştı. Tüm bunları üzerinde druid cüppesi ve elinde kılıç yerine Baş Druid’in değneğiyle yapmıştı. Bir başka dehşet verici hikâyeye göre ise, Vercingetorix yeni baş druid ilan edilmiş; Pluto’ya Diviacx’ı kurban ettiği bir başka olağanüstü sihirle gerçekleştirmişti bunu.

Tulius, Galya Narbonensis’e bir ulak göndermişti. Ulağın getirdiği haberler daha sıradan da olsa son derece korku vericiydi.

Diviacx gerçekten ölmüştü. Ürkütücü bir druid ayininde verilen kurban olmuştu. Vercingetorix baş druid olmamıştı, ancak tüm druidler şimdi onun adına, Galya kabilelerini Roma’ya karşı Vercingetorix kumandasında birleşmeye çağırıyorlardı.

Gergovia'nın tüm garnizonunun kılıçtan geçirildiği de doğruydu. Sadece Vercingetorix'in hemen tüm kabile reislerinin huzurunda yemin ederek diri diri yaktığı birkaç lejyoner hariç. Vercingetorix, Galya topraklarındaki tüm Romalıları ölüm cezasına çarptırana, yağmaladığı tüm malları kendisine bırakma vaadinde bulunmuştu.

Pek çok kabile boşalmış, Roma garnizonuna karşı ayaklanmıştı. Hiçbir esir alınmamıştı. Tulius kurtulan tüm Romalıları Bourges'in yakınlarında tek bir kuvvet olarak toplamayı planlıyordu; böylelikle Biturigelerin Vercingetorix'in ordusuna katılmasını bir süre için engellemiş olacaktı. En azından o an için Vercingetorix'in ordusunu saldırmaktan alıkoymuş olacaktı.

Aldığı kötü haberler yeni bir sara nöbetine girecek kadar öfkelenmesine neden olmuştu. Eğer ruhu her nereye giderse gitsin bir surete sahip ise, gittiği yerlerden hiçbir anıyla dönmüyor, sadece geri geldiğinde sakinleşmiş oluyordu. Bu yüzden de Vercingetorix'in acımasız zekâsına hayrandı.

Vercingetorix'in druidleri nasıl da kendi safına çektiği bir sihir konusu olabilirdi, ancak Romalı lejyonerleri tüm kabile reislerinin gözü önünde yakmak dahice ve şeytani bir hareketti. Nitekim onları da Roma'nın nefretini uyandıracak bir olaya suç ortağı etmişti.

Vercingetorix zeki bir adamdı. Vercingetorix acımasızdı. Batıl inanç sahibi Galyalıların inandığı gibi bir druid sihiri ustası da olabilirdi hatta. Ancak ne var ki o, yine Galyalı barbarlarını kumanda eden bir Galyalı'ydı; üstelik karşısına Roma lejyonlarını komuta eden Gaius Julius Caesar'ı almıştı.

Caesar, yol açıcı birliklere yetişmiş bir yol arkadaşı gibi karşılanıp selamlanmıştı. Onu aralarında görmekten memnundular üstelik, şaşkına dönmüşe benzemiyorlardı.

"Sanırım size yeniden el vereceğim!" dedi Caesar, kılıcını çekerek. "Ne kadar çok yardımcınız olursa, o kadar çabuk yolu açarsınız, ordumuz da o kadar hızlı yol almış olur. O zaman da varacağımız yere daha önce varıp, yoldaşlarımızı diri diri yakan piçlerden intikamımızı o kadar çabuk alırız."

"Kimin daha zorlu bir adam olduğunu göreceksin Vercingetorix!" diye bağırdı Caesar. "Roma'ya ait olanı yağmalama cüretini gösterenlere neler olduğunu göreceksin! Bir babanın oğluna verdiği dostluk kadar karşılıksız dostluğuna burun kıvıran adilere Caesar'ın ne yaptığını göreceksin!"

"Caesar? Caesar?"

Bir beyaz buluttan diğerine göz kırpar gibiydi Caesar.
Kar öbeğinin üzerinde sırtüstü uzanmış, dilini ısırınca ağzına dolan kanın bakırımsı tadından rahatsız öylece yatıyordu.
Yine sârâ nöbetine girmişti. Ve bir hayal görüyordu.
Hatırlayabildiği ama anlam veremediği bir hayaldi bu seferki.
“Caesar, iyi misin?”
Brutus yanında durmuş ayağa kalkması için elini uzatmıştı. Yol açıcılar işlerini bırakmış, Caesar’ın etrafında bir çember oluşturmuşlardı.
Kalkması için kendine uzanan eli reddederek kendi başına ayağa kalktı Caesar. Kendini gülmek için zorluyordu. “Küçük bir nöbet dostlarım!” dedi. “Bunun Tanrıların armağanı olduğunu söylüyorlar, aslında bana sorsalar ben bir çanak altını ya da bir kadeh şarabı tercih ederim.”
Brutus’ün yüzünde hiçbir anlam taşımayan bir maske vardı. Ancak sıradan ve dürüst lejyonerler, komutanlarını batıl inançlarıyla beslenen bir korkuyla süzüyorlardı.
“Ama bazen tanrılar beni bu nöbetin içinde gördüğüm bir hayalle ödüllendiriyorlar.” dedi Caesar, “tıpkı bugün olduğu gibi.”
“Peki ne gördün Caesar?” Yol açıcılardan biri tüm cesaretini toplayıp sormuştu.
“Galyalıları gördüm dostlarım. Şu anda yaptıkları gibi, zulümlerinin şerefine içiyor ve yağmaladıkları mallarımızın kavgasını ediyorlardı. Bir Roma ordusunun kapılarına dayanmak üzere olduğu akıllarından bile geçmiyordu. Neden olduğunu biliyor musunuz?”
“Daha önce hiçbir Roma ordusu dağları kışın ortasında geçemediği için olabilir mi?”
“Aynen öyle!” dedi Caesar. “Onlar birer barbar, biz ise Romalıyız. Barbarlar daha önce yapılmamış bir şeyin imkânsız olduğunu sanırlar. Biz Romalılar için hiçbir şeyin imkânsız olmadığını asla anlayamazlar. Ve işte bu yüzden bizim için onları yenmek hiç de zor olmayacak.”
Bu küçük konuşma yol açıcıları tatmin etmişe benziyordu. Öyle ki işlerinin başına daha istekli ve inançlı dönmüşlerdi. Brutus’ün açıkça rahatlamasını sağlayarak birkaç sıra geriden takip etmeye başlamıştı yol açıcıları.
“Seçkin bir konuşmaydı Caesar!” dedi Brutus.
“Ve doğruydu da...” diye ekledi Caesar. “ Ancak Vercingetorix ve halkını yenmemiz için başka ve daha önemli bir nedenimiz daha var.”

Brutus şaşkın ve soran gözlerle bakmıştı Caesar’a.
Caesar başıyla yol açıcıları işaret etmiş, sonra ordusuna dönmüştü: Atlılar, vagonlar, düzgün bir sıra halinde ilerleyen askerler Alp Vadisi’ne yayılmıştı. Gözün alabildiği kadar hatta daha da ötesinde uzanıp gidiyordu ordusu.
“İşte diğer neden Brutus!” dedi; sesinde hissedilen gurur asla yapmacık olamazdı. “Vercingetorix’in kavgacı kabile üyeleri kışı zavallı zaferlerini kutlayarak geçirirken, benim sadık lejyonlarım bu güç koşullar altında hava şartlarıyla başa çıkmaya çalışarak her şeye rağmen ilerliyorlar. O, Galyalılardan oluşan bir ayaktakımı çetesini idare ederken, ben burada koskoca bir Roma ordusunu komuta ediyorum! Onun adamları ganimet ve şöhret için savaşırlarken, benim adamlarım kazanmak için savaşıyor!”

“Görüyor musun?” dedi Oranix. “Oradalar!”
“Bu doğru!” diye onayladı Litivak.
Oranix, gözcülerinin karlar erimeden Alp geçitlerinde olacağını haber verdiğini söylediğinde, Vercingetorix bunun sadece keşfe çıkan bir öncü birlik olduğuna kanaat getirmişti. Ancak Oranix, adamlarının, sefere çıkmış bir Roma ordusu gördüğünde ısrar etmiş, Vercingetorix de inatla duyduklarına itibar etmemekte direterek kendi gözleriyle görmek için doğuya doğru yola koyulmuştu.
Hiçbir zaman yanından ayrılmayan Rhia da onunla yola çıkmıştı. Critognat da bu darmadağınık yağmadan sıkıldığı için onlara katılmaya karar vermişti. Haber geldiğinde Eduen savaşçılarını alarak Galya ordusundan ayrılma noktasına gelmiş olan Litivak’ın da onlardan bir farkı yoktu. Savaşçıları Arverni topraklarında aylaklık ederek vakit öldürmeye alışmış, bu da onları huzursuzlaştırmıştı. Eduen kabile reisi, Litivak’a ordusunu geri çekmesi için baskı yapıp duruyordu.
“Liscos hâlâ Caesar’ın Arverni ordusunu dağıtarak kendisini tatmin edeceğini düşünüyor,” diye açıklamıştı Litivak, Vercingetorix’e.
“Ya sen?”
“Ne gördüğümü kendime saklamak sanırım en iyisi,” diye yanıtlamıştı Litivak.
Beşi atlarının üzerinde yan yana dizilmiş, Roma ordusunun Galya’ya girişini seyrediyorlardı.

Bu gördükleri gerçekten bir orduydu. Düzenli taburlar art arda dizilmiş, yolun eğimi ve genişliğine göre daralıp açılıyordu. Önce süvari birlikleri, ardından beş sıra piyade, erzak vagonları ve onların da peşi sıra beş sıra piyade daha ve bir başka tabur daha. Okyanusta birbirini takip eden dev dalgaları andırıyorlardı.

“Tanrı bizi seviyor!” dedi Critognat heyecan içinde.

Oranix ve Rhia delirdiğini düşünmeye başlamıştı.

“Hayal bile edemeyeceğimiz kadar çok Romalı geliyor öldürmemiz için!”

Vercingetorix durum bu denli ciddi olmasaydı gülebilirdi. Karşısında Brenn’den bu yana ilk kez bu denli korkusuz bir Galyalı duruyordu ama yine de Critognat’ın şaka yaptığından şüphelenmişti.

“Eduilerin savaşçı ruhunu canlandıracak kadar büyük bir tehdit, ne dersin Litivak?” dedi, soğuk bir sesle.

“Aslında bu tüm Galya topraklarını ele geçirebilecek kadar büyük bir ordu!” diye yanıtladı Litivak, başını sallayarak. “Ancak ne yazık ki biz böyle bir orduyla çarpışacak kadar hazırlıklı değiliz.”

Hiçbir zaman da olamayacağız diye geçirdi aklından Vercingetorix.

“Caesar’ın neden yılın ortasında geri döndüğü apaçık ortada,” demekle yetindi onun yerine. “Bizi hazırlıksız yakalayarak ordusuna karşı elimizdekilerle savaşmaya zorlamak istedi bizi.”

Ellerinde on iki bin kadar Arverni savaşçısına eklenebilecek, yarısı büyüklüğünde bir Edui ordusu ile küçük kabilelerin sayısı günden güne değişen düzensiz savaşçı çeteleri vardı. “Yeterince bize layık bir başkaldırı!” dedi Critognat. “Caesar’a bize böyle büyük bir şan kazanma fırsatı tanıdığı için teşekkür etmeliyiz. Bunun karşılığında biz de ona yakılarak ölmek yerine savaş alanında şerefiyle ölme şansını tanırız.”

“Bunamaya başladın galiba dostum.” Vercingetorix gülmeye başlamıştı.

Vercingetorix’e gülerken sadece Critognat eşlik etmişti. Caesar’ın bu başkaldırısını kabullenip böyle bir orduyla savaşa girerek kazanılabilecek şöhret ancak şanlı bir yenilgiden geçiyordu.

Caesar bunun hesabını yapmış olmalı, diye düşündü Vercingetorix. Critognat gibilerden oluşan hazırlıksız ve sayıca üstünlüğü olmayan güçlü bir Galya ordusu: Ölümden korkmayan, şan ve şeref uğruna savaşan, kendi seçkin yürekleri dışında hiç kimsenin emirlerini dinlemeyen bir ordu!

Başka neden kış ortasında Alpler’i geçmeyi göze alabilirdi ki? Ve vardığında ne tarlalarda yeşeren tek bir mahsul ne de atlar için otlayacak tek

bir yeşil ot olacaktı. Bir orduyu sıkı donanımlı tutmanın savaşın yarısını kazanmak olduğunu söyleyen Caesar değil miydi?

“Belki de sürpriz Caesar’ın cephesinde olur,” dedi Vercingetorix, “ancak zaman bizim tarafımızda, eğer onu kullanmayı bilirsek tabii...”

“Peki ama nasıl?” diye sordu Litivak. “Bir planın varmış gibi konuşuyorsun.”

“Sanırım var...” diye söylendi Vercingetorix, sesli düşünüyor gibiydi. “Kışın sonu geldi ve kuvvetlerimiz sayıca Caesar’ınkilerden epeyce az...”

“Sanki bir avantajdan söz ediyor gibisin...” diye araya girdi Litivak.

“Neden olmasın, bunu bir avantaja çevirmek bizim elimizde olabilir!” Vercingetorix’in stratejisi kafasında gittikçe daha da netleşiyordu. “Kendimiz ve hayvanlarımız için ne gerekiyorsa stoklamıştık, üstelik biz kendi toraklarımızda kendi insanlarımızın arasındayız. Aşağıda ise yanlarında getirdikleriyle yetinmek zorunda olan, kış koşullarına alışık olmayan yabancı bir ordu var. O halde Caesar peş peşe savaşlarla bu işi bir an önce bitirmek isteyecektir.”

“Belki de sadece tek bir savaşla!” dedi Critognat. “Tüm lejyonlarına karşı tüm Galya savaşçıları! Gece ve gündüz! Durup dinlenmeden ve uyumadan! Galyalılar buna kolaylıkla dayanır ama Romalılar... Hiç sanmıyorum! O halde onlar yorgunluktan bitkin düşene ya da umutsuzluktan vazgeçene kadar savaşacağız!”

“Hayır Critognat!” dedi Vercingetorix. “Neden düşmana istediği şeyi veriyorsun? Onun yerine onlarla, yuvalarını istila eden böceklerle karıncaların mücadele ettiği gibi savaşacağız. Önce hafif ısırıklar, sonra daha büyükleri, onları canlarından bezdireceğiz, bıktıracağız ve geri dönmeye zorlayacağız.”

“Karıncalar!” diye haykırdı Critognat. “Biz karınca değiliz!”

“Bir sürü kurdun kocaman bir erkek geyiği karnını ısıra ısıra alaşağı etmesi gibi.”

“Bu kulağa daha hoş geliyor. Ama hâlâ bunun tam olarak ne anlama geldiğini anlamış değilim.”

“Açlıktan ölecekler,” dedi Vercingetorix. “Erzak ve malzemelerini hedef alan ani baskınlar yapacağız. Üstlerine gideceğiz, talan edeceğiz, geri döneceğiz; tekrar ve tekrar aynı şeyi yapacağız.”

“Şan şeref bunun neresinde?” diye sordu Critognat.

“Zaferde Critognat, zaferde!”

“Böyle şerefsizce bir zaferle övünmeyi kim ister?”

“Haklı olduğu bir nokta var,” diye söze girdi Litivak. “Böyle onursuzca bir savaş taktiği pek az Galyalı’nın savaşçı ruhunu ayaklandırabilecektir, çoğunluk bunu korkakça bulacak; haksız da sayılmazlar.”

İçinden bunun doğru olduğunu biliyordu, ancak bilge adam tarafı diğer tüm alternatiflerin yenilgiyle sonuçlanacağını fısıldıyordu kulağına. Eğer Galya, Roma tarafından alınırsa, şan şeref bunun neresinde kalacaktı?

Bu yüzden ısrar etmeliydi.

“Romalı askerler bir kez açlıkla yüz yüze gelince onları büyük ve şerefli bir savaşta alt edeceğiz; sıra ona da gelecek!”

“Bu işe yarayabilir!” diye homurdandı Litivak. “Aslında başka şansımız da yok gibi görünüyor.”

“Hâlâ” dedi Critognat, “bana korkakça görünüyor. Romalıları sevdiğimden değil ama yine de bir deri bir kemik kalarak savaşmaya zorlanmaları kulağa pek hoş gelmiyor.”

Vadi geniş ve doğuya bakan tepeler alçaktı. Ancak geniş aralıklarla ağaçlar vardı. Vadinin batı tarafı gür ormanlarla kaplıydı. Roma ordusunun yolu da yer yer bu ormana bir milden daha fazla yaklaşıyordu. Roma piyade birlikleri yirmi sıra genişliğinde, on sıra derinliğindeydi. Çevik süvarilerin koruması altında vadiden geçiyorlardı. Malzeme ve erzak yüklü vagonlar, uzun ve dar bir sıra halinde gümbürtüler çıkararak geçiyordu vadiden. Malzeme kervanı uzunluğu boyunca her iki yanına konuşlanmış beşer sıra piyade tarafından korunuyor; en dış kanatlarda da süvariler kafileye eşlik ediyorlardı.

Mızraklarını havada savuran düzensiz ve yaklaşık bin kadar Galya savaşçısı ormanın içinden dörtnala çıkarak Romalıların malzeme ve erzaklarını taşıyan kafilenin batı kanadına savaş naraları ve çığlıklar atarak saldırdılar.

Vagonların etrafını sarmış Roma süvarileri şaşkınlıklarını üzerlerinden atmaya dahi vakit bulamadan, Galyalılara karşılık verme telaşına girdiler. Süvarilerin arkasındaki piyadeler ise kaplumbağa pozisyonunu almıştı. Ön saftaki piyadeler kalkanlarını hafifçe yükseğe kaldırarak önüne siper etmiş, daha arkadakiler ise başlarının üzerine kaldırarak adeta kalkandan bir çatı oluşturmaya çalışmışlardı.

Galyalılar, ellerindeki mızraklara sıkı sıkıya yapışmışlar, birer kargı gibi Roma askerlerinin üzerlerine fırlatmadan bekliyorlardı. Roma süvari birliğiyle karşı karşıya geldikleri an gök gürültüsünü aratmayan, etkili olmaktan ziyade rahatsız edici bir gürültü arkalarında kalan ormanın sessizliği içinde emilip gidiyordu. Nitekim bir çok mızrak kalkanlara isabet ederek yere savruluyordu. Fakat yine de yaratılan şokun ve ani baskının etkisiyle pek çok Romalı asker arbededen ötürü atlarından düşüp yere yuvarlanmıştı.

Ancak, Roma sathı bozulmamış, tüm askerler yakın savaşta daha etkili olacağı için kılıçlarını çekmişlerdi. Romalıların düzenli süvari anlayışı karşısında düzensizlikleri nedeniyle fazla direnemeyen Galyalılar, Romalı askerlerin arasına çekilmişlerdi.

En azından öyle görünüyordu. Zira Galyalıların bir yarısı kuzeye, diğer yarısı güneye dağılmıştı. Kendileri önde, Roma askerleri peşlerinde kaçıyorlardı.

Fakat Roma askerleri yollarını kesmek için geniş açılarda takip ediyorlardı.

Fakat ilk Galya dalgasının arkasında bekleyen daha düzenli ve sıkı bir dizilişi olan Galya süvarilerini, Romalı askerler hesaba katmamışlardı. Galya süvari birliğinin ön sırası kılıçla kuşanmış bizzat Vercingetorix’in kendisi tarafından komuta ediliyordu. Onların arkasında ise birkaç yüz kadar Galya askeri vadiden aşağı ellerinde yanan meşalelerle dörtnala iniyorlardı.

Vercingetorix, askerlerini Roma birliğinin içindeki boşluğa doğru yönlendirmişti; kılıçlar ve mızraklar kaplumbağaların üzerine yağıyordu. Geriden gelen eli meşaleli Galyalılar ise aynı kaplumbağaları meşale yağmuruna tutmuştu. Roma piyadelerinin bir çoğu dayanamayarak yerlerinden sıçramış, ellerindeki kalkanları atıvermişlerdi. Bu da aslında aralarında kargaşaya neden olmaktan başka bir işe yaramamıştı.

Aralarından ancak bazıları hububat yüklü vagonlara ulaşabilmişti; ne var ki bu vagonların on kadarı çoktan yağma edilerek ateşe verilmişti.

Kalkanları önlerine isabet eden Galya mızrak ve oklarından koruyabilirdi onları ama arkalarında gittikçe harlanmakta olan ateşten korunabilmenin yolu yoktu. Bu yüzden birçok Romalı asker panikleyip kaçmaya girişmişti, kaçanlar yüzünden Roma piyade birliklerinin de düzeni bozuluvermişti. Bu sefer de Romalılar kurallara uyulmadığı gerekçesiyle düzenin

bozulmasından birbirlerini sorumlu tutarak kendi aralarında çatışmaya başlamışlardı.

Galya süvarileri ise gelişmeler karşısında ikiye bölünmeye karar vermişti. Yarısı Vercingetorix'i piyade birliğinin içinde açılan boşluğa doğru takip ederek kaplumbağa piyadelerin peşine düşmüş, kuzeye doğru giden erzak yüklü vagonların yolunu kesmişlerdi. Diğer yarısı da Roma askerleri arasında çıkan arbedeyi yara yara aynı manevrayı yaparak aksi istikâmetteki vagonlara ulaşmışlardı.

Galya atlıları her iki kanattan da dörtnala vagonların ve kaplumbağaların arasına dalmıştı. Kılıç ve mızraklarıyla adeta dans eden gözü kara savaşçılar, meşale taşıyan Galyalıları korumaya çalışıyordu. Meşaleler onlar için can kurtarıcıydı, nitekim erzak vagonlarının üzerine düşen her bir meşale ateşi, onları mutlu sona biraz daha yaklaştırıyordu.

Vagonları alev alınca, dehşet içindeki atların binicileri de kontrolü yitirmişlerdi. Vagonlar oraya buraya savrulmaya başlamış, diğer vagonlara çarparak hem kargaşayı körüklemiş hem de alevlerin diğer vagonlara sıçramasına neden olmuştu.

Galya askerlerinin ilk dalgasına ait iki kanat ise dağılıp ormanın içine dalmıştı. Roma süvari birliğinin büyük bir bölümü de peşlerine düşmüştü. Süvarilerin bir kısmı da arkalarında gittikçe şiddetlenmekte olan yangına doğru atlarını geri sürmeye başlamışlardı. Vagonları korumakla görevli olan piyadeler ise yangından kendilerini kurtarabilmek için düzeni bozarak kaçışmaya başlamıştı.

Tüm savaş on dakikadan bile az sürmüştü. Her şey Vercingetorix'in borusuyla verdiği ilk işaret üzerine ilk Galya dalgasının ortaya çıkması ile başlamış, yola inen Galya savaşçılarının Roma dizilişinin üzerine atlarını şahlandırmalarıyla devam etmiş ve ormanın derinliklerine doğru at koşarak gözden kaybolmalarıyla da son bulmuştu.

Vadinin yamaçları sarp ve kayalıktı. Ancak yine de hiçbir bitkinin yetişmesine ya da tek bir canlının bile yaşamasına elvermeyecek kadar da çorak değildi. Aksine yamaçlar yeşilin her tonunu barındıran baharın müjdecisi çayırlarla kaplıydı. Bu yemyeşil manzara ne sıradan dar bir çayır geçidiydi ne de Alpler'in alışılagelen o uçsuz bucaksız ovalarındandı.

Vercingetorix çayırlıkta çömelmiş, Romalılar'ın yaklaşmakta olan malzeme yüklü vagon katarını seyrediyordu. Bu kez Alpler'in direkt yollarından birini kullanmıyorlardı ve geçmeyi seçtikleri geçit vagonların

her iki yanından piyade birliklerinin yürümesine müsaade edecek kadar genişti.

“Bu avlar çok zeki!” dedi Oranix, Vercingetorix’in yanına çömeliyordu. “Aynı tuzağa asla düşmezler.”

“Onaylıyormuş gibi konuşuyorsun!”

“Tabii ki onaylıyorum!” Oranix yaklaşan Roma kafilesini bir avcının hevesli ve odaklanmış bakışlarıyla seyrediyordu. “Karşında budala bir av varsa, avlanmak da budalaca olur.”

Budala av! Caesar’ın budala bir av olmadığı kesindi. Erzak kafilesine yaptıkları ilk saldırı en kolayıydı. Nitekim Caesar bu tip savaş taktikleriyle daha önce büyük ihtimal hiç karşılaşmamıştı. Ama böylesi bir bozgundan sonra, asla bir daha vagonlarını bir araya gruplamazdı. Bu ona ders olmuşa benziyordu, artık tüm lejyonlar kendi erzak ve malzeme vagonlarını büyük bir piyade dizilişinin merkezinde kendileriyle beraber taşıyorlardı. Yollara güvenmemeyi öğrenmiş olmalıydılar. Vagonlarını mümkün olduğunca ormandan uzak tutmaya çalışıyorlardı.

Caesar, süvari birliklerini de çeşitli büyük keşif kuvvetlerine ayırmıştı; amacı Galya ordusunu avlamaktı.

Vercingertorix, Caesar’ın değişen stratejisi doğrultusunda kendi kuvvetlerini üçe bölme kararı almıştı. Kendisinin komuta ettiği Arverniler, Litivak’ın önderliğindeki Eduiler ve Atrebate kabile reisi Comm tarafından yönlendirilen küçük kabilelerin karma savaşçıları... Galyalı liderler araziyi tabii ki Romalılardan daha iyi biliyordu. Hepsinin de komutası altında Roma süvari birliklerinden çok daha fazlası vardı. Dolayısıyla düşmanı felaketleri olacak pusulara düşürmeleri hiç de zor değildi onlar için.

Ancak öte yandan Caesar, kendi güçlerini bir kez daha gruplamıştı. Bu kez lejyon birimleri süvarilerin piyadelerden asla çok fazla ileride olmayacağı bir düzen içinde yeniden sıralanmıştı. Ve bir kısmını da önden araziyi keşfetmeleri için serbest bırakmıştı.

Karlar eriyip tohumlar yeşermeye başlayınca, Romalılar dağınık Galya ordusunu avlamaktan vazgeçmiş, onun yerine tarlalarda çalışan köylüleri katletmeyi, köyleri yağmalamayı ve Galya ordusunu saldırmak için kışkırtma yoluna gitmeyi seçmişlerdi. Sonra da takviye birimler gelene dek savaş alanında onları oyalamaya çalışacaklardı.

Vercingetorix saldırıya geçmişti, ama Caesar’ın beklediği gibi değil. Tek başına lejyonları alt edecek kadar kuvveti bir araya getirmiş, sadece gıda

stoklarını tahrip edecek kadar en fazla yarım saat süren muharebelere girişmişti. Lejyonların arasına giriyor, erzak vagonlarını tahrip edip yakabildikleri kadarını yakıp ormanın içinde dağılarak kayboluyorlardı. Sonra aynı senaryo yeni baştan bir başka zaman tekrar başlıyordu. Tekrar ve tekrar...

Bunun üzerine Caesar ordusunun düzenini ve gruplanmasını yeniden elden geçirmişti. Bu kez üç ana kuvveti birbirinden ayırmıştı. Her birinin erzak vagonları kendi içlerinde kümelenip adeta dış mihraklara karşı sarınıp sarmalanmıştı. Her bir küme, içine girip yakıp yağmalamak için fazlasıyla genişti. Ancak bu yeni düzenleme de bu kez atağa geçmek için son derece kullanışsız bir yapıya sahipti. Tüm yapabildikleri kasabaları ve köyleri yağmalayıp mevcut halkı köle olarak alarak Vercingetorix'i saldırıya geçirmek için kışkırtmaktan ibaret hale gelmişti. Öte yanda pek çok küçük kabile ise Caesar'ın verdiği zarara rağmen dolduruşa gelip de harekete geçmeyen Vercingetorix'in tavrı karşısında köylerine dönme isteğini belirtiyordu.

Litivak en sonunda iltica etme girişiminde bulununca, Vercingetorix teğmenlerini toplantıya çağırmak durumunda kalmıştı. Toplantı ormanda bir varil fıçı ile kızarmış bir bütün domuzun tüketildiği bir akşam yemeğinin ardından gerçekleştirilmişti. Vercingetorix neler duyacağından emin olduğu için, toplantıyı diğer göz ve kulaklardan uzakta baş başa yapmak istemişti.

“Bu olanların şan şerefle alakası kalmadı!” diye yakındı Critognat.

“Arverniler bile senden korkak diye bahsetmeye başladı!” dedi Comm. “Ben de biraz daha böyle giderse onlarla hemfikir olacağa benziyorum!”

“Kendi halkımızı bile koruyamıyorsak biz neden savaşıyoruz ki?” diye sordu Cadurquelardan Luctor. “Neden adamlarımızı burada kalmaya zorlayalım ki?”

“Caesar senin ordunda savaşçıları olan kabilelerin tarlalarını yağmalıyor ve sıra diğerlerine de gelecek!” dedi Litivak.

“Böylelikle bizi bölmeye çalışıyor!” diye araya girdi Vercingetorix.

“Ve başarıyor da,” dedi Litivak karşılık olarak. “Liscos adamlarımı geri çekmemi istiyor. Eğer onu dinlemezsem ve Caesar, Arvernilerin işini bitirdikten sonra topun ağzına Eduileri koyarsa, suçu üzerime ben almış olacağım, o değil.”

“Ama onun emrini dinlemeyip burada kalırsan,” diye araya girdi Vercingetorix, “bu şan şöhret de senin olacak, onun değil.”

“Şan mı? Ne şanı?”

“Kazanacağımız savaşın şanı!”

“Savaşı kazanmak mı?” diye bağırdı Critognat. “Tek bir çarpışmayı bile tam olarak kazanamadık!”

“Şan man yok!”

“Zafer de!”

“Ama yenilgi de yok!” dedi Vercingetorix. “Eğer aranızdan biri tek bir yenilgi gösterebilecekse, bunu şimdi yapsın beyler!”

Kasvetli bir sessizlik çökmüştü aralarına.

“Savaşı kazanacağız,” diye ısrar etti Vercingetorix. “Dünyanın en büyük gücünü yeneceğiz. Caesar kış ortasında ordusunu alıp yollara düştü. Tarlalarda mahsul olgunlaşıp çayırlarda otlar yeşerinceye dek idare edebileceklerini hesap etmişti. Oysa ekinler daha yeni yeni büyümeye başladı ama biz onların yaza kadar idare etmeyi düşündükleri stoklarının yarısını talan ettik. Hesaplarından çok önce açlık çekmeye başlayacaklar. Caesar ya geri çekilmek zorunda kalacak ya da biz karşımızda atları telef olmak üzere, askerlerinde dizlerinde ayakta duracak kadar takat kalmayan bir orduyla savaşacağız. Ve Galyalılar dünya tarihinin görmediği bir zafere imza atacak. Hem de şimdiye dek hiç kimsenin başaramadığı bir şeyi başararak ne Yunanlar ne kudretli filleriyle Kartacalı Hannibal’in yenemediği Roma’yı yenecek ve şereflerini iki paralık edeceğiz!”

Bu güçlü konuşma orduyu bir arada tutmaya yetmişti. Ancak Vercingetorix gayet iyi biliyordu ki bu zaferi kazanmak, er ya da geç onlara istemeyecekleri kadar pahalıya mal olacaktı.

Ama şu an için...

Roma erzak kafilesinin başı ilerlerken, Vercingetorix bu kafilenin sadece piyade birliğiyle korunduğunu fark etti. “Bu kez süvari birliği yok...” diye mırıldandı.

“Zeki av!” dedi Oranix yeniden. “Saldırı anını atların tırmanması için fazlasıyla sarp olan eğimlere denk getirdiğimizi anladılar.”

“Hasat zamanı gelene dek elimizdekilerle yetinmeliyiz,” dedi Caesar. “Adam başına düşen payı düşürelim.”

“Yine mi?” diye sızlandı Tulius; elinde çoğalsın diye çeşitli yabani otlarla karıştırılmış yulaf lapası dolu bir tas vardı. “Adamlarımız atlara bile iştahla bakar oldu, hatta korkarım yakında bana bile yiyecek gözle bakacaklar.”

“Eminim ciddi değilsin!” dedi Labienus, “süvari birliğimiz olmazsa, onlar karşısında varolan şansımızı da yitiririz.”

“O kadar da değil,” diye yanıtladı Caesar huysuzca. “Çoğunu zaten kaybettik, hem en azından şimdi kalanları besleyecek kadar çayır var kırlarda.”

“Çok kötü durumdayız, uzun süre idare etmeyecektir,” dedi Galba.

“İş oraya varırsa mecburuz,” dedi Caesar.

Caesar yapışkan ve tatsız bulamacının son lokmasını da yutarak bağırsaklarındaki derin uğultuyu sözde dindirmeye çalışmıştı.

Şiddetli bir bahar yağmuru başlamıştı. Caesar ve kumandanları, tüm güç koşulları adamlarıyla paylaşmak ve öyle gözükmek için çadırlarına ısrarla girmemişlerdi. Eğer sıradan lejyonerler böylesi sağanak bir yağmurda açık havada ıslanıyorlarsa, o ve komutanları da öğle yemeklerini onlarla beraber kötü hava koşulları altında yiyebilirdi. Ve eğer adamları günde sadece iki öğün bu yeşilimsi acı bulamacı yiyerek idare edebiliyorlarsa, komutanları ve Caesar’ın da daha fazlasını yemeye hakkı olmamalıydı.

“Neden daha önemli birkaç şehri basmıyoruz?” diye önerdi Labienus. “Moralimizi arttırmak için birkaç tek taraflı zafer yerine daha iyi olmaz mı? Hem Vercingetorix bizimle savaşmaya girişirse istediğimizi de elde etmiş oluruz.”

“Ah tabii, her şehirdeki düşman halkı zapt etmeye çalışırken garnizon kuvvetlerimizin hepsi telef olsun değil mi? Ben Vercingetorix’in yerinde olsaydım, bırakırdım işgal edebileceğimiz kadar çok şehri işgal edelim.”

“Belki güneye geri dönmeli ve durum iyileşinceye dek orada kalmalıyız.” dedi Trebonius.

“Peki bu kadar uzun bir geri dönüş yolculuğunda ne yiyeceğimizi sormamın bir sakıncası var mı? Ot mu, solucan mı?” dedi Casear sertçe. “Hem döndüğümüzde ne bulmayı umuyorsun Tanrı aşkına; tabii bizim korkaklığımızla daha da motive olmuş daha büyük bir Galya ordusundan başka?”

“Eğer dönersek,” derken, Caesar bunu politik bir mesele olarak algılamamıştı. Özellikle de senatonun mesele üzerinde söz söyleme hakkı ve senatörlerden pek çoğunun Caesar’a diş biliyor oluşunu hesaba

katmamıştı. Caesar sadece kuyruğunu bacaklarının arasına kıstıran köpekler gibi, ordusunu alıp Alpler'in gerisine çekilmeyi asla düşünmediğini biliyordu.

Caesar, hiç şüphesiz, Vercingetorix'in onu yapmaya zorladığı şeyleri yapıyordu. Caesar, zamanında ona karşı bu kadar açık yürekli olmamalıydım diye düşündü. Ona bir orduyu malzeme ve erzakla desteklemenin savaşın yarısını kazanmak olduğunu hiç söylememeliydim. Aptallığıma doymayayım ki, daha da kötüsü, Galya'yı fethetmenin Roma'yı politik araçlarla fethetmeden önce, Caesar için sadece bir başlangıçtan ibaret olduğunu da biliyordu.

Caesar tüm bunları şimdiye dek kendi komutanlarıyla bile bu denli açık konuşmamıştı!

Labienus, fazlasıyla onurlu bir adam olarak, muhakkak olanları senatoya rapor edecekti. Diğerlerinin çoğu da hırsları yüzünden bana ihanet edecekler, diye düşündü Caesar. Gisstus'un ölümünden sonra Caesar'ın sıkıntılarını ve planlarını paylaşabileceği hiç kimse kalmamıştı.

"Daha çok gözcü yollayın etrafa," diye emretti kumandanlarına. "Geyik, yaban domuzu, tavşan ne bulurlarsa avlasınlar. Gördükleri her akarsuya ağ atsınlar ve etrafta yenebilecek en ufak bir şey bırakmadan gelmesinler. Ağaç kabuklarından reçine, kaya yüzeylerinden yosun toplayıp çorbaların içine karıştırsınlar. Tarlalardaki ekinler yeşerene kadar hayatta kalmalıyız. İşte ondan sonra sırasıyla tüm Galya şehirlerine girebiliriz, elimizde tutmak için değil yağmalamak için. Ta ki Galyalıları kendilerini savunmaya zorlayana dek. Sonra da onlarla kıran kırana çarpışıp, şu an çektiğimiz acının bin mislini çekmeye zorlayacağız."

Eğer ot yemek zorundaysam, ot yiyeceğim. Eğer hayvan gübresine kalırsam, onu da yerim. Ottan daha az besleyici lokmalar ve yutması dışkıdan daha zor yazgılar varken asla yutkunmayacağım!

Vercingetorix başında durduğu vadiden aşağı doğru baktı. Berrak bahar havasının beyaz bulutları, verimli toprakların üzerinde yükselen koyu gri duman ve is bulutuyla gölgelenmişti. Tarladaki mahsul henüz tamamen küle dönüşmemişti ancak küçükbaş hayvanların iskeletleri simsiyah arazide çirkin bir turunculuk yaratmıştı.

Vercingetorix ve Rhia elli kişilik bir manga askerin birkaç metre önünde gidiyorlardı. Vadiye girdikleri gibi askerlerini birkaç bölüme ayırmışlardı. Her bölüğün içine de otoritesine hürmet edileceğini düşündüğü birer druid

yerleştirmişti. Böylelikle Galyalıları Galyalılara karşı korumayı düşünüyordu.

Pithrin'in karısı, Tomak, Belandra, Frisa ve Dirnor'un anneleri Dagavar; büyük kahramanı hışımla köye girerken görmüştü. Yanında bir amazon savaşçısıyla gezdiğini duyduğu için şehre girenin Vercingetorix olduğunu biliyordu. Sadece bu bile, en büyük oğlundan olsa olsa altı yaş daha büyük genç adamdan nefret etmesi için yeterli bir sebepti. Kendi kabilesinin reisi olsa da bu yağmacı büyücüyü hiç mi hiç sevmiyordu.

Caesar'ın ve askerlerinin düşmanları olduğunun farkındaydı, bunu çevresindeki druidler de söylemişti. Onlardan kesinlikle hoşlanmıyordu. Eğer Caesar askerleriyle beraber, çocukları için kocasıyla bir hayat kurdukları bu köye dayanmasaydı şimdi eskisi gibi huzur içinde yaşıyor olabilirlerdi.

Ne var ki köyde kendisinden başka hiç kimsenin Vercingetorix'e karşı kin beslememesini anlayamıyordu. Hem de köylüler olarak verimli tarlalarının yanıp küle döndüğünü uzaktan seyretmekten başka yapabildikleri hiçbir şey yokken! Peki ne içindi tüm bunlar? Asalak adamların bir başka kabilenin asalaklarından önce gelmeleri neyi değiştiriyordu? Ekinlerinin bir kısmının Romalılar yerine Galyalılar tarafından yağmalanması neyi değiştiriyordu?

Savaş seçkinlere ve savaşçılara bırakılmalıydı, toprak sahipleri ise ürün yetiştirmek ve yaşam alanı sağlamak için çalışmalıydılar. Çalışıp yetiştirsinler ki, yönetenler haksız paylarını gelip onlardan alsınlar.

Ya çalışkan çiftçiyi dilenciye döndüren savaş ne tür bir savaştı? Hem de kurtarmak adı altında toprakları daha çok yakıp yıkarken.

Vercingetorix beraberindeki toz bulutuyla köyün küçük meydanına varmıştı. Meydanda birkaç adam, karıları ve çocuklarıyla dolaşıyordu. Vercingetorix öbeğin önünde durdu, askerleri de iki yanına dizildiler. Vercingetorix atından inmeden,

"Ben Vercingetorix, komutan..."

"Büyük Galya kahramanı!" Kıvırcık kır saçlı bir adam hor gören bir tavırla bağırmıştı. Adamın sözlerini yuhalamalar ve alaycı kahkahalar takip etmişti. Kimi adamların elinde tırpanlar, çapa ve yabalar ile kasap bıçakları vardı.

"Neden topraklarımızı yakıp yıkarak kendi halkının ekinlerini talan ediyorsun?" diye sordu kalabalığın içinden yaşlı bir kadın. Hınç dolu gözlerini Vercingetorix'e dikmişti.

“Caesar’ın lejyonlarının daha büyük bir felakete neden olmasını engellemek için,” diye yanıtladı Vercingetorix; her zaman olduğu gibi.

“Romalılar onlara kalan her şeyi her durumda çalıp çırpacaklar zaten.”

“Romalılar tarafından çalınmış ya da sen ve adamların tarafından zarara uğratılmış, bizim için fark bunun neresinde? Sonuçta bizim elimizde kalan koca bir hiç olacak!”

Ve Vercingetorix yine hep yaptığı gibi, eyerine iliştirilmiş büyük deri heybeyi eline aldı ve içinden bir avuç altın çıkarıp kalabalığın üzerine saçtı. “Caesar’ın sizden çaldıkları için üstüne para ödeyeceğini mi sanıyorsunuz?”

Paraları yerden toplamak için küçük bir arbede yaşansa da büyükler, çocuklar kadar hevesli görünmüyordu.

“Altınlarla karnımızı doyurabileceğimizi düşünmüyorsun herhalde!”

“Yeter!” diye bağırdı Vercingetorix; halkına değil kendine kızmıştı aslında. Bu onur kırıcı sahnenin kaçıncıya tekrarlandığını düşündü bir an. Ancak nasıl köylüler bu dünyada Galyalıları özgür kılmak için sahip olduklarından feragat ediyorsa, o da Efsane Topraklar’da onurundan vazgeçmek zorunda kalacaktı.

Ama ödedikleri ve ödeyeceği bedel karşılığında; iskeleti çıkmış atlar üzerinde kamburu çıkmış süvarileri, kendilerine yaşam şansı tanımayan araziler üzerinde ayakta duracak mecali olmadan yürümeye çalışan lejyonerleriyle bir Roma ordusu yaratmışlardı. Vercingetorix, Caesar’ı da görmüştü; iskeleti çıkmış bir atın üzerinde bir başka iskelet. Mistik ve gaddar bir suret vardı zihnine daha önceden kazınan. Şimdi ise karşısında hâlâ gaddar, ama gaddar olmanın ne anlama geldiğini de bilen bir adam vardı.

“Taşıyabileceğiniz her küfe tahılı, her bir tavuğu ve her kürek samanı!” diye bağırdı Vercingetorix. Kılıcını çekmişti. “Taşıyabileceğiniz kadarını alın ve kalan her şeyi yok edin.”

Tepkiler ve yuhalamalar muhafızların da kılıçlarına davranmasına yetmişti. Kılıçlarına havada daireler çizdirerek Vercingetorix’e sokulmuştu hepsi.

“Ya siz kendiniz yapın, ya da biz yapacağız! Romalılar geldiklerinde ne tek bir lokma yiyecek ne de hayvanları için tek bir avuç yem bulabilecek. Buldukları her şeye de el koyacaklarından şüpheniz olmasın. Ama siz yine de hiçbir şey kaybetmiş olmayacaksınız!”

“Ya yanımızda götürdüklerimiz bitince ne yapacağız?” diye bağırdı kalabalığın içinden yaşlı bir adam.

“Galyalılar için yapmamız gereken tek şey fedakârlık edip yaşamaya çalışmak.” Bu Guttuatr’ın sesiydi. Köylülerin arkasında ayakta duruyordu. Baş Druid’in sesiyle irkilen kalabalık arkasına döndüğünde, beyaz cüppesi ve asasıyla Guttuatr’ı buldu.

“Baş Druid’in ta kendisi bu!”

Guttuatr yavaş yavaş Vercingetorix’e doğru yürümeye başladı. Defalarca yaptığı konuşmanın meyvelerini toplamak istercesine yüzünü kalabalığa döndü. Tüm bu konuşmalar onu yaşlandırmış gibiydi. Yüzünde artık daha çok çizgi vardı. Gözlerinde eski güç ile iradeden, dudak çizgisinde ise o eski kararlılıktan eser yoktu. Elinde hâlâ Baş Druid asasını taşıyor olsa da, ruhunda bir şeyler eksilmiş gibiydi. Belki de asanın kendisi güç yitirmişti.

“Druidler asla savaş meselelerine el atmadılar şimdiye dek!”

“Onurlu çiftçiler de!”

“Bırakalım savaşçılar birbirlerini katletsin, bizler de kendimizi!”

“Romalıların müsaade edeceğini mi sanıyorsunuz?” diye sordu Guttuatr. “Romalılar bu savaşı tüm Galyalıların ruhunda açtılar ve tüm Galyalılar, ruhlarını korumak için fedakârlık yapmalılar; savaşçılar yaşamlarından, çiftçiler ise ekinlerinden fedakârlık etmeli...”

Bir an için duraksayan Guttuatr, gözlerinde suçlayan bir ifadeyle dönüp Vercingetorix’e baktı. Kalabalığa dönüp yeniden konuşmaya başladığındaysa Vercingetorix’e de alttan alta bir mesaj iletiyordu aslında.

“Ve druidler neredeyse her şeyden fedakârlık ediyorlar...” dedi.

“Siz neyi feda ediyorsunuz Baş Druid?”

“Tahmin edebileceğinizden çok daha fazlasını,” dedi Guttuatr, içindeki acıya engel olmaya çalışmadan. Alt dudağını sarkıtarak devam etti. “Benim bile bilemeyeceğim kadar fazlasını... Belki de en sonunda korumak için kendimizi adadığımız her şeyi kaybedecek kadar...”

“Benimle alay ediyorlar Brutus!” dedi Caesar.

Ve, diye düşündü; bu lanetli ülkenin arazileri ve havasıda benimle alay ediyor.

Açlıktan kırılan ordusunun on beş yirmi metre önünde gidiyordu. Yanında ise sadık bir tazı gibi kendisine eşlik etmesine izin verdiği genç bir asker

vardı.

Gökyüzü pırıl pırıldı. Tek tük beyaz bulutlar ve tenini yakan kızgın bahar güneşi; daha güzel geçen mevsimlerin tatlı anılarını zihnine üşüştürüyordu. Kuzeybatı çizgisinde tepeler yemyeşildi, yamaçlar ise ormanla bürülüydü.

“Bu daha ne kadar devam edebilir Caesar?” diye sordu Brutus.

“Onları yakalayıp harap edene kadar,” dedi Caesar. “Çok uzun zaman alsa bile.”

“Ama bu sonsuza dek de sürebilir,” diye homurdandı kederle.

“Vercingetorix zeki bir komutan,” diye yanıtladı Caesar. “Onun yerinde olsaydım, ben de aynı şeyleri yapardım. Kendinden daha güçlü bir orduyla yüz yüze olduğunu biliyor ve bu yüzden, düşman ordusunu sonu gelmeyen bir takibe zorluyor. Hem de bizden önce terk ettiği tüm toprakları talan ederek. Biz de çorak topraklar içinde yol alıp duruyoruz.”

“Korkakça bir strateji,” dedi Brutus.

“Ama etkili.”

“Bunu sürdürebildiği sürece,” dedi Brutus.

“Ne?” diye haykırdı Caesar. Aniden içinde bir umut filizlenmişti. “Kesinlikle haklısın dostum!”

“Öyle mi?” dedi Brutus; yüzünde Caesar’ı kahkahaya boğan bir şaşkınlık ifadesi vardı.

“Bu Galyalılar şan ve onura her şeyden çok değer verirler. Bu da onların kendi sonunu hazırlayacak!” Ceasar yeniden gülmeye başlamıştı. Brutus’e değil kendi aptallığına gülüyordu bu sefer.

“Nedir o Caesar? Neye gülüyorsun?”

“Kendime Brutus, kendime... Aptalca davrandım. İşte sana gerçek bir ders, bir komutan asla ama asla kokuşmuş bilgeliğine saplanıp kalmamalı. Zamanında saçma ya da geçersiz olan bir strateji bir süre sonra dahiyane olup çıkabilir.”

“Seni anlayamıyorum.”

Caesar uzakta yükselen kara dumana dikmişti bakışlarını. “Ama bundan sonra sürdüremeyecek,” dedi.

“Beni unutmuşa benziyorsun Caesar!” dedi Brutus.

“Daha da kötüsü kendimi unuttum şu an genç dostum!” dedi Caesar. “Ama artık bitti, kış ve bahar boyunca erzak depolayamamış bir şehri ele geçirmek, beraberinde bir felaket getirebilirdi. Ama şimdi sıra

Vercingetorix’in ortalığı harabeye çeviren korkunç zulmünden uzakta kalan birkaç küçük şehri...”

“Biturigeler gibi mi?”

“Aynen öyle genç dostum, aynen öyle! Böylece Vercingetorix de topraklarından uzak tutulmuş olacak!”

Atına olduğu yerde bir tur attırdı.

“Ama şimdi onu bizi takip etmeye zorlayacağız! Bourges’e doğru! Biturigelerin hasatlarını kilit altında tuttukları yere.”

“Ancak şüphesiz Vercingetorix nereye gittiğimizi anlayacaktır. Besili atları ve sağlıklı askerleriyle bizden çok önce varacaktır oraya.”

“Muhakkak!” dedi Caesar. “Tanrılara dua edelim ki orada olsun!” Caesar yeniden gülmeye başlamıştı, bu kez daha içtendi. “Başka bir yol daha var; onları dilenciler gibi yalvartmak. Başka seçenekleri olmayacak. Onu bulduk Brutus, onu bulduk!”

Atını şahlandırıp dörtnala ordusuna emir vermek için uzaklaştı.

Birliklerinden bir miktar uzakta, ormanın içindeki boş bir arazide Critognat, Litivak, Comm, Luctor ve Cottos’tan oluşan kurulu toplamıştı Vercingetorix. Gökte ay görünmese de, yıldızlar topluiğne başı sıklığındaydı. Ne var ki, yine de Caesar’ın neler düşündüğünden haber verecek tek bir işaret bile yoktu.

Hatta semiz bir yaban domuzu, etrafında toplandıkları ateşin üzerinde kızarıyor da olsa, ne alevlerden ne de dumandan bir anlam çıkaramıyordu. Kupalar dolusu içilen bira da yeni bir hayali Vercingetorix’in zihnine yerleştirememişti.

Beş günlüğüne, Caesar’ın ordusu hiçbir işe yaramayan takibine ara vermiş, çoktan yanıp kül olan toprakların içinden geçerek bir keşfe çıkmıştı. Öyle ki bugün Vercingetorix kuvvetleriyle Caesar’ın önüne yem atmak için güneydoğuda bir tepenin başında belirdiğinde umursamayarak kuzeybatıya doğru yollarına devam etmişlerdi.

“Bir yere gidiyor!” dedi Vercingetorix. “Bu kadarı kesin.”

“Bunu bilmek için savaşçıların ulu lideri olmana gerek yok,” dedi Comm; sesinde alaycılık seziliyordu.

“Ama nereye?” dedi Luctor. “Ve neden?”

“Neden önemsemeliyiz?” dedi Critognat. “Nereye giderse gitsin, ondan daha hızlı hareket edebiliriz. Bırak takip edelim, yakalayalım ve işlerini bitirelim.”

Vercingetorix, Critognat’ın pek çok Galyalı adına konuştuğunun farkındaydı. Galyalıların morali, Romalılardan önce davranıp toprakları yakıp yıkma stratejisinden sonra hiç mi hiç kalmamıştı. İşte şimdi Caesar, Vercingetorix’in anlam veremediği bir adım atmıştı ve olayların gidişatı gittikçe tehlikeli bir hal alıyordu. Litivak bile karamsar anlarında, Vercingetorix’in liderliğini tenkit ediyordu.

“Henüz zamanı gelmedi,” dedi Vercingetorix yine de.

“Sürekli aynı şeyi söylüyorsun!” dedi Critognat. “Neden şimdi değil?”

“Çünkü sabırlı olmalıyız. Zaman bizim tarafımızda. Çünkü Romalılar an be an daha da güçsüzleşiyor.”

“Bunu da sürekli söylüyorsun!”

“Çünkü her zaman doğru!”

“Arrgh!” diye gürledi Critognat, kollarını havada hınçla savurarak.

“Bir aslanı okla vurup ölmesini bekleyen korkaklar gibiyiz. Onurun gerektirdiği cesaretten yoksun!”

Litivak çok az konuşmuştu, ama Critognat askerlerinin sık sık sızlandıklarını Vercingetorix’e söylüyordu. Açık konuşma zamanı gelmişti.

“Zaman bizim tarafımızda değil!” dedi Litivak. “Romalıların bedenleri gittikçe zayıflıyor olabilir ama bizim de ruhlarımız bu korkakça geri çekilmeden yorgun düştü. Kendi topraklarımıza verdiğimiz zarar, kendi halkımızın tepkisini çekmemize...”

“Ve kendi kendimizden nefret etmemize neden oluyor!”

“İyi dedin Cottos!” dedi Critognat. “Galyalı olmanın anlamını hatırlamanın vakti geldi; savaşçılarımız yüreklerini yitirmeden saldırmalıyız.”

“O da bizi bunu yapmaya kışkırtmaya çalışıyor ya zaten,” dedi Vercingetorix. “Ve sadece aptallar düşmanlarının davetlerini kabul ederler.”

“O gözü dönmüş bir adam!” dedi Luctor. “Ve artık üzerimize çullanmak için birden fazla nedeni var!”

“Hem gözü dönmüş hem de hin!” dedi Vercingetorix.

“Pekâlâ Vercingetorix, bize nasıl bir hinlik önerecek?” diye sordu Litivak. Sesindeki alaycılık kendi kendisinin irkilmesine neden olmuştu.

“Onun gözünü döndüren taktiği sürdürelim, sonunda zafer bizim olacak.”

“Sonunda, hepimiz belimize kadar uzanan kirli sakallarımızla yaşlı birer adam olduğumuzda,” diye kükredi Critognat. “Hepimiz sonunda Efsane Topraklar’ı boylayacağız. Bakalım orada tanışacağımız kahramanlara hangi şan şöhret mavalını okuyacağız?”

“Sana söylüyorum Vercingetorix, senin ‘Galya Ordun’ daha fazla bu şekilde devam edemez,” dedi Litivak.

“Neyi kast ediyorsun Litivak?”

Litivak birasından büyük bir yudum almak için duraksadı ya da duraksamak için birasına davrandı.

“Kast ettiğim şu ki, bu koşullarda askerlerimi komuta altında çok uzun süre tutamayabilirim!”

“Yapamaz mısın, yapamayacak mısın?” diye sordu Vercingetorix.

“Pekâlâ ne benim ne adamlarımın inanmadığı bir strateji uğruna onların sadakatini yitiremem, üstelik kendi kabile reisim Liscos en sonunda beni bu denli geri çekilmeye iterken!”

“Onun peşi sıra gitme şansını yitireceğin için mi Litivak?”

“Beni böyle bir şey için nasıl suçlayabilirsin! Savaşçıların Ulu Lideri ve müstakbel Galya Kralı!”

“İyi konuştun Litivak!” diye kabullendi Vercingetorix yumuşakça, Litivak’ın kalbine dokunarak. Hâlâ...

“Beni anla, benim ne istediğim ya da istemediğim bir yana; Eduiler gitmek istemedikleri yere kendilerini götürmeye çalışan bir liderin peşi sıra gitmeyecektir.”

“Benden mi, kendinden mi bahsediyorsun?”

Litivak derin bir nefes aldı. Tekrar konuşmaya başlamadan önce birasından bir yudum daha aldı. “Her ikisi de!” dedi. “Eğer ben bizi onursuzluktan başka bir şeye sürüklemeyen bir adamın peşinden gidersem, onlar da beni takip etmeyecektir. Öyle bir noktaya geldiler ki onları istedikleri yere götürecekse, her kim olursa olsun onun peşinden giderler.”

“Orası neresi peki?”

“Evleri ya da Roma ordusuna sefer halindeyken bir saldırı!”

Litivak konuşurken ifşa ettiği şeylerden rahatsız olup susmuştu.

“Ya da Romalıların nereye gittiğini öğren ve onlardan önce sen git!”

“Evet!” dedi Vercingetorix.

“Evet, ne?”

“Evet, oraya nasıl onlardan önce gideceğimizi biliyorum.” Vercingetorix’in gözünde ilk kez bir Roma yolu gördüğü o gün canlanmıştı. Caesar artık alışık olduğu böylesi bir yolun üzerinde değildi. Ancak Roma ordusu kendilerini sanki bir Roma yolu bekliyormuşçasına ilerliyordu. Bu onların doğası ve tabii yanlışıydı.

Yerden bir çıta alıp çamurda bir şeyler çizmeye başladı.

“Bak! Şu nokta Caesar’ın bizi takip etmeyi bıraktığı yer!” dedi ve çamurun içine bir çarpı işareti koydu. “Şurası da ikinci gün vardığı yer, burası ise üçüncü, dördüncü ve beşinci gün.”

Beş noktayı da birleştiren bir çizgi çekmişti yere.

“Bir ok gibi dümdüz,” dedi Comm.

“Peki ok nereyi gösteriyor?”

“Aman Tanrım, tabii ya!” diye şaşkınlıkla bağırdı Luctor. “Biturige topraklarına gidiyorlar!”

“Kim kendini savaştan uzak tutabilir ki?” dedi Litivak.

“Peki kimin topraklarına ne biz ne de Romalılar henüz girmedi?” dedi Cottos.

“Dolayısıyla kim hasat zamanına yetişebildi?”

“Ve kuşkusuz kim ekinlerini ambarlara yükledi!” Vercingetorix elindeki çıtayı toprağa saplamıştı. “Bourges!”

“Elbette! Onlar da Bourges’e gidiyorlar!”

Vercingetorix başını salladı. “Romalıların erzak tedarik etmek için son şansı!” dedi. “Nereye gittiklerini bildiğimize göre, rahatlıkla onlardan önce oraya varabiliriz.”

“Ve sonra,” diye haykırdı Critognat, “Onlar varır varmaz üstlerine çullanacağız!”

“Hayır. Bourges’in ambarlarını ateşe vereceğiz. Ne bir insan evladı ne de bir hayvan için zerre yiyecek kalmayacak.”

Kısa süren bir sessizliğin ardından, ağaçların hışırtısı ve yakındaki ağaçlarda yaşayan birkaç küçük canlının ölüm çığlığından başka hiçbir şey duyulmuyordu.

“Ne?” diye bağırdı Litivak, ayağını yere vurarak. “Delirmiş olmalısın!”

Deliriyor muyum, diye kendi kendine sordu Vercingetorix. Ama mantığı buzdan bir kılıç kadar soğuk, berrak ve sertti. Caesar’ı burada, Galya’da değil, Caesar’ın öç alamayacağı bir başka şekilde halletmeliydi.

Roma’da.

Vercingetorix ağır ağır ayağa kalktı, sonra dönüp ateşe doğru bir adım attı. Arkasını ateşe vermiş, sıcaklığın acısını teninde hissedebiliyordu. Bunun onlara açıklaması ne zor bir şey olduğunu gayet iyi biliyordu. Onu bu topraklarda anlayıp hatta hayran olacak tek adam, mahvetmeye ant içtiği düşmanı Gaius Julius Caesar'dı!

"İşte, bu size sözünü verdiğim en büyük ve nihai zafer!" dedi. "Burada yapacağımız tek bir savaştan çok daha büyük bir zafer bizi bekleyen. Caesar'ın umutlarını bağladığı son erzak kaynağını da kurutunca onu düş kırıklığı içinde Alpler'i aşarak geri dönmeye zorlamış olacağız. Bize çok pahalıya mal olsa da, bundan sonra gözünü Galya topraklarına zafer kazanmak ya da intikam almak için dikebilecek herhangi bir komutana, bunun hiç de kolay olmadığını öğretmiş olacağız. Özgürlüğümüze ne kadar düşkünsek, özgür ruhumuzu kırmanın da o denli imkânsız olduğunu ve bunu her kim denerse başına neler gelebileceğini onlara göstermiş olacağız. Böylece Roma'yı sadece kendimiz ve çocuklarımız için değil, gelecek tüm nesiller için de başımızdan def etmiş olacağız."

"Bunu yapamayız!" diye bağırdı Litivak.

"Bourges'e Caesar'dan daha önce ulaşmak çocuk oyuncağı," dedi Vercingetorix güvenle.

"Tüm Arverni şehirlerine yaptığın gibi, Bourges topraklarını da yakıp yıkarak halkını açlığa sürükleyemezsin!" diye bağırdı Litivak.

"Eğer gerekiyorsa aynı şeyleri Gergovia'ya da yapacağım," diye bağırdı Vercingetorix.

Fakat Vercingetorix, Litivak'ın gözlerinde öfke ve kinden daha beter bir şey görüyordu: Derin bir pişmanlık içeren bir acı ve derin bir kedere bağlı yoğun bir kin. Vercingetorix aynı acının kendi yüreğine de işlediğini duyumsuyordu; kendine duyduğu acı. Ama o Vercingetorix'ti, o değil miydi yazgısı Galya Kralı olmak üzere yazılmış olan? Zamanın dışına çıkıp kendi yaşamının tümünü bir hayalin içinde gören. O halde seçim şansı var mıydı? Yüreğini kabuklaştırmalı, iradesi çelikten sert buzdan serin hale gelmeliydi. Ancak o zaman Galyalılar kurtarılabilir ve yazgı yerine getirilmiş olurdu.

"Ne pahasına olursa olsun bu savaşı kazanmalıyım," dedi Vercingetorix, "Aksi takdirde her bir Galyalı'nın ruhu azap içinde kalacak. Başka seçim şansımız yok!"

"Kendi onurun pahasına mı?" diye sordu Litivak.

"Gerekirse evet!"

Litivak diğerlerine dönmeden önce Vercingetorix'ten iki adım uzaklaştı. "En kötüsü de bu alçakça planın işe yaramaması olur ve hepimiz biliyoruz ki işe yarayacak!" dedi.

Comm yüzündeki sert ifadeyle, tereddüt ederek onaylarcasına başını iki yana salladı. Cottos ve Luctor da bakışlarını Litivak ve Vercingetorix'ten uzaklaştırmıştı.

"Biturigeler bize destek vermek için tek bir adam bile göndermediler," dedi Critognat. "Aksine Roma'dan güvenliklerini satın almaya kalktılar. Bırakalım piç kuruları zaferimizin bedelini ödesin. Adil olan bu!"

Bu yalın yürekli yaşlı savaşçıdan bunları duyunca, Vercingetorix, onun birlikleriyle beraber yanında kalacağını anlamıştı. Eğer Critognat anlayabiliyorsa, Arverni savaşçıları da anlayabilirdi. Ve bunu yapmak için, Arverni kuvvetlerinin yalnız başına yeterli olması gerekiyordu.

"Ah evet, planın tıkır tıkır işleyecek, savaşçıların büyük lideri," dedi Litivak alaycı bir tavırla. "Ancak kendini artık savaşçıların ulu lideri olarak göremezsin, Keltill'in oğlu Vercingetorix. Çünkü hiçbir büyük savaş, hiçbir zafer için bu kadar bedel ödetmez. Planın bu dünyada işleyecek ama onurdan yoksun olacak. Hata burada! Caesar'la uğraşırken çok zaman harcadın, Romalı gibi düşünmeye başladın!"

"Romalılar kazanmak için savaşırlar," dedi Vercingetorix. "Eğer onları yenmemiz gerekiyorsa, o halde yeneceğiz."

"Hiçbir Edui, böyle bir şey yapan bir adamın yanında savaşa girmez."

"Cadurqueler da..." dedi Luctor.

"Düşmanı yenmek için düşman gibi mi olmak gerek?" diye sordu Litivak. Peşinden gelen Luctor ile ateş çemberinin üzerinden atlayarak ormanın karanlığında kayboldu.

XIV

“Pekâlâ, iki günlük seferden sonra orada olacağız,” dedi Tulius, “Ama Vercingetorix’in ordusu da varmak üzeredir.”

“Mükemmel,” dedi Caesar, artık adam başına günde bir avuç bulamaç düşmesine rağmen, çok azimli ve heyecanlı görünüyordu.

“Bunda bu kadar mükemmel olan ne?” diye sordu Labienus. “Surların dışında yakalamamızdan önce ordularını şehrin içine sokacak kadar vakti olduğu anlamına geliyor. Bu bir kuşatma. Yanılıyor muyum?”

“Hayır, aynen öyle!”

Caesar, Labienus, Tulius, ve Gallius Caesar’ın çadırının dışında oturmuş, etraflarını saran birliklerin ortasında şapırdata şapırdata tatsız lapalarını kaşıklıyorlardı. Çayırlar her geçen gün biraz daha yeşeriyordu.

Dionysus beni koruyacaktır, diye düşündü Caesar. Bu adamların arasında ehil olmaya başlıyor ancak bağırsaklarında yükselen gurultu aynı şeyi söylemiyordu. Caesar, son lokmasını da ağzına atmıştı.

“Bir kuşatma mı istiyorsun?” dedi Labienus, şaşırmışa benzemiyordu.

“Neden kurtlar tam da kapana girerken saldıralım ki?” diye sordu Caesar cevaben, “Neden içeri girip, çıkışları arkalarından kapatana dek beklemeyelim ki?”

“O halde bir kuşatmaya göz yumacağını varsayıyorsun?” dedi Labienus, şüpheyle.

“Galyalılar neden dağ zirvelerine surlarla çevrili şehirler inşa ediyorlar?”

“Çünkü içerden savaşmanın kendileri için bir avantaj olduğunu biliyorlar mı?” diye mırıldandı.

Caesar gülüyordu. Labienus büyük bir taktisyen, etkileyici bir lider, iyi bir askerdi. Belki de kılıçla savaşta kahramanlık göstermekten başka araçlar

kullanarak galip gelmenin mümkün olabileceğini anlamakta bu yüzden zorluk çekiyordu.
“Ona açıkla Gallius!”
“Bir Galya kabilesinin diğeri tarafından ablukaya alınması bir avantajdır. Ama onlar henüz Roma kuşatmasını görmediler.”
Caesar’a yalvaran bir bakış attı. “Katapultlarımızı mevzilendirmeme izin vereceğini umuyorum. Yunan ateşi için mükemmel bir formül ürettim ve denemek için sabırsızlanıyorum.”
“Asıl mesele Bourges ambarlarındaki tahılı kendi kazanlarımızda kaynatabilmek Gallius!” dedi Caesar. “Şehrin içindeki kazanlarda değil.”
“Garip bir şeyler oluyor Caesar!”
Brutus koşarak telaşla çadıra girmişti.
“Bu acayip topraklarda ne zaman garip bir şeyler olmuyor ki?” dedi Caesar, hâlâ keyfi yerindeydi.
“Eduiler ile Arverniler arasında bir anlaşmazlık vardı...”
“Sırada kedi ve köpeklerin bizi şaşırtacak hikâyesi mi var?” dedi Tulius.
“Gözcüler Galyalıların Bourges surları dışına kamp kurduğunu, Litivak’ın Eduen süvari birliklerini geri çektiğini görmüş!”
“Pekâlâ, pekâlâ...” diye homurdandı Caesar.
Litivak’ın Eduen savaşçılarından oluşan kişisel ordusunun Vercingetorix’le işbirliği yapması kedi ile köpeklerin arasındaki bir anlaşma kadar doğaldı. Caesar da bu yüzden Eduilerin henüz kendi arazilerine saldırmamış, kabile reislerinin tehlikenin kokusunu er ya da geç alarak Litivak’ı geri çekeceğini hesap etmişti. Öte yandan Litivak’ın Vercingetorix ile kurduğu ittifak Liscos’un yerine göz diktiğinin bir işareti de olabilirdi. Edui toprakları savaş dışında tutulduğu müddetçe Liscos, Litivak’a dikte edecek otoriteden yoksun kalıyordu. Ancak Litivak öyle ya da böyle geri çekilmiş, Vercingetorix’e ihanet etmişti.
Neden? Caesar yine kendi iç sesiyle konuşmaya başlamıştı. Belki de kendi adamları onu buna zorlamışlardı. Ya da Romalıların sözde Galya ordusunu ezip geçeceğini fark etmiş, Vercingetorix’in peşi sıra giderek Liscos’un yerini alma şansını tamamen yitireceğine kanaat getirmişti.
Her durumda...
“Bana Litivak’ı getir Brutus! Onunla konuşmalıyım.”
“Bunu nasıl yapabilirim?” Brutus suratını asmıştı.

“Hayal gücünü kullan Brutus! Biraz çaba göster. Güvenli bir yolculuk garanti et ona. Bize ayıracağı zaman için altın öner. İstediğin yalanı söyle ona. Nasıl yapacağın umurumda bile değil!”

“Peki Caesar!” dedi Brutus. Kendini ispat etmesi için doğan bu yeni fırsat onda en ufak bir heyecan yaratmışa benzemiyordu. Arkasını dönmüş uzaklaşıyordu ki, “Bekle,” diye bağırdı Caesar. İstihbaratın sadece bir kısmına önem verdiğinin farkına varmıştı aniden. “Galyalıların sur dışında kamp kurduğunu söyledin, içeri girmediler mi?”

“Hayır, Caesar.”

“Ama neden?” Labienus araya girmişti.

“Gerçekten neden?” diye homurdandı Caesar.

Bir anda zihnine Tanrıların armağanı bir görüntü konmuş gibiydi.

“Tabii ya!” diye haykırdı. “Çok açık!”

“Öyle mi?”

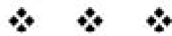
“Eğer Bourges’teki Biturigeler iseniz evet. Düşünün ki, ekinlerinizin hasat zamanını atlatıp ambarlarınızı dolduranа dek savaşın dışında kalmaya çabaladınız. Şimdi aniden Vercingetorix, beslenmeye muhtaç bir orduyla kapınıza dayanıyor, onun da peşinde Roma var. Siz olsanız bir fare sürüsünü ambarlarınıza buyur eder miydiniz? Hem de yaklaşan iki çekirge bulutundan korunmak için? Biturigeler bunu yapar mı sizce? Bu her şeyi değiştiriyor!”

“Değiştirir mi?”

“Vercingetorix, surların dışına kamp kuruyor çünkü onu da içeri almayacaklardır. Galyalılar’ın kendi aralarındaki anlaşmazlıktan haberdarız. Eğer şansımız varsa onları içeri girmeye zorlarız!”

Caesar ayağa fırladı.

“Labienus! Tulius! Kampı tek seferde dağıtmak için emir verin! Eğer tüm gece sabaha kadar yol alabilirsek, Vercingetorix’i sırtını şehrin surlarına dayamış halde faka bastırabiliriz.”

İlk önce Biturigeler Bourges’e kimseyi sokmak istememişlerdi. Ancak Baş Druid’e karşı koymak kolay değildi. Vercingetorix de bunu bilerek Guttuatr’ı kendi adlarına anlaşması için içeri sokmuştu. Nitekim Guttuatr

bir saat sonra Reis Jarak ile yaptığı görüşmeden geri dönmüştü. Keşif yapması için Vercingetorix'in şehre girmesine izin çıkmıştı. Ama kendisine sadece sancak taşıyıcısı, Guttuatr'ın kendisi ve yarım düzine kadar da muhafız yayan olmak kaydıyla eşlik edebilecekti.

Şehrin meydanından büyük salona doğru ilerlerken Biturige savaşçılarının çevrelediği Vercingetorix'in yanında Rhia, Guttuatr, Baravax ve beş Arverni savaşçısı vardı. Arvernilerin sancağı yuhalamalar ve protesto alkışlarıyla karşılanmıştı.

Bourges, Gergovia'dan daha küçük bir şehir olmasına rağmen daha zengindi. Tulius'un en büyük garnizonunun merkezine yakınlığı, kış boyunca kendilerini savaştan uzak tutmalarının önemli bir nedeniydi. Baharda ise bu neden Caesar'ın atağa geçmesi olarak değişmişti. Vercingetorix şehrin içinde yürürken, Bourges'in ödlek doğasını ve Roma'yla ticaretten iyi istifade ettiğini fark etti. Halk sağlıklı görünüyor, pazar yerindeki tezgâhlarda çeşit çeşit et, sebze, meyve ve bira ile amforalar dolusu Roma şarabı, zeytinyağı, sepetler dolusu baharat, topla kumaş, mücevher hatta ancak Roma tüccarlarının getirebileceği süs eşyaları satılıyordu.

Bu bolluk ve refah içinde halkın Galya kahramanını hoşgörüyle karşılamadıkları aşikârdı.

Büyük toplantı salonunun dışında ise, garip ama Roma mimarisini andıran en ufak bir şey dahi yoktu. İçerisi ise başlı başına bir meseleydi. Duvar halılarının üzerine çobanlar, çıplak kadın figürleri, gür ormanlar, canavar görünüşlü deniz hayvanları, tanrılar ve tanrıçalar resmedilmişti. Dar pencerelerden içeri sızan güneş ışınları meşalelerle değil yağ kandilleriyle süslenmişti. Hiç kimsenin daha önce görmüş olamayacağı bir sahil manzarası ise yer tabanına minik çinilerden oluşan rengarenk mozaiklerle döşenmişti. Yarım daire şeklindeki mermerler ise mozaiklerin etrafını çevreliyordu.

Koltukların bir yarısı Biturige seçkinleriyle doluydu. Kimileri çeşitli Roma mücevherleriyle süslenmişti. Bir kısmındaysa toga bile vardı. Vercingetorix aralarında silah taşıyan tek bir savaşçıya bile rastlayamamıştı. Belki de bu ona bir göndermeydi ya da hayat bu şehirde böyle işliyordu.

Jarak, bu Biturige senatosunun önünde yalnız başına ayakta duruyordu. En azından o tamamen Galyalı gibi giyinmişti; üzerinde yeşil mavi bir pantolon, beyaz bir üst ve deri bir yelek vardı. Ancak onun da üzerinde ne

bir silah ne de başında miğfer bulunuyordu. Sarı uzun saçları yer yer kırlaşmış, güneşten yanık cildi yaşını gösteren çizgilere teslim olmuştu. Yine de dinç bir adam olduğu her halinden belliydi. Jarak yanına yaklaşıp Vercingetorix'i selamlamak için ona sarıldığında gücü açıkça hissediliyordu.

"Bourges'e hoş geldin Keltill'in oğlu Vercingetorix. Ancak ordunla beraber neden burada olduğunu anlayabilmiş değilim."

"Caesar'ın lejyonlarının şehrimize yaklaşmakta olduğunu siz de biliyor olmalısınız."

"Eğer senin ordun davetsizce buraya gelmeseydi, onlar da buraya geliyor olmazlardı. Şimdi ordunu buradan çek, onlar da bizleri barış ve huzur içinde bırakacaktır," dedi.

"Pek sayılmaz," dedi Vercingetorix. "Onlar erzaklarının peşinde."

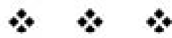
Herkes Vercingetorix'in taktiğinin Roma ordusunu açlığa ve sefalete sürüklemek olduğunu biliyordu. Romalılar ise Bourges ambarlarının tahıl ve yiyecek dolu olduğunun farkındaydılar. Nitekim Romalıların Biturigelerle ticari bağları oldukça kuvvetliydi. Şimdiye dek tüm bunlar felaketten başka bir şey olarak görünmemişti gözlerine. İyi bir mahsul fazlası vardı; Romalılar altında zengin, gıdada fakirdi. Muhtemel bir takas ise Biturigeler için oldukça kârlı olacağa benziyordu.

Ancak Vercingetorix'in Bourges'te olma nedeninin böyle bir ticaretin gerçekleşmesini engellemek olduğu gayet açıktı. Jarak doğanın onlara armağan ettiği bolluk günlerinin geçmiş olduğundan endişe ediyordu. Savaş kapılarına dayanmıştı. Taraflardan birinin yanında yer almak zorunda kalacaklardı. Ya da Vercingetorix onları zararına veya kârına bu işin içine çekecekti.

"O halde ordunu şehrimizi Roma'ya karşı savunmak için buraya getirdin?" dedi Jarak; kendini kaçınılmaz olana alıştırmaya çalışıyordu.

"Tam olarak öyle değil!" diye yanıtladı Vercingetorix, baştan savmaya çalışarak. Jarak, Vercingetorix'in kaçamak bakışlarından hiç hoşlanmamıştı.

"Anlat o zaman!" dedi Jarak.

"Herkese aynı anda anlatmayı tercih ederim." Vercingetorix sinirlenmişti.

“Bu senin hakkın,” dedi Jarak, soğukça ve toplanan seçkinlere döndü.

“Vercingetorix... Keltill’in oğlu... Bizlere ordusuyla neden kapımıza dayandığını açıklayacak.” Jarak omuzlarını silkmişti.

“Sivri dilli olduğu söyleniyor, benim gibi beceriksiz bir konuşmadan daha etkili olacaktır, onun açıklama yapması.”

Bu uğursuz girişten sonra, Jarak sıranın en başındaki yerini aldı. Rhia ve Guttuatr da Bravax ve muhafızları takip ederek yerlerine geçtiler. Vercingetorix karşısında düşmanca yüzleriyle duran kalabalığın önünde bir başına bulmuştu kendini.

“Caesar açlıktan perişan ordusuyla buraya gelmek üzere, niyeti de gayet açık!” diye söze başladı. “Şehrinizin bereketli ekinlerine el koymak!”

“Kim bilir, belki de Caesar senin ordun burada olduğu için şimdi yoldadır?” Salonun gerisinde birinin sesi yükselmişti, yuhalamalar ve itirazların arasından.

“Caesar’ın tek derdi stokladığınız mahsullerle ordusunu besleyip ayağa kaldırmak!” diye bağırarak yanıtladı Vercingetorix. “Galya ordusu da ona engel olmak için burada.”

“O halde şehrimizi savunmaya mı geldin?”

Vercingetorix bir an duraksadı. Olaylar tasarladığından daha hızlı gelişiyordu, ama içlerindeki kini ayaklandırmadan yapacaklarını açıklamanın bir yolu yoktu.

“Hayır!” dedi, “çünkü Caesar’ın beni yapmaya kışkırttığı şey de bu.”

“Ne yapacaksın o halde?” diye sordu Jarak.

Vercingetorix içini çekti, derin bir nefes alarak, “Bourges’i tahliye etmelisiniz, yanınıza taşıyabileceğiniz kadar erzak alın. Geri kalan her şey, tüm ambarlar, tek bir tahıl tanesi kalmayıncaya dek ateşe verilecek,” dedi.

Topluluğun öfkesi tam da Vercingetorix’in beklediği düzeyde olmuştu. Biturigeler ayaklanmıştı. Yüzleri öfkeden kıpkırmızı kesilmişti. İçeri girerken kendisine eskortluk eden muhafızlar kılıçlarını çekmiş, Jarak’ın emrini bekliyorlardı.

Rhia da kılıcına davranmış, Vercingetorix’in yanına sokulmuştu. Bir dakika içinde Baravax ile adamları, Rhia ve Vercingetorix’i çember içine almışlardı. Ancak Jarak elinin tek bir hareketiyle adamlarını durdurdu.

“Biz yeminimizden dönmeyiz,” diye haykırdı. “Huzur içindeki şehrimize geldin; huzurumuzu kaçırmana izin vermeyiz ama yeminimiz de onurludur. Seni bu şehrin içinde katledecek her kim olursa cevabını bana verir. Ancak

sen de ne bizim ambarlarımıza ne de şehrimizin tek bir taşına zarar veremezsin.”

“Bunu kendiniz yapacaksınız, tabii bunun daha şerefli bir adım olacağını kabul edebilirseniz. Bu şehirde yenebilecek her şey ateşe verilecek.”

“Böyle bir şeyi asla yapmayacağız!”

“Seçim sizin!” Vercingetorix avazı çıktığı kadar kalabalığın sesini bastırabilmek için bağırmıştı. Ya kapılarınızı açarsınız ya da beni onları yerle bir etmeye mecbur bırakırsınız. Hem de halkınız içerdeyken!”

“İşte tam bir Romalı gibi konuştun.”

“Yakında Romalılar da burada olacak, ama onlar ne ambarlarınızı ne de şehrinizi ele geçirememeli.”

“Romalılar en azından az da olsa bunun bedelini ödeyeceklerdir,” diye hırlamıştı Jarak. “Ama sen bizleri yakıp yıkarak hem açlığa hem de yoksulluğa sürükleyeceksin.”

“Sizlere verdiğimiz zararın on mislini Efsane Topraklar’da ödeyeceğim, eski Galya geleneğinde olduğu gibi.”

Aldığı tepki karşısında kıpkırmızı kesilen kulakları, konuşmadan önce dilimi ısırmam gerekirdi diye düşündürttü Vercingetorix’e.

“Eğer Bourges için bir şey yapmak istiyorsan, Caesar’a karşı savaş, biz de senin yanında çarpışalım,” diye bir ses yükseldi kalabalıktan.

“Size söyledim, bu Caesar’ın kurduğu tuzağa düşmek olur,” dedi Vercingetorix; utancı gittikçe hayal kırıklığına dönüşüyordu. Bir yandan da sinirlenmeye başlamıştı. “Bizi açık savaşta mahvedecek, aptallığımıza şükran sunarak bizden çaldığı zaferle övünecektir.”

Jarak iki elini sessizlik istemek için havaya kaldırdı.

“Bir kahraman olarak ölmektense, bir korkak olarak yaşamayı aptallık olarak mı addediyorsun?” diye sordu. “Onurun pahasına zafer mi kazanacaksın?”

“Benim onurumu sorgulamaya nasıl cüret edersin Jarak? Hele diğer Galyalılar açlık ve sefaletle baş etmeyi göze alarak Romalıları topraklarımızdan atmaya savaşırken, Roma’yla ticaret yapmakta sakınca görmeyen bir adam!”

Jarak’ın şakağının atışı gözle görülüyordu, ancak sözleri tüm soğukkanlılığını alıp gitmişti.

“Şu sözünü ettiğin Galyalılar nerede Vercingetorix? Ordunun yakıp yıktığı viran topraklarda mı? Senin kendi arzularının yarattığı Galyalılar, Caesar’ın Romalılarından hangi yönden daha yeğ? O, Galya’yı Roma’nın bir eyaleti olarak yönetecek. Sense Biturige topraklarını kendi Galya’nın bir eyaleti gibi yöneteceksin. Senin bize önerdiğinin tek farkı; Caesar bizim mahsulümüzü satın alacakken, senin yakacak olman. Bu mu bize uğrunda savaşıp ölmeyi teklif ettiğin şey? Ya da sadece kendi kişisel zaferin mi?”

“Şafak sökene dek karar verecek vaktin var!”

Vercingetorix, Baravax ve muhafızlara işaret ederek önden Rhia ve kendisi için yolu açmalarını emretti. Binadan fırtına gibi çıkarlarken arkalarında bıraktığı protestocu kalabalığa dönüp bakmadılar bile.

“Seninle savaşmak, onu da senin gibi düşünür hale getirdi,” dedi Litivak. “Ve senin gibi düşünmek, onu senden daha iyi olmayan birine çevirdi.”

“Birçok insan bunu bir iltifat olarak alabilir,” dedi Caesar.

Brutus, Caesar’ın umduğundan daha düşünceliydi. Litivak’ı tarafsız kalması için ikna ederken ona sadece altın vaat etmediklerini, Caesar’ın Edui reisi olarak Liscos yerine Litivak’ı düşündüklerinin de altını çizmeyi akıl etmişti.

Tüm iyi söylenmiş yalanlar gibi, bu da gerçeğe son derece yakındı. Aslında neden olmasındı?

Litivak her iki ordudan da yeterince uzakta ve sadece onar askerin kendilerine eşlik edeceği bir görüşme yapmakta ısrar etmişti.

Caesar, Galyalıların üzerine yemin ettikleri ambarın yerini bilerek birebir ayakta durmuş anlaşıyorlardı. Brutus ve dokuz Roma süvarisi ile on Edui savaşçısı ise karşılıklı şüpheci bakışlarla atlarının üzerinden birbirlerini süzüyorlardı.

“Bir şey sorabilir miyim? Vercingerorix’in ülküsüne ihanet etmene neden olan aranızdaki husumet nedir?”

“Seçkinleri ile şerefimize ihanet etmek üzere olan o!” dedi Litivak.

“Bu eminim senin asla yapmayacağın bir şey...”

“Topraklarım düşmanın eline geçmesin diye kendi halkımın arazilerini mahvedip köylülerimin açlıktan ölmesine asla seyirci kalamam!” diye açıkladı Litivak.

“Yapmaz mısın?”

“Sen yapar mısın?”

Caesar diline hâkim oldu. Çünkü şüphesiz Vercingetorix’in yerinde olsaydı, o da aynı şeyleri yapardı. Üstelik Vercingetorix’in en başından beri uyguladığı taktiğe bakılırsa mükemmel sonuç aldığı da su götürmez bir gerçekti. Çoktan tüm ekili dikili arazilerle köy ve kasabaları harabeye çevirmişti, neden sıra bir şehre gelmesindi ki?

“Tabii ki hayır!” demekle yetindi Caesar. “Bourges’i Arvernilerden korumak için bizimle savaş. Yiyecek stoğunun yarısını halka bırakacağız. Sen de bir kahraman olacaksın, üstelik kahraman olmanın dışında iyi kazanacaksın bu işten...”

“Ne adamlarım ne ben Roma altını için savaşacak paralı askerler değiliz! Böyle bir teklif bana hakarettir!”

“Seni temin ederim ki, sana hakaret etmek gibi bir niyetim yok,” dedi Caesar ve devam etti. “Saf altından çok daha değerli ve onurlu bir parayla yapacağım ödemeyi. Bibracte’ye sadece yüzyılın düşmanı Arvernileri yenmiş bir ordunun değil, aynı zamanda Roma’nın dostluğunu kazanmış bir ordunun komutanı olarak döneceksin. Desteğim Liscos’tan sana geçecek ve yeni kabile reisi sen seçileceksin. Vercingetorix yenilip, Galya fethedildiğinde...”

“Eğer Galya fethedilirse!”

“Galya fethedildiği zaman, Galya’yı yönetecek sadık bir prokonsüle ihtiyacım olacak. Bana yakın bir Edui reisini bu göreve getirmem ise gayet doğal. Üstelik de Arverniler’in yok edilmesinden sonra, bu topraklarda kalacak en güçlü kabilenin başı ise o dostum.”

“Eğer Galya fethedilirse...” Litivak’ın sesi bu kez daha az küstah bir tonda çıkmıştı.

“Yarın benimle gel Litivak, sana söz vermiyorum. ‘Eğer’ sözcüğüne hayatımızda yer olmadığını göreceksin,” dedi Caesar. “Sadece gözlemleyeceksin ve eğer kazanan tarafta yer almak istersen adamlarını bize katacaksın. Öyle ya da böyle bir ödeme olarak değil, bir hediye olarak sevdiğin bir dostundan bol miktarda da altın alacaksın.”

Biturigeler’in büyük toplantı salonunun dışına çıktıklarında güneş kızıl huzmeleriyle batmaya başlamıştı. Vercingetorix, Rhia ve Guttuatr; Baravax

ve adamlarının arasında şehrin kapılarına doğru yürüyorlardı. Hayatları onursuz olmakla suçladıkları bir adamın onuruna bağlıydı.

Bourges'in varlıklı sokakları, akşamın bu saatini alışveriş yapan kadınlar, içmeye giden erkekler ve koşullara göre lüks sayılan evlerine dönen zanaatkârlar ve tüccarlar ile doluydu. Akşam yemeği için evlerinin yolunu tutan çocuklar ise sokaklarda kovalamaca oynuyorlardı.

Vercingetorix'in aklından acımasızca, ya onlar konuk ya da biziz diye geçti. Kimse ne onlara zarar vermiş ne de dikkat etmişti. Herkes sanki onlar yokmuşçasına davranıyor, ancak geçip gittikten sonra dudak bükmekle yetiniyordu.

"Bir Romalı gibi konuştuğumu söylediler!" diye homurdandı Vercingetorix. "Öyle mi gerçekten Guttuatr? Biz, -ben- onlar gibi mi oluyorum?"

"Hepimiz bir şeylerden fedakârlık etmek zorundayız. Savaşçılar hayatlarından, çiftçiler mahsullerinden, druidler ise dünyevi çekişmelerin hesabının görüldüğü savaş meydanına bulaşarak yüceliklerinden... Sen ise..."

"Onurumdan!"

Baş Druid içini çekti. "Hepimiz yapmamız gerekeni yapıyoruz."

"Yeter!" diye sesini yükseltti Vercingetorix. "Şimdi gidin, hepiniz! Bu şehrin caddelerinde yalnız başıma yürüyeceğim!"

"Bu hiç de güvenli değil!" dedi Baravax.

"Eğer kendi halkımın arasında yalnız başıma yürümekten korkmam gerekiyorsa, kendimi Galya lideri sayma hakkına nasıl sahip olabilirim? Gidin dedim, hem de hepiniz!"

Baravax kısa bir an için duraksayınca, "Bu bir emirdir Baravax!" dedi.

Bunun üzerine muhafızlar istemeyerek de olsa arkalarını dönüp uzaklaştılar. "Sen de onlarla git Guttuatr." Vercingetorix'in sesi yumuşamıştı. "Sana emir veremem ama bunu yapmam gerektiğini anlamanı bekleyebilirim."

Guttuatr duraksadı ve muhafızlarla beraber ayrıldı, Rhia ise öylece yerinde duruyordu.

"Seninle gelmeme izin ver!" dedi.

Vercingetorix, Rhia'nın taşıdığı sancağa dikmişti gözünü. Tahta sapın ucundaki pirinç ayı figürü: Arvernilerin sancağı, kendi sancağı.

“Buradaki insanlar taşıdığın sancağı sevmiyorlar Rhia,” dedi. “Onu indir ve şehirden çık. Bir heybe bulup figürü saklaman senin için daha güvenli.”

“Senin için bu sokaklarda yalnız dolaşmak çok daha tehlikeli.”

“Müstakbel Galya kralı için mi?” dedi Vercingetorix acı acı. “Ölümümü bir hayalde gördüm ve Roma’da öleceğim, burada değil. Hatırlıyor musun?”

“Ya gördüğün hayal doğru çıkmazsa?”

“Böyle hayallerin yanlış çıkamayacağını sen söylememiş miydin?”

“Ama her zaman tam net olamayacaklarını da söyledim.”

“Hayatımdan endişe mi ediyorsun... bir kadın olarak?” Vercingetorix, Rhia’nın yanağını okşamaya başlamıştı. “Ama bir şeref savaşçısı olarak, sen de gayet iyi biliyorsun ki bunu yapmam gerek.”

“Belki de...” diye yanıtladı Rhia. Vercingetorix’in yanağını okşayan elini tutmuştu.

“Eğer burada gördüğüm hayal doğru olmadığı için öleceksem, bu, bil ki olması gerekendir.” Vercingetorix neredeyse sonucun bu olmasını ister gibiydi.

“Böylelikle yazgımızın çelik elinden de kurtulmuş oluruz,” dedi ve uzaklaştı.

Gece şehrin üzerine çöktüğünde, Vercingetorix hızla boşalmakta olan sokaklarda dolaşıyordu.

Neredeyse sokaklardaki tek ışık, evlerin gölgesinden sızan ölü meşale ve yağ lambası ışıklarıydı. Damların üzerine sis çökerken sokaklarda gezinen bir tek o vardı. Vercingetorix çoktan ölmüş bir şehrin içinde sokaklarda gezinen bir hayalet gibi hissetmişti kendini. Kendi varlığından bile şüphe ediyordu.

Sisin içinde göz gözü bile görmezken, belki yeni bir suretle karşılaşırım ümidiyle karanlığın içinde yeni bir şeyler görmeyi umarak dolaşıyordu. Zamanın ötesinde, kendi ölüm dağının tepesinde duran bir adam olarak tüm yaşamını görüp, şu an bile Efsane Topraklar’a geçebilirdi.

Yüzünde altından daha parlak bir gülümsemeyle, Keltill festival alanına altın saçıyordu. “Hayat, dünyanın sunduğu zevkler ve nimetlerden yararlanmak için harcanmalıdır.”

“Daha önce hiçbir kızı öpmemiş biri için hiç fena değil” diyordu Marah, Vercingetorix’i genç bir kızın şuh kahkahasıyla iterek. Derken kahkahası bir

anda bir sofistin gülüşüne dönüşüyordu. “Aynı horozla beraber olan her pilicin birbirini kıskanması mümkün mü?”

“Kılıç kardeşliği Vercingetorix, sonsuza dek ancak kılıç kardeşi olabiliriz,” diyordu Rhia, şehvetli ve kanlı bir savaşçı öpücüğünü bölüşüyorlardı.

Vercingetorix kalbine hüzün zerk eden suretlerin neden üstüne çullandığını anlayamamıştı. Ama çullanıyorlardı işte, hele Marah’ın sesi, alev almış bir canavarın arasından yükselince utancı daha da artıyordu.

“Bu barbara hiç bir şey borçlu değilim!”

Parlak turuncu alevler ateş alan yemyeşil tarlaların üzerinde bir top misali dönerek tüm mahsulü küle çevirerek yol alıyor ve denize ulaşıyordu. Kırmızı elmalarla dolu ağaçlar ateş topunun geçtiği her yerde birer kara kuru iskelete dönüşüyordu. Ve alevler uzun, uzak bir şehrin duvarlarına dayanıyordu.

“Hiçbir büyük savaşçı bu kadar bedel ödeyerek zafer kazanmaz.” Litivak’ın sesiydi bu.

Yanıp küle dönen şehrin üzerinde yoğun bir duman bulutu vardı. Şehrin surları yanmış yıkılmıştı. Binaların yerindeki taş ve kül yığınlarının üzerinde ise yanmış ceset parçaları vardı. Akbabalar da yanık cesetlerin üzerinde geniş daireler çiziyordu.

Yeni ay, toz ve duman bulutunu delmek istercesine parlak ışıklar saçıyordu yeryüzüne. Bir kadın silueti, bir ışık havuzunun içinde duruyor gibiydi. Üzerinde rüzgârla uçuşan sade beyaz bir elbise vardı. Druidlerinkini andıran kıyafeti sağ göğsünü açıkta bırakıyordu. Böylelikle kucağındaki küçük bebek de rahatlıkla meme emebiliyordu.

Vercingetorix, savaşçı refleksiyle kendi bile farkına varmaksızın kılıcını çekmişti.

“Kılıcına davranmakta çok acelecisin Vercingetorix; ey eylem adamı!”

Üzgün ve mahcup kılıcını kınına geri sokmuştu genç savaşçı.

Kadının yüzü...

Annesi Gaela’nın yüzü müydü? Marah’ın mı? Marah’ın annesi Epona mı yoksa? Sokakta rastladığı yüzlerce kadından birininki mi ya da yaktığı köylerden birinde gördüğü herhangi bir kadın yüzü. Ya da hiçbiri, kim bilir belki de hepsi.

“Sen de kimsin?” dedi Vercingetorix. Sözcüklere ya da düşüncelere dökemese de aslında kim olduğunu biliyordu.

“Sadece sıradan bir kadın. Bir Galya annesi. Bilge adam Vercingetorix’in hayalini netleştirmek için kurban önermeye gelen bir kadın.”

“Bana kurban mı sunuyorsun?”

“Diviacx’ın yaptığı gibi, Vercingetorix. Galya’nın Druid Kralı.”

Kadın bebeğini togasından uzaklaştırıp bir adım öne çıktı. Elbisesinin içinden de bir hançer çıkarıp tam bebeğin kalbi hizasında sıkıca kavradı hançeri.

“Sana bu masum bebeğin hayatını kurban etmeyi öneriyorum. Al onu, eğer Galya ülküsüne hizmet edecekse al onu!”

“Böyle bir şey yapmayacağımı biliyorsun!” diye bağırdı Vercingetorix.

“Ama Diviacx’ın yaşamını kendince haklı bir sebepten ötürü almıştın.”

“İsteyerek vermişti!”

“Ve birçok Romalı’yı da diri diri yaktın!”

“Düşmanlar!”

“Ve binlerce masumu da şehirlerini yakıp yıkarak açlığa terk edeceksin. Neden? Kendince adil nedenler uğruna! O halde neden bu bebeğin bedeni de olmasın?”

“Çünkü bu farklı!”

“Neden Vercingetorix, açıkla bana! Nasıl oluyor da binlerce insanın hayatı bir anlam ifade etmezken, önünde duran şu bir tek bebeğin bedeni seni engelliyor.”

Ve kadın elindeki hançeri Vercingetorix’e uzattı.

“Tüm bir şehrin canına kıyma cesareti ile tek bir bebeğin canına kıyma cesareti Galya kahramanı için aynı şey olmalı, hele de adil ülküne hizmet ediyorsa...”

Ve bir kez daha sis basmıştı ortalığı, bu korkmuş hayalet pusun içinde gözden yitmişti.

Güzel güneşli bir gündü. Parlak güneş sabahın ılık ışıklarıyla Bourges şehrinin surlarının üzerinden doğmuş; muhteşem mavi gökyüzünü altın sarısı bir zaferle kutsuyordu. Duvarların gerisinde, şehir nüfusunun yarısı toplanmış, Galya ordusunu yolcu ediyorlardı. Akbaba sesleri yeri göğü çınlatıyor, boru sesleri yükseliyordu. Kadınlar alkış tutuyor, çocuklar bağırışıp duruyordu.

Şehirden ayrılan ordusunun başında at binerken, “Aptallar!” diye aklından geçirdi Vercingetorix. Ve ben de onlardan biriyim. Vercingetorix’in

yüreğine sanki bir hançer saplanmış gibiydi. Ruhu ise bir kartalın peşine takılmış, ordusunun üzerinde süzülerek yükseliyordu.

“Seni anlamıyorum!” dedi Critognat. “Önce savaşmayacaktın. Sonra ambarları yakmayı planladın! Şimdi de fikrini değiştirdin, geri dönüyorsun. Peki neden?”

“Böyle olması gerektiğini bir hayalde gördüm,” dedi Vercingetorix.

“Hayalde mi? Bir hayalin peşinde mi koştuğumuzu söylüyorsun?”

Vercingetorix son zamanlarda hiç bu kadar içinden gelerek gülmemişti.

“Ne zaman başka bir şeyin peşinden koştuk ki?” dedi küstahça. Yaşlı savaşçı da gülmeye başlamıştı. “Bizler kalbinin sesini dinleyen insanlarız, mantığının köleleri değil, öyle değil mi? Bizler her şey bir yana, Romalı değil, Galyalı’yız!”

XV

“Memnun olmuşa benzemiyorsun Caesar!”

“Memnun değilim çünkü.”

“Ama olmalısın!”

“Olmalı mıyım?” diye mırıldandı Caesar.

Bourges şehri ve etrafını saran tepelerin tam arasında duran ordu; bir yanında Brutus diğer yanında Tulius’un durduğu Caesar’ın kendi ordusuydu. Vercingetorix’in değil...

Bu onun ordusuydu; mobilize kuşatma kuleleri, katapultları, birlik dizilişleri şenlik havası içinde kuruluyordu.

“Seni rahatsız eden ne?” dedi Brutus. “Vercingetorix bize verimli ve zengin mahsuller bıraktı toplamamız için.”

“Bıraktı mı?” dedi Caesar. Buna bir değer biçmek zordu, anlam vermek de öyle. “Ya da kuvvetlerini şehrin içine gizlemiş olabilir mi?”

“Gözcüler, Vercingetorix’in birliklerini şehirden uzaklaşırken görmüşler. Şehrin geri dönüş yolunda da binlerce atın nal izleri varmış.” dedi Tulius.

“Ama neden? Bunun taktik olarak hiçbir anlamı yok. Benim ellerime bırakmaktansa, Bourges’i yerle bir ederdim!”

“Eder miydin?”

“Tabii ki ederdim Tulius! Ancak bir aptal yapmaz bunu. Bundan hoşlanmadım!”

“Düşmanın hatası bizleri açlığa mahkûm bir geri dönüşten kurtardı. Hoşlanmadığın bu mu yani Caesar?”

“Bu olanlara anlam veremiyorum. Ve anlayamadığım bir şeyden de hoşlanmam mümkün değil.”

“Belki de her şey açıklığa kavuşmak üzeredir artık,” dedi Brutus. Başıyla Bourges’i işaret ediyordu. Şehrin açılan kapılarından barış bayrağı altında beş atlı çıkıyordu.

“Neden şüpheleniyorsun?” diye homurdandı Caesar, kapılar arkasından kapanırken. “Yine de söyleyecekleri her ne varsa dinlememiz lazım.”

Atına atladı ancak bir an için olduğu yerde donakaldı.

“Dosdoğru git Brutus,” dedi. “Surlarını alaşağı etmeden önce bu Biturigeler her ne söylemek istiyorlarsa dinleyelim. Gerçi söyleyeceklerini dinlememizin bize bir faydası olacağından da emin değilim.”

Caesar’ın çadırı kurulmuş, gelenekleri gereği sancağı tam da ordunun ortasına dikmişti. Böylece Bourges temsilcilerinin sancağa ulaşması için iki büyük kuşatma kulesi arasında at binmesi ve binlerce alaycı lejyonerin arasından geçmeleri gerekiyordu.

Caesar ve Tulius geri döndüklerinde Biturigeler çoktan çadıra ulaşmıştı. Yüzlerindeki ifade yılgındı. Lejyonerler etraflarına toplanmıştı. Caesar bu kalabalığı dağıtmak için herhangi bir neden de görememişti.

Beş Galyalı -bir çeşit kabile liderleri grubu ve onların eskortları- atlarından inmemişti, Caesar da atından inmemeyi tercih etmişti. Hatta genel geçer olan, “Selam Caesar!” selamını dahi vermemişlerdi. Bu da Caesar’ın gözünden kaçmamıştı.

“Pekâlâ?” diye soran gözlerle baktı.

“Ben Jarak, Biturigeler’in reisiyim.”

“Ve ben de Gaius Julius Caesar, Galya prokonsulü,” dedi Caesar kuru bir sesle. “Kendimizi tanıttığımıza göre, belki bana ne istediğini de anlatırsın.”

“Soru şu Caesar, sen ne istiyorsun?” dedi Jarak. “Şehrimin kapılarına davetsiz ordunu dayayan sen olduğuna göre...”

Caesar kendini gülmeye zorladı. İlk anda bu Galyalı üzerinde olumlu bir izlenim bırakmıştı. Ama bu duygu onun içinde filizlenmesine izin verebileceği cinsten bir duygu değildi.

“Ne istediğimi bildiğini sanıyorum,” dedi. “Bunu inkâr edecek denli güçlü olmadığını da biliyor olmalısın.”

“Şehrimin gıda stoklarını istiyorsun. Lejyonların da bizi kolaylıkla alt edebilecek güçte,” dedi Jarak.

“Aynen öyle.”

“Peki o halde.” diye devam etti Jarak, “Bourges’e saldırmanız için hiçbir neden yok. Biturigeler hiçbir zaman bu vahşi savaştan pay istemediler. Vercingetorix’in ordusu da gitti ve şu an satacak ürün fazlamız da var, bize düşen makul bir fiyata anlaşmak.”

Bunun üzerine lejyonerler kahkahalarla gülmeye başladı. Caesar dikkatle Jarak’ı süzüyordu. Böyle barbar bir kabile reisi konuştuğu kadar naif olabilir mi diye merak içindeydi. Tabii ki hayır. Karşısındaki adam ümitsizdi ve ümitsizliğini saklamak için elinden gelenin en iyisini yapıyordu.

“Yanlış anladın,” dedi. “Bourges halkından çok daha fazla askerim var benim beslemem gereken. Hepsi de açlıktan ölmek üzere ve tüm erzağına ihtiyacım var.

Bunun üzerine birliklerden koca bir tezahürat yükseldi. Kışın ortasında açlıktan telef olmak üzereyken av yakalamış aç kurtlar gibiydi hepsi de. Jarak da korkusunu saklayamaz hale gelmişti.

“Ya benim halkıma ne olacak?” diye bağırdı. “Bu büyük haksızlık!”

“Bunun adı savaş,” diye hatırlattı Caesar. “Hak hukukla savaşın işi olmaz.”

“Merhamet diliyorum Caesar!”

Caesar bakışlarını etraflarını saran sıska yüzlerde gezdirdi. Hakaret dolu bir sesle konuşurken Galyalılardan çok kendi adamlarına bakıyordu.

“Çöplüğe çevirdiğiniz topraklardan geçerken böcek ve kuru ot yemeye mecbur bıraktığınız bir ordudan merhamet dilenmek ha!” diye kükredi Caesar. “Hem de siz Galyalılar, Romalı esirleri diri diri tam da bir barbar gibi yakarken; medeni insanlar gibi onları köleleştirmek yerine?”

Lejyonerler yeniden coşkuyla galeyana gelmişti. Birkaç asker çoktan kılıçlarına davranmıştı bile. Caesar da Jarak da gayet iyi biliyordu, ne beyaz bayrak ne de başka bir şey... Caesar’ın tek bir sözüyle Galyalıları parçalara ayırmaya hazırdılar.

Bu düşünceler içindeyken, daha da karanlık bir fikir geldi Caesar’ın aklına.

“Biturigelerin tüm bu olanlarla hiç mi hiç ilgisi yok.”

“Sen öyle olduğunu iddia ediyorsun; sana neden inanayım?”

“Şerefim üzerine yemin ederim.”

Yuhalamalar artmıştı, kılıcına davrananların sayısı da.

“Bir köpeğin şerefi!” Kalabalığın içinden bir ses yükselmişti.

“Bir domuzun!”
“Bir yılanın!”
“Bir Galyalı’nın!”
“Fark var mı?”
Son sözün üzerine uğursuz bir gürültü kopmuştu. Caesar yaptığı kışkırtmanın farkındaydı. Hangi kanlı sona gittiklerinin de...
Korkunç şeyler yapacaktı. Yapacaktı çünkü olanlar da korkunçtu. Çünkü terör böylesine şiddetli bir silahtı.
Vercingetorix, şimdi Caesar’ın yapacağı gibi, terörü bir silah olarak kullanmaktan asla imtina etmemişti. Diğer kabile liderlerini ülküsüne bağlı kılmak için hilekâr ama etkili bir yolla Romalı esirlerin canlarını feda etmişti.
Şimdi ben de kanlı töremle karşılık vereceğim.
“Bizler yeminimizden dönmeyiz!” diye bağırdı Jarak hınçla. Öfkesi korkusuna baskın gelmişti. “Sözümüz sözdür, bizler onurlu insanlarız.”
Caesar’ın sözcüklere döktüğü güçlü bir çığlık kopmuştu.
“Yemin bozanlar değil! Onurlu insanlar!” diye bağırdı. “Siz Galyalılar bir fıçı bira için annenize ettiğiniz yemini bile bozarsınız!”
Lejyonerler alkışlamaya başlamıştı. Caesar, Jarak’ın sinirden alı al moru mor kesilen yüzünü görünce zevklenmişti.
“Sizin sözünüz söz mü? Oğullarınızı oğlancı edersiniz ve karılarınıza yalan söylersiniz.”
Son sözler Jarak’ın kılıcına davranmasına yetmişti, Caesar da elini kılıcının kabzasına götürdü. Derken muhafızlar da reislerinin aptalca ve tez canlı hareketini izlemişlerdi.
“Siz beyaz bayrak altında bile kılıç çekersiniz!” Caesar koyu kırmızı bir kızgınlıkla bağırdı. Lejyonerlerden birkaçı muhafızları karşılamak için öne atılmıştı.
“Durun,” diye bağırdı Caesar. “Bizler beyaz bayrağa saygısızlık etmeyiz. Altında dolanan barbar köpekler etse bile! Bizler Romalı’yız, barbar değil!”
Lejyonerler oldukları yerde donakalmıştı. Jarak da öyle. Caesar’a daha dikkatli ve donuk gözlerle bakmaya başlamıştı. Tüm bunların kışkırtmak için olduğunu geç de olsa anlamıştı. Adamların kılıçları havada, atları ise şaha kalkmaya hazır bekliyordu.
“Biz iyi niyet elçilerini katletmeyiz, hain bile olsalar!” dedi Caesar. “Kılıçlarınızı bırakın ve şehrinize geri dönün. Eğer dönmezseniz, biz de sizi

diri diri yakabiliriz.”

Jarak kılıcını indirdi, duraksadıktan sonra Caesar’a uzattı. Bunu gören adamları da kılıçlarını yere bıraktılar.

“Tüm bu adamları atlarının arkasına bağlayın, Bourges’e kadar boka bulanarak gitsinler bakalım!” dedi Caesar.

“Şimdi ya kapılarınızı kendiniz açarsınız ya da biz açtırmasını biliriz, benim için hiç fark etmez,” dedi Caesar ve devam etti. “Ama şunu bil ki Jarak, eğer tek bir heybe tahılı yakılmış ya da saklanmış bulursam, Vercingetorix’in kendi yöresine yaptıklarının aynısını senin şehrine de yapmak zorunda kalırım.”

Sadece alkışlar değil bu kez, “Yaşa Caesar!” nidaları da yükselmişti.

“Şimdi bu yaratıkları alıp götürün!”

Biturigeler götürüldüğünde, Tulius, Caesar’a şaşkınlıkla dönüp baktı.

“Tüm bunlar da neyin nesi?” diye sordu. “Senin de tahmin edebileceğin gibi Biturige kabile reisi atının arkasına bağlanmış pislik içinde şehrine döndüğünde bunu tez canıyla meydan okuma olarak algılayacaklar çok olacaktır.”

“Gerçekten böyle mi düşünüyorsun?” Caesar’ın sesi yumuşak çıkmıştı.

“Yapmamalarını salık verdiğin şeyleri aksine yapacaklardır.”

“Pekâlâ, uyarmadı diyemezler en azından; diyebilirler mi?” diye sordu Caesar. “Tabii tezimizin geçerliliğini koruyabilmek için, birilerinin hayatta kalacağını varsaymamız lazım.”

“Bir toplu kıyım mı provoke etmeye çalıştın? Ama neden? Almak istediklerimizin hepsini savaşa gerek kalmaksızın alabilirdin.”

“O zaman istediklerimizi almış olmazdık Tulius.”

“Hangisini?”

“Güvenilirlik mesela?”

“Ne ve kimin için güvenilirlik...”

“Vercingetorix için. Ona ondan daha büyük zulümler yapabileceğimi göstermem lazım.”

Tulius başını önüne eğdi.

“Neden Litivak’ın tüm bunlara tanık olmasını istemediğini şimdi anladın mı?” diyebildi ancak.

“Ah evet, Litivak! Ben sadece onun tüm gereksiz detaylara kafa yormasını anlamsız buldum. Ama tüm bu eğlenceyi kaçırmasına da izin

vermeyeceğim.”

Bourges düzenli Roma piyade dizilişiyle bir ok atımı mesafeden çevrelenmişti. Sekiz mobilize kuşatma kulesi –iki tanesi şehir surlarının önünde- piyade birliğinin ilk sırasına konuşlandırılmışlardı. Bunlar büyük tahta merdivenlerdi. Her biri kütük çerçeveler içine oturtulmuştu.

Bourges, duvarlarından bir ok menzili uzaklıkta mevzilenmiş düzenli Roma piyadeleri tarafından kuşatılmıştı. Sekiz hareketli kuşatma kulesine –şehir duvarlarının dört bir tarafına ikişer tane- piyadelerin ön safında pozisyon aldırılmıştı. Bunlar koruyucu sık tahtalarla kaplanmış, kütükten iskeletler içinde büyük tekerlekli ahşap merdivenlerdi. Alt tarafları ilerlemek için harekete hazır adamları koruyan, ahşap kalkanlarla kaplı, üst tarafları şehir duvarından biraz daha yüksek parapetli platformlardı.

Doğuda, en geri safa sekiz katapult yerleştirilmişti, aralarında demir çemberle bağlanmış ve demir kaplı kütükten bir koç başı vardı, öyle devasa ki, her biri daha çok kadırgalardaki kürekçilere benzeyen ve direkten çıkıntılara yerleştirilmiş elli adamla yürütülen art arda iki arabanın üstüne monte edilmişti.

Kuşatma kulesinin sol cephesindeki girişin üzerinde bir adam belirmişti. Onun zırhı ve miğferi lejyonlardaki askerlerden farklı değildi, ancak hafif bir esintide bile dalgalanan üzerindeki parlak koyu kırmızı pelerini onun Gaius Julius Caesar olduğunu işaret ediyordu. Orduda bir tezahürat yükselmişti. Bourges parapetlerinden atılan lüzumsuz birkaç ok kısa açılarla düşmüştü. Caesar sağ kolunu başının üzerine kaldırmış ve dramatik bir eda ile bir dakika öylece tutmuştu. Trompetler savaşı haber veriyordu. Ve... Savaş başlamıştı.

Sekiz kuşatma kulesi Bourges’e doğru yavaş yavaş ilerlemeye başlamıştı. Roma piyadeleri uygun adım onların arkasında ilerliyordu. Şehir duvarları üzerindeki okçular, Romalılar ok menzillerine girdiğinde harekete geçtiler ve Romalı okçular kule platformunun parapetleri arkasında çömelerek Biturigelilerin yaylım atışına cevap verdiler. İki taraf da genellikle etkisizdi, ancak alevli okların kuşatma kulelerine karşı koymakta zayıf kalması Romalılara avantaj sağlamıştı.

Kuşatma kuleleri duvarların üzerine yaklaştığında, başka bir trompet sesi ile komut verildi. Doğudaki piyade taburları içinden bir geçit açıldı ve yüz

lejyoner koçbaşını taşıyan arabalardaki direkten çıkıntıların başına geçerek; koçbaşını itmeye başladı. Koçbaşını harekete geçirebilmek için bütün güç ve ağırlıklarıyla dayanıyorlardı. Harekete geçtiklerinden ivmeleri çok yaşlı ve hasta bir adamınkinden bile epeyce yavaştı. Fakat bir kere hareket edince devinimle hızlanmayı bilmişlerdi.

Kuşatma kuleleri duvarlara ulaştığında, lejyonerler iç merdivenlere tırmanmaya başlamışlardı. Yukarıdaki platformun duvarların üzerine bitiştiği yerlerde, ön saftaki Romalılar kalkanlarını bitiştirerek vücuda getirdikleri bir duvarın arkasında omuz omuza saldırıyor, dar alanda kan revan içinde sıkışan savaşta savunucularla mücadele ediyorlardı. Sadece mümkün olan en çok Biturigeliyi katletmekle kalmıyor; aralarındaki bölükler de şehrin içine süzülsün diye onlara da yol açmayı ihmal etmiyorlardı.

Bu arada koçbaşı güç toplayıp kapıya doğru hız kazanıyordu, tıpkı koşmaya başlayan enerjik bir adamın adımları gibi. Romalılar, Biturigelilerden sayıca daha üstündü ve sonsuz miktardaki yedekleri kulenin merdivenlerine tırmanmak için alesta bekliyordu. Onlar hiç yılmadan Biturigelileri geri itiyor ve surların kimi noktalarında da onlara çoktan saldırmış bulunuyorlardı.

Muazzam bir gürültü ile yer sarsılmış ve lejyonerlerden büyük bir tezahürat yükselmişti. Kocaman koçbaşı şimdi üzerindeki sırıkları itmekten çok onlara asılmakta olan adamlarla beraber, koşan bir at hızıyla, kafadan şehir kapılarına çarparak tamamen paramparça etmişti. Surlar da kökünden sarsılıyor gibiydi.

Koçbaşı birkaç araba genişliğinde yol açmış, arkasından takip eden Roma ordusu da Bourges içine akmaya başlamıştı.

İlk Romalı dalgası doğrudan surlara yönelmiş, duvarlar boyunca koşarak savunanlara aşağıdan ve arkadan saldırmak için içerdeki merdivenlere atılmıştı. Amaçları onları kendileriyle surların ve kuşatma kulesinin üstündeki diğer Romalıların arasında tuzağa düşürmekti. Surların üzerindeki Biturigeliler bütün bu gidişatı değiştirememişlerdi. Romalılar kılıçlarla parçalara ayırarak, mızraklarını saplayarak, parapetlerden aşağı atarak kimseye aman vermemişti. Bu sırada daha çok Romalı, kule yoluyla şehre inmiş ve parçalanmış kapıdan Lejyon bölükleri art arda içeri girmişti. Organize mangalar, tahıl depolarını ve ambarları ele geçirmek ve emniyete almak için şehirde yayılmıştı, ancak bunlar Bourges’e giren Roma

birliklerinin sadece en küçük kısmını oluşturuyordu. Diğerleri ise genel yağma, yakıp yıkma, katliam ve kasaplığa başlamak için serbest kalmışlardı.

Caddenin bir tarafındaki evlerin tamamı alev almıştı. Lejyonerler ise evlerin içinden karınca sürüsü gibi dışarı akıyordu. Herkes taşıyabileceği her parçayı yanına almıştı. Caddenin öbür tarafındaki evlerin çoğu da çoktan yanmaya başlamıştı bile. Ama yine de yarım düzine lejyonerin üç genç kızın çığlıkları arasında ırzlarına geçecek kadar emniyetli bir adayı boş bıraktıkları gözden kaçmıyordu.

Caddenin ilerisinde bir grup lejyoner birkaç Biturige savaşçısı yakalamış, onları katlederek sanki kanlı bir oyun oynuyorlardı. Onların arkasında, bazılarının saçları tutuşmuş kadın, çocuk ve yaşlılar yanan binaların dışında çaresizlikle ağlaşmaktaydılar. Acı feryatları, ölmek üzere olanların iniltileri, ateşin çıtırtıları, yanan ahşapların çökmesinden doğan keskin patlama sesleri ve sarhoş kahkahaları şehirde yankılanıyordu. Kül, is, yanık et ve sarhoş sidiğinin de yaydığı kötü kokular cabasıydı.

Katliam devam ederken Caesar için yarım saatlik bir geçit töreni gerçekleştirilmişti.

Litivak yardım istememişti, ancak tasmalı bir köpek gibi dehşeti idare etmiş olma izlenimini yaratmaktan da mümkün olduğunca uzak durmuştu. Ani saldırının şokundan sesi soluğu kesilse de gözlerinde, kulaklarında, ruhunda yankı bulan ancak kelimelerle ifade edilemeyecek tarifsiz öfke ve nefret yadsınamayacak boyuttaydı.

“Bana bunu neden gösteriyorsun?” diye sonunda homurdandı.

“Zulümden mi söz ediyorsun?” Caesar alaycı bir ifadeyle daha açık konuşmayı yeğlemişti.

“Neden beni bu işin içine karıştırıyorsun?” diye hırladı Litivak, karşılık olarak.

“Neden mi, tabii ki seni kendi safıma çekmek için. Bu eğlenceyi sadece senin için düzenledim, Litivak. Rahatla ve keyiflen artık!”

“Keyiflenmek mi? Beni kendi safına çekmek mi? Kaçık mısın, yoksa buna gerçekten inanıyor musun?”

“Tamamen değil,” dedi yumuşak bir sesle Caesar, ki her nasılsa gördüğü ya da duyduğu pek çok şeyden Litivak’tan daha çok soğumuştu.

“Biliyorum ki, ben senden daha akıllıyım. Sen ise berrak mantığın sayesinde kolay ikna edilebilecek bir adamsın.”

Caesar’ın az önce içinden geçerek şehre girdiği parçalanmış kapıdan, Litivak dışarı çıkarılıyordu. Şimdi onlar, bu kâbusun biteceğine dair kendisine umut vaat eden bir manzaranın karşısındaydılar.

“Senin mantığın aleni ve adi bir insan kasaplığından ibaret değil mi?” diye öfkeyle haykırdı Litivak.

Şehir dışındaki surların yanında, uzun bir hat boyunca çakılmakta olan çarmıhlara kereste taşıyanların önünden geçiyorlardı. “Gerçekten de öyle,” dedi Caesar. “Artık Vercingetorix saldırmaya karar verdiğim bir şehrin akıbetinden şüphe etmeyecektir. Bu da onun savunmasını çökertecek.”

Caesar bir yılana has sıcak ve manidar bir gülümsemeyle karşılık vermişti. “Ve sen de davamın ülküsüne hizmet edeceksin!” dedi. “Varlık seçeneklerin kanıtıdır.”

“Önce ben ölmeliydim,” diye bağırdı Litivak; içinden başka bir şey söylemek gelmiyordu.

Caesar, “Belki de...” demekle yetindi. “Fakat ölümden daha beterleri var, yok mu sence? Senin gibi asil bir Galyalı için şerefini kaybetmek ölümden daha beter değil mi?”

Caesar şehre hâkim konumdaki bir tepeye varana dek Litivak’a eşlik etmiş, ancak Eduen’in işine yarayacak bir veda sahnesinin yaşanmasına izin vermeden oradan uzaklaşmıştı.

Bu korkunç vahşet üç saat kadar sürmüştü. Yenebilir her şey kentten dışarı çıkarılmış ve taburlar Gallius’un getirttiği katapultlardan bir miktar uzağa çekilmişti. İki yüz kadar Biturigeli -çoğunluğu yetişkin erkekler oluştursa da araya serpiştirilmiş kadın ve çocuklar içler acısı bir görünüm oluşturuyordu- kent surlarının önünde muntazam aralıklarla dizilen çarmıhlara gerilmişlerdi.

Güneş batmaya başlarken, Caesar da Litivak’tan ayrıldığı tepeye geri dönmüştü. Brutus de kendisine eşlik etmek üzere yanında gitmişti. Her ikisinin de yüzleri bembeyazdı. Ancak hangisinin daha kötü göründüğüne karar vermek zordu. Caesar bulunduğu hâkim noktadan uzaktaki manzarayı izlemek için dönünce, efsanevi ama bir o kadar da şerefsiz yağma kervanının acımasız dehşetini görmezlikten gelecek hali yoktu.

Şehrin üzerinde batmaya başlayan kan kızılı güneşin altın ve turuncu tonlarına buladığı dumandan örtü, kasvetli şehrin üzerine asılmış gibiydi. Kaynayan büyük ateşler ve içlerinde tüten taze dumanlar adeta birer kara buluta dönüşürken, aradaki parlak alevler dumanların etkisini arttırıyordu.

Caesar’ın durduğu yerden bakılınca, tuzağa düşürülmüş olan halk bir noktadan ibaretti. Yangının neden olduğu yıkımın patlamalarla yankı bulan gürültüsü çaresiz insanların feryatlarıyla birleşerek uzaktaki bir kovanın içindeki arıların vızıltısı gibi kalıyordu.

Biturigeler şehir surlarının önünde çarmıha gerilmişti ancak bu eylemin zihinlerdeki izdüşümü onların acılarını tarif etmeye dahi yetmezdi.

“Bu... Bu zalimce katliam gerçekten gerekli miydi, Caesar?” diye kekelemişti Brutus.

“Öyle sayılır Brutus, eğer bu vahşi katliamı gerçekleştirmeseydik, sıranın geleceği bir sonraki şehirde neler olacağını Vercingetorix hayal bile edemeyecekti. O zaman da sevgili dostumuz, bize Gergovia kuşatmasında katılmama hatasına düşebilirdi!”

“Benim bunu yapabileceğime nasıl inanabilirsin?”

“Bir dakika lütfen Litivak, söz veriyorum her şeyi zamanla anlayacaksın.” dedi Caesar, Galyalı’yı susturmak ve işaret vermeye hazırlanmak için iki elini kaldırırken. “Zavallı Gallius uzun bir sınavlar zincirinden geçti ve bu zalimce katliam da onun terfi etmesini sağlayacak,” diye ekledi.

Kollarını bitkinlikle aşağı salmıştı, bir trompet sesi yükselmiş ve büyük kil amforaları geniş bir kavisle şehrin üzerine fırlatmak için sekiz katapultun manivela kolları gergilerinden salıverilmişti.

Amforaların altısı surlarda geniş gedikler açmış ve dördü alevler içinde büyük gürültülerle patlarken, diğerleri bu mesafeden alkollü ateş gölcükleri yaratmıştı. Kalan iki tanesi ise kısa düşmüş ve duvarlara çarparak patlamıştı.

“Katapultların iyi çalışması gerekir, değil mi Litivak?” dedi Caesar yüzünü döndüğü Galyalıya. “Merak etme dostum, söz veriyorum, bunlardan daha pek çok getirecekler.” Litivak’ın yüzüne dalkavuk bir gülümseme yayılmıştı. “Ve sen onlar için yer seçmek onuruna nail olacaksın.”

Katapultlar yaylım ateşi açarken Litivak uyuşmuş bir halde Caesar’a dik dik bakmıştı.

“Gergovia mı yoksa Bibracte mi olacak? Ne dersin Litivak? Ben Gergovia’yı tercih ederim. Böylelikle Vercingetorix kendisi terk edinceye kadar Arverni’nin reisinde zorlukla kalacak, başkentine acımasız bir

katliam yapılacak ve orayı savunursa ezilecek ve her iki durumda da savaş bitmeden önce Eduen başkenti bir felaketle burun buruna gelmiş olacak.”

Caesar omuzlarını silkmişti. “Fakat söz sözdür Litivak ve senin seçimini tercih edeceğime söz verdim. Önce Bibracte’yi yok etmemi tercih etmen için kim bilir ne sebeplerin vardır! Tahmin edemiyorum. Fakat ısrar ediyorsan...”

Litivak’ın dudakları titriyordu, keşke sözle mücadele edebilseydi, fakat bu şartlarda ne mümkündü? Caesar başarısından duyduğu derin hazla abartılı bir şekilde yeniden omuzlarını silkmişti.

“Bak sana ne anlatacağım!” Caesar’ın aklına yeni bir fikir gelmişti. “Güneydoğuya beş günlük bir yolculuğa çıkacağız. Alliver nehri çatalına ulaştığımızda, Gergovia ile Bibracte’ye eşit uzaklıkta olacağız. Orada bir gün kamp yaptıktan sonra yeniden harekete geçeriz. Eğer süvari birliklerin de bize katılırsa, hem hesapta olmayan bir sandık altının sahibi olursun hem de beraberce güneye doğru yol almış oluruz. Böylece Arvernileri tamamen zapt eder, bu savaşa da böylece son veririz. Sonra da yıkılmaktan kurtulmuş olan Bibracte’ye döner, bir kahraman olarak selamlanacağın bu şehirde zafer alayı yaparız.”

Caesar söylediklerinin etkisini arttırmak için bir süreliğine susmuştu.

“Yoksa...”

Brutus’un gözlerinde bir onayın olmasa da, anlayışın pırıltıları seçiliyordu.

“Yoksa,” diye yineledi Caesar, “En azından sonuçları senin hayal gücüne bıraktığımdan şikâyet edemeyeceksin.” Fırlatılan başka bir Grek ateşi salvosu Bourges surları üzerinde saçtığı katıksız dehşetle süzülüyordu. Surlar pek çok noktasından alev almıştı.

“Seni piç...” Litivak kendi kendine homurdanmıştı.

XVI

Güneş dağlar arasından doğarken pembeye çalan aydınlık bir sabahı müjdeliyordu. Ortalıkta yanık meşe kokusu ve kapkara bir is ile doğa şeytani bir güzelliğe bürünmüştü.

Galya ordusu kırsal arazide toplanmış, kabile liderleri ise kendilerini herkesin görebilmesi için bir tepeye çıkıyorlardı. Ancak ordu o kadar kalabalıktı ki kuşkusuz sözleri yine kulaktan kulağa yayılmak suretiyle savaşçılarına ulaşabilecekti.

Önce Atrabatelerden Comm söz aldı. Bir nevi tüm küçük kabilelerin adına konuşuyordu. Zaten Arvernileri saymazsak "Galya Ordusu" da Edui ve Cadurqueların yenilgisinden sonra sayıca epey azalmış gibiydi.

"Druidlere uyduk ve Romalıları Galya'dan atma sözü verdiğiniz bu ittifaka girdik. Ama siz, Romalıları başımızdan savmak bir yana ortalıkta tek bir yeşil ot bırakmadınız. Defalarca savaşa girmeyi reddettiniz ve şimdi de..."

"Korkaklar!" diye bağırdı Santonlar'dan Epirod.

"Ve şimdi de şehrimizi savunmaya bile davranmadan insanlarımızı katliamla burun buruna bırakıyorsunuz."

"Bu şehir için savaşmış olsaydık savaşı çoktan kaybetmiştik. Caesar'ın yağmasından da kaçış olmadığına göre..." dedi Vercingetorix soğukkanlılıkla.

"Savaşmalıydık!" diye bağırdı Critognat hınçla. "Kaybetseydik dahi onurumuzla ölmüş olurduk."

Tüm kabile liderleri onayladıklarını belirten nidalar eşliğinde, kılıçlarını kalkanlarına çarparak tempo tutmaya başlamışlardı. Critognat'ın sözleri kulaktan kulağa toplu halde bulunan kabile liderleri arasında yayıldıkça,

tezahüratlar da artarak çoğalmış, kalkanlara çarpan kılıçların çıkardığı metalik sesler daha da yükselmişti. Vercingetorix ilk kez kendi ordusunun başkaldırısına bu kadar açık şahit oluyordu.

“Hepiniz kızgınsınız ama ben de öyle!” Etrafında kopan gürültüyü bastırmak için avazı çıktığı kadar bağırmıştı. “Siz bana, ben de size kızgınım. Ama en çok da kendime kızıyorum.”

Vercingetorix, kendi sözleri de kulaktan kulağa yayılıncaya dek beklemişti. Nihayet bağırışlar da, kılıç sesleri de durmuştu.

“Kendime kızıyorum çünkü ben de sizler gibi aklım yerine, kalbimin sesini dinleme hatasına düştüm! Şehri boşaltmaları için onları zorlamalı ve tüm erzak depolarını ateşe vermeliydim! Hayaller yerine gerekliliklerin peşine düşmüş olsaydım, bugün binlerce insan hem hâlâ yaşıyor olurdu hem de Caesar’ın açlıktan bitap lejyonları şimdi çoktan Alpler’in yolunu tutmuştu! Eğer benim beceriksiz olduğumu düşünüyorsanız bana verdiğiniz görevi geri alın! Geri alın çünkü aptallık ettik! Görevi geri alın çünkü aranızdaki en büyük aptal benim!”

Yakın mesafedeki hiç kimse bu sözlere neyle karşılık vereceğini bilememişti. Vercingetorix’in söyledikleri kulaktan kulağa yayıldıktan sonra, ortalığı öfkesi azalmış bir kalabalığın uğultusu kaplamıştı. Ya da Vercingetorix’e kalabalığın öfkesi azalmış gibi gelmişti.

Ve o da biliyordu ki, kullandığı sözcükler hesapsız kitapsız dökülmüştü dudaklarından. Ve her bir sözünün sonuna dek arkasındaydı. Ama şimdi göstermesi gereken cesaret, kendini kendine yabancılaştırıyordu.

“Hadi alın kalbimi!” diye bağırdı. “Evet aptallık ettim, büyük bir hata ettim ve büyük de bir bedel ödüyorum. Ama Caesar benden de büyük bir aptal ve çok daha büyük bir hata yaptı ve onun ödeyeceği bedel de kuşkusuz yenilgi olacak. Bu vahşi katliamdan sonra her bir Galyalı gerçek doğasını tanımış olacak. Hiçbir Galyalı onun tarafında kalmayacak! Ve tek bir Galyalı bile tarafsız olamayacak. Bu şeytani ve onursuz zulümle Caesar, babamın başaramadığını başardı; ne benim ne de bir başka Galyalı’nın asla başaramayacağını. Tüm Galya kabilelerini birleştirdi, her bir erkeği, kadını, çocuğu- hem de kendine karşı! Çok uzun yıllar öncesinde Brenn’in krallığı dönemindeki gibi, hani şu Roma’yı bile titrettiğimiz dönem! Ve tüm Galya kabilelerinin birleştiği ve tüm dünyanın da bize karşı duramayacağı bir zamanda.”

Tüm Galyalılar yeniden kılıçlarını kalkanlarına çarpmaya başlamışlardı, ancak hiçbirinde o ilk heyecan kalmamıştı.

Ancak Vercingetorix de gayet iyi biliyordu ki, tüm söyledikleri usturuplu bir yalandan ibaretti. Galyalılar dünya var olduğundan bu yana ilk kez böylesi parçalanmışlardı. Litivak ve Edui savaşçıları olmadan "Galya ordusu" Arverniler ve birkaç bini ancak bulan küçük kabilelerin askerlerine kalmıştı. Caesar ise aptal bir adam asla değildi. Neden olduğu katliamla da gayet basit bir mesaj vermeye çalışıyordu: Şimdi ben yön vereceğim, siz de takip edeceksiniz.

Ve tüm bu olanlar savunmaktan aciz kalacağınız her bir şehrin başına gelecek olanlardır.

Parlak sabah güneşi; Gergovia surları boyunca beraberce yürüyen Rhia ve Vercingetorix'in de neşesini yerine getirmişti. Bir yandan yürüyor, bir yandan da surların aşağısındaki çılgınca çalışmayı seyrediyorlardı. Şehir sakinleri öfkelerinden beslenen hummalı bir çalışmaya girişmiş, Caesar şehirlerine varmadan önce ikinci bir sur inşa etmeye çabalıyordu.

Şehrin etrafına dört hendek açmışlar, beşincisini de açmaya başlamışlardı. En dıştaki üç hendeğin içine ucu sivriltilmiş tahta kazıklar dikilmişti. Böylelikle hem süvari birliklerine engel olacaklardı hem de Roma katapultları, kuşatma kulelerinin şehrin surlarına erişimi engellenecekti. Diğer iki hendek ise ıslak ot ve saman yığınıyla doldurulmuştu. Uzun kalaslar ise kütüklere mıhlanarak basit mobilize köprüler yapılmış, surların gerisine saklanmıştı. Dolayısıyla eğer Roma saldırısı durdurulamaz ve Galya surlarını delerse geri çekilmeleri hızlandırılabilirdi.

"Galyalılar'ı bu tuzağa sürüklememde Caesar'ın kışkırtması büyük." Vercingetorix ağzının içinde geveleyivermişti.

"Tuzak mı? Caesar'ın tuzağını kendi istihkâmımız haline getiriyoruz."

"Onu zaman gösterecek," dedi Vercingetorix. "Ancak Caesar gayet iyi biliyordu ki bu içinden kolay kolay çıkamayacağım bir tuzak. Bourges'ten sonra; bir de kendi şehrimi savunmayı beceremezsem, artık ordusu bile olmayan bir komutan olur çıkarım. Gergovia'yı büyük hazırlıklarla savunmaya girişerek de tam da benden istediği ve beklediğini yapıyorum."

"Kaybetme lüksünün olmadığı bir savaşın arifesinde böyle kara düşüncelerle kafanı karıştırmamalısın. Bu savaşı kaybedemezsin."

"Kaybetmeyeceğim!" Vercingetorix acı çekiyor gibiydi.

“Kaybedemezsin!” Rhia sesinin en yumuşak haliyle yinelemişti. “Tüm yaşamının suretlerini gördün, öyle değil mi? Ve senin yaşamın burada değil Roma’da, tüm Galya topraklarının kralı olarak son bulacak.”

“Suretler!”

“Böyle suretler yanıltmaz.”

“Yanıltmazlar mı?” Vercingetorix’in sesinde öfke tınıları vardı. “Bourges’te de bir suretin peşine takıldım. Ve bu binlerce insanın ölümüyle sonuçlandı, üstelik o kadarla da kalmayıp, Caesar’ın tuzağına düşmemize neden oldu.”

“Yanıldın mı yani? Sana sırası geldiği halde olmayan bir şey mi gösterdi şimdiye dek? Bazı hayaller sadece kendi yüreklerimiz sayesinde duyumsadığımız şeyleri gösterirler. Bourges’te de böyle bir suretin peşinden gittin. Söz konusu suret sana neler olacağını işaret etmedi; sana senin neyin doğruluğuna inandığını gösterdi. Suretler dünyevi mesleler üzerine işaretler verirken bilmece gibidir, ama ruhani şeylerden dem vururlarken her zaman son derece yalındırlar.”

O gece gökyüzünde tek bir bulut dahi yoktu; gökyüzüne kalkan bakışlar karanlığın içinde sadece parlak yarım ayı seçebiliyordu. Vercingetorix, Gergovia surları ile iç yüzeydeki hendekler arasında turluyor, göklerden gelecek yepyeni bir işaretin düşünü kuruyordu.

Göklerdeki suretler... Efsane Topraklar’daki suretler. Dumanlar arasında görünen suretler. İlk kez bilgi ağacının altında hayatına giren ve o günden bugüne dek kaderine yön veren suretler. O, bu kadere şimdiye dek hep güvenmişti. İyi bir Galyalı gibi, iç sesine kulak vermişti.

Ve aynı suretler sağlıklı ve normal bir erkeğin hayatını ondan çalmamış mıydı? Bir karısı ve ailesi yoktu. Hatta şimdiye dek tek bir kadınla bile beraber olmamıştı. Marah onu bir barbar olduğu için küçümsüyordu. Rhia ise bekâret yemini etmişti. Hayatının neredeyse tümünü kaderinin kendisine armağan ettiği suretleri izleyerek harcıyordu.

Öte yanda Caesar, kendi kaderini gerekliliklerin zalimane mantığını takip ederek çiziyordu. Ve her nedense ordusunu kendi komutası altında gökyüzünde süzülen bir kuş sürüsü ya da nehirde yaşayan bir balık sürüsü gibi, “bir” ve “beraber” tutan da yine Caesar olmuştu.

Bense Galyalıları nafile komuta etmeye çalışıyorum, diye aklıdan geçirmişti Vercingetorix. Yalnız başına savaşmaya ve yine tek başına şanı

uğruna ölmeye hazırdı. Ve en büyük güçleri de bu yüzden en büyük zayıflıkları olup çıkıyordu. Şanlı bir ölümü, şansız bir zafere tercih etmeleri değil miydi her şeyin çıban başı olan... Üstelik de sadece bu ülküyü kendine ülkü edinmiş bir komutanı takip edecek bir ordu söz konusuyken.

Vercingetorix bakışları gökyüzüne dönük; bir işaret görmeyi bekleyerek yürümeye devam ediyordu. Neredeyse Guttuatr'a çarpacaktı. O da surların etrafında ters yönde turluyordu.

"Sen de mi bir işaret bekliyorsun?" Vercingetorix, Baş Druid'e alaycı bir tavırla sormuştu.

Guttuatr, ay ışığında hiç olmadığı kadar soluk duruyordu; yüzünün atan rengi çizgilerini de derinleştirmişti. Bir hayalet gibiydi ya da yakında dönüşeceği bir hayalet.

"Senin gibi mi?" diye sordu Guttuatr cevaben.

"Beni yeniden Caesar'ın kapanına düşürecek bir suret görmeyi beklediğimi hiç mi hiç sanmıyorum," diye yanıtladı Vercingetorix. "Sadece bir çıkış yolu arıyorum artık. Kendi kendimin böyle bir tuzağa düşmesine nasıl izin verdim Guttuatr?"

"Doğru olanı yaparak."

"Doğru olan neydi?" dedi Vercingetorix, acı içerisinde. "Bana kimin bu işten faydalandığını söyler misin? Bourges'in katledilen halkı mı?"

Guttuatr yanıt vermeyince, Vercingetorix kendi sorusunu kendi yanıtlamıştı. "Sana kimin faydalandığını ben söyleyeyim, sadece Caesar!"

"Güç, beraberinde savaş meydanında çekişmeyi getirir," dedi Guttuatr. "Yanlış ve doğru, insanoğlunun ruhunda her zaman çekişme halindedir. Aslında faydalanan sensin Vercingetorix. Eylem adamı nicedir kaybettiği bilge adamı buldu nihayet."

"Belki de," dedi Guttuatr'a. "Bilge bir adam daha büyük bir belayı önlemek için küçüklerine neden olmaktan kaçınmamalı. Bazen insan hayatında öyle zamanlar olur ki, iyiye ulaşmak için yaşamlarımızdan daha fazlasını kurban etmek zorunda kalırız. Öyle ki şerefimizin kendisi de buna dahildir."

"İşte şimdi gerçek bir druid gibi konuştun!" dedi Guttuatr. "İşte şimdi dengim oldun!"

"Ben nasıl seni dünyevi çekişmelerin içine çekerek kullandıysam ve sen ruhani varlığından fedakârlık ettiysen, bu da onun gibi bir şey; öyle değil

mi? Ben de seni kullanmadım mı?” Vercingetorix’in sesi sakin çıkıyordu. “Ve bu benim ruhuma ağır geliyor.”

Vercingetorix şimdiye dek Guttuatr’ın gözlerinde hiç böyle yumuşak bir bakış görmemişti. “Şimdi,” diye söze girdi Baş Druid, “işte şimdi de benim dostum gibi konuştun.”

Vercingetorix, Gergovia’nın büyük toplantı salonunu onarmak için elinden geleni yapmıştı, ancak hâlâ gördüğü manzara eski halini yakalayamamış bir hayaleti canlandırıyordu onun gözünde. Duvarların dış yüzeyindeki beyaz boyalar kazınmış, üzerlerindeki antik asma ve çiçek figürleri silinip gitmişti böylece. Toplantı salonunun sütunlu girişi tamamen yerle bir edilmiş olmasına rağmen yine de izler kalmıştı. Hafif renkli camlar pencerelerden çıkarılmış, yağ lambaları meşalelerle yer değiştirilmiş, eski şölen masası yeniden yerine taşınmıştı. Ancak salon duvarlarının iç yüzeyleri için yapılabilecek hiçbir şey yok gibiydi. Nitekim bu duvarlar Gobanit tarafından Roma tarzında yeniden yapılandırıldığından tüm orijinalliğini yitirmişti bir kere.

Düşman askerlerine ait kafatasları, kılıç ve kalkanlar hâlâ duvarlarda asılı olmasına rağmen, artık eskisi gibi şanlı bir tarihin şerefli anılarını mevcut koşullardan ötürü yad ettiremiyordu. Sandıklar dolusu mücevher ve altın kırsal kesimdekilerin zayilerini karşılama için hazineden aktarılmıştı. Bu yüzden de Vercingetorix boş sandıkların savaşın Galya’nın en zengin kabilesine nelere mal olduğunu hatırlatmaması için toplantı salonun yerlerine dizilmesini istememişti.

Critognat, Carnutelardan Cottos, Atrebatelerden Comm, Santonlardan Epirod, Parisiilerden Velaun, Turonlardan Kassiv ve Belovaquelar’dan Netod; yani Galya ordusunu oluşturan tüm kabilelerin liderleri eski ahşap masanın etrafında toplanmışlardı.

“Gözcülerin anlattığına bakılırsa; eğer Romalılar bu hızla yol almaya devam ederlerse, yarın güneş batmadan önce yerlerine varmış olurlar.” Vercingetorix söylediklerine kendi de güçlükle inanıyordu.

“Biz hazırlıklıyız!”dedi Critognat.

“Hayatımız boyunca olamayacağımız kadar hazırlıklı!” Ve söyledikleri için kendi kendini cezalandırmak istemişti. Keltill olsaydı bir savaş öncesi konseyinde asla böyle bir şey söylemezdi.

“Tahkimler tamamlandı,” diye sözlerine kaldığı yerden devam etmişti Critognat. Her bir kılıç keskinleştirilmiş, tüm miğferler gıcır gıcır

parlatılmıştı. “Onları yok etmeye hazırız!”
“Hayır!” Vercingetorix ağzının içinde gevelemiş, sonra da pişman olmuştu. “Biz onlarla savaşmaya hazırız.”
“Peki, o halde eksiğimiz ne?” Netod’du bu.
“Zafere giden yol,” dedi Vercingetorix; yine kendi kendini söyledikleriyle dehşete düşürmüştü.
“Bu da ne demek oluyor?”
“Ne yani, adamlarımı alıp kaçmamı mı tavsiye ediyorsun?” Comm alaycıydı.
“Belki de kaçmalıyız,” dedi Velaun. “Zafere giden yolda olmadığını düşünen bir komutanın önderliğinde savaşmaktansa.”
“Neden Arverni şehrinin surları arasında Caesar’ın lejyonlarının bizi kapana kıstırmasına izin verelim ki?” Cottos’un sözlerinde de kinaye seziliyordu.
“Haklı!”
“Aslında evet, haklı!” dedi Vercingetorix, “İzin vermemeliyiz!”
Sanki buğudan kefen giymiş yalçın bir kayalığın üzerinde duruyordu. Ve sis perdesi bir anda aralanarak vadiyi her zaman olduğundan daha da berraklaştırmıştı.
Mantıksal bir berraklıktı bu. Vercingetorix, Caesar’ın da böyle düşündüğünü sanıyordu. İşte şimdi yavaş yavaş anlamaya başlıyorum diye geçirdi aklından.
“Tanrılar yeni bir suret armağan etmişler gibi bakıyorsun!” dedi Rhia.
“Tanrılar değil,” dedi Vercingetorix ve devam etti, “Cottos!”
Cottos, bu cevap üzerine Vercingetorix’i şaşkınlıkla süzmüştü.
“Neden Arverni şehrinin surları arasında Caesar’ın lejyonlarının bizi kapana kıstırmasına izin verelim ki diye sordun. Cevap da izin vermemeliyiz oldu.”
“Ne?” diye kükredi Critognat. “Caesar bizi yakaladığı ilk yerde doğrasın diye şehri terk mi edeceğiz?”
“Hayır,” dedi Vercingetorix. “Bir çeşit savunma sağlamak için yeteri kadar askerle sen burada kalacaksın. Kuvvetlerimizin büyük kısmı; özellikle de süvarilerin çoğunluğuyla ben gideceğim.”
Bunun üzerine bu sefer Critognat’ın yüzü allak bullak olmuştu.
Vercingetorix içten bir kahkaha atmıştı. “Caesar, Bourges’te neyi başarmaya çalıştı?” diye sordu.

Uzun süren bir sessizlik boyunca kimse hiçbir şey söylemedi.

“Peki ne başardı?” Epirod daha fazla dayanamamıştı.

“Hayır,” dedi Vercingetorix, “ordusuna yeniden yiyecek tedarik etmeyi başardı. Ve bir diğer başarmayı hedeflediği şey ise; bizi şehrin içinde kapana kıstırmaktı.”

“Ve şimdi de aynı şeyi tekrar yapmaya hazırlanıyor,” dedi Velaun.

“Bu yüzden de tüm Bourges’i yakıp yıkarak, halkını katletti; neden? Çünkü bizi Gergovia’yı kuşatmasına karşı savunmak durumunda bırakmak istiyordu.”

“Tanrılar sayesinde bunu zaten biliyorduk,” dedi Comm.

“Biz de Caesar’ın bizden yapmamızı beklediği şeyleri yapmayacağız,” diye açıkladı Vercingetorix. “Şehrimizi Roma kuşatmasına karşı savunarak çok fazla direnemeyiz. Bizi açlıktan ölüme mahkûm edene kadar ya sıkıştıracaktır ya da bir yumurtayı avucunun arasında kırar gibi ezip geçecektir. Bizim yapmamız gereken savunarak değil savaşarak mücadele etmek! Fareler gibi Caesar’ın tuzağında değil, gerçek Galyalılar gibi meydanda!”

“İyi konuşmaydı Vercingetorix!” dedi Critognat. “Uzun zamandan beri yaptığın en iyi konuşma.”

Vercingetorix, Critognat’ın sözlerine içerlemişti. En azından yüreğimizdeki ümit filizleriyle savaşabiliriz diye düşündü. Ancak Galya’nın komutanı Keltill gibi konuşmalıydı. Bu yüzden yüzüne acımasız bir maske geçirmeliydi. Kılıcını çekerek ayağa kalktı.

“Ve eğer yenilirsek dahi...” diye devam etti sözlerine, “ozanlar hikayemizi anlatırken Galyalıların ölümünden gurur duyarak anlatacaklardır.”

“Elindeki kaynaklar ve bu kaynakları değerlendirmek için elindeki zamana bakılırsa, Gallius bile şehri koruma altına almaya kalksa daha iyisini yapamazdı.” Caesar gördüğü manzara karşısında hayretini saklamadan Brutus ile konuşuyordu.

Gergovia’nın kurulu olduğu tepede birlikleriyle mola verdiği düzlükte durduğu yerden surların üzerindeki askerleri, kapılardan içeri dışarı at üzerinde gidip gelen savaşçıları görebiliyordu.

Durduğu yerden sadece surların etrafına açılan hendek ve oyukları göremiyordu. Ama keşfe gönderdiği öncü birlikler o haberi de çoktan

vermişti. Karşılarına çıkacak ilk hendek karşıya geçmelerine müsaade etmeyecek kadar büyüktü ve içine yerleştirilen ahşap kazıklar süvarilerin geçişini de engellemek için düşünülmüştü. Toplam kaç tane daha böyle hendek olduğunu bilmiyorlardı, ama en az üç tane daha olduğunu keşiften dönenler bildirmişti. En dıştaki hendek ise surların hemen yanına katapult menzillerine açılmıştı.

“Katapultlarımızı, kuşatma kulelerimizi ve hatta koçbaşlarımızı nasıl etkisiz hale getirdiğini görüyor musun Brutus? Üstelik, sadece kazma kürek kullanarak. Mobilize köprüler inşa etmemiz gerekiyor, sonra da onları en az dört hendek ileriye atacağız. Ama çabamız da boşuna gitmeyecek. Eminim Gallius bunu duyunca öfkeden kuduracak!”

“Vercingetorix ile gurur duyuyorsun neredeyse!” Brutus sesindeki hırçın tondan kendi kendine utanmıştı.

“Sanırım öyle Brutus. Uzun zamandır bu topraklardayım. Bazen kendimi bir Galyalı gibi düşünürken bulduğum bile oluyor. Mars bana yardımcı oluyor, terazinin kefelerini zafer yönünde çekiyorum. Ve şunu unutma ki, zeki bir düşmanı yenmek, aptal olanı yenmekten daha makbuldür.”

Decimus Junius Brutus, Galya’ya muhteşem bir macera yaşayacak olmanın sarhoş edici ümidiyle gelmişti. Tabii büyük bir liderin kanatları altında çabuk yol almayı da umut ediyordu.

Caesar -tanıdığı en mükemmel adam ve hatta yaşayan en yüce Romalı- insanlara bir şeyler öğretmek, anlatmak ve onlarla fikirlerini paylaşmaktan büyük haz alan bir eğitimci gibiydi. Tabii bu dürtülerini tatmin etmesi için de etrafında belki oğlu yerine koyabileceği, kendisini hayranlıkla dinleyecek birilerine ihtiyaç duyardı.

Vercingetorix, Caesar’ın bu zaafının öznesi olana dek Brutus bu durumun farkına varmamıştı. İki oğulun babalarının ilgisini çekmek için aralarında yaşanan çekişmeyi andıran bu garip kıskançlık Brutus’ü basitleştirmişti.

Eğer Brutus, Caesar’ı gerçekten sevmeseydi, ona sadece yüce ve zeki bir babaya duyulan hayranlıktan ibaret bir duygu besleyip, onun takdirini kazanmaya çalışırdı. Fakat düşmanlarını açlığa mahkûm etmek için kendi halkını telef etmekten çekinmeyen bu barbar kabile reisi, Brutus’ün hayranlık duyduğu adamı aniden değiştirmiş gibiydi.

“Bize sadece iki seçenek bırakmış gibi görünüyor,” dedi Caesar. “Ya kuşat ya da şehre süvari birlikleriyle hücum et. Hendekleri aşmak için basit

kalaslar, surlara tırmanmak için de merdivenler tercih et. Sen hangisini yapmayı denerdin Brutus?”

“Büyük bir süvari atağı bize çok sayıda yaralıya mal olur. Üstelik yenilgiye uğrama ihtimali de var. Ancak bir kuşatma eninde sonunda kesin zaferle sonuçlanır, dolayısıyla sanırım...”

Sönük bir yanıt diye düşündü Caesar. Brutus olayların gerisinde kalmış gibiydi.

“Düşün Brutus, düşün!” dedi. “Kuşatma başarıya ulaşana dek kış bastırabilir. Erzak stoğumuz yeniden tükenebilir, bu yüzden kuşatmadan vazgeçmek zorunda da kalabiliriz. Ve Vercingetorix de bunu biliyor. Benim bildiğimin de farkında. O halde?”

Brutus’ün donuk bakan gözleri Caesar’ın sözlerine tek tepkisiydi.

“O sadece bir kuşatmaya davetiye çıkarıyormuş gibi görünüyor çünkü aslında saldırmamızı istiyor!” dedi Caesar.

“Sence öyle mi?”

“Hiçbirimiz uzun bir kuşatmayı kaldıramayız. Biz kaldıramayız, çünkü yabancı ve düşman topraklarda zamanla yarışıyoruz. Vercingetorix kaldıramaz çünkü Galya ordusunun sahip olmadığı bir erdem var; o da...“

“Sabır!”

Brutus nihayet o girdiği garip ruh halinden çıkmıştı.

“Çok güzel genç dostum!” Caesar sonunda bunu söyleyebilmişti.

“Sabır, bir kuşatmayla baş etmek için gereken en önemli erdemdir. Dolayısıyla Galya lideri ne pahasına olursa olsun, bir kuşatmaya engel olmaya çalışacaktır. Vercingetorix, Bourges’i dövüşmeden almamızı sağladı.”

“Ama... biz... Bourges’teki katliamı kendi şehirlerini savunmalarına neden olmak için yaptık.”

“Gergovia’yı en iyi şekilde savunmak zorunda. Ama illa ki içeriden değil.”

“Ancak ordusu orada hazır bekliyor. Gördük ki...“

“Surlardaki savaşçılar ve geçitteki süvariler. İçerde tam olarak kaç kişi olduğunu bilmemize imkân yok. Hatta Vercingetorix’in içerde olup olmadığını bile bilmiyoruz.”

“İçerde olmadığını mı düşünüyorsun?”

“Ben onun yerinde olsaydım surların içine hapsetmezdim kendimi. Sanki içerideymişim gibi gözükmesini sağlayacak kadar kuvveti içeride bırakır ve

Romalılara üstünlük sağlayabildiğim süvari birliklerimin arasına gizlenirdim. Sonra Caesar'ın şehre hücum etmesini beklemeye başlardım ve piyade birliklerim hazır olunca...”

“Arkadan atağa geçerdim.”

Caesar başını sallamıştı. “Gerçekten sahip olduğu tek şans bu. Hatta bu işe de yarayabilir. Tek mantık savaşı bu şartlar altında planlanabilir.”

“Ancak o tam olarak gerçek şartları bilmiyor...”

“Evet, bilmediği doğru, zavallı piç.” Caesar'ın sesinde hüzün seziliyordu. “Ve anladığı zaman, edindiği bilgi en acımasızı olacak.”

Gecenin içinde bir baykuş sesi yükselmişti, kamp ateşlerinden yükselen kıvılcımlar ağaç dallarına konmuş ateş böcekleri gibi duruyordu. Rhia arkası Vercingetorix'e dönük vaziyette vaatkar bir biçimde yatıyordu. Gecenin içinde at kişnemeleri, horultular ve binlerce savaşçının uykulu mırıltıları duyuluyordu. Vercingetorix tüm bu seslere rağmen, kendini zamanın içinde geride bir yerde, Rhia ile ikisinin bir ormanda kamp yaptığı, ordusunun da kılıç kardeşiyle kendinden ibaret olduğu günlerde hayal etmek istiyordu.

Ama tüm bunlar çok uzun zaman önce gibi duruyordu onun nazarında. O günden bu yana sayamayacağı kadar çok adam öldürmüş, kırsal alanlara Caesar'dan da Brenn'den de daha çok zarar vermiş, Galya Ordusu'nu komuta etmiş, nihayet gerçek bir druid olmuş ve hayatının yönünü görmüştü.

“Rhia...” yumuşak bir sesle mırıldanmıştı. Cevap alamayınca da daha normal bir sesle “Rhia? Uyuyor musun?” diye sormuştu.

“Artık değil.” Öfkeli çıkan sesini küçük bir kahkahayla yumuşatmayı bilmişti.

“Sanırım savaş yarın başlayacak, başlamazsa da çok yakında başlayacaktır. Dolayısıyla bu gecenin son gecemiz olup olmadığını bilemeyiz...”

“O halde?”

“O halde...” Vercingetorix elini Rhia'nın omzuna koymuştu.

Rhia, Vercingetorix'in kolunu ittirmişti. “Bunları Galya topraklarında ölemeyecek birinden mi duyuyorum?”

“Ya suretler kafamızı karıştırmak için Tanrılar tarafından gönderilen tuzaklardan ibaretse?”

“Şu anda öyle bir şeye inanmayı istemek için nedenlerin olmalı, sanırım benim için de öyle. Ama aslında ikimiz de gerçekten inanmayı istemiyoruz. Söyle bakalım, istiyor muyuz Vercingetorix?” Rhia dalga geçiyor gibiydi.

Gerçekten de Rhia’nın söyledikleri doğruydu. Doğru olan her ne olursa olsun, Vercingetorix kendini Rhia’ya yaklaşırken bulmuştu. Nefesini nefesinde duyuyor, misk kokusunu genzinde hissediyordu.

“Şu anda, Galya’nın kralı olabileceğime ihtimal bile vermiyorum,” dedi Vercingetorix. “Ve eğer bu suret yanlış ise, neye değecek ki!”

“Kılıç kardeşliği yeminimiz mi?” Rhia gülmeye başlamıştı. Vercingetorix de onunla gülmek için kendini zorlamıştı.

“Caesar’ın hiçbir zaman göremediği kadar iyi görüyorsun stratejimi.” Vücutları git gide birbirine yaklaşıyordu, nerdeyse birbirlerine değmek üzereydiler.

“Pek kurnazca sayılmaz!”

“Pekâlâ, neden?” Vercingetorix bir elini kızın kalçasına koymuştu. Rhia yüzünü dönmemiş ama bu kez elini de itmemişti.

“Çünkü kaderlerimiz bunun gerçekleşmesine asla izin vermeyecek.” Rhia’nın sesinde hüzün buğusu vardı.

“Ama eğer yazgımızda yarın ölmek varsa, bu akşam yapacaklarımız kimin umurunda?”

Rhia yanıt vermemişti. Aralarındaki sessizlik uzayıp giden bir nehir gibiydi. Vercingetorix elini daha da ileri götürmeye çekindiği gibi, tamamen çekmek de istemiyordu. Rhia uzun uzun esneyip sonra da içini çekmişti.

“Bu nedir Rhia?”

“Bu konu hakkında konuşmayacağım.” Rhia’nın sesi bir fısıltı halinde çıkmıştı.

“Ne hakkında?”

“ Aşk... ve ölüm ve kader... sen ve ben hakkında. Ne yapamayacağımız, ne yapmamamız gerektiği hakkında.”

Vercingetorix diğer elini de Rhia’nın omzuna koyarak onu kendine çevirmişti. Rhia da karşı koymamıştı. “Bu gece yeryüzündeki son gecem olabilir ve bir bâkir olarak ölebilirim ve sen bana yine de nedenini açıklamayacağını mı söylüyorsun?”

“Bazı şeyler hiç konuşulmasa daha iyi.”

“Ama bu onlardan biri değil!” Vercingetorix gittikçe hırçınlaşıyordu. Sonra da yalvarırcasına, “Lütfen Rhia, en azından bu kadarını...” dedi.

“Bu seni memnun etmeyecektir,” dedi üzüntüyle. Ortalık zifiri karanlık da olsa Vercingetorix kızın gözlerindeki yumuşamayı görebiliyordu. Belki biraz daha yumuşar umuduyla sabırla beklemiş, geceyi Rhia’nın nefesinin ve uzaktan gelen bir baykuşun sesini dinleyerek geçirmişti.

“Ben de ölümümü bir suret halinde gördüm.” Rhia en sonunda konuşmuştu. “Ve...ve...”

“Ve ne?” Vercingetorix kendini tutmaya çalışıyordu.

“Ve ben bir savaşçı gibi öldüm.”

“Bu da senin dilediğin bir ölüm değil miydi?”

Vercingetorix, Rhia’nın başını salladığını görmüştü, ama yine de bakışları başka yöne çevriliydi. Göz göze gelmemeye özen göstermişti.

“Ölümüm tam da dilediğim gibi olacak.” Rhia’nın sesi Vercingetorix’in şimdiye dek duymadığı bir tonda çıkmıştı. “Senin yanında savaşarak öleceğim. Ve sen... sen de...”

Vercingetrorix çenesine dokunmuştu. “Ve ben?”

“Ve sen yola devam edeceksin...”

Vercingetorix ne diyeceğini bilemiyordu ya da ne hissedeceğini... Tecrübesizce de olsa genç kızı uzun uzun ve şehvetle öpmüştü. Bir adamın bir kadını öpebileceği en güzel şekilde.

Rhia da bu şehvetli öpücüğe aynı şekilde karşılık vermiş, delikanlıyı kollarının arasına almış, önce usul usul sonra da hırsla sokulmuştu koynuna. Göğüslerini Vercingetorix’e bastırmış, kılıç dansından çok daha zevkli bir başka dansa başlamışlardı ve Rhia aniden Vercingetorix’i geri itmiş, kollarından uzaklaşmış ve arkasını dönüvermişti. Sonra da çok güçlü görünen savaşçı kadın hıçkırmaya başlamıştı.

“Bu da neyin nesi?”

“Sana bunu anlatamam...”

“Ama şu anda anlatmak zorundasın...”

Rhia derin bir soluk almıştı. “Öyle mi?” Bir soluk daha almıştı. Genç kadının vücudunun derinden ürperdiğini hissedebiliyordu.

“Tüm bu tip suretlerde olduğu gibi benimki de yalınlıktan uzaktı,” dedi Rhia. “Seninle... Seninle bir gece seks yaptığımızı gördüm. Ertesi günü de savaşta senin yanında ölmüştüm. Kaybettiğimiz bir savaş Vercingetorix!”

Konuşmasını bitirince yüzünü Vercingetorix’e dönmüştü. Yaşla dolan gözleri parlıyor, alt dudağı titriyordu. “Neden yeminimizi bozmamamız gerektiğini şimdi anlıyor musun?”

Vercingetorix başını sallamakla yetinmişti. Parmağıyla dudaklarına dokunmuş, ancak onu öpmeye bu kez cesaret edememişti.

“Senin ölümün olamam...”

“Hâlâ anlamıyorsun,” dedi Rhia, “Senin için ölmekten onur duyarım. Öyle ki seninle bir gece beraber olabilmek için bile ölüyorum.”

İşte bu konuşan kadını gayet iyi tanıyordu.

“Ancak Gergovia için savaşırken kaybetmemeliyiz. Eğer kaybedersek Galya da onunla beraber kaybeder.”

Ve bu da tanıdığı savaşçıydı.

Ve o an için hangisini daha çok sevdiğine karar verememişti; savaşçıyı mı kadını mı?

Caesar atının üzerinde işaret verenlerin arasında oturuyordu. Bir yandan da biraz daha bulutlanmasını umarak gökyüzünü süzüyordu bakışlarıyla. Ne var ki umduğu mükemmel gece hiçbir zaman gelmeyecekti.

“Onlara anlatmaya başla,” diye emir verdi ve işaret verilenlerden üçü emirleri iletmek için Caesar’ın yanından ayrıldı.

Trebonius, Tulius ve Galba üç öncü birliği daha ilk hendeğe köprü vazifesi görmek için kalas taşıması için görevlendirebilirdi. Birer piyade birliğini de her köprü çalışmasının başına dikmek gerekirdi. İkinci hendek de aynı şekilde kalasla donatılacak, peşi sıra gelecek birlikler ileri gidecekti; ta ki üçüncü hendeğe de aynı işlem uygulanana dek. Üç hendek de tamamlanınca istedikleri an geri çekilme şansını yakalamış olacaklardı. Bu da onları hendeklerin öte tarafına daha büyük bir kuvveti; merdivenler, mızraklar ve okçularla donatarak yollama cesaretini verecekti. Ama yine de ordunun tümünü bu riske atmaya göze alamıyorlardı.

Şafak sökmeden iki saat önce büyük bir saldırının hazırlıklarına başlamak Caesar’ın normalde yaptığı bir şey değildi. Ancak Galyalıların aşağıda olup biteni merak etmeye tenezzül dahi etmemesi, Caesar’ın adamlarının en azından ilk hendeğe dek engele takılmadan ve cesaretlerine cesaret katarak ilerlemelerini sağlamıştı. Galyalılar Caesar’ın ordusunu sanki davet ediyordu. Görünüşe bakılırsa Caesar’ın tüm ordusunu bir aptal gibi

hendeklerin etrafına konuşlandıracağını düşünerek, o gelmeyecek anı bekliyorlardı.

Yine de Caesar bu beklentiden şüphe duysa da, Galya askerlerinin ikinci bir adım olarak ne yapacağını bir türlü kestiremiyordu. Tabii bir şekilde ön saflara saldırmaları hariç. Ama bu seçeneğin dışında, Vercingetorix ordusunun sakladığı büyük bölümüyle Caesar'ın en güçsüz olduğunu hissettiği anda ortaya çıkarak sürpriz bir saldırı gerçekleştirebilirdi.

Bir sihirbazın değneği değmişçesine gri bir bulutun içinden yükselen sabah güneşi Gergovia'nın üzerine ışıklarını yaymıştı. Güneşin ilk ışıklarıyla daha da gün yüzüne çıkan Roma ordusu, üçüncü hendek halkasının içinde sekiz bölüklük sıkı ve muntazam bir şekilde dizilmişti. Hepsinin yüzleri dördüncü hendeğin karşısındaki şehrin giriş kapısına dönüktü. Hendek halkasının öbür tarafında da birkaç yüz kadar Galya okçusu yüzü koyun yatmış, olacakları bekliyordu. Bir kalasla arkalarında bulunan savunmaya en uygun hendeğe geçiş sağlamışlardı. Diğer yanda da en az bir o kadar daha okçu alesta bekliyordu.

Bin kadar Galya savaşçısı da atlarıyla şehrin önünde ve arkasında gidip geliyorlardı. Naralar atıyor, kılıçlarına havada daireler çizdiriyordu; surların üzerindeki sayıca daha fazla olan savaşçılar da aynılarını yapıyorlardı.

Beraberlerindeki az sayıdaki kadın da, kimisi genç ve dinç, ama çoğunluğu orta yaşın üzerinde, savaşçılar ne yaparsa taklit ediyordu. Bağırırken yaşlıların sarkmış göğüsleri inip kalkıyor, naralarla oldukları yerde dönerlerken savrulan eteklerinin altından kaba etleri gözüküyordu. Trompetçiler de bu cümbüşün temposunu arttırmak için iş başındaydı.

Romalı askerler, bu curcunaya curcuna ile karşılık vermek için düzenlerini ve askeri disiplinlerini bozmamışlardı. Sadece kendilerini bu çekişmenin tam olarak gerisinde bırakmayı kendilerine yediremedikleri için, bulundukları yerden kendi nidalarını yükseltmeyi ve trompetçilerinin seslerini Galya trompetçilerine nispet daha da yükseltmeyi ihmal etmemişlerdi.

Vercingetorix en yakınında duran işaretçibaşına işaret vermiş, o da uzun ve kuş şakımasına benzeyen bir ezgiyle aldığı talimatı birinden diğerine ve ondan da ötekine iletmişti. Ta ki bu garip ezgi ağaçlarda yankı bulana dek.

Savaşçılar atlarına davranınca Rhia da sancağını havaya kaldırmış, Vercingerorix de başını sallayarak işareti yinelemişti. İşaretçi başı da üç

kısa ama daha yüksek ezgiyle talimatı iletmişti. Vercingetorix ve ordusu dörtnala ormanın içinde gizlendikleri yerden çıkıyorlardı...

Oranix'in gözcüleri, Caesar'ın adamlarının ilk üç hendeği gece boyu çalışarak geçtiklerini ama daha fazla ilerlemediklerini hatta Caesar'ın tüm kuvvetlerini de şehre yaklaştırmadığını haber vermişti.

Tüm bu olanlar endişe vericiydi. Critognat'ın Roma ordusunun tamamını hendeklerin içine çekmek ve ardından Vercingetrorix'in sayıca üstün birlikleriyle arkadan saldırma stratejisine sekte vuruyordu. Görünüşe bakılırsa, Roma askerlerini sersemletecek sürpriz bir saldırı olasılığı pek de mümkün görünmüyordu. Ve eğer Critognat emirleri dinleyerek, Romalılar ilk sıradaki ateş hendeğine doğru atılana dek saldırıya geçmese de, savaş başlayana dek Critognat'ın sabırsızlığını nasıl yeneceğini Vercingetorix de bilmiyordu.

Ancak düşünmek için artık zaman yoktu; zaman eyleme geçme zamanıydı. İşte şimdi son noktayı koyacak çarpışma yaşanacaktı; teke tek görülecekti tüm hesaplar. Sonunda Vercingetorix babasının ona bıraktığı şanlı isimle -Savaşçıların Ulu Lideri olarak savaşacaktı. Ulu savaşçılar savaşıyordu; hem de Roma'nın karınca sürüsünü andıran askerleri gibi değil, boğazlarında yankı bulan savaş naralarıyla ozanların hikâyelerine konu olacak bir kahramanlık destanını kılıçlarıyla yazan kahraman savaşçılar olarak.

Gök gürültüsünü andıran sesler savaş meydanında kulakları sağır edecek gibiydi, bir toz bulutu yükselmiş, sabah güneşinin arasından süzüldüğü gri bulutla tek vücut oluvermişti. Beynine sıçrayan kan adeta Vercingetorix'in tüm vücut ritmini durdurmuştu; tabii düşüncelerini de. Hissettiği tek devinim altındaki şaha kalkmış atın dörtnala ayak seslerinden ibaretti. Vercingetorix'in tek yapabildiği kudretini gösterebilmek için gırtlağını yırtmak pahasına attığı savaş naralarıydı. Aslında sözsüz ve bir o kadar da sessiz...

Caesar planladığı gibi kuvvetlerinin sevk edebildiği kadarını hendek halkalarının içine yığmıştı. Riskli olmasına rağmen, muharebe başladığı an ön cepheden gelebilecek bir saldırıya karşı gelmeleri mümkün gibi görünmüyordu. Bu yüzden savaş naraları atan lejyonerlerin arasında sıyrılıp en dıştaki hendek halkasına doğru yönelmiş, atının yularını bir muhafıza

vererek atından aşağı inmişti. Sonra da kılıcı elinde, sanki savaş meydanının en genç ve en cengâver askeriymiş gibi, kalas köprülerin arasında gözden kaybolmuştu. Elinde kılıcı, sırtında rüzgârda uçuşan kırmızı peleriniyle en önde tepedeki şehre gözlerini dikmiş öylece bakıyordu. Lejyonerler ise aralarında Caesar'ı görmekten şaşkın, birbirlerine kulaktan kulağa fısıldıyorlardı:

"Caesar kendisi de bizimle beraber savaşacak!"

Sonra da yarım düzine kadar Roma askeri kalkanlarından bir platform yaratıp Caesar'ın üstüne çıkmasına yardımcı olmuştu. Caesar kalkan platformun üzerinde durmuş, kılıcını kolunun erdiği kadar havaya kaldırmış ordusunu selamlıyordu. Caesar'ın bu jestini karşılıksız bırakmayan ordunun içinde de hep bir ağızdan, "Selam Caesar!" nidaları yükselmişti.

Surların dibindeki kalabalığın içinde kırmızı pelerinli figür bir savaş sancağı gibi yükselince, Galyalı savaşçıların da savaş naraları ve kılıçlarının kalkanlarına çarparak çıkardığı tempo hızla yükselmişti. Kadınların dönerken açığa çıkan kaba etleri, surların üzerinde etten bir duvar varmış gibi duruyordu. Surların hemen önünde duran süvari birlikleri en içteki savunma hendeğine doğru dizginleyemedikleri öfkeleriyle düzensiz bir şekilde ilerliyordu.

Caesar ip gibi gergin tuttuğu sağ koluyla kılıcını başının üzerine kaldırmıştı. Romalıları az buçuk tanıyan herhangi birinin hemen tanıyacağı, Romalılar için pek de onur ve saygı göstergesi olmayan bir selamlama jesti yapmıştı.

Ancak etrafındakilerden kimsenin bunun ne anlama geldiğini bilmedikleri belliydi; tezahüratlar gittikçe artıyordu.

Birkaç dakika içinde Roma yönünde mızrak yağmuru başlamıştı.

Ateşten bir duvarın aniden Caesar'ın önünde alev alarak dikilmesi onu da afallatmıştı. Dizlerinin üstüne düşüvermişti. Yerdeki kol ve bacak parçalarının arasına öylece kalakalmıştı. Ama bu ani düşüş aynı zamanda onun hayatını da kurtarmıştı, nitekim birkaç saniye önce durduğu yerde şimdi oklar vızır vızır gelip gidiyordu.

Yeniden ayağa kalktığında kalkanların oluşturduğu basit bir çatının altına ittirilmişti. Zaten aksi olsaydı, ikinci bir ok yağmurunun altında belki de çoktan can vermiş olurdu. Belki de ilk kez İspanyol yaz güneşinden daha kuvvetli ve harlı bir sıcağı ensesinde hissediyordu.

Cesaret kişisel bir erdem olabilirdi, ama böyle bir durumun içinde bulunan bir kumandan için ancak kötü bir alışkanlık olabilirdi. Bir kör dövüşünün başını çeken bir kör gibiydi. Ama bir an önce atına binip eski yerine geri dönmeli ve oradan neler olup bittiğinin resmini bir bütün olarak görebilmeliydi.

Ardından da Caesar yarım düzine kadar adamını çağırıp kaplumbağa dizilişine geçmelerini emretmişti. Askerlerinin kalkanlarıyla oluşturdukları küçük kaplumbağanın eskortluğunda bu karmaşa ve arbedenin içinde rahatlıkla yol alabilecekti.

Emirlerine uyulduğunu görünce ve diğer tarafında da birliklerden arındırıldığını tespit edince, eskortlarından ayrılmış ve atının üzerinde ana kuvvetlerinin arasına katılmıştı. Sonra da dörtnala işaret başını bıraktığı yere doğru yola koyularak savaş alanını tetkik etmeye kaldığı yerden devam etmişti. Aslında ortalıkta çok da ciddi bir çarpışma göze batmıyordu, iki hendek ateşiyle orduların birbirinden ayrılmış olmasının bunda etkisi büyüktü. Bu mesafeden oklar da etkisiz kalıyordu.

“Gallius’a birkaç katapult getirip okçularını top yağmuruna tutmasını söyle, sonra da etraflarında turlayan süvarileri hedef alsın! Şimdilik taş ve kayaları kullansın, ama sıranın Yunan ateşine geleceğini de unutmasın.”

Katapultlar şehrin kendisine dek ulaşamasa da, Galyalı okçular geri çekilmeye zorlanacak, en azından epeyce zarar görecekti. Böylece onların gerisinde bulunan süvari birlikleri de geri çekilmek zorunda kalacaklardı.

Ya da Galyalılar olarak, daha önce her ne plan yaptılarsa ona uyacaklardı. Ne de olsa stratejik bir geri çekilme bile onlara epeyce yabancı bir taktikti. Sadece Vercingetorix bunun işe yarar bir taktik olabileceğini anlayabilecek bir yaradılışa sahipti. Ve Caesar artık tek bir şeyden emindi ki, o da Vercingerorix’in şu anda onlarla olmadığı.

Roma ordusunun ana kuvvetlerinin, içi kazıklarla dolu üç ve onun da önünde ateşle dolu iki hendeği aşarak surların üzerindeki Galyalı okçulara ulaşan sivri uçlu kaya bulutu, şanslı olan süvari birliğinin ilk sırasına denk gelmemişti. Yumruk, kafa, fıçı büyüklüğünde taşlar birbirini takip etmiş, gök gürültüsünü andıran sesler çıkararak yere düşen kayalar sırayı almış ve bombardıman bir kaya seline dönüşmüştü. İskeletler birbirine çarpıyor, kol ve bacaklar havada uçuşuyor, atlar acı içinde kıvranarak yere yuvarlanıyordu.

Kısa süre içinde bir anda ortalık yaralı ve ölü atlarla, insanların can pazarına dönüşüvermişti. Bazı cesur okçular karşı koymaya çalışmış, diğerleri panikleyerek geri çekilmeye yeltense de peşlerinde duran süvari birlikleri engeline takılmışlardı. Kimisi de kaçmaya çalışırken, atlarının kontrolünü yitirerek arbedede telef olmuştu.

Arbedenin yaşandığı Galya safından bir trompet sesi yükselivermişti. Ve trompete verilen cevap şehir surlarının üzerinden gelmekle beraber hiç mi hiç gecikmemişti. İşte tam da Caeasar'ın görmeyi beklediği sahneydi bu.

Gergovia şehir kapıları açılmış, Galyalı asker sürüsü kapının önünde belirmiş; pek çoğu kadın olmak üzere yüzlercesi dışarı uğramıştı. Bir yandan kütük ve kalaslardan yapılma basit ve aslında işe yaramaz görünen mobilize köprüler taşıyorlardı. Caesar, Gergovia kapılarından aşağı doğru pür telaş indiğini gördüğü insan akını karşısında hem eğlenmiş hem de içinin cız ettiğini hissetmişti.

Bu manzaranın devamı daha da acıklıydı. Mobilize köprülerden ilki en içteki ateş hendeğine dayanmış, yüzler hatta binlerce süvari şehirden dışarı fırlamıştı. Bunlar Gergovia'da geride bırakılanların hepsi olmalıydı.

Caesar ne de şanlı bir sahne diye geçirmişti aklından! Savaş naraları atıp bağırıp çağıran zavallı Galyalı savaşçıları!

"Katapultları ateşleyin!"

Roma safının ilk sırası görünür bir şekilde geri çekilmeye başlayıp kaya yağmuru hız kesince, Galyalı okçular ve onların gerisinde duran süvari birliklerinden tezahüratlar yükselmişti. Gergovia halkı ellerinde taşınabilir köprülerle yokuş aşağı iniyor, herkesin dilinde bir zafer türküsü erken bir şenlik havası estiriyordu.

Portatif köprülerden ilkini içteki ateş hendeğine dayadıklarında, Romalı askerler çoktan en dıştaki hendeğin gerisinde toptan geri çekilme telaşına girişmişlerdi. Hendeğin içinde hâlâ yanmakta olan ateşe dikkat etmeden Galyalılar köprülerini dayamış; süvari birlikleri de köprünün üzerinden hendeğin karşısına geçmeye başlamıştı. Portatif köprüler taşıdıkları ağırlığın altında çatırdamaya, garip sesler çıkarmaya başlamıştı. Kalaslar pek çok yerinden çatlamış, üstlerine binen ağırlık arttıkça da tahtalar birbirinden ayrılmıştı. Bir anda dengesini yitirip kendini çukurda bulan atlar ve alevin içinde feryat eden binicileri için artık yapılabilecek bir şey yoktu. Bazı köprüler tutuşmuş, üç tanesi ise tamamen yanıp kül oluvermişti kısa zamanda.

Verilen zayiatlara rağmen, Galya süvari birliklerinin çoğu hendekleri atlayabilmiş, peşlerinden gelen yayan kasaba halkıyla yoldaşlarının akıbetine uğramaktan şans eseri kurtulmuşlardı.

Roma ordusu geri çekilmekle kalmamış, düzenini de tamamen yitirmişti. En içte kalan kazıklı hendeğin gerisindeki peş peşe düzeneklerini de yitirmiş, en dıştaki iki hendeğin bile gerisine yığılmışlardı. Üstelik öyle bir karmaşa içindeydiler ki, hendekleri atladıktan sonra kendi köprülerini geri bile çekmemişlerdi.

Critognat da bu fırsatı kaçırmamış, Romalıların kendi köprülerini kullanarak havada daireler çizdirdiği kılıcı ve dörtnala giden atıyla zafere aç savaşçılarını Romalı askerlerin üzerine sürmüştü.

Caesar bilerek bıraktığı köprülere Galyalıların böyle çılgınca hücum edebileceklerini tahmin etmemişti. Gallius bu köprüleri piyade birliklerinin geçişini sağlamak için inşa etmişti. Dolayısıyla aynı anda geçecek atlı birliklerin yükünü kaldırmak için pek de elverişli sayılmazlardı. Ancak Galyalılar aynı anda geçmek bir yana, köprülerin üzerinden dörtnala atlarıyla geçmeye kalkışınca olanlar olmuştu. Pek çok köprü daha o an çökmüş, bir kısmı da pek çok yerinden çatlamıştı. Tabii Galyalıların payına düşen de sendeleyen atlarıyla kazık dolu hendeklerde soluğu almak olmuştu.

Tüm bu olanlar Galyalılar’da bile daha ihtiyatlı olma ihtiyacını doğurmuştu. Geride kalanlar sağlam köprüleri kullanırken daha tedbirli davranıyordu.

Caesar ise Galyalıların oyalandığı süreci birliklerini yeniden konuşlandırmak için kullanmıştı. Galyalıları karşılamak için beş sıra derinliğinde bir piyade birliği görevlendirmişti. En ön sıradaki piyadeler mızraklarla donanmış, onların gerisinde kalanlar ise kılıçla kuşanmışlardı. Onların da gerisinde beş sıra derinliğinde bir başka piyade birliği ellerinde türlü kargıyla alesta bekliyordu. Caesar’ın yedekte tuttuğu süvariler ise en arkadaydı. Caesar’ın gözü gibi baktığı katapultlar da süvarilerin gerisinde bir öbek piyadenin arasına gizlenmişti.

Ordunun geri kalan kısmı, ki bu aşağı yukarı yarısına denk geliyordu, yüzlerini Caesar’ın aniden Vercingetorix’in beraberindeki birliklerle çıkacağını düşündüğü alana dönmüşlerdi. Şehirden çıkan Galyalı sayısının azlığına bakılırsa, Vercingetorix, Caesar’ın sayıca üstün kuvvetlerine karşı ani bir süvari baskınında bulunmayı tasarlıyor olmalıydı. Ve bu “sürpriz

atağın” Vercingetorix’in asıl kozu olacağına şüphe yoktu. Caesar’ın karşısında duran onun için çerezden ibaretti.

Yine de sürpriz atak gelmeden önce şu çerezlerle oyalanmak hiç de fena olmayacaktı Caesar için.

“Yunan ateşini hazırlayın!” diye emir verdi Caesar. “Gallius’a iyice tembih edin, ateşin ikinci hendek ya da civarına düşmesine dikkat etsin; onların yeterince gerisine,” diye de ekledi. Aklına katapultları Bourges’e getirmelerinin ne kadar zaman aldığı gelmişti...

Critognat’ın kılıcını başının üzerine kaldırması ve ardından tekrar yere indirmesiyle; hep bir ağızdan savaş narası atan Galyalılar, Critognat’ın öncülüğünde Roma piyadelerinin üzerine dörtnala sekiz devasa kil amfora başlarının üzerinden sıyırıp geçerek arkalarında kalan hendeklerin tam ortasına düşmüştü. Kimi hendek alev almış, kimileri ateş toplarını etraftaki çayırların üzerine sıçratarak alevlerin dağılmasına neden olmuştu. Kalaslar alev almış, yerde yatan atlar üzerindeki binicilerle tutuşmuş, can çekişenler ölümlerin en kötüsünü yaşamışlardı.

Caesar süvarilerin arasında hemen kargılı adamlarının ardında at biniyordu, ancak Galyalılar’a o kadar yakındı ki atlarının kokusunu duyabiliyor, yırtıcı savaş naralarını işitebiliyordu.

Tam oturduğu yerin üzerinden ardı ardına mızraklar geçiyor, başının üzerinden geçen amforalar şans eseri sıyırıyordu. Yunan ateşinin ise verdiği zayiatın ne denli kuvvetli olduğunu Galya cephesinden yükselen yanık et ve ona karışan ter ve idrar kokusundan anlayabiliyordu. Alev alan bedenlerin son nefeslerini vermeden önceki acı dolu haykırışları ise cabası...

Çarpışma oldukça sert geçiyordu. Ancak kalkanlarıyla bir duvar örmeye çabalayan atlılarındansa ileri atılan lejyonerlerinin daha etkili olduğunu görünce, Caesar geri dönüp arkadaki trompetçiye öne atılmaları için askerlerine işaret vermesini istemekte bir sakınca görmemişti.

Kalkan ve mızraklarla örülmeye çalışılan et ve metalden duvarın ardındaki Roma piyadeleri emin ve temkinli adımlarla öne doğru ilerliyordu. Critognat’ın düzensiz süvari birliği karşısında çok da zorlanmadıkları açıktı.

Galyalılar ise geri çekilmek bir yana, bir kısmı daha da öfkelenerek düşünmeksizin mızrakların üzerine doğru atılmış ve birkaç Romalı’yı ölümle burun buruna gelmek pahasına yere çalmıştı.

Caesar, Titus Labienus’u Britanya çıkarmasında Galyalı askerlerin komutası görevinden alıp, yerine Tulius’u geçirdiğinde tecrübeli komutan bu duruma epeyce içerlemişti. Ama netice bir çıkmaza sürüklenince, yine Labienus işinin başında bulmuştu kendini. Caesar’ın kendisine bir general olarak sonuna dek güvendiğinden şüphesi yoktu. Ama Caesar’ın bazı konularda kendisine tam olarak güvenemediğinin farkındaydı. Özellikle politik meseleler ve tabii Gisstus aracılığıyla halledilip de artık Tulius’a aktarılan birtakım kirli ve karanlık hesaplar.

Ama Labienus bunu her zaman bir erdem ve insaniyet olarak görmüştü. Çünkü o her şeyden öte bir onur adamı ve bir askerdi; daha fazlası olmak için içinde en ufak bir hırs kırıntısı dahi bulunmuyordu. Erdem olarak görüyordu, çünkü Caesar, Labienus’un gerçekten ne yapmak istediğini bildiği için onu kendi istekleri ve hayat görüşü doğrultusunda görevlendirmeyi tercih ediyordu.

Ancak şimdiye kadar...

Şimdi Labienus kendisini Caesar’ın bu karanlık işlerinden birinin tam ortasında bulmuştu. Yanında sadece aşağı yukarı kırk kişilik bir manga asker, sadece tek bir muhafızla beraber, çok da dostane ilişkiler kurduğunu söyleyemeyeceği Litivak ve onun tüm vadiyi dolduran ordusuyla kuzeybatıya doğru yol alıyordu.

Bir general olarak, Bourges’teki hunhar katliamın elzem ve akıllıca bir strateji oyunu olduğunu söyleyemeyecek kadar dürüsttü. Ancak dilinin ucuna gelenleri yutkunarak yok etmek zorundaydı. Bu bir savaştı. Ve şu anda da onurlu bir düşmanı adice savaş hainliği yapmaya sürüklüyorlardı. En kötüsü de, Labienus bir şeyin gayet iyi farkındaydı ki, Galyalılar Labienus’un Romalı olup olmadığını göz önünde bulundurmaksızın ona saygı duydukları için bu işin başına geçirilmişti; onurlu düşmanın saygı ve güven duygusundan yararlanmak için.

Labienus derin derin içini çekmişti.

Litivak, büyük ihtimalle Labienus’un iç geçirişini duymuştu ve ne anlama geldiğini de biliyordu; başını ondan yana çevirerek Labienus’a bakmıştı.

“Şimdi,” diyerek karşılık vermişti Labienus bu bakışa...

Kan beynine sıçramış gibiydi; damarlarında bir savaşın zafere ve şana gebe naraları yankı buluyordu sanki. Caesar'ın üstlerine doğru şahlanan ordusuna karşılık Vercingetorix de Caesar'ın ordusunun üzerine yürüyordu.

Yaklaşıyorlardı, gittikçe daha da yakın... Savaşın iç içe geçmiş acı ve cesaret dolu türlü sesleri yeri göğü inletiyordu.

Vercingetorix başını bir an için kuzeybatıya çevirdiğinde, en az kendi ordusu büyüklüğünde bir başka ordunun yokuş aşağı olanca hızıyla inmekte olduğunu görmüştü. Vercingetorix ordusunun sağ kanadının büyük bir tehlikeyle burun buruna gelmekte olduğunu o an anlamıştı. O da ne? Yaklaşmakta olan savaşçıların üzerinde Eduen mavisi pelerinler vardı...

Ordunun başında kimin olduğu açıkça görünmese de, Vercingetorix bu hainin kim olduğunu tahmin edebiliyordu; ondan başkası olamazdı.

"Litivak!" Vercingetorix'in haykırışında yüreğindeki acının tınıları hissediliyordu.

İşte bu harikaydı!

Vercingetorix savaşçılarının sağ kanadını Litivak'ın ordusunu karşılamak üzere kuzeybatıya çevirmişti. Şimdiye dek öğretilenler bir yana, bu hareketlerinin Caesar'ın sol kanada yüklenerek karşılık bulacağına neredeyse emindiler.

Nitekim Caesar, "İleri!" talimatını vermekte hiç gecikmemişti.

Caesar da takviye kuvvetin kuzeybatıdan olanca hızıyla yaklaşmakta olduğunu görünce tereddütsüz ön saflara doğru atılmış, kırmızı kadife pelerinini bir Roma sancağı gibi dalgalandırarak piyade birliğinin başında almıştı soluğu. Zafer kokusunun bu kadar derin hissedildiği bir anda ordusunun başında olmak ve bu hazzı onlarla birebir paylaşmak istiyordu.

Vercingetorix de kendi savaşçılarının başındaydı. Atını şahlandırmış öyle hırs ve acıyla gidiyordu ki, ordusuyla arasını metrelerce açmış olduğunu fark etmemişti bile. Aklında tek bir şey vardı; o mavi pelerine bir an evvel ulaşmak.

Ve şimdi o mavi pelerinli hainin yüzünü seçebiliyordu.

Evet gerçekten de o Litivak'tı.

En kötüsü de hain domuzun yüzünde pis bir sırıtma vardı.

Ve Litivak sol eliyle pelerininin ucunu yakalayarak iç yüzünü dışına çevirmişti.

Vercingetorix'in soluğu kesilmiş, gözleri yaşlarla dolmuştu.

Litivak'ın pelerininin içi turuncuydu.

“Bourges’in yanmasına neden olan Arverni benim düşmanımdı,” diye haykırdı Litivak. “Ama bu ağır bedeli benimle paylaşan Galyalı sonsuza dek benim kardeşim ve yoldaşımdır!”

Gördükleri karşısında Caesar’ın ağzı açık kalmıştı. Az ileride Litivak ve Vercingetorix kollarını kavuşturmuş birbirlerine dostça sarılıyorlardı. Vercingetorix’in ordusunun sağ kanadına katılmakta olan tüm Eduiler ise tıpkı Litivak gibi pelerinlerinin turuncu yüzünü çevirmişti. Vercingetorix’in süvarileri şimdi sayıca iki katına çıkmıştı.

Gergovia şehrinde kadın, yaşlı ve çocukların maviden turuncuya dönen bu kardeşlik gösterisi karşısında göğüsleri kabarmış, tezahüratlar ve savaş naraları birbirini coşkuyla takip eder olmuştu. Şehirde kim eline ne geçirdiyse, her biri aynı anda tempo tutmaya başlamıştı.

Litivak’ın dönekliğine öfke duyacak zaman bile yoktu; kaldı ki Litivak’ın ordusu aralarına katılmış da olsa, Caesar’ın ordusu Galyalılara karşı sayıca üstünlüğünü hâlâ koruyordu. Caesar bunun bir fiyaskoya dönüşmemesi için elinden geleni yapacaktı. Caesar atını döndürmüş, piyade birliklerinin beşinci sırasında aralarına karışarak göze batmamayı umut etmişti.

Daha önce hiçbir savaş meydanında böyle bir curcuna ile karşı karşıya kalmamıştı.

Galya süvari birliği, Roma lejyoner hattı kadar olmasa da, yine de oldukça geniş bir cepheyle piyadelerin önünde dikilmişti. Sayıca kendilerinden epeyce üstün olan Roma süvari birlikleriyle burun buruna gelene dek piyadeleri yarıp, Roma ordusunun içlerine sızmaları hiç de zor olmamıştı. Ancak yine de Roma piyade birliği de iki kanada açılıp yeniden birleşerek yeni bir cephe oluşturup, Galya savaşçılarının önüne dikilecek zamanı bulmuştu. Ama nafileydi, Galya süvarileri bu yeni diziliş de kolaylıkla delip geçmişti.

Öte yandan Critognat’ın şehre bakan süvarileri Roma sathı karşısında epeyce zayiat vermişti. Ama bu da çok uzun sürmemişti. Vercingetorix ve Litivak’ın birleştirdiği güçleri Roma’lıların dizilişini yara yara Critognat’ın kuvvetlerine yardım ulaştırabilmeyi başarmıştı.

Çarpışma düzenli iki ordu arasındaki bir meydan savaşı olmaktan çoktan çıkmıştı. İrili ufaklı savaşçı grupların kendi aralarında yaptıkları bir mahalle kavgasını andırıyordu tüm bu olanlar.

Caesar şimdiye dek hiç böyle bir çarpışmaya tanık olmamıştı. Her şey çok hızlı, birbirinden bağımsız ve hatta anlamsız gelişiyordu. Ne öfkelenmek ne

de terör estirmek için bile vakit yok gibiydi. Kılıcını savur, birinin gırtlağını uçur, dön, sıradaki gelsin! Kendini bu çarpışmanın ortasında bir general gibi hissetmek bir yana sıradan bir adam gibi bile değil, daha çok bir hayvan gibi hissediyordu. Yaşamı ve düşmanın kanı için dişi ve pençeleriyle savaşan bir hayvan...

Caesar, gözleri fal taşı gibi açılmış, sarı uzun saçlı ve sakalı kana bulanmış bir Arverni'yi elinde mızrakla bir hışım gelirken görünce, kalkanının ardına gizlenmeye çalışmıştı. Mızrak kalkana olanca hızıyla çarparak tam ortasına saplanmıştı. Çarpmanın etkisiyle kalkan Caesar'ın elinden yere yuvarlanmıştı. Atıysa panik içinde aniden şahlanarak Caesar'ı üzerinden atmıştı. Caesar hemen ayağa kalkıp toparlansa da düştüğünü gören lejyonerler onu kollamak için etrafında bitivermişlerdi.

Ardı ardına şahlanan atlar, can çekişen adamlar, çarpışan kılıçların sesleri, bağırışlar ve çığlıklar... Vercingetorix bir sis bulutunun içinde çözülüyormuş gibiydi. Ama bu Bourges'te karşısına çıkan suretin içinde bulunduğu beyaz sis bulutuna benzemiyordu, aksine bu kan kırmızı bir sis bulutuydu, hem de içinden parlak kırmızı bir pelerin çıkagelen bir bulut.

Parlak kırmızı bir pelerin.

Gaius Julius Caesar'ın pelerini.

Kan gölüne dönen zeminde doğrulurken Caesar'ın omuzlarını kaplayıvermişti. Caesar'ın elinde kılıcı vardı, etrafını ise bir anda lejyonerler sarmıştı. Yenilgiye uğraması muhtemel şeytani bir yılanı çevrelemiş gibiydiler.

Vercingetorix de atını bu ölmek bilmeyen canavarın üzerine sürmüştü; paylaştıkları ortak kaderin üzerine gider gibiydi.

Savaş alanının kırmızıya çalan pusu içinde at sırtında bir figür Caesar'ın peşi sıra takip ediyordu; genç ve sarışın bu adam çamur içindeydi. Büyük İskender'in barbar bir yansıması gibiydi. Ama o Vercingetorix'ten başkası değildi. Vercingetorix yaklaştıkça, Caesar onun başka bir dünyadan bakıyormuş gibi görünen gözlerini daha iyi görebiliyordu. Sanki bir hayalin içinde yaşanıyordu tüm bunlar.

Caesar gözlerini yaklaşmakta olan düşmanından ayıramıyordu. Bu gözler onu yenilginin kâbusunda tuzağa düşürmüş ve fatihinin şanlı rüyasında uydurma bir görüntü halini almıştı. Kaldı ki Vercingetorix de gözlerini Caesar'ınkilerden ayıramıyordu. Bu ikisinin beraberce paylaştıkları bir

rüya, bir ölüm dansı ya da kader hatta zamanın dışına çıkmış ölümsüz bir an gibiydi.

Öyle ki, Caesar güçlü bir fırtınanın kılıcını elinden söküp alarak rüzgârda savurduğunu oldukça güç fark etmişti.

Daha toy bir delikanlıyken Brenn'in tacını babasının başından yere düşerken yakalamış biri olarak, hiç düşünmeden, Gaius Julius Caesar'ın kılıcını da havada yakalamıştı.

Vercingetorix'in önünde kılıçsız ve savunmasız öylece dururken zaman Caesar için durmuş gibiydi. Galip gelenin gözlerinin içine karmakarışık duygularla dikmişti gözlerini. Ve o adam biraz sonra onu Caesar'ın kendi kılıcıyla katledecekti.

Ve hâlâ gözlerin içinde gördüğü şey...

Bu nasıl olabilir?

Vercingetorix yenilmiş ve savunması olmayan düşmanının önünde dururken bakışlarında en ufak bir tereddütün bile izleri yoktu; kaderini kabullenmiş gibiydi.

Vercingetorix bu anı gördüğü hayalde bir sonraki adımının düşmanının kendi kılıcını kalbine saplamak değil, kılıcını iki eliyle sıkıca tutarak düşmanına geri vermek olarak hatırlıyordu. Bir teslimiyet nişanesi gibi.

Caesar da Vercingetorix'in onunla aynı şeyleri görüp görmediğini merak ediyordu.

Ama bu nasıl olur?

Caesar'ın gördüğü kendi yaklaşan ölümü değil, aksine Vercingetorix'in bugünkü zaferin sahibini, uysalca, sanki yenen değil de yenilen kendisiymiş gibi kılıcını uzattığı sahneydi.

Caesar başını sallamıştı, içinde bulundukları o kısacık anda paylaştıkları bilinmeyen kaderlerini sorgular gibi bir hali vardı.

Nedenini bilmeden, ama olayların akışını değiştirmeye de gücü olmaksızın, Vercingetorix de başını sallayarak karşılık vermişti.

Ve Casear'ı selamlar gibi düşmanının kılıcını başının önünde tutmuştu.

Ve sonra da, daha da yukarı kaldırarak bağrından kopan bir çığlık atmıştı. Önce boşlukta, sonra kendi kulaklarında yankı bulan ve ardından da

boşlukta dönüp dolaşıp yok olan bir zafer çığlığı.

XVII

Rhia, her zaman olduğu gibi, Vercingetorix'in sağ yanında elinde Arverni sancağıyla at biniyordu. Litivak ise sol kanatta, yanında sancak taşıyan Eduen savaşçısıyla yol almaktaydı.

Peşlerinde ise Brenn'in zamanından bu yana Galya ordusunun görülmemiş çoşkusu ve zafer naraları yükseliyordu.

Bibracte şehrinin kapıları ardına dek açılmış, surlar kalkanlarına vurarak tempo tutan savaşçılar ve tezahürat yapan yöre halkıyla dolup taşmıştı.

Yollara çiçekler seriliyor, trompetler bir karşılama marşı çalıyordu. Vercingetorix, Eduenlerin baş şehrine girerek kasaba halkını içtenlikle selamlıyor, Brenn'in döneminden bu yana hiç yaşanmamış bu zaferin tadını çıkarıyordu.

Yine de yaşamının bu en büyülü anları gölgelenmişti. Vercingetorix, Caesar'ın hayatını bağışlamıştı. Bunu neden yaptığını bile bilmiyordu aslında; tabii kendisine hükmeden suretleri bir kenara koyarsak... Ve Caesar da epeyce zayiat vermiş ordusunu toparlayarak yenilgilerinin ve dolayısıyla utançlarının derin izlerini taşıyan savaş alanından düzenlerini muhafaza ederek ayrılmıştı. Ki bu da Vercingetorix'in eğer yenen Caesar olsa idi atamayacağı bir adımdı.

Savaş alanından ayrıldıktan sonra muhtemelen Caesar ve ordusundan kalan askerler Alpler'in gerisine çekiliyordu. Şüphesiz daha büyük bir ordu toplayarak geri dönme ve intikam alma planları yaparak. Galya'yı fethedemedikleri gerçeğini kabullenmenin Caesar için, Roma'yı yalnız başına yönetme düşünden de vazgeçmek anlamına geldiğini gayet iyi biliyordu. Caesar böyle bir yenilgiyi kabullenmektense ölmeyi tercih ederdi.

Galyalılar da savaşı kazandıklarına iyiden iyiye inanmışlardı. Halbuki işin gerçeği kazandıkları sadece tek bir çarpışmaydı. Vercingetorix gerçeği görmesine rağmen, kaygılarını Litivak haricinde hiç kimseye söyleyememişti.

Litivak sahip olduğu ve hatta olabileceği her şeyi riske atmıştı. Üstelik de sadece Liscos'un ayağını kaydırıp yeni Eduen reisi olmak pahasına değil, aynı zamanda Caesar'ın gazabını hem kendi halkının hem de onurunun üzerine çevirmek pahasına. Tüm amacı ise Eduiler ile Arverneleri kan davasına dönüşen şanlı bir savaşta birleştirerek, Galya adını alacak onurlu bir ulusun tohumlarını atmaktı.

Vercingetorix onur borcunun karşılığını vermesi gerektiğini biliyordu. Bu orduyu bir bütün halinde tutmalı ve bu zaferi onların gücüne güç, sayılarına sayı katmak için kullanmalıydı. Geri dönmek üzere ant içen yenilmişlerin gazabına hazırlıklı olmalıydılar. Ne demek olduğunu gayet iyi bildiği yazgısının adamı rolünü çok iyi oynaması gerekiyordu.

Bibracte, Gergovia'dan biraz daha büyük bir şehirdi. Varlığını ise savaş öncesinde özellikle Diviacx'ın Roma'yla kurduğu ticari bağlantılara borçluydu. Ama şimdi aralarından tek bir kişi bile Roma süprüntülerini giymeye cesaret edemiyordu. Ama yine de pazar alanında satışa sunulmuş pek çok Roma eşyası bulmak mümkündü.

Orijinal Galya mimarisine sahip binaların dış yüzeylerindeki Roma işleme ve süslemelerinin pek çoğu temizlenmiş olsa da, Roma tarzındaki kadın, erkek ve tanrı figürlerinin silikleşen siluetleri dikkatli bakan gözler tarafından seçilebiliyordu. Ayrıca daha önce var olmayan yeni binaların hepsi -tapınaklar, pazar alanları, yeni bir darphane ve bir hazine binası- Roma mimarisine uygun olarak mermer ve kaya birlikte kullanılarak inşa edilmişti.

Taş kemerlerle birbirine bağlanmış olan dar köprünün Roma usulüne göre inşa edilmiş kemerleri de yerli yerindeydi. Toplantı salonunun karşısındaki Roma hamamları da öylece duruyordu.

Bibracte Toplantı Salonu da geniş merdivenlerle çıkılan revaklarını korumuş, Roma görkemini yansıtmaya devam ediyordu.

Vercingetorix, Litivak ve Rhia vardığında şehir meydanı Eduilerle dolup taşmıştı. Vercingetorix kendisini karşılayan kalabalığın içinde Eduen seçkinlerini de görünce memnuniyeti daha da artmıştı. Aslında Vercingetorix'in Bibracte'ye Litivak'la gelmesinin nedeni, Caesar'ın

intikam yemini karşısında Bibracte halkının savunmasız kalmayacağını ifşa ederek Litivak’a borcunu ödemekti. Ancak şehirden girer girmez farklı kabilelerin seçkinleri de dahil olmak üzere pek çok kabileden temsilci görünce bu zafer kutlamasını sadece Arverniler ya da Eduilere değil tüm Galyalılara adama ihtiyacı hissetmişti.

Toplantı salonunun bulunduğu bina o kadar küçüktü ki, içi tamamen boş olsa da ordunun tamamının içeri girmesi mümkün görünmüyordu. Bu yüzden de Vercingetorix askerlerine dışarıda kendilerini bekleyen büyük bir cümbüş vaat ederek, Rhia ve Litivak ile içeri girmek üzere atından inmişti. Ancak çevrelerini saran kalabalık, Vercingetorix ve Litivak’ı tanır tanımaz omuzlarına almış ve sanki üzerinde nadide yiyecekler olan bir şölen masasını taşır gibi özenle toplantı salonuna dek omuzlarında taşımışlardı.

Vercingerorix farklı kabile üyelerinin omuzlarında Bibracte toplantı salonuna taşınırken aslında bir şekilde “biz” olabildik diye geçirmişti aklından. Herkes hep bir ağızdan, “Vercingetorix! Vercingetorix!” diye tezahüratlar ediyor, kılıçlarını kalkanlarına vurup tempo tutarak bu cümbüşe eşlik ediyordu. Vercingetorix bu coşkuyu bir konuşma yapmayarak karşılıksız bırakamayacağını gayet iyi biliyordu. Ellerini başının üzerinde havaya kaldırmıştı, bu hareketi de ortalıkta kopan patırtının yerini sükûnete bırakmasına yetip de artmıştı.

“Roma’nın lejyonlarını yendik!” Vercingetorix avazı çıktığı kadar bağırmıştı. “Julius Caesar arkasına bakmadan kaçıp gitti! Biz...”

“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”

Tezahüratların ardı arkası kesilmiyor, kalabalıkta yükselen coşkulu uğultu dinmek bilmiyordu.

“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”

Herkes Vercingetorix’in şerefine kadeh kaldırıyordu. Bu coşkudan etkilenmemesi için bir insanın taştan yaratılmış olması gerekirdi; oysa Vercingetorix de duyguları olan bir insandı neticede. Baktı ki sükûnet yeniden sağlanamıyor hem kendi kalbinin hızla atışını hem de kalabalığın uğultusunu dindirmek için havaya kaldırdığı elini uzun bir süre indirmedi Vercingetorix.

“Eğer istiyorsanız Arvernilerden Vercingetorix için tezahürat yapmaya devam edebilirsiniz.” Vercingetorix bunları söylerken sağ elini de Litivak’ın omzuna koymuştu. “Ve tabii Eduilerden Litivak için de!”

Kalabalık Vercingetorix’in sözlerine uymuştu. Litivak, kasaba halkının ağzında kendi ismini de Vercingetorix ile beraber duymaktan memnun olmuştu. En sonunda bu coşkulu tantana yerini bir başka sessizliğe bırakmıştı. Vercingetorix bu sessizliği yüreğindeki heyecanı dökebileceğini hissettiği sözcüklerle doldurmaya karar vermişti.

“Galya savaşçılarının zaferi için tezahürat yapın, ama sakın ola ismi bir süre sonra unutulacak kabileler için değil!” Belki de niyetlendiğinden daha da sert çıkmıştı sesi. Aynı zamanda kalabalığın duymayı beklediğinden de daha sert... Nitekim Vercingetorix’in sözlerinin karşılığı kalabalığın gırtlaktan gelen homurtuları olmuştu. Vercingetorix bu geçici hoşnutsuzluğu onların duymayı tercih edeceği sözlerle kapanışı yaparak geçiştirmeyi bilmişti.

“Kazandığımız bu zaferle doğumunu müjdelediğimiz ve bundan sonra ruhunu sonsuza dek yaşatacağımız şey için; Galya için tezahürat yapın!”

Vercingetorix’ten duymayı bekledikleri bu sözleri de karşılıksız bırakmamışlardı.“Vercingetorix! Galya Kralı!” Kalabalıktan bir ses yükselmişti.

Ritmik tempo kaldığı yerden devam ediyordu yine. Ancak bu kez zafer narasının sözleri değişmişti.

“Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!”

İşte Vercingetorix’in onlardan duymayı beklediği sözler de bunlardı. Bir surette bir gün gerçekleşeceğini gördüğü sözler. Tüm yapması gereken bu sözlere inanmak ve tezahüratları kabullenmekti.

Kalabalığın coşkusu bir süre sonra dinince Vercingetorix kendini, “Brenn’in tacını giymemeliyim!” derken buldu. “Hâlâ henüz tam olarak kazanılmamış bir zafer varken! Biz büyük bir çarpışmadan galip çıktık ama henüz savaşı kazanmadık!”

Vercingetorix’in son sözleri tam da düşündüğü gibi sessizlikle karşılanmıştı. Litivak da başını kararlı bir biçimde sallayarak onu destekliyor gibiydi. Ancak Vercingetorix bu kadarını söyledikten sonra susamayacağının farkındaydı. Sarf ettiği sözleri de bir daha geri alamazdı. İşte bu yüzden onları yeniden coşkuya boğacak yeni bir şeyler söylemeliydi.

Kılıcını çekip başının üzerinde havaya kaldırdı.

“Hiçbir kral, topraklarımızda hâlâ Roma izleri varken Galya’yı yönetemez!”

Dışarıda çiselemeye başlayan yağmurun yarattığı hüzünlü ve puslu hava, çadırının önünde durmuş, ordusunu seyreden Caesar'ın ruh durumuna da gayet uygundu. Lejyonerler kendi çadırlarının içine doluşmuştu. Kimi askerler de yağmurdan ötürü sönmek üzere olan ateşlerin başında alet edevatlarını onarıyordu. Yemek için garip lapalar pişiren, zar atan, gırgır geçenler de cabası...

Her şeyden sonra, kim neyle meşgul olursa olsun, alınacak en ufak bir haz kırıntısı bile kalmamıştı. Yine de Caesar'ın içinde her ne kadar yenilmiş ve savaşın yaralarını taşıyor da olsa, böyle bir orduyu komuta ettiği için hatırı sayılır bir tatmin duygusu filizleniyordu. Bugün kaybetseler bile, bir gün nasıl olsa kazanacaklardı.

Gördüğüm surette Vercingetorix kılıcımı bana bir savaş meydanında geri vermiyordu, diye geçirdi içinden Caesar. Yüzünde belli belirsiz alaycı bir gülümseme belirivermişti.

Gergovia'da yüz yüze geldiği felaket ona ömrü boyunca unutmayacağı ve çok da pahalıya patlayan üç ayrı ders vermişti:

Asla ve kat'a paralı Galya askerlerine en güç koşullar altında bile güvenmeyecekti.

Asla ve kat'a Galya ordusunun süvari birlikleriyle arkadan saldırmalarına müsaade etmeyecekti.

Ve en sonuncusu; bundan böyle Vercingetorix'in ana kuvvetlerini tuzağa düşürüp kuşatma altında tutabilmek için elinden gelen her şeyi yapacaktı.

Caesar, içinde ateş yakılabilecek denli büyük olan çadırına ısınmak ve rahata gömülmek üzere geri dönmüştü. Çadırın içinde yok yoktu; adım başı yağ kandilleri, oldukça iyi bir yatak ve pek çok kamp sandalyesi. İçerde Tulius, Labienus, Gallius, Galba ve Glavius -Caesar'ın yeni muhbiri- et parçalarıyla zenginleştirilmiş lapalarını kaşıklıyorlardı. Kadehlerinde ise Roma şarabının yerini tutmayan Galya birası vardı.

Serdümenler bir düzine kılıcı çadırın içindeki masanın üzerine sermiş, Caesar'ın kaybettiği kılıcının yerine birini seçmesi için bekliyorlardı.

"Pekâlâ, bu ne kadar da adi böyle?" Caesar kılıçlardan birini eline almış, serdümenleri tartan gözlerle süzüyordu.

"Süvarilerimiz bunlardan çok daha kötülerini kullanıyor," dedi Galba. "Eğer bir meydan savaşında süvarilerimiz Galyalılar ile karşı karşıya gelirlerse, korkarım hiç şansımız olmayacak!"

Caesar sadece başını sallamakla yetinmişti. Bir başka kılıcı eline almış, ağırlığına ve dengesine bakıyordu. Aslında eline aldığı anda seçeceği kılıcın o olduğuna çoktan karar vermişti.

“Piyade birliğimiz büyük ölçüde parçalandı,” dedi Tulius. “Bu hepsinden de kötü. Onda birinden fazlası öldürüldü, bir o kadarı da savaşamayacak durumda.”

Caesar tepki vermeden yeni bir kılıca uzanmıştı.

“Yiyecek de sorun olmaya başlayacaktır.” Galba yeniden konuşmaya başlamıştı. “Geri çekilirken epey miktarda erzağımız zayi oldu. Muhtemelen ancak kışa kadar idare edebiliriz; o da eğer dikkatli davranırsak.”

“Ölüleri ve işe yaramaz atları doğrayın ve etleri tütsüleyin,” dedi Caesar.

Galyalılar böyle bir şey yapmayı akıllarının ucundan bile geçirmezler. Yeterince içmişlerse atlarıyla cinsel ilişkiye bile girerler, ama yakında onlar da dışkılarını yemeye başlayacaklardır. Onlar atlarının kendileri gibi birer ruhu olduğuna inanır.

“Ya ekipmanlarımız?” diye sordu Caesar, kafasındaki düşünceleri kovuşturmaya çalışan bir hali vardı. Dördüncü bir kılıcı eline almış inceliyordu.

“Tüm kuşatma kulelerimizden ve katapultlarımızdan olduk ama yenilerini yapmak için hâlâ malzememiz var,” dedi Gallius.

Caesar masadan beşinci kılıcı almış, omuzlarını silkerek kınına yerleştirmişti. Tüm kılıçlar aşağı yukarı aynı el işçiliğine sahipti. Biri ancak diğeri kadar iyiydi. Vercingetorix’in kendisinden aldığı da dahil olmak üzere...

“Galyalılar şimdi ne yapacak sence Caesar?” Labienus sormuştu.

“Ben Vercingetorix olsaydım, ne pahasına olursa olsun bir başka çarpışmaya girişmekten kaçınırdım. Zaferimi ilan eder, tacımı takar, yolumuza çıkacak her yeri yakıp yıkmaya devam ederdim. Sonra da erzağımız ve hayvanlarımız için yemimiz tükenene dek bizi bir sürek avına sürükleyip sessiz sedasız Alpler’in ardına çekilmemizi beklerdim. Yani Caesar’ın kışı, senatonun kendisini Roma’ya geri çağırmasını engellemeye çalışarak geçireceği yere.”

“Zekice bir strateji!” diye mırıldanmıştı Tulius. “Eğer senin gibi düşünürse, bu kaybedeceğimiz anlamına gelir.”

“Doğru,” dedi Caesar ve devam etti. “Ama bu, sen ne yapardın sorusunun yanıtı... Ne yapacaklarına inanıyorsun sorusunun yanıtı ise, bence bizim işimizi bitirmeye çalışacaklar.”
“Korkarım sadece bir temenni,” dedi Galba.
“Bizi bitirmek mi?” Tulius gülmeye başlamıştı. “Birkaç dönek pislik yüzünden alt tarafı bir çarpışmada yenildik diye Roma’yı alt ettiklerini mi sanıyorlar?”
“Vercingetorix zeki bir adamdır,” dedi Caesar. “Ama sabır hiçbir Galyalı’da bulunmayacak bir erdemdir. Üstelik komutası altında gerçek bir ordu değil, altı üstü bir savaşçı sürüsü var. Aralarından ancak pek azı duymaktan hoşlanmadıkları emirlere uyarlar.”
“Soru şu ki, şimdi ne yapacağız?” dedi Labienus.
“Tam olarak değil,” dedi Caesar, “Asıl soru şu ki, Galyalılar bizim ne yapmamızı bekliyor?” Galvius’a dönerek imalı bir bakış atmıştı. Muhbir omuzlarını silkmekle yetinmişti. Bu hareket üzerine Caesar’ın kaşları çatılmıştı. Gisstus’un yerini bu adamla doldurmaya çalışmak ne de anlamsız bir çabaydı!
“Vercingetorix’in ordusu şu an nerede?” Caesar içini çekip sormuştu, aptal bir öğrenciye soru yönelten Sokrates ekolünden bir eğitmen gibiydi.
“Bibracte’de.”
“Ne yapıyor?”
Galvius huzuru kaçmışçasına yeniden omuzlarını silkmişti. “Zaferlerini kutluyor olabilirler mi?”
“Peki, başka?”
“Başka?”
“Tanrı aşkına, sana soruyorum, peki neden Bibracte’de?” Caesar’ın sesinde en ufak bir öfke belirtisi yoktu. “Vercingetorix neden zaferini, kazanıldığı yerde değil de bir başka yerde kutluyor? Üstelik de söz konusu olan, kendi kabilesinin baş şehriyken?”
Sorularının karşılığını Glavius’tan donuk bakışlar olarak alan Caesar, Gisstus’un yeri doldurulmaz bir adam olduğunu bir kez daha hissetmişti.
“Litivak sana ihanet ettiği için olabilir mi?” Labienus araya girmişti. “Litivak’ı eğer bizle Gergovia’da savaşmaya razı olmazsa, Bibracte’yi yerle bir etmekle tehdit ettiğin için mesela; sana ihanet edince de...”
“Haklısın!” diye haykırdı Caesar. “Vercingetorix, Bibracte üstüne yönelecek gazabımdan Eduenleri korumak için oraya gitti.”

Caesar ayağa kalkmış olduğu yerde küçük daireler çizerek yürümeye başlamıştı. “Bravo Labienus! İşte şimdi bir Galyalı gibi düşünmeyi öğrendin!”

“Ancak bu durumda Bibracte üzerine sefere çıkarsak, süvari birlikleriyle bizi şehrin dışında karşılar ve icabımıza oracıkta bakar!” dedi Tulius. “O zaman hiç şansımız kalmaz.”

“Vercingetorix beni aptal yerine koymaya çalışıyor,” dedi Caesar ve gülmeye başladı, “Ya da sadece bir Galyalı yerine.”

Etrafındakilerin şaşkın ve neler döndüğünü anlamadıklarını belli eden bakışları Gisstus’un yokluğunu Caesar için bir kez daha apaçık ortaya koyuyordu. Bu bilmeceden ancak Gisstus gibi bir adam Caesar kadar zevk alabilirdi.

“Eğer ben de bir Galyalı olsaydım, askerî olarak tamamen aptallık bile olsa, onurum için Litivak ve şehri üzerine edilen yemine karşı gardımı almak için aynı şeyleri yapardım,” dedi Caesar. “Ve dolayısıyla ne zaman Galya’yı almaya niyet edersem o zaman alabileceğimi gayet iyi biliyorum.”

“Beni unutuyor gibisin Caesar!” dedi Tulius.

“Rhine Nehri’ne kadar tüm Doğu Galya’yı içine alan bir harita getir!” diye emir verdi Caesar. Sonra da Glavius’un getirdiği haritayı yere çömelip çadırın zeminine serdi.

“Bakın!” Caesar sağ elinin baş parmağını Bibracte’ye koymuştu. “Burası Bibracte!” Sonra da parmağını güneybatıya doğru hareket ettirmişti. “Ve burası bizim bulunduğumuz yer, en azından aşağı yukarı.”

Sonra da parmağını Bibracte’nin doğusuna gelen bir noktaya doğru çevirmişti. “O halde kuzeye doğru harekete geçmemiz gerekiyor, böylece dışardan bakıldığında Bibracte’ye kuzey doğudan yaklaştığımız düşünülecek. Ama biz şehrin etrafında bir daire çizerek aslında kuzeybatıdan...”

“Ancak Vercingetorix de çoktan harekete geçmiş olacaktır ve...”

“Ve bizim peşimize düşecektir!”

“Gerçekten böyle olacağını mı düşünüyorsunuz?” Caesar kedi gibi mırıldamıştı adeta. “Doğuya doğru peşimize düşeceklerini mi?”

“Doğu, batı, kuzey, güney; hiç fark etmez. Şu an elimizde kalan süvarinin tam beş katı kimde olsa her yönden takibi göze alabilir. Her nereye gidersek peşimizden gelip bizi doğrayacaklardır!”

“Eğer biz yeterince paralı askeri saklı tutmayı becerebilirsek, onlar bizi yakaladıklarında onları bu sevimsiz sürprizle karşılayabiliriz,” dedi Caesar.

“Paralı askerler!” dedi Tulius. “Litivak yüzünden başımıza gelenlere bir bak! Bu lanet topraklarda güvenebileceğimiz hiç kimse yok!”

“Var Tulius, var!”

Toplantı salonundaki tantana Vercingetorix, Litivak ile içeri girince iki misline çıkmıştı. Vercingetorix’e bu kısacık an, geçmişten çıkıp gelen acı-tatlı bir anıyı hatırlatmıştı.

Gözünde canlanan sahne, Gergovia’daki toplantı salonunda babasının verdiği son ziyafettendi; yıllar öncesinde kendi değil de henüz sadece babasının oğlu olmaktan onur duyduğu günlere aitti. Belki de tek farkı bu toplantı salonunun Gergovia’dakinden daha büyük olması ve meşaleler yerine yağ kandilleriyle aydınlatılıyor olmasıydı. Ve tabii bir de duvarlarda asılı olan düşman askerlerinin kafatası ve kemikleri vardı. Burada da kabile reisleri ve liderler salonun ortasındaki büyük bir masanın etrafında toplanmışlardı. Masanın örtüsü mavi olsa da üzerindeki yiyecekler aşağı yukarı aynıydı: yaban domuzu ve koyun eti, ekmek ve çeşitli kümes hayvanları, fıçı ve varillerde bira. Vercingetorix, elinde birasıyla Keltill’in şeref koltuğunda oturduğunu görür gibiydi; dudaklarında da davetlileri selamlayan hoş bir tebessüm vardı.

Bu salonda ise şeref koltuğu kendisi için ayrılmıştı. Sağ yanındaki koltuk ise Litivak için boş bırakılmıştı. Ve solunda ise...

Ortadaki masa, salonun kenarlarına doğru yayılan daha küçük masalarla çevrelenmişti. Bu küçük masalarda da zanaatkârlar, savaşçılar ve tüccarlar yerlerini almışlardı. Ancak Vercingetorix salona girince, ayağa kalkmış ellerinde bira maşrapalarını masaya vurarak tempo tutuyor, bir yandan da Vercingetorix’in ismini tekrarlayıp duruyorlardı. Ve Vercingetorix şeref koltuğuna doğru ilerlerken sol yanında yerini alanı görünce, bir anda etrafta tüm olup bitenlere karşı kayıtsızlaşıvermişti.

Vercingetorix’in solundaki koltukta Marah oturuyordu.

Üzerinde Galya çizgilerini taşıyan sade beyaz keten bir elbise vardı. Carnuteların kabile renklerini temsil eden siyah ve kırmızı şeritler elbiseye renk katıyordu. Sarı uzun saçlarını ise Romalılara ait olduğu anlaşılan altın

bir tokayla toplanıp başının üzerinde toplamıştı. Yanakları doğal halinden daha pembe duruyordu, gözlerinde ise siyah sürmeler vardı.

Savaşçıların Ulu Lideri bir kez daha yıllar öncesine uzanmıştı. Bu insanın aklını başından alan güzelliği ilk gördüğünde erkekliği kabaran delikanlılık dönemine geri dönüvermişti sanki.

“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”

Ama o günlerden bu yana Marah, Caesar ile beraber olmuş, hatta yarı Romalılaşmıştı. Üstelik Vercingetorix’i de bir barbar olmakla aşağılar olmuştu. O “barbar”, şu an Gergovia’nın halk kahramanı ve istediği an kendini tek bir kelimeyle Galya kralı ilan edebilecek konumdaydı. Ve Marah’ın solunda da annesi Epona oturuyordu.

Ama hayır, o artık bıyıkları terlememiş toy delikanlı değildi ve Marah da o genç bâkire değildi tabii ki. Şu an gözlerinin içine baktığı olgun bir kadındı ve artık onların ardında ne yalınlık ne de masumiyet vardı.

Ve onlar artık yalnız da değillerdi.

Tüm gözler bu yeniden buluşmayı merakla izliyordu. Bu buluşmayı tertip eden Epona’nın Carnute akrabaları, ev sahipliği eden Eduiler... Litivak’ın gözleri ise bu işte parmağının olduğunu belli eden dostça ışıklar saçıyordu. Masanın karşısında oturan Rhia’nın bakışları ise donuklaşmıştı.

Ve tabii tek bir fısıltıyı bile kaçırmamak için herkesin kulakları dikilmişti. Toplantı salonundaki kulakların işitecekleri, kulaktan kulağa yayılacak ve hatta seneler sonra bile konuşulacaktı. Vercingetorix yalnız değiliz diye mırıldandı. Asla o genç delikanlı ve küçük kız olamayız. Biz artık ozanların dilinde destanlaşacak bir öykünün kahramanlarıyız.

“Gergovia kahramanının zaferine ortak olup tadını çıkarmak için gelmiş olmalısın?” Vercingetorix’in ilk sözleri olmuştu.

“Bourges’e merhamet eden adamı selamlamaya geldim!” dedi Marah. “İleride iradeli bir kral olacak adamı...”

Ağzı iyi laf yapıyor diye geçirdi içinden Vercingetorix. Yürekten mi söylemişti bunları acaba? Ya da laf ebeliğinden mi ibaretti tüm söyledikleri?

“Ve sen de onun kraliçesi mi olacaksın?”

“Bu soruyu genç bir delikanlı sorduğunda epeyce gülmüştüm, ama bu karşımda duran kudretli adam sorarsa onur duyarım!”

Marah’ın sözleri toplantı salonunda havada asılı kalmış gibiydi. Vercingetorix o kısa sessizlik anında aslında söylediklerinin şu an orada

olmayanlar tarafından da duyulduğunu hissetti; hatta henüz hayatta olmayanlar tarafından bile.

“Galya topraklarında tek bir Roma askeri kalsa bile asla bir kral olmayacağına dair yemin ettim.”

“Ben bekleyebilirim,” dedi Marah ve genç adamın dudaklarına küçük bir öpücük kondurdu.

Derken masadakilerin alkışları kopmuştu.

Rhia hariç.

Ve tabii Vercingetorix’in kendisi de.

Masadaki tüm konuklar Vercingetorix’in söylemesi muhtemel sevgi sözcüklerini duymak için kulak kesilmişlerdi, oysa Vercingetorix tüm dikkatini önündeki yiyecek ve içeceklere vermiş gibi görünmeye çalışıyordu. Hiç tat alamasa da lokmalarını çiğnemeden yutarak iştahlı görünmeye çalışıyordu. Kaçamak bakışlarla süzdüğü Marah da Vercingetorix’den farksızdı. Genç kız da başını önündeki tabaktan kaldırmıyordu.

Ancak Litivak ve Epona da dahil olmak üzere, masadaki herkes dikkatlerini başka yöne çevirecek denli sarhoşlayınca Vercingetorix, Marah’la konuşmaya cesaret edebilmişti. Yine de hâlâ gözlerini kızın gözleriyle buluşturmadan önündeki et parçalarıyla ilgileniyormuş gibi davranarak...

“Buraya gerçekten neden geldin?”

“Sana gerçeği söyledim...”

“Öyle mi?”

“Bourges’in ambarlarını bağışlaman asil bir davranıştı. Ve bunu yapmak için her şeyini riske eden bir adamın soylu bir yüreği vardır.”

“Ama şehir için bir felaketle sonuçlandı.”

“Ama Galya için değil. Eğer Bourges’e zarar verseydin, Litivak senin tarafına dönmezdi. O zaman da Gergovia savaşı kaybedilirdi ve...“

“Ve sen de şimdi Caesar’a yanaşıyor olurdun?” Vercingetorix son sözleri ağzının içinde gevelemiş ve söyler söylemez de dilinin zehrini akıtmak yerine susmuş olmayı tercih edeceğini anlamıştı.

Ama Marah pek de rahatsız olmamıştı. “Bunları duymayı hak ettim.” Sesi yumuşacıktı. “Ve bunları söylemek senin hakkın.” Vercingetorix, Marah’a karşı kalbinin gittikçe yumuşadığını hissediyordu. Acaba Marah da böyle bir etki yaratmayı ümit ederek mi söylemişti tüm bunları?

“O halde benim hâlâ huysuz bir barbar olduğumu iddia etmiyorsun?” Sonra da kendi sözlerini mimikleriyle yumuşatarak, “Ya da belki de sadece sivri dilli bir barbar olup çıkmışımdır?” dedi.

“İnsanları diri diri yakarak, Galyalı doğduğum için kendimden utanmama neden olan adam bir barbardı. Ama Bourges’e merhamet edip sonuçlarını kabullenen adam da, Roma’nın ihtişamıyla baştan çıkmış olduğum için kendimden utanmama neden oldu.”

“Ve tabii Caesar yüzünden?”

“Eğer pişman olduğumu söylersem sana yalan söylemiş olurum... Böyle muhteşem bir adamı tanımış olduğum için,” dedi Marah.

“Bourges halkını parçalara bölen bir adamın ‘muhteşem’ olduğunu mu söylüyorsun?”

“Roma muhteşem olduğu için muhteşem, Vercingetorix. Dünyadaki en büyük medeniyeti yönetmekle mükellef büyük bir adam.”

“Dünyadaki en büyük medeniyetmiş!” Vercingetorix öfkeyle tıslamıştı. Öfkeli sesi sadece Marah tarafından duyulmuştu. “Yolunun üzerindeki her yeri istila ve talan eden; karşılarına çıkan herkesi köleleştirmekten başka hiçbir şey düşünmeyen! Senin halkının insanları da buna dahil.”

“Fethetmeye evet, ama talan etmek değil. Bu şehri gördün, Bourges’i de. Roma’yla yaptıkları ticaretten faydalanmadıklarını söyleyebilir misin? Dünyevi zenginliklerde daha az varlıklı ya da sanatta daha geri olduklarını iddia edebilir misin? Su kaynaklarının daha az olduğunu? Daha az medeni olduğunu?”

“Peki ya ne pahasına?” diye sordu Vercingetorix. “Ve eğer Roma medeniyetine bu kadar hayransan, kaba ve barbar Galyalılar arasında ne işin var?”

“Çünkü,” diye söze başlamıştı Marah, “her ne kadar Roma ve tabii Caesar pek çok alanda dünyanın en iyisi olduğu için imrenilir olsa da, yeryüzündeki en büyük yürek onlarda değil; dolayısıyla Caesar da sevilebilecek bir adam değil. Ama Galya’nın yüreği çok yüce. Tıpkı bana bunları kudretli bir zafer ya da iyi seçilmiş sözcüklerle değil, yapılmadan bırakılmış asil bir hareketle öğreten adam gibi.”

Vercingetorix’in yüreği bu tatlı sözlere güvenmesi ve inanması için adeta iradesine yalvarıyordu. Ancak yine de iradesi, bu sözlerin kraliçe olmayı kafasına koymuş sivri dilli bir kadına ait olup olmadığına karar veremiyordu.

“Vercingetorix!” Vercingetorix! Vercingetorix!”

Herkes kusana kadar yemiş, gözleri kan çanağına dönmüş, misafirler alkol sınırını çoktan aşmışlardı. Toplantı salonunda boşlukta dolanan Gergovia fatihinin sözlerinden başka hiçbir şey dolanmıyordu.

“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”

Maşrapalar masalara coşkuyla vuruldukça biralar döküp saçılıyordu. Herkes ayaklarını yere vuruyor, yerde artıkları silip süpüren köpekler ezilme tehlikesi ile karşı karşıya kalıyorlardı. Kılıçların kınları kalkanlara öyle öfke ve hınçla çarpılıyordu ki, sanki arada Roma askerlerinin kafalarını ezer gibiydiler.

“Dinleyin!” Litivak coşkunun doruklarındaydı. Kan çanağına dönen gözlerinde garip ve yorgun bir ışık vardı. “ Onlara zaferden söz et, et ki dünyanın öbür ucuna dek peşinden gelsinler!”

“İşte bu da başıma geleceğinden korktuğum şey!” diye söylendi Vercingetorix. Ziyafet boyunca bu anın gelip çatmasından endişe duymuştu. Çünkü ne söylemesi gerektiğini gayet iyi biliyordu, ne var ki söylemesi gerekenlerin içinde zaferden ve şandan eser yoktu.

Neyse ki, Liscos sayesinde Litivak’a yanıt vermek zorunda kalmaktan kurtulmuştu. Liscos’un uzun sarı saçlarının yarısı kırlaşmıştı, yüzünde yorgunluktan daha ağır bir ifade vardı. Buna rağmen bu büyük ziyafetin sevinçten dört köşe ev sahibi gibi davranmaya özen gösteriyordu. Bir yandan da Gergovia’yı kurtaran Litivak ve askerlerini kumanda eden kendisiymiş gibi yansıtmaya çalışıyordu. Ancak etraftaki kimse buna inanmamıştı. Liscos büyük masanın üzerine sıçramış, tabaklarda kalan et artıklarını yere sıyırıyordu. Liscos konuşmaya başlayana dek yerdeki köpekler hariç, hiç kimse ne yaptığını fark etmemişti.

“Ziyafetten memnun musunuz? Edui reisi Liscos’un misafirperverliğinden hoşnut musunuz?”

Kalabalığın bu soruya yanıtı artan tempodan ibaret olmuştu.

“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”

Liscos kıskanç bakışlarını gizlemeye kalkışsa da nafileydi. “Brenn’in döneminden bu yana Galyalılar’ın kazandığı en büyük zaferden memnun musunuz?” Çareyi avazı çıktığı kadar bağırmakta aramıştı.

Bunun üzerine Critognat da masanın diğer ucuna çıkmış ve daha da yüksek bir sesle haykırmıştı:

“Dünya tarihindeki en büyük zafer! Daha hiç kimsenin cesaret bile edemeyeceği bir şey yaptık! Dünyanın en büyük ordusunun en büyük komutanının en büyük...”
Salon neşeli ve keyifli kahkahalara boğulmuş, Critognat’ı da alkolün etkisiyle körüklenen bu saçma konuşmayı devam ettirmekten kurtarmıştı.
“Tam altı Roma lejyonu!” Kalabalıktan bir ses yükselmişti.
“On!”
“Yüz!”
Önü alınamaz bu saçmalık çok fazla içmemiş Galyalıları bile kahkahaya boğmuştu. Tabii Liscos’a yeniden lafa girme fırsatı tanımıştı.
“Bin lejyonu mahvettik ve hâlâ arkalarına bakmadan kaçmaya devam ediyorlar!” Liscos tüm heybetini takınmaya çalışmıştı.
Kahkahalar iyice boğuklaşmıştı.
“Gözü topraklarımızda olan ve insanlarımızın başına bela bir musibeti yendik- Julius Caesar’ın ta kendisini!”
Alaylar, tıslamalar yükselmişti kalabalıkta.
“Daha da büyük bir general tarafından yenilgiye...”
“Vercingetorix! Vercingetorix! Vercingetorix!”
Tezahüratlar yeniden başlamıştı ve Liscos en sonunda istemeden de olsa teslim olmuşta:
“Vercingetorix! Bize zaferlerin en yücesini getiren kahraman! Vercingetorix! Onun şerefine, ben Liscos, Eduilerin reisi, Galya tarihinde görülmemiş üç gün üç gecelik bir ziyafet yaşatacağım!”
Liscos’un son sözleri, onu iç rahatlığıyla koltuğuna geri döndürecek tezahürat ve sevinçle karşılanmıştı sonunda.
“Buradan çıktıktan sonra Roma ile tekrar ve son kez yüz yüze geleceğiz!” diye bağırdı Critognat.
“Caesar’a ölüm!”
“Neden bekliyoruz ki? Haydi şimdi yapalım!”
Baş dönmeleriyle yerlerinden kalkan Galyalılar kılıçlarını çekmiş, şuursuzca havada sallıyorlardı. Biradan ve zaferden öyle sarhoştular ki, her an onlar için harekete geçmek için uygundu.
“Vercingetorix! Galya Kralı!” Kalabalıktan birinin sesi yükselmişti.
“Vercingetorix! Galya Kralı!”
“Hayır!” diye bağırdı Vercingetorix. Masanın üzerine çıkıvermişti. Kargaşa etkisini yitirmiş, yerini şaşkın homurtulara bırakmıştı. Ve bu kez

söylemesi gerekenleri söylemeye, en azından denemeye kararlıydı.

“Romalılar, Galya topraklarını ayak izleriyle kirletmeye devam ederlerken krallık payesini kabul etmeyeceğimi daha önce de söyledim. Evet, bir zafer kazandık ama bu, tüm savaşı kazandığımız anlamına gelmiyor!”

“İyi konuşmaydı!” Critognat’ın sesi yükselen homurtuların arasında ayırt ediliyordu. “O halde hemen peşlerine düşelim ve bu hikâyeye son noktayı bir an önce koyalım!”

“Sen de iyi konuştun Critognat!” Vercingetorix’in aklında, Critognat’ın sözlerini kendi söylemek istedikleri için kullanmak vardı. “Critognat haklı, başladığımız işi bitirmeliyiz. Ama Gergovia’daki kazandığımız zafer, bu savaşın son çarpışması olarak kalmalı.”

“Bilmece gibi konuşuyorsun!” diye bağırdı Critognat. “Savaş kazanılmadı ve başka çarpışma da olmayacak ne demek?”

“Bu savaşı Galya’da kazanamayız!” dedi Vercingetorix. “Savaşı Roma’da kazanmalıyız.”

Bir kez daha Critognat’ın sözleri amacından sapmıştı. “İşte şimdi gerçek bir Galyalı gibi konuştun! Haydi Roma’ya sefere çıkalım öyleyse! Roma’yı yakmak için daha ne bekliyoruz?”

Vercingetorix bu sözler hiç söylenememiş gibi yapmaktan başka çıkar yol göremiyordu.

“Caesar’ın aldığı yenilgiden sonra gözünün döndüğü aşikâr. Roma’ya şanlı bir zaferle geri dönebilmek için elinden geleni yapacaktır. Ona böyle bir şans vermek ise aptallıktan başka bir şey olmaz. Tek yapacağımız şey, kış bir kez daha yaklaşana dek erzaklarımızı ve tabii yeni bir çarpışmayı ondan esirgemek olacak. Sonra da Alpler’in ardına geri çekilmeye zorlanmış ve böyle bir yenilgiyle aşağılanmış ordusunun gidişini seyredeceğiz. Sanırım ondan sonra da çok uzun bir süre hiçbir Roma generali Galya Fatihi olmak düşüyle yola çıkmaya cesaret edemeyecektir.”

“Şimdi de korkak bir Romalı gibi konuşuyorsun!” Critognat konuşmamış, adeta böğürmüştü.

“Bir yaban domuzunun ciğerlerine kargını sapladığında, ona dişlerini kullanması için bir şans daha verir misin? Ya da geri çekilip ölümünü mü seyredersin?”

“Geri çekilip düşmanın ölümünü seyretmek? Şan bunun neresinde?” dedi Critognat. “Düşmanım her kim olursa olsun, ölümüne savaşma şansını

muhakkak veririm. Bu Caesar bile olsa! Ve bu şansı onun da bana vermesini isterim.”

Critognat’ın sözleri coşku ve onayla karşılanmıştı. Vercingetorix’in akılcı bilgeliği onları harekete geçirememiş, ama duymak istediklerini söyleyen Critognat’ın sözleri ruhlarını okşamış ve böylece de savaşçı yüreklerine dokunmuştu!

“Seçim sizin!” dedi Vercingetorix, bir kez daha şansını denemek istiyordu. Ama bu kez daha temkinliydi. “Romalılarla şan için mi zafer için mi savaşacağız?”

Eğer insanlar senin liderlik ettiğin yolda yürümüyorsa, ya sen de onlarla beraber gitmeli ya da yalnız başına yürümelisin!

Vercingetorix’i ilk yanıtlayan Litivak olmuştu. “Söylediklerin bir ve aynı! Bizler Galya’nın şanlı zaferi için savaşacağız!”

Gittikçe yükselen tezahüratlar, toplantı salonunun duvarlarını inletir olmuştu.

“Pekâlâ!” Vercingetorix ancak kendisinin duyabileceği bir sesle fısıldamıştı.

“Pekâlâ, öyle olsun!” Tantana hafifleyince yüksek sesle tekrar etmişti. “Şanlı olmayan bir zafer için savaşmamayı seçtiniz. Onun yerine Galya’nın şanını tercih ettiniz. Ben de sizlere ölümün pençesine giden yolda yüreğimde bir savaş narasıyla liderlik edeceğim.”

Sonra da kılıcını çekip sol kolunun içini hafifçe sıyırdı. “Kanımın son damlasını akıtıncaya dek Galya’ya liderlik edeceğime sizlerin huzurunda söz veriyorum.”

Tüm kılıçlar çekilmiş, herkesin havaya kalkan kollarından kan damlıyordu. “Vercingetorix!” nidaları yeniden salonu doldurmaya başlamıştı.

Ancak ne zaman ki Vercingetorix, Marah ile göz göze geldi, o an genç kadının gözlerinde Vercingetorix’in sözlerindeki boşluğu anladığını fark etti. Salonda aslında Vercingetorix’in yüreğinde neşeli bir savaş narası olmadığını sadece Marah biliyordu.

Vercingetorix onlara sadece duymak istediklerini vermişti, daha fazlasını değil...

XVIII

Bulutlu puslu bir geceydi. Gökyüzündeki tek ışık, bir sihirbaz değneğini andıran ayın, bulutların arasından saçtığı aydınlıktı. Ancak caddeler devasa şenlik ve ocak ateşlerine karışan, karanlıkta dans eden meşalelerin alevleriyle tan yerini andıran bir ışığa bürünmüştü. Vercingetorix uzaktan gelen müzik seslerine karışan konuşma ve kahkaha seslerini duyabiliyordu. Ne var ki hiç de kutlama havasında değildi.

"Bugün iyi konuştun."

Rhia, Vercingetorix'in yanına sokulmuştu.

"Yalan söyledim sadece. Bu konuda iyice ustalaştım. Onları ölümün pençesine itiyorum ama buna mecburum. Belki de bu yüzden içimde bir savaş narası yankılanmıyor. Korkum, tek bir çarpışmada üstün gelebilmek uğruna tüm bir savaşı kaybedecek olmamız."

Rhia başını sallayarak, "Şimdi bunları düşünmenin zamanı değil. Olumsuz şeyler düşünerek direncinin kırılmasına izin vermemelisin," dedi.

"Bana bunu nasıl yapacağımı da söyler misin? Onlara iki seçenek sundum. Ya şan şöhret için savaşırız ya da zafer kazanmak için. Neyi seçtiklerini sen de gördün."

Rhia, "Ama Litivak, Galya'nın şanlı zaferi için savaşacağımızı ilan etti," diye itiraz etse de, Vercingetorix'e bu sözler hiç de inandırıcı gelmemişti.

"Bira sarhoşluğu, daha da kötüsü bir anlık şöhret sarhoşluğu," diye yanıtladı Vercingetorix. "Litivak'ı yaptıkları için takdir edebilirim ama, Caesar'ın yerinde olsaydım bunu hainlik olarak algılardım. Bizim zaferimiz daha üstün bir güçle değil ihanetle kazanıldı."

Rhia, Vercingetorix için amma da garip adam diye düşündü bir an. "Ne yani, cesur davranıp sana sadakat örneği gösteren arkadaşını düşmanına

ihanet etti diye suçluyor musun?”
Vercingetorix’in o akşam keyfi biraz yerinde olsaydı, bu sözlerin üzerine kendini tutamaz, kahkahayı basardı. “Tabii ki hayır,” demekle yetindi gülmek yerine. “Ama eğer Litivak, Caesar’ın umduğu gibi hareket etseydi, şu an sen de ben de yaşamıyor olurduk; Galya ise çoktan Roma’nın güzide eyaletleri arasındaki yerini almıştı.”
“Sence bu, kaderin yüce ülkümüz için ağlarını örmeye devam ettiğinin bir göstergesi değil mi? Caesar büyük güç kaybetti. Meydan savaşında onu yenmemiz için hiçbir engel kalmadı önümüzde.”
“Hiçbir şey imkânsız değildir,” diye onayladı Vercingetorix. “Benim korkum olayların bana karşı gelişiyor olmasından değil.”
“Peki senin bu şenliğe katılmana engel olan nedir Tanrı aşkına?”
Vercingetorix arkasını dönerek başıyla aşağıdaki cümbüşü gösterdi.
“Şu aşağıda gördüğün mangal yürekli aptal sürüsünün şan şöhret uğruna kocaman bir zaferin peşinden gitmeme engel olacaklarını bilmem.” Vercingetorix toplantı salonunda bastırmak zorunda kaldığı öfkesini ilk kez koyuvermişti.
“Konuşmanızı bölmüyorum ya?”
Marah, üzerinde Carnuteların kırmızı ve siyahını taşıyan peleriniyle yanlarına gelmişti. Üstündeki bir Carnute peleriniydi ama yine de bir şeyler, pelerini bir Roma togasına çevirmiş gibiydi.
“Ah hayır, önemli bir şey değildi,” dedi Rhia.
“Bugün bir Romalı’dan çok daha kurnazdın Vercingetorix. Caesar bile bu kadar iyi konuşamazdı.”
“Bunu bir iltifat olarak kabul etmeliyim sanırım.” Vercingetorix’in hırçınlığı devam ediyordu.
“Caesar retorik sanatını en büyük ustalardan öğrenmiş biridir. Tabii mantık derslerini de,” diye açıkladı Marah.
“Ama onları bu kadar etkileyen ne benim kurnaz retoriğim ne de Roma mantığım.”
“Belki de yanlış olduğun için,” dedi Marah.
“Oo, yanlış olduğumu mu düşünüyorsun?”
“Caesar’ı rezil ederek Galya’dan sürsen de hatta onu öldürsen bile; Roma asla öcü alınmamış bir yenilgiyi kabul etmeyecektir. Kartacalı Hannibal, Roma’yı yenilgiye uğrattıktan sonra, bu onların yüz uzun yılına da mal olsa, sonunda Kartaca ismini bile hafızalardan sildiler. Ve öyle ki, tüm Kartaca

topraklarına şap atarak hiçbir şey yetişmez hale soktular yöreyi. Ve bana bunları kim anlattı biliyor musun? Caesar’ın bizzat kendisi, bu hikâyeyle öyle gurur duyuyorlar ki.”

“Caesar’dan çok şey öğrenmiş olmalısın,” dedi Vercingetorix.

“Tıpkı senin gibi,” diye karşılık verdi Marah. “Onunla eşit koşullarda savaşacak kadar. Önderlik ettiğin insanlara kendi şartları sağlandığında kral olarak kabul ettirebilecek kadar. Bu Caesar’ın bile şimdiye dek başardığından çok daha fazlası. Ya da yapmaya teşebbüs ettiklerinden...” Marah sesinde dikkatten kaçmayan bir hüzünle eklemişti.

Marah’ın son sözleri Vercingetorix’in kalbine belli belirsizlik bir kıskançlık hançeri saplamıştı. Marah’ın gözlerine baktığında da genç kadının saklamadığı bir hayranlık apaçık görülüyordu, ama kendine değil Caesar’a duyulan hayranlık ve bağlılık. Kıskançlığını kamçılamak için böyle davranıyor olabilir miydi? Belki de Vercingerorix’in gözlerinde düşmanına duyduğu gizli gıptayı görmeye çalışıyordu!

Vercingetorix duyduğu gıptayı yadsıyamayacağını biliyordu ama yine de bunu göstermemeliydi. Ama bakışlarını kaçıran, Vercingetorix’ten önce Marah olmuştu. Rhia’ya dönen Marah:

“Bir keresinde bana kraliçesi olmamı teklif etmişti,” dedi. “Sana da aynı şeyi önerdi mi?”

“Galya Kralı’nı görebilecek kadar yaşayabileceğimi sanmıyorum,” dedi Rhia, soğukça.

“Korkarım ben de hiçbir zaman Galya Kralı olamayacağım,” diye homurdandı Vercingetorix.

Marah bir Vercingetorix’e bir de Rhia’ya bakıp başını iki yana sallayarak:

“Ne kadar da hazin iki âşık!” dedi.

Vercingetorix beyninde bir ateş topunun yandığını hissetti. Şakaklarında özlem, sıkılganlık hatta belki de utançtan içini kavuran garip bir duygu dolanıp duruyordu.

“Biz âşık falan değiliz,” diye ağzının içinde geveledi, ne yapacağını bilemeyerek.

Marah gözlerini kısarak yeniden Vercingetorix’ten yana bakıyordu. “Senin sancağını taşıyor ve istinasız her çarpışmada hemen yanında at koşup kılıç sallıyor. Üstelik duyduklarıma göre ormanda da yanı başında yatıyormuş ve şimdi sen sana inanmamı mı bekliyorsun?”

“Biz kılıç kardeşiyiz.” Rhia gerçek düşüncelerini saklamak için göze batan bir tutkuyla atılmıştı. “Şimdi ve sonsuza dek.”
Marah gülmeye başlamıştı.
“Ah, boş versene, onu benden saklamana gerek yok. Caesar’la olan ilişkimi ben ondan saklama gereği duymamıştım. İşin doğrusu, şimdiye dek de onunla hiçbir şey yaşamadık, hatta ben onun şimdiye dek hiç kimseyle...”
“Biz de hiçbir şey yaşamadık!” Rhia ısrar ediyordu.
“Onun için hissettiklerini belli etmediğini mi zannediyorsun?”
Bu kadarını Vercingetorix kaldıramayacaktı.
“Bu kadarı yeter sanırım, ben şenlik alanına geri dönüyorum. Belki biraz keyfimi yerine getirebilir.”
Marah yeniden gülmeye başlamıştı. “Eğer öyleyse, seni bulmaktan hiç gocunmam. Savaşçıların Ulu Lideri!”
Şenliğin ikinci gecesinin ardından sabahın geç saatleriydi. Parlak öğle güneşi, gölgeleri bıçak gibi kesip akşamdan tabakta kalan yemek artıklarına ve yerde köpeklerden kalan kemiklerin üzerine düşüyordu.
Litivak, Liscos, Cottos, Kassiv, Epirod, Netod, Comm ve Velaun; Vercingetorix yanına Oranix’i almış toplantı salonundan girerken çoktan masanın etrafında toplanmışlardı. Salonun havası geceden içeri dolan bira aroması ve kızarmış et kokusuyla ağırlaşmıştı. Masa başındaki tüm kabile liderlerinin de gözleri biradan kan çanağına dönmüştü. Sabahın erken saatlerinde kalkmış olmanın mahmurluğu şişkin yüzlerinden okunuyordu.
Ancak Oranix, Vercingetorix’i aldığı yeni haberleri vermek için daha da önce kaldırmıştı. Caesar’ın ordusu sandıkları gibi Alpler’in gerisine, güneye çekilmiyordu. Bibracte’ye doğru kuzey yönünde ilerledikleri gayet açıktı. Garip giden bir şeyler vardı.
“Critognat nerede?” diye sordu Vercingetorix.
“Hâlâ uyuduğuna kalıbımı basarım,” diye homurdandı Comm. “Biz neden uyumuyoruz Tanrı aşkına?”
“Caesar kuzeye ilerliyor.” Vercingetorix uykulu kalabalığa beklenen açıklamayı getirmişti.
“Kuzeye mi?”
Hepsi birdenbire ayılıvermişti.
“Ant içtiği gibi Bibracte’ye mi geliyor yani?” Litivak öfkeyle oturduğu yerde doğrulmuştu, bir yandan da sinsice Liscos’u süzüyordu.

Mevcut Eduen kabile reisinin yüzündeki çatık ifade, öfkeden çok hak verme barındırıyordu içinde. “Tıpkı senin Caesar’ı yapmaya sevk ettiğin gibi.”

“Şenliğimizin bitmesini bekleme inceliğini gösteremez miydi?” Girişte uykulu bir ses yükselmişti. Critognat alaycı bir kahkahayla salona girmişti.

“Kuvvetlerimizi toparlayıp güneye doğru onu karşılamak üzere harekete geçsek iyi olacak,” dedi Comm, Critognat’ı görmezden gelerek.

“Oh hayır,” dedi Liscos. “Caesar’ın gazabını üzerimize çeken Galya ordusudur ve onurumuz şehrimizi savunmak için burada beklemeyi gerektirir.”

“İsteyeceğimiz en son şey, bir kuşatmayla kıstırılmak olsa gerek,” dedi Cottos.

“Haklı, Bourges’e neler olduğunu biliyorsunuz.”

“Asıl Gergovia’yı kıstırmaya çalışan Caesar’a ne olduğuna bir bakın!”

“Neler oluyor burada?” Luctor sonunda toplantı salonuna varmış, söze girmişti.

“Caesar, Bibracte’ye doğru ilerliyor.”

“Ben böyle bir şey söylemedim,” dedi Vercingetorix.

“O halde ilerlemiyor mu?”

“Bunu da söylemedim.”

“O halde nedir tüm bu olanlar?”

Vercingetorix elindeki bira maşrapasını sertçe masanın üzerine vurdu.

“Caesar’ın tam olarak ne yapmaya çalıştığını bilmiyoruz,” diye bağırdı ardından. “Bu yüzden ne yapacağımızı tartışmaya başlamadan önce bırakalım da Oranix, gözcülerimizin tam olarak ne gördüğünü anlatsın.”

“Caesar kuvvetlerini parçalara ayırmış,” diye anlatmaya başlamıştı Oranix. “Labienus ile iki lejyonu ve süvari birliklerinden geride kim kaldıysa Bibracte yönünde kuzeybatıya doğru ilerliyorlar. Ayrıca yanlarında kuşatma için kullanacakları aletlerin parçalarını taşıdığını düşündüğümüz vagonlar da var.”

Duydukları Vercingetorix kadar teğmenlerini de afallatmıştı.

“O halde Caesar nerede?” diye sordu Litivak.

“Caesar da ordunun geri kalanını komuta ediyor olmalı. Neredeyse kalanların hepsi yayan askerler, onlar da yavaş yavaş kuzeye doğru ilerliyor. Bibracte’ye doğu hattından yaklaşacak gibiler.”

“Neden böyle bir şey yapıyor olabilir?” diye sordu Comm. “Süvari birlikleri olmadan onu parçalara ayırırız.”

“Ama sen ona ulaşmadan önce Labienus ve beraberindeki birlikler çoktan Bibracte’ye ulaşmış olurlar,” diye yanıtladı Comm’u. “Şehri savunmasız bırakamazsın.”

“Labienus iki lejyonla ne yapabilir ki?” Cottos alaycı bir tavırla sormuştu.

“Şehri kuşatır!” dedi Liscos.

“Kuşatmayı kolaylıkla delebiliriz.”

“Süvari birliğinin tamamının yanında olduğunu unutuyor olmalısın.”

“Kuşatma da işe yaramaz.”

“Bizi de parçalara bölmek için tezgah kuruyorlar,” dedi Litivak.

“O halde önce Labienus’un hareketini durduracağız, sonra da yüzümüzü doğuya dönerek Caesar’ın yolunu keseceğiz,” diye araya girdi Critognat.

“Bu işe yarayacaktır,” diye Critognat’ı destekledi Vercingetorix. “Ama bu Caesar’ı daha da aptallaştırıyor...”

“Aptal zaten!” dedi Luctor.

“Kayda değecek kadar aptalca!” diye devam etti Vercingetorix. “Caesar, bize Labienus’un zayıf güçlerini yenmemiz için davetiye çıkarıyor. Tabii sonra da ona dönmemiz için. Soru şu ki; Caesar bizden ne yapmamızı istemiyor?”

“Tüm bunlar benim için fazla kurnazca olmaya başladı,” dedi Netod.

“Yine bir Romalı gibi düşünmeye başlamışa benziyorsun Vercingetorix!” dedi Litivak.

“Belki de Caesar, Vercingetorix gibi düşünmeye başlamıştır,” diye mırıldandı Critognat.

“Ne?”

“Ben beyni birkaç birayla süngerleşen basit ve tecrübeli bir savaşçıyım o kadar. Ama bana öyle geliyor ki, Caesar senden bir ya da iki kurnazlık öğrenmiş olabilir Vercingetorix. Labienus’un güçleri ağırlıklı olarak süvarilerden oluşuyor, sizin de dediğiniz gibi elindekilerle Bibracte’yi kuşatmaları pek de mümkün görünmüyor. Bu yüzden de...”

“Elbette!” dedi Litivak. “Biz Labienus’un peşine düşer düşmez, o da geri...”

“Tıpkı uzun süre bize yaptırmak istediğin gibi.”

“Bizi Bibracte’nin dışına çekecek ve ardından Caesar’ın ana güçleriyle şehri fethedecekler. Tabii bu arada bizim de şehri savunmak için gelmeye

yeterli zamanımız olmayacak," dedi Litivak

"Ya da Bibracte'yi alarak ona zarar vermek yerine tutsak olarak elinde tutacak," dedi Liscos.

Vercingetorix nihayet Caesar'ın planını kafasında netleştirebilmişti. Eğer Eduen şehrini ele geçirebilirse, şehri yok etmek ve içindeki yerli halkı katletmekle tehdit ederek isteklerinin karşılanmasını talep edebilirdi. Ve en sonunda da Eduileri Litivak'ı kendisine geri vermeleri için zorlayabilir, Eduilerin de askerlerini Galya ordusundan geri çekmelerini isteyebilirdi. Bourges'in başına gelenlerden sonra da Liscos'un başka seçeneği olmazdı.

"Söylediğim gibi yapmamız gereken tek bir şey var, o da Galya ordusunu burada tutarak şehri savunmak," dedi Eduen reisi. Vercingetorix de Liscos'un planını uygulamaya ikna olmuştu. Ancak...

"Ancak Labienus ve Caesar şehre vardığında çift taraflı bir tuzakla kıstırılmış olmayacak mıyız?" dedi Cottos. "Belki de tüm bunlar bizi bu tuzağa sürüklemek için tasarlanmıştır."

"En azından bir şeyden eminiz," dedi Litivak ve devam etti, "Labienus'un peşi sıra gitmemeliyiz."

"Evet, bu konuda hepimiz hemfikiriz," dedi Liscos huysuzca.

"Eğer Caesar'ın piyade birliğine tam kadro saldırır ve seferdeyken onları yenilgiye uğratırsak, ardından Labienus'un icabına bakmak hiç de zor olmayacaktır," dedi Netod.

"Hadi bunu yapalım ve bu konuda konuşmayı da keselim artık," diye araya girdi Critognat.

"Tüm yapmamız gereken, Caesar'ın çoktan tükenmiş olan güçlerini yok etmek; nihai zafer bizim olacak!"

"Görünüşe bakılırsa öyle," dedi Vercingetorix. Hayati bir noktayı kaçırdığını hissediyor ama ne olduğunu bir türlü bulamıyordu.

"Caesar'ın peşinden giderken Bibracte'yi Labienus ve birliklerine karşı savunmasız mı bırakacağız?" diye sordu Liscos.

"Sen istemiyorsan geride kalıp savunabilirsin," dedi Critognat kinayeyle. "Ben Gergovia'yı birkaç bin adamla koca bir orduya karşı savundum. Gerçi onlar Arverni'ydi. Ama iki katı Edui, Caesar'ın birkaç lejyon askeriyle de baş etmek için yeterli olsa gerek."

"Eduilerin, Arvernilerden daha az adam olduğunu mu iddia ediyorsun?" diye sinirle sordu Liscos.

Vercingetorix, iki Galyalı, Romalılar’ın gırtlağına basmak varken, birbirlerinin gırtlaklarına yapışmadan önce müdahale etmesinin gerektiğinin farkındaydı. “Yeter!” diye bağırdı. “Zaman, uzun süredir beklediğiniz savaşta çarpışma zamanıdır. Ama Romalılara karşı, birbirinize karşı değil! Liscos, Bibracte’yi savunmak için ihtiyaç duyacağın kadar adamı geride bırak. Geri kalanlarla doğuya doğru yola!”

Birden aklına bir şey geldi ve sustu.

“Hayır,” dedi aniden. “Önce güneye gideceğiz, böylece Caesar’ın batısına geçmiş olacağız. Sonra da birliklerine batı kanadından saldırarak onu doğuya süreceğiz.”

“Rhine’a doğru!” diye araya girdi Kassiv.

“Teuton toprakları yönünde!”

Vercingetorix evet anlamında başını salladı. “Eğer kader yüzümüze gülerse...”

“Hem de farkında olmadan müttefikimiz olacaklarını!”

Vercingetorix gayet iyi biliyordu ki eğer şenliğe katılmış olsaydı, etrafında toplanan meşaleli ışıl ışıl kalabalığı Marah’ın takip etmesi yetecekti. Belki de iki gece yapılan kutlamalara katılmama sebebi içten içe buydu. Gergovia’nın halk kahramanı bir elinde bira, diğerinde Marah’ın eli, peşinde bu kalabalıkla Bibracte sokaklarından ancak güçlükle geçebilirdi. Hem de sıradan bir adam gibi... İkilinin aralarında konuştukları her bir kelime kuşkusuz kulaktan kulağa yayılarak ta Efsane Topraklar’a kadar ulaşırdı. Zaten beraber ortalığa çıkmaları kimsenin gözünden kaçmayacağı gibi ozanların diline de malzeme olacaktı.

Peki, tüm bunlar neden Vercingetorix’i bu kadar huzursuz ediyordu? Yeniden hayatına böyle elverişli bir zamanda döndüğü için mi? Ya da onu en az arzuladığı kadar güven duyamadığı için mi? Belki de başından pek çok cinsel tecrübe geçmiş bir kadınla yatmak için kendine güvenemediğinden?

Ancak o gece, şenliğin son gecesiydi, sefere çıkmadan önceki son gece ve görüştükleri son gece de olabilirdi. Vercingetorix kafasını allak bullak eden tüm bu düşüncelerle kendini şehrin sokaklarına vurmuştu. Eline tutuşturulan bir kupa birayı reddetmemiş; erkeklerin selamlarını, kadınlarınsa davetkâr bakışlarını geri çevirmemişti. Ve bu amaçsız

yürüyüşte peşine takılanlara da ses çıkarmamıştı. Aksine peşindeki kalabalıkla o ateşin başından diğerine geçmiş, her durakta kâh bir parça domuz eti kâh geyik eti yemişti. Ozan ve müzisyenlerin çalıp söylediklerine kulak vermiş, hatta kimi zaman danslarına eşlik de etmişti.

Ne var ki tüm bunlar şenliğin bir parçası gibi görünse de, aslında içinde kutlama çanları değildi çalan. Marah kalabalığın içinde yanına yaklaştığında ise tüm bu insan yığınının içindeki etten ve kemikten tek canlı bu genç ve güzel kadınmış gibi görünmüştü gözüne.

Caddeler adım başı kurulu olan ocakların dumanıyla ise bulanmıştı. Caddenin bir tarafında bir ozan, etrafında toplanan küçük kalabalığa neşeli ve uzun bir şiir okuyordu. Diğer tarafta ise içkili kalabalığın seyrettiği zavallı bir hokkabaz vardı.

Marah ocak dumanları ve kızarmış hayvan kokularının arasından geçerek yolun başında göründüğünde, Vercingetorix kızın üzerindeki ince beyaz elbiseyi fark etti. Tıpkı Bourges'te sislerin arasında beliren kadına benzemişti bu kıyafetiyle. Ve işte Vercingetorix'in yazgısının üzerinde yürüyordu adeta.

"Bakıyorum da bu gece şenliğe katılmaya karar vermişsin nihayet," dedi Marah hissizce.

"Gördüğüm kadarıyla sen de beni bulmakta hiç zorlanmadın."

"Tüm kulaklar ve gözler Gergovia kahramanını işaret ederken, seni bulmak sandığın kadar zor değil Vercingetorix."

Marah içini derin derin çekmişti. Sesinde hüzünlü bir alay dolaşıyordu sanki.

"Bir nehir kıyısında bir genç kızla delikanlının öpüştüğü günden bugüne değin çokça zaman geçti, öyle değil mi?" Marah, Vercingetorix'e yaklaşmıştı. Vercingetorix kızın çiçek esanslı parfümünü duyabiliyordu.

"Peki bu genç kız ve delikanlı bugün nerede duruyorlar?"

Marah yeniden içini çekti ve Vercingetorix'e iyice sokuldu. Öyle ki genç adam, güzel kadının ılık nefesini yüzünde hissediyordu artık.

"Neden bana soruyorsun?" dedi yumuşak bir sesle. "O yol boyunca kendimi çoktan kaybettim ben. Caesar'ın elinde sofistike bir öğrenci olduğum gün kaybettim o kızı. Ve o kadını da kaybettim; Caesar herhangi bir Teuton'dan daha barbar olduğu gün."

"Ve şimdi?" Vercingetorix sabırsızlıkla sormuştu. "Şimdi kimsin?"

"Sen kim olmamı isterdin?"

Hiçbir yanıt daha kötü olamazdı. Sarmak için yanıp tutuştuğu bu beden, her uygun olduğunda kendinden önce Caesar'ı sarmıştı. Aslında Marah'ın Caesar'ın bedeninde sardığı, Galya'nın kaderi olan Roma'ydı. Ama şimdi işler değişince müstakbel Galya kralını sarmak istiyordu.

"Güvenebileceğim biri!" dedi Vercingetorix. Acı gerçeği dile döküvermişti nihayet.

"Bana güvenmiyor musun?" Marah sıradan bir şeyden söz ediyorlarmış gibi rahatlıkla sormuştu. Ancak gözlerinde Vercingetorix'in de adını koyamadığı garip bir ifade gizliydi.

"Nasıl güvenebilirim? Genç bir delikanlıyken özlemini çektiğim kız mısın hâlâ? Yoksa Caesar'ın önüme yem diye sürdüğü kadın mı? Ya da genç bir delikanlıyken yaptığım teklifi ortalığa ilan ederek, kabul etmek için iki gün önce gelen bir kadın mı? Hangisi sensin Marah?"

"Saydıklarının hepsi benim, sırasıyla. Başka kim olabilirdim ki?"

"Güvenmemi istediğin bu mu?"

"Hatırlıyor musun Vercingetorix? Seninle beraber kumsalda yürürken, Caesar'a güvenip güvenmediğimi sormuştun. Ve sana ona güvendiğimi söylemiştim. Ona Gaius Julius Caesar olarak güveniyordum; olduğu gibi. Sana da savaşçıların ulu lideri olarak güveniyorum; olduğun gibi."

Marah omuzlarını silkmişti. Vercingetorix genç kadının omuz hareketiyle elbisesine sürtünen meme uçlarını görebiliyordu. "Sen de bana olduğum gibi güvenemez misin?"

Vercingetorix'in de yapmak istediği buydu aslında.

"Bir genç kızla bir delikanlı arasında bundan daha fazlası olmalı," derken buldu kendini.

"Çok yaşa Vercingetorix, Galya Kralı!" Dansçıların arasından caddeye fırlayan orta yaşlı, cam gibi gözleri olan bir kadın, Vercingetorix'in eline yapışıp ağzının içinde gevelemişti. Elinden kavradığı genç adamı kendi etrafında bir değil iki değil tam üç kez döndürüp Marah'ın kucağına doğru fırlatmıştı.

"Yazgının eli!" diye kahkahayı basan Marah, kucağına düşen Vercingetorix'i şehvetle öpmüştü. Vercingetorix de kızın dudaklarından içine akan şehvete karşı koymamıştı. Kızın göğüslerini ve baldırlarını vücudunda hissediyordu.

Ancak onları bu halde gören kalabalığın dikkati onlara yönelmiş, boğuk bir kahkaha ortalığı sarıvermişti.

Vercingetorix kahkaha sesleriyle bulunduğu ana dönerek, kıpkırmızı kulaklarının verdiği utanç alarmıyla kızı kendinden hızla uzaklaştırmıştı. Etraflarında savaşçılardan kasaba halkına kadar pek çok içkili çakırkeyif insanın oluşturduğu bir yarım daire vardı. Herkes genç çifti birbirine işaret ederek bir yandan tezahürat yapıyor, bir yandan da kahkahalara boğuluyordu.

Ancak Vercingetorix'in gözlerine yerleşen karanlık bakış ve kınından çıkardığı kılıcı, seyircileri bir anda çil yavrusu gibi dağıtmaya yetmişti.

"Eğer bana güvenmiyorsan, sana kendimi ispat etmem için bana bir şans ver." Marah ön sıradakilerin duyabileceği kadar yüksek bir sesle söylemişti bunları. "Bana bir at ve silah ver, bir de kalkan. Bırak yanındaki savaşçı kadın gibi ben de yamacında çarpışayım."

Vercingetorix kendini şaşırtan bu sözlerin ardından kalabalıkta dolanan cesaretlendirici ve onaylayıcı mırıltıları duymuştu. Tüm bunları kalabalığın gözüne girebilmek ve ozanların hikâyelerine cesaret ve sadakatiyle konu olabilmek için mi yapıyordu acaba? Ya da bu gerçekten seven cesur bir kalbin önerisi miydi?

Ve neden her ikisi de olmasın?

"Ciddi olamazsın!" diye fısıldadı Vercingetorix.

"Ama ciddiyim," diye açıkladı Marah. Bu kez ancak Vercingetorix'in işitebileceği bir sesle konuşmuştu. Kızın gözlerindeki yakıcı kararlılık, Vercingetorix'in ruhuna saplanmıştı.

Ama aynı zamanda karşısında duran kadın, ince beyaz elbisesinin içinde beyaz bir güvercini andıran, vücudunda tek bir kılıç izi dahi olmayan yumuşak ruhlu bir kadındı. Muhtemelen şimdiye dek eline silah bile almamıştır diye geçirdi içinden.

"Bu mümkün değil!"

"Neden değil?"

"Çünkü sen bir kadınsın ve savaş alanında beş dakikadan fazla dayanamazsın."

"Öyle olsun, o halde bırak da yanı başında öleyim."

"Hayır!"

"Peki savaşçı aşkın Rhia nerede?"

"O benim aşkım falan değil," diye bağırdı Vercingetorix, kendini temize çıkarmaya çalışarak. Etrafına dönüp baktığında bir kez daha herkesin kendilerini duyduğunu fark etti.

“Sana güvenebilir miyim? Bunun ardından neye inanmamı isteyeceksin, Rhia’nın bir erkek olduğuna mı?”

“Bizim birbirimize ettiğimiz bir kan yeminimiz var.”

“Bir kan yemini daha ha!” Marah tüm kalabalığın duymasını istercesine yüksek sesle bağırmıştı. “Çok güzel, o halde neden ben de kendi yeminimi etmeyeyim?”

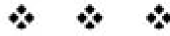
Müzik durmuştu. Dansçılar da oldukları yerde öylece kalakalmışlardı. Bir anda çevrelerini kocaman bir kalabalık sarmıştı. Herkes birbirini itip kakıyor, olanları ve olacakları daha da yakından görmeye çalışıyordu. Marah sadece Bibracte’ye değil tüm Galya halkına sesleniyor gibiydi. Hatta ozanlar ağzından çıkacak her bir sözcüğü Efsane Topraklar’a taşıyabilmek için pür dikkat dinlemeye hazırlanıyorlardı.

Vercingetorix ise onu durdurmak için yapabileceği bir şey olmadığını biliyordu. Duydukları karşısında, deneseydi durdurabilir miydi, onu da bilmiyordu.

“Seni seviyorum Vercingetorix, Galya’nın müstakbel kralı. Ve sen eğer beni kraliçen yapmazsan, ben de senin fahişen olurum. Beğen ya da beğenme, nereye gidersen peşinden geleceğim ve hiç kimse bana engel olamayacak; ne Gaius Julius Caesar, ne de Tanrılar; hatta sen bile!”

Kalabalıktan yükselen destek bağırışlarının arasında, Marah kuğu boynunun üzerinde diktiği başı ve rüzgârda dalgalanan peleriniyle topuğunun üzerinde dönerek, Vercingetorix’in içine düşürdüğü öfke ve aşk topunu umursamadan karanlığın içinde kaybolmuştu.

Belki de bir kraliçe olarak.

Marah odasına çekilerek üzerinden pelerinini çıkardı. Tam tuvaletini yapıyordu ki odanın masif meşe kapısı ısrarcı bir vuruşla çalınmaya başladı.

“Bir dakika lütfen Vercingetorix!” diye yanıtladı Marah telaşlı bir sesle.

Olabildiğince çabuk işini bitirmiş, lazımlığı odanın ücra bir köşesine taşımış, pelerinini tekrar üzerine geçirip saçlarını elleriyle düzeltmeye çalışarak kapıya koşup açmıştı.

Kapının önünde duran Rhia’ydı.

“Ne istiyorsun?” diye sordu Marah.

“Ettiğin yemini tutman için sana yardım etmek,” dedi Rhia. “İçeri girebilir miyim?”

Tam bir savaşçı gibi giyinmişti. Kınının içinde her zaman olduğu gibi yine kılıcı vardı. Sadece başında miğferi yoktu. Elinde ise turuncu ve gri renklerini taşıyan bir pantolonla zırhlı kıyafetler, diğerinde ise bir miğfer ile Arverne turuncusundan kalın bir pelerin vardı. Tabii bir de savaşçının olmazsa olmazı, kının içinde bir kılıç.

Şaşkın bir ifadeyle ne yaptığını bilmeyerek başını iki yana sallamıştı Marah. Rhia içeri girmiş, Marah kapıyı kapatırken elindekileri yatağın üzerine sıralamıştı.

“Pelerinini çıkar.”

“Ne?”

“Hadi, ikimiz de kadınız, öyle değil mi?”

“Neden böyle bir şey yapayım ki?”

Rhia yatağın üzerine bıraktığı pantolonu ve üstlüğü eline alarak, “Böylece bir erkek gibi görünmeni sağlayacağız,” dedi.

“Bir erkek gibi?” diye mırıldandı Marah.

“Yanında olmaya ant içtiğin adamı yarın seninle beraber binlerce adam takip ediyor olacak,” diye yeniden sözü eline aldı Rhia.

“Neden... Neden bunu yapıyorsun? Neden bana yardım ediyorsun?”

“Arkadaş olmamamız için bir sebep olduğunu söyleyemezsin sanırım.”

Marah, Rhia’yı şüpheyle süzmüştü.

“Önümde çıplak kalmaktan korkman için hiçbir sebep yok,” diye devam etti Rhia sözlerine. “Ben bir erkek değilim, rakibin de...”

“İlkine inanabilirim,” dedi Marah, “ama son söylediğine...” Marah omuzlarını silkerek cüppesini çıkartmış, odanın ortasında çırıpçıplak durmuş soran gözlerle Rhia’ya bakıyordu.

Rhia bakışlarını yavaş yavaş Marah’ın çelimsiz ama düzgün vücut hatlarında gezdirmiş, sonra da gülümseyerek, “Ve senin rakibin olsaydım bile...” demişti.

Rhia zırhlı üstlüğü Marah’a uzatmıştı. Marah üstlüğü üzerine geçirmişti, sonra da pantolonu. Rhia yatağın üzerinden bu kez kemeri ve kılıcı alarak Marah’ın beline dolamıştı. Sonra da eline aldığı miğferi, boşta kalan eliyle gelişigüzel toparladığı Marah’ın saçlarının üzerine oturtmuştu.

Her şey tamamlanınca Rhia bir adım geri çekilerek, Marah'ı yeni kıyafetlerinin içinde alıcı gözle süzmüştü.

"Şimdi de pelerinini omzuna at."

Marah söyleneni yapmış, turuncu pelerini omuzlarına atmıştı. Rhia başıyla pelerini işaret ederek, "Pelerinin bir ucuyla vücudunu ört ki göğüslerin belli olmasın. Bundan sonra bu pelerini böyle kullanmalısın," demişti.

Marah pelerini de aynen Rhia'nın söylediği gibi göğsünün üzerinden beline dolamıştı.

Rhia başını önce sola, sonra sağa ve sonra yine sola eğmişti.

"Yarın yola çıkmadan önce biraz çamur ve pislikle yanaklarını sıva. Ve at binerken başını daima çok yorgunmuşsun gibi öne eğ. Sakalımız olmadığını saklamanın en iyi yolu bu."

"Sana bir daha soruyorum, neden bana yardım ediyorsun? Sana açıkça söyledim; eğer senin yerinde ben olsaydım, rakibime yardım etmezdim."

"Ben de sana tüm içtenliğimle açıkladım Marah, ben senin rakibin değilim."

"Peki, bana onu sevmediğini de söyleyebilir misin?"

Rhia içini çekmişti. "Ben onun kılıç kardeşiyim. Bu bir aşk mı? Kendim için başka ne söyleyebilirim? Ya da ne bilebilirim? Ben sadece yabani bir çiçeğim."

"Bunun ne anlama geldiğini bilmiyorum," dedi Marah.

"O halde anla ve inan bana," dedi Rhia. "Tutmam gereken bir yeminim var, senin de öyle. Sana yeminini tutmana yardım ederek, aslında kendi yeminimi tutmamı da sağlıyorum. Biz seninle rakip değil, yemin kardeşleriyiz Marah."

Ve kadın savaşçı, Marah'ın yanağına bir öpücük kondurup odadan çıkmıştı.

Bir kez daha Vercingetorix, kendini, peşine düşen adamlara karşı siper almış bulmuştu.

Gökyüzü iyi ya da kötü ama olacak bir şeylerin habercisi işaretlerle dolu gibiydi. Öyle ki, işaretler Vercingetorix'in nazarında berrak bir göle düşen yıldızların aksi kadar netti. Şimdiye dek çizdikleri portrede herkes

kendinden bir şeyler bulabilirdi. Birisi zafer ya da yenilgi, diğeri karşılıklı aşk ya da hüsran; hatta belki de iyi ve kötünün kaderi.

Ama Vercingetorix işaret ve mesajlarını ta göklerden alıyordu. Çocukluğundan beri hep göklerden gelecek işaretleri beklemez miydi? Peki, o işaretler genç adamı nereye yöneltmişti? Kaderi onu öyle bir yola çıkarmıştı ki; ne yarını ne de tümden geleceği göklerdeki işaretleri okuma kabiliyetine değil de Caesar'ın zihninden geçenleri bir general edasıyla okumasına sabitlenmişti. Çekindiği adam, kendinden çok daha büyük bir generaldi. Öyle ki bu generalin ordusu yenilgiye uğrarken bile, Vercingetorix'in ordusuna fark atacak güçteydi.

Eğer kazanırsa, kral olacaktı. Ama kazanamazsa...

Göklerde yeterince işaret vardı!

Ve o kısa an içinde Vercingetorix'in gözü bembeyaz parlak kuyruğuyla kayan bir yıldıza takılmıştı. Gökyüzünden yeryüzüne doğru hızla alçalan kuyruklu bir yıldız. Yıldız alçalmış, alçalmış ve Vercingetorix'in yıldızı takip eden gözleri en sonunda şehrin giriş kapısında duran bir siluete takılınca yıldızı takip etmekten vazgeçmişti.

Kapıda duran siluet Baş Druid Guttuatr'a aitti.

Sağ elinde Baş Druid asasını tutuyordu. Sanki kayan yıldızı kendi asasının ucundaki yıldızın çekim gücüyle Vercingetorix için yeryüzüne indirmişti.

Vercingetorix şehirden içeri girerken, Guttuatr'ı birkaç on yıl yaşlanmış gördü. Silueti incelmişti. Ama sıska bir adamdan çok sanki bir hayaletmiş gibi görünüyordu uzaktan. Sadece gözleri yıldız gibi parlıyor ve onu hayata bağlayan tek ışık da buymuş gibi görünüyordu.

"Neden beni buraya çağırdın?" diye sordu Vercingetorix.

"Benim için veda zamanı geldi," diye açıkladı Baş Druid.

"Gidiyor musun? Tam da savaş arifesinde."

"Benim miadım doldu. Zafer senin için; benim için değil," dedi Guttuatr. "Ama benimle beraber son bir yürüyüşe çıkmanı istiyorum." Guttuatr arkasını dönerek vadiden aşağı, ormana doğru yürümeye başladı - ağır ağır, yaşlı ve güçsüz bir adam olarak değil, bilerek ve değneğini bir asa gibi kullanarak yürüyordu.

"Zafer!" diye yineledi Vercingetorix, yarım adım arkadan takip ettiği Guttuatr'ın sözlerini. "Halkımın inandığı şan ve şöhret uğruna vazgeçmek zorunda olduğum kesin ve kolay bir zafer mi?"

“Halk istedi diye ruhani dünyadan vazgeçip, gündelik çekişmelerin arasına girmedim mi?” dedi Baş Druid. Vercingetorix sesinde hiçbir acı duyumsamamıştı, sadece kendini sorgulayan bir pişmanlık vardı.

“Tıpkı şimdi benim halkımın istediklerini yapmak ve zaferden olmak pahasına göze aldığımız bir yenilgiyle sonuçlanacak bir savaşta onlara liderlik yapmak zorunda kaldığım gibi,” diye yanıtladı Vercingetorix, kibarca.

Ormanın kıyısına yaklaşmışlardı. Baş Druid durup arkasına döndü, gözlerinde hüzün vardı, Vercingetorix’e bakarken.

“Eğer eylem adamı zaferi bir yenilgi olarak görüyorsa, o halde bilge adam da...”

“Yenilgiyi zafere dönüştürecek bir yol bulmalıdır,” diye tamamladı Vercingetorix, Guttuatr’ın sözlerini. Guttuatr bundan memnun olmuşa benziyordu.

“Vedaya yakışan sözler,” dedi. Yeniden önüne dönerek ormanın içine doğru yürümeye devam etti. “Benim için gitme zamanı geldi.”

“Nereye gitme zamanı?”

“Tüm insanoğlunun gittiği yere,” diye yanıtladı Guttuatr.

Ormanın kıyısında duruyorlardı. Ormanın derinliklerindeki zifiri karanlığa rağmen, Vercingetorix ormanın içinde yanıp sönen gümüş rengi ışıkları görebiliyor ya da gördüğünü hayal ediyordu. Gölgeler ve garip şekiller ağaçların arasında hareket ediyor, kimi yaklaşıp kimi uzaklaşıyorlardı. Bunu tam olarak anlatması mümkün değildi.

“Eğer yazgım son Baş Druid olmak üzerine yazılı olmasaydı, sen iyi bir varis olabilirdin benim için.”

“Son Baş Druid mi?”

“Ben de bilgi ağacının altında durdum ve başlangıcından sonuna dek kendi hayatımın öyküsünü gördüm. Tam olarak net olamasa da. En azından şimdiye dek yaşanan kısmını.”

“Sen ne gördün peki?”

“Kendimi bu Baş Druid cüppesinde gördüm,” diye yanıtladı Guttuatr. “Sonra da cüppemin içinde hiç kimse olmaksızın Efsane Topraklar’a doğru yola çıktığını.”

Ormanın içinde hareket eden şekiller yaklaşmaya başladıklarında, Vercingetorix bunların druidlere ait olduğunu fark etti. Geçmiş ve gelecekteki druidler, neredeyse sayıca ağaçlardan bile çoktular.

“Büyük dönüşüm başladı,” dedi Guttuatr. Ormandaki druidler solmaya başlamışlar, yüzleri duman halini almış, esen rüzgârla duman da dağılmaya başlamıştı. Havada sadece uçuşan içi boş cüppeleri kalmıştı. “İşte bu yüzden mevcut druidler de yenilere yol açmak için yok olmalılar.”

Ve ardından Guttuatr da cüppesinin içinde gözden yiterek geceye karışmaya başlamıştı.

“Yeni druidler!” diye kendi kendine mırıldandı Vercingetorix.

“Efsane Topraklar’da yeniden buluştuğumuzda Brenn’in tacını başına kendi ellerimle takacağım,” dedi Guttuatr.

Ormana doğru bir adım daha attıktan sonra geri dönüp son bir kez Vercingetorix’e baktı. “İlk ve son. Tek ve sadece.” Ve Vercingetorix’e değneğini uzattı.

Ve Guttuatr’ın ardından Vercingetorix’in kulağındaki sözler ve elindeki ucu yıldızlı asadan başka hiçbir şey kalmamıştı geriye.

“Druid Kralı.”

XIX

Yüksek bir bayırın güney yamacını zirveye doğru tırmanan orman, dev bir canavarın kirli sakalını andırıyordu. Kuzey yamaç ise dik ve kayalıktı. Tek iyi yanı, aşağılara inildikçe yeşilliği bol, verimli bir vadiye açılıyor olmasıydı.

Baş Druid Guttuatr ise ormanın içindeki ağaçlardan biri suretinde, vadi zemininden bakınca görülmeyecek şekilde dünyevi karmaşaları durduğu yerden seyrediyordu. İki yanına Nividio, Salgax, Gwyndo ve Polgar sıralanmıştı. Onların arkasına da bir öbek druid, ağaçların gölgeliklerinde iki yana yayılmışlardı.

Vadinin karşısında ise bir başka bayır uzanıyordu. Bu bayır öbek öbek ağaçlarla kaplıydı. Kuzeyine doğru dağ sıraları uzanıyor, şimşeklerin çakmaya başladığı uzaklarda ise fırtınalı bir denizin dalgalarını andıran vadiler peş peşe döne döne sıralanıyordu.

Büyük bir Roma ordusu ise silahlı ve miğferli askerlerin tek düze yürüyüşüyle doğudan yaklaşarak vadiyi çınlatıyordu. Hızla ilerleyen bulutların gölgeleri ve aralarından başını uzatan güneşin ışıkları, Roma askerlerinin miğfer ve silahlarının metalik renginin üzerine düşüyordu. Tek tük atlılara da yanlarında taşıdıkları birkaç sancak taşıyıcısı ve borazancılar eşlik etmekteydi.

Aralarında en dikkat çekeni, ordunun içinde parlak koyu kırmızı peleriniyle at binen askerdi.

“Ve işte başlıyor,” dedi Guttuatr.

“Ve işte bitiyor,” dedi Druid Nividio.

Vercingetorix yanında, her zaman olduğu gibi, sağ elinde sancaklarını taşıyan Rhia ile beraber ordusuna Bibracte’den çıktıkları seferde öncülük

ediyordu. Fakat bu kez Rhia’nın taşıdığı sancak sadece Arvernilere ait bir sancaktı; tüm Galyalılara değil. Tüm Galyalıları altında toplayabilecek tek işaret, Guttuatr’ın Vercingetorix’e bıraktığı asaydı. Dolayısıyla ordunun önünde at binerken taşıdığı bu asa, tüm kabilelerin simgelerinden çok daha üstün bir anlam taşıyordu.

Ama şu an elindeki asayı eyerine tutturmak ve kılıcını çekmek zorundaydı. Nitekim uzakta da olsa Romalıların güneşte parlayan miğfer ve kalkanlarını ayrımsamıştı. Savaş başlamak üzereydi...

Bir yandan kuzeyi bir yorgan misali örten kara bulutlar, bilge adam Vercingetorix’in aklına kötü bir şeylerin habercisi olarak kazınsa da, eylem adamı Vercingetorix orduların çarpışmasını sabırsızlıkla bekliyordu.

Ha Caesar bir meydan savaşını başlatmış, Vercingetorix onu reddetmemiş; ha Vercingetorix ilk adamı atmış, Caesar ona uymuş; sonuçta bitmek tükenmek bilmeyen kurnaz stratejiler ve tuzaklar, karşılıklı orduların basit güç gösterileriyle final sahnesini önlerine sermişti.

Vercingetorix’in Galyalı ruhu her şeyin olması gerektiği gibi olduğunu söylüyordu içten içe. İşte burada, mutlu savaşçıların dalgasının hem en ön safında hem de aslında merkezinde at koşturuyordu. Sağında, elinde sancağıyla Rhia, solunda ise Litivak ile beraber.

Ve şimdi metalik gümbürtüler kulaklarını çınlatırken, yaklaşmakta olan ordunun içinde kırmızı pelerinli asker gözüne çarpıvermişti. O an düşmanıyla arasında garip duygusal bir bağ olduğunu hissetti aslında. Şu anda kılıç kardeşi değiller miydi yoksa? İki rakip general! Karşı karşıya gelmiş, paylaşacakları yegâne şeyi, birbirlerine teklifsizce sundukları bir meydan savaşını paylaşıyorlardı.

Vercingetorix kılıcını kınından çıkarıp atını dörtnala geçirmişti. Akbabalar savaş meydanının üzerinde uçuşarak sanki savaş habercisi çığlıklar atıyorlardı. Kılıçlar havada daireler çiziyor, mızrak ve kargılar havada uçuşuyordu. Haykırış ve çığlıklar ise cabası. Galya ordusu da yazgısını takip etmek için heyecan içinde at koşturuyordu.

Yüreğinde bir savaş narasıyla ordusuna bu yolda öncülük edeceğine söz verdiğinde yalan söylediğini düşünse de, işte şimdi Vercingetorix’in beklediği an gelip çatmıştı. Yüreğindeki savaş narası ormanın derinliklerinde binlerce atın yerde yankılanan nal sesleri olarak kayboluyordu. Kalp basıncı her heyecanlı çığlık ve haykırışta biraz daha

artıyor, hatta Romalılar'ın yaklaşan ayak sesleri bile içine garip bir coşku salıyordu.

"Galyalılar için!" diye bağırdı derken, kılıcını usta hareketlerle havada döndürmenin basit ama katıksız zevkini yaşıyor gibiydi.

"Galya! Galya! Galya!" Vercingetorix'in içinde anlamsız ama büyük bir mutluluk vardı.

Guttuatr ve diğer druidlerin görüş alanına ise sadece çok uzaktan ve neredeyse hareketsiz görünen Roma karaltısı ve batıda yükselen toz bulutu girebiliyordu.

Ancak ne var ki, metalin metale çarpışmasından çıkan o elim ses, atların canhıraş çığlıkları ve askerlerin acıyla haykırışları ile nal ve ayak sesleri dünyevi çekişmelerin yarattığı bu koroya karışarak, neredeyse uzak denizlere dek yankı buluyordu.

Kargılar kalkanlara sürterek geçiyordu. Kılıçlar saplandıkları gırtlaklarda derin yaralar açıyor, kolları omuzlardan ayırıyor, bağırsakları dışarı uğratıyor, kestikleri atardamarlardan fışkıran kanlar toprağı ala boyuyordu. Baltalar yarıp geçtikleri miğferlerin altındaki kafataslarını ortadan ikiye bölüyordu. Atlar oldukları yerde aldıkları yaralarla debelenip binicilerini üstlerinden atıyordu. Bu sırada da lejyonerleri ve yere düşen Galyalıları tepip üstlerinden geçiyordu. Garip bir şey vardı tüm bu olanlarda; sanki Vercingetorix'in kafasını allak bullak eden tüm bunlar ağır çekimde gerçekleşiyordu, hepsi o kadar. Vercingetorix korkudan öte bir şey hissediyordu. Yapabileceği her şeyi yapmaktaydı; kâh bir yüzü kılıcıyla yarıyor, kâh karşıdan gelen bir kargıya, kalkanını siper ederek hayatta kalma mücadelesi veriyordu. Bir yandan da atını yayan Romalılardan birinin üzerine sürüyordu. Her şey ama her şey sanki seyircisi olduğu bir sahnede kendinden habersiz cereyan ediyordu.

En sonunda Vercingetorix savaş naralarının arasında başka bir sesin yükseldiğini işitmişti: "Geri çekiliyorlar!" Atını ileri sürdüğünde, evet, o da görmüştü. Roma kalkanlarından oluşan sıra, geri geri gidiyordu; yavaş yavaş ve isteksizce de olsa, işte geri çekilmeye başlamışlardı. Mızrak yağmurunun altında bir yandan da yerdeki savaşı olanca güçleriyle devam ettirmeye çalışarak...

İşte şimdi druidler de net olarak doğu yönünde ilerleyen Roma ordusunu görebiliyorlardı. Vadiden aşağı doğru sanki kendi üstlerine doğru geliyorlardı.

“Bak Guttuatr, savaşçılarımız onları geri püskürtmeyi başardı,” dedi Salgax.

“Roma ordusunu dağıtmak üzereyiz.” Gwyndo druidlerden beklenmeyecek bir coşkuyla konuşmuştu.

“Öyle görünüyor,” diye karşılık verdi Baş Druid, pek de umursamayarak. Onun bu tavrı diğer druidlerin de dile getirmeye hazırlandıkları heyecanlarını bastırmaya yetmişti.

Geri çekilmekte olan Roma ordusunun içinde yükselmekte olan acı ve hüzün dolu haykırışlar Vercingetorix tarafından rahatlıkla duyulabiliyordu. Ancak aynı sesler kendi ordusu tarafından da aynı şekilde cevap buluyor, sanki bir öküz sürüsü kesime götürülüyordu.

Korkunç bir sesti bu ortalığı bürüyen. Öfke, Romalı askerlerin kalbine bir hançer gibi gömülüyor ve bu öfke dalga dalga ordunun en ön safından en arkaya kadar yayılmaya devam ediyordu. Galyalıların bu öfkeye karşılığı ise, sevince bulanan savaş naralarının vadi boyunca yankısı oluyordu. Savaşın bu iki cephesinde vuku bulan sesler, Vercingetorix’in şimdiye dek duyduğu en uyumlu müziği çalıyordu sanki; zafer türküsü bu olsa gerekti!

Roma hattı adım adım sersemlemiş vaziyette geri çekilmeye devam ediyordu. Ayaklı kalkan ve mızraklar tırısa geçmiş, adeta koşarak gerisin geri uzaklaşmaya çalışıyorlardı; hızla ve sabırsızlıkla.

“Galya! Galya! Galya!” Vercingetorix coşkuyla çılgınca bağırıyordu. Etrafındaki hiçbir şeyi gözü görmez olmuştu. Ne havada uçuşan mızrak ve kargılar, ne çarpışan kılıçlar ne de acıyla inleyen yerde yatan Romalı ve Galya askerleri. Kılıcını başının üzerinde havada tutuyor, atını şaha kaldırıp dörtnala savaş alanında turlayıp duruyordu. Sanki her an bir girdabın içine biraz daha çekiliyor gibiydi. O, Roma ordusunun üzerine sürdükçe atını, biliyordu ki peşindeki on binlerce Galya askeri de mutluluk ve coşkuyla Efsane Topraklar’a doğru gidiyordu.

“Galya artık özgür!” diye açıkladı Salgax.

“Roma yenildi!” diye haykırdı Gywndo.

“Öyle görünüyor!” demekle yetindi yine Baş Druid.

Vadinin aşağısında Roma ordusu tüm birlikleriyle geri çekiliyor, sıra sıra Roma piyade birlikleri arkalarını düşmanlarına dönmüş, yenilginin acısıyla yol alıyorlardı.

Kaçıyorlardı.

Şimdi Roma ordusunun ön safları atağa geçmiş, savaşan Galya askerleri suretinde gerisin geri kaçıyorlardı. Roma kuvvetlerinin ana kollarıyla, kaçmaya başlayan safların tam ortasında yalnız başına bir adam at biniyordu. Geri çekilen adamlarını ürkütücü bir sükûnetle seyreden kuzgun kırmızı pelerinli bir generaldi bu.

“Caesar!” dedi Gywndo, sanki gerekliymiş gibi.

Druidlerin önünden geçerken durmuş ve sanki doğrudan onları görüyormuş gibi gözlerini druidlerden yana dikmişti.

“Bizi görüyor mudur?”

“Nasıl görebilir ki?”

Ancak görünüşe bakılırsa, Caesar onları görüyordu; nitekim kılıcını kınından çıkarıp havaya kaldırarak adeta druidleri selamlamıştı.

“Bizi selamlıyor!”

“Neden Caesar böyle bir şey yapsın ki?”

“Yapmaz,” dedi Baş Druid.

Uzakta neredeyse bir nokta olarak görünen kırmızı pelerinli adam kılıcını aşağı indirmişti. Drudlerin önünden geçerken sanki savaş borularının sesi bile daha da yükselmişti.

Yaklaşmakta olan bir fırtınanın habercisi kara bulutlar gök gürültüsüyle çıkagelmişti. Henüz şimşek çakmıyordu.

Gök gürültüsü dinmemiş, aksine devamlılığı olan bir ses halini almıştı. Hatta öyle ki, gittikçe şiddetlenip yükselen bir ses.

Karşı bayırdan da Galya ordusunun neredeyse yarısı genişliğinde bir cepheye sahip atlılar dörtnala vadiden aşağı doğru iniyorlardı.

Gelenler Teutonlar’dı.

Çoğunun miğferlerinde koç ya da karaca boynuzları takılıydı. Kimisinde ise kartal kanatları ile insan kaburgasına ait parçalar bile görmek mümkündü. Çoğunun deri yeleklerinin üzeri bütün ya da parça olarak insana ait kafatasları ile süslenmişti. Zıpkın, kargı, mızrak, kılıç ne bulmuşlarsa kuşanmışlardı. Çoğunun saçları uzun ve kirden keçeleşmişti. Bazılarının kulağında küpe, vücudunda türlü şekillerde dövmeler vardı. Teuton birliklerinin dördüncü kısmındaki atlar ikişer binici taşıyordu. Arkada oturan savaşçıların elinde üç çatallı birer zıpkın vardı.

Galyalıların bulunduğu vadiye vardıklarında çığlıklar atmaya başlamış, Galya kanadını kırmışlardı. Atların üzerinde yuvarlanıyor, yeleklerine asılı kafataslarını yere çalıyor, Galyalıların gırtlaklarını kesip vücutlarını ortadan

ikiye ayırıyorlardı. Bir yandan bağırıp bir yandan uluyorlardı. Pek çoğunda yoğun bir savaş hiddeti vardı. Öyle ki hiddetten ağızları köpürüyor, öfkeyle ısırdıkları dil ve dudaklarından sızan kan, tükürüklerine karışarak etrafı pembeye buluyordu.

Vercingetorix şu anda sadece hayatta kalmanın savaşını veriyordu. Bu hiç de onurlu bir dans değildi.

Bu ani saldırının yarattığı şok, ordusunun bütünlüğünü bir anda dağıtmış, birlikleri yüz, yüz elli kişilik gruplara ayrılıvermişti. Ne tek bir hat ne de savaş düzeni kalmıştı. Bu binlerin, binlere karşı verdiği mücadeleden çok birebir yaşanan bir hayatta kalma mücadelesine dönüşmüştü. Her biri ancak bu atlı saldırıya beş on dakika katlanabilirdi.

Berbat şekilde yağ kokan bir Teuton askerinin kan kusarken attığı mızrak, Vercingetorix'in kolunu sıyırmıştı. Vercingetorix atak bir hamleyle mızraktan sıyrılmak için yere çömelmiş; tekrar ayağa kalkarken de kılıcını alttan Teuton'un gırtlağına geçirmeyi ihmal etmemişti. Rhia'nın etrafını saran üç Teuton askerini ise ancak yeniden doğrulduğunda fark edebilmişti. Sırtı kendine dönük olana kılıcını enseden geçirmesi hiç de zor olmamıştı; yoldaşlarının uğradığı bu hesapta olmayan saldırı diğer ikisinin de dikkatini dağıtınca, Rhia'nın ellerinden kurtulması amazon için çocuk oyuncağıydı.

Diğer ikisine ne olduğunu görmeyi beklemeden arkasındaki kükremeyi andıran canhıraş sese yönelmiş ve tam zamanında kendisini hedef alan bir kargıyı kalkanıyla engellemişti.

Caesar'ın savaşın vuku bulduğu yerin doğusunda durduğu yerden olanları görmesi mümkün değildi. Ama ordusunun dönüp destek vermesini emrettiği savaşın kanlı kıyımını gözünde canlandırabiliyordu.

Teutonlar her zaman bölücü bir kabile olmuşlardı. Hatta Caesar onları Galya'nın dışına sürdüğü günden bu yana vahşetleri daha da artmıştı. Bu beş bin dolayındaki savaşçıyı kendi tarafına katabilmek için ise kaba saba bir adam olan öncüleri Ragar'a kazanacaklarının yarısından fazlasını vermeyi teklif etmesi yeterli olmuştu. Bu da, Galyalıların her halükarda sayıca kendi Teuton süvari birliğinden üstün olduğunu ve herhangi sıradan bir savaşta üstünlüğü yine de ellerinde bulunduracağı anlamına geliyordu. Ancak Teutonların Galya ordusuna ani ve beklenmedik saldırısı avantajı Caesar'ın tarafına geçirivermişti. Şimdi de muhtemelen Teutonlar, neye uğradığını bile anlamaya fırsat bulamayan Galyalıları parçalara ayırmakla meşguldüler.

Tabii ki şüphesiz, Galyalılar da Teutonları katlediyorlardı. En iyi ihtimal, karşılıklı olarak birbirlerini öldürüyorlardı. Böylece kalan Galyalılarla da Caesar'ın kendi askerlerinin başa çıkması hiç de zor olmayacaktı. Hayatta kalan Teutonlar için ise Rhine Nehri'nin karşı kıyısı, kazandıkları paraları sayıp yaralarını sarmaları için daha uygun bir yer olacaktı.

Savaşın tüm hızıyla devam ettiği alanın yukarısında, druidler olanları sükûnet içinde seyrediyordu. Korkularını ele veren tek şey, cüppelerinin başlığı altında kalan küle dönmüş yüzleriydi. Aşağıda, dünyevi çekişmelerin arasında Galya ve Teuton savaşçılarının ölümle pençeleşen, öldüren ve ölen bedenleri uzaktan sadece birbirine saldıran iki büyük karınca sürüsü gibi görünüyordu. İç içe geçmiş ve birbirinden ayırt edilmesi imkansız iki karınca sürüsü; aslında birbirinden de pek bir farkı olmayan. Birebir çekişmelerin girdabında yaşanan en büyük dünyevi çekişme!

"Kim kazanıyor?" diye sordu Salgax, sessizliği bozarak.

"Kazanmak mı?" dedi Nividio. "Aşağıda mı? Elbette ki her zamanki galipler; kargalar ve akbabalar, solucanlarla fareler arasında nasılsa, aşağıda da öyle."

"Dünyevi çekişmelere burnumuzu sokarak hata mı ettik?" diye mırıldandı Salgax.

"Öyle görünüyor." Guttuatr içini çekmişti. "Biz druid olması için bir delikanlı yetiştirmek istedik, ama onun kaderi kral olmak için yazılmıştı."

"Bir Druid Kral..."

Kalkanını bir Teuton savaşçısının yüzüne geçirdiğinde kolundan kan oluk oluk akmaya başlamıştı. Ancak kolunun yiten gücüne rağmen, darbeyle Teuton'un burnunu kırmayı başardı. Ardından atını ters yöne çevirerek üzerine doğru gelen bir mızraktan kendini korumaya çalışmış, bir Teuton gibi kendi etrafında dönerek beceriksizce arkasında bir mızrağı tutmayı becermişti. Derken üzerine doğru yaklaşmakta olan bir kargının önünü kılıcıyla kesmiş ve şans eseri görmüştü ki...

Şans eseri?

Görmek?

Bayır tepesinde ormanın ortasında duran beyaz cüppeli druidi gerçekten görmüş müydü?

Belki de içi boş olan bir cüppe.

Dolmayı bekleyen bir cüppe.

Ve eğer bu bir işaret idiyse, kendisine gönderildiğine şüphe yoktu. Kaldı ki bu bir işaret değilse bile, Vercingetorix bunu kendine gönderilen bir işaret kılmak için elinden geleni yapacaktı. Kılıcını ani bir kararla kınına sokup, Guttuatr'ın kendisine emanet ettiği asayı eyerinden çözüp eline aldı.

Baş Druid asasını kolunun uzandığı kadar havaya kaldırdı, belki böylelikle savaş meydanının ortasında asasının ucundaki yıldızı görünür kılabilirdi.

Ve sanki asanın ucundaki yıldız parçası öyle bir güçle çıkagelmişti ki; kara bulutlarla kaplı gökyüzünde gök gürültüleri ve şimşekler belirmişti.

Yağmur bardaktan boşanırcasına yağmaya başladığında, Guttuatr ormanın tepesinde bir ağacın altında durmuş, vadinin aşağısında olanları seyrediyordu. Şimşekler kara bulutları yararak zig zaglar çizerek çakmaya devam ediyordu.

Ancak artık yeryüzündeki savaş herhangi bir savaş olmaktan çıkmıştı.

Vercingetorix elindeki asası havada, atıyla olduğu yerde dar çemberler çizerek dönüyor ve yüksek sesle bir şeyler söylüyordu. Teutonlar gayriihtiyari Vercingetorix'in etrafını sarmışlardı. Vercingetorix bir anda onların gözünde gökleri asasının tek bir hareketiyle şimşeklerle yaran uhrevi bir kahramana dönüşüvermişti.

Bu olaya tanık olan Galyalılar da Vercingetorix'e doğru gelmeye başlamışlardı: Dörtlü, sekizli gruplar hatta düzineler halinde gittikçe yaklaşıyorlardı. Şaşkınlıklarıyla pasifleşen Teutonları yararak Vercingetorix'in etrafında ön sırada kümelenerek onu kalkanlarıyla korumaya almışlardı.

Vercingetorix asasını havada döndürmeye devam ediyordu. Her dönüşte atını da şahlandırıyor, batıya çevirdiği atının burnuyla sanki şimşekleri de batıya yöneltiyordu.

Nitekim bir süre sonra, Vercingetorix işaret ettiği doğrultuda tırısa geçmiş ilerliyordu. Galyalılar onunla beraber at biniyor, Teutonlar ise birer hayalet muamelesi görüyorlardı.

"Görün işte, eylem adamı yenildi," dedi Guttuatr. "Görün ama aynı bilge adam o yenilgiyi bir zafere dönüştürmeyi bildi."

Sonra da alaycı bir şekilde, "Ya da en azından yaşam mücadelesine..." diye ekledi.

Vercingetorix asasını yeniden eyerine bağlamış, kılıcını da kınına sokmuştu. Vercingetorix yoğun sağanağa rağmen, ovanın içinden dörtnala

geçiyordu. Gökler ona şimşeklerin sihrini armağan edip, misyonlarını tamamlamış gibi gök gürültüsünü en sonunda kesmişti. Etrafta kalan tek gürültü savaşmaktan ve hava koşullarıyla boğuşmaktan yorulan atların homurtularıydı.

Vercingetorix'in gerisinde ise, Galyalı askerlerin kalan kısmı balçık tarlası haline gelen ovanın içinden hızla geçerek kaçıyordu. Binlerce atlı hırslı ve bitkindi. Onların da peşinden hız kesmeksizin Teutonlar geliyordu. Teutonların atları ise Galyalılarınkine oranla kanlı yazgılarının peşinde daha gayretli koşar gibiydi.

Caesar'ın önünde, öncü Roma lejyonları çamur ve balçığa bata çıkarak nizamlarını muhafaza etmeye özen göstererek yol alıyordu.

"Gerçekten böyle bir saçmalığa inanmıyorsun değil mi Brutus?" dedi.

"Pek sayılmaz..." Brutus'ün sesi pek de ikna edici değildi.

"Ama?" dedi kendi kendine Caesar, Vercingetorix'in ordusunun en sağlam kısmı kaçarken. Eğer işler düşündüğü gibi gitmemiş olsaydı, planladıkları gibi hareket edeceklerdi ama neyse ki buna gerek kalmamıştı. Akılcı bir adam, Tanrılardan daha fazla medet umamazdı.

"Ama pek çok Teuton neler olduğunu gördü..."

"Tam olarak neler olduğunu gördüler mi Brutus?"

"Ah, druidlerin hava büyüsü!" Brutus Caesar'ın kendine dikilen bakışları karşısında söylediklerinden epeyce sıkılmıştı.

"Hayır, bu herhangi birinin görebileceği bir şey değil," dedi Caesar. "Gördükleri tek şey elinde bir değnekle gök gürültüleriyle yarılan bir göğün altında, bir kayanın üzerinde duran bir adam. Gök gürültüsünü işitip çakan şimşekleri gördüler, sonra da yağmurun yağmaya başladığını. Ne kadar da büyük bir sürpriz öyle değil mi? Ben de istesem böyle bir büyü yapabilirim, ne var ki. Sadece sabahın ilk ışıklarıyla göreceğim ilk güneş ışınıyla beraber kolumu kaldıracağım."

Brutus bir sihirbaz edasıyla gülmeye başlamıştı. Caesar da içten bir kahkaha basıvermişti.

"Tanrı iyiliğini versin Brutus!" dedi Caesar.

"Duruma bakılırsa, iyi gününde sayılırsın Caesar!"

"Neden olmayayım ki?"

"Şans diyelim, ya da büyü; Vercingetorix ve ordusunun büyük kısmı kaçmaya başladı."

“Hayır Brutus, çobanının önünden kaçan bir küçük sürü; koyundan daha fazlası söz konusu bile değil. Sadece mezbahaları olacak ahıla doğru yol alıyorlar, o kadar.”

XX

Vercingetorix, Alesia'nın girişindeki rampada öylece ayakta sessizce duruyordu. Henüz yağmaya başlamayan yağmur bulutları gökyüzünü pis bir griye çevirmişti. Hiç kimse -ne Critognat, ne Rhia, ne Litivak, ne de Carnute başşehrinin surlarına üşüşen binlerce yöre insanı- korkmuş gözlerle Vercingetorix'i süzmekten başka hiçbir şey yapmıyorlardı.

Rampanın aşağısında ise yağmurdan ıslanmış Teutonlar birbirlerine sokularak yanan kamp ateşinin etrafında toplanmışlardı. Bu kuralsız ve dağınık kamp alanında mızraklarını yere dikmişler, uçlarına taktıkları küçük sancaklarıyla da şehir surlarından da görünür hale getirmişlerdi. Ama bu kez bu amblemler ne oyulmuş ahşap hayvan figürleriydi ne de madeni döküm.

Yüzlerce Teuton savaşçısı, öfkeyle içtikçe içmiş, ileri geri at binmiş, kılıçlarını, mızraklarını, kargı ve yumruklarını havada rasgele savurmuş, ava çıkmış aç kurtlar gibi ulumuşlardı.

Vercingetorix görüş alanı dahilinde yaklaşmakta olan Caesar'ın ordusunu gri bir çizgi halinde görüyordu. Teuton avcılarının getirdikleri Romalı amirleri onlar kamp yerlerine varır varmaz silip süpürebilirlerdi.

Gerçekten de Teutonlar tüm bunları kendileri için yapmış olabilirlerdi; Baravax için değil.

Carnuteların kendi reisi Cottos bile, Alesia'nın kapılarının bozguna uğramış Galya ordusuna açılmasına ikna edememişti. Surların üzerine dizilmiş savaşçılar öfkeli gözlerle Teutonları süzüyor, Cottos'un emirlerine uymayı ise külliyen reddediyorlardı.

Şaşırtıcı olan da şuydu ki, en sonunda, Alesia halkını kapılarını Galya ordusuna açmaya razı eden sivri dilli Vercingetorix değil, yalın

konuşmasıyla tanınan Baravax olmuştu.

“Ben Baravax, iradeli ve kudretli bir savaşçı değilim, cesur bir kahraman da sayılmam, sadece uzun zamandır Gergovia muhafızlarının başını çekiyorum; sizler gibi bir adamım. Tek farkım görevimin, yaşamlarımdan sorumlu olduğum insanları korumak olması.” Surların üzerinde bulunan kasaba halkına açıklamada bulunmuştu, hem de mümkün olduğunca samimi ve sade bir dil kullanmaya özen göstererek. “Ve işimi nasıl yapmam gerektiğini de gayet iyi biliyorum. Peki, siz nasıl yapmanız gerektiğini biliyor musunuz?”

Sonra, sayısı artık yüzü bile bulmayan kendi adamlarına dönmüş ve kılıcını çekip atlarının toynak sesleri duyulan Teutonlara doğrultmuştu.

“Şimdiki görevimiz de, her zaman olduğu gibi, korumamız altında olan masum insanları zalimlerin şerrinden korumak. Bunu yapmak bazen çocuk oyuncağıdır, ama bazen de değildir. Ve şimdi yapmak zorunda olduğumuz tek şey, bu piçleri oyalamak. En azından şehrin içindeki kahraman yaradılışlı savaşçılar güç ve cesaretlerini toplayıp şehrin kapılarını açarak bizi içeri buyur edinceye kadar. Çünkü onlar kapılarını bizim için açtıklarında, Vercingetorix ordumuzu içeri sokacak ve Carnuteler da hepimizin güvenliği için kapılarını tekrar kapatacaklar. Görüyor musunuz, bu seferki görevimiz de aslında oldukça basit. Hadi, öyleyse bitirelim şu işi!”

Bunun üzerine siper aldığı yerden çıkıp atına atlayarak dörtnala Teutonların üzerine yürümüştü. Sadece Teutonların değil, çıktığı yolda aynı zamanda mutlak ölümün de üzerine gidiyorlardı. Üstelik bir kere bile dönüp arkasına adamları peşi sıra geliyor mu diye bakmamıştı.

Bunu gören Galyalılar da Vercingetorix’in kendi içlerinde yeni bir düzen tesis etmesine fırsat bile vermeden tek başlarına ya da ikişer üçerli gruplar halinde Baravax’ın peşine düşmüştü.

Sonunda tüm bu gördükleri karşısında yumuşayan Alesia halkı da kapılarını açmaktan başka şansları olmadığını anlayarak, Vercingetorix’in komuta ettiği ordusunu içeri buyur etmek zorunda kalmıştı. Bir hizada yedi sekiz atlının bulunduğu ve bir kasenin içinde duran bezelye tanelerini andıran bir karmaşa içinde, Galyalı savaşçılar şehirden içeri, güvenliğe hücum etmişlerdi.

Ama hepsi bundan ibaret değildi. Baravax ile beraber öne atılan muhafız birlikleri tüm ordu Alesia kapılarından içeri girene dek çoktan Teutonlar ile

burun buruna gelmişti. Bu hesapta olmayan gelişme üzerine yüzlerce Galya savaşçısı güvenliğe sırtlarını dönüp Teutonların üzerine Baravax'a destek vermek için yürümüş, Vercingetorix'in vermeyi cesaret edemediği emri de Cottos vermişti.

Şehrin girişlerini kapatma emri!

Vercingetorix'e kalan ise şehrin kapanan kapılarının ardından, dışarda kalan savaşçılarının Teutonlar tarafından parçalara ayrıldığını seyretmek olmuştu. Korkakça dışarıdan seyretmekle yetindiği bu vahşet aslında o kadar burnunun dibinde cereyan ediyordu ki, her bir çığlığı tek tek ayırt edebiliyordu. Ezkaza ya da kaderin garip bir cilvesi sonucu asasının ucundaki yıldızın gösterdiği yöne doğru gitmiş ve maalesef Caesar'ın ölüm tuzağının kucağında buluvermişti kendisini. Ve ozanların hikâyelerine konu olacak gerçek kahramanlar da son çığlıklarıyla yaşamlarına noktayı koyan, Alesia surlarının öte tarafındakiler olmuştu.

Ve şimdi durduğu yerde hayattaydı ve kendisi için yazılan kaderi yaşamakta olduğunun farkındaydı. Baravax'ın kellesi ise bir Teuton mızrağının ucunda yerde, bir kan gölünün içinde yatıyordu.

Cottos yeniden cesaretini toplamış ve sormuştu:

"Pekâlâ, şimdi ne yapacağız Vercingetorix?" Sesinde en ufak bir kin tınısı yoktu.

"Eğer şehri teslim etmeyi düşünüyorsan, seni bununla suçlayamam," diye yanıtladı Vercingetorix.

"Teutonlara mı? Bu bir sürü kuzuyu, gözü açlıktan dönmüş kurtlara teslim etmekten başka bir şey olmaz bu."

Vercingetorix, başını Romalıların metal ve adamdan oluşan bir orman gibi göründüğü ufuk çizgisine doğru çevirmişti.

"Caesar'a," diye cevapladı Vercingetorix. Bir yandan da için için bu teklifinin reddedilmesini umut ediyor, kendi yaptığı blöf kendi kendini utandırıyordu. "Eğer şehri ona teslim edersek, Alesia'ya merhamet gösterebilir..."

"Ordunda tek bir asker bırakmayıncaya dek herkesi kılıçtan geçirecektir."

"Burada kalmaya devam edersek de kapana kısılmış fareler gibi ölüp gideceğiz nasıl olsa!" diye araya girdi Critognat. "Şehri bırakırsak en azından onurumuzla ölmüş olacağız."

“Peki, Caesar’ın merhametine sığınmanız için böyle bir şey yapmanıza izin verirsem, Carnutelar’ın onuru ne olacak?” dedi Cottos. “Üstelik bu hiç de vefalı bir davranış değil, sonuna kadar beraberiz.”

“Bunu ancak bok çukurundaki hamam böcekleri birbirlerine söylerler,” diye homurdandı Critognat. Sanki sihirli bir değnek değmişçesine etraflarındakiler aynı anda gülmeye başlamışlardı.

“Galyalılar olarak,” dedi Cottos.

Gallius çoktan tomruk kesip getirecek bir ekibi görevlendirerek ormana yollamıştı. Labienus da tam planladıkları gibi Bibracte’den yola çıkmış kısa zaman içinde yanlarına varacaktı. Her şey yolunda görünüyordu şimdiye dek ve Caesar da olayların gidişatından gayet memnundu; ta ki Ragar çadırından dışarı çıkıp adamlarını alarak Caesar’ın ordusundan ayrılacağını, ödemesinin geri kalanını da hemen şimdi talep ettiğini açıklayana dek.

Teutonların savaşçı lideri Ragar, Caesar’dan yaklaşık on yaş daha küçük olmasına rağmen iri pazuları ve yapılı vücuduyla karşıdan bakıldığında bile insanın içine tedirginlik salmaya yetiyordu. Her bir köşesi savaşta edindiği yaralarla kaplı olan vücudu, lekeli ve lime lime kıyafetlerinin altında mide bulandırıcı duruyordu. Başındaki miğferin üzerinde kim bilir hangi savaşta öldürdüğü bir askerin sarıya boyanmış kafatası duruyordu. Yağlı ve birbirine dolaşmış sarı uzun saçları omuzlarından aşağı dökülüyordu. Eğer sarhoş değilse iyi taklit yapıyordu denilebilir. Kan çanağı gibi gözlerindeki öfke kendini bilmez bir hödüğünkine değil aksine akılcı ve zeki bir savaşçınınkine ait gibi duruyordu.

“Göreviniz henüz tamamlanmadı.”

“Galyalıları istediğin gibi bozguna uğratmadık mı Caesar?”

“Evet bu doğru.” Caesar başıyla surların dibindeki Teutonların kamp yerini işaret ediyordu. “Ama surların ardında hâlâ bir Galya ordusu var.”

“Altınlar Caesar, hemen şimdi!”

Caesar sinirine hâkim olmaya çalışıp mümkün olduğunca sakin kalarak Ragar’a bakıp gülümsedi. “Yaptıklarının karşılığında burada birkaç hafta kamp yapıp şaraplarımızın tadına bakarak Galyalıların içine korku salmak şerefiyle ödüllendirildiniz. Bu, adamların için hiç de zor bir iş olmasa gerek.”

“Seninle böyle anlaşmadık, Caesar!”

Caesar gerçekten de Vercingetorix'in ordusunun tümünü yok etmeyi hiçbir zaman düşünmemişti. Gallius kendi işini yaparken sadece kendi lejyonlarını alt etmek için çok büyük bir orduydu söz konusu olan. Teutonlara ihtiyacı vardı, bu yüzden de. Savaşmalarına değil belki, ama en azından surların dışında sayıca ve kuvvet olarak gözdağı vermelerine ihtiyacı vardı.

"Yeryüzündeki en iyi savaşçıların, bir kayanın üzerinde gördükleri sıradan bir değnekten korkmuş olmaları mümkün olmasa gerek?" diye olta atmıştı Caesar.

"Biz yeryüzünde hiçbir şeyden korkmayız," diye kükredi Ragar. Sonra daha alçak bir sesle "Ama..."

"Ama ne?"

Teuton'ın gözlerinde şüphe uyandıran bir şeyler vardı ama sesi korktuğunu ele veriyordu. "Ama yeryüzünün en büyük savaşçıları bile tüm göklerin güçlerini üzerlerine indirecek bir büyücüden korkmama aptallığını gösterebilirler."

"Böyle bir saçmalığa inanmamı, bundan korkmamı beklemiyorsun herhalde." Caesar karşı atağa geçmişti. "Eğer benim senden daha az adam olduğumu ima ediyorsan, bu beni hayal kırıklığına uğratır Ragar. Ben seni her zaman bana denk olarak görmüşümdür oysa ki."

Teuton savaş lideri kaşlarını çatmış, gururu mu okşanmaya çalışılıyor ya da bir kinayeyle hakarete mi uğratılıyor, anlayabilmiş değildi. Caesar karşısındaki adamın bu bilmecenin içinden çıkamayan halini görünce onu bu sorudan kurtarmak istemişti.

"Elbette şu anda kendi adına değil de sadece adamlarının gıyabında konuşuyor olabilirsin."

Ragar biraz rahatlayarak başını sallamıştı. "Adamlarım haklarını istiyor ve tabii bir an önce de buradan uzaklaşmak."

Caesar da Ragar'ın sıkıntısını paylaşıyormuşçasına başını sallamış, ardından da, "Sanırım benim kadar şanslı bir başka komutan daha yoktur."

Caesar kollarını açarak yaptığı bir jestle Ragar'a kamp alanını işaret ederek; binlerce çadırı, inşa edilmekte olan katapultları, ok, mızrak ve kargılarla dolu cephanelikleri, Gallius'un aralarda savaşçıları yoldan çıkartmak için dolandırttığı biracıları ve Teutonların etrafında disiplinli, düzenli ve iyi donanımlı on binlerce askerinin konuşlanmasını göstermişti.

“Ne görüyorsun dostum?” diye sordu Caesar, ipek gibi bir sesle. “Sana ne gördüğünü anlatacağım.” Aldığı tek tepki Ragar’ın neler olup bittiğini çözmeye çalışan budalaca bakışı olunca, Caesar araya girmek ihtiyacı hissetmişti. “Elli bin Roma lejyoneri görüyorsun. Her biri harekete geçmek için elimin tek bir işaretini bekliyor. Hiçbiri ne bu dünyada ne de öbür dünyada hiçbir şeyden korkmazlar çünkü Gaius Julius Caesar’ın komutasında olduklarını her biri biliyor. Askerlerine emirlerimi dinlemelerinin nedeni olarak iki şey göster Ragar: Birincisi, askerlerim tıpkı benim onları sevdiğim gibi, açık yüreklilikle severler beni.”

Yüzünü Ragar’ı tedirgin etmek istercesine buruşturmuştu.

“İkincisi, benim öfkemin bu dünyada ve öbür dünyada başlarına gelebilecek her türlü gazaptan daha tehlikeli olduğunu da gayet iyi bilirler.”

Caesar gülümseyerek elini Ragar’ın omzuna atmıştı. “Şüphem yok ki, senin gibi yüce bir lider, askerlerinin tüm bunları anlamasını sağlayacaktır.”

Alesia, davetsiz bir orduyu misafir etmek zorunda kalan, tehlikeli bir kuşatmanın altında kendini buluveren bir Galya şehriydi. Cottos yanına bir öbek asker ve at biçimindeki simgesiyle sancaklarını taşıyacak elemanı almış, Vercingetorix, Litivak, Rhia ve Critognat’a önlerinden giderek, Alesia sokaklarında eşlik ediyordu.

Vercingetorix’in ana kuvvetleri Gergovia’da ormanda kalmış, Bibracte’de surların içinde barınamayan birlikler kırsal alanda konukseverlikle karşılanmışlardı. Ancak Alesia’da şehrin kapıları kapanmış ve taşlar, kütükler, molozlar muhtemel bir Roma saldırısına karşı yığılmaya başlanmıştı. Kırsal alan ise Roma ve Teuton savaşçılarının tasarrufundaydı. Bu yüzden, savaşçılar geceyi dışarıda, açıkta konaklayarak geçiriyordu. Çarşıda, şehir meydanında, kimileri yöre halkının evinde, izin alarak hatta bazen izin almadan, kimileri ise caddelerde kamp kurmak zorunda kalıyor, yaktıkları ocak ateşleriyle geçişleri tıkıyordu. Silahlı çete savaşçıları sokaklarda başıboş geziyordu. Nitekim sokaklarda dolaşan tek tük kadınlar, çetelerin kendileri için tehlike arz edemeyeceği kadar yaşlıydı.

Alesia kendini herhangi bir kuşatma tehlikesiyle karşı karşıya görmeyen, bu yüzden de hasadını stoklama ihtiyacı hissetmemiş bir şehirdi. Buna rağmen, aniden nüfusu ikiye katlanıvermişti işte.

Öte yandan on binlerce at, şehrin içinde bir yerlere eyerlenmiş, kendi sonlarını bekliyordu. Vercingetorix her adım başı, şurada burada buldukları küçük bir parça yeşilliği yemeye çalışan atlar görüyordu. Biraz daha

şanslıları ambarlarda saklanan yemleri bulup onlara yumuluyordu. Tabii şehrin at nalı değen her yerinde öbek öbek hayvan gübresine rastlamak da kaçınılmazdı. Atların yaydığı kötü kokular mide bulandırıcıydı.

Şehri saran savaşçıların büyük çoğunluğu başka kabilelerdendi. Zafer, hatta zafer bir yana umut getirmek yerine gürültü, pis kokular, kargaşa ve yaklaşmakta olan bir felaketi getirmişlerdi beraberlerinde.

Ve kuşatma henüz yeni başlıyordu.

Cottos'un evi ahşap ağırlıklı bir bina olmasına rağmen, içinde Roma mimarisinin öğeleri hemen göze çarpıyordu; evin duvarlarının gerisinden büyük ve eski bir meşe ağacı kollarını dama sarkıtıyordu.

Vercingetorix bu garip komediyle zihnini oyalarken, herkes onun kuşatmaya dair planlar yaptığını düşünüyordu. Şehrin suları, su kuyularından mı temin ediliyordu, yoksa surların gerisinde kalan pınarlardan mı? Ambarlarda ne kadar yiyecek stoğu vardı? Ne kadar yem bulunuyordu ellerinde? Ve ellerindekilerle ne kadar dayanabilirlerdi?

Ancak Cottos avluya açılan ağır ahşap kapıları açtığında Vercingetorix'i karşılayan şey tüm kuruntularını unutturuvermişti.

Marah, saçları Arverni savaşçısı kıyafetlerinin üzerine dökülmüş öylece karşısında duruyordu işte.

"Burada ne işin var? Hem de bu kıyafetlerle?"

"Sana her nereye gidersen peşinden geleceğime dair söz vermedim mi? Ve bana engel olamayacağını da biliyorsun."

Aslında engel olabilirdi. Bu sürprizi hazırlayan Cottos'un zevkten dört köşe bakışlarının hapsindeydi. Litivak da gördüğü manzara karşısında memnun olmuşa benziyordu. Critognat ise, bu genç çifti onayladığını bakışlarıyla belli etmişti çoktan. Rhia'nın yüzündeki gülümseme gerçeklikten biraz uzak olsa da Marah ile aralarında bir husumet varmış gibi de görünmüyordu.

"Müstakbel kraliçenden başka kim seni Carnutelerin şehrinde karşılayabilirdi?" dedi Cottos. Sessizliği bozmuş, Vercingetorix'i eğlendirse de pek de memnun etmemişti sözleri. "Eminim onu gördüğüne memnun olmuşsundur!"

Bir felaketle bitmesi muhtemel bir kuşatmanın ortasında bile, olur da bir gün Vercingetorix kral olursa diye, Marah'ı kullanarak kendilerine ayrıcalık yaratmak istiyorlardı.

“Emin ol ki memnun değilim.” Hödük adamlar gibi ağzından kaçırmıştı Vercingetorix. “Onu böyle ölümüne bir tehlikenin içine sokmayı asla istemezdim.”

“Gittiğin yer benim yerimdir.” Marah tüm cesaretini akıttığı gözleriyle bakıyordu Vercingetorix’e. “Eğer ölümün pençesi ise, ona da hazırım.”

“Tehlike ve ölüm üzerine konuşmak için kesinlikle kötü bir zamanlama Vercingetorix!” Litivak ortalığı neşelendirmeye çalışıyordu. Cottos’u başıyla işaret ederek, “Eminim Savaşçıların Ulu Lideri de nişanlısıyla başbaşa kalarak bu mutluluğu yalnız yaşamak istiyordur,” dedi.

“Tabii ki,” dedi Cottos ve devam etti. “Geri kalanlara şehri gezdirmeme izin verir misin?” Avlunun içinde arka arkaya açılan kapılardan, beraberinde Litivak, Critognat ve Rhia ile geçerek gözden kayboldu. Vercingetorix ve Marah yalnız kalmıştı.

Mahcup eden bir yalnızlıktı.

“Biz ne zaman nişanlanmıştık?” Vercingetorix sonunda suskunluğu bozmuştu.

“Bana kraliçen olmamı teklif ettin. Ben de kabul ettim.”

“O zamanlar sadece bir çocuktum. Ve sen yıllar sonra ancak kabul edebildin, hem de tüm dünyaya ilan edercesine.”

“Seni rahatsız eden nedir, aşkımı bütün dünyaya ilan etmem mi?”

Beni bu kızın nesi rahatsız ediyor? diye düşündü Vercingetorix. Benim kadar sivri dili mi? Yoksa sivri dilini halkın içinde kullanmaktan çekinmemesi mi? Ya da sıradan bir adam ya da nehir boyundaki o çocuğu değil de, yazgısı kral olarak yazılan bir adamı seviyor oluşu mu? Bu liste böyle uzayıp gidebilirdi. Vercingetorix korkuyordu sanki. Ama bu çok gülünçtü, Vercingetorix’in genç ve güzel bir kadından korkması.

“Bir erkekle bir kadın arasında bundan daha fazlası olması gerekir,” dedi en sonunda, aklına üşüşen soru işaretlerini kovuşturmaya çalışarak.

Marah, onun iki elini avuçlarının arasına aldı. “Odanı seninle paylaşmama izin ver, ver ki sana daha fazlasının sözünü verebileyim.”

Vercingetorix ağzını bile açamadan, Marah uzanıp Vercingetorix’i uzun uzun öptü. Genç kadının dili Vercingetorix’in ağzının içinde şehvetle dolanıyordu şimdi.

Vercingetorix vücudunu kadının şehvetli devinimlerine, bir erkeğin bir kadına yaklaşabileceği gibi, karşılık verirken buldu. Kendini ne kadar aşkın

ve arzunun kollarına bırakmak istese de kendisinin bir bâkir, karşısındaki kadının ise tecrübeli bir âşık olduğu düşüncesi elini kolunu bağlıyordu.

Tüm bu düşünceler kafasını allak bullak etmekle kalmıyor, genç adamı güçsüzleştiriyordu da. Sanki vücudunun sihri, damarlarındaki kandan damla damla çekiliyor gibiydi. Rhia'nın hiçbir zaman açık açık dile getiremediği şeyi şimdi daha iyi anlıyordu Vercingetorix. Bâkirlerin içinde kaynağını doyurulmayan şehvetlerinden alan bambaşka bir güç vardı.

"Yolunda olmayan nedir?" Marah, Vercingetorix'i iterek sormuştu.

Ne söyleyebilirdi ki genç adam? Kendisi bâkir bir delikanlı olduğu için, karşısında duran genç ve körpe kadın kadar tecrübeli hatta istekli olmadığını mı, hem de savaşçıların ulu lideriyken? Ya da beraber olduktan sonra, kaderinin ağır bedel ödemesi uğruna kendisine armağan ettiği sihrin bozulmasından korktuğunu mu söyleyecekti?

Hiçbir erkek bir kadına bunları söyleyemezdi.

Sivri dilin nerede şimdi Vercingetorix, ha nerede?

"Ben... Yüzlerce adamımın katledildiği böyle acı bir günde kendimi dünyevi zevklerin kucağına bırakacak kadar alçalamam," demişti aniden.

Sözlerinin ardından Marah'ın öfkeleneceğini, onu küçümseyeceğini ya da en azından serzenişte bulunacağını sanmıştı. Ama Marah aksine şefkatle gülümsemişti. Vercingetorix belki de hayatında ilk kez bir kadınla erkeğin arasındaki gerçek sevginin ne olabileceğini o an hissetmişti.

"Şehrin tamamen kuşatılması ne kadar sürer Gallius?"

Caesar baş mühendisle beraber yapım halindeki katapultların arasından geçerken hırçınlıkla sormuştu.

Gallius omuzlarını silkti. "Bir ya da iki hafta. En geç üç hafta."

"Çok uzun bir zaman."

"Kütükleri bu kadar uzun mesafeden sürükleyerek getirmek zaman alıyor Caesar. Üstelik bu süvari birliğine ait atlar yük taşımak için pek uygun ve dayanıklı değiller. Hendek ve çukur kazmak için kölelerimiz de yok."

"Bu sen değilsin Gallius," dedi Caesar. Saatlerce uzayıp gidebilecek bir mühendislik dersini kestirip atmak istemişti. "Şu Teutonlar var ya, onları çok fazla elimin altında tutabileceğimi sanmıyorum."

Surların tam önüne geniş ve derin bir hendek açılmıştı; Gallius, bütün işler bittikten sonra bu hendeği Ose Nehri'nden taşıtacağı suyla doldurmayı

düşünüyordu. Bu hendeğin önünde kalan arazi ise irili ufaklı çukurlarla bezenmiş, hemen hemen her bir çukura da çeşitli uzunluklarda kazıklar yerleştirilmişti. Onların önünde ise nispeten daha büyük bir çukurun içi daha uzun ve keskin kazıklarla donatılmış, atları telef etmeyi hedef alıyordu. Gallius'un planına göre, bu surun dışına bir başka sur daha örülmeli ve her iki sur arasında bir yürüyüş mesafesi bırakılarak kuleler arasındaki bağlantı sağlanmalıydı. Alesia ile kale arasında ise savunma amaçlı Teutonlar yerleştirilmişti.

Caesar'ın bildiği kadarıyla, daha önce hiç kimse bir şehri kendi tahkim duvarlarıyla çevreleterek kuşatma altına almamıştı. Bu, Herkül'ü bile pes ettirecek nitelikte bir plandı. Gallius'un mimari hırslarının sınırı yoktu. Tek bir sur. Çifte sur. Kulelerin üzerinde küçük balista ve katapultlar. Eğer vakti olsaydı, kuşkusuz her bir boşluğu türlü savaş malzemesi ve hatta Mısır'dan getirteceği timsahlarla doldurabilirdi.

Ama zaman onlar için çok önemli bir faktördü. Teutonlar her geçen gün biraz daha uyuşuklaşıyor, sıkılıyor, kavgacı oluyorlardı.

Labienus ve beraberindeki Roma süvarileri yanlarına varmış olmasına rağmen, Caesar'ın yine de Teutonlara ihtiyacı vardı. Aksi takdirde Alesia'nın surları içinde kalan Galya süvari birliği sayıca Romalıları birkaça katlardı. Eğer Galyalılar şimdi kaçmaya yeltenirlerse, aralarında Vercingetorix'in de bulunabileceği büyük bir çoğunluğu savaşabilmek için bir gün daha kazanabilirlerdi ölüme direnerek.

"Ne kadarı tamamlanmış durumda?" Caesar gittikçe sinirleniyordu.

"Tamamen bitmiş olmasını kast ediyor olmalısın; çifte duvarlar, gözcü kuleleri..."

"Hâlâ ne kadar boşluk var, onu soruyorum!"

"Ah, bir düzine ya da biraz daha fazla..."

"Bir düzine mi?"

"Ama hiçbiri bir birlik eninde değil."

"Bütün kuvvetlerini boşluklarını kapatmaya odakla," diye emretti Caesar. "Duvarların çiftelenmesi ve diğer her şey bekleyebilir."

Gallius'un kaşları çatılmıştı; içindeki sanatçı ruhunun yara aldığını hissediyordu. Ama Teutonlara duyulan ihtiyaç ortadan kalkar kalkmaz, Caesar rahat bir nefes almaya başladığında, Gallius da kendini şımartacak kadar alengirli yapılar inşa etme hakkına sahip olacaktı.

Caesar geleceğin askeri tarihçilerinin, incelikten yoksun stratejiler ürettiği için kendisini eleştirmesinden çekinmiyor değildi aslında. Ama şu an karşılaması ve öncelik vermesi gereken kesin gereklilikler vardı. Şu anda yaptığı iş ince ya da şanlı bir şey gibi görünmese de, takviyeler tamamlandıktan sonra Roma askerî mühendisliği gerçek bir zaferi garantilemiş olacaktı. Vercingetorix'in önünde iki seçenek kalacaktı. Ya surların ardında kalıp açlıktan ölecekti ya da şehrin kapılarından dışarı çıkar çıkmaz geçilmez takviyelerle surlar arasında birer böcek gibi kıstırılacaktı; ne şekilde olursa olsun sonuç değişmeyecekti. Galya'nın askeri fethi tamamlanmış olacaktı.

Vercingetorix, Litivak ve Critognat kalın pelerinlerine sarınmış, Alesia surlarında harıl harıl çalışmakta olan Romalıları ve Teutonları seyrederek yürüyorlardı. Yağmur yeniden başlamış, soğuk hava ve aralıksız yağan sağanak Teutonların etrafta at binerek gövde gösteri yapma heveslerini alıp götürmüştü. Hepsi inlerine çekilmiş ayılar gibi tentelerinin altına çekilmiş, bira içip uyukluyordu. Romalılar ise yağmurdan etkilenmişe benzemiyordu; harıl harıl takviye inşasına devam ediyorlardı. Binlerce asker, köle ve işçilerin yapması gereken hiç de alışık olmadıkları şeyleri şikâyet etmeksizin yapıyor; şehrin etrafını çevreleyen hendekleri genişletip, ilk duvarın hemen arkasına iki insan boyunda kütüklerden kuleler inşa ediyorlardı.

Romalılar inşaata başladıklarından beri Vercingetorix gece gündüz hep aynı sorunun cevabını bulmaya çalışmıştı. Bunlar ne yapıyordu? Aynı soru defalarca kendi aralarında da büyük tartışmalara konu olmuş, ama hiç kimse doğru dürüst bir yanıt bulamamıştı.

Vercingetorix, Caesar'ın tıpkı Bourges'e yaptığı gibi, Alesia'ya da hücum etmesini bekliyordu. Ama saldırı umduğunun aksine başlamakta gecikince, Caesar'ın daha emin adımlarla ilerleyeceği bir strateji seçmiş olabileceğine kanaat getirmişti. Ama bu takviyelerin inşası başladığından beri neyi ne olarak algılaması gerektiğini bir türlü anlamlandıramaz olmuştu.

"Caesar bizi ona saldırmaya mı zorluyor?" Litivak'ın bu önermesini Vercingetorix ilk kez duyuyordu.

Caesar'ın yapmaya çalıştığı şey biraz belirginleştiğinde Caesar, sabırsız Galyalıların daha fazla dayanamayıp kendilerini şehirden dışarı atacaklarını ve önce Teutonlar tarafından katledileceklerini, biraz daha fazla

dayanabilenleriyse Teutonlar'ın gerisinde sotada bekleyen Roma piyadelerinin elinden kurtulamayacağını hesap ediyordu.
"Pekala, neden burada bu saçmalığa son verip istediklerini ona vermiyoruz!" Bu Critognat'tı.
"Dışarı çıktığımız an bizi yok edebilirler," diye açıkladı Vercingetorix. "Caesar, Bourges'e yaptıklarının aynısını Alesia'ya da yapacaktır."
"Aksi takdirde burada açlık ve susuzluktan öleceğiz; değişen ne?" Litivak çaresizlik içinde hissediyordu kendini. "Kuyular kuruduğunda Ose'den gelen sular bize yetmeyecektir. Atlarımızın yemleri çoktan bitti. Alesia ambarlarında kendi halkını bile uzun süre beslemeye yetecek kadar birikim yok."
"Niye onurlu savaşçılar olarak elimizde kılıcımızla ölmeyelim; burada oturup korkaklar gibi açlıktan ölmektense!" dedi Critognat.
"Tabii sonra da savundukları şehirden kendi şanlı ölümlerini savaş meydanında hakeden kahramanlar olarak anılalım değil mi?" Vercingetorix araya girmişti. "Hayır Critognat. Ozanların bu hikâyeyi yeterince şanlı ve onurlu bulacaklarını sanmıyorum."
"O halde ne yapacağız, Tanrı aşkına?"
"Her ne yapacaksak, bir an önce harekete geçmemiz gerekecek. Baksanıza takviyeleri tamamlamak üzereler."
"Neden?" diye ağzının içinde gevelemişti Vercingetorix.
"Ne neden?"
Vercingetorix başıyla Roma takviye duvarlarını işaret ederek duvarların arkasında harıl harıl çalışan binlerce Roma askerini göstermişti. Gece ve gündüz. Yağmur çamur demeden.
"Neden bitirmek için bu kadar acele ediyorlar?" Vercingetorix kendi kendine mırıldanmıştı. "Caesar, ondan önce davranıp yapacağımız bir şeyler olduğundan şüphe ediyor olamaz. O halde bu..."
"Teutonlar?" dedi Litivak. "Caesar Teutonların kendi üzerine dönmesinden korkuyor olabilir."
Vercingetorix, Alesia surlarının dibine yayılmış olan Teutonlara ait kamp yerini şüpheci gözlerle tarıyordu. Binlerce Teuton savaşçısı yapacak hiçbir şeyleri olmadığı halde aşağıda ortalığa gözdağı vermek istercesine at binerek turluyordu. Kafasında sırılsıklam oldukları bu can sıkıcı eziyete katlanmak zorunda olan bir Galya ordusu canlandırdı. Critognatlardan oluşan bir ordu. Bir okyanus dolusu içecek ekleyip bir ülküye sahip

olmanın ağırlığını çıkar, işte karşında Alesia surlarının dibindeki Teutonlar ve öte yanda ordusuna surların içinde sahip çıkmak zorunda olan bir Vercingetorix.

"Ya da sadece bırakıp gidelim her şeyi!" Vercingetorix gerçeği bu kadar geç görmenin verdiği ezikliği yaşıyordu. "Teutonlar hâlâ burada, çünkü inşaatı devam eden takviyeye gözcülük ediyorlar. Ve inşaat bittiğinde onların yaptığı işi takviyeler yapacak."

"Bir duvar Teutonların yerini tutar mı?" dedi Critognat. "Çıldırıyor olmalısın!"

"Caesar'ın paralı Teuton savaşçıları olmasaydı, savaşı devam ettirmek için kendi ordumuzla savaşmamız yeterli olurdu. Ama artık çok geç; takviye duvarları tamamlamak üzereler. Ve Teutonlar da hâlâ buradalar."

"O halde hiçbir çıkış yolu yok mu?" Critognat bir ümit arıyordu tutunacak.

"Bizim için yok," dedi Vercingetorix. Sonra kendi ağzından çıkanlar aklını başına getirdi. Hayır, hayır bizim için yok... "Ama belki de atlar için..."

"Atlar mı?"

"Atlar artık işimize yaramaz, üstelik kuşatma altında yaşam mücadelesi verirken ayak bağı da olurlar. Yakında açlıktan telef olmaya da başlayacaklar; üstelik stoklarımızı da eritecekler. Atları öldürmeli ve etlerini de tütsüleyip saklamalıyız."

"Kendi atlarımızı mı yiyeceğiz?" Critognat dehşet içinde bağırmıştı. "Yakında yiyeceğim... yakında yiyeceğim..." Ellerini hüsranla koyacak yer bulamıyordu.

"Kahretsin!"

"Ya onları öldürüp hayatta kalarak kendimiz zaman kazanacağız ya da onları özgür bırakacağız," dedi Vercingetorix.

"Neden birdenbire atlarımızın geleceği hakkında böyle bir karar verdin?" Litivak gözlerini şüpheyle Vercingetorix'in üzerine dikmişti.

"Daha önce bir at ve kuşatma hakkında anlatılan bir hikâyeyi dinlemiştim," dedi Vercingetorix. "Grekler tahta bir at yapmışlar ve kendileri de kuşatmaya hazırlandıkları şehre girerken o atın içine saklanmışlardı. Neden biz de adamlarımızı atlarımızın arasına saklayarak dışarı çıkarmayalım?"

Dolunayın yeryüzüne saçtığı ışıklar gölgeleri keskinleştirmiş, Alesia'nın giriş kapısına dizilen at sürüsünün sırtındaki tüyleri gümüş bir tepsiye çevirmişti adeta. Atların arkasında düzinelerce savaşçı, savaşçıların gerisinde yöre halkı toplanmış bekleşiyorlardı. Giriş kapısını destekleyen moloz yığını halk tarafından hevesle temizlenmiş, şehirlerinin su kaynağına ortak olup, ayrıca her tarafı tezek yığınına çeviren atlardan bir an önce kurtulmak istiyorlardı.

Bütün atlar eyerleri, yularları ve diğer her türlü insan yapması aksesuardan temizlenmişti. Sadece üç düzine kadarı hâlâ bellerinden geçen bazı iplerle binicilerine tabiydiler.

Bunların çoğu kabile reislerine ve savaş liderlerine ait atlardı. -Litivak, Netod, Epirod, Comm, Luctor ve diğerleri... Aralarında sadece Arverni ve Alesia şehrinin gerçek sahipleri Carnuteleri temsil edecek hiç kimse yoktu. Oranix ve gözcüleri de aralarındaydı. Gözcüler, avcılık yeteneklerinin geçerli olmayacağı dört bir yanı takviyeli surlarla çevrili bir şehirde kalmaktansa, kırsal alanda düşmandan kaçmayı tercih etmişlerdi. Vercingetorix bundan sonra nasıl rapor vereceklerini anlayamamış ama bunu söylemeye de kalbi el vermemişti.

Vercingetorix siper kulelerine çıkan merdivenlerin üst basamaklarından birinde durmuş, kılıcını kınından çıkarmıştı. Baş Druid asası ise bir alt basamağın üzerinde duruyordu.

"Atlarınızın üzerinde mümkün olduğunca fark edilmemeye çalışın ve takviye duvarlarının arasında bir boşluk yakaladığınız an oraya yönelin ve bir kez dışarı çıktıktan sonra ayrılmaya dikkat edin," diye Vercingetorix planının ilk adımını açıklamaya başlamıştı. "Dört kanattan kaçacağız! Tüm Galyalılara hâlâ burada ve ayakta olduğumuzu gösterin bakalım!"

"Sen neden bizimle beraber kaçmıyorsun?" diye haykırdı Litivak; üstelik de öyle planlamışlardı.

"Bourges'e yaptıkları gibi, bu şehri de kılıçtan geçirmeleri için tamamen savunmasız bırakamam. Benim yazgım burada."

"Peki senin bizi birbirimize bağlayan sesin olmazsa, kim bizimkinin dikkate alınacağını garanti edebilir ki? Ve dikkate alınmazsa, sen burada ölürken biz de ülkümüzü yitirdiğimizle kalacağız."

Bunu Litivak ve Vercingetorix önceden planlamamışlardı. Vercingetorix o kadar gerçekçi buldu ki, belki de hakikaten içinde doğruluk da vardı.

“Bir Galya toprağında ölmeyeceğimin hayalini gördüm. Kaldı ki gördüğüm hayal doğru çıkmasa bile, eğer tek bir adamın ölümü bir ülkünün kaybolmasına neden oluyorsa, zaten o ülkü de kaybedilmeye mahkûm değil midir?”

Kılıcını yukarı kaldırmıştı.

“Gidin ve bana bir Galya ordusu geri getirin! Döndüğünüzde siz çekiç, biz örs olacağız ve Romalıları ikimiz aramızda ezeceğiz.”

Buna rağmen Litivak hâlâ ısrar ediyordu. “Bizim neye benzediğimizi bilirsin Vercingetorix.” Litivak neredeyse yalvarır gibiydi. “Bu çağrına kaç kişinin uyacağını kim garanti edebilir ki?”

Vercingetorix sonunda Litivak’ın ne için yalvardığını anlamıştı. Eğer kendisi ve diğerleri Galya ordusuna kurtuluş getirecek bir mesajı taşımak için hayatlarını riske atıyorlarsa, bu mesaj aynı zamanda böyle bir orduyu vücuda getirecek sihre de sahip olmalıydı.

O halde...

“Önünüzde ant içerim ki bedeli ne olursa olsun Galyalılara ve ülküsüne sonuna dek öncülük edeceğim,” diye bağırdı Vercingetorix. Bu kan yeminimi hepsine ilet.”

Kolunun iç yüzünü kılıcıyla çizerek kanının kılıcına bulaşıncaya dek dışarı süzülmesini bekledi, sonra kanayan kolunu havaya kaldırdı.

“Onlara, kral ilan edecekleri adam, Vercingetorix’in gerçek bir Galya ordusu gelmeden Alesia’yı sağ olarak terk etmemeye yemin ettiğini anlat! Onursuz ilan edilmeden önce ölmüş olacağını! Eğer gerçek bir Galya ordusunu toplayıp gelemezlerse, bu onursuzluk onların olacaktır, benim değil!”

Kılıcını kınına sokmuş, Baş Druid asasını havaya kaldırıp arkasını dönerek uzaklaşmıştı.

Alesia surlarının üzerinde beliren bir savaşçı, ay ışığının altında etrafa gümüş rengi ışıklar saçıyordu. Elinde kılıç yerine ucunda demir bir yıldız figürü bulunan ahşap bir değnek tutuyordu. Bu parlak yıldızlı gecede kraliçenin karanlık kız kardeşi gibiydi.

Vercingetorix yüzünü Teutonların kamp alanına dönmüştü. Baş Druid asasını sapından tutup kanayan koluyla başının üzerinde göğe doğru kaldırmıştı. Surların üzerinde sabit bir heykel gibi duruyordu.

Ve derinden gelen bir ses Teutonları uykularından uyandırmıştı. Kısa ve uğursuz trompet ezgileri Alesia surlarını aşarak Teutonların kamp yerine

dek ulaşıyordu.

Sesler gittikçe yükselmişti.

Uyku sersemi çakır keyif Teutonlar güç bela tek tek yattıkları yerde doğruluyordu. Her biri uyanıp da surların üzerindeki figürü şaşkın gözlerle süzerek döndüklerinde, Vercingetorix hâlâ kan damlayan kolunu göklerin ışığını asasının ucundaki yıldızla yansıtır gibi tutuyordu.

Kim bilir belki de göklere bir çağrıda bulunuyordu!

Derken müzik aniden durmuştu.

Beklenmedik yokluğunda, mutlak bir sessizlik kaplamıştı ortalığı.

Vercingetorix olduğu yerde kıpırdamadan duruyordu.

Teutonlar da hareket etmeye cesaret edemiyorlardı.

Uzakta bir yerden bir baykuş sesi duyulmuştu.

Vercingetorix asasını aşağı indirmiş ve ucundaki yıldız figürünü bir mızrak tutar gibi Teutonlara doğrultmuştu.

Olağanüstü bir ses -az öncekinden daha da yüksek bir sesti bu- Alesia surlarında yükseliyordu. Şehrin kapıları açıldığında yeri göğü inleten kişneme sesleri de dışarı uğrayıvermişti.

Semerinden boşanmış atlar kapıdan dışarı akın ediyordu. Atlar peş peşe dalga dalga geliyordu. Kuzgun siyahlar, kahverengiler, beyaz olanlar, alacalılar, kısraklar ve damızlıklar. Gözleri dönmüş atlar dışarı çıkabilmek için birbirlerini eziyordu.

Vercingetorix surun üzerine çıkmış, asasını da aşağı indirmişti. Teutonların kamp alanının içinde dörtnala geçişlerini seyrediyordu. Çadırların üzerinden geçiyor, kamp ateşlerine aldırmadan üzerinden atlıyor; kendi atlarının bile paniklemesine neden oluyorlardı.

Teutonların kendileri de garip bir telaş ve panik hali içinde gibiydiler. Kimisi atları için ganimet toplamaya çalışıyor, kimisi ise atlara bağlı mızrak ve okları çözüyordu.

İçlerinden pek azı Roma surlarının arasından sızan Galyalıları görmüş olsa gerekti. Aralarından hiç kimse onları durdurmak için girişimde bulunmamıştı. Alesia kapıları ordusunun ardından kapandığından bu yana belki de ilk kez bir ümit doğmuştu.

“Burada hepimizi bir nevi tuzağa düşürdüğünün farkında mısın?”

Vercingetorix peşinden gelen Marah’ı fark etmemiş, sesine dönmüştü.

“Umut onlarla beraber gelecek!” Ancak Vercingetorix kendi sesindeki inandırıcılıkla kendi bile tatmin olmamıştı.

“Tam olarak şansımızın ne olduğunu sen de iyi biliyorsun!” Marah’ın sesinde küçümseme hissediliyordu. “Galyalıların nasıl olduğunu bilirsin. Tartışırlar, incir çekirdeğini doldurmayacak şeyler için birbirlerine girerler ve...”

“Bu anlattıklarından öteye geçip geçemeyeceklerini görmek için yapıyorum ya zaten bunu.”

“Ya geçemezlerse?”

“Belki bugün yapmayı beceremediğim şeyi Efsane Topraklar’da yapmayı yeniden denerim.”

Rhia da surun üzerine çıkmasına rağmen Marah’ın, Vercingetorix’in dudaklarına küçük bir öpücük kondurduğunu görünce geri çekilmişti. Birbirlerinden tamamen ayrılıp bakışlarını gökyüzüne dikinceye dek yanlarına yaklaşmamıştı.

“Gökler ne diyor sana?” Rhia sokulmuştu.

“Bu şartlar altında bir yazgı adamının ne söylemesini bekliyorsun ki?” Marah’ın sözleri yine iğneleyiciydi. “Bu dünyada yapamazsa, öbür dünyada yapmayı planladığı bir şeyleri düşünüyor olsa gerek.”

“Tam da giderken ona biraz daha ılımlı davranmalıyız belki de.”

“İzin verirse, neden olmasın... Ama öyle sanıyorum ki... seni tercih edecektir.”

“Hiçbir şey anlamıyorsun Marah.”

“Bana onu istemediğini söylemeye kalkma.”

Rhia bir an için duraksar gibi olmuştu, dilinin altında bir şeyler vardı sanki. Ancak her ne varsa yutkunmuş ve bir başka şey söylemeyi tercih etmişti.

“Ölümüme dek ve hatta ölümden sonra da onun olacağım.” Rhia’nın sesinde engel olamadığı bir hüzün vardı. “Ancak onun öyküsü her ne zaman anlatılacak olsa, o sana ait olacak!”

XXI

Caesar, Galyalıların kalk borusuyla uyanmış, kendini çılgına dönmüş atları dizginlemeye çalışırken bulmuştu. En sonunda yaklaşık yarım düzine kadar atın çadırını al aşağı ettiğine seyirci kalmıştı.

Sonra da Teutonlar sorumsuz barbarlar gibi yeniden kamp alanlarını bozmuşlardı. Atları tutsak alanlar, artık daha fazla Roma altını edinmek için Galyalılarla savaşmayı düşünmez olmuşlardı. Ne de olsa atlar onlar için mal ve mülkten daha değerliydi. Atlara yaklaşamayanlar da adil bir dağılım yapılmasının peşine düşmüşlerdi. Üstüne üstlük artık hiçbiri daha fazla ne Vercingetorix ile ne de onun o meşhur “druid sihri” ile haşır neşir olmak istemiyordu.

Ancak herşey olup bittikten sonra Caesar, Teutonların kısa bir süreliğine can sıkıcı şeyler yaşamalarından başka çok da büyük bir cereme çekmediklerini fark etmişti. Bütün tahkim duvarları tamamlanmıştı, üstelik kendi lejyonları da kalan tek tük boşluğun doğurabileceği herhangi tehlikeye karşı koyabilirlerdi. Ayrıca Vercingetorix’in süvari birliğinden fedakârlık etmesi genç Galyalı’nın bu umudundan vazgeçtiğinin bir göstergesi olarak da alınabilirdi.

Bu düşüncelerle moralini düzelten Caesar, yerde kırmızı pelerininin içine kıvrılmış, gecenin geri kalanını uykuya teslim olarak açıkta geçirmişti. Hem bu ona çok yabancı bir durum değildi, daha pek çok kez açıkta uyuduğunu kolaylıkla hatırlayabiliyordu. Tulius yanında bir tutsakla çıkageldiğinde şekerlemeye dalmıştı.

“Şimdi ne var?” Caesar zorla ayağa kalkarken bir yandan da uyku mahmuru gözlerini ovuşturuyordu. “Umarım bu seferki daha önemli bir şeydir Tulius!”

“Korkarım öyle Caesar! Bazı atların arkasına sıkıca bağlanmış adamlar olduğunu tespit ettik. Birçoğu kaçmış, üçü ise geri dönmüş: bir Santon, bir Atrebate ve bir de Cadurque. Aralarında sağ ele geçirebildiğimiz de sadece bu Cadurque.”

Tulius’un yanındaki tutsağın üzerinde orası burası yırtılmış ve kan lekelerine bulanmış koyu renk deri bir pantolon ve yelek vardı. Elleri önünde bağlanmıştı. Vücudundaki yaralar ve kara gözleri ve yüzündeki kırışıklar bozgunun izleri olabilirdi. Ama sol elinin baş parmağının nasıl böyle mosmor kesildiği bir bilmeceydi.

“Bu adama işkence mi edilmiş?” diye sordu Caesar.

Tulius başını sallamakla yetinmişti.

“Neler öğrenebildiniz?”

“İsminden ve kabilesinden fazlası değil. Bu, Arvernilerden Oranix.”

Evet, işte karşısındaki muhteşem ve aynı zamanda korkunç Caesar’dı, ömrünün en uzun avında takip ettiği av; hayatının son avı. Oranix pek etkilenmişe benzemiyordu. Aksine, hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

Tüm ömrünü bir avcı gibi yaşamış bir adam olarak, Oranix şerefli bir avcıya yakışacak bir ölüm dilemişti Tanrı’dan. Ya kocaman bir ayı tarafından yok edilmeyi ya da ormanlar kralı bir aslan tarafından alaşağı edilmeyi mesela.

Ama bu bir aslan değildi. Orta yaşlı kel bir adamdı. Boyu Oranix’in çene hizasına geliyordu.

“Neden buradasınız ve bu adamlar neden atlara bağlı?” diye sordu Caesar.

Oranix öleceğini biliyordu. Ama tüm avcılar ava çıkarken avlanma tehlikesini göze alırlardı. Bu av ile avcı arasındaki bir onur anlaşması gibiydi. Geyik avına çıkan bir adam için, bir ayıya yem olma ihtimali de vardı.

“Düşmemek için...” diye yanıtladı Oranix. Herhangi bir avcının normal ölümü gibi anılmayacak olmak, başparmağının zonklama ve dayanılmaz acısından daha çok koyuyordu Oranix’e.

“Bu adamlar da kim böyle?”

“Galyalılar...”

“Eğer sağ başparmağını da kaybetmek istemiyorsan açık konuş,” dedi işkenceyi yapan adam; Caesar’ın onu Tulius diye çağırdığını duymuştu. “Onu kullanacak uzun zamanım olmayacak; olacak mı?”

“Aptal olma,” dedi Caesar. “Aynı şeyi testislerine de yapabiliriz...”

Oranix erkeklik organının büzüştüğünü hissediyordu.

“Neden açık konuşmalıyım?” Oranix her şeye rağmen kafa bulmaya çalışıyordu.

Bir avcı gibi öldüğünün reddedilmesi, avcı onurunun da reddedilmesi anlamına geliyordu. Ama yoldaşlarını korkuya salmanın hiçbir onuru yoktu. Eğer köşeye kıstırılmış bir tavşan gibi korku içinde ölecekse, en azından böyle yaparak Caesar’ı tedirgin edebilirdi.

“Ben avcı Oranix,” dedi. “Siz benim avımdınız, şimdiyse ben sizin. Ama pek yakında diğerlerine av olacaksınız. Siz beni şimdi öldüreceksiniz, biz sizi daha sonra; iki tarafın da elinden gelen bir şey yok.”

“Biz mi?” dedi Caesar. “Bir avuç dolusu atlara bağlı adam?”

Caesar aniden sustu. Oranix, Caesar’ın gözlerinde bu adamın en ahmak ineğin bile yapmayacağı bir tilkilik peşinde olduğunu okumuştu. “Casuslar!” diye bağırdı Caesar.

Oranix’in kibirli sözlerine aptal bir tavuk gibi atlayan bir tilki.

“Hemen anlayamadığıma göre hâlâ uyku mahmurluğumu üzerimden atamadım demek ki. Atlarını kendini sadece aç karınlardan ve işe yaramaz bir kalabalıktan kurtarmak için salmadı. Bu adama işkence etmemize hiç gerek yok. Vercingetorix bu bozgunu bir hedef şaşırtmaca olarak kullandı. Atlara bağlı bu adamlar birer casus! Rahat bir ordu oluşturmaya çalışıyor!”

Caesar, Oranix’e döndü ve avıyla oynayan bir vaşağın gözleriyle baktı.

“Teşekkürler avcı Oranix, çok yardımcı oldun.”

“Onu öldürmeyecek miyiz?”

“Oh hayır Tulius, o Roma minnetini kazandı. Kendi kendine bir şans daha yarattı.”

“Şans mı?” Oranix’in sesi alçak perdeden çıkıyordu artık.

“Arenada şanlı ama muhtemelen kısa bir kariyer ya da kurşun madenlerinde daha az şey vaat eden, ama daha uzun bir ömür.”

Caesar’ın yüzünde bunları söylerken hiçbir acıma ifadesi yoktu. Ama Oranix öfkeyle maskelenen bir yüzle bakıyordu; bir yandan da minnetini göstermemek için elinden geleni yapıyordu. Dahası Roma arenalarında neler olduğunu daha önce duymuştu.

Caesar’ın onu bağışlarken samimi olmadığını hissediyordu.

Ama ne olursa olsun bağışlamıştı işte.

Avcı Oranix’in aslanı yakalamak için hâlâ şansı vardı.

Caesar gecenin geri kalan kısmını kestirerek geçirmişti. Farklı farklı şekillerde defalarca gördüğü rüyayı yeniden görmeyi planlamıştı o gece de. Ordusu bir şehri kuşatma altına alıyordu. Surların arkasından şehri katapultlarla bombalıyorlardı. Ya da devasa kuşatma kuleleriyle hücum ediyor, merdivenlere tırmanıyorlardı. Ya da sadece bekleşiyorlardı. Şehir kah Bourges olarak, kâh Gergovia olarak zaman zaman da Alesia olarak görünüyordu. Her seferinde kaba etleri açılıyor ve ordusu da arka taraftan saldırıya uğruyordu: Litivak'ın liderlik ettiği Eduen süvarileri, Vercingetorix'in başında olduğu Arverniler ve yanında çıplak göğsüyle Vercingetorix'in amazon savaşçısı.

En sonunda kendini Roma'yı kuşatırken görüyordu; bu kez arkalarından saldıran ordu bir senatöre ait bıçaklı ve kamalı bir ordu oluyordu. Son gördüğü şey de, her seferinde irkilerek uyanmasına ve yeni doğan günü ayakta karşılamasına neden oluyordu. Tüm bunların ne anlama geldiğini ona birilerinin anlatmasına ihtiyacı yoktu. Gördüğü hayaller içine uyandığı dünyada neye dikkat etmesi gerektiğini gayet açık anlatıyordu:

Arkanı sağlama al!

Eğer Galyalılar ferahlamış ordularını toparlama imkânı bulurlarsa, kendi ordusundan çok daha güçlü bir süvari birliğinin arkadan saldırısına uğraması sürpriz olmayacaktı. Kendi takviyeleriyle Galyalıların arasında sıkışıp kalacaktı. Kafasını kurcalayan düşüncelerle yalnız başına baş edemeyince sevimsiz sabah ayazında teğmenlerini çadırının önünde toplamıştı. Yenilgiye uğrayan Teutonların açığını nasıl kapatacaklarını konuşmaları gerekiyordu.

Labienus oradaydı; Tulius da. Trebonius ve Antony ile yarım düzine kadar daha üst düzey asker. Glavius ve genç Brutus de çadırın önünde hazır bulunuyorlardı. Ama bunca adamın arasında sadece Gallius bir fikir öne sürebilmişti. O da oldukça saçma bir fikirdi.

"Başka bir duvar daha örelim."

"Teutonların yerini tutacak bir duvar mı?" dedi Labienus. "Neden Akdeniz'e ulaşan bir kanal açıp kadırgalarla denize açılmıyoruz?"

Gallius ve Caesar hariç herkes kahkahaya boğulmuştu.

"Kendini sadece mühendisliğe konsantre et lütfen Gallius, ustası olduğun alana," dedi Caesar. "Strateji üretmeyi ise işin erbabı askerlere bırak!"

"Şehre hemen hücum etmeliyiz," diye ısrar etti Labienus. "Galyalılar yeni bir ordu toplayana kadar şehre el koyabiliriz."

“Sonra ne olacak?” Araya Galba girmişti. “İçerde kapana kısılacağız.”
“Eğer bu ikinci ordu toparlanabilirse.”
“Neden Alesia’yı da yağmalayıp ateşe vermiyoruz; Bourges’e yaptığımız gibi?”
Tartışma devam ediyordu ancak Junius Gallius hiçbir fikrin Caesar’ın gözüne girmediğinin farkındaydı. Bu komutanlar savaşın fiziksel ve sinsi taktiksel bir çekişme olduğuna inanıyorlardı. Tıpkı Atina Olimpiyatları ya da senatonun günlük ajandasında olduğu gibi. Düşmanın üzerine adamlarını sal ve onlara üstün gelerek düşman ordusunun komutanını kurnazlıkla yen. Onlara sorsanız, Roma’nın kudreti onların stratejilerinde, birliklerinin büyüklüğünde ve lejyonlarının disiplininde yatıyordu.
Gallius ise daha iyisini biliyordu.
Persler ve onların barbar ataları daha büyük ordulara sahipti; komutanları da bu şişkin egolu generallerden daha ahmak değildi. Ama Roma onları yendi. Çünkü Roma mühendislik ilmi Perslerinkinden çok üstündü. Yıldan yıla, savaştan savaşa da kendini geliştirmekteydi. Katapultlar, balistalar, mobilize kuşatma kuleleri... Mükemmele yaklaşmakta olan Yunan Ateşi... Seferdeyken bile Romalı savaş mühendisleri perde duvarları inşa ediyor, çevrelerini de kuşatıyorlardı. Ama bu Galyalı barbarların mühendislik ilminden haberi bile yoktu.
Savaş aslında bir sanattı ve daha üstün olan mühendislik ilmi, bu savaşta her zaman üstün gelecekti. Savaş kazanmanın anahtarı mühendislik ilminde yatıyordu; henüz bunun ne anlama geldiğini bile bilmeyenler karşısında Roma’nın zafer kazanması işten bile değildi. Caesar bunun farkında bir komutan olduğu için onunla çalışmak bir zevkti. Ama gel gör ki teğmenlerinin dünyadan haberi yok gibiydi.
Ama işte şu anda bu teğmenlerin işe yaramaz çözümler üretmesini seyretmek zorunda kalıyordu. Duyduklarından ötürü kaşları her an biraz daha çatılıyor, yere çarptığı sol ayağının temposu gittikçe hızlanıyordu. Bu durum Caesar’ın da gözünden kaçmamıştı. Yeniden şansını denemenin zamanı gelmişti.
“İkinci bir duvar!” diye bağırdı.
“Bu seçeneği geçtiğimizi söylediğimi sanıyorum Gallius!” Caesar yenilemişti.
Gallius sinirlerini çelikleştirmiş gibiydi, susmaya niyeti yoktu.
“Geçilmez bir kale!”

“Ne?” diye haykırdı Caesar. Gallius rahatlayarak derin bir nefes almıştı.

“Sana anlatmaya çalıştığım şey buydu Caesar.” Gallius hırçınlaşma hakkını kendinde bulmuştu. “Geçilmez bir kale; ne Alesia’nın içinde tıkılı kalan Galyalılar tarafından ne de dışardan bir ordu tarafından alt edilemeyecek bir kale!”

Yerden ince bir dal aldı ve çamurun içinde şekiller çizmeye başladı.

“Bak!”

Kaba bir çember çizmişti.

“Alesia...”

Etrafına bir çember daha çizmişti.

“Bunlar mevcut takviyelerimiz...”

Duvarın ardını işaret ederek, yere dalın ucuyla noktalar konduruyordu.

“Kuvvetlerimizin şu anki pozisyonu...”

Üçüncü bir çember çizmişti; daha büyük bir tane.

“Tüm ordumuzu içine alacak çifte perde duvarı,” diye söze girdi Caesar. “Alesia da içinde bir mahkûm.”

Gallius başını sallayarak onayladı.

Caesar sonunda sözüne gelmişti.

“Ama içerde kapana kıstırılabiliriz,” dedi Labienus.

“Hayır,” diye susturdu Caesar, teğmenini. Caesar, Gallius’un ne anlatmak istediğini sonunda anlamış ve en emin çözümün de bu olacağına inanmıştı. “Yeni bir ordu gelene dek bu mümkün değil; zaten olur da gelirse, bizim için en güvenlisi içerde olmak olacaktır.”

“Kendi kuşatmamızda mahsur kalmak mı?” diye devam etti Labienus. “Bunu sevmedim.”

“Senden daha iyi bir fikir çıktığını sanmıyorum Labienus.”

“Süvari birliğimizi duvarların içine hapsederek işe yaramaz hale mi getireceksin? Vercingetorix’e neler olduğunu görmüyor gibisin.”

“Süvari birliğimizle ne yapmayı planlıyorsun Labienus?”

“Teutonların peşinden gitmeyi. Bizim tarafımızda savaşmaları için onları buraya geri getirmeyi.”

“Peki, bu adımı başarıyla sonuçlandıracağını nasıl garanti edeceksin?”

Labienus kendinden emin görünmüyordu.

“Ben... Pekâlâ, onları utandıracağım.”

“Ne yapacaksın, ne?” Galba lafa karışmıştı.

“Kendilerini korkusuz sayarlar. Ben de... ben de onların cesaretlerini sınayacağım.... Bu yeni orduyla yalnız başıma savaşacağımı açıklayarak...”

“Mutlak ölüme doğru bir savaş,” dedi Trebonius.

“Aynen öyle.” Caesar, Labienus’un coşkusunun arttığını fark edebiliyordu. “Ya beni takip edecekler ya da korkaklıkla damgalanmaya razı olacaklar.”

Caesar yeniden düşünmeye başlamıştı. Eğer biri böyle bir şeyin altından kalkabilecekse, bu olsa olsa hakikaten ancak Labienus olabilirdi. Yapamayacak olsa bile, söylediklerinde haklı bir taraf vardı. Gallius’un önerisine uymak, süvari birliklerini hiçe saymak olacaktı.

“Eğer istiyorsan bunu deneyebilirsin Labienus, istediğin kadar da altın vaat edebilirsin.” Caesar dikkatini yine Gallius’a çevirmişti; sunduğu fikir daha elegan, yanılmaz ve Romalı duran mühendise.

“Bunu inşa etmen ne kadar sürer Gallius?”

“Ana yapı mı? Galyalıların yeni bir ordu toplayıp geri dönmelerinden çok önce biter,” dedi Gallius. “Ama detaylar...”

“Detaylar mı?”

Gallius neşeyle başını salladı ve çamurda yeniden şekiller çizmeye başladı. “Hafif katapultlarla kuleler ve onların üzerinde balistalar istiyoruz tabii ki. Daha ağır olanları kalenin içinde platformlara yerleştiririz. Böylelikle kullanışlı yörüngelerle surların üzerinden ateş açabilirler. Hesaplamalar çok kolay olmayacaktır. Kaynama derecelerini ayarlayabilmek için yeterli miktarda demirden kazanlar döktürmemiz gerekecek. Nehrin önünü tıkarlarsa diye de Ose’nin altından su kemerleri inşa etmemiz gerekebilir.”

“Banyolar ve tiyatroların inşası için ne düşünüyorsun?” diye sordu Caesar.

Gallius ciddiye almışa benziyordu.

“Gerçekten bunun gerekli olduğunu düşünüyor musun Caesar? Önce bir lağım sistemi kursak daha çok işe yaramaz mı?”

Vercingetorix, Cottos ile beraber Alesia siperlerinden birindeki yüksek bir kulede yan yana dururlarken inceden bir yağmur başlamıştı. İkili, garip ve devasa kalelerine taşınmakta olan Roma askerlerini seyrediyordu.

“Bu da neyin nesi böyle?” Cottos’un ilk kez soruşu değildi bu. “Ne yapıyorlar?”

Ve yine Vercingetorix’in kafasından geçenleri söze dökemeyişinin ilk seferi değildi. Romalıların inşasını henüz bitirdiği yapı, Galyalıların hayal bile edemeyeceği nitelikteydi. Gördükleri, Vercingetorix’in içini Roma gücüne karşı gıptayla doldurmuştu. Her ne kadar bu düşünceyi kafasından uzak tutmaya çalışsa da, Romalıların inşa ettiği şeyin bir tür büyük dönüşüm olduğunu aklından atamıyordu.

Büyük Roma tekerleğinin kenarı Galya topraklarına batmıştı. Çadırlar, barakalar, demirhaneler, katapultlar, balista ve cephaneler ile tüm nüfusu bir ordu oluşturmuş, tekerleğin göbeğinde ise Alesia bir cüce gibi kalmıştı.

Vercingetorix’in inandığı gibi Büyük Dönüşüm başlamışa benziyordu. Acımasız bir güneş iskelete dönüşen bedenlerin süründüğü çöplüğü andıran alanın üzerinde hızla yükseliyordu.

Büyük tekerlek dönmeye başlamıştı ama, Alesia onunla beraber dönmüyordu. Surları sarsılıp parçalanmaya başlamıştı. Ateş Galya şehrine, Galya topraklarına düşüyor, topraklarını kavurup yakarak karaya çalıyor, yerlerine taş caddeler, mermer binalar, arenalar, bulvarlar getiriyordu. Gladyatörler, lejyonerler ve kölelerle beraber.

Roma geliyordu.

“Ne yapacağız Vercingetorix?” dedi Cottos. “Yiyeceklerimiz tükenmek üzere. Belki de teslim olmalıyız.”

Vercingetorix kendini rahatsız eden bu hayalden zorlukla kurtulabilmişti.

“Teslim olmak mı? Nereye teslim olmaktan söz ediyorsun?”

“Caesar’ın merhamet edeceğini düşünüyor olamazsın herhalde?”

“Belki de gösterebilir,” dedi Vercingetorix. “Eğer onu Roma’ya zafer kazanarak geri dönebileceğine ikna edersek, Alesia halkının hayatını bağışlayabilir. Kaldı ki bağışlamaması için hiçbir sebep yok. Ama Galyalılar olarak değil.”

“Ama Roma, Galyalılar’ın yaşamasına izin vermeyecektir,” dedi Cottos. “Tüm bunlarla mücadele etmek Roma için baş belasından başka bir şey değil. Bizi havanda tahıl öğütür gibi ezecektir. Her şeyi kendine çevirmek için.”

“Bunu bir hayalde mi gördün?”

“Evet,” dedi Vercingetorix. “Hem neden sordun, görmem mi gerekiyordu?”

Gece ve gündüz taşlar gökyüzünden düşmeye devam etmiş, bu taş yağmurundan şanslı olanlar kendini kurtarabilmişti. Ancak ne var ki pek

çok ev, kadın, erkek ve çocuk aralıksız üstlerine yağan irili ufaklı taş ve kayalardan ağır yaralar almış, pek çoğu da oracıkta can vermişti.

Üstüne üstlük Roma katapultları arada sırada ateş topları da atıyordu. Ateş topları düştükleri her yeri, ama özellikle de isabet ettikleri ev ve boş tahıl ambarlarını anında alevler arasında bırakıyordu. Romalılar, Galyalıların alevleri Ose Nehri'nden taşıyacakları suyla söndürmelerini engellemek için nehrin önünü de kesmişlerdi.

Alesia surlarının üzerinden sadece ateş ve taş değildi yağan. Roma askerleri hayvan leşlerini de Galyalıların üzerine atıyordu. Köpek, domuz, at cesetleri; hepsi hunharca öldürülmüş ve belli ki Galyalılara sunulmadan önce bir kenarda günlerce bekleyerek çürütülmüştü. Açlıktan bitkin düşen Carnutelar hayvan leşlerini görünce önce Caesar'ın merhamete geldiğini düşünmüşlerdi, ama biraz yakından leşlere bakınca daha çabuk çürümeleri için suda bile bırakılmış olabileceklerini anlamışlardı. Açlıktan gözü dönenler her şeye rağmen leşleri yemiş ve ardından hastalanarak peş peşe ölmeye başlamışlardı.

Vercingetorix elinde Druid asası ile Alesia'nın duman ve alev topları arasında kalan sokaklarında dolaşıyor; Alesia halkına, nasıl açlığı onlarla paylaşıyorsa bu tehlikeyi de onlarla paylaştığını göstermeye çalışıyordu.

Ancak Alesia halkı için umut gittikçe azalıyordu. Gıda stokları neredeyse tamamen tükenmiş, kanallarında su kalmamıştı. Romalılar ise türlü taktiklerle hayatı onlara bu dört duvar arasında bile zindan etmeyi beceriyordu.

Bir korku tünelini andıran Alesia sokaklarına gece inerken Vercingetorix elindeki asanın artık açlığa ve acıya tahammülü kalmayan Carnutelar için saygı duydukları ya da duymak zorunda olduklarını hissettikleri bir sembolden öte birşey olmadığını fark etmişti. Vercingetorix hangi sokağa girse bakışlar başka yöne çevriliyor, ezkaza yakaladığı bir bakışta ise saygı ya da dostluk yerine nefret ve acı buluyordu.

Peki onları bunun için suçlayabilir miydi?

"Meşhur kurtuluş ordun nerede, Kral Vercingetorix?" diye tıslamıştı sokaktakilerden biri. "Ben sadık bir Galyalı'yım, her şey bir yana, bir kanıt olarak bu hikâyeyi korkak piçler için saklayacağım!"

"Hayır, bunu yapamazsın!" diye bağırdı kadınlardan bir tanesi. "Bir farenin etini harcamak bile bir israftır! Biz onları doğrayıp yiyeceğiz; nasıl olsa elbet buraya adım atacaklar!"

Cottos evinin avlusunda kocaman bir yemek masası kurdurmuştu. Meşe ağacının yapraklarının gölgesinde kalıyordu masa. Etrafına ise Vercingetorix, Marah, Rhia, Critognat ve Cottos toplanmış günün tek öğününü beraberce paylaşıyorlardı. Guruldayan midesi, önünde duran kaptaki bulamacı silip süpürmesini söylese de Vercingetorix'in canı hiç mi hiç istemiyordu. Bu önündeki yemeğin tatsızlığından ya da kötü kokusundan öte; başını kaldırdığında gördüğü gökyüzünün berrak güzelliği ve tabağındaki lapada hayat bulan kötü kaderinin arasındaki tezattan kaynaklanıyordu.

"Bugünlük bu kadar mı?" dedi Marah.

Cottos kederle başını salladı. "Yarın daha da az olacak ve bir sonraki gün daha da... Ta ki..." Omuzlarını silkmişti; tamamlamak istemiyordu.

Ama Vercingetorix bilmek zorundaydı. "Ne zamana kadar yetecek erzağımız?"

"Haftalar değil günlerden söz edebiliriz ancak."

"Atları kesip tütsülemeliydik," dedi Critognat.

"Yanlış hatırlamıyorsam, yakında gübre de yiyeceğini söyleyen sen değil miydin?" Vercingetorix hatırlatmıştı.

Critognat eline tabağındaki darıyı alarak parmaklarının arasında ezdi ve Vercingetorix'e göstererek, "Bu daha mı iyi?" dedi. "Belki de yapmamız gereken..."

Kendi kafasını istila eden düşüncelerden kendisi de korkmuş gibi sustu aniden.

"Yapmamız gereken ne?" Rhia artık dayanamıyordu.

"Savaşamayacak durumda olan herkesi öldürüp leşlerini yemek!" Critognat ağzının içinde gevelemişti.

"Ciddi olamazsın!" Cottos kulaklarına inanamıyordu.

"Aslında bir şey yakaladı," dedi Vercingetorix. "Onları daha fazla beslememiz mümkün değil."

"Eminim bahsettiğin şey..."

"Tabii ki hayır!" Vercingetorix aceleyle araya girdi; öfke dolu bakışları daha fazla üzerinde hissetmek istemiyordu. "Kadınları, çocukları ve güçsüzleri yememiz söz konusu olamaz ama onları Caesar'ın merhametine teslim etmekten başka çaremiz yok."

"Caesar!" dedi, kendi kendine Marah.

“Eğer onları burada tutmaya devam edersek bir hafta içinde açlıktan ölürler, tabii biz de.” Vercingetorix’in sesi hiç olmadığı kadar ruhsuz çıkıyordu. “Ama eğer onları dışarı çıkarırsak en azından bir şans doğar onlar için.”

“Biz de dayanabileceğimiz süreyi ikiye katlamış oluruz,” diye tamamladı Rhia.

“Caesar’ın onları besleyeceğine gerçekten inanıyor musunuz?” diye sordu Marah.

“Neden olmasın?” Vercingetorix aynı ruhsuz ses tonunu sürdürüyordu. “Her şey bir yana, biz barbar bir topluluk olabiliriz ama Romalılar medenidir; yoksa değiller mi? Caesar da büyük bir adamdır...”

“Hâlâ gücümüz varken bir an önce saldırıya geçip en azından birer kahraman olarak ölmeli belki de,” dedi Critognat.

“Hayır Critognat, eğer bizi kurtarmak için gelen ordumuz kendini cesetlerimizin üzerinde yalnız başına Roma’yla savaşırken bulursa, bu kahramanlık olmayacaktır.”

“Onların geri döneceğine hâlâ inanıyor musun?” Cottos’un sesinde şüphe vardı.

Vercingetorix dikkatle hem düşüncelerini hem de söyleyeceklerini tarttı. Onların cesaretini de kalbini de kırmayacak bir şeyler aradı söylemek için; ihtiyaçları olan şey iyi söylenmiş bir yalandan çok daha fazlasıydı.

“Benim neye inandığımın bir önemi yok,” dedi en sonunda. “Emin olduğumuz bir şey var ki, Caesar bal gibi de onların geri dönmesinden korkuyor, yoksa bu garip kaleyi niye yaptırsın?” Bazen bir ülkü uğruna hayatta kalmaya çalışmak, onun uğruna ölmeyi göze almaktan daha zordur.”

“Ne dehşet ama!” Tulius’un sesiydi bu.

“Ama bu ne anlama geliyor?” diye sordu Brutus.

“Yiyecek ve su stoklarının tükendiği anlamına geliyor tüm bunlar,” diye açıkladı Caesar. “Asıl soru şu ki; bu durumda ne yapacağız?”

Şehrin giriş kapısına bakan kulenin üzerinden Caesar tüm bezgin insan sürüsünü görebiliyordu. Binlerce Galyalı açlıktan bitap düşmüş vaziyette Alesia surları ve Caesar’ın kalesinin arasındaki düzlükte ne yapacağını bilmeyerek gidip geliyordu. En aç olanları ya da en girişimcileri diyelim,

otların arasında yiyebilecekleri böcek ve solucan arıyordu. Şehrin hâlâ açık duran kapısından ise düşkünler çıkmaya devam etmekteydi. Ama bu akın birazdan biteceğe benziyordu.

Kadınlar, çocuklar, hastalar, topallar ve körler -Vercingetorix'in bu insanları neden dışarı saldığı gayet açıktı. Aralarında tek biri bile savaşçı özelliklerine haiz değildi.

"Neden bir şey yapmamız gereksin ki?" diye sordu Tulius.

"Çünkü, hiçbir şey yapmamak da aslında bir şey yapmak anlamına gelir. Tüm bu insanlar şehrin içindeki ordunun dibinde ölüp kalırlar."

"Bir orduya moral vermek için daha ne yapılabilir ki?" Tulius alay ediyordu.

"Ya hepsini beslemeye kalkarsak?" Brutus araya girmişti.

"Bu tamamen gündem dışı," dedi Caesar ve devam etti. "Stoklarımızı, olur da yeni bir Galya ordusu çıkagelirse diye saklamamız gerekiyor. Soru şu ki; ne kadar merhamet gösterebiliriz?"

"Bourges'te hiç böyle bir şey düşünülmemişti." Brutus ağzında gevelemişti.

"Bourges stratejik bir amaç uğruna yaratılan bir zulmün kurbanı oldu. Acımasızca ama akıllıca. Ama hiçbir akılcı neden yokken zulmetmek, ya bir delinin ya da bir canavarın işidir."

Caesar kendi kendine, bunu bu barbar topraklarda kendime sık sık hatırlatmalıyım diye düşündü. Barbarlara karşı verilen bir savaşta hunharca atılan adımlar kaçınılmaz olabilir, ama tam da zafer kazanılmak üzereyken biraz merhamet göstermek zulmetmekten daha çok işe yarayabilir. Ama tabii merhamette de sınır tanımak gerekir, aksi takdirde zayıflık olarak algılanma ihtimali de var. Ve tabii bu merhamet neden bir gün kâra dönüşmesin.

"Bir seçim yapmaları için gözcüleri sal üstlerine Tulius. Köle olarak satılabilecek ya da birliklerimizdeki savaşçıları hoşnut edebilecek genç ve güzel kadınları ayırın. Bir de zanaatkârlar ile elinden iş gelenleri."

"Ya çocukları?" Brutus'ün sesinde suçlayıcı bir ton vardı.

"İşe yaramaz gırtlakları beslemek mi?" Caesar, Brutus'e sataşarak eğleniyordu.

Caesar gülmeye başlamıştı. "Pekâlâ, sırf senin hatırın için sağlam vücutlu çocukları da besleyeceğim Brutus," dedi. "Eğer onları sağlıklı tutabilirsek köle tüccarlarına satabiliriz."

Tabii bir yandan da en akıllı ve itaatkârlarını ilerde Galya'yı bir Roma eyaleti olarak yönetecek ekip için ayırmayı ihmal etmeden.

"Göründüğün kadar sert bir adam değilsin Caesar!" dedi Brutus, rahatlamışa benziyordu.

"Ben şartların gerektirdiği ölçüde sertleşir ya da yumuşarım genç dostum. Başka türlü davranan ya bir aptaldır ya da canavar; belki de her ikisi de."

"Ya diğerleri ne olacak?" diye sordu Brutus. "Yaşlılar, hastalar ve sakatlar?"

Caesar düşünceye daldı bir an. Onları beslemeyeceği kesindi. Sorun bu kez onları nerede ölümle baş başa bırakabileceğiydi. Eğer onları şehrin görüş alanının içinde ölüme terk ederse bu morallerini bozacak ve belki de yola gelmekte olan Galyalılarla Vercingetorix'i karşı karşıya getirecekti. Ama bu aynı zamanda direnişi de güçlendirirdi. Eğer gözden kaybolmaları için kırsal alana geçişlerini sağlarsa, Galyalılar bu adamların sonunun ne olduğunu bilemeyeceklerdi. Yunan dramacılarının gayet iyi bildiği gibi, sahne üzerindeki dehşetten daha kötüsü görülmeyen ama kafada canlandırılmaya çalışılandı.

"Kendi kaderlerini seçmelerine müsaade edeceğiz," dedi Caesar sonunda. "Kırsal alana geçmek isteyenlere kalemizin içinden geçmeleri için bir saat süre tanıyacağız. Geçenler geçtikten sonra, kalanlar Vercingetorix'ten yemek artığı için yalvaracak. Bırakalım da Tanrılar karar versin neler olacağına. Kırsal alanda hayatta kalanlar, bakarsınız Caesar'ın merhametini hikâyelere konu ederler. Böcekler ve yoldaşlarının leşlerini kemirerek hayatta kalmaya çalışanlar ise Vercingetorix'in acımasızlığını hikâyelerle nesilden nesile yayacaktır.

"Peki ya diğerleri?" dedi Brutus; sarsıldığı her halinden belli oluyordu.

Caesar omuzlarını silkerek karşılık verdi.

"Geri kalanlar tabii ki, söyleyecek sözü kalmayanlar olacak."

Marah meşe ağacının altındaki masada yalnız başına oturuyor, avlunun çaprazındaki Vercingetorix'in odasının kapalı kapısına gözlerini dikmiş bakıyordu.

Derken avlunun çevresindeki odalardan birinin kapısı açıldı; Rhia'ydı. Rhia odasından başında sadece miğferi eksik olarak savaşçı elbiseleri ve kılıcıyla dışarı çıktı. Davetsizce gelip Marah'ın yanına oturdu.

“Çok az zamanımız kaldı,” dedi Rhia. “Neden burada yalnız oturuyorsun? Neden ona gitmiyorsun?”
“Çünkü beni istemiyor. İstediği sensin! Sen neden yanına gitmiyorsun?”
“Seni istememesinin sebebi bu değil.”
“Seni istediğini inkâr mı ediyorsun?”
“Hayır.” Rhia bakışlarını kaçırmıştı. “Gerçek şu ki, o her ikimizi de istiyor. Biz ikimiz de onu. Ancak ne ben ona, ne o bana sahip olamaz.”
“Şu saçma kan andınız yüzünden mi?”
Rhia bakışlarını yere indirerek başını salladı.
“Bâkire kalmak için yemin mi ettin?”
Rhia yeniden sessizce başını sallamakla yetindi.
“Pekâlâ, benim böyle bir yeminim yok,” dedi Marah. “Eğer beni gerçekten istediği doğruysa bana sahip olabilir, o halde neden...”
“Çünkü o...” Rhia yavaşça Marah’ın kulağına fısıldamıştı.
“Ne?”
Rhia bir an duraksadı. Dudağını ısırarak yavaşça gözlerini Marah’ın inanmaz bakışlar atan gözlerine kaldırdı.
“Vercingetorix bâkir,” dedi en sonunda.
“Vercingetorix de mi bâkirlik yemini etti?” Marah şaşkındı. “Buna inanamıyorum!”
“Vercingetorix bâkirlik yemini filan etmedi,” diye açıkladı Rhia. “Sadece o ve ben kılıç kardeşliği yemini ettik. Yan yana savaşıp uyurken benim bekâret yeminime saygı duymak için. Ama tam olarak bilmesem de sanıyorum Vercingetorix de kendi kendine yüreğinden sessiz bir yemin etti; yazgısı müsaade ettiği müddetçe kendi bâkirliğinin gücüne sahip olmak için.”
Marah iç geçirerek başını salladı. “Erkekler hakkında pek fazla şey bilmiyorsun, öyle değil mi Rhia?”
“Senin Roma kültürüne bir şey diyemem...”
“Vercingetorix’in bunca zaman bâkir kalmasının korkmasından kaynaklandığını bilmen için, Romalı ustalardan ders almana ya da doğaüstü güçlerin olmasına gerek yok.”
“Korkuyor mu? Savaş alanında onun kadar korkusuz bir adam daha görmedim.”
Marah bir kahkaha atmıştı. “Vercingetorix bir kadınla seks yapmaktan korkuyor; büyük olasılıkla da Savaşçıların Ulu Lideri olduğu için. Savaş

alanında korkusuz! Galya ordusunun komutanı! Kaderin kral olarak seçtiği adam! Belki sen bile fark etmişsindir Rhia, erkekler en çok gururlarına önem verirler.”

“Bazen benim de dikkatimi çektiği olmuştur.”

“Pekâlâ, o halde öyle bir adam canlandır ki gözünde; erkekliğiyle karşısındaki kadını etkilemek isteyen bir bâkir olsun. Hayatında eline hiç kılıç almamış masum bir kız çocuğunu Herkül’le savaşması için savaş meydanında yalnız bırakmak gibi bir şey bu da.”

“Bazı şeyler var ki hakkında fikrin dahi yok Marah,” dedi, Rhia soğuk bir sesle.

“Şüphesiz vardır,” diye kabullendi Marah. “Ama bir şeyi artık biliyorum ki Vercingetorix benimle şimdiye dek yatmak istemedi, çünkü beni sevmediğinden değil, karşımda ilk kez bâkirliğiyle yüz yüze gelmekten korktuğu için.

Rhia başını sallayarak ayağa kalktı, Marah’ın ellerini iki elinin arasına aldı ve onu da ayağa kaldırdı. “Senin gibi bir kadını anlayamıyorum Marah, anlamak istediğimi de sanmıyorum,” dedi. “Belki aslında Vercingetorix’i de tam olarak anlamıyorumdur. Ama bildiğim bir şey var ki sonumuz yaklaşmak üzere; hâlâ zaman varken ona gitmelisin Marah.”

Rhia kolundan tuttuğu, hiç de isteksiz görünmeyen Marah’ı Vercingetorix’in odasına doğru sürüklemeye başlamıştı.

“Şu an öğrendiklerimi bilerek; evet...” dedi Marah. “Ama ben de seni, senin beni anlayabildiğinden daha fazla anlamıyorum. Onu seviyorsun, öyle değil mi?”

“Tüm kalbimle.”

“O halde neden...”

Kapalı kapının önüne gelmişlerdi. Rhia, Marah’ın ellerini bırakmıştı.

“Ben onun ölüme yazgılanmış çiçeğiyim. Ama senin yazgın onun meyvelerini toplamak üzere yazılmış,” dedi Rhia. “Sadece tek bir şey soracağım...”

Sustu ve bir an için sessiz kaldı.

“Benden ona bunu verir misin?” Marah’ı dudaklarından yavaşça öptü.

Marah kısa bir süre için şaşkınlıkla Rhia’ya bakakaldı. Sonra gözlerine dolan yaşlarla Rhia’nın ellerini yeniden ellerinin arasına aldı.

“Hayır,” dedi. “Bu tek gece için, onu seven iki kadın bir arada olmalıyız; ne daha azı ne daha fazlası.”

Sonrada Rhia'yı kendine çekerek onu öptü. "Benimle gel ve bunu ona kendin ver."

Beraberce kapıyı ittirerek el ele içeri girdiler.

Oda kapısı açılınca, uykuyla uyanıklık arasındaki o çizgide gidip gelmeye başladı Vercingetorix. Önce uyandığını sandı, ama iki kadın siluetiyle karşılaşınca rüyadayım diye düşündü.

Kadınlar el ele yatağına yaklaşıp baş ucunda dikilince, onların Marah ve Rhia olduğunu fark etti. İki kadın iki yanına oturunca nerede olduğunu unutmuştu genç adam. Marah yumuşak bir öpücük kondurdu dudaklarına, bir yandan da üst giysisinin düğmelerini açıyordu. Vercingetorix karşı koyamadığını fark etti.

"Bu da neyin nesi?" diyebildi ancak, Marah üstünü çıkarırken.

"Bu dünyanın en doğal şeyi," dedi Marah.

Her şey bir yana, bu gerçekten dünyanın en doğal şeyiydi. Bu basit gerçeği inkâr etmeye çalışan Vercingetorix'ti. Öyle ki bu basit gerçek ormandaki en basit canlılar için bile geçerliydi.

"İki... İki kadın ve bir erkek aşk yaşayacağız!" dedi Rhia, sesinde anlamsız bir isteksizlik vardı sanki. Ya da Vercingetorix'in daha önce bu savaşçı kadını hiç böyle görmemiş olmasından kaynaklanıyordu.

Ancak bu bir korku değildi, öyle olsaydı önce tereddütle başlayan şehvetli saatlerin koynuna bu denli rahatlıkla bırakamazdı kendini. Cesurdu; bir kadın bir erkeği nasıl öperse en az o kadar cesur. Savaşlarda gösterdiği cesaretten bile daha fazlasıydı bu onun için...

Sihir ne kadar büyükse, ödenmesi gereken bedel de o denli büyük oluyordu. Vercingetorix bu sihir için ödemek zorunda kaldığı o korkunç bedelin aslında ne olduğunun farkına yavaş yavaş varıyordu. Bu, Druid Kralı olmanın bedeliydi. Ve bunu yalnız başına ödememişti. Bu iki kadın da, onu aynı zamanda farklı şekillerde seven iki kadın, onunla beraber bu bedeli ödemişlerdi.

Sihir bozulabilir, savaş kaybedilebilir, ölüm onlara bir nefes kadar yakın olabilirdi. Hatta Galya'nın sonunu hazılıyorlardı belki de şu an. Ama dünyevi çekişmelerin arasında geçirdikleri belki de bu son gecelerinde en azından vedayı zincirlerini kırarak yapmış olacaklardı.

Dünyanın en doğal şeyini yaparak: aşk!

Vercingetorix ayağa kalkmış, Marah'ı da kaldırmıştı. Daha önce kendinden hiç beklemeyeceği bir nezaketle genç kadını soymaya başlamıştı. Bu anı daha önce pek çok kez kafasında canlandırmıştı ama bu denli nazik olabileceğini hiç düşünememişti. Ancak her ne olursa tüm rüyalarında ve düşlerinde Marah hep en az şu an olduğu kadar güzel ve baştan çıkarıcıydı. Evet bu anın hayalini defalarca kurmuştu, ama hiçbirinde üçüncü bir kişinin varlığı söz konusu bile değildi.

Rhia, savaşçı kıyafetleri üzerinde, yatağın ucunda oturuyordu. İkiliyi süzerken yüzü beton gibi bembeyaz kesilmişti. Vercingetorix, Rhia'nın varlığıyla şehvetinin iki misline çıktığını hissediyordu. Öte yandan ruhu, üçünün aynı anda odada taş kesilip birer heykele dönüşmesini ve aralarında hiçbir şey yaşanmamasını arzu ediyordu. Gerçek şuydu ki, ne pantolonunun içinde kabaran erkekliği ne de göğüs kafesine sığmadığını duyumsadığı ruhu bu zor kararı vermekte yeterince başarılı ya da baskın olamamıştı. Vercingetorix ne yapacağını bilmiyor gibiydi.

Ama Marah biliyordu. Tek eliyle Vercingetorix'i yatağa doğru ittirmiş; diğer eliyle de Rhia'nın elinden tutarak ayağa kaldırmıştı. Sonra da savaşçı giysileri içinde bir erkek gibi görünen Rhia'nın önünde diz çökerek kılıcını belinden sökmekle başlamıştı. Vercingetorix, Marah'la göz göze geldiğinde neler olup bittiğini sonunda anlamış, o da Rhia'yı soymaya başlamıştı.

Odanın içinde kendilerini bildi bileli aynı adamı arzulayan iki kadın ve onların bu duygularını karşılıksız bırakmayan bir adam çırılçıplak kalmıştı. Marah, Venüs'ün kendisine bahşettiği kusursuz güzellikteki vücudu ve ipek teniyle; Rhia ise kılıç yaralarıyla bezeli teni ve kaslı vücuduyla Vercingetorix'in karşısındaydılar. Her ikisi de garip ama farklı güzellikleriyle Vercingetorix'in şehvet duygularını körüklüyorlardı.

Marah yumuşak bir hareketle Vercingetorix'i yatağa doğru yeniden ittirmişti. Marah sağ, Rhia sol taraftan Vercingetorix'in üzerine eğilmiş pantolonunu çıkarmaya çalışıyorlardı. Vercingetorix çok uzun zamandır düşlediği bu anı bu iki kadınla beraber yaşamayı hiç düşlememiş olduğundan ne yapacağını bilmeyerek kendini bu iki kadının kollarına teslim etmekle yetinmişti. Dünyanın en doğal şeyine; aşka!

İki kadın bir sihir, bir bilmecenin parçası olup çıkmışlardı sanki. Sevdikleri adamı paylaşmayı göze almış, bununla da kalmayarak bu şehveti bölüşmeye razı olmuşlardı. Gece hiç bitmeyecek gibiydi; ne Vercingetorix ne Rhia ne de Marah için... Evet iki kadının arasında gerçek bir sihir

olmalıydı; derken Büyük Tekerlek dönmeye başlamıştı sanki. Zihnini dolduran tüm düşünceler durmuştu, sadece bembeyaz bir ışık vardı. Bembeyaz bir ışık...

XXII

Güneş, Alesia'nın silueti üzerinde yükselirken, kudretli bir Galya ordusu ovada geniş bir satıhla şehre doğru ilerliyordu. Neredeyse kırk bin kadar atlı savaşçı, insanı hüsrana uğratan bir ağırlıkta yol alıyor, arkadan takip eden yayan savaşçılarla arayı açmamaya çalışıyorlardı. Yayalar aslında çiftçi, demirci, kasaba halkı ve hatta dilencilerden oluşan bir çeteden başka bir şey değildi. Şanslı olanlar kılıç, mızrak, kargıyla kuşanmış, bulabildilerse birer de kalkan ve miğfer edinmişlerdi. Üzerlerinde taşıdıkları kâh Roma'ya kâh Galya'ya ait ekipmanlardı. Diğerleri ise ellerindeki balta, kama gibi aslında işe yaramaz aletlerle savaşmayı bile göze almış gözü karalardan başkası değildi.

Tüm Galya neredeyse Alesia'da mahsur kalan yoldaşlarını kurtarmak için tek vücut haline gelmişti.

Ancak bu ikinci "Galya Ordusu"nun önünde at binen Litivak, bu birliğin neredeyse bir illüzyon kadar netameli olduğunu gayet iyi biliyordu. En önde ortada gidiyordu çünkü Eduiler bu yeni ordunun içindeki en büyük birliği oluşturuyordu. Her kabilenin ordusu kendi sancağının arkasında sıralanmıştı. Tüm kabilelerin liderleri en ön sırada Litivak'ın iki yanında at biniyorlardı. Bir yandan da birbirlerine kaçamak bakışlar atmaktan geri durmuyorlardı; çekinceleri birinin akıllılık edip öne fırlayıp liderliği ele almasıydı.

Litivak kabile reisi seçilmek için elinden geleni yaparak Eduen kuvvetlerinin liderliğini ele geçirmişti. Ödediği bedel de hâlâ muhalefetini sürdüren Liscos'la baş etmeye çalışmaktı.

Vercingetorix'in druid sihrinden ötürü Litivak sadece ne gördüğünü ve neye inanmak durumunda olduğunu biliyordu, inanmaya da devam etmek

zorundaydı.

Alesia’dan atlarla kaçan herkes ne gördüyse o da onu görmüştü: -Elinde Baş Druid asasıyla şimşekleri çağıran Vercingetorix ve asasının ucunu Teutonlara doğrultarak onları korku ve endişeye boğan Vercingetorix.

Alesia’dan kaçtıktan sonra, yaklaşık on sekiz adam ormanın derinliklerine saklanmıştı. Birbirlerini uzaktan ya ancak görebiliyor ya da seslerini duyabiliyorlardı. Ateş yakmaya bile yeltenmeyen grup, bir araya gelerek sadece halklarını nasıl bir savaşa ikna edebileceklerini düşünmeye başlamışlardı. Ancak Litivak sözü alıncaya dek hiç kimse bunu nasıl başarabileceklerini bilmiyordu.

“Onlara Vercingetorix’in verdiği kan yeminini anlatın. Onlara kendi de kaçabilecekken, Alesia’yı savunmasız bırakmamak için orada kaldığını ve bizleri beklediğini anlatın. Ve eğer bir ordu ile dönmezsek bu onursuzluğun kendisine değil Galyalılara ait olacağını açıkladığını da söyleyin.”

“Belki bu kadarı yetecektir,” dedi Comm. “Ama...”

“Onlara her kabileden daha binlerce askerin içerde mahsur kaldığını da hatırlatın.” Litivak gittikçe fevrileşiyordu. “Ve eğer hepsi ölürse ya da Romalıların eline köle olmak üzere kardeşlerinin korkaklığı yüzünden düşerlerse, sorun bakalım, herhangi bir Galya kabilesi bir diğerinin yüzüne nasıl bakacakmış?”

Yükselen birkaç homurdanma dışında kimsenin söyleyecek bir şeyi yoktu. Litivak istediğinden daha fazlasını becerdiğini hissetmişti.

Bu bir sihirdi.

“Onlara Vercingetorix’in Tanrıların gazabını Teutonların üzerine indirdiğini anlatın. Druid sihriyle onları öyle korkuttu ki arkalarına bile bakmadan kaçışmak zorunda kaldılar deyin. Biz hepimiz oradaydık. Kendi gözlerimizle gördük. Haklı ülkümüzde kaderin bizim yanımızda olduğunu anlatın onlara. Ne Caesar’ın ne de bütün lejyonlarının Druid sihri karşısında duramayacağını da anlatın.”

Sihir mi? Bir Druid hariç, kim sihir ve şansın ne olduğunu açıklayabilirdi ki? Bu büyük Galya ordusu sadece sihir marifetiyle toplanmış olamazdı! O halde hikâyeler neyi anlatacaktı, bir sihri mi? Belki de sihir sadece ona inananlar tarafından yapılabilirdi. Tıpkı tüm bu Galyalıların, binlerce, on binlerce savaşçının inandığı gibi. Aksi takdirde buraya bu savaşı ve özgürlüklerini kazanmak için nasıl gözü kapalı gelebilirlerdi ki?

Akbabalar gökyüzünde süzülmeye başlamıştı.

Ahşap bir kapı hızla yumruklanıyordu.
“Buradalar, geldiler!” diye canhıraş bir şekilde bağıran bir ses yükseldi.
Cottos’tu bu.
“Sonunda geldiler.”
Cottos odaya daldığında Vercingetorix yeni uyanmıştı. Carnute reisinin yüzündeki şaşkınlık, gözlerinden uyku akan yataktaki iki kadını görmesiyle daha da artmıştı.
“Galya ordusu geliyor! Kurtulduk!”
Vercingetorix şaşkınlıktan aniden yataktan fırlamış; hem kendi çıplaklığını hem de yanındaki iki kadının çıplak oluşunu unutuvermişti.
Marah çarşafı göğüslerine dek çekmiş Rhia ise çıplaklığını pek umursamamıştı. Hatta öyle ki kılıcını ve kalkanını giyinmeden önce kuşanmıştı.

“Çok fazlalar!” diye hırladı Brutus.
Caesar, Tulius ve Brutus yaklaşmakta olan yeni Galya ordusunu en iyi görebilecekleri kuleye beraberce tırmanmıştı. Caesar bunun etkileyici ve bir o kadar da endişe verici bir manzara olduğunu kabul ediyordu. Eğer en dıştaki takviyeler tamamlanmamış olsaydı, yaklaşmakta olan sayı korkutucu olabilirdi.
Ama takviyelerin hepsi hazır olduğuna göre asıl korkması gereken Galyalılardı. İntikam dolu bir savaş hiddetiyle geldikleri her hallerinden belliydi. Hepsi de Roma ordusunun kuşatmasına son vererek onları alt edebileceklerine yürekten inanıyor olmalıydılar. Ama aksine düşmanın içinde kendini koruma altına aldığı devasa bir kale ile etrafında türlü takviye duvarı karşılamıştı. Karşılarında gözdağı verebilecekleri tek bir Romalı bile bulamamışlardı.
Savaş naraları da, akbabaların çığlıkları da Galyalı piyade ve süvari birlikleriyle karşılarına çıkan hendeklerin önünde durmak zorunda kalınca kesilivermişti.
“Eğer sen onların komutanı olsaydın, ne yapardın Brutus?” Caesar bir mantık oyunu oynar gibiydi.
Brutus omuzlarını silkmekle yetindi.
“Aynen öyle,” dedi Caesar. “Onların tek akılcı hareketi burada öylece oturup beklemek olabilir, hiçbir şey yapmayarak. Tabii bir yandan da bizim Alesia’dan önce açlığa yenik düşeceğimizi umut ederek.”

“Onları bunu yaparken hayal bile edemiyorum,” dedi Tulius.
“Ben de yapamam,” dedi Caesar.

Vercingetorix yanında Critognat, Rhia, Marah ve Cottos ile Alesia’nın siperlerinde elinden bir şey gelmeyerek durmuş olanları izliyordu. Birçok savaşçı ve kasaba halkı da surların üzerinden içlerinde filizlenen ümitle kurtarıcılarının gelişini izliyorlardı. Binlerce askerden oluşan kurtarıcıları geniş bir cepheye yayılmış, ancak Roma savunma hendeğinin önünde takılı kalmışlardı.

Ta ki...

Romalılar’ın inşa ettiği takviye duvarlarının en dışındakinde bir kapı açılıncaya dek. Açılan kapıdan bölük bölük lejyonerler arka arkaya görünmüştü. En az iki lejyon dolusu asker vardı. Kendi iç düzenlerinde köprüler kurup, sonra kenarlara açılarak üç sıra derinliğinde bir çarpışma hattı oluşturuyorlardı. İlk sıranın arkasında mızrak atıcıları vardı. İkinci sırada ise okçular. Üçüncü sıranın ise hemen arkasında beş küçük, tekerlekli katapult görünüyordu. İnsan gücüyle taşınabilecek kadar hafiftiler.

Roma piyadeleri yer yer hendeklerin açıldığı zeminde savunma hendeğine doğru ağır ve dikkatli adımlarla ilerliyordu. Peşlerindeki katapultlar da ihtiyatla taşınıyordu.

Hepsi yerlerini aldıktan sonra, Roma okçuları yaylım ateşlerine başladılar. Açıları oldukça geniş olmasına rağmen ancak Galyalıların ilk sırasına ulaşabiliyor ve kayda değer bir zarara neden olamıyorlardı. Yayan Galya askerlerinin arasındaki tek tük okçu da Romalılarınkinden de etkisiz bir şekilde karşılık veriyordu. Attıkları oklar hızını yitirdikten sonra ulaşabildiği Roma tarafında, askerlerin kalkanlarına çarparak yere düşüyorlardı.

Roma okçuları ateşe devam ediyor, kendi savunma hendeklerinin kıyısına doğru ilerleyen Roma piyadelerinin hemen arkasında onlar da ilerlemeye devam ediyordu. Piyadeler açılan boşluklara doğru ilerleyince, Galya ordusuna da yaklaşmıştı. Böylelikle yaylım ateşi de etkisini daha ölümcül bir şekilde göstermeye başlamıştı. İsabet eden oklarla ön safta yer alan bir öbek Galya atlısı yere yığılmıştı, diğerlerinin de o kalabalıkta oklardan

korumak için geri çekilmek gibi bir şansı yoktu. Nitekim arkaları hareket etmelerine izin vermeyecek kadar kalabalık bir orduyla kaplıydı. Sonuç kargaşa ve ordu içinde yaşanan arbededen ibaretti.

Romalılar hendeğe ulaştıklarında, mızrak yağmuru da başlamıştı. Bu da Galya ordusunun ön safındaki tüm düzeni alt üst etmiş, kimi atlar sağa sola kaçışmak için harekete geçerken, pek çok Galya savaşçısı aldıkları yaralarla atların üzerinden yere yuvarlanmışlardı.

"Geri çekilin! Geri çekilin!" diye bağırıyordu Vercingetorix, durduğu yerden. Ancak o kadar uzaktaydı ki duyulmasına imkân yoktu. Savaşçıların ulu lideri beraberindekiler gibi ümitsizliğe kapılıyordu yavaş yavaş.

Sol kanatta yer alan yüz kadar Galya askeri, ki yeşil pelerinlerine bakılırsa bunlar Santonlardı, Romalıların üzerine işe yaramaz şekilde saldırıya geçmeye kalkışmışlardı. Sanki intihar etmek ister gibiydiler. Bu aptalca cesareti sağ kanattaki Atrebateler de taklit etmişti. Tabii onları Turonlar, Cadurqelar, Parisiiler ve daha pek çok diğer kabileden yüzlerce savaşçı izledi. Kimilerinin başında kabile reisleri vardı. Kimi reisler ise geride kalıp ordularının bütünlüğünü sağlamayı tercih etmişlerdi.

Ordunun merkezinde, Eduilerin bulunduğu kısımda, Litivak kendi birliklerini karşısına almış Vercingetorix'in duyamadığı bir şeyler söylüyordu askerlerine. Turonların sola kaymalarıyla açılan boşluğa yanında sancak taşıyıcısıyla meyletmiş, Eduiler de mümkün olduğunca düzenlerini muhafaza etmeye çalışarak onu takip etmişlerdi.

Öte yanda da iki bin kadar Galyalı hendeğin kıyısına ulaşmıştı. Yaptıklarının aptalca bir hata olduğunu anladıklarında ise çoktan en ön sıradaki savaşçılar kör dövüşüne giren atlarının kurbanı olarak hendeği boylamıştı. Kimisi kendilerini geri çekmeye çalışsa da başarılı olamamışlardı. Diğerleri de çoktan hendekte kırık kemikleriyle hareketsiz yatan at ve savaşçıların üzerine düşmüştü. Yüz kadar asker de can çekişen yoldaşlarının üzerine basarak karşıya geçmeye çalışmış, nitekim bir kısmı da başarılı olmuştu.

Roma piyadeleri bu beklenmedik gelişme karşısında, atlar kendi yakalarına geçmeden önce hemen geriye davranmışlar ve Galya atlarını üzerlerinde savaşçılarıyla küçük çukurlarla mücadele etmeye bırakmışlardı. Zeminin sürprizlerine hazır olmayan atlar tökezleyip düşmüş, binicilerini yere çalmışlardı.

Derken Roma katapultları Galyalıların büyük çoğunluğunun bulunduğu hendeğin karşı tarafına savurmaya başlamıştı. Ateş toplarıyla alev alan Galya askerleri değdikleri her şeyi alevlendiren ve sonra, çamura yatan birer meşaleyi andırıyordu. Korkunç ölümün yaylım ateşiydi bu.

Bu, Galyalıların piyade birliği müsveddesi ordusunu, Litivak'ın Eduilerinin peşi sıra kaçışmaya itmişti. Yüzlerce alev almış, acıyla haykıran savaşçı, peşlerinde kabilelere ait süvari birlikleriyle ayaklı birer meşale gibi nereye gittiklerini bilmeden sadece kaçmak ve kurtulmak için gidiyorlardı.

Bu korkunç bozgunun arkasında sadece yanık cesetleri örten koyu ve kapkara bir duman kalmıştı savaş alanında. Ama leşlerin yaydığı yanık kokusundan kaçış yoktu.

"Onların komutanı olsaydım şimdi ne yapardım?" diye düşündü Caesar.

Toplayıcılar dışında ordumu yakında bir yerde bütün halinde tutar ve Romalılar açlıkla burun buruna gelip, kalelerinin dışına çıkmak zorunda kalıncaya dek orada öylece beklerdim. Bu Galyalıları her kim komuta ediyorsa bunu görecek sağduyuya sahip miydi acaba? Parçalanmış kuvvetlerini kesin sonuç alınabilecek ama biraz sabır gerektiren bir stratejiye başvurmaya ikna edebilecek miydi?

İlki, aptal olmadığı müddetçe, herhangi bir komutandan beklenebilecek bir şeydi. Ama sonuncusunu ancak Vercingetorix druid sihriyle gerçekleştirilebilirdi.

Caesar, Alesia'nın surlarına doğru dönüp memnuniyetle gülümsedi. Akıl gözü, değerli düşmanının Galyalıların arkasından hüsranla bakakaldığını görebiliyordu. Ne de olsa bir surun tepesinde kuvvetlerinin en büyük ve etkin kısmıyla iletişimi kesik kalakalmış ve aslında komutanlığı da hükmünü yitirmiş bir adamdı söz konusu olan.

"Şimdi Litivak ne yapacak?" dedi Cottos.

"Komutanın onda olduğunu varsayarsak..." diye mırıldandı Critognat.

"Eğer birisinin komutayı elinde bulundurması gerekiyorsa bu Litivak'tır," dedi Vercingetorix. "O Eduilerin lideridir ve geri çekilmeye de Eduiler öncülük etmiştir. Eğer geri çekilmeyi akıl edemeselerdi, şu anda komuta edilecek kadar adam bile kalmazdı."

"Sorun kumandanın kimde olduğu değil," dedi Critognat. "Soru şu ki, biz şimdi ne yapacağız?"

“Sen ne yapmamızı önerirsin Critognat?” İçi boş cevabın ne olacağını aslında Vercingetorix de tahmin ediyordu.

“Hepimizin yapmak istediğini!” Siperlerde toplanan tüm savaşçıları içine almak istercesine kollarını iki yana açmıştı buları söylerken. “Saldıracağız!”

“Nereye saldıracağız? Ve nasıl?”

Critognat bu soru karşısında ne diyeceğini bilememişti.

“Şu anda yapabileceğimiz tek şey kendimizi Roma takviye duvarını içten çökertmeye hazırlamak; tabii Litivak’ın ordusu dışardan çökertme girişiminde bulunduğu zaman,” diye açıkladı Vercingetorix. “Tıpkı...”

“Bir çekiç ve örs gibi,” diye mırıldandı Cottos.

“Peki ne zaman?” Critognat yine sabırsızlığına yenik düşüyordu. “Ya o zaman hiçbir zaman gelmezse?”

Bu kez verecek yanıt bulamayan Vercingetorix olmuştu. Belki de teğmenlerinin yaşadığı hüsranla kendi hüsranı aynı potada eriyordu artık. Böyle planlı bir saldırının emrini verecek gücü kendinde bulamıyordu. Zaten yeterince güçlü olmayan birlikleriyle şehirden çıkıp, Roma takviyelerine içerden saldırmaya kalktığı an, Caesar aynı taktikle onların da işini tez elden bitirirdi.

Daha da kötüsü, açlıktan güçsüz düşen ve sayıca daha az olan birliklerinin böyle bir bozgundan sonra tekrar kuvvet toplayarak Litivak ile beraber yeniden saldırmak gibi bir şansı da olmazdı.

Daha da kötüsü, Litivak’ın yalnız başına zafer kazanabileceği bir stratejisi daha olduğunun farkındaydı. Ne var ki bunu düşünmek bile istemiyordu. Litivak, Caesar’ı tıpkı Caesar’ın Alesia’yı kuşattığı gibi kuşatabilirdi: kendinden daha üstün güçlerle meydan savaşına zorlayabilirdi. Ama Alesia’nın tükenmekte olan gıda ve su stoğu Roma’nın birikimlerinden çok önce bitecekti.

Şehirdeki herkes ölecekti.

Kesin bir zaferin bedelini onlar ödeyecekti.

Bu bedeli ödeyenin asla Litivak olmayacağını gayet iyi biliyordu Vercingetorix.

Ya kendisi?

Galya ordusu vadinin başında göründüğünde güneş tepede iyice yükselmişti, vakitse artık öğleyi geçmeye yüz tutmuştu. İlk kez karşısında gördüğü ordu, Caesar’a barbar bir çeteden öte gerçek bir ordu hissini

uyandırmıştı. Roma ordusuna nazaran daha dar bir cepheyle ilerliyor, süvari birlikleri de makul bir uzaklıktan onları takip ediyordu.

Eduen mavisi pelerinleriyle iki savaşçı birliklerin önünde yol almaktaydı. Biri sancak başıydı diğeri de kumandanları, hain piç Litivak. Birliklerin dizilişine bakılırsa tüm ordunun komutasını eline almış görünüyordu. Ancak ilerleyişlerinden bir amaçları ve tabii bir planları olduğu anlaşılıyordu. Peki bu plan ne olabilirdi?

Caesar gözlem kulesinden, yaklaşmakta olan Galya piyadelerini netlikle görebiliyordu. Hepsinin üzerilerinde masif kütükler, tahta aparatlar vardı. Bu ahşap zırvaları merdiven olarak kullanarak hendekleri geçebileceklerini sanıyor olmalılar diye geçirmişti Caesar aklından. Nitekim haklı da sayılırlardı, ama süvari birlikleri için aynı şey geçerli değildi. Surların etrafını tamamen kapatmış olan hendekleri aşamayacaklarını bu aptallar da şimdiye dek öğrenmiş olmalıydılar.

Ah hayır, öğrenmemişlerdi! Caesar'ın aniden aklına bir şey geldi ve gözlem kulesinin merdivenlerine davrandı. Yere iner inmez ulaklarını yanına çağırmış, hatta onların yanına gelmesini bekleyemeyerek en yakındaki birkaç atlının yanına koşuvermişti. "Bir başka lejyon daha Ose'ye doğru yola çıksın! Barikatları taşıyın! Çabuk, beni takip edin!"

Gallius en dıştaki hendeklerle surlar arasında Ose Nehri'nin Roma kamp alanına erişimini engellememek için iki boşluk bırakmıştı. Ve Galya ordusunun tüm gün kamp yaptığı tepeden bu boşluklar kolaylıkla görünüyor olmalıydı.

Ve onlar artık nereden saldırabileceklerini biliyorlardı! Ve eğer hendekleri aşıp içeri burunlarını bir sokarlarsa, önüne geçilemeyecek bir katliam Romalılar için çoktan başlamış olurdu.

Ose çok geniş bir nehir değildi. Dolayısıyla Roma tahkim duvarlarında nehrin akışı için bırakılan boşluklar arasından ancak yarım düzine kadar atlının geçebileceği türdendi. Surların önündeki hendeklerin arasında bırakılan boşluk korunmasız olsa da, surlardaki boşlukların etrafı alçak kulelerle korunmaya alınmıştı.

Litivak süvari birliklerini hendeklerin arasındaki boşluklardan geçebilsinler diye ikiye ayırmıştı. Sağdaki kanatın başında kendisi vardı. Surların üzerine sıralanmış Roma okçuları, Litivak ve adamlarının fazla ilerlemesine izin vermeden harekete geçmişlerdi.

Galya süvari birliğinin hemen hemen yarısı en dıştaki hendekleri atlayınca iç içe geçerek iki boşluk arasında muntazam bir cephe oluşturmuş, arazideki irili ufaklı çukurların arasından Roma surlarına doğru süzülmeye başlamışlardı. Galya piyadeleri ise aceleyle süvarilerin peşi sıra hendeklerin arasındaki boşluklardan sızıyordu. Türlü ahşap malzeme ve kütükle donanmış piyadeler bir yandan da surlardan gelen ok hücumuna geniş açılı atışlarla karşılık vermeye çalışıyordu.

Caesar atına atlamış en yakındaki merdivene doğru gidiyordu. Durduğu yerden ancak etrafındaki telaşlı hazırlığa tanık olabiliyordu, oysa ona asıl gerekli olan dışarda neler olup bittiğiydi.

Merdiveni tırmanarak surların üzerine çıkmıştı. Ancak surların üzerinde yaşanan hengame, al kırmızı, kadife pelerininin belirginliğine rağmen Caesar’ın göze çarpmamasına neden olmuştu. Surların üstü karınca gibi çalışan okçular, onların hemen arkasında ellerinde yeni ok demetleriyle hazır bekleyen askerlerle doluydu. Lejyonerler ise Galyalılar için asıl ölümcül sonu hazırlama telaşındaydılar. Mızrak atıcılar yerlerini alıyor, kılıç kuşanmış Romalılar da sıcak savaşa hazırlanıyordu.

Galyalı savaşçıların mızrak ve ok yağmuru ise surlara olanca hızıyla çarparak aynı hızla Galya ordusunun üzerine geri sekmekten başka bir işe yaramıyordu. Okçular bu kargaşanın içinde yoldaşlarının kendilerini seken oklardan korumak için bir de kafalarını eğmelerine neden oluyorlardı sadece.

Caesar, dirsek ve dizlerinin üzerinde sürünerek en yakındaki muhafıza kadar çarpışmadan, kendini sakınarak ulaşmayı başarmıştı. Karşısında Caesar’ı bulmayı beklemeyen muhafız kendisini görünce şaşkınlığını gizleyememiş, aniden Caesar’ı selamlamaya girişmişti.

“Selam...”

“Boş versene şimdi!” diye bağırmıştı Caesar. “Aşağıda neler oluyor böyle?”

“Bir yandan surlara tırmanmaya çalışıyorlar, diğer yandan da boşluklardan içeri sızmaya...”

“Bunu kendi gözlerimle görmem lazım!”

“Başınızı eğin ve pelerininizi saklayın! Şu an bulundukları yerden burayı isabet ettirmeleri çok zor, ama eğer sizin burada olduğunuz fark ederlerse her biri en azından bir kez sizi aşağı indirmek için şansını deneyecektir!”

Caesar başını sallamış, pelerinini tamamen geriye atmıştı.

Oldukça kalabalık bir Galya piyade grubu –ya da silahlı köylüler demeli– surların hemen dibindeki en iç hendeğin başına yığılmıştı. Caesar'ın görüş alanına girdiği kadarıyla hendeğin soluna doğru bu yığılma var gücüyle devam ediyordu. Bu hendeğin çapı nispeten daha küçüktü ve Galyalılar beraberlerinde getirdikleri kütük ve kalaslarla çok zorlanmadan karşıya geçebiliyorlardı. Büyük çoğunluğu çoktan hendeği atlamış olmasına rağmen, tam surun dibine denk geldiği için ancak aynı anda üç dört adamın ayakta durmasına müsaade edebilecek bir toprak parçası vardı. O kısım da derme çatma merdivenleriyle sura tırmanmaya çalışan piyadelerle dolu olduğu için, Galya okçuları hücum etmekte epeyce zayıf kalıyordu.

Caesar'ın sağına doğru ise, en sağdaki boşluğun hemen girişinde Galya süvarileri Caesar'ın anlayamadığı bir şeyler yapıyordu. Kesin olan bir şey vardı ki, o da intihar etmek ister gibi olduklarıydı. Belki de...

"Kenara çekilin! Kenara çekilin!"

Caesar'a emir veren elinde kaynar su dolu bir kazan taşıyan bir lejyonerdi.

Caesar üstüne alınmadan kenara çekilivermişti.

Zavallı lejyoner kime emretmekte olduğunun farkına bile varmamıştı; ta ki kaynar suyu aşağıdaki Galyalıların başından aşağı boca edinceye kadar. Ki o zaman bile, elindeki boş kazanı dolusuyla değiştirme telaşında özür dilemek için fırsat bulamamıştı.

Litivak'ın süvari grubu nehrin sağ yanında kalan boşluktan akan kolunun kıyısına yığılmıştı, diğer grup da aynı şekilde sol kanattaki boşluğun başındaydı. Litivak etrafına son bir kez dikkatle baktıktan sonra kılıcını havaya kaldırmıştı. Bir trompet sesi yükselmiş, ardından biri daha ve bir başkası...

Ve Galya süvarileri yarım düzine atlı genişliğindeki cephesi ve binlerce askerlik derinliğiyle surlardaki boşluklara doğru şaha kalkmıştı. Boğazlarında bir savaş narası, ellerinde kılıç ve mızraklarıyla.

Ön taraflar surlara yaklaşır yaklaşmaz, ön sıralar aniden oldukları yerde dönenerek nehre yuvarlanmıştı. Birkaç saniye içinde atlarla dolup taşan nehirde Galya süvarileri bir anda Roma surlarının epeyce uzağında buluvermişlerdi kendilerini. Her şeye rağmen nehrin içindeki süvariler nehrin akıntısıyla Roma kamp alanına sızmaya çalışıyordu.

Süvari öncüleri surlardaki boşlukların etrafındaki kulelere ulaşmış ve aniden kuleler arasında yollarını kesen masif kütükler birinden diğerine

uzanıvermiş, kulelerin üzerinden de tepelerine kazanlar dolusu kaynar sular boca edilmeye başlanmıştı.

Litivak nehrin kıyısında durduğu için atıyla nehre atlayarak kurtulmuştu, ama ne yazık ki diğerleri onun kadar şanslı değildi. Tepelerinden aşağı boca edilen kaynar suyla atlar da süvariler de bir kör dövüşünün ortasında bulmuşlardı kendilerini. Acı dolu çığlıkları surların içinde yankılanıyordu. Ön safların gerisindeki atlılar ise kaçmak üzere arkalarını dönmüş, yan kanattakiler kısa yoldan kendilerini nehre atmışlardı. Neye uğradıklarını anlamadan kendilerini bir arbedenin ortasında bulan savaşçılardan kimisi de yere yuvarlanmıştı. Litivak diğerlerine nazaran iki kere daha şanslıydı, kendini nehre atarak haşlanmaktan kurtulmakla kalmamış, suyun içinde atından kurtularak, yüzerek bir başka ata ulaşmayı başarmıştı.

Suyun içinde kumandansız kalan süvariler yine de kahramanca surlardaki boşluklara doğru akıntının da yardımıyla yol almaya çalışmışlardı. Ön saflar muhafaza kulelerini geçmeye yeltenince, yukarıdan devrilen kazanların sayısı da aniden artıvermişti. Bir yandan da mızrak ve ok yağmuru hız kesmeden devam ediyordu.

Her şeye rağmen yüzerek amacına ulaşmaya çalışan süvariler, kendilerinden daha önde olup da yeniden alaşağı edilenlerin yerini doldurmaya çalışıyorlardı. Son nefeslerine kadar mücadele etmeye yeminliydiler ve öncülerden yaklaşık yüz kadarı surları geçerken ölümcül darbeyi mızrak yağmuruyla vurmaya hazırlanan Roma lejyonerlerinin engeline takılmışlardı.

İçlerinde en cesur yürekli olanları mızrak yağmuruna rağmen atlarıyla lejyonerlerin üzerine üzerine gitmeye devam etmişlerdi, etmişlerdi ki geriden gelenlere yol açılsın. Ancak ne kadar çok Galyalı ilerlese, o kadarı Romalılar tarafından katlediliyordu.

Kimileri nehrin bentlerine tırmanarak Romalılarla birebir mücadele etmeyi denemiş ama bentler atların tırmanamayacağı kadar dik olduğu için bu çabaları da boşa çıkmıştı.

Yine Galyalıların bu girişimini gören Romalılar tedbir olarak daha çok mobilize barikatı bentlere yerleştirmişlerdi. Ardından kazanlarla getirdikleri yağlı bir sıvıyı bentlerin üzerine boca edip ateşe vermişlerdi.

Döktükleri sıvı bentleri yalayıp geçerek nehre karışıyordu. Alevler bent boyunca tahkim duvarlarının dışında kalan süvarilere kadar hızla yayılmıştı.

Olup biteni Alesia surlarından seyreden Vercingetorix bulunduğu yerden ancak Roma surlarına yaklaşan Galya ordusunun bir süre sonra durduğunu ve savunma hendeklerinin etrafına öbeklendiklerini görebilmişti. Ardından da tahkim duvarlarına yönelen süvarileri takip eden piyadeleri...

Ancak bulunduğu açı nedeniyle en dıştaki hendeklerle Roma surları arasında görüş alanına girmeyen kara bir nokta vardı. Tüm görebildiği surların gerisinden yükselen kara duman ve nehirde bir nokta halinde gözüken süvarilerdi. Ardından kan kızılı alevler sarıya dönerek bir anda parlayıvermiş, ortalığı is ve dumana boğmuştu.

Vercingetorix neler olup bittiğini kendi gözleriyle göremese de Alesia surlarında biriken herkes gibi, o da bu girişimin bir felaketle sonuçlanmış olduğunu tahmin edebiliyordu. Galya ordusu ne yapacağını bilmez halde sığınacak bir liman arayışında, arkalarına bakmadan kaçıyor olmalıydılar.

Kılıçların kalkanlara çarpılarak çıkardığı bir ağıtı andıran o çok tanıdık ses de yükselmiyordu savaş alanından. Ne bir çığlık ne bir haykırış! Zaman durmuştu o an, sadece Vercingetorix'e dönen öfkeli ve suçlayan bakışlar vardı. Hem de yüzlercesi... En büyük ceza ise bu korkunç sessizlik olmuştu.

Sessizliği daha fazla dayanamayarak bozan Critognat olmuştu. Sözleri sadece Vercingetorix'e yönelikti ve galiba sadece Vercingetorix duymuştu onları ya da o öyle olmasını tercih ederdi.

"Daha fazla 'keşke' olmayacak..." demişti Critognat. " Örs ve çekiç de olmayacak. Ne de daha fazla zekice kurgulanmış stratejiler. Bir dahaki sefere yoldaşlarımız orada öylece ateş altında kaldığında, ya sen de bizi buradan onların üstüne salacaksın ya da ben kendim yapacağım."

Şafak sökerken günün ilk cılız ışıklarıyla beraber çadırına giren Brutus'un nefes nefese sesiyle uyanmıştı Caesar. Brutus, tüm Galya ordusunun esrarengiz bir biçimde en dıştaki savunma hendeğini aştığını haber vermeye gelmişti.

Caesar yatağından fırlar fırlamaz kendini çadırından dışarı atmış ve surlara tırmanırken de Galyalıların ne yapmaya çalıştığını anlamak istercesine etrafına bakınıp durmuştu. İç taraftaki hendek sınırına dek iki kanada da yayılan Galyalılar Caesar'ı şaşkına çevirmişti. On binlerce Galya savaşçısı, süvariler ve piyadeler. Belli ki irili ufaklı çukurlarla bezeli araziden daha rahat geçebilmek için günün aydınlanmasını bekliyorlardı. Ve belli ki şu an bulundukları yere druid sihri sayesinde gelmişlerdi.

Ancak şimdi güneş tepeye doğru yaklaşırken Caesar farkına varmıştı ki, sihir dediği şey aslında en sıradan olanıydı. Kas ve alın terinin sihriydi bu. Kabullenmesi gereken bir şey vardı ki o da; binlerce adamın eften püften ekipmanları ve silahlarıyla güneşin batışından yeniden doğuşuna dek tüm bunları yapabilmiş olmaları hayret vericiydi.

Caesar'ın surların üzerinden kendilerini kollayan varlığını fark etmiş gibi hepsi birden kılıçlarını kalkanlarına çarparak tempo tutmaya başlamıştı. Yayan askerler ise bu tempoya bağırlarına vurarak eşlik ediyordu. Kötü bir şeyleri haber veren tiz haykırışları ise hâlâ uykuda olan Romalıları bir bir yataklarından kaldırıyordu.

"Ne yapıyorlar Caesar?"

"Tüm cesaretlerini toplamışlar, çukur ve hendeklerle bezeli araziyi geçerek surları yerle bir etme arzusuyla yanıp tutuşuyorlar."

"Demek istediğim, bu işe yaramaz süvari birliğini buraya yığarak ne yapabileceklerini zannediyorlar ki?"

Caesar omuzlarını silkmişti. "Çünkü onlar Galyalı. Seçkinleri de savaşçıları da onurları için gerekirse yalın ayak savaşarak ölüme giderler."

Tulius birkaç gündür susuz kalmışçasına kuruyan dudaklarını yalayarak başını sallamakla yetinmişti.

Caesar kısa bir an için bakışlarını en yakındaki gözlem kulesinden yana çevirmişti. Kulenin üzerinde küçük bir katapult, katapultun dibinde de öbek öbek taşlar ve amforalar vardı. Surun üzerinde biteviye dizilen okçuların gözleri uykusuzluktan kıpkırmızı kesilmişti.

"Şu tarafa bak Tulius!" demişti Caesar, "Mükemmel atışlar yapıyorlar."

Roma surlarından başlayan yaylım ateşini birbiri ardına hep bir öncekinden daha kuvvetlisi takip ediyordu. Ellerinde kalkanları olan piyadeler, ok ve mızraklardan kendilerini koruyabilseler de diğerlerinin daha da ileri gitmekten bir anda gözü korkmuştu.

Sonra da Roma surlarının içinden başlayan ağır balista ve katapult ateşinın etkileri çok daha kötü olmuştu. Balista topları savaşçıların gövdesinin ön yüzünden girip arka tarafından çıkıyor, yine de gerideki bir başka savaşçıyı alaşağı edebilecek güce sahip oluyordu. Surların üzerindeki katapultlardan fırlatılan irili ufaklı taşlar ise pek çoğunun ya gözünü çıkarıyor ya da burnunun kırılmasına neden oluyordu.

Litivak kılıcını havaya kaldırmış ve sancakbaşına avazı çıktığı kadar bağırarak işaret vermişti. Sancakbaşı aldığı işaret üzerine yaban domuzu figürünü taşıyan sancağı kolunun erdiği kadar yukarı kaldırmıştı. Litivak ve sancakbaşı beraberce çukurlu arazinin içine dalmış, Eduen süvarileri de düşünmeksizin onları takip etmişti. Ardından da piyadeler, tüm Galya ordusu harekete geçmişti işte. Hepsi en azından durdukları yerde daireler çiziyor, koşar adımlarla sağa sola gidip geliyorlardı.

Bu devinim onları katapult ve balistaların hedefi olmaktan kurtaramasa da en azından avcılarının karşısında tek bir ağaçta toplanmış kolay yem gibi durmuyorlardı.

Bu korkunç bombardımanın altında dağılmaktansa Galya ordusu birbirine daha da sıkı sıkıya kenetlenmişti.

“Şimdi ne yapıyorlar?”

Caesar gülmeye başlamıştı. “Görünüşe bakılırsa daireler çizerek etrafta koşturuyorlar.”

“Ciddi misin...”

“Daha zor hedef olmak için sürekli hareket halinde olmaya çalışıyorlar ve tabii takviyelerimizin etrafında turlayarak zayıf bir yer arıyorlar. Ama bulamazlar.”

“Bundan sonra ne yapacaklarını düşünüyorsun?” Tulius’tu bu.

“Surlarımıza saldırmaya yeltenip yok edilirler,” dedi Ceasar. “Ya da bizi kuşatabilirler ve eğer Labienus yeterince Teuton savaşçısını yanına katıp da geri dönemezse bu başımızın belada olduğunu gösterir. Ama bunu kıvırabilecek disiplin ve güce sahip olduklarından şüpheliyim, zaten biz fire vermeye başlamadan çok önce Vercingetorix’in ordusu açlıktan ölecektir. Ya da her şeyi boş verip evlerine de dönebilirler.”

“Savaşı kazandığımızı mı söylemeye çalışıyorsun?”

“Evet Tulius, kesinlikle inanıyorum ki biz kazandık.”

“Pekâlâ?” dedi Critognat, soran gözlerle.

Vercingetorix’in ordusu olabildiğince siperlere yığılmıştı. Hepsi de Litivak’ın ordusunun büyük tekerlek surlarının etrafındaki dönüşünü seyrediyorlardı.

Rhia sessizce Vercingetorix’in yanında duruyordu. Elinde her zaman olduğu gibi sancak vardı. Ama artık taşıdığı sancak onları bir araya getiren

bir sembolden çok, için için kaynayan bir sabırsızlığın sembolü haline gelmişti.
“Senin emrini bekliyorlar,” dedi Cottos.
“Ve ben de Litivak’ın bir açıklık bularak, kuvvetlerini kümelemesini, ardından da surlara dışardan saldırmasını bekliyorum.”
“Ya yapmazsa?”
Siperin etrafında toplanan kalabalıkta yüzü seçilmeyen biri kılıcını kalkanına vurmaya başlamıştı. Onu bir diğeri takip etmiş, sonra bir başkası ve bir başkası daha. Görünüşe bakılırsa tüm ordu aynı ritmi tutmaya başlamıştı. Bu ne bir zafer narasının ritmiydi ne de yaklaşan bir dehşetin ayak sesleri... Savaşçı ruhlarını galeyana getirmek için de işe yaramazdı, ama aksine ağır, dokunaklı bir vuruştu. Bir başkası duysa bir cenaze töreninden geldiğini zannedebilirdi.
“Saldırı emrini hemen şimdi vermek zorundasın, yoksa hepsi alıp başını katledilmek pahasına çekip gidecek.” Rhia, Vercingeorix’in kulağına eğilmişti.
Eğer insanlar liderlik ettiğiniz doğrultuda hareket etmiyorlarsa, ya yalnız başınıza yürümelisiniz ya da onların gittiği yönde.
“Öyle olsun” dedi Vercingetorix. “Belki de Litivak da bir işaret bekliyordur.”
“Bir işaret,” diye bağırdı Critognat. “İşaret ve alametlerle yeterince uğraşmadık mı?”
“Bizden bir işaret,” dedi Vercingetorix. “Görünüşe bakılırsa önce biz saldıracağız, umalım ki ne yapmaya çalıştığımızı anlasın ve o da yapması gereken için harekete geçsin.”
Vercingetorix en yakındaki gözcü kulesine yönelmiş ve kulenin tepesine çıkmıştı. Tüm birliklerinin kendini görmesini ve söyleyeceklerini bizzat duymalarını istiyordu.
Kılıcını çekerek başının üzerine kaldırdı. Kılıç ve kalkanla tuttukları tempoya bir son verilinceye dek sessiz kaldı. Onu görenler öyle bir sessizliğe bürünmüşlerdi ki, bu sessizlik surların öte yakasına da sirayet etmiş gibiydi. Artık emin olduğu bir şey vardı ki, burada her ne söylerse kulaktan kulağa her yere yayılacaktı.
Daha önce söylediği sözler. Ağzına şimdiki kadar hiç yakışmadığını düşündüğü sözler.

“Haydi bakalım! Yüreğimde bir savaş narasıyla sizlere ölümün pençesine giden yolculukta liderlik edeceğim.”

Hep bir ağızdan bir tezahürat yükselmişti kalabalıkta. Tezahüratlar yayılmıştı. Bu kez kılıç ve kalkanların ortaklaşa çıkardığı ses çok daha kuvvetli, çok daha coşkuluydu.

Alesia girişindeki moloz yığını yeniden temizlenmiş, kapının önünde Vercingetorix’in ordusu tam kadro toplanmıştı. Bir düzine asker genişliğindeki ordu geriye doğru şehrin harap sokaklarına dek uzanıyordu.

Vercingetorix en baştaki sırada yerini almış, bir yanında Rhia diğerinde Critognat kendini bekleyenleri karşılamaya hazırlanıyordu. Hemen arkalarında sıralanmış olan savaşçılar ise Cottos’un evinin avlusunda bulunan yaşlı bir meşe ağacını keserek yaptıkları koçbaşıyla yerlerini almışlardı.

Koçbaşının arkasındaki askerler masif kütükler, saman balyaları, kazanlar dolusu zift ve yanan meşaleler taşıyordu. Tıpkı Romalılar’ın yaptığı gibi Vercingetorix de öncü askerlerden ilk ellisinin eline bulabildiği en büyük ve en sağlam kalkanları tutuşturmuştu.

Her şey hazırdı ya da hazır olabileceği kadar hazır...

Söylenebilecek hiçbir şey kalmamıştı, hâlâ kafalarını kurcalamaya devam eden karanlık düşünceler hariç tabii.

Vercingetorix kılıcını çekmiş ve haykırmıştı:

“Kapıları açın! Sonsuza dek yaşamak mı istiyoruz yoksa ölümsüz olmak mı?”

XXIII

Rhia’nın cansız bedeni Vercingetorix’in kollarının arasındaydı. Vercingetorix’in geçtiği düzlük, adım başı ceset doluydu ve yeşillikler çoktan kan kırmızıya kesmişti. Duman altındaki şehrin giriş kapılarından meydanına doğru uzanan kılıçlarını kalkanlarına çarparak yanık bir ağıtı dillendiren bir öbek savaşçı vardı. Vercingetorix de kucağında Rhia ile şehre doğru yürüyordu.

Savaşçıların yüzleri ölüm beyazıydı... Ölüyü yakmak için kurdukları ateş ise çoktan alev almıştı. Alevlerin arasında Rhia’nın kaslı amazon bedeni yatıyordu. Vercingetorix ateş toplarının arasından Keltill’in gözlerini görür gibiydi. Alevlerden daha parlak babasının gözlerini. Babası Vercingetorix ile konuşuyordu.

“Ateşin içinde ozanların hikâyelerine konu olursun.
Ateşin içinde Efsane Topraklar’a bir kral olarak girebilirsin.”

Vercingetorix alevlerin arasında yürüyordu.

Bunun bir rüya olduğunu biliyordu. Alevlerin arasından Efsane Topraklar’a geçerken büyük dönüşümle beraber yeni bir çağ da başlamıştı. Ve işte oradan neler olacağını görebiliyordu.

Rhia’nın bedenini yere yığılırken tuttuğunu görüyordu. Ardından Caesar’ın kılıcının kendine doğru uzandığını. Caesar’ın sözlerini ilk kez Efsane Topraklar’da duyuyordu; dünyevi çekişmelerin dünyasında hiçbirini işitmemişti sanki.

“Her şeyini yitirdin ancak yaşamın ve onurun...”

Ve şimdi elinde tuttuğu ceset kendisininkiydi. Caesar ise taş bir hücrenin içinde duran Vercingetorix’in önünde, bir elinde kılıç diğerinde Brenn’in tacıyla ayakta duruyordu.

“Ya biri ya da öteki, hangisini seçiyorsun?

Kalabalığın bir ilahiyi andıran tezahüratları yükselmişti arkadan:

“Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!”

Vercingetorix tezahüratların arasında Brenn’in tacına uzanmıştı.

“Selam Vercingetorix! Galya Kralı! Vercingetorix! Galya Kralı!”

Tezahüratlar aniden kahkahalara boğulan kalabalığın alaylarına dönüşmüştü. Vercingetorix’in üzerinde sadece kirli bir peştamal, başındaysa Brenn’in tacı vardı. Elleri zincirle bağlıydı. Zincir, yaldızlı bir kraliyet arabasının kenarına iliştirilmişti. Vercingetorix’in bağlı olduğu at arabası Roma’da bir bulvara doğru hızla yol alırken, yayan olan Vercingetorix’i de peşi sıra sürüklüyordu. At arabasını süren Caesar’ın başında ise defne ağacı yapraklarından kocaman bir çelenk vardı. Geçtiği yollarda kenara dizilmiş halkı gururlu bir ifadeyle selamlıyordu.

“Vercingetorix!” diye seslenmişti kinayeli bir ses tonuyla. “Vercingetorix! Galya Kralı!”

Vercingetorix yeniden taş hücrenin içindeydi. Başında hâlâ Brenn’in tacı vardı. Caesar önünde diz çöküp kılıcı tekrar uzattığında, tacın biraz daha ağırlaştığını hissetmişti.

“Bu kadarını Galya kralına borçluyum.” Caesar’ın sesindeki kinaye yerini yumuşamaya bırakmıştı.

Vercingetorix kendisine uzatılan kılıcı geri çevirmemiş, Caesar’ın elinden alıp kendine çevirerek kalbine saplamıştı.

Kılıç kalbine saplanır saplanmaz bir kartala dönüşmüş ve bilgi ağacının altındaki o hayali şehrin üzerinde süzülmeye başlamıştı.

Artık gece olmuştu. Çekişmelerin dünyasında asla bilinmeyen sihirli bir gece başlamıştı Efsane Topraklar’da. Şehir ışıklarla aydınlanmıştı, adeta Tanrılar geceyi rengarenk mücevherlerle kutsamış gibiydiler. Işık huzmelerinin her biri meleklerin kanatlarından süzülüyor gibiydi. Her bir ışık kayan bir yıldız gibi şehrin üzerine doğru alçalıyor, alçalıyor ama asla şehrin sokaklarına temas etmiyordu.

“Vercingetorix! Galya Kralı!”

Dönüştüğü kartal, alev alan at üzerinde oturan savaşçı heykelinin üzerine doğru çakılıyordu, ama bu sihirli gecede tüm ateşler yeşile çalan parlak bir beyaz ışığa dönüşüp dolunayın altında eski bir bakır tas gibi ortalığa ışık saçıyordu. Heykelin üzerinde Roma alfabesiyle yazılmış bir yazı vardı.

Ama öyle bir lisan kullanılmıştı ki ne kendisi ne de Caesar’ın bunu anlaması mümkün değildi.
Ama heykelin yüzünde resmedilen yüz onundu işte. Ancak heykelin ifadesi daha uzun yıllar Vercingetorix’in simasının kazanamayacağı bir asillikteydi. O yüz, zafer kazanan bir adamdan çok şerefli bir adamın yüzüydü.
“Vercingetorix! Galya Kralı!”
Vercingetorix bir şeyi biliyordu ki o da, bu ışıklar şehrinin bir gün Galya olarak anılacağıydı. Bu Galyalılar tarafından kurulan bir şehirdi. Arvernilerden, Eduilerden, Carnutelardan, Santonlardan, Atrebatelerden ve adını bile hatırlayamadığı daha pek çok başka kabileden daha yüce olan Galyalılar tarafından kurulan bir şehirdi o. Galya öyle bir şehir olacaktı ki, Roma’dan bile daha çok sükse yapacaktı zamanı geldiğinde.
“Vercingetorix! Galya Kralı!”
Ölümünün sihri de buydu zaten. Bu olacaktı. Olmalıydı.
“Vercingetorix! Galyal Kralı!”
Halkının yaşaması için krallarının ölmesi gerekiyordu.
“Vercingetorix! Galya Kralı!”
Caesar daha önce de hayaller görmüştü; sara nöbetleri başlarken, orgazm olurken, öfke nöbetlerinde ve kan kızılı savaş meydanlarında. Bu seferki hem hepsi hem de hiçbiri gibiydi. Hayal dünyasının parlak beyaz ışığından rüyalarının savaş alanına uyanmıştı sanki.
Bu bir rüya olmalıydı, aksi takdirde nasıl olur da Büyük İskender, Gergovia’da savaş meydanında, sarı uzun saçlarını rüzgârda savurarak onun peşi sıra bu beyaz ışık kadar beyaz bir at koşturabilirdi ki?
Kan kızılı savaş buğusunun içinde tanrısal, dokunulmaz ve ölümsüzdü. Caesar uzun adımlar atarak ona ulaşmaya çalışıyordu; sanki beklediği kaderi oymuş gibi. Bir araya geldiklerinde gözleri buluşmuş ve Caesar bu derin mavi gözlere korkuyla bakabilmişti ancak. Bakışlarında gıpta, korku, merak, acı ve evet, sevgi vardı. İkisi de biliyordu ki onlar birer baba-oğul gibiydiler.
“Ben senin yaşındayken,” dedi Büyük İskender, “dünyayı fethetmiştim.”
“Sen benim yaşımda,” diye Caesar devralmıştı sözü, “çoktan ölmüş olacaksın.”
İskender’in yüzünde Vercingetorix’in gözleriydi Caesar’ın bakmakta olduğu. Atından inmiş kılıcını çekmişti. Bir eli kılıcın kabzasında diğeri ise

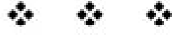
keskin yüzeyinde geziniyordu. Caesar’ın kendi kılıcı...

Vercingetorix, Caesar’ın önünde diz çökmüş, kılıcı Caesar’a uzatmıştı. “Halkım için, kendimi ve kılıcımı teslim ediyorum.”

“Senato ve Roma halkı adına, teslimini kabul ediyorum.”

Caesar kılıcı almış, Brenn’in tacını dizlerinin dibindeki yenik savaşçının başına yerleştirmişti.

“Vercingetorix! Galya Kralı!”

Vercingetorix, bilgi ağacının altındaki büyük ormanda bir düzlüğün ortasında ayakta duruyordu. Savaşçı kıyafetlerinin üzerinde baş druidlerin giydiği beyaz cüppeden vardı. Sağ elinde kılıcı, sol elinde Baş Druid asasını tutuyordu. Ormanın içinde druid suretleri dolanıp duruyordu. Sayısız druid vardı ve hiçbirinin yüzü seçilemiyordu.

Vercingetorix’in yanında beliren içi boş beyaz cüppenin başlığının içinde, kılıcını havaya kaldırınca Guttuatr’ın yüzü belirmişti.

“Şimdi tüm yaşamının hikâyesini görüyor musun, eylem adamı Vercingetorix?”

Vercingetorix kılıcını indirmemişti. “Ben ölümüm ve onun sihrinin beraberinde getirdiği zaferi gördüm.”

“Zafer mi bilge adam?”

Vercingetorix bu kez Baş Druid asasını kaldırmıştı havaya.

“Galya kabilelerinin çağı kapandı, druid devri de çoktan bitti, şimdi devir Roma’nın devri. Ve bu yeni çağ da bitince yerine bir yenisi başlayacak. O da öyle bir çağ olacak ki, bu çağda yaşamış hiçbir bilge adam tahmin bile edemeyecek neler olacağını.”

Vercingetorix havada tuttuğu kılıcını ve Baş Druid asasını birbirine çaprazlamıştı. “Aslında benim yazgım, bu çağın ruhunu bir diğerine taşımaktan ötesini yapmak için yazılmış değildi.”

Guttuatr cüppesinin gerçekte var olmayan etek kıvrımlarının altından Brenn’in tacını çıkardı. Vercingetorix önünde diz çökünce, tacı genç bilge adamın başına yerleştirdi.

Vercingetorix ayağa kalktı. “Bütün krallar bir gün ölür. Ama bir Druid Kral ölüm anını daha hayattayken görerek bunu güçlü bir kılıç olarak

kullanabilir.”

Baş Druid asasını kolunun kalktığı kadar yükseğe kaldırmıştı. Asanın ucundaki yıldız yeryüzüne indiği meleklere doğru yeniden yükseliyordu. Büyük çağın dönüşümü yaşanırken, bir çağdan diğerine yine parlak bir yıldız olarak geçebilmek için...

Caesar yuvarlak bir düzlüğe yaklaşıyordu. Düzlüğün ortasında devasa bir meşe ağacı göze çarpıyordu. Meşe ağacının altında ise bir adam duruyordu. Adamın üzerinde druid cüppesi, cüppenin altında savaşçı kıyafetleri vardı. Başındaysa Brenn’in tacı. Sol elinde ahşap bir değnek, sağında ise bir kılıç taşıyordu.

Kılıç, Caesar’ın kendi kılıcıydı.

“Selam Caesar, Galya fatihi!” dedi Vercingetorix.

“Selam Vercingetorix... genç dostum!” Caesar kendi kendine rüyada mıyım yoksa uyanık mıyım, diye sorarken buldu.

“Burası Efsane Topraklar Caesar. Ve ikimiz de buradayız.”

“Ama neden buradayız?” Caesar kendini defalarca sahnelediği bir tiyatro oyununda rolünü bilmem kaçıncıya oynuyormuş gibi hissediyordu.

“İhtiyacın olanı sana vermek için,” dedi Vercingetorix.

“Alesia’yı teslim edip şehrin daha fazla kıyıma maruz kalmasını mı engelleyeceksin?”

“İhtiyacın olan şey bu mu?” diye sordu Vercingetorix. “Yaşamının devamını barbar kavimlerin ormandaki iz sürüşlerinin hedefi olarak mı geçirmeye ihtiyaç duyuyorsun?”

“Hayır!” diye atıldı Caesar. “Benim sence neye ihtiyacım var?”

“Galya’yı teslim edecek bir kralın olmalı,” dedi Vercingetorix. “Böylelikle fethedebileceğin bir Galya yaratmış olacaksın.”

Caesar işte şimdi anlamıştı. Her şey bir yana, savaş başlamadan önce de kral yapmaya niyetlendiği adam Vercingetorix’ti.

“Öyle olsun genç dostum! Caesar’dan başka hiç kimseye müdanası olmayacak bir Roma prokonsülü olarak Galya’yı yönetebilirsin. Eğer hoşuna gidecekse başındaki tacı taşıyarak kral unvanını da alabilirsin.”

“Bu olamaz!” dedi Vercingetorix. “ Bu topraklarda tek bir Roma askeri bile kalsa kendimi Galya Kralı ilan etmeyeceğime dair ant içtim.

“O halde senin bana önerin nedir?”

“Teslim olmuş bir kralı zincirler altında Roma’ya götürmen. Böylece Gaius Julius Caesar en sonunda Galya Fatihi olarak anılacaktır. Bu da

benim Caesar efsanesinde oynayacağım rol olacak."

"Peki ben Vercingetorix efsanesinde hangi rolü oynayacağım?"

"Aslında tüm bu efsaneler tek ve bir! Efsane Topraklar'ın kapısını aralayacağız, birini diğeri için ve ikimiz beraber o kapıdan yürüyeceğiz."

Caesar, Vercingetorix'in söylediğinin doğru olduğunu biliyordu. Olacağını. Doğru olmak zorunda olduğunu, yazgılarının öyle yazıldığını.

"Ölmesi gereken kralın sizi selamlıyor Caesar!" dedi Vercingetorix ve Caesar'a kendi kılıcını geri uzattı.

Vercingetorix bedeninde hissettiği Marah'ın sıcaklığı ve başında bir ağırlıkla uyandı.

Uzanıp başının üzerindekine dokunma ihtiyacı bile hissetmedi, onun Brenn'ın tacı olduğunu gayet iyi biliyordu.

XXIV

“Yapmalı mısın?” Marah yatakta Vercingetorix’e sarılmış yatıyordu. Vercingetorix az önce kendisinin olan güzel kadının sesinde sorgulayan bir tını yakalayamamıştı.

Bu ikinci yatak maceraları ilkinden farklı olmuştu. Bu kez sanki Vercingetorix’in önünde bir kapı açılmıştı, bir tür sihir gibiydi. Ve her şey bittiğinde aslında tüm bunların yeni bir başlangıç olduğunu duyumsamıştı.

Tam da olması gerektiğini düşündüğü gibi, bir kadınla erkeğin arasında yaşanabilecek sıradan ve gayet doğal bir cinsellikti onların arasındaki de. Beraberliklerinin devam edeceği uzun yıllar boyunca da binlerce defa aynı şeyler olacaktı, tabii eğer yazgıları onları beraber kılarsa. Ama Vercingetorix, Tanrılar tarafından başka bir yaşamla ödüllendirilmişti. Belki, babası Keltill’in yaşamıydı o. Kendi evinde bir yanında karısı diğer yanında oğluyla bir Arverni seçkininin soylu yaşantısı.

Ama böyle bir yaşam için zaman geçmekteydi ve basit sıradan mutluluk hiçbir zaman onun olamayacaktı. Paylaştıkları son gece aşklarının vedasıydı, üstelik ikisi de bunu biliyordu. Ve bunu bilmek nasıl gecelerini bir parça acıyla renklendirdiyse, bir o kadar da hüzünlendirmişti.

“Her şeyden öte bunu yapmak zorunda olduğumu bilmelisin.” Yataktan giyinmek için kalkarken Marah’ın sorusunu yanıtlıyordu Vercingetorix.

Marah ancak içini çekip umutsuzca başını sallayabilmişti. Bu umutsuz ama cesur kabulleniş şimdiye dek hiç olmadığı kadar içine dokunmuştu Vercingetorix’in. Bu da yapması gerekeni genç adam için bir yandan kolaylaştırmış, diğer yandan güçleştirmişti.

“Roma gelecek,” dedi Marah. “Galya ise geçmiş.”

“Hayır!” diye karşı çıktı pantolonunu giyerken “Roma’nın devri geldi çattı ama, çağ bir kez daha döndüğünde Roma da gelip geçmiş olacak. Druidlerin sonsuza dek kozasında bir ipekböceği saklar gibi korumaya çalıştıkları bir kabileler ormanını andıran Galya’nın çağı kapandı. Ama aynı Galya, o ormanın ortasında pek çok dalıyla devasa bir meşe ağacına dönüşecek. Ve unutulan isimlerine rağmen, her bir daldan yepyeni filizler verecek ve işte o zaman Roma varlığını hafızalarda sürdürecek, bir efsane olarak kalacak.”

“Bunu bir hayalde mi gördün?”

“Başka zaman ve mekânda gördüm. Galyalıların ve Romalıların dillerinin artık konuşulmadığı bir dönem. Ve sonunda Roma ile Galya bu büyük çağı....”

Vercingetorix duraksamıştı, sanki sözcükler boğazına takılmış gibiydi. Marah onun yerine cümlesini tamamladığında akıtmamak için büyük çaba sarf ettiği gözyaşları göz pınarlarını yakıyordu.

“Bir anne ve babanın aslında ne kendilerine ait ne de varisi olmayacak bir çocuğa hayat vermeleri gibi.”

Vercingetorix başını sallamakla yetinmişti. “Bu gelecek için yapmak zorundayım işte bunu.” Vercingetorix’in sesi bir fısıltı halinde çıkmıştı. “Eğer o çocuğun babası ben olacaksam, sen de her zaman annesi olacaksın.”

Brenn’in tacını eline aldı ve yeniden durdu.

“Galya topraklarında tek bir Roma askeri kalsa bile Brenn’in tacını takmamaya ant içmiştim. Ama şimdi bu yemini bozmak zorundayım, böylece Galya yeniden...”

“O halde bırak da o çocuğun annesi, kendisini bir nehir boyunda kendisini ilk kez öpen çocuktan daha önemli olmayan onurunu boş vererek o yemini senin yerine bozsun; sen kendi onurunu lekeleme,” dedi Marah.

Marah yataktan kalktı. Vercingetorix güzel kadınının çıplak vücudunu son kez görüyordu, Marah erkeğinin elinden tacı aldı. Vercingetorix kaybedebileceği her şeyi o anda kaybetmekte olduğunun farkındaydı. Şu anda yaşamının her türlü dünyevi zevklerini elinin tersiyle itmekteydi.

Sihir ne kadar büyükse, ödenen bedel de o kadar büyük olur.

Marah, Vercingetorix’i son defa uzun uzun öptü.

“Bu öpücüğü seninle Efsane Topraklar’a götür...” dedi ve Brenn’in tacını kendi elleriyle Vercingetorix’in başına yerleştirdi.

“Vercingetorix, Galya Kralı!”

Alesia şehrinin kapıları açılıp da Vercingetorix yalnız başına içeri girerken trompetler acıklı notalar çalıyordu. Beyaz bir atın üzerindeydi ve başında da Brenn’in tacı vardı. Şehrin içinden ceset ve leş dolu sokaklardan geçerken söylenmeyen sözlerin, kılıçlar kalkanlara çarpılarak tutulan temposunda yankı bulduğunu hissediyordu.

Roma trompetleri, Vercingetorix, Roma kapılarından içeri girerken çalınmaya başlamıştı. Vercingetorix’in girdiği kapının iki yanına ikişer sıralı muhafızlar dizilmişti. Her biri kılıçlarını havaya kaldırmış onu selamlıyordu.

Vercingetorix gerisinde öbek öbek ceset ve hayvan leşiyle dolu bir savaş alanı bırakmıştı. Eskiden yemyeşil olan arazi şimdi bir kan gölünü andırıyordu.

Kan gölünün ortasına ise Arverni, Edui, Atrebate, Santon, Turon ve Parisiilerin sancakları dikilmişti. Ateşkes sancağının altında, canını kurtaran kabile reisleri ve bir zamanlar Galya ordusunun başını çeken kabilelerin seçkinleri kendilerini çembere alarak koruyan lejyonerlerin arasında ayakta duruyordu. Liderlerin ardında da savaştan sağ kurtulan yüzlerce sıradan köylü ve savaşçı kabile sancaklarının altında yerlerini almıştı.

Az sonra olacaklara şahitlik etmesi için toplanan bu Galyalıların önüne koyu kırmızı bir halı serilmişti. Halının her iki yanında yine muhafızlar sıralanmıştı. Kırmızı halının bir ucunda Caesar, en az halı kadar kırmızı pelerini üzerinde, sanki altındaki sıradan bir sandalye değil de altın kaplama bir tahtmış gibi edayla oturuyordu.

Vercingetorix halının ucuna dek tırıstaki atıyla gelip durmuştu. Her biri kendi sancağının altında toplanmış Galyalılara bakınca, herbirinin ait olduğu kabilenin pek yakında esamesinin bile okunmayacağını geçirmişti aklından. Ve sivri dilli Vercingetorix son kez Galyalılara seslenmeye hazırlanıyordu.

“Hepinizin bildiği gibi, bu topraklarda tek bir Roma askeri kalsa bile asla kendimi Galya Kralı ilan etmeyeceğime dair bir yemin ettim. Ve şu an sizlerin de gördüğü gibi burada binlercesi önünüzde duruyor. Ve ben de sizin önünüzde başımda Kral Brenn’in tacıyla duruyorum. Merak etmeyin, ettiğim yeminden dönmeyeceğim. Sizleri Galya Kralı olarak yönetmeyeceğim. Roma’da sizin kralınız olarak öleceğim.”

Kabile üyelerinin durduğu savaş alanındaki ceset ve leşlerden yana çevirdiği bakışları kurumaya yüz tutan kan göllerine takılmıştı.

“Şunu unutmayın ki, burada tüm Galya kabilelerinden yoldaşlarınız var. Tamamen ya da parça parça da olsa en azından kardeş olarak birleştiniz. Nasıl ben sizlerin önünde ettiğim yemini tutuyorsam, siz de Efsane Topraklar’a intikal eden Galyalı kardeşlerimiz için kendi verdiğiniz sözleri tutmalı ve onları birer Galyalı olarak hatırlamalısınız. Yazık ki, kuşkusuz bu topraklarda size yemininizi daha uzun süreler hatırlatacak kadar çok kan döküldü.”

Vercingetorix’in sözleri üzerine kabile reisleri arasında homurtu ve söylenmeler başlamıştı.

“Onlar ölümün soğuk koynunda nasıl şu anda beraberce yatıyorlarsa, canlarını kurtaranlar da hemen şimdi onlar gibi birlik olmalıdırlar. Onların dökülen kanları için... Galya yenildi! Galya çok yaşasın!”

Vercingetorix daha fazla konuşmak istememişti. Kalabalıktan da çıt çıkmıyordu. Vercingetorix gözlerini halkına dikmiş öylece bakıyordu; kimse kıpırdamıyordu bile.

Derken Parisii kabile reisi yavaşça Santonların sancağına yönelmişti. Ve Atrebate reisi Turonlar’ın sancağının altına geçip durmuştu. Turonlardan bir seçkin ise Cadurgucların sancağının altında duruyordu şimdi. Ve diğer kabile liderleri de yer değiştiriyordu. Ve tabii onları gören arkalarındaki savaşçı ve köylüler de; kabile farkı göz etmeksizin tek vücut, tek yürek olmuşlardı.

Tek bir tezahürat bile yükselmemişti. Kimse tempo da tutmuyordu. Galyalıların ayak seslerinden başka hiçbir ses duyulmuyordu.

Ve Galyalılar dışında görülebilecek hiç kimse de yoktu.

Vercingetorix de gördüğü manzara karşısında gönül rahatlığıyla kırmızı halının üzerinde Caesar’ın koltuğuna yönelmişti. Vercingetorix, Roma trompetçilerinin üç kez üst üste çaldığı ezgiyle, Caesar’ın çevresinde üç tam tur atmıştı.

Vercingetorix, Caesar’ın önünde durarak atından inmişti. Roma trompetçilerinin ezgisine Alesia vadilerinden gelen daha yüzlercesi katılmıştı.

Vercingetorix kılıcını çekmiş iki eliyle tutarak Caesar’a uzatmıştı.

“Galya Krallığı adına yaşamımı ve kılıcımı sana teslim ediyorum!”

Ancak diz çökmemişti.

“Ama onurunu değil sevgili genç dostum!” Caesar ancak ikisinin duyabileceği bir sesle fısıldamıştı.

Caesar ardından Vercingetorix’in uzattığı kılıcı eline almak için ayağa kalkmıştı.

Caesar duraksamıştı.

Sonra da uzanıp kılıcı Vercingetorix’in elinden almıştı.

“Senato ve Roma halkı adına, teslimiyetini kabul ediyorum... Vercingetorix; Galya Kralı!”